

УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ” - СКОПЈЕ

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ - СКОПЈЕ

ИНДОЕВРОПСКИ ГУТУРАЛИ ВО
МИКЕНСКИОТ ГРЧКИ ДИЈАЛЕКТ

[МАГИСТЕРСКИ ТРУД]

КАНДИДАТ

МИОДРАГ М. ТОДОРОВИЌ

МЕНТОР

Акад. Проф.д-р ПЕТАР ХР. ИЛИЕВСКИ

СКОПЈЕ, ЈАНУАРИ 2003 ГОДИНА

СОДРЖИНА

Предговор.....	1-2
Список на кратенки.....	3
1. Увод I. Индоевропски гутурали историски преглед.....	4-19
2. Увод II. Грчкиот јазик и индоевропски гутурали.....	20-32
3. И.-е. $*g'V, *gV >$ микенско kV , ($V = a, e, i, o, u$).....	33-45
4. И.-е. $*g^h, *g^h >$ микенско kV , ($V = a, e, i, o, u$).....	46-62
5. И.-е. $*k', *k >$ микенско kV , ($V = a, e, i, o, u$).....	63-114
6. Индоевропски лабиовелари во микенскиот грчки дијалект.....	115-142
7. Индоевропски палатални и веларни гутурали во контакт со полувокалот $-*i-$ ($*-y-/-*j-$) во микенскиот грчки.....	143-175
8. Индоевропски палатални и веларни гутурали во контакт со полувокалот $-*u-$ во микенскиот грчки дијалект.....	176-193
9. Додаток I: и.-е. корен $*kjo-$ и монофтонгизацијата на дифтонгот $-ou-$ $>$ $-ō-$ пред консонант.....	194-198
10. Додаток II: $qa-ru-ko/ QQ^{uh}al/rukos /$; гр. Φάλυκος / Φάρυκος	199-201
11. Заклучни анализи и согледувања.....	202-212
12. Литература.....	213-221

ПРЕДГОВОР

Овој магистерски труд под налов “Индоевропски гутурали во микенскиот грчки дијалект” настанат е како резултат на една долготрајна и систематска работа во областа на грчката историска граматика. Со проблемите на Историската граматика на грчкиот јазик, за прв пат се сретнавме на предавањата што ги држеа академиците проф.д-р Михаил Д. Петрушевски и проф. д-р Петар Хр. Илиевски веќе тогаш афирмирани дејци во областа на класичната филологија и нејзината најмлада научна дисциплина микенологијата. Тајните на микенскиот свет и микенската цивилизација во корелација со богатата грчка култура и нејзината повеќеовековна јазична традиција ценетите професори ни ги приближуваа на еден сосема поинаков начин различен од тогашните реномирани прирачници по наведениот предмет.

Имено, на нивните предавања речиси секогаш кога тоа го дозволуваше јазичниот материјал се правеа компарации на микенските зборови со класично грчките, а во случаевите кога не ќе се најдеа адекватни паралели во богатиот грчки јазичен лексикон тие знаеа да не упатат во тајните на општата индоевропеистика. Така навидум за нас нејасните и делумно сеуште неразјаснети микенски форми преку аналогии со соседните јазици блиски на грчкиот свет и грчката култура добиваа свое вистинско значење.

Освен тоа нашите професори меѓу првите посочуваа дека микенологијата е најмладата научна дисциплина во класичната филологија родена по дешифрирањето на микенското Линеарно Б писмо во 1952 год., и како таква ја претставува онаа преодна фаза во развитокот на грчкиот јазик која го зазема местото помеѓу

индоевропскиот и класичногрчкиот јазик. Многу години подоцна вака поставената нивна теорија ќе најде одраз во современите прирачници по Историската граматика на грчкиот јазик.

И како што најчесто се случува во вакви прилики при изработка на еден ваков труд, некои наши согледувања од областа на микенологијата, сврзани за прашањата на индоевропскиот и микенскиот гутурален систем се презентирани и на страниците на нашето научното списание „Жива антика“.

Во оваа прилика сакам да ја искажам својата благодарност и почит кон академик проф. д-р Петар Хр. Илиевски кој со своите совети, сугестии но и тешко достапната литература значително помогна при систематизацијата и обработката на микенскиот јазичен материјал кој застапен во овој магистерски труд.

Скопје, јануари 2003 година

СПИСОК НА КРАТЕНКИ

abl. = аблатив	komp.=компаратив
ac. = akuzativ	крит.= критски
adj. = придавка	лак.=лаконски
adv. = адverb	лат.=латински
ајол.= ајолски	лит.=литовски
akt.= актив	loc.=локатив
alat= алатив	m.= masculinum (машки род)
aor.=аорист	med.= medium
аркад.= аркадски	MY=Mycenae
ат.= атички	n.=neutrum
авест.= авестиски	nom.= номинатив
бојот.=бојотски	памф.=памфилиски
cf. = confer (спореди)	part.= партицип
dat.= датив	pass.= пасив
dem.=деминутив	perf.= перфект
дор.= дорски	pl. = плурал
f.=feminum (женски род)	pres.=презент
fut. =футур	PY = Пулос
gen.=генитив	s., ss. =sequens
Hes.=Hesychius	sg. = singularis (еднина)
ind.=индикатив	skt.= Санскрит
inf.=инфинитив	стинд.=староиндиски
instr.=инструментал	стслов.=старословенски
јон.=јонски	суф.= суфикс
кип.=кипарски	TH =Thebes
KN = Knossos	TI = Tiryns

УВОД

I. Индоевропски гутурали историски преглед

Во споредбената историска граматика на индоевропскиот јазик и неговите дијалекти, проблемот на индоевропските гутурали го зазема централното прашање околу кого се насочени сите досегашни истражувања.

Тоа особено се гледа од многубројните студии и научни трудови кои исцело се посветени на проблематиката сврзана за потеклото и фонетскиот развој на гутуралите во деветте големи индоевропски јазични заедници: западната или centumската и источната или satemската.

Сепак, ваквата поделба на индоевропската јазична заедница е изградена врз рефлексот на индоевропскиот палатал $*k' > *s$ во источната или satemската и $*k' > *k$ во западната или centumската дијалектна група како што ќе забележат некои истражувачи само претставува термин кој е соодветен за изразување на одредени разлики присатни во двете големи дијалектни групи, но не и на нивната фактичка состојба.

Имено, источно од satemската јазична заедница, пронајдени се јазици како што е случај со тохарскиот во кои рефлексот на индоевропскиот палатал $*k' > *k$, а што при вака строгата поделба никако не би можела се очекува.

Кон крајот на XIX век, особено по опстојните истражувања спроведени од G. Askoli, A. Fick и други, A. Bezzenberger ја поставува тезата за трите реда индоевропски оклузивни: велари, палатали и лабиовелари кои во науката се наречени под заедничко име гутурали.

Идеите и тезите на A. Bezzenberger со извесни модификации ги прифаќа K. Brugmann кој ги систематизира во своето капитално дело *Grundriss der vergleichenden Grammatik der indogermanischen Sprachen* (1897) и особено во *Kurze Grammatik der indogermanischen Sprachen* (1904).

Имено K. Brugmann за индоевропските гутурали ја претполага следнава реконструкција од четири реда и три серии:

	звучни	Звучни аспирирани	беззвучни	беззвучни аспирирани
Велари	*g	*g ^h	*k	*k ^h
палатали	*g'	*g' ^h	*k'	*k' ^h
лабиовелари	*g ^u	*g ^{hu}	*k ^u	*k ^{hu}

Сериите на индоевропски оклузивни се разликуваат по начинот на кој се образувани, а редовите сооглед на местото на нивната творба во говорниот тракт.

Под системата на К. Brugmann по однос на рефлексот на и.-е. палатали и чисти велари во centumската и satemската јазична заедница изгледа вака:

индоевропски палатали

	centum јазик					satem јазик			
и-е.	гр.	лат.	ст.ир	герм.	ст.инд	ерм.	алб.	лит.	Ст.сл.
*k'	κ	C	c	h,g(k)	ś (š)	s	θ, s	sz	S
*g'	γ	g	g	G	j (ž)	c	δ, d, z	z	Z
*g ^h	χ	h, g	g	G	h	k, z	δ, d, z	z	Z

индоевропски чисти велари

	centum јазик					satem јазик			
и-е.	гр.	лат.	ст.ир	герм.	ст.инд	ерм.	алб.	лит.	Ст.сл.
*q	κ	c	c	h,g(k)	k, c	k	k	k	k, č, c
*g	γ	g	g	K	g, j	k	g	g	g, ž, z
*g ^h	χ	h, g	g	G	gh, h	g	g	g	g, ž, z

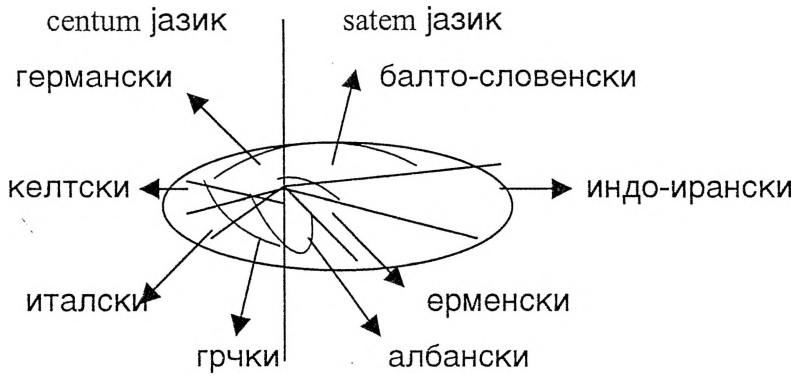
Сосема поинаков приод кон реконструкцијата на индоевропското прашање за потеклото на и.-е. гутурали има А. Meillet, *Les dialectes indo-européens*, Paris 1950, стр.49-53. Имено, тој смета дека во индоевропскиот прајазик имало два реда и.-е. гутурали велари и лабиовелари, додека палаталниот ред го смета за секундарна иновација која е развиена во индоиранските, балтиските, ерменскиот и старословенскиот јазик, особено пред вокалите *e, *i, а во староиндискиот палаталниот гутурал е развиена после промената на вокалот *e во a. За лабиовеларниот ред на гутурали А. Meillet, *op. cit.*, претполага дека тој по губитокот на лабијалниот призвук во источната или satemската јазична заедница се совпаднал со чистите велари.

Со други зборови, во реконструкцијата на индоевропската консонантска система, особено по однос на прашањето за потеклото на гутуралите присутни се две лингвистички школи: едната германска или фонетска на чело со К. Brugmann и неговите следбеници и другата француска или фонолошка чии претставник е А. Meillet со своите истомисленици.

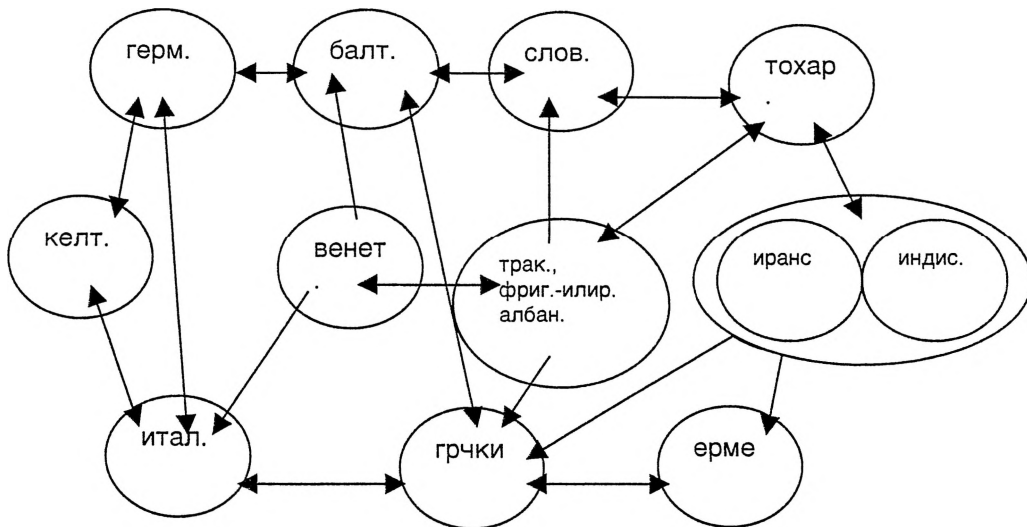
Основните разлики кои се јавуваат помеѓу овие две школи се содржат во тоа што школата на К. Brugmann е на мислење дека во индоевропскиот прајазик, особено во неговата рана фаза, егзистирале сите три реда на индоевропски гутурали: велари, палатали и лабиовелари кои по распадот на индоевропската заедница на две големи дијалектни групи источна и западна ги развиле своите подоцнежни историски рефлеси.

Теоријата на А. Meillet е на спротивно мислење. Според неа во индоевропскиот прајазик имало само два реда гутурали: велари и лабиовелари во периодот на неговата раната фаза непосредно пред распаѓањето на индоевропската јазична заедница на две големи дијалектни групи.

Основната поделба на индоевропската јазична заедница на групите centum и satem според досегашните согледувања изгледа вака:

Односно соодност на индоевропските јазичи и нивните врски според W. Porzig, *Die Gliederung des Indogermanischen Sprachgebiets*, стр. 47 изгледа вака:

Сепак и при ваквата строга поделба на индоевропската јазична заедница на две големи дијалектни групи centum и satem воочливи се одредени отстапувања и во едната и во другата дијалектна заедница. Од тие причини, произлегува дека индоевропските гутурали во периодот пред распадат на индоевропската јазична можат условно кажано да се поделат

на прашања кои се сврзани од една страна, за потеклото на индоевропските палатали, лабиовелари, а од друга на прашања сврзани за потеклото на нивните аспирации.

I. Индоевропски палатали.

За потекото на и.-е. палатали *k', *g', *g^h се претполага дека прво се депалатализирале *k' > *t', *g' > d', *g^h > d^h, а потоа преминале во африкати *ts, *dz и натаму во сибиланти. Но ваквиот природ не е секогаш равномерно запазен токму во источната индоевропска јазична заедница. Имено во оваа јазична заедница има зборови кои потекнуваат од еден ист корен, а покажуваат различни рефлекси: палатал: непалатал, cf., [ž : g], лит. *žasis*, ст.инд. *gans*, стсл. *gusъ*; [s : k], стинд. *svaçurah*, стсл. *svekarъ*, лит. *šešuras*; стинд. *lōpācah*: *lōpākas* 'шакал', гр. ἄλωπηξ; лит. *akmiō* 'камен', стсл. *kamъ*, стинд. *açman* и др. Освен тоа ваквата колебливоста по однос непалатал: палатал се среќава и во еден ист јазик и во еден ист збор кој потекнува од еден ист корен, cf., [k:s], рус. *kloniti* : *pri-sloniti*, *krava*: *srina*; [g:ž] лит. *giedra* 'сончево време' : *žiedra* 'чисто небо' рус. *gorod*: *zorod* и др. И во грчкиот јазик застапени се траги од палатал:непалатал во зборови кои потекнуваат од негрчка јазична средина, сп., фриг. гр. ζεμελωσ : гр. χαμαί 'земја', стсл. *zeml'a*: трак. Σεμέλη, односно [s: k] во σέργος : κέρος, лат. *cervus* <*k^herəyo-, стсл. *krava* и др.

Основно прашање кое при сите анализи во наведените примери се поставува се сведува на тоа, како е возможно палаталните гутурали да развиле така различни рефлекси во еден ист јазик и од еден ист корен. Ваквата колебиливост палатал:непалатал во западната индоевропска јазична заедница едноставно не е возможна од проста причина што палаталните гутурали многу рано се совпаднале со веларниот ред по губитокот на палаталниот призвук.

и.-е.*g^hneH₃-, 'знам' осознавам': гр. γινώσκω, лат. *co-gnoscō*, скрт. *jñanam* 'знаење', стсл. *znati*, лит. *žinoti*, гот. *kunnam*.

и.-е.*H₂eg'- 'водам', гр. ἄγω, лат. *agō*, скрт. *ajami*.

и.-е. * H_2melg^h - 'молзам', гр. ἀμέλω, лат. *mulgeō*, стсл. *mlъzq*.

и.-е. * ueg^hoH_2 'возам' со аблаутна степен на -o-, * uog^hos : гр. ὄχος, стсл. *vozъ*, скрт. *vaha-mi*, ав. *vaza-mi*, лат. *vehō*, лит. *vezu*, стсл. *vezо*.

и.-е. * H_3meyg^h - 'мокрам, наводнувам', гр. ὀμείχω, лат. *mingō*, скрт. *mehati*.

и.-е. * H_2eng^hu -, 'тесно, уско', лат. *angustus*, стсл. *azъkъ*, гот. *aggwus*.

и.-е. * $k'leuos$ 'слава', гр. κλέος, лат. *cluor*, скрт. *śravas*, стсл. *slovo* 'збор'.

и.-е. * $k'erH_2s$ - 'глава', гр. κάρα, лат. *cerebrum* < * $kerH_2srom$, скр. *śiras*.

Со други зборови, според овие теории за историскиот развиток на индоевропските гутурали во епохата која ќе предходи на нејзиното распаѓање се јавуваат хипотези кои ја застапуваат тезата за секунадрниот развиток на индоевропските палатали во источната или satemската група на јазици.

Поборниците на оваа теорија Н. Hirt, *Indogermanische Grammatik*, I-VII и особено V. Georgiev, *To the History of the Indo-European Language*, (1981), 47ss., го застапуваат мислењето дека во источната или satemската група на јазици, иновациите по однос на палаталниот ред на гутурали се состојат во тоа што веларниот ред на гутурали пред едни вокали стануваат палатали, а пред други остануваат неизменети. На тој начин, V. Georgiev се обидува да докаже дека разликите кои се јавуваат помеѓу чист велар и палатал кај зборовите кои потекнуваат од еден ист корен се резултат на еден секундарен процес. Имено, за да се објасни палаталниот призвук * k' во и.-е. * $H_1ek'uo$ -, според неговата теорија мора да се претпостави дека тој е добиен од еден вокатив * H_1ekue или од една форма * $H_1ekuiios$ > * $H_1ek'uiios$. Тогаш согласно со неговата теорија настапува законот за унификација на така добиените раздвоени корени, односно, ние се среќаваме со два вида на палатализација и тоа:

Првата палатализација која е најстара и со која настојува да се објасни дека палаталите во источната или satemската група на јазици се секундарни, односно дека истите се развиени од веларниот ред на гутурали во позиција пред предните вокалите * e , * i . Освен тоа, V. Georgiev,

оп. cit., 55ss., претполага дека оваа палатализација ги опфаќа и индоевропските корени **k_{ue}*, **kle* кои според него даваат **k'ŭ'e* **k'l'e* од кои во источната заедница се развиени формите со палаталниот призвук *cv-*: *sv-*, (cf. стсл. *cvět* 'боја, цвет': *svět* 'светлост' и др.), односно, *sle-*, (cf. ст.инд. *sravas* = авест. *sravañ* = стслов. *slovo* и др.). Според, V. Georgiev развитокот на индоевропскиот чист велар **k* пред палаталните воклаи **e*, **i* е престапен преку следнава скица:

$$*k > k' > t' \left\{ \begin{array}{l} t\bar{p} \\ \check{c} > \check{s} \text{ (палатал)} > s \\ \check{c} > \check{s} \end{array} \right.$$

Освен тоа тој претполага дека процесот на првата палатализација го опфаќа чистиот велар **k > s* кога тој ќе се најде во контакт со назалите **ŋ* **m*, (cf. и.-е. **dek_m* > стинд. *daša*, авест. *daša*, стслов. *desę-ti*; и.-е. **kmtom* > стинд. *śatam*, гр. ἑ-κατόν, авест. *satəm*, стсл. *s to*).

Втората палатализација настапува после делабијализација на лабиовеларите, така што палаталниот процес се повторува во индоиранските и словенските јазици, особено, пред вокалите **e*, **i* и полувокалот **u*, (cf. **k^uetūres* > балто-слов. **ketūres* > лит. *keturī*, стсл. *četyre* и др.).

II. Индоевропски лабиовелари.

Индоевропски лабиовеларите се сметаат за хомогени фонеме кои во индоевропската фонетска система се одбележуваат со **g^u*, **g^{uh}*, **k^u* и како такви во некои одделни западни јазици на *centum*ската група тие делумно се запазени. На ваквата констатација упатуваат латинските форми во кои се среќаваат лабиовеларите со графијата *lgul* или *lqul*, сп., лат. *aqua*, *lingua* и др, пришто од метричка гледна точка не доаѓа до продолжување на вокалот кој е пред нив.

и.-е. **g^urH₃* 'пијам, (про)ждирам, голтам': гр. βιβρώσκω, лат. *uorō*, вед. *gīvatī*, стсл. *žьrq*.

и.-е. **g^uem-* 'одам': гр. βάλινω, лат. *ueniō*, скр. *gacchati*.

и.-е. **nog^u*- 'наг, гол': гр. γυμνός < **nog^umos*, лат. *nūdus* < **nog^uo-d^ho-*, стсл. *nagъ*.

и.-е. **g^{uh}en-* 'убивам', со аблаутна степенна -o-, **g^{uh}ono-* гр. θείνω, но и φόνος, лат. (*de*)-*fendō* 'одбрана', скр. *hanti*, стсл. *goniti*, хет. *kuenzi*.

и.-е. **sneig^{uh}*- 'снег'. гр. νίφα (ак.сг), лат. *nix, niu-em*, стсл. *sněgъ*.

и.-е. **g^{uh}iHslo-* 'нитка, жила', лат. *filum* 'нитка', стсл. *žila*.

и.-е. **sek^u*- 'следам, пратам', гр. ἔπειτα, скр. *sacate*, лат. *sequitur*.

и.-е. **k^ueloH₂*- 'се вртам', гр. πέλομαι, скрт. *carami*, лат. *kolō*.

и.-е. **k^uoineH₂* > гр. πονή, авест. *kaena*, стсл. *cěna*.

Спротивно на овие теории за историскиот развиток на индоевропските гутурали се јавуваат теории и хипотези кои сметаат дека лабиовеларниот ред на гутурали исто така претставува една секундарна иновација во западната или centumската јазична заедница.

Така на пример, при реконструкцијата на индоевропската фонетска система Н. Reichtel, *Die Labiovelare IF XL*, стр. 40ss., се обидува да докаже дека појавата на лабиовеларниот ред **g^u*, **g^{uh}*, **k^u* во западната или centumската јазична заедница е резултат повеќе од психолошки отколку на физиолошки причини, односно, дека лабиовеларниот ред е развиен под влијание на слични зборови кои го имаат лабијалниот призвук или пак се одраз на прилагодувањето на гутуралот кон лабијалот кога тој се наоѓа во позиција во близина на слогот.

По однос на хипотезата дека лабиовеларниот ред на гутурали претставува една секундарна иновација карактеристична само за западната (или centumската) група на индоевропски јазици, се обидува тоа да го докаже и J. Kurylowicz во неколку свои студии. Во својата студија *Études indo-européenne* (1935), стр. 1-27, тој е на мислење дека лабиовеларниот ред како еден хипотетички модел е изграден врз така наречените k/p јазици, особено врз истражувањата на етиопскиот јазик. Натаму појавата на разликите помеѓу препалаталните и постпалаталните оклузивни според него не е од фонолошка природа. Имено совпаѓањата помеѓу *ke* и *kce* (>*q^ue*)

и разликите помеѓу *ko*, *kuo* (> *ko*, *q^uo*) во јазикот *centum* е еден од основните модели за фонетскиот развиток на *ke* > *q^ue*.

Меѓутоа, во *L' Apophonie en indo-européenne*, стр. 356ss., и во *Les problemes de linguistique indo-européenne*, стр. 192, тој настојува да докаже дека лабиовеларниот ред е развен од опозицијата на палаталниот и веларниот ред речиси во сите позиции, пред вокалите **a*, **e*, **i*, **o* и T (консонант), односно,

$$\left. \begin{array}{l} k'e, k'i, ko \\ q^ue, q^ui, q^uo \end{array} \right\} ku, kT$$

Притоа, како резултат на таа опозиција се јавува неутрализација која според овој истражувач секогаш е во полза на веларниот ред или во овој случај во полза на немаркираниот (необележениот) член на опозицијата.

Од фонолошката анализа произлегува според J. Kurylowicz дека помеѓу **k'e* и **k'i* и **ke*, **ki* последниве стануваат маркирани (или означени) членови на опозицијата. Потоа **ke*, **ki* се совпаѓаат со **ku_e*, **ku_i* со што во понатамошниот развиток **ku_e*, **ku_i* стануваат **q^ue*, **q^ui*. Сепак останува нејасно која е таа сила што **ke*, **ki* би ги движела кон лабиовеларот, тоа е едно и друго, не во сите јазици во западната или *centum*ската јазична заедница индоевропските групи **k_u* и **ku* од гледната точка на J. Kurylowicz по однос на неутралната опозиција се совпаднале со лабиовеларниот ред. Сепак во грчкиот јазик во периодот кога лабиовеларниот призвук сеуште е застапен во вид на монофонемтаскиот комплекс **k^u*, и.-е. **k_u* е застапен во вид на геминати πλ, cf. ἴπλος, стинд. *asvah* од и.-е. **ek_uo-*; бојот. πλάματα од и.-е. **k_ua-*, сп. Θιο-πλάτος, додека групата **ku* е запазена во вид на веларен рефлекс *k*, cf., καπνός од и.-е. **ku_Hap-*, лит. *kvapas* 'дим, пареа', лат. *vapor* и др. Свесен за овие недоследности J. Kurylowicz, *L' Apophonie*, 363, заклучува дека малиот број

на примери кои се необјасниви од аспект на неговата теорија не го намалува нејзиното значење.

Спротивно на вака искажаните согледувања V. Georgiev реконструира табели за застапеноста на лабиовеларниот ред на гутурали во индоевропските јазици и тоа:

и.-е. јазици во кои лабиовеларите се запазени во една корелацијата *k^w-*k

Индоевропски јазици	A	B
Хетитски	*k ^w (=kw)	k
микенски грчки	*k ^w (=q-)	k
Латински	*k ^w (=qu)	k(=c)
Германски	*k ^w	k(c), h

и јазици во кои лабиовеларите се трансформирани во велари, особено пред вокалите *e, *i каде што по пат на унификација преминуваат во сибиланти или африкати, т.е., во кои се јавува соодност на *k-*s

Индоевропски јазици	A	B
Индоирански	*k	ś(s)
Балто-словенски	*k	š(s)
Албански	*k	s,ɸ
Ерменски	*k	s
Тохарски	*k	ç
Француски	k(=c, qu)	s(пишувано c)

III. Проблеми сврзани со појавата на аспирирани гутурали во индоевропската јазична заедница.

Според мислењето на повеќето истражувачи во праиндоевропскиот јазичен систем се среќаваме со еден безвучен гутурал од типот на *p и друг звучен *b и третиот кој по својата аспирација може да биде звучен аспириран *b^h или безвучен аспириран *p^h и во традиционалната

индоевропска система тој сооднос е претставен како *b^h. Спомнатото тројство на аспирираните гутурали се јавува во ерменскиот, грчкиот, германскиот и групата на италските јазици. Притоа, нивните рефлекси во спомнатите јазици се запазени во различни форми. Од друга страна, во другите индоевропски јазици, рефлексот на аспирираните гутурали или е во полза на простиот звучен *b како што е случај со иранскиот, балтиските, словенскиот, албанскиот и келтскиот или во полза на безвучниот како што случај со тохарскиот.

Со други зборови, сведувањето на индоевропски гутурали на три серии и два реда се јавува теоријата на М. Lehmann, *The Proto-Indo-European Phonology*, која гласи:

и.-е. оклузиви	звучни	звучни аспирирани	безвучни
велари	*g	*g ^h	*k
лабиовелари	*g ^u	*g ^{uh}	*k ^u

Сепак отсуството на безвучните аспирирани фонеме од типот на *k^h, *k^{uh} од типолошка анализа создава дополнителни проблеми. Затоа А. Martine се обидува да докаже дека сериите на гутурали од типот на *b^h, *d^h, *g^h запазени се само во оние јазици каде што суштествуваат трите серии на безвучни аспирирани гутурали *p^h, *t^h, *k^h. Со други зборови, во староиндискиот, ерменскиот и грчкиот егзистира и безвучната аспирирана фонема *p^h, така што соодност на звучните аспирирани и безвучните може да се претстави со следнава шема: *b - *b^h : *p - *p^h или кога се во прашање гутуралите таа гласи: *g - *g^h - *g^{uh} : *k - *k^h - *k^{uh}.

Ако на стинд. sphurjati 'трескам' му одговара гр. σφραγγέουσι, а стинд. astham на гр. ἄσθμη на прост безвучен, тоа ги наведе повеќето истражувачи да сметаат дека безвучниот аспириран гутурал во староиндискиот е резултат на неговата специфична иновација и како таков тешко дека би можел да биде застапен во индоевропскиот прајазик. Од тие причини К. Brugmann, *Kurze Grammatik der indogermanischen Sprachen*, безвучниот

аспириран гутурал го вклучува во својата гутурална система, особено, поради фактот дека бројот на тие примери не е голем. Освен тоа и А. Meillet, *Les dialectes indo-européens*, смета дека аспирираниот безвучен гутурал може да е резултат од експресивната варијанта на простите звучни гутурали.

Радикален пресврт во истражувањата за потеклото на безвучните аспирирани гутурали, дава J. Kuryłowicz кој смета дека тие како такви неможеле да бидат во индоевропскиот прајазик, односно дека тие во индоиранскиот јазик претставуваат своевидна иновација. Имено, тој врз основа на сознанијата и хипотезата на F. de Sossir, *Opšta lingvistika* за обезвучување на звучните аспирирани во староиндискиот, кој меѓу првите посочи дека аспираните гутурали во индоиранскиот јазик се добиени од контактот на безвучниот гутурал со ларингалот, (cf. **prtH_a- > *prt'* > стинд. *prthuh < *prtus*). Сооглед на фактот дека безвучните аспирирани гутурали од типот **p^h* се добиени после сигмата **s*, J. Kuryłowicz, *L' Apophonie* заклучува дека тие се јавуваат од контакт на групата **s* + звучен аспириран гутурал.

Освен тоа R. Jakobson заклучува по однос на типолошката анализа дека ни во еден јазик по однос на парот 'безвучен [t] - звучен [d]' гутурал не може да се приклучи звучен аспириран [**d^h*] ако не е застапен безвучниот [**t^h*], т.е., ако не е воспоставен соодносот на **t^h* - **d^h*. Врз основа на системот од трите реда на гласови безвучни неаспирирани **t*, звучни неаспирирани **d* и звучни аспирирани **d^h* или кога се во прашање гутуралите **k* - **g* - **g^h*, J. Kuryłowicz се обидува да докаже дека звучните аспирирани не биле фонолошки звучни гласови. Во грчкиот и италските јазици тој процес е нешто посложен. Имено, во тие јазици традиционалните звучни аспирирани **g^h*, **g^{uh}*, преминуваат во безвучни, т.е., **g^h > *k^h*, **g^{uh} > *k^{uh}*, додека во италската група на јазици аспирираните гутурали преминуваат во фрикативи **k^h > χ*, **k^{uh} > χ^u*.

Освен тоа, ако се има предвид фактот дека звучниот лабијал **b* во индоевропските јазици е редок особено во почетокот на зборот или пак во

суфиксалните образувања, (cf., стинд. *pibāmi* 'пијам', стир. *ibim*, лат. *bibō*, б-е добиено под влијание на асимилацијата). Сепак како што покажа Н. Pedersen, ако се воспостави опозиција на гласовите по звучност, звучен - безвучен и ако отсуствува член во лабијалниот ред, тогаш отсуствува фонемата *p а не *b, cf., и.-е. *pH_atēr > ерм. *hair*, стир. *athir*. Тоа му даде за право на Н. Pedersen да заклучи "традиционалните прости звучни гласови веројатно биле прости безвучни, а традиционално безвучни биле прости звучни, односно ако се направи споредба со тезата на К. Brugmann произлегува следнава споредба:

$$\text{K.Brugmann} \left\{ \begin{array}{l} *k', *k, *k^u \\ *g', *g, *g^u \end{array} \right\} \quad \text{H.Pedersen} \left\{ \begin{array}{l} *g', *g, *g^u \\ *k', *k, *k^u \end{array} \right\}$$

При сите овие анализи за застапеноста на индоевропските аспирирани гутурали звучни и безвучни во индоевропскиот прајазик, во поново време О. Szemerényi, *Einführung in die vergleichende Sprachwissenschaft*, 80-81ss., со извесни модификации ја прифаќа старата теза на К. Brugmann. Имено, според него доколку во праиндоевропскиот јазик постоеле звучни аспирирани гутурали, тогаш задолжително во таа консонантска система морале да постојат и безвучни аспирирани. Според, О. Szemerényi праиндоевропската консонантска система пред нејзиното распаѓање е од четири серии: звучни, звучни аспирирани, безвучни и безвучни аспирирани и три реда: велари, палатали и лабиовелари или тоа изгледа вака:

Индоевропски оклузиви	звучни	звучни аспирирани	безвучни	безвучни аспирирани
Велари	*g	*g ^h	*k	*k ^h
Палатали	*g'	*g' ^h	*k'	*k' ^h
Лабиовелари	*g ^u	*g ^{uh}	*k ^u	*k ^{uh}

Во поново време, во истражувањата на индоевропската консонантска система се јавува сосема една нова теорија која се разликува од горе наведените теории, а тоа е глоталната теорија. Имено, според претставниците на оваа теорија Gamkredlidze, T. V. - Ivanov, Vjač. V., "Rjady "guttural'nyh" v indoevropskom. Problema jazyka centum i satem", *Voprosy jazykoznanija*, 1980, 5, 10-20, ако се појде од теоријата на M. Lehmann, *The Proto-Indo-European Phonology*, која гласи:

и.-е. оклузивни	звучни	звучни аспирирани	безвучни
велари	*g	*g ^h	*k
лабиовелари	*g ^u	*g ^{uh}	*k ^u

од аспект на синхроната типологија се јавува отсуството на безвучните аспирирани гутурали. Според овие автори, аспирацијата е една пропатна појава која се јавува кај фонемите и како таква таа е фонолошки нерелевантна. Со други зборови, според нивната реконструкција на фонетската система на индоевропскиот јазик, најбитна е опозицијата која се јавува помеѓу звучните и безвучните фонеме.

Од тие причини, а во зависност од местоположбата каде се наоѓаат опозициите на звучните и безвучните фонеме произлегува дека индоевропските оклузивни можат да бидат претставени во вид на глотализовани, звучни и безвучни:

	глотализовани	звучни	безвучни
Велари	*k ^o	*g ^h / *g	*k ^h / *k
Лабиовелари	*k ^{ou}	*g ^{uh} / *g ^u	*k ^{uh} / *k ^u

Вака реинтерпретираниот модел за индоевропските оклузивни изграден е врз основа на најстарите историски посведочени јазици. Притоа треба да се

подвлече дека вака поставената хипотеза од основа ја менува старата компаративна система, тоа не се повеќе ведскиот и старогрчкиот туку ерменскиот и германскиот за кои авторите сметаат дека се најблиски до старата индоевропска состојба. Затоа, Gamkredlidze, T. V. - Ivanov, Vjač. V., во зависност од промените на индоевропските оклузивни, индоевропските јазици ги делат на две големи групи и тоа:

Во првата група спаѓаат германскиот, ерменскиот, анатолските јазици и тохарскиот каде е извршена промената на глотализованите $*k^o$, $*k^{ou}$ во серија на безвучни $*k^h/*k$ и $*k^{uh}/*k^u$, односно,

во втората група спаѓаат индоиранскиот, грчкиот, балтискиот, словенскиот, албанскиот и старословенскиот и италските јазици каде е извршена промената на глотализираните фонеме $*k^o$ и $*k^{ou}$ во звучни оклузивни $*g^h / *g$ и $*g^{uh} / *g^u$.

Натаму сериите на звучни или безвучни оклузивни ако се јават во еден ист корен тогаш согласно на нивната глотална теорија тие мора да бидат трансформирани, т. е.,

и.-е. корен $*b^h eud^h-$ $\left\{ \begin{array}{l} > *beud^h- > \text{стинд. } *baud^h- > *b\ddot{o}dh- \\ > *b^h eud- > \text{стинд. } *b^h aud- > *b\ddot{o}dh-. \end{array} \right.$

Според, оваа теорија Грасмановиот закон за индоиранскиот и грчкиот јазик не е последица на деаспирација, ами тој се јавува како алофонска варијанта на звучните фонеме уште во праиндоевропскиот јазик.

Сепак вака поставената нивна теорија подложна е на сериозни критики кои ги изнесува O.Szemerényi, Recent development in Indo-European linguistics, TPS, (1985). Имено, O.Szemerényi поаѓа од фактот дека глоталните гласови се запазени во Кавказ, Африка и Америка, односно во оние ареали во кои безсомнение никогаш не престојувале индоевропјаните. Натаму, звучната фонема $*b$ во почетна позиција во индоевропскиот јазик е сосема ретка и можно е воопшто и да не гзистирала како таква, теза која ја застапува и A. Meillet но и други лингвисти. Сооглед на фактот дека глоталната теорија е сосема нова во доменот на индоевропските

истражувања и покрај сериозните забелешки и присутниот скептицизам кај одделни лингвисти таа сепак успева да го помести гледната точка на старите теории особено по однос на потеклото и распадот на индоевропската јазична заедница.

II. Грчкиот јазик и индоевропски гутурали

Грчкиот јазик спаѓа во големот семејство на индоевропски јазици кое го сочинуваат: анадолските јазици (хетитскиот, лувискиот, ликијскиот, лидијскиот), индо-иранските (ведскиот, авестскиот, староперсискиот), италските (латино-фалискискиот; оскиско-умбрискиот и венетскиот), келтскиот, германскиот, ерменскиот, тохарскиот (кој се дели на источниот или тохарски А и западниот или тохарскиот Б), балтискиот (старо прускиот, литванскиот и летонскиот), словенскиот (јужно словенскиот, источно словенскиот и западно словенскиот) и албанскиот јазик.

Освен тоа, кон овие јазици секако припаѓаат и јазиците од Балканскиот Полуостров, македонскиот, тракискиот еден дел од илирскиот како и пеласгискиот за кого се смета дека припаѓа на најстариот јазичен супстрат кој се зборувал на овие Балканските простори. Кон овие познати јазични заедници во последно време се придодава и фригискиот од Мала Азија за кого има сериозни показатели дека некогаш припаѓал кон семејството на старите Балкански јазици.

Гледано од аспект на тие јазични согледувања, историската граматика на грчкиот јазик, обилува со низа богати истражувања речиси од најстарите дни до денес.

Во својот историски развојот грчкиот јазик заедно со своите дијалекти развил и такви специфични иновации меѓу кои спаѓаат:

а) положбата на и.-е. $*\tilde{i} > h > \acute{e}$ и и.-е. $*s- > h > \acute{e}$ (спиритус аспер), cf., и.-е. $\tilde{i}\tilde{e}k^ur >$ гр. $\eta\pi\alpha\rho$, и.-е. $*sek^ue- >$ гр. $\acute{\epsilon}\lambda\epsilon\tau\alpha\iota$ потоа, положбата на антеконсонантските ларингали $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3$ кои во грчкиот јазик се застапени со вокалите ϵ, α, o .

б) специфичната положба а групите од оклузив + \tilde{i} , cf. и.-е. $*g^i, *gi, *g^u\tilde{i} > [*g\tilde{i}] >$ гр. $\zeta / \delta\delta$, односно, и.-е. $*k^i, *k\tilde{i}, *k^u\tilde{i} *g^h\tilde{i}, *g^h\tilde{i}, *g^{uh}\tilde{i} > [*k\tilde{i}, *k^h\tilde{i}] >$ гр. $\sigma\sigma / \tau\tau$ во зависност од нивната застапеност во грчките дијалекти, потоа развојот на $*p\tilde{i}-, *b^h\tilde{i}-$ кои во грчкиот јазик даваат $\pi\tau-$, cf., $*klep+i\tilde{o} >$ гр. $\kappa\lambda\acute{\epsilon}\pi\tau\omega$, $*d^hmb^h-i\tilde{o} >$ гр. $\theta\acute{\alpha}\lambda\pi\tau\omega$, наспроти, $\tau\acute{\alpha}\phi-\omicron\varsigma$ и

др.) Интересно е овде да се одбележи дека грчкиот јазик не ја познава групата $*b_l-$.

в) и.-е. $*l$, $*l'$ > гр. $\alpha\rho$, $\rho\alpha$, односно, $\alpha\lambda$, $\lambda\alpha$; односно, α , $\alpha\nu$ за и.-е. $*l$.

г) појавата на протетскиот вокал пред ликвидата ρ cf. $\epsilon\rho\upsilon\theta\rho\acute{o}\varsigma$: лат. *ruber*, скрт. *rudhiras*; $\epsilon\lambda\epsilon\acute{\upsilon}\theta\epsilon\rho\omicron\varsigma$: лат. *liber*.

д) специфичната номинална промена во именската флексија, cf., Ἄτρείδαο наместо, Ἄτρείδαος .

ѓ) завршетокот за dat. lok. pl. на $-si$ наместо на $*-su$.

е) суперлативниот суфикс на $-τατο-$, (cf., δικαιό-τατο-ς при што има обиди $-τατο-$ да се доведе во врска дека е од $*-tmto-$ > $-tato-$ со $-to-$ од $*-is-to-$, cf., H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 169) како и на $-τερος$. Потоа образувања со компаративниот суфикс $-ίων$, $-ίων$.

ж) медијалниот форманс $-σθε$, $-σθω$, $-σθα$, при што $-s-$ се смета за аорисен форманс.

с) аорист пасивен на $-θη-$ од $*-t^h\bar{e}-$, (cf., $\epsilon-\delta\epsilon\acute{\iota}\chi-\theta\eta-\nu$ и др. Меѓутоа, во поново време има обиди гр. $-θη-$ да се доведе во врска со и.-е. $*-t_2\bar{e}-$) и др.

Но кога се во прашање индоевропските оклузивни, гледано од аспект на грчката припадност на centumската јазична заедница ја среќаваме според M. Lejeune, *Phonétique*, 28 со следнава поделба:

Начинот на артикулацијата

		Оклузивни		
		Звучни	звучни	беззвучни
Местото на артикулација	Гутурали	*g	*gh	*k
	Лабиовелари	*g ^w	*g ^{wh}	*k ^w
			Аспирирани	

Сепак и вака изградената поставеност на индоевропските гутурали, M. Lejeune, *Phonétique*, 33ss., е склон гутуралниот грчки систем да го смета за еден подсистем составен од три серии и тоа: *'prépalatales'* или палатали *'mediopalatales'* медиопалатален или среднонепчани сугласник [глас кој по

својата артикулација е образуван на средината на непцето или пак во близина на мекото непце како на пр.лат. *k* во *Kalendae* наспроти лат. *c* во *cita* 'брзо'] и на *postpalatales* или чисти велари.

Иако ги зима примерите за палаталниот и веларниот изговор на фонемите *k* и *g* од францускиот јазик, тој посочува низа примери за двојно предавање на фонемата *k* во грчкиот јазик од класичната епоха. Имено, фонемата *k* е предавана со гр. *κ* (*κάππα*, хебр. *kap*) и со *ϕ* (*κόππα* : хебр. *kop*.), (cf., *καφον*: гр. *каков*, *χαλφοδαμνας* : гр. *χαλκοδαμνας*, *Αγφυλον*: гр. *Αγκυλον* и др.). Отсуството на двојното предавање на звучниот гутурал *γ* (*γάμμα*: хебр. *gimel*) во грчкиот јазик го принудува да заклучи дека гутуралниот систем на грчкиот јазик особено по губитокот на палаталниот призвук многу рано се совпаднал со веларниот ред на гутурали. Но дека тоа не е баш така упатува кипарското слогово писмо во кого се среќаваме со опозицијата по однос на звучната фонема *γ* која е предадена со силабограмот *z*, (cf. *za-i* : гр. *γῆ*, *a-za-ta-i* : гр. *ἀγαθῆ* и др.). Иако заклучува дека во грчкиот јазик нема разлики по однос на предавањето на палаталните и веларните индоевропски гутурали, (cf. и.-е. **g'*, **g* > гр. *γ*, *γένος*, лат. *genus*, скрт. *janah*, стсл. *znati*, односно, *γεύω*, лат. *gustus*, скрт. *juš*;- и.-е. **k'*, **k* > гр. *κ*, *ἐκάτον*, лат. *centum*, ав. *satam*, стсл. *s to*, односно, **leukos* > гр. *λευκός*, скрт. *rocás*, лат. *lucus*, лит. *laukas*; и.-е. **g^h*, **g^h* > **k^h* > гр. *χ*, сп. гр. *ῥος*, лат. *uehō*, лит. *veho*, стсл. *vežu*, наспроти, гр. *ὀμίχλη*, лит. *migla*, стслов. *mьgla* и др.) примерите кои ги посочува ги сведува на иновации карактеристични само за источната или сатемската индоевропска јазична заедница.

Затоа според М. Lejeune, *Phonétique*, 34ss., четвртата серија на гутурали во грчкиот јазик всушност се лабиовеларите од типот на **g^w*, **g^{wh}*, **k^w*, наспроти тврдењето на Н. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 27 и М. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 108 кај кои лабиовеларниот ред припаѓа на третата серија на гутурали.

Во поново време кога е во прашање грчкиот јазик, М. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 108, ја прифаќајќа поделбата на индоевропската

задница на две големи дијалектни групи на centum и satem и заклучува дека микенскиот грчки дијалект претставува една преодна фаза помеѓу индоевропскиот и класично грчкиот јазик. Притоа, кога ќе се исклучи палаталниот ред на гутурали за кого се претполага дека многу рано се совпаднал со веларниот ред се добива следнава реконструирана табела:

Оклузивни	Индоевропски		Микенски грчки		Класично грчки	
	Велари	Лабиовелари	Велари	Лабиовелари	Веларни рефлексни	Лабиовеларни рефлексни
Звучни	*g	*g ^u	k-, (= *g)	q-, (= *g ^u)	γ	γ, δ, β
Звучни	*g ^h	*g ^{uh}	k-, (= *k ^h)	q-, (= *k ^{uh})	χ	χ, θ, φ
Аспирирани						
Безвучни	*k	*k ^u	k-, (= *k)	q-, (= *k ^u)	κ	κ, τ, π
Безвучни	*k ^h	*k ^{uh}	k-, (= *k ^h)	q-, (= *k ^{uh})	χ	χ, θ, φ
Аспирирани						

По однос на прашањето за развитокот на грчкиот јазик и неговите дијалекти провладуваше една теза дека грчкиот јазик и неговите дијалекти се резултат од населувањето на грчките воинствени племиња од северните Балкански простори во три последотевални брана и тоа: најстариот бран е јонскиот, нешто помлад од него е ахајскиот, а за најмлад се претполагаше дека е дорскиот бран на грчките воинственици. Вака поставената теза силно подржуана од австрискиот класичен филолог Р. Kretschmer и неговите истомисленици во XX век имаше за цел да докаже дека грчкиот јазик и неговите дијалекти како такви веќе биле оформени надвор од денешна Грција во северните Балкански предели. Со други зборови, Јонците доаѓаат во Грција во XX пред н. ера, нешто подоцна Ахајците околу XV, а за Дорците се смета дека се населиле во Грција во XII пре н. ера. Со други зборови, помеѓу јонската популација и дорската преселба изминале речиси осум века и за тоа време Дорците во својата јазична структура претрпеле само делумни промени во однос на своите јонски предци.

Во бројните студии посветени на грчкиот јазик и неговите дијалекти главно се јавуваат теории кои грчката дијалектна сфера ја делат на четири големи групи: 1. Западногрчка или Дорска, 2. Ајолска, 3. Аркадо-кипарска и 4. Јонско-атичката дијалектна група.

Освен ваквата поделба, во поново време присутна е и една сосема поинаква класификација за поделба на грчката дијалектна зеденица која истата ја дели на две големи дијалектни групи и тоа:

I. На грчки говори во која не се опфатени дорските дијалекти, а во која спаѓаат: 1. Јонско-атичката јазична заедница во која спаѓаат јонските говори од Мала Азија и на Кикладските острови, Евбоја и Атика. 2. Аркадо-кипарскиот (или Ахајскиот) во кого се вклучени говорите од Аркадија и Кипар, а во поново време според М. Lejeune, *Phonétique*, стр. 12 и памфилискиот дијалект 3. Ајолскиот во кого се застапени ајолските говорите од островот Лесбос од Мала Азија, Бојотија и Тесалија и

II. втората поделба во која влегуваат зборовите од дорската јазична популација, а која се дели на: 1. Северно-западни дорски дијалекти во која спаѓаат говорите од Фокида, Локрида, Аитолија, Епеирот, Аинис, Коринт, Мегара и 2. Јужно дорска дијалектна група во која се вклучени дорските говори од Елеја, Тарент, Родос, Крит, Кирена, Лаконија и Месенија.

Микенологија е најмладата научна дисциплина во областа на класичната филологија родена по дешифрирањето на плочките и вазите пишувани со Линеарното Б писмо. Откритието на плочките пишувани со Линеарното Б писмо му припаѓаат на А. Evans, кој при своите археолошки истражувања на палатата во Кнос (1900 год.) за прв пат ги открива. Имено при откривањето на богатиот археолошки материјал на Крит А. Evans се среќава со плочки кои не секогаш се пишувани со исто писмо. Па затоа, тој натписниот материјал го дели на три групи: 'hieroglifi' за кои претполага дека се сликовни натписи, потоа постари или Линеарни А записни и нешто помлади или Линеарно Б записи.

Систематизација на Линеарното Б писмо произлегува од американскиот археолог Е. L. Bennett кој всушност за прв пат дава

претпоставка дека станува збор за писмо кое е пишувано со силбограми но исто така открива дека во него е застапена нумеричката система од декадниот систем на единици. Американката А. Кобер прва открива дека станува збор за зборови кои имаат своја променливост-падежна система со што ги класифицира силабограмите иако јазикот на кој се пишувани воопшто не и бил познат.

Врз основа на овие главни показатели но и други теоретски согледувања М. Ventris во 1952 година преку поставената 'мрежа' ги пропушта микенските силабограми со што успева да го дешифрира микенското Линеарно Б писмо за кого востановува дека е еден архаичен грчки јазик од предхомерскиот период. Ваквата негова констатација добива на сила кога му се приклучува во истражувањата и J. Chadwick специјалист по грчката дијалектологија со што се поизвесно станува дека плочките од Линеарното Б писмо мора да се пишувани на еден грчки јазик кој бил постар за неколку векови од јазикот на Хомер. Имено станува се поизвесно дека грчкиот јазик од микенското Линеарно Б писмо потекнува од периодот околу 1400 год. пред н. ера (плочките од Кнос), односно околу 1200 год. пред н. ера плочките од континентална Грција (Микена, Пил, Тиринс и Теба). Нивниот заеднички труд за проблемите, сознанијата и епохата на микенската цивилизација е објавен во капиталното нивно дело *Documents in Mycenaean Greek*. Всушност од микенските плочки пишувани со Линеарното Б писмо произлегува дека станува збор, за еден многу стар грчки дијалект од кого подоцна ќе се развијат аркадо-кипарскиот и јонскиот дијалект.

Сепак присуството на дорските јазични обележја, како што е на пример неасибиланото *-ti*, долгиот вокал на *-ā* кој не поминал во *-ē* и др., а кои се запзени во овој грчки дијалект, според некои микенолози всушност се траги од широките народни маси или 'mycénien special' за разлика од 'mycénien normal' или јазикот кој се зборувал во микенските кралски палати.

Микенското линеарно Б писмо е пишувано на два вида глинени плочки во вид на палмов лист всушност имитација на првобитниот материјал за пишување од природните палмови лисија и вториот во вид на страница кои биле подолги отколку широки и испреплетени со слама или друг материјал за да се држат постабилно. На плочките се пишувало од лево на десно, веројатно со оштро шило од рибени коски или од друг материјал додека глината била мека.

Состав на микенското Линеарно Б писмо е од силабограми, идеограми и нумерички знаци.

Силабограми: се составени од консонант и вокал или само вокал, на пример: *da, de, di, do, du; ma, me, mi, mo, mu; ka, ke, ki, ko, ku; ra, re, ri, ro, ru; ta, te, ti, to, tu* и др, или *a, ai, au, e, i, o, u* но има и сложени силабограми како на пример: *nwe, pte, dwe, tve*. Бројот на силабограмите во Линеарното Б писмо изнесува 91 и од нив само еден мал број не идентификуван, пред се поради малиот број на наоди.

Идеограмите (или логограми) претставуваат стилизирани претстави за одделни предмети и многупати го појаснуваат текстот напишан со слоговите знаци. Нивниот број е околу 150, а во нив се вклучени и знаци за мерка на тежина, на течни и суви материи со волумен а во извесни случаеви и слогови знаци за одредена материја која неможела да се претстави визуелно, (cf. *me+ri /meli/ 'мед' *135*). Како такви тие можат да бидат апстрактни или квантитативни.

Нумерички знаци се од декадниот систем кој е составен од единици, десетици, стотина и илјада каков што се среќава и во другите писма од Блискиот и Средниот Исток.

Микенските записи се пишувани за потребите на микенските дворци. Притоа треба да се каже дека плочките од Линеарното Б писмо повеќе наликуваат на книговодствени записи или белешки во кои точно се наведени потребите на микенските дворци, состојбата на долговите и побарувањата др.

Идеограмите како такви се делат во неколку подгрупи и тоа: а) идеграми од пиктографски тип како на пример: *105 EQUUS 'коњ' без разлика на полот, додека *105^m, а *105^f 'кобила', *100 VIR 'маж', *102 MULIER 'жена', *106 OVIS без разлика на полот, а *106^f OVIS 'овци', *106^m 'овнови' *109 'бик' и *109^m, *109^f 'крави' др. б) сложени идеограми од типот на ka+po : гр. καρπός 'плод', me+ri : гр. μέλι 'мед', tu+ro₂ turjoi (nom.pl.): гр. τυρός 'сир' и др. Односно нешто посложени идеграми како што се *162 + KI = TUNica + ki-to / khitōn/ : гр. χιτών, *162+ RI = TUNica + ri-ta /līta/ (ac.sg.): гр. λῆτα од гр. λῆς, λῆτος 'платно', *209^{vas} + A = VAS + a-pi-po-re-u /amphiphoreus/: гр. ἀμφιφορεύς 'амфора' и др.

Класификацијата на идеограми е преставена преку следниве серии од абecedата, серија A-, B-, ги опфаќа мажите и жените, C-, D-, животните: кравите, овците, козите, свините; E-, F-, G- земјоделските продукти: јачменот, житото, маслинки, вино, пшеницата; J- ковачи; L- текстил; N- лен; R-, S- меч, копје, панцир, коли; T- опис на предмети за различна примена, трпези, маси, вази, столови; U- мешани идеограми; O-, P-, Q- помалку или повеќе нејасни идеограми;

Микенското линеарно Б писмо како и кипарскиот силабограм кога се во прашање гутуралите не ги разликува опозициите ниту по звучност/беззвучност ниту по аспириран/ неспириран гутурал. Имено, со силабограмот *ke* и во едното и во другото писмо предавани се грчките гутурали *ge, ke, k^he*, cf. мик. *ke-ra/geras*/: гр. γερας, мик. *e-ke-e^hek^he^hen*/: гр. εχχειν, спореди кип. *ke-no-i-tu* ~ гр. γενοιτυ, потоа кип. *ka-te-te-ke*~ гр. κατεθεκε или *e-ke-ne* ~ гр. εχειν и др. Освен тоа во микенското Линеарно Б писмо ликвидите *r, l* се предаваат со исти силабограми *r/la* (= *60), *r/le* (= *27), *r/li* (= *53), *r/lo* (*02), *r/lu* (= *26), *r/la₂* (= *76), *r/la₃* (= *33), *r/lo₂* (= *68). Крајните консонанти *-n, -r, -s* на кои завршуваат грчките зборови во слоговото Линеарно Б писмо не се бележат, освен можеби *-s* во позиција после консонант *l-k+s* или *-k^w+s/* која во грчкиот дава ξ, сп. *wa-na-ka / wanaks* /: гр. Φάναξ или *ai-ti-jo-qo/Aithioq^us*/: гр. Αἰθίοψ. Натаму звучните консонанти, ликвидите *l, r*; назалите *n, m*; но и *s* кога ќе се најдат во затворениот слог им се придодава нем вокал меѓу нив,

cf. *a-mi-ni-so /Amnisos /*: гр. Ἀμνισός, *do-so-mo/dosmos/*: гр. δοσμός 'дажба', а кога ќе се најдат во позиција на затворен слог истите не се бележат. Со посебни знаци се одбележени дифтонзите *ai-* и *au-* кога се наоѓаат во почетна позиција, cf. *a₃-ke-u / Aigeus /*: гр. Αἰγεύς, потоа, *au-u-te/auwetes/* : гр. αὐφετες 'оваа (иста) година', додека дифтонгот *oi* е предаван речиси секогаш со вокалот *o*, cf., *po-me/poimen/* : гр. ποιμήν 'овчар'; *ku-ru-so-wo-ko/k^hruso-worgoi/*: гр. χρυσοφοροί (ном. pl.) 'златари' и др. Исто така не се означени ниту должините на вокалите, ниту на дифтонзите. Освен тоа ликвидите *l*, *r* во позиција на затворен слог како и крајната сигма *-s* не се бележат, cf., *to-so/tossos/*: гр. τόσος 'толку', *do-e-ro/doelos/*: гр. δοῦλος 'роб', *ka-po-/karpos/*: гр. καρπός 'плод'. Сепак ликвидите *l*, *r* во позиција зад консонант се бележат, cf. *ke-re-te-u/Krēteus /*: гр. Κρητεύς, *po-ro-qa-ta-jo/Proq^uataios/*: гр. Προβαταῖος 'овчар' и др. За разлика од кипарскиот силабограм во микенското Линеарно Б писмо јасно се диференцирани денталните рефлексии *d* и *t* по својата звучност, cf., *do-so-mo/dosmos/*: гр. δοσμός наспроти *to-so/tossos/*: гр. τόσος. Сепак безвучниот дентал *t* не ја познава опозицијата по однос на аспириран / неаспириран. Имено со микенските силабограми *ta*, *te*, *ti*, *to*, *tu* предавани се грчките неаспирирани и аспирирани фонеме *τα / θα*; *τε / θε*, *τι / θι*, *το / θο*, *τυ / θυ*, cf., *to-ra-ke/thorakes/(ном.pl.)*: од гр. θώραξ, *ti-ri-po/ tripas /*: гр. τριπός : *ti-qa-jo /Thisq^uaios/* : гр. Θισβαῖος; *te-re-ta/telestas/*: гр. τελεστας : *te-qa-de/ T^hēq^uans-de/*: гр. Θηβανσ-δε од Θῆβαι; *ta-ta-ro/Tantalos/*: гр. Τάνταλος : *ta-ra-nu-we /t^hrānuwes/* : гр. θρανυες 'столчиња за нозе' и др. Нешто слична ситуација по однос на аспирираност / неаспирираност, односно звучност / безвучност се јавува и кај оклузивната серија лабијали. Имено со микенските силабограми *pa*, *pe*, *pi*, *po*, *pu* во грчкиот јазик од класичната епоха можат да им одговараат гласовните вредности на: *βα*, *βε*, *βι*, *βο*, *βυ*, односно, *πα*, *πε*, *πι*, *πυ* или пак *φα*, *φε*, *φι*, *φο*, *φυ*, cf., *pa-te/patēr/* : гр. πατήρ, *ai-ki-pa-ta/aigipastas/*: гр. αἰγιπαστας; *pa-i-to/Phaistos/* : гр. Φαιστός ; *pe-po-ro/Peplos/*: гр. Πέπλος, *pi-ke-re-u / Pikreus/* : гр. Πικρεύς : *a-pi-po-re-we/amp^hip^horewes/*: гр. ἀμφιφορεύς *a-pi-jo/Amp^hion/*: гр. Ἀμφίων;

po-ti-ni-ja/potnias/: гр. ποτνίας; *po-ni-ki-ja/p^hoinikia/*: гр. φοινκία ‘пурпурни’ од φοῖνιξ; *pu-ro/Pulos/*: гр. Πύλος; *pu-te/P^hutēr/*: гр. Φυτηρ ‘садач’.

Сепак треба да се каже дека во повеќето истражувања за звучниот лабијален рефлекс βα, βε, βι, βο, βυ кога е во прашање микенскиот грчки неговите траги во микенската епоха речиси се дискутабилни, а во некои случаеви имаме сознанија дека се и секундарен по своето потекло, сп. на пример *da-pu₂-ra-ti-jo/daburint^hios/*: гр. λαβυρυνθιος од гр. λαβύρινθος.

Од досегашните согледувања произлегува дека во микенското Линеарно Б писмо се застапени гутуралите и тоа: *g, *k, *k^h, бележени со микенската веларна серија силабограми *kV* (*V*= a, e, i, o, u), односно *g^w, *k^w, *k^{wh} бележени со микенската лабиовеларна серија силабограми *qV*, (*V*= a, e, i, o). Сепак сооглед на фактот дека веларната серија силабограми *kV* (*V*= a, e, i, o, u), кога ќе се најде во позиција пред палаталниот вокал *e* се јавува во вид на микенската палатална *z*-серија силабограми *ze* (= *k'e* = **k_ie*). Тоа особено се гледа од микенските примери *a-ke-ti-ri-ja* : *a-ze-ti-ri-ja*; *a-no-ke-we* : *ano-ze-we*; *ke-i-ja-ka-ra-na* : *ze-i-ja-ka-ra-na*; *a-ke-o* : *a-ze-o*. Освен тоа ако се има предвид фактот дека микенскиот силабограм од Линеарното Б писмо не ги разликува гутуралите ниту по звучност / беззвучност, ниту по аспирираност / неаспирираност, тогаш сосема е разбирливо дека со микенската палатална *z*-серија силабограми можеле да бидат застапени гутуралите **g_i* < и.-е. **g'i*, **g_i*, **g^u_i*, односно, **k_i*, **k^h_i* < и.-е. **k'i*, **k_i*, **k^u_i*, **k^h_i*, **k^h_i*, **k^{hu}_i*.

Од изложениот материјал произлегува дека микенските гутурали би можеле да се претстават на следниот начин: палатали: *za, ze, zo*; велари: *ka, ke, ki, ko, ku*; лабиовелари: *qa, qe, qi, qo*.

Во изминатиов период од близу 50 години од дешфрирањето на микенското Линеарно Б писмо, меѓу бројните специјалисти за грчката дијалектологија се јави потребата од редефирање на грчкиот јазик и неговите дијалекти. Така кон вторат половина на овој век изградена е една сосема поинаква теорија за потеклото на грчкиот јазик и неговите дијалекти. Имено, J. Chadwick претполага врз база на лингвистички и други јазични показатели кои произлегуваат од микенскиот натписен материјал

дека грчкиот јазик се развил на почвата на денешна Грција со симбиоза на индоевропските племиња и домородното население кое тие тука го затекнале.

Од вака поставената хипотеза на J. Chadwick произлегува дека грчкиот јазик не само што не бил оформен некаде надвор од денешна Грција туку и не се зборувал никаде како таков. Сепак по однос на прашањето за потеклото на домородното население и за неговиот јазик единствено се знае дека тие зборувале на еден за нас сеуште непознат јазик иако траги од нивното писмо се запазени во Линеарното А писмо. Оттаму заклучува J. Chadwick дека микенските Грци при покорувањето на индогеното население кое живеело во Грција за потребите на своите кралски архиви ги зеле минојските писари, а овие последниве, во својата работа постепено своето писмо го прилагодувале кон потребите на микенските владетели. Затоа, заклучува J. Chadwick минојските писари при прилагодувањето на своето писмо кон потреби на микенските Грци правеле и одредени отстапки во своето слогово писмо. Тоа се гледа и од бројните материјални наоди на минојската цивилизација која според J. Chadwick во тоа време се наоѓала на едно завидно цивилизациско ниво на што упатуваат зборовите од предгрчкиот јазичен субстрат. За воља на вистината треба да се каже дека предгрчкиот јазичен супстрат се дели на две големи подгрупи и тоа : а) на зборови кои потекнуваат од семитско јазично потекло или адстратни зборови, cf., *ki-to/khitōn*/:гр. χιτών, сп. феник. *k-t-n*, сем. *gada* ; *ku-mi-no/kuminon* / : гр. κύμινον, акад. *kamunu*, хебр. *kamnon* ; *ku-pa-ro/kupairo*s/ : гр. дор. Κύπαιρος хебр. *koper* ; *ku-ru-so/k^hrusō*/(instr.sg) :гр. χρυσω од χρυσός асир. *hurasu*, хебр. *harus* ; *sa-sa-ma/sasaman* / : гр. дор. σάσαμον акад. *sammassammu*. Кон овие адстратни форми уште се додаваат имињата на животните : *re-wo/lewōn* / : гр. λέων ; *o-no/onos* / : гр. ὄνος ; *e-re-pa/elep^has* / : гр. ἐλέφας, -αντος ; и на зборови кои потекнуваат од медитеранскиот јазичен супстрат кој се дели на уште две подгрупи : 1) зборови кои имаат свои паралели во латинскиот јазик, (cf., *e-ra-wo/elaiwon* / : гр. ἐλαίον : лат. *oliva*, *mi-ta/mint^ha* / : гр. μίνθη : лат. *mintha*, *ku-pa-ri-so/kuparissos* /:гр. κυπάρισσος, лат.

cupressus, mo-ri-wo-do/moliwdos/ : гр. *μόλιβδος, гр. μόλυβδος лат. *plumbum*) и 2) на зборови кои се среќаваат само во микенскиот грчки, cf., *a-sa-mi-to/asaminthos/*: гр. ἄσάμινθος, *da-pu₂-ra-ti-jo/daburinthios/*:гр. λαβύρινθος од гр. λαβύρινθος, *ma-ra-to-wo/marathwon/*: гр. μάραθ(ρ)ον, *se-ri-no/selinon/*: гр. σέλινον 'целер', *si-a₂-ro/sihalos/*: гр. σίαλος 'вепар', додека зборовите *qa-si-re-u/q^uasileus/*: гр. βασιλεύς односно, *wa-na-ka/wanax/*: гр. Φάναξ сеуште немаат свои сигурни етимологии.

Сето тоа упатува на заклучок дека поделбата на грчкиот јазик на неговите дијалекти се одиграла внатре на почвата на денешна Грција и дека не станува збор за никакви грчки преселеби. Паралелите кои се среќаваат помеѓу микенскиот грчки и јазиците од Мала Азија, фригискиот и ликијскиот упатуваат на заклучок дека преселбата на предгрчките племиња е извршена преку Дарданелите од предна Азија.

За грчко фригиските изоглоси се посочуваат следниве примери од микенската епоха, cf., *ka-zo-e/kakjohes/*: гр. κακιοηες од κακός но и микенските форми *wa-na-ka / wanax /*: гр. Φάναξ, *ra-wa-ke-ta /Lawāgetās/* : гр. *Λαφαγετας наспроти ст.фригиската форма *lavagtaei* но и ликијските *ru-ki-ja / Lukias /*: гр. Λυκίας од топ. Λυκία, *a-si-wi-ja/Aswiai/*: гр. Ἀσία и др.

Микенските царски службеници за потребите на микенскиот царски двор воделе еден вид евиденција и контрола на речиси секој слој од микенското општество. Тие запишувале на плочките разни детали од општествениот, економскиот, религиозниот, воениот живот на микенското општество и така во наследство ни оставиле богат јазичен материјал кој е предмет на опстојни лингвистички, ономастички, историски, археолошки и други истражувања.

Со други зборови идеите и тезите на К. Brugmann за развитокот на индоевропските гутурали прифатени се од старана на А. Walde-J. Pokorny, *Vergleichendes Wörterbuch der indogermanischen Sprachen*, J. Pokorny, *Indogermanischen Etymologischen Wörterbuch*. А кога станува збор за грчкиот јазик тоа се капиталните дела на Е. Schwyzer, *Griechische Grammatik*, Н. Rix, *Historische Grammatik des Griechischen, Laut und Formale Lehre*, Н. Frisk,

Griechischen Etymologischen Wörterbuch, M. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, I-II и други. А тезите на А. Meillet се среќаваат кај М. Lejeune, *Phonétique historique du mycénien et du grec ancien*, V. Georgiev, *To the History of the Indo-European Language*, P. Chantraine, *Dictionnaire étymologique de la langue grecque. Histoire des mots* и други.

И.-е. *g'V, *gV, (V = a, e, i, o, u) > МИКЕНСКО kV, (V = a, e, i, o, u)

и.-е. *g', *g [> предмикенско *g'g', *gg] > микенско kV, (k = *g-, V = a, e, i, o, u) > гр. γ, [cf., K. Brugmann, *Gr. Grammatik*, 131; E. Schwyzer, *Gr. Grammatik*, 209s., 291-292s., 368-369; *Docs*², 80-82; E. Vilborg, *Grammar*, 35, 45-47; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 31s., 83; M. Lejeune, *Phonétique*, 29s; M. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 107s.].

I. Во почетна позиција.

и.-е. *g'nH_adh⁻¹, ka-na-to / gnathoi / (nom.pl.) : гр. γνάθοι 'острило, острина, теснина, клисура'. (MY Ue 611, Wt 502), сп., гр. γνάθος.

ka-na-po-to / Gnampotos /: гр. *Γνάμπος, (KN V 961), cf., εὔγναμπος 'добро свиткан', γνάμπτω 'свиткува' (KN V 961)².

и.-е. *gan⁻³, ka-nu-se-u / Ganusēus /: гр. *Γανусеус, cf. Γанумήδης; ka-nu-tajo / Ganutaios или Ganusthaios / (етник) : гр. *Γанутаѝос или Ганусстаѝос, (PY An 602)⁴ cf. Гануссθήνης, Γанумήδης, cf., γάνος, -εος (γάνυμαι), 'сјај, убавина, блесок, украс, накит; радост'.

ka-ra-ko / glākhōn /: гр. γλάχων, јон. γλήχων, ат. βλήχων (MY Ge 605)⁵.

и.-е. *g'el⁻⁶, ka-ra-u-ko / Glaukos /: гр. Γλαῦκος, (PY Cn 285, Jn 706+, MY Z 713), cf., γλαυκός 'сјаен, светол'.

и.-е. *g'erH_a-s или *g'erau⁻⁷, ke-ra / geras /: гр. γέραс 'почесен дар' (PY Eb 416, Ep 704); ka-ra-we / grāwes / (nom.pl.): гр. *γραῖες : гр. γρηῖς 'старица' (KN Ap 694, Ap 5868)⁸.

¹ *Docs*², 496, 550; *Docs.*, 395; L. R. Palmer, *Interpretation*, 424; *MGV* I, 180, *MGV* II, 161.; O. Panagl, *ŽA* 22 (1972), 74ss; R. S. P. Beekes, *Laryngeals*, 1969, 190, смета дека овој збор е од неиндоевропско потекло. Сепак укажува дека тоа може да се должи на промената на гутуралите γ/κ, т.е. *g'nH₂dh-: гр. γνάθοι, наспроти κάναδοι: σιαγόνες, γνάθοι (Hes.) од *konH₂d-; J. V. Hofmann, *EWdGr.*, 46; A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 587, упатува на фриг. ἄζή 'Bart', ерм. *cnaut*, лив. *žandas*.

² *Docs*², 550; L. R. Palmer, *Interpretation*, 424; Петар Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 315, 320; O. Landau, *MGPn*, 62.; J. V. Hofmann, *EWdGr.*, 131, овој гр. збор го доведува во врска со гр. κάμπτω за кого претполага дека е од и.-е. корен *kamp-/*kam-. Сепак, од и.-е. корен *kamp-/*kam- во микенскиот грчки се среќава личното име ka-pu-ro / Kampulos /: гр. Καμπύλος кое по своето значење е синонимно со гр. γνάπτω. Сп. A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 350, 581.

³ *Docs*², 550; L. R. Palmer, *Interpretation*, 424 in L. R. Palmer, *Eranos*, 54, 7; O. Landau, *MGPn*, 62; *MGV* I, 180; A. Heubeck, *IF* 69 (1964), 271; M. Galiano, *Acta Myc.*, II, 259 хипокористик од Γанумήδης, cf., γάνυμαι; A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 529, претполага дека е од и.-е. *ga-ne-u-mi. П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 378.

⁴ *Docs*², 550; O. Landau, *MGPn*, 62; L. R. Palmer, *Interpretation*, 424; *MGV* I, 179; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 378; M. Doria, *Atti Roma*, 767.

⁵ Според J. Chadwick, *Docs*², 550, за овој микенскогрчки збор смета дека е од предгрчко потекло во кого се крие лабиовеларниот призвук на што упатуваат различните рефлексии γ и β во γλήχων, βλήχων. За присуството на лабиовеларот во овој збор укажува и R. S. P. Beekes, *Laryngeals*, 194, 216 како и C. Milani, *Aevum*, 40, 1966, 423 кој го изведува од и.-е. *g'elag^h-.

⁶ *Docs*², 551, *Docs.*, 419; *MGV* I, 180; M. Lejeune, *Phonétique*, 225; J. V. Hofmann, *EWdGr.*, 45, упатува на и.-е. корен *g'el-; P. Chantraine, *DELG*, 226; A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 623, смета дека е од *g'erH-s; H. Frisk, *GEW* III, 63; P. Attinger, *ŽA* 27 (1977), 71.

и.-е. *g'er⁹, *ke-re-no* / *Gerēnōi* / (dat.) : гр. Γερήνωι од *Γερηνός, (PY Cn 599, MY Au 102), cf. Γερήνιος.

и.-е. *g'erH_a-ont⁻¹⁰, *ke-ro*/*Gerōn*/: гр. Γέρων (KN B 799, PY Jn 413); *ke-ro-si-ja* / *geronsiā* /: гр. *γεροντία, гр. γερουσία, од *γερονт-ja (PY An 261, An 616), *ke-ro-te* / *gerontes* / (nom.pl) : гр. γέροντες (KN B 800, PY Jn 881), *ke-ro-ta* / *geronta* / : гр. γέροντα, од γέρων 'стар, старец; старци' (KN Ld 785, Ld 786)¹¹.

и.-е. *g'eid⁻¹²; *ki-ra-(qe)* / *gilla* / : гр. γίλλα, или лично име *Γίλλα, cf. νεο-γίλλος, 'новороден, млад' (MY V 659)¹³.

и.-е. *garəg'/*garg'o-, *ko-ki-da* / *Gorgidās* / (gen.sg): гр. Γοργίδас (KN Sd 4403)¹⁴, сп., *ko-ki-jo* / *Gorgios* или *Gorgiōn* /: гр. Гόργιος или Γοργίων (PY An 657)¹⁵, (cf., γοργός 'страшен, страотен; див, буен'

и.-е. *geng-, *gong⁻¹⁶, *ko-ku-ro* / *Gongulos* /: гр. Γογγύλος 'тркалезен' (KN B 803).

ko-tu-we / *Gortuwei* / (dat.,loc.): гр. *Γορτύφει од гр. Γόρτυς (PY An 233, An 615, Na 908), сп. *ko-tu-wo* / *Gortuwos* / (gen.): гр. *Γόρτυφος од Гόρτυς (PY Eq 213), сп. уште, *ko-ro-tu-no* / *Gortunios* /: гр. *Γορτύниос (PY Jn 478)¹⁷.

ku-jo/*Guios* или *Guiōn* /: гр. *Гуѝос или *Гуѝων, (KN Df 5221), сп. гуѝός;χωλός 'хром, куцав'¹⁸, *ku-ja-ro* / *Gualos* /: гр. Гύαρος или Γυίαλος (KN De 1254, X 44)¹⁹.

⁷ Docs², 553, Docs., 396; Beekes, *Laryngeals*, 201; M. Lejeune, *Phonétique*, 29; A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, 600; P. Chantraine, *DELG*, 216; *MGV* I, 180 in *MGV* II, 161.

⁸ Docs², 551, Docs., 165, 396; E. Vilborg, *Grammar*, 96; *MGV* I, 181 in *MGV* II, 161; H. Frisk, *GEW* III, 65; J. T. Killen, *Coll., Mys.*, 165; A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, 600, смета дека е од *g'er-au- исто и J. V. Hofmann, *EWdGr.*, 47.

⁹ Docs², 553, Docs., 420; L. R. Palmer, *Interpretation*, 427; *MGV* I, 181; P. Chantraine, *DELG*, 217; O. Landau, *MGPn*, 67, 221.

¹⁰ J. V. Hofmann, *EWdGr.*, 43. P. Chantraine, *DELG*, 217; A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, 599.

¹¹ Docs², 409, 421, 553, Docs., 172, 396, 397; L. R. Palmer, *Interpretation*, 228s., 427; O. Landau, *MGPn*, 68; *MGV* I, 180; M. S. Ruiperez, *Et. Mys.*, 114; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 9 (1959), 111; M. Lejeune, *Atti Roma*, 735 in *Phonétique*, 65.

¹² Docs²; O. Landau, *MGPn*, 70, упатува на гр. Σκίδρος и ова лично име го доведува во врска со гр. σκιδρόν; ἀραιόν Hes., cf.; P. Chantraine, *DELG*, 744; A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, 816; J. V. Hofmann, *EWdGr.*, 46. Но J. Billigmeier, *Minos*, 10 (1970), 181 упатува на гр. *Χίδρων.

¹³ P. Chantraine, *Atti Roma*, 574, *Γίλλα; A. Heubeck, *Coll., Mys.*, 253. Сепак се поставува прашање дали кон овој и.-е. корен *g'eid-lo-, би можело да се приклучи и микенското лично име *ki-do-ro* / *Gidlos* /: гр. Γίλλος, Γιλίς (KN X 7557) (cf. νεο-γίλλος) од и.-е. *g'eidlos. За положбата на и.-е. група *dl која во микенскиот грчки дава gl- спореди ја микенската форма *de-re-u-ko* / *dleukos* /: гр. γλεῦκος од и.-е. *dleu-kuo- (KN Uc 160), односно, гр. γλυκός < *dlukus.

¹⁴ Docs², 555; O. Landau, *MGPn*, 72; E. Vilborg, *Grammar*, 71; L. R. Palmer, *Interpretation*, 319, 322, 429; O. Masson, *Glotta*, 43 (1965), 222.

¹⁵ Docs², 555, Docs., 420; V. Georgiev, *Suppl.*, s.v. Γοργίων; C. J. Ruijgh, *Études*, 141, 162 го смета за патронимик од Гόργος. J. Pokorny, *IEW*, 353 упатува на и.-е. корен *garəg'/*garg'o- со можност гр. форма γοργός да е добиена по пат на асимилација од *γαργό-.

¹⁶ Docs², s.v.; M. Lejeune, *Mémoires* I, 233 in III, 204; O. Landau, *MGPn*, 72, 181, 191; P. Hr. Ilievski, *Acta Mys.*, 271, 277, 279, упатува на микенските форми *ko-ka-ro* и *ko-ku*. Сп., J. Pokorny, *IEW*, 379.

¹⁷ Docs², 556, 557, Docs., 148, 420 *Γορτύниос; E. Vilborg, *Grammar*, 93; A. Heubeck, *BN* 11 (1960), 7 in *Acta Mys.*, II, 60; L. R. Palmer, *Interpretation*, 71, 430; O. Landau, *MGPn*, 73., За најновите етимолошки согледувања по однос на етимологијата на овој предгрчки збор види кај A. Heubeck, *Praegraeca*, 1961, 58-63 и таму наведената литература.

ku-ka / Gugai / (dat.): гр. Γύγαι од гр. Γύγης (MY Oe 121)²⁰.

и.-е. *greus⁻²¹, ku-ru-no / Grunoi / (nom.pl): гр. Γρῦνοι од гр. Γρῦνος (KN As 625), ku-ru-no-jo / Grunoios / (gen.sing.): гр. Γρῦνοιοι од гр. Γρῦνος (PY Ea 801); ku-ru-ni-ta / Grunitas /: гр. *Γрунітас, cf., Γρῦνοι и гр. Γρῦνος (KN X1525)²².

II. Во интервокална позиција

a-ka-re-u / Angalleus /: гр. Ἄγγαλλεύς 'гласник, толкувач' (KN Ga 416)²³; сп. a-ke-ro / angelos /: гр. ἄγγελος (PY Cn 1287, Ea 136, Vn 493).

a-ka-to / Agathos /: гр. Ἄγαθος 'доблесен, храбар, чесен, добар' (KN Dv 5256, Sc 256)²⁴.

и.-е. *H_aeg⁻²⁵, a-ke / agei /: гр. ἄγει (3.l.sing. praes. indic.) (PY Tn 316, MY Ue 611)²⁶ од ἄγω 'водам, терам, возам'; сп. a-ko-to / Aktōr /: гр. Ἄκτωρ (KN Se 239)²⁷; сп., a-na-ke-e / anagehen / (pres. inf): гр. *ἀνάγεην, гр. ἀναγεῖν од гр. ἀνάγω 'водам угоре, нагоре' (Aq 218)²⁸, сп. qo-wa-ke-se-u / G^uowaxeus /: *BoF-αξεύς, од βοῦς и ἄγειν (KN As 602)²⁹; a-ko-so-ne / aksones /: гр. ἄξονες, од ἄξων, -ονος (PY Va 1323, Vn10), [a]ko-so-ni-jo / aksonios /: гр. ἄξονιος (KN Pp 437)³⁰; ta-ta-ke-u / Startageus /: *Старт-агеύς од гр. σαρτός = στρατός и ἄγεύς (PY Cn 655); a-ke-ta / Agētās /: гр. Ἀγήτας 'воин' (KN B 798, PY Cn 719)³¹; ra-wa-ke-ta / lawagetās, -tai / (nom. и dat.sing.)

¹⁸ Docs², 557; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; O. Landau, *MGP*N, 75, 193; G. Gallavotti, *Myc. St.*, 62; P. Hr. Ilievski, *Coll. Myc.*, 142 in Петар Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 325; J. V. Hofmann, *EWdGr.*, 48 смета дека γυῖοςχωλός е од и.-е. *geu-, при што смета дека γυῖός е или од *γυF-₁₀₋ или од *γυσ-₁₀₋, Сепак микенските сведоштва покажуваат дека во γυῖός нема трага од дигама.

¹⁹ Docs², 557; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; O. Landau, *MGP*N, 75; *MGV* I, 181.

²⁰ F. Specht, *Der Ursprung der Indogermanischen Deklination*, 357, (= F. Specht, *Deklination*) смета дека станува збор за една именка на м. род на -ας, сп. πύας.

²¹ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 681.

²² Docs², 557; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; O. Landau, *MGP*N, 77; M. Lejeune, *Mémoires* II, 294.

²³ Docs², 528, Docs., 415 Angareus; O. Landau, *MGP*N, 179, 200 ἀγάλλομαι; M. F. Galiano, *Acta Myc.*, II, 215; L. R. Palmer, *Interpretation*, 404; Beekes, *Laryngeals*, 48 смета дека овој гр. збор е од неиндоевропско потекло, додека A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 65, упатува на и.-е. *angi-ro-; Петар Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 17, 187, упатува дека во PY Ea 136 станува збор за името на qa-si-re-u.

²⁴ Docs², s.v. *Glossary*, O. Landau, *MGP*N, 17; Петар Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 317; Beekes, *Laryngeals*, 49, смета дека овој гр. збор е од неиндоевропско потекло. A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 532, упатува на и.-е. корен *g^had^h-, а на стр. 834, смета дека Ἄγαθος е од *αγα-θF-ος, при што -θF- го доведува во врска со и.-е. *d^heu- 'во брзо движење'.

²⁵ J. V. Hofmann, *EWdGr.*, 3; A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 35; H. Rix, *Historische Grammatik des Griechischen, Laut und Formanlehre*, 1976, (=H.Rix, *Hist. Gramm. dGr.*), 45; H. Fisk, *GEW* III, 18; P. Chantraine, *DELG*, 1189.

²⁶ Docs², 461, 529, Docs., 285, 386; E. Vilborg, *Grammar.*, 106; *MGV* I, 167; L. R. Palmer, *Interpretation*, 51, 260, 404; ; Петар Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 317

²⁷ Docs², 529, Docs., 99, 104, 415; O. Landau, *MGP*N, 173, 204, 262; *MGV* I, 167;

²⁸ Docs², 531, Docs., 178; E. Vilborg, *Grammar*, 106; L. R. Palmer, *Interpretation*, 406; F. Bader, *Acta Myc.*, II, 164, 193; H. Frisk, *GEW* III, 31.

²⁹ Docs², *Glossary*; O. Landau, *MGP*N, 118, 133.

³⁰ Docs², 520, Docs., 350, 387; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 28; V. Georgiev, *Ét. Myc.*, 175; L. R. Palmer, *Interpretation*, 405; *MGV* I, 174; P. Hr. Ilievski, *Klio*, 50 (1968), 43; E. Risch, *Atti Roma*, 691; P. Chantraine, *DELG*, 94.

:гр.*λαφαγέτας, cf., гр. λαγέτας или гр. *λαφαγέται (PY An 724, Un 219, 718), сп. *ra-wa-ke-si-jo / lawagesios / (adj.):* гр. *λαφαγέσιος од гр.*λαφαγέτας, cf., гр. λαγέτας во KN E 1569, PY Ea 59, Er 312, Na 245) и *ra-wa-ke-si-jo-jo* (gen.sing.) (PY Ea 421)³², *a-ke-ra-wo / Agelāwos /*:гр.* 'Αγέλαφος, cf., гр. 'Αγέλαος (KN Vc 316, Py Cn 599)³³. За појавата составните делови од сложените микенски и помикенски лични имиња да ги менуваат своите места во микенската и грчката ономастика, особено во антропонимијата, види кај Петар Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, стр.300 ss.

a-ke-a₂ / angeha /:* ἄγγεχα : гр. ἄγγος 'сад.' (PY Vn 130)³⁴.

ti-mi-to a-ke-e, a-ke-e / agkos /: гр. ἄγκος 'свиок, долина'³⁵

и.-е.*H_age-ro³⁶, *a-ko-ra/agora /*:гр. ἀγορά(PY Cn 453)³⁷; *a-ke-ra₂-te / agerantes /*: гр. *ἀγέραντες, од ἀγείρω 'собирам' (PY Vn 493) ; *a-ke-re / agerei /*: гр. ἀγερει (3.l.sing.pres) од ἀγείρω (PY Cc 660)³⁸, сп. *a-ko-ra-jo / agoraioi /* (nom.pl. m.) ἀγοραίοι (KN Co 987), *a-ko-ra-ja / akoraia /* (nom. pl.n.) : гр. ἀγοραία; *a-ko-ra-jo / Agoraios /*:гр. 'Αγοραῖος (KN As 1516)³⁹, сп. *a-pi-ja-ko-ro-jo / Amphī-agroio /* (gen.sing.) : гр.* 'Αμφί-αγροιο (KN B 812) од *'Αμφί-αγρος, *e-u-wa-ko-ro / Euāgoros* или *Euagros /*: гр. Εὐάγρος, Εὐαγρος (PY Jn 431); *e-wa-ko-ro* (KN V 1005, TH Z 850, Z 883,-884)⁴⁰ споредна варијанта за пишувањето на *e-u-wa-ko-ro*; *ri-na-ko-ro / linagros /*:*λιν-άγορος 'собирачи на лен' од гр. λίνον и ἀγρός (PY An 129); *pu₂-ra₂-a-ke-re-u / Phullas Agreus /*:гр. *Φυλλαχ-ἀγρεύς од φυλία и ἀγρεύς (PY Nn 228), сп., *pu₂-ra₂-a-ki-ri-jo / Phullas-agrion /*: гр.

³¹ Docs², 529, Docs.,415 ,cf. *Agetas* или *Akestas*; O. Landau, *MGPn*, 18, 183 cf. 'Αγέτας од ἄγω или 'Αγήτας од ἀγέομαι ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 404; P. Hr. Ilievski, *Atti Roma*, 618 допушта 'Αγήτας и 'Ασκήτας сооглед на отвореноста на микенскиот силабограм.

³² Docs², 579; П.Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, стр., 116,163;Beekes, *Laryngeals*, 48, смета дека станува за негрчки збор.

³³ Docs², 529, Docs., 415; O. Landau, *MGPn*, 18, 164, 262 ; A. Heubeck, *IF* 64(1959),121 ;M. Lejeune, *Mémoires*, II, 105;E. Vilborg, *Grammar*, 141; *MGV* I, 167, 216;F.R.Adrados, *Atti Roma*,560; P. Chantraine, *DELG*, 619.

³⁴ Docs², 529, Docs., 389, E. Vilborg, *Grammar*, 87; M. Lejeune, *Mémoires* II, 119; *MGV* I, 166;L. R. Palmer, *Cambridge Coll.*, 284 in *Interpretation*,370,404;H. Frisk,*GEW* III, 17; P. Chantraine, *DELG*,8; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 12 (1970), 97.

³⁵ J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 2, упатува на и.-е.*ank-, како и A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 60-61.

³⁶ Beekes, *Laryngeals*, 49ss.; H.Rix, *Hist. Gramm. dGr.*, 45. Петар Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 119,124. За микенскиот збор *a-ko-ro/agora/*:гр. ἀγορά од страна на микенолозите предложени се повеќе различни решенија.Според едни, во *a-ko-ro/agora/* станува збор за значењето "збир" и "стадо". Врз основа на текстуралната анализа П.Хр.Илиевски, *Животот на микенците*, 119,124ss, заклучува дека во овој микенски збор поскоро станува збор за значењето "збир".

³⁷ Docs²,434,529, Docs., 200, 387;L.R.Palmer, *Interpretation*, 405; *MGV* I, 176 ἀγείρω; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 15(1965), 55 in *Atti Roma*, 618s; P. Chantraine, *DELG*, 12 ἀγορά; H. Frisk, *GEW* III, 17 ἀγορά.

³⁸ Docs²,529; E. Vilborg, *Grammar*, 53, 105; L.R.Palmer, *Interpretation*,404; *MGV* I, 166; A. Bartonek, *Atti Roma*, 757; P. Hr. Ilievski, *Coll.*, *Myc.*, 147 *agersantes, agerrantes*;E. Risch, *Atti Roma*, 688.Сп. *a-ko-ra / agora /*: гр. ἀγορά (KN Dk 969, PY Cn 655); P. Chantraine, *DELG*,9;H. Frisk, *GEW* III, 17.

³⁹ Docs²,530, Docs., 415; O. Landau, *MGPn*, 20, 205 ; *MGV* I, 166.

⁴⁰ Docs²,532, Docs., 418; O. Landau, *MGPn*, 55, 157, 206 ; *MGV* I, 166, 167; O. Masson, *SMEA* 2, (1967), 30; M. Lejeune, *Phonétique*, 177.

*Φυλλαῖ-ἀγριον од φυλία и ἀγρεύς (PY Na 425)⁴¹; *da-i-ja-ke-re-u/dai-agreus/*: *δαῖ-αγρεύς (PY Aq 218)⁴².

и.-е. *ag'-ro⁻⁴³, *a-ke-re-se / agrêse, agrêsei /*: гр. ἀγρησε, ἀγρησει (3.l.sing. aor. или fut.) (PY Aq 64)⁴⁴ од гр. ἀγρέω 'одам на лов, ловам', сп. *a-ke-re-mo / agremon /*: гр. ἀγρεμών (KN Uf 838), *a-ke-re-mo-no / agremonos /*(gen.sg): гр. ἀγρέμονος 'одам на лов, ловам' (KN V 865)⁴⁵; *a-ke-re-u / Agreus /*: гр. Ἀγρεύς 'ловец' (PY Cn 441), *a-ke-re-we / Agrewei /*(loc): гр. *Ἀγρηΰει (PY Un 1193), *a-ke-re-u-te / Agreuthen/*: гр. *Ἀγρεῦθεν (MY Ge 606)⁴⁶, сп. *a-ke-re-wa / Agrewa /*: гр. *Ἀγρήΰα (PY Ac 1277), сп., *a-ke-re-wa-de / Agrewan-de /*: гр. *Ἀγρήΰαν δε од гр. *Ἀγρήΰα (PY Vn 20)⁴⁷; *o-re-mo-a-ke-re-u / Oremos-agreus/*: гр. *Ὀρημος ἀγρεύς, cf., *ὄρημός = ἐρημός (PY Jn 320)⁴⁸.

и.-е. *H_aeg'-ro⁻⁴⁹, *a-ki-ri-ja / agria /* (nom.pl.n): гр. ἄγρια, ἄγριος 'полски, необработен, груб' (KN C 7064); *a-ko-ro / agros /*: гр. ἀγρός (KN Dl 932+, PY Fr 1220, Ua 1413, Vn 10)⁵⁰; *a-ko-ro-ḡo-ro / Agro-ḡolos /*: гр. *Ἀγροπόλος: лат. *Agricola*. (KN Da 1079)⁵¹; *pi-ra-ka-ra / Phil-agra /*: *Φιλ-αγρα од гр. Φιλᾶγρος (KN Ap 639)⁵², *a-ko-ro-ta / Agrotas /*: гр. *Ἀγρότας, cf., гр. ἀγρότης, (KN Mc 4459)⁵³.

и.-е. *H_aerg'-u-ro⁻⁵⁴, *a-ku-ri-jo / Argurios /*: гр. *Ἀργύριος 'сребрен, бел' од гр. ἄργυρος (KN As 609); *a-ku-ro-de-de-me-no / argurōi-dedemenoi /*: гр. *ἄργυροι-δεдеμενοι 'сврзани со сребро' (PY Sa 287)⁵⁵.

⁴¹ Docs², 575; M. Lejeune, *Mémoires* II, 352; L. R. Palmer, *Interpretation*, 76, 449; A. Heubeck, *Coll., Mys.*, 248; P. Chantraine, *DELG*, 1232; A. Leukart, *Res Mys.*, 235.

⁴² Docs², 424, 537 смета дека е во прашање лично име како епитет на *i-je-re-u*; E. Risch, *Gnomon* 31(159), 251 предлага *δαῖαγρεύς.

⁴³ Beekes, *Laryngeals*, 49ss.; H. Rix, *Hist. Gr. Gramm.*, 45.; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 119, 124, 342.

⁴⁴ Docs², 529, Docs., 176, 386; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 230; E. Vilborg, *Grammar*, 106; L. R. Palmer, *Interpretation*, 143, 404; P. Chantraine, *DELG*, 14; *MGV* I, 167.

⁴⁵ Docs², 529, Docs., 386 ἀγρεμών; E. Vilborg, *Grammar*, 83, 147; L. R. Palmer, *Interpretation*, 88, 404.

⁴⁶ Docs², 529; L. R. Palmer, *Interpretation*, 76, 273, 404; O. Landau, *MGP*, 18, 161, 178, 262; A. Heubeck, *IF* 65(1960), 253; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 9(1959), 122 in *SMEA* 12(1970), 116.

⁴⁷ Docs², 529, Docs., 147, 416; V. Georgiev, *Lexique*, *Ἀγρήΰα.

⁴⁸ Docs², 566; L. R. Palmer, *Interpretation*, 76, 280, 439; M. Lejeune, *Mémoires* I, 98, 157, in *Mémoires* II, 188, 367, 372; M. F. Galiano, *Acta Mys.*, II, 216; E. Risch, *Res Mys.*, 380, 382.

⁴⁹ Beekes, *Laryngeals*, 49ss.; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 129, 164, 341; P. Chantraine, *DELG*, 15; H. Frisk, *GEW* III, 18.

⁵⁰ Docs², 530, Docs., 350, 387; L. R. Palmer, *Interpretation*, 243, 247, 368, 405; M. D. Petruševski, *ŽA* 12(1963), 299; *MGV* I, 167; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 164, 189; L. Derooy, *ŽA* 26(1976), 286. Види ги и микенските форми *Lo-u-si-o a-ko-ro*; *pa-ki-ja-ni-jo a-ko-ro*; *pi-ra-ka-ra/Phil-agra/*: гр. Φυλ-αγρα и др.

⁵¹ Docs², 530, Docs., 97, 415 *Agroḡolos*; *MGV* I, 167, 235; O. Landau, *MGP*, 20, 170, 206; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 189; Beekes, *Laryngeals*, 128, смета дека станува збор за гр. форми ἀκρόπολις и ἄκρρος од и.-е. *H₂ek'-.

⁵² За етимологијата на гр. збор ἀγρός види кај P. Chantraine, *DELG*, 15; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 3; A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W. d. idg. S.*, 60-61; H. Frisk, *GEW* III, 18.

⁵³ Docs², 530; O. Landau, *MGP*, 20, 183, 206.

⁵⁴ Docs², 530, Docs., 387; *MGV* I, 175; P. Chantraine, *DELG*, 105; Beekes, *Laryngeals*, 34; H. Frisk, *GEW* III, 37.

⁵⁵ E. Vilborg, *Grammar*, 58; L. R. Palmer, *Interpretation*, 321, 406; P. Hr. Ilievski, *Acta Mys.*, II, 261, 278 in *SMEA* 12(1970), 100.

и.-е. *g'enH-es⁵⁶, a-pi-ke-ne-a / *Amphi-genea* / :гр. Ἀμφι-γένεια (PY Χα 1044); a-ti-ke-ne-ja / *Antigeneiai* / (dat.sing.) : гр. Ἀντιγένεια од Ἀντιγένεια (MY Oe 110)⁵⁷; ai-ru-ke-ne-ja, -ke-ne-ja / *Airu-geneiai* / (dat.) : *Αἰρυ-γενεαι од гр. Αἰρύς и γένεια (PY Fn 79); ko-o-ke-ne / *Koogenēs* / :гр. Κοιογένης (MY Oi 701), ko-o-ke-ne-i (dat.) (MY Oi 703,-704)⁵⁸; e-ke-ne / *Engenes* / : гр.* Ἐγ-γένης, ἐγγενής 'домашен, тукашен од оваа земја' cf. Ἐγγέτωρ (MY Au 102, Au 653)⁵⁹; pa-ro-ke-ne-[to] / *paro-geneto* / (3l. sg.aor)⁶⁰: гр. παρογένετο, сп. παρειγίγνετο.

и.-е. *aig'-⁶¹, ai-ke-u / *Aigeus* / :гр. Αἰγεύς (PY Ta 641) од гр. αἶξ, αἶγος 'коза', сп. ai-ke-e-wo / *Aigehewos* / (gen.):гр.*ΑἰγιηεΦος, од гр. Αἰγιηεύς (PY Jn 605); ai-ke-e-we / *Aigehewei* / (dat.): гр. *ΑἰγιηεΦει (PY Vn 130)⁶² од гр. Αἰγιηεύς, спореди ги и сложенките ai-ki-pa-ta / *aigi-pastas* или *aigi-pastāi* / ((nom.или dat.):гр. *αἰγι-πά(σ)τας 'козар' или гр. *αἰγι-πά(σ)ται од αἶξ, αἶγος и паτέομαι (KN Fh 346, PY Ae 108)⁶³; ai-ki-ro / *Aigirōs* / :гр.*Αἰγίπως, гр. αἰγίπους 'козоног (со козји нозе)' (KN U 4478)⁶⁴ од гр. αἶξ, αἶγος 'коза' и ποῦς, ποδος, сп., уште, ai-ki-ro-de / *Aigipodei* / (loc.):гр.*Αἰγίποδει,(PY Mb 1397)⁶⁵, потоа, ai-ke-wa-ta / *Aigewastos* / :гр. *Αἰγ(ε)ῖφαστος но и со вокалската алтернација e/i во ai-gi-wa-to / *Aigiwastos* / : гр. *Αἰγίφαστος (KN Uf 987)⁶⁶.

и.-е. *aigi-salo⁶⁷, ai-ki-ha-ri-ja / *Aigihalia* / : * Αἰγi-χαλία: гр. αἰγιαλός 'морски брег, крајбрежје' (TH Of 35), αἰγιαλός од *aigi-salo-; ai-ki-ha-ri-ja-de / *Aigihaliān-de* / : гр. *Αἰγαλιανδε (TH Of 35); ai-ki-ha-ri-jo / *Aigihaliōi* / (dat.sing.) : * Αἰγi-χάλιωι: гр. αἰγιαλός (PY Fn 50, Fn 79)⁶⁸; de-we-ro-ai-ko-ra-i-ja / *Deuro-aigolahia* / : гр. *Δευρο-αίγολαχία, сп., гр. δεῦρος и αἰγαλέον (PY Ng 319)⁶⁹; pe-ra-a-ko-ra-i-jo (PY On 304) и pe-ra-ko-ra-i-ja (PY Pa 398) и pe-ra₃-ko-ra-i-ja / *Pera(i)-aigolahia* / :гр. *Περα-αίγολαχια од гр. πέρα и Αἰγαλέον (PY Ng 332, Wa 114)⁷⁰.

⁵⁶ Docs², 532, Docs., 143; O. Landau, *MGNP*, 166; E. Vilborg, *Grammar*, 120; L.R. Palmer, *Interpretation*, 71, 408; *MGV* I, 180, *MGV* II, 161; Mihael Meir Brührer, *Griechische Sprachwissenschaft*, II, (= M. Meir Brührer, *Gr. Sprachwissenschaft*), 119; H. Rix, *Hist. Gr. Gramm.*, 80, 114.; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 284, 290.

⁵⁷ Docs², 535, Docs., 416; L.R. Palmer, *Interpretation*, 411; M. S. Ruiperez, *Acta Mus.*, I, 158; O. Landau, *MGNP*, 32, 160, 166; *MGV* I, 173, 180; A. Heubeck, *SMEA* 4 (1967), 37 in *Coll. Myc.*, 241.

⁵⁸ Docs², 507, 555; M. Doria, *Atti Roma*, 860, cf. топ. Κῶς, Κόως.

⁵⁹ Docs², 542, Docs., 416; L.R. Palmer, *Interpretation*, 417; V. Georgiev, *Lexique s.v.*; O. Landau, *MGNP*, 47, 160, 167; *MGV* I, 180, 191; C. J. Ruijgh, *Cambridge Coll.*, 204.

⁶⁰ Docs², 569; L.R. Palmer, *Interpretation*, 51, 124, 442; E. Vilborg, *Grammar*, 105, 112, 123; M. Lejeune, *Mémoires* II, 253; J. Chadwick, *SMEA* 4 (1967), 3 *MGV* I, 180, 230, 233.

⁶¹ P. Chantraine, *DELG*; H. Frisk, *GEW* III,; H. Rix, *Hist. Gr. Gramm.*, 86.

⁶² Docs², 536, Docs., 414; L.R. Palmer, *Interpretation*, 140, 370, 403; M. Lejeune, *Mémoires* II, 345; M. F. Galiano, *Acta Myc.*, II, 245, 255.

⁶³ Docs², 536, Docs., 169, 386; M. Lejeune, *Mémoires* I, 101 *αἰγίπατας; O. Landau, *MGNP*, 205, 274; L.R. Palmer, *Interpretation*, 126, 403; *MGV* I, 168, 232, 234; P. Chantraine, *DELG*, 36; H. Frisk, *GEW* III, 20.

⁶⁴ Docs², 536, Docs., 414; M. Lejeune, *Mémoires* I, 101 Αἰγίπους; O. Landau, *MGNP*, 35, 161, 189.

⁶⁵ Docs², 536; M. Lejeune, *Mémoires* II, 344; L.R. Palmer, *Interpretation*, 403; A. Heubeck, *IF* 68 (1963), 18.

⁶⁶ Docs², 537, Docs., 414; L.R. Palmer, *Interpretation*, 403; M. Lejeune, *Mémoires* II, 346; O. Landau, *MGNP*, 35, 36, 161. За вокалската алтернација e/i, види кај Docs., 77; A. Vilborg, *Grammar*, 49; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 290.

⁶⁷ J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 6; P. Chantraine, *DELG*, 30, A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 11; H. Frisk, *GEW* III, 20.

⁶⁸ Docs², 536, Docs., 216, 386; L.R. Palmer, *Interpretation*, 403; *MGV* I, 168.

ai-ku-pi-ti-jo / Aiguptios / : гр. Αἰγύπτιος (KN Db 1105)⁷¹.

и.-е. **uerg'-o*⁷², *a-pu-ko-wo-ko / amrukworgoi /* (nom.pl.gen.pl.f.) : гр. * ἄμπυκ-Φοργοι : гр.* ἄμπυκ-Φοργῶν од гр.* ἄμπυκ-Φοργός гр. ἄπυξ и φοργής (PY Ab 210, Ad 671)⁷³; *de-ku-to-wo-ko / dektuworgōi,-oihi /*(dat. sing. или dat.pl.) : *δικτυ-Φοργῶи или *δικτυ-Φοργῶи од гр. δίκτυον и (Ф)οργός (PY Un 1322)⁷⁴; *e-to-wo-ko / ento-worgoi /* (nom.pl.) : *έντο-Φοργοι : гр. έντεια 'оружје,орудие' и Φοργός (KN Fh 462, PY An 39, Fn 50), сп. *e-to-wo-ko-i / ento-worgoihi /*(dat.pl.) : гр. *έντο-Φοργῶи (PY Fn 79)⁷⁵; *i-je-ro-wo-ko / hieroworgos /* : гр. ἱεροεργός 'вршење свети обреди, света служба, богослужба '(PY Eb 159, Ep 613)⁷⁶; *ke-re-si-jo we-ke / Krēsiewergēs /* : гр. *Κρησιοφεργής (PY Ta 641, Ta 709)⁷⁷ ; *pi-ro-we-ko / Philowergos /* : *Φιλό-Ферγος : гр. Φιλοῦργος (PY Jn 389)⁷⁸; *ma-na-si-we-ko/Mnasiwergos/*:гр. Μνησίεργος (PY Jn 431)⁷⁹; *no-ri-ko-wo-ki-de, -wo-ki-de /noriko-worgidei /* (dat.sing.):*noriko-Φοργιδει (TH Of 36); *no-ri-ko-wo-ko, wo-ko /noriko-worgoi /*(nom.pl.):*noriko-Φοργοи (PY Aa 98), сп. *no-ri-ko-wo-ko-jo/noriko-worgoio/* (gen.sing.) од *no-ri-ko-wo-ko* (PY Ad 669)⁸⁰; *pa-wo-ke / pan-worges /* (nom.pl.): гр. πάν-Φοργες (PY Aa 795, Ab 558), сп., *pa-wo-ko / pan-worgōn /* (gen.pl.) (PY Ad 691, Ld 632)⁸¹; *to-ro-no-wo-ko / tronoworgoi,-oi /*(nom.pl или dat.sing):*θροно-Φοργῶи,или *θροно-Φοργῶи,од *θροно-Φοργός,(KN As 1517)⁸², сп.,*we-ka-di-jo/Wergadios/*:гр.* φεργάδιος, Ἐργάδεις (KN U 4478, V 831)⁸³; *we-ka-ta / wergatai /* (nom.pl) : гр. Φεργάται гр. ἐργάτης (KN Ai 1012, Ce 50, Ce 59) ; *we-ka-ta-e / wergatae /* (dual): гр. Φεργάταε

⁶⁹ Docs², 539, Docs.,144; *MGV* I, 183, *MGV* II, 156; F. Bader, *Acta Myc.*, II, 176; M. D. Petruševski, *ŽA* 9(1959), 172; A.Heubeck, *IF* 66(1961), 31ss. *Δευρο-αιγολαία; C. J. Ruijgh, *Acta Myc.*, II,442,446; P. Chantraine, *DELG*,885 ; J. Chadwick, *Myc. World*, 43. Имено се претполага дека од *Αἰγολαίων > *Αἰγαλαίων > Αἰγαλέον.

⁷⁰ Docs., 149;*MGV* I, 235; L.R. Palmer, *Interpretation*, 19, 66, 127, 444; F. Bader, *Acta Myc.*, II,163,175; M.Lejeune, *Mémoires* II, 116.

⁷¹ Docs², 537, Docs.,414;*MGV* I, 168; M.Lejeune, *Phonétique*, 65; M.Meir Brrüger, *Gr.Sprachwissenschaft* II,32.

⁷² P. Chantraine, *DELG*,364 ;H.Frisk, *GEW* III, 91; H.Rix, *Hist. Gr. Gramm.*, 212.

⁷³ Docs², 533, Docs., 388 ; E. Vilborg, *Grammar*, 37, 62 ; *MGV* I, 171, 193; M.Lejeune, *Mémoires* III,176.

⁷⁴ Docs², 539 ; *MGV* II, 163, 165; L.R. Palmer, *Interpretation*,413 ; P. Chantraine, *DELG*,284;

H.Frisk, *GEW* III,75 *δικτυ-Φοργός или *δεικτυ-Φοργός.

⁷⁵ Docs², 546, cf. *έντο-Φοργός, Docs., 216, 394; E. Vilborg, *Grammar*,59, 140;*MGV* I, 191,193; L.R. Palmer, *Interpretation*,229,423 ; P. Chantraine, *DELG*,351 ;F.Ferluga, *ŽA* 25(1977),385.

⁷⁶ Docs², 548; E. Vilborg, *Grammar*,59, 140;*MGV* I, 193, 205; L.R. Palmer, *Interpretation*, 207, 422 ; P. Chantraine, *DELG*,457 ;A. Heubeck, *ŽA* 19(1968),8.

⁷⁷ Docs², 498, Docs.,336 ;*MGV* I, 193 ; E. Vilborg, *Grammar*,89 ; M. D. Petruševski, *ŽA* 12(1963), 298 ; L.R. Palmer, *Interpretation*,107,343,427 ; P. Chantraine, *DELG*,365.

⁷⁸ Docs², 498, Docs.,354,423 ;*MGV* I, 193,254 ; E. Vilborg, *Grammar*,141 ; L.R. Palmer, *Interpretation*, 49,78 ; P. Chantraine, *DELG*,364 ; H. Frisk, *GEW* III,91 ;F. Gschnitzer, *Coll., Myc.*,131.

⁷⁹ Docs², 559, Docs.,421 ;L. R. Palmer, *Interpretation*, 432 ;O. Landau, *MGP*N, 79,162, 185 ; M. Lejeune, *Phonétique*,65.

⁸⁰ Docs², 563 ; C. J. Ruijgh, *Études*, 373 смета дека во *no-ri-ko* се крие гр. форма *vōpōw* и предлага микенските форми дека се во врска со **vōpō*Φοργός; A. Morpurgo, *Coll., Myc.*, 100; L.R. Palmer, *Interpretation*,113,436

⁸¹ Docs²,390,419,565, Docs.,404;A. Morpurgo, *Atti Roma*, 811 ;A. Heubeck, *Acta Myc.*, II, 70; *MGV* II,165,178; L.R. Palmer, *Interpretation*, 53,91,116,443.

⁸² Docs², 587, *MGV* I, 193,200 ;P. Hr. Ilievski, *ŽA* 17(1967),26; L.R. Palmer, *Interpretation*, 459 ; P. Chantraine, *DELG*,442 ; A. Heubeck, *Acta Myc.*, II,63 ; M. Lejeune, *Phonétique*, 143.

⁸³ Docs²,590, Docs.,417 ; L.R. Palmer, *Interpretation*, 51,462 ;O. Landau,*MGP*N,147,176,214.

од гр. ἐργάτης (KN C 1044)⁸⁴; *we-ke-i-ja / wergehia /*: гр. *Φεργεθία изведенка од ἔργον, cf. ἐργασία (KN Am 819)⁸⁵; *we-re-ke / werges /* (nom.pl.): гр.*Φρεγες, хом. ἔέργω, ат. εἴργω (PY Cn 131 Cn 202)⁸⁶; *ko-wi-ro-wo-ko/kowilo-worgoi/*: гр.*κοφιλο- φοργοи од κοῖλος и φοργός (KN B 101)⁸⁷; *ku-wa-no-wo-ko-i/ kuano-worgoihi /*: гр.*куано- φοργοиhi од κύανος и φοργός (MY Oi 703)⁸⁸; *to-ko-so-wo-ko/tokso-worgoi/*: гр.*тоξо- φοργοи од τόξον и φοργός (PY An 207)⁸⁹; *ku-ru-so-wo-ko/k^hrusoworgoi/*: гр.*хрусоφοργοи од χρυσός и φοργός (PY An 207)⁹⁰. Спореди уште и *wo-ki-ro/Worgilos /*: гр.*Φοργίλος (PY Cn 328)⁹¹, *we-ko-we-ka-te/Wekawergate/*-(nom.pl.): гр.*Ἐκαφεργατε, cf., Ἐκάεργος (KN Ak 630)⁹².

и.-е. *aug⁻⁹³, *au-ke-wa / Augewas /* (nom.) или */Augewan /*: * Аὐγήφας : гр. Αὐγέας или Αὐγεφᾶν 'светлост, сјај, блесок' (PY An 192, Jo 438, Ta 711)⁹⁴.

e-pe-ke-u / Epeigeus /: гр. Ἐπειγεύς (PY Jn 431)⁹⁵.

e-sa-ra-ke-me-na / espargmena /: *ἐσπαργμενα : гр. аог. σπάρξαν (KN X 7375)⁹⁶

и.-е. *meg^{-eHa-}⁹⁷, *me-ka-o / Megaos /*(gen.): Мέγας од гр. Μέγης (PY Na 571); *me-ki-ta / megistai /*: гр. μέγισται (KN Xe537, L 469); *me-ki-to-ki-ri-ta / Megistokrita /*: * Μεγιστοκρίта од гр. *Μεγιστοκριτος, сп., Ἀριστόκριτος (PY Aa 955, Ab 575)⁹⁸.

o-ku-ka / Ogugas, -ai / (nom. или dat.): * Ὠγύγας или Ὠγύγαι, сп., гр. Ὠγγυίη (PY Cn 131, Cn 719)⁹⁹.

o-ri-ko/oligoi/(nom.pl.): гр. ὀλίγοи од гр. ὀλίγος (MY Au 102)¹⁰⁰.

⁸⁴ Docs², 389,550, *MGV* I, 193, *MGV* II; P.Hr.Ilievski, *ŽA* 17(1967),26; L.R. Palmer, *Interpretation*, 184, 462; P.Hr.Ilievski, *Cambridge Coll.*,239; P. Chantraine, *DELG*,365; M. Lejeune, *Mémoires* III, 169.

⁸⁵ Docs², 591, *MGV* I, 165, *MGV* II; L.R. Palmer, *Interpretation*,462; E.Vilborg, *Grammar*,65; C.J.Ruijgh, *Coll., Mys.*, 213 in *Res Mys.*,393.

⁸⁶ Docs²,433, 591, *Docs.*,199; L.R. Palmer, *Interpretation*, 27ss.,168,463; P.Hr.Ilievski, *Atti Roma*,627.

⁸⁷ Docs², 557, *Docs.*,398; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; E. Vilborg, *Grammar*, 60; *MGV* I, 193, 211; P. Chantraine, *DELG*, 551; M. Lejeune, *Mémoires* I, 102; M. D. Petruševski, *ŽA* 27 (1977),36,39; H. Frisk, *GEW* III, 192; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 20, (1979),162.

⁸⁸ *MGV* I,193,214; P. Chantraine, *DELG*,593; M.D.Petruševski, *ŽA*27(1977),39; A.Morpurgo, *Coll.,Mys.*91s.,102.

⁸⁹ L.R.Palmer, *Interpretation*,136,229,458; *MGV* I, 193; P. Chantraine, *DELG*, 364; H.Frisk *GEW* II,910; M.D.Petruševski, *ŽA* 27(1977),39.

⁹⁰ Docs²,558, *Docs.*, 183,399; E.Vilborg, *Grammar*,60; M.D. Petruševski, *SMEA* 12(1970),121 in *ŽA* 25(1975),439; *MGV* II, 165, 186; P. Chantraine, *DELG*,1278; H.Frisk *GEW* II,1122.

⁹¹ Docs²,592; L.R.Palmer, *Interpretation*,464, O. Landau, *MGP*N,151,181,200; ; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*,334 *wo-ki-ro/Worgilos/*: *Φοργίλος 'Срдитко, Љутко'.

⁹² Docs., 411; V. Georgiev, *Acta Mys.*,II 377 *Ἐκο-Φεργατι-; P. Chantraine, *DELG*,365.

⁹³ J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 28. A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, 25.

⁹⁴ M. D. Petruševski-P.Hr.Ilievski, *ŽA* 8(1958), 273; *MGV* II,159; J. Chadwick, *Mys. World*, 70,147.

⁹⁵ Docs²,544, *Docs.*,418; O.Landau, *MGP*N,49,178,263; *MGV* I, 192; P.Hr.Ilievski, *ŽA* 17(1967),28; P. Attinger, *ŽA* 27(1977),74; A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, стр.12, смета дека гр.форма може да се изведе од и.-е. *aig-со аблаутна степен *eig-.

⁹⁶ Docs²,546, *Docs.*,394; L.R.Palmer, *Interpretation*,420; E. Vilborg, *Grammar*, 111; M. Lejeune, *Mémoires* I, 178.

⁹⁷ A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, 257; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 193 смета дека од овој и.-е. корен е изведена и гр. форма ἄζαν < *mg^h-.

⁹⁸ Docs²,560; L. R. Palmer, *Interpretation*,77,123, 433; *MGV* I, 171, 173., cf. κριτός 'избран, одбран' од *krei-to-, sf., κρίνω.

⁹⁹ Docs², 422; O.Landau, *MGP*N, 90, 221; L. R. Palmer, *Interpretation*,166, 437.

¹⁰⁰ Docs², 566, *Docs.*, 422; J. Chadwick, *MT* II, 106 Ὀλίγων; J. T. Killen, *ŽA* 31(1981),44.

pa-ka-a-ka-ri / Paga Akharis или *Pagas akris* / :гр. Πάγα ἄχαρις или Πάγας ἄκρις (PY Na 926)¹⁰¹.

pa-ka-na / phasgana / : гр. φάσγανον 'меч' (KN Ra 1540+)¹⁰².

pa-ko/ Phagos / : гр. Φηγός, cf., Φήγεια (PY An 472)¹⁰³.

pa-ki-ja-na/ Sphagiaina,-as /(nom.;gen.sg): гр.*Σφαγίαινα од *Σφαγίανες (PY Na 561,Eb 339, En 609,Eo 224); *pa-ki-ja-ne/ Sphagianes* /(nom.pl): гр. *Σφαγίανες (PY Vn 19, Xa 113); *pa-ki-ja-na-de/ Sphagianas-de* /(ac.pl.): гр. *Σφαγίαινας-δε (PY Fn 184); *pa-ki-ja-ni/ Sphagiaini* /(loc.pl.):гр.*Σφαγίαιни (PY An 18, Cn 608); *pa-ki-ja-pi/ Sphagiam-phi* /(instr.pl.): гр.*Σφαγιαιμ-φι (PY Eb 338, Jn 829); *pa-ki-ja-ni-ja/Sphagiania* / : гр.*Σφαγιαинία (PY En 609); *pa-ki-ja-ni-jo/ Sphagianios* /(etnik) : гр.*Σφαγίανιος (PY Fr 1236),сп., *pa-ki-ja-ni-jo-jo/ Sphagianioio* /(gen.sg) од гр.*Σφαγίανιος (PY Fr 1224), *pa-ki-ja-ni-jo-il Sphagianioihi* /(dat.pl.): гр.*Σφαγίαιниη Σφαγιανες¹⁰⁴, *pa-ke-ta/ Sphagetās* / : гр. *Σφαγέτας (KN 4478)¹⁰⁵.

и.-е. *pag'-, *pa-ke-te-re/pakteres*/(nom.pl.) од *πακτήρ, cf., πήγνυμι (PY Vn 46), *pa-ke-te-ri-ja/pakteria*/(nom.pl.n.) од гр. *πακτήριον или во пл. *πακτήρια (MY Wt 506)¹⁰⁶.

pa-ra-ke-we(-qe) / sphragewei / (instr. sing.): гр. σφραγίς, -ίδος (PY Ta 642), сп. *pa-ra-ku-we / sphragwei* / (PY Ta 714, 715) одделна варијанта на пишување за *pa-ra-ke-we*¹⁰⁷.

pe-ra-ko-no/Pelagonos/:гр.*Πελαγόνος, сп. Πελαγών (MY Oe 118)¹⁰⁸.

и.-е.*sp^(h)eng-; *pe-ki-ta/Phengitas*/:гр.*Феггίτας, s.v. фэггос, Фэггос 'светло, сјај' (PY En 74)¹⁰⁹,cf., *pe-ki-ta/Pheggitas* / : гр.*Феггίτας, cf., фэггос,ους 'светло, сјај' (PY En 74, Eo 276)¹¹⁰; *a-pe-*

¹⁰¹ Docs², 567, Docs., 149, 300; L.R.Palmer, *Interpretation*, 76, 309, 441; M. Lejeune, *Mémoires* I, 134.; E. Risch, *Res Myc.*, 380; П. Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 139, 330.

¹⁰² Docs², 567, Docs., 360, 405 **sphag-skamon*; L.R.Palmer, *Interpretation*, 26, 336, 441; *MGV* I, 253; *MGV* II, 184.; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, sv. φάσγανον го изведува од *сφαγ-σκ-α-но- и упаатува на гр. σφάξω; H. Frisk, *GEW* II, 995; P. Chantraine, *DELG*, 1180; П. Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 88, 247.

¹⁰³ Docs², 568, Docs., 149; V. Georgiev, *Lexique*, s.v. Phagos; L.R.Palmer, *Interpretation*, 441; A. P. Sainier, *SMEA* 17(1976), 49.

¹⁰⁴ Docs², 568, Docs., 149, 242; M. Lejeune, *Mémoires* II, 257 in *Phonétique*, 112; M. D. Petruševski, *ŽA* 8(1958), 84 *Σφαγιαινα од *Σφαγιανες. Притоа, M. D. Petruševski, упатува на возможната палатализација на групата -nVj- >inV- во мик. форми *pa-ki-ja-nal/Sphagijajna*/. L.R.Palmer, *Interpretation*, 47, 231, 441; E. Vilborg, *Grammar*, 83; V. Georgiev, *Acta Myc.*, II, 376; F. Gschnitzer, *Res Myc.*, 143; C. J. Ruijgh, *Res Myc.*, 393 in *SMEA* 15(1972), 46; P. Chantraine, *DELG*, 1053; M. D. Petruševski, *Acta Myc.*, II, 131; F. Gschnitzer, *Coll.*, *Myc.*, 116; A. Leukart, *Res Myc.*, 244.

¹⁰⁵ O. Landau, *MGP*, 95, 212; C. J. Ruijgh, *Res Myc.*, 394.

¹⁰⁶ Docs², 496, 567, Docs., 349; E. Vilborg, *Grammar*, 147; L.R.Palmer, *Interpretation*, 364, 441; O. Panagl, *ŽA* 22(1972), 73, 81; *MGV* II, 178; J. L. Melena, *Res Myc.*, 278; L. Vaumbach, *Acta Myc.*, II, 178; Сепак треба да се каже дека има автори кои сметаат дека во спомнатите микенски форми станува збор за гр. *σφακτήρες и σφακτήρια изведени од σφάξω, cf. C. J. Ruijgh, *Étude*, 112.

¹⁰⁷ Docs², 568, Docs., 430; M. Lejeune, *Mémoires* I, 264, 288, упатува на еден завршеток на -*κFεi-, -*γFεi-, -*χFεi- од типот на δόρυ : δορφοs. За различните етимолошки толкувања на микенските форми *pa-ra-ku-we/pa-ra-ke-we* види кај M. D. Petruševski, *ŽA* 15,(1965), 202 in *St. Myc. Brno*, 54. Сп. J. Melena, *Tractata Myc.*, 226, sf., σμάραγδος.

¹⁰⁸ Docs², 570; L.R.Palmer, *Interpretation*, 444; O. Landau, *MGP*, 101; V. Georgiev, *Lexique*, s.v., *Πελαγόνος.; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 258, πελαγον го изведува од и.-е.*p(e)lag-.

¹⁰⁹ O. Landau, *MGP*, стр. 101; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, стр. 304 упатува дека од овој и.-е. корен е гр. σπινθήρ.

¹¹⁰ Docs², 569, Docs., 423; V. Georgiev, *Lexique*, s.v., *Феггίτας; O. Landau, *MGP*, 101; L. R. Palmer, *Inte r-*

ke-e/Apheggei/(dat.loc) од гр. Ἀφεγγής (PY Jn 431), *a-pe-ke-i-jo/Apheggehios/*: гр. Ἀφεγγείος од Ἀφεγγής (PY Jn 431)¹¹¹, (, (cf., ἄ-φεγγής 'без светлина, којшто не свети; темен; мрачен').

и.-е. *pres-g^u-¹¹², *pe-re-ku-ta / presgutas /*: гр. *πρεσγύτας од гр. πρείγυς, πρειγεύτας (PY An 172); *pe-re-ku-wa-na-ka / Presguwanax /*: *Πρεσγυ-Φάναξ од гр. πρείσγυς и φᾶνξ (PY Va 15)¹¹³.

pi-ra-ka-ra / Philagra /: гр. *Φιλάγρα, cf., Φιλάγρος (KN Ap 639)¹¹⁴.

pi-ro-ka-te/Philo-gathēs/: *Φιλο-γάθης (PY Jn 832)¹¹⁵

po-da-ko(-qe) / Podargos (que) /: гр. Πόδαργος (KN Ch 899)¹¹⁶

pu₂-ke-qi-ri/Phuge-g^uris/: гр. Φυγε-βρῖς¹¹⁷.

ro-ko / Logoi / (dat): гр. *Λόγωи од Λόγος, (PY Cn 40), *ro-ko-jo/ Logoio /*: гр. *Λογωио, од гр. Λόγος (PY Cn 655)¹¹⁸

sa-ka-re-u / Sangareus /: гр. *Σαγγαρεύς: гр. Σαγγαρεῖς, cf. Σάγαρα (PY Ea 776, Jn 431), сп. *sa-ka-re-wo/Sangarewos/ (gen.)* од гр. *Σαγγαρεύς (PY Ea 756), *sa-ka-re-we/Sangarewei/ (dat)*: од гр. *Σαγγαρεύς (PY Ea 56, Ea 304)¹¹⁹.

su-ki-ri-ta/Sugrita/: гр. *Σύγριτα (KN Db 1324, Df1325, Dn 1092) за кого се претполага дека во подоцнежниот грчки му одговара формата Σύβριτα¹²⁰; сп., *su-ki-ri-ta-pi/ Sugritaphi / (instr.pl.)*: гр. *Συγριταφι од Σύγριτα (KN Dl 47), *su-ki-ri-ta-jo/ Sugritaios / (etnik)*: гр. *Συγριταῖος од гр. *Σύγριτα (KN C 911). Можеби кон овој микенски топоним треба да се додаде и личното име *su-ki-ri-to/Sugritos/*: гр. *Σύγριτος, Σύγριτος (KN As 1516) на што

pretation, 443; F. R. Adrados, *Acta Myc.*, I, 193.

¹¹¹ Docs², 532; E. Vilborg, *Grammar*, 152; A. Morpurgo, *Cambridge Coll.*, 199; E. Risch, *Atti Roma*, 687; L.R. Palmer, *Interpretation*, 407; Идентификацијата е од С. J. Ruijgh, *Études* 209.

¹¹² Beekes, *Laryngeals*, 158; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 283; A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, 697; M. Meir Brrüger, *Gr. Sprachwissenschaft* I, 94, упатува на *presg^u- или *prejg^u-.

¹¹³ Docs², 570, Docs., 348, 404, 423 *pres-g^u-; V. Georgiev, *Ét. Myc.*, 177; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 246 in *Phonétique*, 46; E. Vilborg, *Grammar*, 71, 148; *MGV* I, 179, 239; P. Chantraine, *DELG*, 937; E. Risch, *Tractata Myc.*, 289; C. J. Ruijgh, *ŽA* 31(1981), 56.

¹¹⁴ Docs, 102, 423; O. Landau, *MGPn*, 105, 165, 206; *MGV* I, 167, 254; F. Bader, *Acta Myc.*, II, 157.

¹¹⁵ Docs², 572; L. R. Palmer, *Interpretation*, 445; P. Chantraine, *DELG*, 1205; P. Hr. Ilievski, *Res Myc.*, 207; E. Risch, *Tractata Myc.*, 297; *MGV* I, 213, 254; A. Heubeck, *Praegraeca*, 46. Сепак по однос на етимологијата на гр. форма γηθῆω од *γαΓεθε-: лат. *gaudeō*, ако е точна вака поставената етимологија микенскиот грчки сепак покажува отсуство на дигамата (-F-); П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 284.

¹¹⁶ Docs², 438, Docs., 105, 427; L. R. Palmer, *Interpretation*, 182, 446; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 8(1958), 338; *MGV* I, 175, 239; V. Georgiev, *Acta Myc.*, II, 378 *Herg- или *Hrg-; P. Chantraine, *DELG*, 104; Beekes, *Laryngeals*, 34 смета дека е од и.-е. *H₂rg'-ro-.

¹¹⁷ Docs², 575, Docs., 335, 424; L. R. Palmer, *Interpretation*, 448; B. Čop, *ŽA*, 8(1958), *Φυγε-βρῖς, 254; M. Lejeune, *Mémoires*, III, 152; D. Petruševska-M. D. Petruševski, *Godišnjak* 6 ANUBiH(1968), 37; P. Chantraine, *DELG*, 1192; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 191.

¹¹⁸ Docs², 580, Docs., 425 Λόγωи од Λόγος; V. Georgiev, *Lexique*, Λόγος; O. Landau, *MGPn*, 123, 209, 271 Λόγωи, cf. λόγχη.

¹¹⁹ Docs², 581, Docs., 425; O. Landau, *MGPn*, 125; L. R. Palmer, *Interpretation*, 218, 453.

¹²⁰ Docs², 582, Docs., 147; *MGV* I, 245; O. O. Landau, *MGPn*, 219; E. Vilborg, *Grammar*, 152; J. Chadwick, *Myc. World*, 54; A. Heubeck, *Res Myc.*, 158.

упатуви и (O.Landau, *MGNP*, стр.130,219, 271) и покрај поинакви мислења искажани од другите автори¹²¹.

te-u-ta-ko-ro /Teuthragoroi/(nom.pl) : гр.*τευθραγόροι, од *τευθραγóρος (PY An 424, Eo 276)¹²².

ti-ko-ro /Stigros или Thigros, Stigrōi или Thigrōi/(nom.,dat) : гр.*Στιγρος или *Στιγρωι одн., Θιγρος или Θιγρωι (KN 5179, PY Cn 1197)¹²³.

*to-ma-ko /Stomargos /:*Στόμαργος*: гр. στόμαργος (KN Ch 897, 898)¹²⁴.

tu-ka-na /Stugna /: гр. *Στόγνα, cf., στυγνός 'страшен, ужасен, жесток, непријателски' (KN 639), сп. *tu-ke-ne-u /Stugeneus /:* гр. *Στυγανεύς (PY Jn 310)¹²⁵.

tu-ma-ko / Stumargos /: гр. *Στόμαργος (KN C 973)¹²⁶

и.-е. *dhugH_a-t¹²⁷, *tu-ka-te(-qe) / thugatêr que /:* гр. θυγάτηρ (MY V 659); *tu-ka-te-re / thugaterei / (dat. sg.)*: гр.θυγατερει од гр. θυγάτηρ (MY Oe 106); *tu-ka-ta-si / thugatarsi / (dat.pl.)*: гр.θυγατάρσι од гр. θυγάτηρ (MY Oe 112)¹²⁸.

и.-е.**uortoko-;wo-tu-ko-*[/Wortugōn/ : гр. Ὀρτύγων (PY Xn 593)¹²⁹.

и.-е.**Hjeug*¹³⁰, *ze-u-ke-si / 'jeuges(s)i / (dat.pl.)* : гр. ζεῦγος (PY Ub 1318); *ze-u-ke-u-si / 'jeugeusi / (dat.pl.)* : гр. ζευγῖται (PY Fn 50, Fn 79)¹³¹. За положбата на и.-е. *Hj- кое дава *'j во индоевропската јазична сфера види кај M. Lehman, но за другите обиди за толкувањето и објаснувањето на и.-е *j- со премин во *gj- види во микенската z-серија силабограми.

¹²¹ V. Georgiev, *Etat actual*, Σύγριτος го изведува од Ξύκριτος по пат на регресивна дисимилација.

¹²² *Docs*²,585, *Docs.*, 247, 409 *teutl-agoro-; A. Heubeck, *IF* 64(1959), 129 *τευθραγóρος, cf., ἀγείρω или ἀγρέω F. Bader, *Acta Myc.*, II, 157; V. Georgiev, *Lexique*, s.v., Τεύτλαγρος.

¹²³ *Docs*²,586, O. Landau, *MGNP*, 137,178 ;L. R. Palmer, *Interpretation*,458 ; M. D. Petruševski, *ŽA* 16(1966),348.

¹²⁴ *Docs*², 586, *Docs.*,105,427 ;O. Landau, *MGNP*, 139, 197 ; L. R. Palmer, *Interpretation*,458 ; *MGV* I, 245 ;H.Frisk,*GEW* II,801 ;P.Hr.Ilievski, *ŽA* 8(1958),338 ;M.Lejeune, *Mémoires*,II,385 ;P. Chantraine, *DELG*, 104 ; A. Morpurgo, *Atti Roma*,802.

¹²⁵ *Docs*²,588, *Docs.*, 426 *Στόγνα ; O. Landau, *MGNP*,141, 202 *Στόγνα Στυγανεύς ; L. R.Palmer, *Interpretation*, 460 ; *MGV* I, 245 στίγω ;P.Attinger, *ŽA* 27(1977)66.

¹²⁶ *Docs*²,588, L. R.Palmer, *Interpretation*,460; F. Bader, *Acta Myc.*, II, 160 ;O.Landau, *MGNP*,141,197 ; M.D. Petruševski, *Atti Roma*, 680 ; M.Lejeune, *Mémoires*, II, 386 *Θύμαργος; P. Chantraine, *DELG*, 104 θύμαργος.

¹²⁷ Beekes, *Laryngeals*, 180.

¹²⁸ *Docs*²,401,426,488,588, *Docs.*, 410;E. Vilborg, *Grammar*,86 ;J.T.Killen *ŽA* 16(1966),207 ;A.Heubeck, *Acta Myc.*, II, 71;M. Lejeune, *Phonétique*, 127,197;P.Chantraine, *Atti Roma*, 574;*MGV* I,203;H.Frisk,*GEW* III,108; E. Risch, *SMEA* 20(1979),79 и др.

¹²⁹ *Docs*²,593, *Docs.*,427;*MGV* I, 228; O.Landau, *MGNP*,152,181,232;P.Chantraine,*DELG*,828; A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, 316 го изведува од и.-е. корен *uortoko-.

¹³⁰ M. Lehman, *The Proto Indo-European Phonology*, 74s;H.Rix, *Hist. Gramm dGr.*, 74.

Од изложениот јазичен материјал може да се заклучи дека и.-е. *g' и *g во микенскиот грчки се предадени според законитостите на грчката фонетска система во вид на силабограмот $kV, (V=a, e, i, o, u)$.

На почетокот од зборот :

и.-е. *g'reH_a-ieus или *g'rH_a-iu-os ; ka-ra-we / grawes /: гр. γρηῦς (KN Ap 694, Ap 5868).

и.-е. *g'reH_a и *g'erH_a-ont-; ke-ra / geras /: гр. γέρας (PY Eb 416, Ep 704); ke-ro-si-ja / geronsiā /: гр. γερονσία (PY An 261, An 616); ke-ro-te / gerontes /: гр. γεροντες (KN B 800, PY Jn 881) од γέρων; ke-ro-ta / geronta /: гр. γεροντα (KN Ld 785, Ld 786) од γέρων.

Во средината на зборот:

и.-е. и.-е. *Hjeug-> *'jeug-, ze-u-ke-si / djeuges(s)i / (dat.pl.) : гр. ζευγος (PY Ub 1318); и.-е. *meg'-eH₂; me-ka-o / Megaos / (gen.) : Μεγαος од гр. Μέγης (PY Na 571); me-ki-ta / megistas /: гр. μέγιστας (KN L 469); me-ki-to-ki-ri-ta / Megistokrita / : * Μεγιστοκρίτα сп. гр. Ἀριστόκριτος (PY Aa 955, Ab 575); и.-е. *g'enH-es-; a-pi-ke-ne-a / Amphigenea / : гр. Ἀμφιγένεια (PY Xa 1044); a-ti-ke-ne-ja / Antigeneiai / (dat.sing.) : гр. Ἀντιγένεια од Ἀντιγένεια (MY Oe 110) и др.

Освен тоа, и.-е. *g', *g запазени се пред ликвидите / *l и *r / и назалите / *m и *n /: cf., ka-ra-u-ko / Glaukos /: гр. Γλαῦκος, (PY Cn 285, Jn 706+, MY Z 713), cf., γλαυκός 'сјаен, светол'; ku-ru-no / Grunoi / (nom.pl): гр. Γρῦνοι од гр. Γρῦνος (KN As 625), ku-ru-no-jo / Grunoiios / (gen.sing.): гр. Γρῦνοιои од гр. Γρῦνος (PY Ea 801); ku-ru-ni-ta / Grunitas /: гр. *Грунітас, cf., Γрῦνοι и гр. Γрῦνος (KN X1525), ko-ki-da / Gorgidās / (gen.sg): гр. Горγίδαξ (KN Sd 4403), сп., ko-ki-jo / Gorgios или Gorgiōn /: гр. Гόργιος или Горγίων (PY An 657) и др.

ka-na-to / gnathoi / (nom.pl.) : гр. γνάθοι 'острило, острина, теснина, клисура'. (MY Ue 611, Wt 502), ka-na-po-to / Gnampotos /: гр. *Гνάмпотос, (KN V 961), cf., εὔγναμπτος 'добро свиткан', γνάμπτω 'свиткува' (KN V 961); tu-ka-na / Stugna /: гр. *Стύгна, cf., στυγνός 'страшен, ужасен, жесток, непријателски' (KN 639), сп. tu-ke-ne-u / Stugeneus /: гр. *Стуγәнеуs (PY Jn 310).

ko-ku-ro / Gongulos /: гр. Γογγύλος 'тркалезен' (KN B 803); a-ka-re-u / Angalleus /: гр. Ἀγγαλλеуs 'гласник, толкувач' (KN Ga 416), pe-ki-ta / Phengitas /: гр. *Феггитаc, s.v. феггос, Феггос 'светло, сјај' (PY En 74), cf., pe-ki-ta / Pheggitas /: гр. *Феггитаc, cf., феггос, оус 'светло, сјај' (PY En 74, Eo 276);

Пред сигмата /s/, cf., pa-ka-na / phasgana /: гр. φάσγανον 'меч' (KN Ra 1540+). А за односот на s + g пред палаталниот вокал *e во микенскиот грчки има траги дека оваа група е запазена во микенската z- серија силабограми, cf., o-ze-to^hōs gento /: гр. ἠως γέντο, за ова види поопширно во делот за микенската z- серија силабограми.

¹³¹ Docs², 593; M. Lejeune, *Phonétique*, 88, 108.

Во контакт со безвучниот дентал /t/ групата *gt преминува во kt, cf., *pa-ke-te-re/pakteres*/(nom.pl.) од *πακτήρ, cf., πήγνυμι (PY Vn 46), *pa-ke-te-ri-ja/pakteria*/(nom.pl.n.) од гр. *πακτήριον или во пл. *πακτήρια (MY Wt 506) од и.-е. *pag'-; *pu-ko-to/Phuktos*/: гр. Φυκτος од и.-е. *bheug-to-; *mi-ka-ta/miktās*/: гр. *μικτας од и.-е. *mig-ta-; *a-ko-to/Aktōr*/: гр. Ἄκτωρ од и.-е. *H_aeg'-.

Во предгрчкиот супстрат исто така запазени се формите со звучниот гутурал *g, cf., *ko-tu-we / Gortuwei* / (loc.): од гр. Γόρτυς (PY An 233, An 615, Na 908), сп. *ko-tu-wo / Gortuwos* / (gen.) од Γόρτυς; *ku-ka/Gugai*/: од гр. Γύγης (MY Oe 121), *a-ka-re-u / Angalleus* /: гр. Ἀγγαλλεύς 'гласник, толкувач' (KN Ga 416) и др. Од предгрчкиот супстрат се смета дека се формите *ku-ka/Gugai*/: од гр. Γύγης (MY Oe 121) и др.

Сепак, за предгрчките форми *ka-ra-ko / glākhōn* /: гр. γλάχων, јон. γλήχων, βλήχων (MY Ge 605) чија што етимологија се уште останува спорна, може да се допушти како што претполага J. Chadwick, дека во истите се крие лабиовелар *g^h- со оглед на нивните различни рефлексии во одделните грчки дијалекти γ и β во јон. γλήχων, бојот. βλήχων. Освен тоа ако се прифати идентификацијата која ја предлага J. Chadwick за микенската форма *su-ki-ri-ta / Sugrita* /: гр. *Σύριτα на која во подоцнежниот грчки му одговара формата Σύβριτα тогаш може да се смета дека процесот на дисимилација на лабиовеларот *g^h- после вокалот -u- започнал уште во предгрчкиот супстрат и како таков бил проширен и во микенскиот грчки од индоевропското потекло. Освен тоа, со микенските слиабограми *ki*, *ku* предадени се одделни форми кои потекнуваат од и.-е лабиовелар *g^h-, сп. *ku-na-ja/gunaia*/: гр. γύνοια, *pe-re-ku-ta / presgutas* /: гр. *πρεσγυτας од гр. πρείγυς, πρειγεύτας (PY An 172); *pe-re-ku-wa-na-ka / Presguwanax* /: *Πρεσγυ-Φαναξ од гр. πρείσγυς и φᾶνξ (PY Va 15). Потоа, микенските сведоштва упатуваат на заклучок дека веќе во микенската епоха бил извршен преминот на и.-е. *no-g^hmo- во *nygmós > гр. γυμνός, на што укажува микенско лично име *ku-mo-no/Gumnōi*/(dat) : гр. Γυμνοι од гр. γυμνός. Поопширно за тоа види во делот за и.-е. лабиовелари.

Меѓутоа, во микенскиот грчки може да се каже дека се уште не е извршен преминот на и.-е. група *dl- во *gl-, сп. *de-re-u-ko/dleukos*/: гр. *δλεῦκος гр. γλεῦκος кој според наше мислење е од *dleuk-uo-. За полжбата на групата *g_u која во микенскиот грчки е запазена со силабограмот за лабиовелар q-, сп., *pe-ra₃-qo/Perr-aiq^hoi*/: гр. Περραιβοί за која се смета дека потекнува од и.-е. *peri-aig-uo-. Види во делот за палатални и веларни гутурали во контакт со полувокалот *u*.

И.-е. *g^hV, *g^hV, (V= a, e, i, o, u) > МИКЕНСКО kV-, (V= a, e, i, o, u)

и.-е. *g^h, *g^h [> предмикенско *k^hk^h, *k^h] > микенско kV, (V= a, e, i, o, u) > гр. χ, [cf., K. Brugmann, *Gr. Grammatik*, 113; E. Schwyzer, *Gr. Grammatik*, 204ss., 297-298s., 368-369; *DocS*², 80-82; E. Vilborg, *Grammar*, 35, 45-47; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 31s., 83; M. Lejeune, *Phonétique*, 31ss; M. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 107s.].

I. Во почетна позиција

и.-е. *g^hel(e)g^h-¹, ka-ka-re-a / k^halkarēha / : гр. *χαλκάρηα, cf., гр. χαλκήρει (KN R 1815) 'бронза', сп. ka-ke-ja-pi / k^halkeiaphi / (instr.pl.): гр. *χαλκείαφι: гр. χάλκειος (KN Sd 4409, -4412, -509); ka-ki-jo / k^halkiō / (dual.n.): гр. *χαλκίω : од гр. χάλкеια (KN So 894); ka-ke-u / k^halkēus /: гр. χαλκεύς 'ковач' (KN V 958.3, PY An 607.6.7, Jn 725, -750.8, Nn 831.11); ka-ke-u / K^halkēus /: гр. Χαλκεύς (PY Jn 750.8); ka-ke-u-si / k^halkēusi / (dat.pl) гр. *χαλκεῦσι : гр. χαλκεύς (PY An 129.7, Na 104), ka-ke-we / k^halkēwes или k^halkēwei / (nom.pl. или dat.sing.): гр. *χάλκεφες или гр. *χάλκεφει од гр. χαλκεύς (KN Fb 386, PY Jn 310, -320, -389..., Ma 90, -120, 123..., Na 106, -252, 425..., Xn 1357); ka-ke-wi / k^halkēwi / (dat.pl.): гр. *χαλκεφι од гр. χαλκεύς (MY Oe 121.2); ka-ki-jo / k^halkios /: гр. χάλκιος 'бронзен, бакарен' (KN So 894.2); ka-ko / k^halkō, -oi / (nom. и instr. sing.): гр. χαλκίω или χάλκοι (PY Jn 320, 389, 413, 415, Sa 794); ka-ko-de-ta / k^halkodeta / (nom.pl. n.): гр. *χαλκόδετα, cf., гр. χαλκόδετος 'опкован со бронза' (KN So 894)².

ka-da-si-jo / K^hadasiōi /: гр. *Χαδασίως, cf. Χαδήσια (PY An 519)³.

¹ H. Frisk, *GEW* II, 1068 in *GEW* III, 36; P. Chantraine, *DELG*, 1243-1244 obscure; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 411; A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W. d. idg. S.*, 625; V. Georgiev, *Acta Myc.*, II, 377, *g^hlg^ho-s-; M. Meier-Brügger, *Sprachwissenschaft*, II, 27, J. Pokorny, *IEW*, 435.

² *DocS*², 515, 549, *DocS*, 292, 352, 371, 395, 419; E. Vilborg, *Grammar*, 59, 75, 89, 115, 140; M. Lejeune, *Mémoires* I, 232, *Mémoires* II, 171; L. R. Palmer, *Interpretation*, 316, 336, 337, 414, 423, 424; *MGV* I, 174, 184, 256; M. D. Petruševski, *ŽA* 27(1977), 40 in *ŽA* 25(1975), 440; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 19(1969), 226 in *ŽA* 15(1965), 274 in *SMEA* 12(1970), 109; F. Bader, *Acta Myc.*, II, 155; A. Heubeck, *IF* (1958), 113 in *Glotta*, 39(1961), 167 in *Coll. Myc.*, 246; P. Attinger, *ŽA* 27(1977), 63; A. Bartonek, *Cambridge Coll.*, 99 in *Acta Myc.*, II, 332; C. J. Ruijgh, *SMEA* 15(1972), 92; A. Morpurgo, *Coll., Myc.*, 101, 106; E. Risch, *Acta Myc.*, II, 292; H. Frisk, *GEW* II, 1068 in *GEW* III, 36; P. Chantraine, *DELG*, 1243-1244 и таму посочената литература.

³ *DocS*², 519, *DocS*, 419., V. Georgiev, *Ét. Myc.*, 52 и во *Lexique* упатува на *Γδάσιος, но во *Suppl.*, на *Κανδάσιος : Κάνδασα.

ki-ra-di-ja/K^hiladia/ :гр. *Χιλαδία, cf., χιλός 'трева, зелена трева, паша' (KN V 1005)⁴

и.-е. *g^hēr-/*g^her-i-/*g^hor-y^e/o⁻⁵; сп. *ka-ma-ti-jo-jo / K^harmantioio /* (gen. sing.):гр.*Χαρμαντίοιο од гр.*Χαρμάντιος, сп. гр. Χάρμας, Χαρμοντίδης (TH Z 850); *ka-ri-se-u / K^harisēus /* : гр. *Χαρισεύς (KN As 609,-1516, PY Jn 431, MY Au 102); сп. *ka-ri-si-jo / K^harisios /* :гр. Χαρισίος 'радост' (PY Jn 706) ; *ka-ro-ḡo / K^haroḡ^uos* или *K^haroḡ^s* / : гр. Χάροπος или Χάροψ (KN Sc 257, Xd 7634, X 1047, PY Vn 865, MY Au 657) од гр. χάρ и ὄψ, ὄπος < и.-е. *ok^u-⁶.

и.-е. *g^her-⁷; сп. *ka-ra-do-ro / K^haradros* или *K^haradrō* /(nom. или dual): гр. Χάραδρος или гр. Χάραδρω од гр. χάραδρος 'таснина, теснец' (PY Ac 1273, An 661, Cn 608, Jn 829, Jo 438, Ma 346, Na 543), сп. *ka-ra-do-ro-de / K^haradron-de /* : гр. Χάραδρονде (PY Vn 20)⁸.

ka-ra-i-no/K^hlainos/ : гр. *Χλαίνος, сп. гр. χλαίνα 'топла облека'. За гр. форма χλαίνα се претполага дека е од χλαμύς при што станува збор за преминот на групата -am-ja- во -aina-⁹.

ka-ra-re-we/K^hlarēwes/(nom.pl.): гр.*ΧλαρήФес од гр. *Χλαреύς, cf. χλαρόν ἐλαιηρός, (KN K 778)¹⁰.

ka-ra-so-mo/K^hraismōi /(dat.): гр.*Χраисμωи од гр.*Χраїσμος, cf., χраисμέω 'полезен сум, користам, помагам' (PY Fn 79)¹¹.

⁴ Docs², 554 упатува на Σκιράς и Σκιράδιον ἄκρον ; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 418, cf. χιλός.

⁵ J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 411; A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, 601; P. Chantrine, *DELG*, 1247-1248;

⁶ Docs², 550-551; Docs., 419; L. R. Palmer, *Interpretation*, 424,425; V. Georgiev, *Suppl.*, s.v. ; O. Landau, *MGN*, 61,64,168,179,200,204 ; E. Vilborg, *Grammar*, 60,146 ; E. Schwyzer, *Gr. Dial.*, 415; *MGV* I, 182,229,256 ; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 17(1967),30 ; A. Morpurgo, *Atti Roma*, 805,825 ; M. F. Galiano, *Acta Myc.*, II, 299.

⁷ Docs², 416,550, Docs., 148; E. Schwyzer, *Gr. Dial.*, 415; M. D. Petruševski, *ŽA* 16(1966),310 *MGV* I, 182; L. R. Palmer, *Interpretation*, 424; A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, 602; H. Frisk, *GEW* II, 1087.; П.Хр.Илиевски, *Животот на микенците*, 95.

⁸ H. Frisk, *GEW* II, 1087; P. Chantraine, *DELG*, 1246.

⁹ J. B. Hofmann, *EWdGr.*, стр., 419; O. Landau, *MGN*, стр.63, додека V. Georgiev, *op. cit.* ја доведува во врска со гр. καλαινός; П.Хр.Илиевски, *Животот на микенците*, стр.196.

¹⁰ Docs², 48, 494, 551, Docs., 395; L. R. Palmer, *Interpretation*, 270, 276, 425; P. Hr. Ilievski *ŽA* 17(1967),28; M. D. Petruševski, *ŽA* 11(1961),96 in *SMEA* 12(1970),121; H. Frisk, *GEW* II, 1102; P. Chantraine, *DELG*, 1262.

¹¹ Docs², 551; L. R. Palmer, *Interpretation*, 425; V. Georgiev, *Suppl.*, I s.v.; O. Landau, *MGN*, 64, 203.

и.-е. *g^hH_eu- или *g^hH_e-eu-¹²; сп. ka-u-no / K^haunos / : гр. *Χαῦνος од гр. χαῦνος 'млитав, слаб' (ТН Z 839)¹³.

и.-е. *g^hesr- или *g^her(s) -¹⁴; сп. ke-ka-to/ K^heir-kastos/: гр. *Χειρ-кастос (KN As 1517, PY Pn 30)¹⁵; ke-ni-qa / k^herniq^us или k^herniq^ua / (nom.sing., ac. sing.): гр. χέρνιψ или χέρνιβον 'леген, водник, сад за миење' (KN Ws 8497) од гр. χεῖρ и νίψ, νίβος од и.-е. *nig^ua, сп. ke-ni-qe-te-we / k^herniq^utēwes / : *χερνιπτῆρες : гр. χερνίπτομαι (MY Wt 503)¹⁶; ke-ri-mi-ja/kheirimia/: гр. *χειρίμια (KN Lc 535)¹⁷; ke-ro-ke-re-we-o / K^hēro-klewehos / (gen.sing) : гр. *Χηροκλέφεις од гр. *Χηροκλέφης или од гр. *Χερροκλέφης (PY Sa 487), ke-ro-we/ K^hērowens/: гр. *Χηρόφεις или *Χερρόφεις (PY Cn 4)¹⁸; e-ke-ro/En-kheros или En-kheiros /: гр. *Ἐγ-χερος или *Ἐγ-χειρος (PY Jn 832)¹⁹, su-ke-re/Sunkheres/: гр. *Συγχέρης, cf. εὐχέρης (KN As 40), su-ke-re-o/Sunkereos/ од гр. *Συγχέρης (KN As 1516)²⁰.

ke-u-po-da / k^heuspondas / : гр. *χεуспóндας од гр. χέω и σπονδή 'излевање (во чест на боговите), принесување жртва со вино, жртва леаница' (PY Na 395, 527); ke-u-po-da-o / k^heuspondaho / (gen.): гр. *χεуспóндαο (KN C 1044, Dq 442), ke-u-po-de-ja/k^heuspondeia/: гр. *χεуспонδεια (KN G 820)²¹.

¹² J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 412; A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 565; P. Chantraine, *DELG*, 1246; Beeks, *Larngeals*, 178.

¹³ *Docs*², 552, *Docs.*, 419, cf. χαῦνη; L. R. Palmer, *Interpretation*, 425; O. Landau, *MGPn*, 66, 234; *MGV* I, 256.

¹⁴ H. Frisk, *GEW* III, 189; P. Chantraine, *DELG*, 1255; M. Lejeune, *Phonétique*, 52; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 414, смета дека станува збор за два и.-е. корена *χεор- > χεир- и *χεр-; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 78, 153 упатува на и.-е. корен *g^hesr-.

¹⁵ H. Mühlestein, *St. Mys.*, Brno, 114, cf. *Χειρ-кастос, sp. *Χειρί-σοφος, Χερσίφρων.

¹⁶ *Docs*², 552; P. Chantraine, *DELG*, 1254; M. D. Petruševski, *ŽA* 15(1965), 116 in *ŽA* 17(1967), 28 каде за микенската форма ke-ni-qe-te-we предлага ново читање *ke-ni-qe-te-re = *χερνιπτῆρες, O. Panagl, *ŽA* 22(1972), 75; M. Lejeune, *Phonétique*, 52; F. Gschnitzer, *Coll. Mys.*, 120.

¹⁷ *Docs*², 553; *Docs.*, 167, 396; L. R. Palmer, *Interpretation*, 128, 292, 427.

¹⁸ *Docs*², 553; *Docs.*, 420; A. Heubeck, *BN* 11(1960), 3; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 38, 115; L. R. Palmer, *Interpretation*, 427; V. Georgiev, *Suppl.*, s.v., *Χε(ι)ρόφεις.

¹⁹ *Docs*², 542, *Docs.*, 417; O. Landau, *MGPn*, 47, 160, 189; E. Risch, *Tractata Mycenaea*, 285. П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 320.

²⁰ *Docs*², 582, *Docs.*, 425; L. R. Palmer, *Interpretation*, 455; O. Landau, *MGPn*, 129; C. J. Ruijgh, *Études*, 377.

²¹ *Docs*², 553, *Docs.*, 397; L. R. Palmer, *Interpretation*, 303, 307, 427; E. Vilborg, *Grammar*, 71; C. J. Ruijgh, *SMEA* 4 (1967) 49.

и.-е. *g^hrei-/*g^hri-²²; *ki-ri-se-we / k^hrisēwes /* : *χρισήφες од гр. χρίω; χρίσμα 'маст, масло' (PY An 298), *ki-ri-ta / k^hrista /* (nom.pl.n.) : *χριστά од гр. χριστός 'маст, помазан' (KN Ld 785)²³.

и.-е. *g^hryzd^h-²⁴, *ki-ri-ta / krithan, krithans /* (acc. sing. или pl.) : гр. κριθήν или κριθάνς (KN G 820, Ld 785), сп. гр. κριθή, κριθαι 'јачмен'; *ki-ri-ti-jo-jo / Krithioio /* (gen.sing.): гр. *Κριθίοιο од гр. κριθή (PY Es 650)²⁵, сп. *ki-ri-te-wi-ja / Krithēwiai /* (nom. pl.): гр. *Κριθηΐαι од гр. κριθή (KN Fp 363, PY An 607, Eb 321), *ki-ri-te-wi-ja-i / Krithēwiaihi /* (dat.pl.): гр. *Κριθηΐαηи од гр. κριθή (KN E 777), *ki-ri-te-wi-ja-pi / Krithēwīaphi /* (instr.pl.): гр. *Κριθηΐαφι од гр. κριθή (PY Un 1426)²⁶

ki-si-wi-ja / Kswiai / : *Χῖαι : гр. Χῖος, *Χῖος (PY Aa 770, Ab 194); *ki-si-wi-ja-o / Kswiaiōn /* (gen.pl.): *Χῖαιων од гр. Χῖος, *Χῖος (PY Ad 657)²⁷, сп. *ki-je-u / K^hi^heus /* гр. *Χι^hεύς (KN X 94), со варијантата на пишување *ki-e-u / K^hi^heus /* гр. *Χι^hεύς (PY An 724); *ki-e-wo / K^hi^hewos /* (gen.sing): гр. *Χι^hεφος од Χиεύς (PY Sn 64)²⁸.

ki-to / k^hitōn / : гр. χιτών (KN Lc 536, L 693); *ki-to-na* (ac. sing. или pl.) од *ki-to / k^hitōn /* : гр. χιτών 'хитон' (KN Ld 785), сп. *ki-to-pi / k^hitōmphi /* (instr. pl.): *χιτωμφι од χιτών, (KN Ld 787), сп. *ki-to-ne / k^hitōnes /* (nom.pl): χιτωνες од χιτών (KN L 771), сп. *e-pi-ki-to-ni-ja / epi-k^hitōnia /* : гр. *ἐπι-χιτωνια (KN J 603; L 7514)²⁹.

²²P. Chantraine, *DELG*, 1277; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, стр.423; A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, 646.

²³*Docs*².554, *Docs.*,397; L.R.Palmer, *Interpretation*,136,292,428;E. Vilborg,*Grammar*,94,146; M. Lejeune, *Mémoires*, I,174; *MGV* I,257.

²⁴A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*,610, J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 160; J. Pokorny,*IEW*,446.

²⁵*Docs*², 554; L. R. Palmer, *Interpretation*, 428 ; O. Landau, *MGPn*,71 ; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 174 in M. Lejeune, *Atti Roma*, 738 *κρίθιον ; *MGV* I, 257, *MGV* II, 171 κρίνω ; V. Georgiev, *Lexique* ; A. Heubeck, *Sprache*, 4 (1958), 94 Κρίτιος или *Κρίθιος ; Y. Dhoux, *Minos* 9 (1968), 95 ; P. Chantraine, *DELG*, 583, H. Frisk, *GEW* III, 137.

²⁶Повеќето микенолози сметаат дека овој микенски апелатив е изведенка од гр. κριθή, сп., *Docs*², 554; L. R. Palmer, *Interpretation*, 95, 211, 238, 428 ; *MGV* I, 213 ; P. Chantraine, *DELG*, 583.

²⁷*Docs*².554,Χῖος од *kh(w)- < *ksw-, *Docs.*,148, 156, cf. Χῖαι, L.R.Palmer, *Interpretation*, 114, 428.

²⁸*Docs*², 554. *Docs.*, 177, 420; *MGV* I, 257; O. Lanadau, *MGPn*, 70 cf. Χῖος ; V. Georgiev, *Suppl.*, s.v. П.Хр.Илиевски,Животот на микенците, 105.

²⁹*Docs*², 554-555; *Docs.*, 320, 327; *MGV* I, 257;E. Vilborg, *Grammar*,51,84,97; L.R.Palmer, *Interpretation*,428; M. Doria, *Atti Roma*, 772; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 12(1970),110; J. T. Killen, *Coll. Mys.*,171; P. Chantraine, *DELG*, 1261; M. Lejeune, *Phonétique*, 11.

и.-е. *g^host-, *g^hs-enū³⁰, ke-se-ne-wi-ja (KN Ld 649) варијанта на пишување за ke-se-nu-wi-ja, сп. ke-se-ni-wi-jo / ksenwios / : гр. *ξένφιος, сп. јон. ξείνος, ат. ξένιος (nom. sing. s.r.) (PY Fr 1231), / ksenwia / (nom.pl.s.r.) : гр. *ξένφια (KN Ld 573), сп. лично име ke-se-nu-wo /Ksenwos/: гр.* Ξένφων (PY Cn 286)³¹.

ko-no/Sk^hoinōn/: гр. *Σχοίνων, cf., σχοῖνος ' трска, место обраснато со трска' (PY Eq 213)³², ko-no/skhoinos/: гр. σχοῖνος, како фитоним во (KN Ga 959)³³, сп. уште, ko-ni-jo/skhoinioi/(nom.pl): гр. σχοίνιοι (PY An 610), ko-ni-ja/skhoinia/: гр. σχοινία (PY An 615)³⁴, потоа ko-ne-wa-ta /Skhoinewastas/: гр. *Σχοινεφάστας (PY Jn 431)³⁵.

ko-ro / k^hōrōn / (gen.pl): гр *χώρων од гр. χώρος 'оградена земја' (PY Eq 146)³⁶

ko-ro / K^hoiros или K^hōlos / : гр. Хоῖρος, Χῶλος 'куц' (KN De 1152, PY Cn 131).³⁷

ko-ro-jo-wo-wi-ja / K^hōroio worwia или K^hōloio worwia / : гр. *Χώροιο φορφία или гр. *Χώλοιο φορφία (PY Mn 456)³⁸, сп., ko-ro-ja-ta/K^hōroiatas или K^hōloiatas/: гр. *Χωροιάτας или гр. *Χωλοιάτας (PY Ae 72)³⁹.

ko-ro-to/khrosta/: гр.*χρωστά (KN Ld 587), ko-ro-to / k^hrōston / :гр.*χρωστόν во врска со гр. χρώννυμι 'бојадисувам, украсувам, китам' (KN Od 485, MY Oe 106)⁴⁰.

ko-te-ri-ja /k^hō(s) stēria(i) / (nom.pl.f. или n.): гр. *χυτηρία, cf., гр. χυτήр или *χωστηρία(i) (PY Ta 709)⁴¹.

³⁰ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 640; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 221; H. Frisk, *GEW* III, 158.

³¹ *Docs*², 477, 553; E. Vilborg, *Grammar*, 75; L. R. Palmer, *Interpretation*, 254, 427; J. T. Killen, *Cambridge Coll.*, 56; *MGV* II, 175; P. Chantraine, *DELG*, 764; O. Landau, *MGP*N, 69, 178; M. Lejeune, *Mémoires* II, 25; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 179.

³² *Docs*², 555; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 8(1958), 310 in *ŽA* 15(1965), 49; M. Lejeune, *Mémoires*, III, 81; E. Vilborg, *Grammar*, 35; L. R. Palmer, *Interpretation*, 237ss.; P. Chantraine, *SMEA* 3(1967), 24 in *DELG*, 1082.

³³ *MGV* I, 246; H. Frisk, *GEW* II, 840; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.

³⁴ *Docs*², 555; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 8(1958), 310 in *ŽA* 15(1965), 49 in *Животот на микенците*, 140, 252.

³⁵ *Docs*², 555; O. Landau, *MGP*N, 72, 170 *Σχοινεφάστας од σχοῖνος; L. R. Palmer, *Interpretation*, 429.

³⁶ J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 424, го сведува на и.-е. корен *g^hher-, исто и A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 543; *Docs*², 556; *Docs.*, 398; *MGV* I, 258; L.R. Palmer, *Interpretation*, 430.

³⁷ *Docs*², 556, *Docs.*, 420 Хоῖρος; *MGV* I, 258; O. Landau, *MGP*N, 73.

³⁸ *Docs*², 556, *Docs.*, 148; L.R. Palmer, *Interpretation*, 77, 305, 430; V. Georgiev, *Lexique*, s.v. χώροιο; П.Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 169.

³⁹ *Docs*², 556; O. Landau, *MGP*N, 73; L.R. Palmer, *Interpretation*, 430.

ku-da-jo-qe/ K^hudaios- q^ue /: гр. Χυδαῖος τε (KN V 1004)⁴².

ku-ru-sa-pi / k^hrusāphi / (instr.pl.): *χρυσάφι од гр. χρυσός 'златен, украсен со злато' (PY Та 707.1); *ku-ru-so / k^hrusoi /*: гр. χρυσός (KN К 872.3, PY Та 7114.2.2, 716.1), сп. *ku-ru-so-jo / k^hrusoio /* (gen.sing.): гр. χρυσοιο од гр. χρυσός (PY Ae 303); *ku-ru-so-wo-ko / k^hruso-worgoi /* (nom.pl) : гр. *χρυσο-Φοργοί, гр.*χρυσο-Φοργός, χρυσοурγός (PY An 207.10)⁴³.

ku-te-re-u-pi / k^hitruēuphi /(instr.pl.) : гр. *χυτρεῦφι од χυτρεύς (PY An 607)⁴⁴.

II. Во интервокална позиција

a-ku-di-ri-jo / Agk^hudrios /: гр. *Ἀγχύδριος (KN Dc 1270)⁴⁵

a-nu-ko/An-nukhos /: гр. *ἄν-νυχος (KN Ce 50)⁴⁶

a-da-ra-ko[/ Andrark^hōi /(dat.) : ἄνδραρχοι од гр. ἄνδραρχος (KN X 793)⁴⁷; *a-ke-ti-jo/Ark^hetiōn* или *Ark^hetios/*: гр. Ἀρχετίων или Ἀρχέτιος (PY An 209)⁴⁸; *po-ma-ko / Poim-ark^hos /*: гр. Ποίμ-αρχος (PY Cn 45)⁴⁹ од ποιμήν 'пастир'; *po-so-ra-ko/Psol-ark^hos/*: гр. *Ψόλαρχος (PY Jn 725)⁵⁰; *pi-ra-ki-jo/Phil-arkhios/*: гр. *Φιλάρχιος, cf., Φίλαρχος, (KN V 1002)⁵¹; *pu₂-ri-ja-ko/Phuli-ark^hos/*: гр. *Φυλιάρχος (PY Jn 310)⁵²; *ka-*

⁴⁰ Docs². 556, cf. χρόνυμι; Docs., 398; L.R.Palmer, *Interpretation*, 430; E. Vilborg, *Grammar*, 75; M.Lejeune, *Mémoires*, III, 48; A. Heubeck, *Coll. Mys.*, 255; *MGV* I, 210.

⁴¹ Docs². 449, 556, Docs., 337, 398; M. D. Petruševski, *ŽA* 8(1958), 240 in *St. Mys.*, Brno, 55 упатува дека микенската форма е добиена по патат на вокалската алтернација e/u.

⁴² Docs². 557, Docs., 420; O. Lanadau, *MGNP*, 75, 176, 203; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.

⁴³ Docs². 558, Docs., 166, 344, 399; *MGV* I, 258, *MGV* II, 186; M.Lejeune, *Phonétique*, 132; M. D. Petruševski, *ŽA* 25(1975), 441 in *Coll. Mys.*, 262 in *SMEA* 12(1970), 121; A. Heubeck, *Cambridge Coll.*, 230; L.R.Palmer, *Interpretation*, 127; H. Frisk, *GEW* II, 1122; P. Chantraine, *DELG*, 1278; П.Хр.Илиевски, *Животот на микенците*, 107, 174, 180.

⁴⁴ Docs². 558, Docs., 148, 167; L.R.Palmer, *Interpretation*, 128; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 9(1959), 120; M. D. Petruševski, *ŽA* 5 (1955), 395, 398 in *ŽA*, 15(1965), 28; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; П.Хр.Илиевски, *Животот на микенците*, 176.

⁴⁵ Docs². 530; C. J. Ruijgh, *Études* 148, 163; F. Bader, *Acta Mys.*, II, 181.

⁴⁶ Docs². 531; L. R. Palmer, *Interpretation*, 184, 407; O. Landau, *MGNP*, 23, 156, 159.

⁴⁷ Docs². 528; *MGV* II, 157, 159; P. Hr. Ilievski, *ŽA*, 18(1968), 216 in *SMEA* 20(1979) 116; П.Хр.Илиевски, *Животот на микенците*, 304.

⁴⁸ Docs². 529; Docs., 415; V. Georgiev, *Lexique*, s.v. Ἀρχετίων, Ἀρχέτιος; O. Landau, *MGNP*, 18, 207.

⁴⁹ Docs². 572; Docs., 423; *MGV* I, 237; F. Bader, *Acta Mys.* II, 160; O. Landau, *MGNP*, 107, 170; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 20(1979) 166.

⁵⁰ Docs². 574; O. Lanadau, *MGNP*, 110, 170; F. Bader, *Acta Mys.* II, 160; P. Attinger, *ŽA* 27(1977) 69; П.Хр.Илиевски, *Животот на микенците*, 290.

⁵¹ V. Georgiev, *Suppl.*; F. Bader, *Acta Mys.* II, 161; O. Landau, *MGNP*, 105, 165.

ra-na-ko /Kran-arkhos/: гр. *Κράναρχος (KN B 988)⁵³, сп., a-ke-wa-ta/Ark^hewastas/: гр. *Ἀρχεφάστας (PY Jn 431) со варијанта на пишување a-ki-wa-ta / Ark^hiwastas/: гр. *Ἀρχεφάστας (KN As 1516)⁵⁴.

Можеби кон овој гр. збор ἄρχος треба да се придодаде и микенската форма со вокалски степен на -o- во o-ka/or^ha/: гр. *ὄρχα, cf., hom. ὄρχαμος ἀρχή 'командат' (PY An 5, An 634)⁵⁵, сп. уште, o-ko/Or^hōn/: гр. *Ὀρχων = гр. *Ἀρχων (PY Cn 436); o-ko-te /or^hontes/: гр. *ὄρχοντες = гр. ἄρχοντες (KN Vc 126)⁵⁶.

a-ka-me-ne[/ Ak^haimenes / : гр. Ἀχαιμένης (KN Xd 82)⁵⁷, сп., a-ka-wi-ja-de / Ak^haiwian de / (ac. alat.) : гр. Ἀχαιφίαν-δε (KN C 914)⁵⁸; pi-ra-ka-wo(-qe) / Phil-ak^haiwos / : гр. Φιλ-ἄχαιος (KN V 1005)⁵⁹.

a-ki-re-u / Ak^hilleus / : гр. Ἀχιλλεύς (KN V c 106); a-ki-re-we / Ak^hillēwei / (dat.): Ἀχιλλῆφει (PY Fn 79) од Ἀχιλλεύς⁶⁰.

и.-е. *g^hrōu- или *g^hrōs-⁶¹; a-ko-ro-we / ak^hrōwēs / (nom. n. m.) : гр. *ἄχρωφής 'еднобојни' (PY Cn 418), сп. a-ko-ro-we-e (nom. dual) : *ἄχρωφηε, (PY Cn 418) од a-ko-ro-we / ak^hrōwēs / : гр. *ἄχρωφής; a-ko-ro-we-i (KN. Ch 7100) варијанта на пишување за дуалната форма a-ko-ro-we-e⁶²; re-u-ko-ro-o-pu₂-ro/Leuko-k^hrōs-ophrus/: гр. *Λευκο-χρῶσ-οφρυς⁶³.

⁵² Docs², 576 Phusi-arkhos; O.Lanadau, *MGP*N, 114; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 20(1979), 166; M. Lejeune, *Mémoires* I, 154, 274 Πυρί-αρχος или Πυθίαρχος ако во вториот слог е -si- наместо -ri-, т.е., pu₂-si-ja-ko.

⁵³ Docs², 551; P.Hr.Ilievski, *SMEA* 20(1979), 163; O.Landau, *MGP*N, 119; F. Bader, *Acta Myc.*, II, 160.

⁵⁴ Docs², 529; V. Georgiev, *Lexique*; *MGV* I, 177 од ἄρχω и ἄστως; O.Landau, *MGP*N, 19, 170.

⁵⁵ За превојот на γ кое дава or- > гр. op- во микенскиот грчки, види кај

⁵⁶ Docs², 546, Docs., 422, *Hork^hos*; C. Milani, *Aevum*, 41(1967), 207; E. Risch, *Tractata Myc.*, 286

⁵⁷ Docs², 404, 528; *MGV* I, 178, 220; П.Хр.Илиевски, *Животот на микенците*, 210.

⁵⁸ Docs², 529; Docs., 146, 209; L. R. Palmer, *Interpretation*, 65, 184, 404; *MGV* I, 178, *MGV* II, 160; S. Hiller, *ŽA* 25(1975), 390; P. Chantraine, *DELG*, 149. За етимолошките толкувања на гр. топоним Ἀχαΐα види ги обидите на италијанскиот лингвист O. Carruba во *MIOF*, VII.

⁵⁹ Docs², 571; M. Doria, *Acta Myc.*, II, 37; F. Bader, *Acta Myc.*, II, 180, 184; *MGV* II, 160, 185.

⁶⁰ Docs², s.v. *Glossary*; *MGV* I, стр. 178. За етимологијата на еден од најголемите ахајски јунаци Ἀχιλλεύς види кај Љ.Црепајац, *О префиксу а- у класичним језицима*, Београд 1973, стр. 57 и таму наведената литература; O.Lanadu, *MGP*N, стр. 19 гр. форма Ἀχιλλεύς ја изведува од гр. ἄχι- во врска со ἄχος и λαφός.

⁶¹ P. Chantraine, *DELG*, 1279; J. V. Hofmann, *EWdGr.*, 424, смета дека станува збор за и.-е. *g^hrH-uo-.

⁶² Docs², 436, 530, Docs., 208; *MGV* I, 166, 257; L. R. Palmer, *Interpretation*, 407; M. Lejeune, *Mémoires* II, 51; E. Vilborg, *Grammar*, 88; P. Chantraine, *DELG*, 1279; П.Хр.Илиевски, *Животот на микенците*, 115.

⁶³ M.D.Petruševski, *Atti Roma*, 681 *Λευκο-χρῶσ οφρυς.

и.-е. *d^heug^h-/*d^hug^h-⁶⁴; a-te-u-ke / ateu^hēs / : гр. ἀτευχής 'невооружен' (KN V 150)⁶⁵; a-tu-ko / Atuk^hos / : гр. * ἄτυχος (KN Dg 1102, X1052; PY En 609, Eo 211, Ep 301, Jn 658)⁶⁶; te-tu-ko-wo-a / tetuk^hwo(h)a / (nom.pl.n. perf.) : гр. *τετυχῶς од τεύχω (KN L 871), сп. вариантата на пишување te-tu-ko-wo-a₂ (PY Sa 682); te-u-ke-pi / teuk^hesphi / (instr. pl.) : гр. τεύχεσφι од гр. τεύχεα (PY Sb 1315); to-u-ka/touk^hai/(dat.) : гр. *τουχαι : гр. τεύχω.(KN Lc 481,504)⁶⁷; o-pi-te-u-ke-e-we / opi-teuk^hehewes,-ewe / (nom.pl. и dat. sing.) : гр. *ὀπιτευχεήφες, гр. *ὀπιτευχεήφει од гр. τεύχεα (PY An 39, Fn 50), сп. o-pi-te-u-ke-we (KN B 798), o-pi-te-ke-e-u (PY Un 2)⁶⁸.

и.-е. *aik'-sma-⁶⁹; a₃-ka-sa-ma / aixmans / (acc.pl.) : гр. *αἰχμάνς, гр. αἰχμή од и.-е. *aik'-smā 'шилци' (PY Jn 829)⁷⁰.

и.-е. *dlHg^ho-⁷¹; do-ri-ka-no / Dolik^hanōr / : гр. *Δολιχάνωρ (KN U 4478) од гр. долιχός 'долг' и гр. ἀνήρ, ἀνδρός; do-ri-ka-o / Dolik^haōn / : гр. Δολιχάων (KN V 958, PY Jo 438)⁷².

и.-е. *seg^h-/*sg^h-⁷³; e-ke / ek^hei / (3.l. sing. pres): гр. ἔχει (KN Uf 835+, PY Ea 782+, Ep 301, Er 880, Na 334), (сп. e-ke-de-mi / ek^hei de min / : гр. ἔχει δέ μιν (PY Na 926), сп. e-ke-e / ek^hehen / (inf. pres): : гр. ἔχεεν (PY Eb 297, Ep 704), сп. e-ko / ek^hōn / : гр. ἔχων (KN Sc 226, So 4446), сп. e-ko-si / ek^honsi / (3.l.pl. pres.) : гр. ἔχονσι (KN G820, PY An 724, Ed 901, En 609, Jn 658, Na 543); e-ko-te / ek^hontes / (nom.pl.p.pres) :

⁶⁴ P. Chantraine, *DELG*, 1111,1142; H. Frisk, *GEW* II 888; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 363.

⁶⁵ *Docs.*², 474,535, *Docs.*, 416; L. R. Palmer, *Interpretation*, 410; *MGV* I, 240, *MGV* II, 182; O. Lanadu, *MGPn*, 33, П.Хр.Илиевски, *Животот на микенците*, 315,350.

⁶⁶ *Docs.*², 535, *Docs.*, 416; E. Vilborg, *Grammar*, 142; *MGV* I, 166, 251; O. Lanadu, *MGPn*, 32, 156; V. Georgiev, *Acta Myc.*, II, 375.

⁶⁷ *Docs.*², 520,585 *Docs.*, 318,405; E. Vilborg, *Grammar*, 87, 97; *MGV* I, 249; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 12(1970)110; L. R. Palmer, *Interpretation*, 294,328,457; C. J. Ruijgh, *Res Myc.*, 392; H. Frisk, *GEW* II 888; P. Chantraine, *DELG*, 1111.

⁶⁸ *Docs.*², 565; L. R. Palmer, *Interpretation*, 439; V. Georgiev, *Ét. Myc.*, 181,186; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 20(1979), 163; L. Deroy, *ŽA* 26(1976), 297; A. Leukart, *Res Myc.*, 236.

⁶⁹ J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 9; P. Chantraine, *DELG*, 41.

⁷⁰ *Docs.*², 536, *Docs.*, 358, 386; V. Georgiev, *Ét. Myc.*, 175; E. Vilborg, *Grammar*, 66; L. R. Palmer, *Interpretation*, 44, 283, 404; *MGV* I, 169; M. D. Petruševski, *St. Myc. Brno*, 54; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 12(1970), 100; F. Ferluga, *ŽA* 25(1975), 384; F. Gschnitzer, *Coll. Myc.*, 117; M. Lejeune, *Phonétique*, 74,77,173; П.Хр.Илиевски, *Животот на микенците*, 184,246.

⁷¹ J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 62; P. Chantraine, *DELG*, 292; A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 813; H. Frisk, *GEW* III, 76; Beeks, *Larngeals*, 237.

⁷² *Docs.*², 541, *Docs.*, 417; O. Landau, *MGPn*, 45, 166, 190; L. R. Palmer, *Interpretation*, 414; *MGV* I, 173, 186; V. Georgiev, *Cambridge Coll.*, 113; P. Chantraine, *DELG*, 292.

гр. ἔχοντες (PY Aq 64, Ed 236, Jn 310)⁷⁴; e-ka-no / Ek^hanōr / : гр. *Ἐχάνωρ (PY Jn 725); e-ko-to^hEktōr/: гр. Ἐκτωρ (PY Eb 913, En 74, Eo 247, 276, Ep 705), сп. e-ko-to-ro-jol^hEktoriōi / (dat) од гр. Ἐκτοριος (PY Cn 45)⁷⁵; e-ke-da-mo / Ek^hedāmos,-oi / (nom. и dat.) : Ἐχέδαμος и Ἐχέδαμωи гр. Ἐχέδαμος, Ἐχέδημος (KN Uf 1522, PY Cn 285); e-ke-me-de / Ek^hemēdēs / : Ἐχεμήδης : гр. Ἐχεμήδα (KN Dd 659, U 4478, PY An 657, Jo 438)⁷⁶; e-ke-nu-wo / Ek^henuos/: гр. *Ἐχενуос (KN U 4478)⁷⁷; e-ki-wo / Ek^hiwos или Ek^hiwōn / : гр. *ἘχίФос, *ἘχίФων, cf., Ἐχιос или Ἐχίων (PY Jn 320) од ἔχειи и *i(w)wos < *iswos 'стрела'⁷⁸; e-ka-ma-te / ek^hmatei / (instr. sing.) : *ἔχματει од гр. ἔχμα 'одбрана, заштита' (PY Ta 642); e-ka-ma-pi / ek^hmapphi / (instr. pl) : *ἔχμαπφι (PY Ta 713) од гр. ἔχμα⁷⁹.

Кон овој и.-е. корен *seg^h- се смета дека е и личното име i-su-ku-wo-do-to / Isk^huwodotōi / (dat.): гр. *ἸσχυФодότωи гр. *ἸσχυФόδοτος (KN Fh 348) од гр. ἰσχύς 'сила, моќ', за кого се претполага дека е од *si-sg^hu-⁸⁰. Сп. топонимот o-pi-ke-ri-jo / Opisk^herion / : гр. *ἸσχυФеріон (PY An 615), o-pi-ke-ri-jo-de (PY An 724), за кого J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 88, смета дека е во врска со *ἐπι σχέρω, сп. σхерός, Σхеріη⁸¹; сп., со аблаутна степен на ^hok^ho- во ko-to-no-o-ko/ktoino^hok^hos/: гр. *κτοиноφός од гр. κτοίνα и ἔχω (PY Eb 377, Ep 301, Eo

⁷³ M. Meier Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, I, 59; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 100-101s; A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 481; P. Chantraine, *DELG*, 330; H. Frisk, *GEW* III, 84.

⁷⁴ За наведените микенски форми види кај: *Docs²*, 542, *Docs.*, 391; E. Vilborg, *Grammar*, 34, 109; L. R. Palmer, *Interpretation*, 415; P. Chantraine, *DELG*, 392; M. Lejeune, *Phonétique*, 57, 64, 130; V. Georgiev, *Ét. Myc.*, 186; J. T. Hooker, *Glotta* 43(1965), 268ss; C. J. Ruijgh, *Cambridge Coll.*, 287; E. Risch, *Atti Roma*, 689; P. Hr. Iliovski, *SMEA* 12(1970), 101 in *ŽA* 15(1965), 49.

⁷⁵ *Docs²*, 543, *Docs.*, 417; O. Landau, *MGN*, 48, 173; *MGV* I, 197; P. Chantraine, *DELG*, 330; H. Frisk, *GEW* III, 84.

⁷⁶ *Docs²*, 542, *Docs.*, 471; E. Vilborg, *Grammar*, 141; *MGV* I, 184; O. Landau, *MGN*, 46, 184; L. R. Palmer, *Interpretation*, 78, 415.

⁷⁷ *Docs²*, 542; P. Hr. Iliovski, *Acta Myc.*, II, 264; L. R. Palmer, *Interpretation*, 416; F. Ferluga, *ŽA* 25(1975), 383.

⁷⁸ O. Landau, *MGN*, 48, 177, 232; C. J. Ruijgh, *Minos* 9(1968), 148; F. Ferluga, *ŽA* 25(1975), 382 *ἘχίФос, cf., ἰός; P. Attinger, *ŽA* 27(1977), 74.

⁷⁹ *Docs²*, 542, *Docs.*, 391; E. Vilborg, *Grammar*, 36, 51, 82; L. R. Palmer, *Interpretation*, 415; V. Georgiev, *Ét. Myc.*, 177, 184 in *Acta Myc.*, II, 373; M. Lejeune, *Phonétique*, 77.

⁸⁰ *Docs²*, 548, *Docs.*, 419; O. Landau, *MGN*, 58, 162, 184; L. R. Palmer, *Interpretation*, 423; H. Frisk, *GEW* III, 113; За анализата на и.-е. корен *seg^h- во грчкиот јазик, види кај M. Meier Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 59, при што тој претполага неколку фази во развитокот на овој и.-е. корен и тоа: (A) и.-е. *seg^h- за формите на tem.aor.; (B) *seg^h-se/o- за формите на tem.fut.; (C) *seg^h-e/o- за формите на (tem.dur.). Фазата (A) припаѓа на прединдоевропскиот период; B и C на предмикенскиот, а фазата *ek^h- на микенскиот период.

⁸¹ V. Georgiev, *Cambridge Coll.*, 121; E. Vilborg, *Grammar*, 64; L. R. Palmer, *Interpretation*, 438; M. Lejeune, *Minos* 14(1974), 63; σхерός 'држејќи се заедно'.

247)⁸²; сп. и *o-ke-u/Ok^heus/*: гр. *Ὀχεύς (PY Ea 229)⁸³, *pu-ko-so e-ke-e /puxo-hek^hee /*: гр. *πυξο-ηεχέε (PY Ta 715)⁸⁴.

e-ka-ra / esk^hara /(nom.sing.): гр. ἐσχάρη 'оган' (PY Ta 709)⁸⁵.

и.-е. (H₁)eng^h-⁸⁶; *e-ke-a / enk^he^ha /*(nom.pl.): *ἔγγεχα : гр. ἔγχος 'копје' (KN R 1815), сп., лично име *e-ke-ha/En-k^he^has/*: гр. *Ἐγγέχας (KN V 831), сп. *e-ke-si(-qe) / enk^hes(s)i que /*(dat. pl.) *ἔγγεσσι : од гр. ἔγχος (PY Jn 829), сп. *e-ke-pi / enk^hesphi /*(instr.pl): *ἔγγεσφι од гр. ἔγχος (KN Wb 5131); *e-ke-i-ja / enk^he^hiai /*(nom.pl.): гр. ἐγγείη (PY Va 1324) сп. гр. ἔγχος⁸⁷; *e-ke-i-ja-ta / Enk^he^haiatas /*: гр. *Ἐγγεχιάτας (PY Jn 750); *e-ke-i-jo-jo / Enk^he^hioio /*(gen.): гр. Ἐγγειοο од Ἐγγειος (PY Sa 760)⁸⁸; *e-ke-ra-ne / Enk^helanes /*: * Ἐγγελάνες гр. Ἐγγελέαι (PY Un 219)⁸⁹; *e-ke-ra₂-wo / Enk^helyāwōn /*: гр. Ἐγγελυφάων (PY Er 880, Un 718), сп. *e-ke-ra₂-wo-no/Enk^helyawōnos/*(gen.) (PY An 610), сп. *e-ke-ra₂-wo-ne/Enk^helawōneil/*(dat.) (PY An 724), сп.,] *e-ke-ri-jo-na / En-k^heliōnail/*(dat.sg): гр. *Ἐγγελιώνα, cf., ἐγγέλεια (PY Vn 851); *e-ke-ro/En-k^heros/*: гр. *Ἐγγερος (PY Jn 832)⁹⁰.

e-ki-no / Ek^hinos /: *Ἐχίνος: гр. ἐχίνος (KN Da 1078), сп. *e-ki-no-jo / Ek^hinoio /*(gen.): гр. Ἐχينوιο (PY An 661)⁹¹.

и.-е. *H₂r-sk'e-⁹²; *e-ko-me-na-ta-o / Erk^homenātāo /*(gen.): * Ἐρχομενάταο : од гр. Ἐρχομενάτας (PY An 661, Aq 218) од гр. *ἐρ-ско-μεν-; *e-ko-me-no / Erk^homenos /*: гр. Ἐρχομενός (PY Cn 40, Cn 599, Na 406, Na 941), сп., со вокалот -о-, *ὄр-ско-μεν- во *o-ko-me-ne-u / Ork^homeneus /*: гр. *Ὄρχομενεύς од гр. Ὄρχομενός (PY Ea 780)⁹³.

⁸² Docs², 449, 557, Docs., 248, 319; E. Vilborg, *Grammar*, 48; L. R. Palmer, *Interpretation*, 41; *MGV* I, 198, 214; M. Lejeune, *Phonétique*, 57; H. Frisk, *GEW* III, 139; P. Chantraine, *DELG*, 393, 592; F. Bader, *Acta Myc.*, II, 141, 180.

⁸³ O. Landau, *MGPN*, 89, 170, 179 ὀχεύς; C. J. Ruijgh, *Études*, 296.

⁸⁴ Docs², 501, 575, Docs., 342; E. Vilborg, *Grammar*, 89; *MGV* I, 198; M. D. Petruševski, *ŽA* 27(1977), 34.

⁸⁵ J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 96 го доведува во врска со стсл. *iskra* од *ἰεσχαρά.

⁸⁶ P. Chantraine, *DELG*, 311; H. Frisk, *GEW* III, 84.

⁸⁷ Docs², 454, 506, 542, Docs., 392, 417; E. Vilborg, *Grammar*, 32, 87; L. R. Palmer, *Interpretation*, 259, 283, 337, 415, 416; *MGV* I, 187; E. Risch, *Atti Roma*, 690; F. Bader, *Acta Myc.*, II, 155; F. Gschnitzer, *Coll., Myc.*, 117.

⁸⁸ O. Landau, *MGPN*, 46, 173, 209; F. Ferluga, *ŽA* 25(1975), 383; P. Attinger, *ŽA* 27(1977), 61.

⁸⁹ O. Landau, *MGPN*, 47; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 15(1965), 49; A. Heubeck, *Coll., Myc.*, 250.

⁹⁰ V. Georgiev, *Suppl.*, s.v. *Ἐγγελιώνα; O. Landau, *MGPN*, 47, 160, 189.

⁹¹ Docs², 543; P. Chantraine, *DELG*, 392; *MGV* I, 197; E. Vilborg, *Grammar*, 59; L. R. Palmer, *Interpretation*, 416; O. Landau, *MGPN*, 47, 182, 232; П.Хр.Илиевски, *Животот на микенците*, 292.

⁹² H. Rix, *Hist. Gramm.dGr.*, *H₂r-sk'e-.

и.-е. *g^heu⁹⁴; e-ku-se-we(-que) / enkh^husewes -que / (nom.pl.): гр. *ἐγχύσεφες од гр. *ἐγχυσεύς, гр. ἐγγέω 'наточувам, полнам', сп. e-pi-ko-wa / epi-k^howa / : *ἐπιχόφα : гр. ἐπιχόα 'долева, налева, излева, поливам' (KN Fh 343, Fh 380), po-ku-ta / pos-k^hutās / (nom.sing. или pl.): гр. проχύτης = πρόχοος од χέω (KN B 815, C 911, L 469, PY An 207, An 610), po-ro-e-ke/pōro-enkhēs/: гр. *πωρο-έγγης (PY Ta 713), po-ro-e-ke-te-ri-ja/pro-enk^hutria/ :гр. *про-εγγετήρια 'црпалка' (PY Ta 709); po-ro-ko-wa / prok^howāi / : гр. *проχοφαи, гр. проχοή (KN Fh 350); po-ro-ko-wo / prok^howoi /:гр. *πρόχοφος, ат. πρόχους 'масло што се просипа' (MY Ue 611)⁹⁵; re-wo-to-ro-ko-wo / lewotrok^howoi, -ōn / (nom., gen.pl.): *лефотроχόφος или *лефотроχόφων : гр. лоетроχόος (PY Aa 783, Ab 553, Ad 676)⁹⁶; si-to-ko-wo / sítok^howoi, -ōi / (nom. pl. f. или dat. sing. m.): гр. *σιτοχόφοи, -ωи од гр. σίτος и χέος (PY Am 819, MY 658)⁹⁷; me-ta ke-ku-me-na / meta kek^humenā или meta k^hek^humenā / (nom.sing. f. perf.) од мета-χέω (KN Sf 4428)⁹⁸.

и.-е. *d^heig^h-⁹⁹; e-to-ki-ja / entoik^hia / (nom.pl.): ἐντοίχια гр. ἐντοίχιος 'слика на карпа' (PY Vn 46, Vn 879)¹⁰⁰.

и.-е. *a^heu^{uh}-¹⁰¹; e-u-ke-to / euk^hetoi / (3.l. sing. pres med.): *εὔχεται : гр. εὔχε-

⁹³ Docs².543, Docs., 417; E. Risch, *Ét. Myc.*, 169; *MGV* I, 195; V. Georgiev, *Cambridge Coll.*, 114; M. Lejeune, *Phonétique*, 238; P. Chantraine, *DELG*, 831; O. Landau, *MGN*, 48, 183, 223; L. R. Palmer, *Interpretation*, 71, 164, 416; E. Vilborg, *Grammar*, 148, 153; F. Gschnitzer, *Res Myc.*, 145.

⁹⁴ M. Lejeune, *Phonétique*, 238; P. Chantraine, *DELG*, 831; H. Frisk, *GEW* III, 147; П.Хр.Илиевски, *Животот на микенците*, 133, 161, 165, 192, 252.

⁹⁵ Docs².477, 543, 544, Docs., 183, 332, 392, 405; E. Vilborg, *Grammar*, 66, 68, 94, 142, 146; L. R. Palmer, *Interpretation*, 131, 137, 183, 364, 379, 416, 417, 446; M. D. Petruševski, *ŽA* 8(1958), 236, 240 in *St. Myc. Brno*, 54; *MGV* I, 191, 192, 240, 257; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 194, II, 270; J. T. Hooker, *ŽA* 26(1976), 27.

⁹⁶ Docs²., 580, Docs., 160, 408; *MGV* I, 219, *MGV* II, 172; E. Vilborg, *Grammar*, 50, 62, 140; H. Frisk, *GEW* II, 138, H. Frisk, *GEW* III, 147; P. Chantraine, *DELG*, 647.

⁹⁷ Docs²., 419, 582; Docs., 408; E. Vilborg, *Grammar*, 62; L. R. Palmer, *Interpretation*, 118; E. Risch, *Atti Roma*, 686; M. D. Petruševski, *ŽA* 8(1958), 240; P. Chantraine, *DELG*, 1007, 1255; P. Hr. Ilievski, *Tractata Myc.*, 154.

⁹⁸ Docs²., 561; Docs., 368, 399; V. Georgiev, *Ét. Myc.*, 186; E. Vilborg, *Grammar*, 49, 104, 112, 117; M. Lejeune, *Phonétique*, 11, 57; P. Chantraine, *DELG*, 690, 1255; *MGV* I, 221, 257; H. Frisk, *GEW* III, 1090. Но и со аблаутна степен на вокалот о во ko-te-ri-ja/khoteria/: гр. *χότερία, cf. M. D. Petruševski

⁹⁹ J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 356. O. Szemerényi, *Einführung in die vergleichende Sprachwissenschaft*, 71 претполага дека е од и.-е. корен *d^heig^h- 'правам (лепам) од глина' е гр. τεῖχος 'стена, карпа' добиено по пат на дисимилација од *t^heik^hos, cf. лат. *fungo, figura*.

¹⁰⁰ Docs²., 546; Docs., 394; L. R. Palmer, *Interpretation*, 55, 367, 421; *MGV* I, 164, 181; L. Baumbach, *Acta Myc.*, II, 390.

¹⁰¹ J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 100.

ται 'полагам завет, се заветувам' (PY Eb 297, Ep 704); e-u-ko-me-no / Euk^homenos / : гр. * Εὐχόμενος (PY Jn 725)¹⁰².

i-wa-ka / Iwak^has / : гр. * Ἰφάχας, cf., ἰσχή (KN Uf 120, V 60; PY Jn 310, Ub 1317)¹⁰³; i-wa-ka-o / Iwak^hao / (gen.): гр. Ἰφάχαιο (PY Jn 310) од i-wa-ka; i-wa-ko / Iwak^hos / : гр. Ἰφάχος (KN As 1516).

ka-ke / Kankhēs / : гр. * Κάγχης, cf., Κάγχας (KN As 1516)¹⁰⁴.

ma-ka-ta / Mak^hātās / : гр. Μαχάτας (PY Jn 725); ma-ka-wo / Mak^hāwon / : гр. * Μαχάφων, cf., Μαχάων (PY Jn 658)¹⁰⁵, сп., ma-ki / Mak^his / : гр. * Μάχις (KN Xd 107)¹⁰⁶

ma-ni-ko / Manik^hos / : гр. Μάνιχος, cf., Μανιχέω (PY Cn 1287)¹⁰⁷

ma-ti-ko / Mātik^hos / : гр. * Μάτιχος, cf., Μήτιχος или *Μαντίσκος (KN Vc 295, V 831)¹⁰⁸.

mo-ni-ko / Monkhos / : гр. Μόνιχος (KN Da 1288)¹⁰⁹.

mu-ko / Mukōn или Musk^hōn / : гр. Μύκων или Μύσχων (PY An 172)¹¹⁰.

o-ka/orkha / : гр. * ὄρχα = ἀρχή 'командат', cf., hom., ὄρχαμος (PY An 519, 654, 656, 657)¹¹¹, но во (PY Es 644, 650) по се изгледа станува збор за лично име за кого се предложени повеќе различни толкувања¹¹².

¹⁰² Docs², 547; Docs., 394; E. Vilborg, *Grammar*, 53, 111, 118; L. R. Palmer, *Interpretation*, 43, 212, 421; O. Landau, *MGP*N, 54; H. Frisk, *GEW* I, 506; P. Chantraine, *DELG*, 389; A. Bartonek, *Acta Mus.*, II, 331; M. Lejeune, *Phonétique*, 44; П.Хр.Илиевски, *Животот на микенците*, 135.

¹⁰³ Docs², 548, Docs., 353, 419; O. Landau, *MGP*N, 59; допушта i-wa-ko да е и од *Ἰφ-арχος во врска со Ἰφ-арχος исто и V. Georgiev, *Suppl.*,; M. Doria, *Aviamento*, 242 *Ἰφάχας, cf. Ἰαχχος; *MGV* I, 204, cf. ἰάχω 'викам, лелекам, врискам, пискам; шумам, ечам, бучам, свечам'; P. Attinger, *ŽA* 27(1977), 66; P. Chantraine, *DELG*, 452, 454

¹⁰⁴ Docs², 549, Docs., 419; V. Georgiev, *Suppl.*, cf. καγχάζω; L. R. Palmer, *Interpretation*, 425; O. Landau, *MGP*N, 61., cf. K. Brugmann, *Gr. Grammatik*, 131 *kōnk^ho-, гр. κόγχος.

¹⁰⁵ Docs², 559, Docs., 421; L. R. Palmer, *Interpretation*, 432; O. Landau, *MGP*N, 78, 183, 208; *MGV* I, 219; P. Chantraine, *DELG*, 673; P. Attinger, *ŽA* 27(1977), 24; J. B. Hofmann, *EwdGr.*, 193, овој гр. збор го доведува во врска со иран. *maz-; П.Хр.Илиевски, *Животот на микенците*, 235s..

¹⁰⁶ Docs², 559; V. Georgiev, *Suppl.* *Μάχις; O. Landau, *MGP*N, 79, 174; L. R. Palmer, *Interpretation*, 432.

¹⁰⁷ Docs², 559; За потеклото на гр. суфикс -ιχο- или -ико-, види кај K. Brugmann, *Gr. Gramm.*, 247, а во поново време за спореди кај P. Chantraine, *Cambridge Coll.*, 161-179.

¹⁰⁸ Docs², 559, Docs., 421; L. R. Palmer, *Interpretation*, 433; P. Chantraine, *Cambridge Coll.*, 173 in P. Chantraine, *DELG*, 665; ; *MGV* I, 219, *MGV* II, 173; O. Landau, *MGP*N, 81, 187, 213

¹⁰⁹ Docs², 562, Docs., 421 Μόνικος, Μόνιχος; P. Chantraine, *Cambridge Coll.*, 169 Μόνιχος.

¹¹⁰ Docs², 562, Docs., 421; L. R. Palmer, *Interpretation*, 435; O. Landau, *MGP*N, 86 упатува на μύκης.

¹¹¹ Docs², 564, Docs., 185, 401; L. R. Palmer, *Interpretation*, 147, 436; *MGV* I, 177; P. Chantraine, *DELG*, 121; A. Morpurgo, *Atti Roma*, 806; P. De Fidio, *Tractata Mus.*, 131; П.Хр.Илиевски, *Животот на микенците*, 140, 248-9.

и.-е. *ei-k^h-¹¹³; o-ka-ri-jo / Oik^halios /: гр. *Οἰχαλίος, cf., гр. Οἰχαλίη (PY Cn 655)¹¹⁴.

o-ke-te-u / Ok^heteus /: гр. *Ὀχετεύς, cf., ὀχετεύω 'правам прокоп, канал, цевка, водовод'. (PY Jn 693)¹¹⁵.

и.-е. *H_onog^h-u- или *nog^h-u-¹¹⁶; o-nu/onux/(nom.sg): гр. ὄνυξ (KN Od 681); o-nu-ke / onuk^hes ili onuk^hei / (nom.pl. или dat. sing.): гр. ὄνυχες или ὄνυχει од ὄνυξ (KN Ln 1568, M 683, Od 682, Ws 1703), o-nu-ka/onuk^ha/(nom.pl.n): гр. ὄνυχα (KN Ld 584, 591, Od 485), сп., o-nu-ke-ja/onuk^heia/: гр. *ὄνυχεια (PY Ab 194), o-nu-ke-ja-o/onuk^heiaōn/: гр. *ὄνυχειαων (PY Ad 675)¹¹⁷; po-ki-ro-nu-ka /poikil-o/ōnuk^ha / (nom.pl. n.): *ποικιλ-ω/όνυχα од гр. ποικίλος и ὄνυχος (KN Ld 579, Ld 598), ποικίλος од *poik^helo-; re-u-ko-nu-ka / leuk^honuk^ha / (nom.pl.n.): гр. *λευκόνυχα од λευκός и ὄνυχος (KN Ld 571, 573, 587, 598)¹¹⁸.

и.-е. *b^hng^h-u- > гр. *p^hak^h-u-¹¹⁹; pa-ke-we / pak^hewes / (nom.pl.): гр. πάχεφες од гр. παχύς 'деблина, сила' (KN L 7514), cf., pa-ku-ro₂/Pakhullos/: гр. *Πάχυλλος (PY Aq 218; Jn 750)¹²⁰.

и.-е. *sperg^h-¹²¹; pe-ke-u / Sperk^heus /: гр. Σπερχεύς 'брз, буен, секавичен' (MY Ge 602, 603)¹²², cf., pe-ka-wo/Sperk^hawōn/: гр. *Σπερχάφων (KN Vc 66)¹²³.

po-ri-ko / Polik^hos или Pōliskos /: гр. Πόλλιχος или *Πωλίскос (PY Cn 328)

¹¹² V. Georgiev, *Suppl.*, II, 'Οργής или 'Ογός, O. Landau, *MGPn*, 84; H. Mühlestein, *Die Sprache* 4(1958), 94 *'Ορκός = 'Αρκάς.

¹¹³ J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 229, првиот елемент *ei- од овој и.-е. корен смета дека е во врска со гр. εἶμι.

¹¹⁴ *Docs*², 594, *Docs.*, 422; L. R. Palmer, *Interpretation*, 437; O. Landau, *MGPn*, 39, 224.

¹¹⁵ *Docs*², 564, *Docs.*, 422; L. R. Palmer, *Interpretation*, 51, 437; O. Landau, *MGPn*, 89; E. Risch, *Tractata Mys.*, 287; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 347с.

¹¹⁶ Beeks, *Laryngeals*, 47, при што претполага дека во *H_onogh- вокалот -u- е добиен по пат на дисимилација на вокалите o-o > o-u-; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 234.

¹¹⁷ *Docs*², 564, *Docs.*, 401; L. R. Palmer, *Interpretation*, 293, 437; E. Vilborg, *Grammar*, 81; J. T. Killen, *Coll. Mys.*, 164 in *Acti Roma*, 641; M. Doria, *St. Mys. Brno*, 60; *MGV* I, 226; A. Leukart, *Tractata Mys.*, 641; H. Frisk, *GEW* III, 162.

¹¹⁸ F. Bader, *Acta Mys.*, II, 142; *MGV* I, 126; A. Leukart, *Tractata Mys.*, 185; M. D. Petruševski, *Acti Roma*, 680; H. Frisk, *GEW* III, 145; P. Chantraine, *DELG*, 632, 805.

¹¹⁹ H. Rix, *Hist. Gr. Gramm.*, 97; P. Chantraine, *DELG*, 866; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 256.

¹²⁰ *Docs*², 567, *Docs.*, 178, 422; E. Vilborg, *Grammar*, 93; L. R. Palmer, *Interpretation*, 44, 142, 441; V. Georgiev, *Cambridge Coll.*, 214 in *Acta Mys.*, II, 376 *b^hng^h-u- in *Ét. Mys.*, 62 *Πάχυλος; C. J. Ruijgh, *Études*, 275; P. Hr. Ilievski, *Acta Mys.*, II, 276, 278; P. Chantraine, *DELG*, 866, P. Attinger, *ŽA* 27(1977), 71.

¹²¹ J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 328.

¹²² O. Landau, *MGPn*, 101, 179; *MGV* I, 245, Σπέρχω, P. Hr. Ilievski, *ŽA* 15(1965), 51 in *SMEA* 12(1970), 116; P. Chantraine, *DELG*, 1036 σπέρχομαι 'брзам, се втурнувам'.

и.-е. *lang^h-/*lŋg^h-¹²⁴; ra-ke / lak^hei / (3.l. sing. aor.): гр. *λάχει од гр. λαγχάνω. (PY Eb 159, Ep 613)¹²⁵.

ra-ku-ro / Lakhulos / : гр. Λάχυλος (PY Eb 566/Ep 301), ra-ku-ro-jo / Lakhuloio / (gen. sg.) од гр. Λάχυλος (PY En 659/ Eo 281)¹²⁶.

re-ke-to-ro-te-ri-jo / lek^hestrōtērion / : гр. *λεχεστρωτήριον (PY Fr 343), сп., re-ke-e-to-ro-te-ri-jo (PY Fr 1217)¹²⁷.

ta-ra-ke-wi[-jo] / Trak^hewios / : гр. * Τραχέϊος од гр. τραχύς (PY An 172)¹²⁸.

и.-е. *steig^h-¹²⁹; ti-ki-jo/Stikhiōi/(dat.): гр. * Στιχιωι од *Στιχίος (PY An 129); to-ke-u / Stoik^heus / : гр. Στοιχεύς ' редица, борбен ред; колона'(PY An 209)¹³⁰.

и.-е. *d^hoig^h-¹³¹; to-ko-do-mo / toik^hodomoi / (nom. sing. или pl.) од гр. τοιχο-δόμος, cf., τοιχοδομέω, (PY An 18, 35, Fn 427)¹³².

u-ka-jo/Urkhaios/: гр. *Υρχαῖος, cf., ὕρχη (PY NA 228)¹³³

wa-ke-i-jo / Wak^heios / : гр. *φαχέϊος, cf., φαχος (KN Xd, 177, 191)¹³⁴.

wa-tu-o-ko / Wastu^hok^hos / : гр. *φαστύхоχος, 'Астυόχη (PY Ea 136); wa-tu-wa-o-ko / Wastuwāok^hos / : гр. *φαστυφαхоχος (PY An 519)¹³⁵..

¹²³ Docs², 569, O. Landau, *MGN*, 101; C. J. Ruijgh, *Minos* 9 (1968), 130.

¹²⁴ Beeks, *Laryngeals*, 134.

¹²⁵ E. Vilborg, *Grammar*, 113; *MGV* I, 216; P. Chantraine, *DELG*, 612. λαγχάνω 'сокриен сум, останувам скриен, се кријам, се сокривам, остануваам незабележан или непознат, неоткриен'.

¹²⁶ Docs², 578, Docs., 245, 249, 251, 424; L. R. Palmer, *Interpretation*, 451; O. Landau, *MGN*, 119, 233, cf. λάκυρος; P. Hr. Ilievski, *Acat Mys.*, II, 267, cf., Λάχων.

¹²⁷ Docs², 479, Docs., 407 од λέχος и στρωτήριον; E. Vilborg, *Grammar*, 64; *MGV* I, 218; P. Chantraine, *DELG*, 634, 1059, H. Frisk, *GEW* III, 146.

¹²⁸ Docs², 583, Docs., 149; Или од *Θραχεΐα, cf., Τραχεῖα; Vidi, M. S. Ruiperez, *Cambridge Coll.*, 214; A. Heubeck, *Acta Mys.*, II, 59; P. Chantraine, *DELG*, 1130, τραχύς 'тврд, нерамен, каменит, скалест, прен. суров, строг, див, свиреп, страстен, силен, буен'.

¹²⁹ J. V. Hofmann, *EWdGr.*, 334.

¹³⁰ Docs², 585-6, Docs., 428; L. R. Palmer, *Interpretation*, 458; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; O. Landau, *MGN*, 137-8, 176, 179, 197, 200, 209, 266 П.Хр.Илиевски, *Животот на микенците*, 241

¹³¹ J. V. Hofmann, *EWdGr.*, 363.

¹³² Docs², 585-6, Docs., 410; E. Vilborg, *Grammar*, 48, 61, 140; *MGV* I, 183, 247; E. Risch, *Atti Roma*, 687; P. Chantraine, *DELG*, 1099; H. Frisk, *GEW* II, 866 in *GEW* III, 70; L. Baumbach, *Tractata Mys.*, 49; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 174.

¹³³ Docs², 589, Docs., 130; L. R. Palmer, *Interpretation*, 460; A. P. Sainier, *SMEA* 17, (1976), 59.

¹³⁴ Docs², 589; L. R. Palmer, *Interoretation*, 461; O. Landau, *MGN*, 145; C. J. Ruijgh, *Res Mys.*, 393 *φαχέϊος.

¹³⁵ Docs², 590, Docs., 426; L. R. Palmer, *Interpretation*, 462; O. Landau, *MGN*, 146, 169; *MGV* I, 178, 198; E. Risch, *Res Mys.*, 384; F. Bader, *Acta Mys.*, II, 179; П.Хр.Илиевски, *Животот на микенците*, 205.

и.-е. *weg^h-¹³⁶; wo-ka / wok^ha / (nom. или dat. sing.) : гр. ὄχη (PΥ Sa 487, 753)¹³⁷.

Од изложениот материјал произлегува дека грчката фонема *k^h/= гр. χ / во микенскиот грчки е запазена во речиси сите познати примери од класичната епоха.

На почетокот од зборот

ka-ri-si-jo/K^h arisios/: гр. Χαρισίος ; ke-ro-ke-re-we-o/K^h eiro-kleFehos/(gen): од гр. *Χειρο-κλέφος; ke-ni-qe-te-we/k^h erniq^utewei/: гр. χερ-νιπτομαι и др.

Во средината на зборот

e-ko-me-no/Erk^homenos/ : гр. Ἐρχομενός; do-ri-ka-no / Dolik^hanōr / : гр. *Δολιχανωρ (KN U 4478) од гр. δόλιχος 'долг' и гр. ἄνωρ ; do-ri-ka-o / Dolik^haōn / : гр. Δολιχάων (KN V 958, PΥ Jo 438) и др.

Сепак оведе треба да се подвлече дека во грчките форми во кои се претполагаше дека грчката фонема / χ / е добиено од интервокалната позиција на консонантската група *-k-s- > гр. -χ-, сп. и.-е. *aik-sma > гр. αἰχμή микенскиот грчки тој однос исцело го потврдува, сп. мик. ai-ka-sa-ma/aiksma/ : гр. αἰχμή. Освен тоа, микенскиот грчки го открива присуството на групата *k-s- > гр. χ- и во почетната позиција формите каде што тешко беше да се востанови нивното присуство од аспект на грчката етимологија, сп. мик. ki-si-wi-ja / Kswias / : гр. Χίος, *Χίος (PΥ Aa 770, Ab 194) и ki-si-wi-je-ja-o (gen.pl.) од гр. Χίος, *Χίος (PΥ Ad 657), за разлика од ke-se-ne-wi-ja (KN Ld 649) варијанта на пишување за ke-se-nu-wi-ja, сп. ke-se-ni-wi-jo / ksenwios / : гр. *ξένιος, сп. јон. ξείνος, ат. ξένιος (nom. sing. s.r.) (PΥ Fr 1231), / ksenwia / (nom.pl.s.r.) : гр. *ξένια (KN Ld 573), сп. лично име ke-se-nu-wo / Ksenwos/: гр. *Ξένων (PΥ Cn 286) од и.-е. *g's-en-u-/*g^host-.

¹³⁶ P. Chantraine, DELG, 845, M. Lejeune, Phonétique, 175.

¹³⁷ Docs². 518, 592; E. Vilborg, Grammar, 68; L. R. Palmer, Interpretation, 373, 464; MGV I, 231; П.Хр. Илиевски, Животот на микенците, 205.

На траги од присуство на групата $*-k^h s-$ > гр. $-\chi\sigma-$ во подоцнежниот грчки јазик упаатува личното име Ἀλχισσωνор за кого се претполага дека е изведено од $*alk-t_i-an\bar{d}r$.

Сепак и покрај ваквата положба на групата $*-k-s-$ > $*-k^h-$ > гр. $-\chi-$, може да се заклучи дека гр. $-\chi-$ потекнува и од и.-е. $*-sk'e-$, сп. мик. $e-ko-me-no/Erkhomenos/$: гр. Ἐρχομενός од и.-е. $*er-sk'e-$ и овој премин секако е од предмикенската епоха. Од аспект на грчката фонетска система може да се заклучи дека групата $-skh-$ > гр. $-\sigma\chi-$ е запазена и во микенскиот грчки. На тоа упатува микенското лично име $i-su-ku-wo-do-to/Isk^h uwodotos/$: гр. * Ἰσχυφοδοτος од гр. ἰσχύς од и.-е. $*si-sg^h u-$ и покрај спротивното мислење што го има M.Meier-Brügger, *Gr. Sprachwiss.*, I, 59, каде што тој смета дека и.-е. корен $*-sg^h-$ од кого е грчкото $-\chi-$ во ἔχω и неговите изведенки, сп. ἔχεσθαι и др. му припаѓа на предмикенската грчка епоха. Сепак по однос на гр. ἔξ за кого се смета дека потекнува од и.-е. $*eg^h-s$ со премин на $-g^h-$ во $-k^h-s$ > гр. $-\xi$ по се изгледа ваквата етимологија треба да се ревидира. Освен тоа, микенските сведоштва укажуваат дека звучниот аспириран лабиовелар $*g^u^h$ зад полувокалот $-u-$ преминува во аспириран гутурал k^h > гр. χ , сп. $e-u-ke-to / euk^h etoi /$ (3.l. sing. pres med.) : *εὔχεται : гр. εὔχεται (PY Eb 297, Ep 704).

И.-е. $*g^h$ и $*g^h$ во контакт со безвучниот дентал t преминуваат во $-kt-$ и тој принцип е запазен и во микенскиот грчки, сп. $e-ko-to/{}^h Ekt\bar{o}r /$: гр. ἔκτωρ од и.-е. $*seg^h-t\bar{o}$. Спореди уште, $pu-ka-ta-ri-ja / puktaliai /$ (nom.pl.f.): *πυκταλῖαι : гр. πυκτός, πυκνός (KN L 474, MY X 508), од и.-е. $*pi-ug^h-to-$.

И уште нешто, безвучниот велар $/k/$ во контакт со аспирираниот оклузив $/p^h/$ > гр. ϕ , според законитостите на микенската фонетска система преминува во безвучен аспириран гутурал $/k^h/$, сп. $po-ni-ki-pi/phoinikh-phi/$: гр. *φοινιχ-φι од φοινίξ, -ικος.

Освен тоа со микенскиот гутурал $k-$ (< и.-е. $*g'$, $*g$) во микенскиот грчки предадени се предгрчките форми како на пример $a-ki-re-u / Ak^h illeus /$: гр. Ἀχιλλεύς (KN V c 106), $a-ki-re-we / Ak^h ill\bar{e}wei /$ (dat.): Ἀχιλλῆφει (PY Fn 79) од Ἀχιλλεύς за кого етимологијата е спорна, но и зборовит од адстратниот предгрчки супстрат, сп. $ki-to / k^h it\bar{o}n /$: гр. χιτών (KN Lc 536, L 693); $ki-to-na$ (ас.

sing. или pl.) од *ki-to / k^hitōn /*: гр. χιτών 'хитон' (KN Ld 785), сп. *ki-to-pi / k^hitōmphi /* (instr. pl.): *χιτωμφι од χιτών, сп. *ki-to-ne / k^hitōnes /* (nom.pl): χιτωνες од χιτών (KN L 771).

Индоевропските гутурали *g^h, *g^h во микенскиот грчки запазени се во контакт со сигмата /s/, речиси во сите позиции:

На почетокот од зборот

ko-no/Sk^hoinōn/: гр. *Σχοίων, cf., σχοῖνος ' трска, место обраснато со трска' (PY Eq 213), *ko-no/skhoinos/*: гр. σχοῖνος, како фитоним во (KN Ga 959), сп. уште, *ko-ni-jo/skhoinioi/* (nom.pl): гр. σχοινίοι (PY An 610), *ko-ni-ja/skhoinia/*: гр. σχοινία (PY An 615), потоа, *ko-ne-wa-ta /Skhoinewastas/*: гр. *Σχοινεφάστας (PY Jn 431).

Во интервокална позиција

e-ka-ra / esk^hara / (nom.sing.) : гр. ἐσχάρη (PY Ta 709), *i-su-ku-wo-do-to / Isk^huwodotos /*: гр. Ἴσχυφόδοτος од гр. ἰσχύς (KN Fh 348), *o-pi-ke-ri-jo / Opisk^herion /*: гр. *Ἵπισχέριον (PY An 615), *o-pi-ke-ri-jo-de* (PY An 724).

Во контакт со назалот /n/,

e-ke-a / enk^heha / (nom.pl.) : гр. ἔγκος (KN R 1815); *e-ke-si(-qe) / enk^hes(s)i que /* (dat. pl.) од гр. ἔγκος (PY Jn 829); *e-ke-pi / enk^hesphi /* (instr.pl) од гр. ἔγκος, *ka-ke /Kankhēs /*: гр. *Κάγκης, cf., Κάγκας (KN As 1516).

Во контакт со ликвидите /l, r/,

ka-ra-i-no/K^hlainos/: гр. *Χλαίνος, сп. гр. χλαῖνα 'топла облека', *ka-ra-re-we/K^hlarēwes/* (nom.pl.): гр. *Χλαρήφες од гр. *Χλαρεύς, cf. χλαρόν 'ἐλαιπρός', (KN K 778); *a-da-ra-ko[/ Andrark^hōi /* (dat.) : гр. Ἄνδραρχος (KN X 793), *a-ke-wa-ta/Ark^hewastas/*: гр. *Ἄρχεφάστας (PY Jn 431) со варијанта на пишување *a-ki-wa-ta / Ark^hiwastas/*: гр. *Ἄρχεφάστας (KN As 1516) и др.

И. – е. *k'V, *kV, (V = a, e, i, o, u) > МИКЕНОСКО kV (V = a, e, i, o, u)

и.-е. *k', *k [> предмикенско *kk', *k] > микенско kV, (k = k-, V = a, e, i, o, u) > гр. κ [cf., K.Brugmann, *Gr. Grammatik*, 113; E.Schwyzler, *Gr. Grammatik*, 210, 292, 368-369; *Docs*², 80-82; E.Vilborg, *Grammar*, 35-36; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 82; M. Lejeune, *Phonétique*, 29ss; M. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 107 s].

I. Во почетна позиција

ka-da-mi-ja / kardamia /: гр. *καρδαμία, (MY Ge 604.5)¹, сп, гр. κάρδαμον, καρδαμῖς 'поточница, крстовниче, угаз'.

и.-е. *k'ad⁻², ka-da-no / Kadanōr /: гр. *Καδάνωρ, од гр. κήδος и ἀνήρ (KN Dk 1065, Dv 1128)³.

]ka-da-ra-so / Kadaras(s)os/: гр. *Καδαρασ(σ)ος (KN F 452)⁴.

ka-da-ro /Kandalos или Kadaros /: гр. Κάνδαλος или *Κάδαρος (PY Cn 40)⁵, (cf. καδαρόν· θολερόν 'каллив, блатен, матен, валкан, нејасен' Hes.).

ka-da-si-jo /Kandasios/: гр. *Κανδάσιος, сп. Κάνδασσα (PY An 519)⁶.

]ka-di-ti-ja /Kadistiai /: гр. *Καδιστιαί, сп. Κάδιστον ὄρος (KN V 1003)⁷.

ka-do-wo/Kadowos/: гр. *Καδοφος, (PY Aq 64), (cf. Κᾶδυς, Ἐπικάδος)⁸.

и.-е. *kas-numai > гр. καίνυμαι или и.-е. *kns-e-> гр. καή-; ka-e-sa-me-no / Ka^hesamenos /: гр. *Καηεσαμενός καίνυμαι, κεкаσμένος (PY An 656.19), сп. ka-e-sa-me-no-jo (gen.) од гр. *Καηεσαμενός (PY Vn 1191.2); ka-e-se-u / Kaheseus /: гр.

¹ *Docs*², 549; *MGV* I, 208; E.Vilborg, *Grammar*, 63; *DELG*, 497; H.Frisk, *GEW*, III, 119; L. R. Palmer, *Interpretation*, 272, 423; A. Heubeck, *Praegraeca*, 25.

² A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 340; J. Pokorny, *IEW*, 517; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 142.

³ *Docs*², 549; *MGV* I, 208; O.Landau, *MGPn*, 60, 166; A.Hebeck, *IF*, 64(1959), 120; L. R. Palmer, *Interpretation*, 423, П.Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 301.

⁴ *Docs*², 549; O.Landau, *MGPn*, 60, 185; L. R. Palmer, *Interpretation*, 423.

⁵ *Docs*², 549; V.Georgiev, *Lexique*, Κάνδαλος; O.Landau, *MGPn*, 60, 185, 192, ја наведува Hes. глоса καδαρόν· θολερόν, L. R. Palmer, *Interpretation*, 423.

⁶ *Docs*², 549; V. Georgiev, *Et. Mys.*, 52 in *Lexique*, *Γδάσιος; *Docs*, Χαδήσιος, V. Georgiev, *Suppl.* *Κανδάσιος, cf. Κανδάσση; O.Landau, *MGPn*, 60; L.R.Palmer, *Interpretation*, str.288; A. Heubeck, *Praegraeca*, 75 упатува на Γδάσιος.

⁷ *Docs*², 414, 549; C. J. Ruijgh, *Études*, 180.

⁸ *Docs*², 549; V. Georgiev, *Suppl.*, O.Landau, *MGPn*, 61, 272 го смета за хетитско *Katuwa*, лид. *Katuna*; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 262 за предгрчко.

*Καησεύς (PY Qa 1299, MY Ge 605.4), *ka-e-se-we/Kaheswei*/(dat.sg.) од гр. *Καησεύς (MY Ge 6020)⁹.

ka-ka-po / Kakkabos /: гр. Κάκκαβος (PY Jn 320.3)¹⁰.

ka-ke/ Kankhēs /: гр. *Κάγχης, (KN As 1516), (cf. Κάγχας, καγχάζω).¹¹

и.-е. *kemeH₂-, (cf. гр. κάμνω)¹²; *ka-ma / kama* /: гр. κάμα (KN L 520.2; PY Ea 28, Eb 159,-173,-495, Ep 613, Un 718); *ka-ma-e / kamae* / (nom.dual) од гр. κάμα (PY Eb 156.2); *ka-ma-e-u / kamaeus* /: гр. *καμαεύς (PY Eb 152,-156,-177); *ka-ma-e-we / kamaewei*/(dat.sing) од *ka-m-e-u* (PY An 261, Ed 236,-411, Ep 539); *ka-ma-jo / kamaios* /: гр. *καμαιος (KN Am 5882). Идентификацијата на микенската форма *ka-ma / kama* / главно се доведува во врска со Хес. глоса καμάν τὸν ἄγρόν, Κρήτες и како такв се смета дека претствува изведеница од гр. κάμνω¹³.

и.-е. *k'emH₂-¹⁴; *ka-ma-to / Kamatos* /: гр. *Κάματος, сп. κάματος 'тешка работа, умор' (KN Da 1275)¹⁵.

ka-mo / Skamōn /: гр. Σκάμων (KN Db 1263), сп. и *ka-mo-ni-jo / Skamōnios* /: гр. *Σκαμώνιος сп. Σκαμωνίδης (KN Da 1293)¹⁶.

и.-е. *k_nəko-¹⁷, *ka-na-ko / knākos* /: гр. κνήκος, дор. κνᾶκος 'жолтеникав' (MY Ge 602,-603)¹⁸.

⁹Docs²,549; MGV I, 208; A. Heubeck, BN 8 (1957), 275 in IF 69 (1964),271; L.R.Palmer, *Intpretation*, 372; O.Landau, MGPn, 61; E. Vilborg, *Grammar*, 118; M. Lejeune, *Mémoires* III, 35; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 310. Од досегашните истражувања може да се заклучи дека сите согледувања по однос на микенските форми, главно произлегуваат од два сосема различни корена. Едниот е *kas-numai > гр. κάινυμα и другиот *kns-e->καή- запзен во *Καησεύς. Но има обиди микенски форми да потекнуваат од еден корен *kems-, sf. M. Doria, SMEA 11, (1970), 159, 'се одликувам, се истакнувам; украсен сум, снабден сум'.

¹⁰Docs²,549, Docs., 419; MGV I, 207; O.Landau, MGPn, 61; J. V. Hofmann, GEWdG., 129 упатува на асирскоото потекло *kukubu*.

¹¹Docs²,549; O.Landau, MGPn, 61; J. Pokorny, IEW, 634, L.R.Palmer, *Intpretation*, 423.

¹²J. V. Hofmann, GEWdG., 131; A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 387; Beekes, *Laryngeals*, 201; J. Pokorny, IEW, 557; E.Vilborg, *Grammar*, 67,94; A. Heubeck, ŽA 15 (1965), 268; MGV I, 208; L.R.Palmer, *Intpretation*, 131,414,424; M. D. Petruševski, ŽA 12 (1963) 296 in SMEA 12 (1970) 125; P. Chantraine, DELG, 488; M. Lejeune, *Mémoires* III, 273. Во поново време види ја студијата на П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, стр., 86, 142-144 и таму наведената литература.

¹³Docs²,550; O. Landau, MGPn, 81.

¹⁴A. Heubeck, ŽA 15 (1965), 268; Beekes, *Laryngeals*, 199, 201ss.

¹⁵Docs²,550; O.Landau, MGPn, 81; ; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, стр., 320.

¹⁶Docs²,550;; L.R.Palmer, *Intpretation*, 424. Но може и да е Κάμων и Καμώνιος, O. Landau, MGPn, 61, 204.

¹⁷A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 400; H. Frisk, GEW, I, 882, P. Chantraine, DELG, 547, J. Pokorny, IEW, 564.

¹⁸Docs²,550; MGV I, 211; E. Vilborg, *Grammar*, 62; L.R.Palmer, *Intpretation*, 272,424; M. D. Petruševski, *Atti Roma* 681, 181; DELG, 547.

и.-е. *k'enē-b^h-¹⁹; *ka-na-pe-u / knarheus /* : гр. κναφεύς (PY Cn 1287, En 74, Eo 160,-276), сп. *ka-na-pe-wo / knarhewos /* (gen.sing.) од гр. κναφεύς (PY Eo 269); *ka-na-pe-we / knarhewei /* (dat.sing.) од гр. κναφεύς (MY Oe 129); *ka-na-pe-u-si / knarheusi /* (dat. pl.) од гр. κναφεύς (MY Oi 701,-704)²⁰.

ka-ne-ja / kaneia / : гр. *κάνεια, (cf. κάνεον, κάνειον 'кошница од трска (καπνα&). 'чинија, бљудо, сад (за леб, овошје), за светиот јачмен при жртвопринесувањето.) (PY Ub 1318)²¹.

ka-ni-to / Kanithos / : гр. *Κάνιθος (KN Db 1646, Dv 1449, X 7583)²².

ka-ne-u-ta / Kaineuta / : гр. *Καινευτας, cf. Καινεύς (KN Dv 1350)²³

и.-е. *(s)kāp-/*(s)kēp-²⁴, *ka-pa / Skarpha /* : гр. *Σκάφα, cf. *Σκάφη (KN E 71), *ka-pa-jo / Skarphaios /* : гр. *Σκαφαῖος, (KN B 5752).²⁵

и.-е. *kūr-²⁶, *ka-pa-ri-jo / Karpaliōn /* : гр. Καρπαλίων (KN Vc 72, V 60); *ka-pa-ri-jo-ne / Karpaliōnei /* (dat. sing.) од Καρπαλίων 'брз, итар, пргав'. (KN Fb 344)²⁷.

ka-pa-si-ja / Karpasia / : гр. *Καρπασία (PY Vn 851); *ka-pa-ti-ja / Karpathia /* : гр. *Καρπαθία од гр. Καρπάθιος (PY Eb 338, Ep 539,-704, Un 443)²⁸.

ka-pe-se-wa-o / Skāpsewāos / (gen.sg.) од *Σκαψεύς (PY Cn 453)²⁹.

и.-е. *kūHap-no-³⁰, *ka-pi-ni-ja / karnias /* (gen. sing.) : гр. καρνία = καρνοδόκη 'оцак (односно отвор на покривот на куќата од каде што излегувал димот, а истовремено навлегувала и сончевата светлина' (PY Vn 46)³¹.

¹⁹ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 393, H. Frisk, *GEW I*, 881, P. Chantraine, *DELG*, 546, J. B. Hofmann, *GEWdG.*, 149, P. Persson, *Beiträge.*, 139 упатува на еден гр. корен *кнеφ-/каф- = κηφ-; *MGV I*, 196, 210; M. Lejeune, *Phonétique*, 78; L.R.Palmer, *Intpretation*, 424 M. D. Petruševski, *Atti Roma*, 681, P. Hr. Ilievski, *ŽA* 17 (1967), 28 in P.Hr. Ilievski, *SMEA* 12(1970), 93; E. Vilborg, *Grammar*, 94.

²⁰ Во поново време видија студијата на П. Хр. Илиевски, *Животот на мкенците*, 85, 145, 171 ss.

²¹ *Docs*², 491,550; *MGV II*, 169; J. B. Hofmann, *GEWdG.*, 132 упатува на сум.-акад. *gin Rohr*'.

²² *Docs*², 550; O. Landau, *MGNP*, 62; L.R.Palmer, *Intpretation*, 424.

²³ *Docs*², 550; O. Lanadu, *MGNP*, 62; L.R.Palmer, *Intpretation*, 424.

²⁴ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 660; J. B. Hofmann, *GEWdG.*, 316; P. Chantraine, *DELG*, 1011;

²⁵ *Docs*², 550; V. Georgiev, *Lexique*, s.v., O. Landau, *MGNP*, 62; L.R.Palmer, *Intpretation*, 424.

²⁶ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 472, J. Pokorny, *IEW*, 631; J. B. Hofmann, *GEWdG.*, 134, P. Persson, *Beiträge.*, 123ss.; Lj. Crepajac, *Tactata Mys.*, 90.

²⁷ *Docs*², 550; O. Landau, *MGNP*, 62, 180, 192; L.R.Palmer, *Intpretation*, 424.

²⁸ *Docs*², 550; *MGV I*, 208; O. Landau, *MGNP*, 62, M. Lejeune, *Atti Roma*, 739, P. Chantraine, *DELG*, 500; H. Frisk, *GEW III*, 120; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 144, 305, 341.

²⁹ A. Heubeck, *IF* 66 (1963), 21, M. Lejeune, *Mémoires I*, 166.

³⁰ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 379, H. Frisk, *GEW I*, 781, P. Chantraine, *DELG*, 494, J. B. Hofmann, *GEWdG.*, 132, P. Persson, *Beiträge.*, 126; Lj. Crepajac, *Tactata Mys.*, 89.

и.-е. *(s)kap³², ka-pte / Skaptēr Skāptēr /: гр. *Σκαπτήρ, cf., гр. σκαπτήρ, σκήπτρον 'скептар, жезол' (KN Df 1230)³³.

и.-е. *kamp³⁴, ka-pu-ro/ Kampulos /: гр. *Καμπύλος, cf. καμπύλος 'свиткан, крив'.³⁵

и.-е. *k'erH₂-s-η- или и.-е. *k'rH₂sn³⁶, ka-ra-a-pi / krahapphi / (instr. pl.n.): гр. *καρῆαπφι од гр. *καρῆατ-φι, cf. карήατος (PY Ta 722), ka-ra-na-ta/ Kranatas /: гр. *Κρανάτας, гр. Κράνη (KN Vc 65, Xd 7906), ka-ra-ni-jo/Karanios/: гр. *Καράνιος, cf. Κάρανος, ka-ra-na-ko / karanarkhos /: гр. *κραναρχος, сп. гр. κραναρχία (KN B 988), сп. se-re-mo-ka-ra-a-pi / -k(a)rahapphi / (instr.pl.): гр. -*καρῆαπφι (PY Ta 708), qo-u-ka-ra / q^uoukara(s) или -kras /: гр. βούς и кάρα (PY Ta 711), qo-u-ka-ra-o-re/ q^uoukarahorei /: гр. *βου-καραхоρει (PY Ta 714) сп. se-re-mo-ka-ra-o-re /Seiremo-k(a)rahorei / (instr. sing.): гр. *Seiremo-καραхоρει (PY Ta 707, 714), o-no-ka-ra[/ Ono-karahorei /: гр. *ὄνο-καραхоρει (PY Mn 1412), a-ka-ra-no/ akaranos /: гр. *ἄκράνος (PY Ta 715)³⁷.

ka-ra-e-ri-jo/Klaheriōn/: гр. Κλαριών (KN Fp 6)³⁸.

ka-ra-i /Kalais/: гр. Κάλαις (PY Es 644)³⁹.

и.-е. *kle⁴⁰, ka-ra-ma-to / klasmatos / (gen.sg.): гр. κλάσματος од гр. κλάσμα, κλάσματος 'дел, парче, комад, трошка' (KN V 684)⁴¹.

ka-ra-ra-so/Κρρασος/: гр. Κάρπασσος (PY Jn 389)⁴²

³¹ Docs², 204, 550; MGV I, 208; M. Lejeune, *Phonétique*, 83-84; Lj. Срепчас, *Tactata Mys.*, 89. П. Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 175.

³² A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, II, 560, J. B. Hofmann, *GEWdG.*, 318, P. Chantraine, *DELG*, 1011.

³³ Docs², 550; M. Lejeune, *Mémoires I*, 267.

³⁴ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 350, J. B. Hofmann, *GEWdG.*, 131, J. Pokorny, *IEW*, 525.

³⁵ Docs², 550; O. Landau, *MGPn*, 63, 181, 193; V. Georgiev, *Suppl.*, Καμπυλίων; L. R. Palmer, *Interpretation*, 424; P. Hr. Ilievski, *Acta Mys.*, II 270, 278 in P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 144.

³⁶ H. Rix, *Hist. Gr. Gramm.*, 73, Beekes, *Laryngeals*, 198, P. Chantraine, *DELG*, 496; M. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft I*, 87.

³⁷ Docs² 551, MGV I, 213; V. Georgiev, *Lexique*, sv.; M. Lejeune, *Mémoires*, I 165; P. Hr. Ilievski, *SMEA*, 20, (1979), 164, O. Landau, *MGPn*, 63, 119; MGV II, 170; L. R. Palmer, *Interpretation*, 451, F. Bader, *Acta Mys.*, II, 160, П. Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 240, 345.

³⁸ Docs² 550; L. R. Palmer, *Interpretation*, 235; V. Georgiev, *Lexique*, s.v. *Kālaērion; J. L. Melena, *Κλάρος и Κλάριος ги изведува од *klahe*.

³⁹ Docs², 550; J. B. Hofmann, *GEWdG.*, 130; O. Landau, *MGPn*, 63; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 9 (1959), 126; M. Lejeune, *Mémoires*, III, 82; L. R. Palmer, *Interpretation*, 424.

⁴⁰ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 437; J. Pokorny, *IEW*, 544; J. B. Hofmann, *GEWdG.*, 146; P. Chantraine, *DELG*, 539.

⁴¹ Docs², 551; M. D. Petruševski, *ŽA* 9 (1959), 252; V. Georgiev, *Acta Mys.*, II, 371 од и.-е. *kls-.

и.-е. *(s)kerbh⁴³, ka-ra-pi / *Krambis* / : гр. Κράμβις (PY Ea 808)⁴⁴.

и.-е. *k_ṛH₂-tēr⁴⁵, ka-ra-te-ra / *kratēra* / : κρατήρα, гр. κρατήρ (MY Ue 611), сп. ka-ra-ti-ri-jo/*kratrioi*/(nom.pl.): гр.*κράτριοι од гр. *κράτριος(MY Ue 611)⁴⁶.

ka-ra-to / *kalathos* / : гр. κάλαθος 'кошница предиво' (MY Ge 603,-605)⁴⁷.

ka-ra-u-ja / *Klawjas* / : гр.*Κλαυας (MY Fu 711)⁴⁸.

ka-ra-u-ro / *Kalauros* / : гр. Κάλαυρος од гр. основи καλ- и аџра (PY An 192, Jn 750)⁴⁹.

и.-е. *klāu⁵⁰; ka-ra-wi-ko / *Klawiskos* / : гр.*Κλαφισκος (PY Jn 389); ka-ra-wi-po-ro / *klawiphoros* / : гр.*κλαφифόρος, cf., κλαιкофóρος (PY Eb 338, Ep 704, Un 6, Vn 48), ka-ra-wi-po-ro-jo / *klawiphoroio* /(gen. sing.) од ka-ra-wi-po-ro / *klawiphoros* / : гр.*κλαφифóρος (PY Ae 110)⁵¹.

ka-ro / *kairos* / : гр. καῖρος 'вистински час, згоден час, добар час, вистинско време, вистинска мерка' (KN Fh 340, PY Ub 1318)⁵².

ka-ru-ke / *karukei* /(dat. sing.) : гр. κήρυκει од гр. κήρυξ,-κος 'гласник' (PY Fn 187, Un 219)⁵³.

⁴² Docs² 551; V. Georgiev, *Lexique*, s.v. *Κάρπασσος; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 300; O. Landau, *MGPn*, 64, 185, 235.; L. R. Palmer, *Interpretation*, 425.

⁴³ J. B. Hofmann, *EWdG.*, 134-135, κράμβις го изведува од еден и.-е. корен *(s)kerbh-, cf., κάρφος.

⁴⁴ Docs² 551; L. R. Palmer, *Interpretation*, 425; O. Landau, *MGPn*, 64, 192.

⁴⁵ Docs², 496, 551; Покрај мислењата за предгрчкото потекло на овој збор, во поново време, Beekes, *Laryngeals*, 199 истиот го изведува од гр. керάνυμι < *кárνυμι од *k'r-n-H₂-mi. A. Heubeck, *Acta Myc.*, II, 58 *k'r-H₂-, P. Chantraine, *DELG*, 517, O. Panagl, *ŽA* 22(1972), 72.

⁴⁶ Docs², 496, 551; L. R. Palmer, *Interpretation*, 365, 425.

⁴⁷ Docs², 496, 551; L. R. Palmer, *Interpretation*, 273, 425; A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 464 овој гр. збор го изведува од и.-е. корен *kol-.

⁴⁸ Docs², 551; A. Heubeck, *Coll. Myc.*, 241.

⁴⁹ Docs², 551; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 188; P. Hr. Ilievski, *Acta Myc.*, II, 267 in *Животот на микенците*, 324 ова лично име го доведува во врска со гр. *Γλαυρος.

⁵⁰ J. B. Hofmann, *EWdG.*, 147, A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 492, P. Chantraine, *DELG*, 539, H. Frisk, *GEW* III, 120.

⁵¹ Docs², 551, *MGV* I, 206, 210, A. Heubeck, *IF* 69(11964), 271. По однос на суфиксот -isko- во ka-ra-wi-ko/*klawiskos*/ : гр. *Κλαφίσκος види кај P. Chantraine, *Cambridge Coll.*, 173; P. Attinger, *ŽA* 27(1977), 61, P. Hr. Ilievski, *Acta Myc.*, II, 267, O. Landau, *MGPn*, 64, 186, 236; M. Lejeune, *Phonétique*, 172; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 103, 144, 184-185, 359, 366.

⁵² Docs² 493, 551; Во Кнос се претполага дека е топоним, а во Пил еден супстантив καῖρος. За етимологијата на гр. καῖρος, сп., J. B. Hofmann, *EWdG.*, 128 кој претполага дека гр. καῖρος е од и.-е. *k'ṛ-jo-.

⁵³ Docs², 551, *Docs.*, 123, 396; M. Lejeune, *Mémoires* II, 264, J. B. Hofmann, *EWdG.*, во врска со гр. καρκαίρω, A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 353, P. Chantraine, *DELG*, 527, H. Frisk, *GEW* I, 845, E. Vilborg, *Grammar*, 81, P. Hr. Ilievski, *SMEA* 12(1970), 94; L. R. Palmer, *Interpretation*, 231, 259, 425; *MGV* I, 210.

ka-ru-ti-je-ja-o-qe / Karustieaōn-q^he /: гр. *Καρυστιεάων од гр. Κάρυστος, Карустία, Карύστιος (PY Ad 671)⁵⁴.

ka-ru-we / karuwē /(instr. sing. f.): гр. *καρυῖη од гр. κάρυον (PY Ta 721), сп.

ka-ru-pi / karuphi /(instr.pl.): гр. *καρυφι од гр. κάρυον 'орев; костени' (PY Ta 722)⁵⁵.

ka-sa-no / Kasanor /: гр. *Κασάνωρ, cf. Κασσάνδρα и Καστιάνειρα (PY V 831)⁵⁶.

и.-е. *k's-en-dho-, *ka-sa-to / Ksanthos /*: гр. Ξάνθος (KN Vc 7537, PY An 39, Jn 320, MY Oe 113, Go 610)⁵⁷, но и од и.-е. *k's-ou-dho-⁵⁸, *ko-so-u-to / Ksouthos /*: гр. Ξούθος, cf. Ξουθός (Kn Ch 900, Py Jn 389)⁵⁹.

ka-si-ko-no / kasi-konos /: гр. κασί-κονος, cf. διά-κονος 'слуга, служител, прислужник, помошник' или *каσί-γονος (KN Ra 1555, -1556)⁶⁰.

ka-so / Kasōi /(dat.): гр. Κάσωи од гр. Κάσος (PY Cn 599)⁶¹.

ka-ta-ni-ja / Kataniai / (nom.pl. f.): гр. *Κατανίαи од Κατανία, Κατάνη, Κάτανος (KN L 771)⁶².

ka-ta-no / Kantanos /: гр. Κάντανος (KN X 795)⁶³

ka-ta-no / Kastanōr /: гр. *Καστάνωρ (PY Eb 890, Ep 705)⁶⁴.

⁵⁴ Docs², 551; J. T. Killen, *Coll. Myc.*, 177; L. R. Palmer, *Interpretation*, 114.

⁵⁵ Docs², 551, E. Vilborg, *Grammar*, 92, P. Hr. Ilievski, *SMEA* 12(1970), 108; M. Lejeune, *Mémoires* II, 59; H. Frisk, *GEW* III, 120, A. Morpurgo, *Acta Myc.*, II, 133 преттполага дека мик. фома е од *karuei или *karu-^hei; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 12(1970), 108; L. R. Palmer, *Interpretation*, 352, 425 *καλυῖηи *καλυῖи "flower buds"?

⁵⁶ Docs², 551; O. Landau, *MGP*N, 65, 164 *ka-sa-no* = гр. *Καστιάνωρ., cf. Κασσάνδρα.; L. R. Palmer, *Interpretation*, 425, A. Heubeck, *BN* 11 (1960), 2 ова гр. лично име го изведува од кайнуμαι < *кас-ну-μαι. П. Хр. Илиевски, Животот на микенците, 283, 301, 311 допушта можност ова гр. лично име да е изведено од и.-е. корен *kad- или *kas-. A. Heubeck, *BN* 8 (1957), 274 in *BN* 11(1960), 2, A. Heubeck, *IF* 64 (1959), 122 како хипокористик од *Καστιλάφος. V. Georgiev, *Suppl.*, sv., Κάστωρ.

⁵⁷ Docs², 551, J. B. Hofmann, *EWdG.*, 221; A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, 353, P. Chantraine, *DELG*, 527, H. Frisk, *GEW* II, 333, E. Vilborg, *Grammar*, 75; O. Landau, *MGP*N, 65, 171s.; *MGV* I, 224; M. D. Petruševski, *Att Roma*, 681; P. Attinger, *ŽA* 27(1977), 71.

⁵⁸ J. B. Hofmann, *EWdG.*, 221; A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, 353,

⁵⁹ Docs², 438, 556, Docs., 105 420, 427; L. R. Palmer, *Interpretation*, 430; E. Vilborg, *Grammar*, 75; O. Landau, *MGP*N, 74; *MGV* I, 225; M. Lejeune, *Mémoires* II, 284; M. D. Petruševski, *Atti Roma*, 680; P. Chantraine, *DELG*, 767; P. Attinger, *ŽA* 27 (1977), 71.

⁶⁰ Docs², 551, M. Lejeune, *Mémoires* II, 248 *ka-si-ko-no* го толкува како 'comagnon' и го доведува во врска со хет. *kati-* 'con', од и.-е. *k'ḡ-ti-. Види, P. Chantraine, *DELG*, 277, 310, H. Frisk, *GEW* III, 73, 121. Но во Docs.396 за овој микенски апелатив дадено е значењето "brother"; sp. A. Heubeck, *BN* 13(1962), 147; C. J. Ruijgh, *Cambridge Coll.*, 214.

⁶¹ Docs², 551, *ka-so* (KN V 684) име на материјал.

⁶² Docs², 551; C. J. Ruijgh, *Études*, 170.

⁶³ Docs², 414, 551.

⁶⁴ Docs², 551, L. R. Palmer, *Interpretation*, 425; O. Landau, *MGP*N, 65 Кάντανος; F. Bader, *Acta Myc.*, II, 166; C. J. Ruijgh, *Études*, 170 Καστιάνειρα.

ka-ta-ra / Katrai / (nom.pl.) : гр. *Κάτραι, cf. Κάτρη и Κατρεύς (KN Nr 85); *ka-ta-ra-il / Katra^{hi}* / (loc.pl): гр. *Κάτραι од гр. *Κάτραι (KN Co 906); *ka-ta-ra-pi / Kataraphi* / (instr.pl) : гр. *Κάτραφι од гр. *Κάτραι (KN V 145, X 7773)⁶⁵.

ka-ta-ro / katharos /: гр. Καθαρός, сп., гр. καθарός 'чист, бистар, непоматен' (KN X 8101, MY Z 202)⁶⁶.

ka-ta-wa / Katharwas /: гр. *Καθάρφας, сп. гр. Καθαρή (PY Cn 40, Jn 605), *ka-ta-wo / Katharwos* /: гр. *Κάθαρφος, сп. гр. Καθαρός (KN Dk 5201, Dq 447, Dv 1113)⁶⁷.

ka-te-u / Kasteus /: гр. *Καστεύς (KN Dk 1072, Dv 1451), *ka-to / Kastōr* /: гр. Κάστωρ (KN Dv 1169, -5287); *ka-to-ro / Kastoros* / (gen.) од *ka-to / Kastōr* /: гр. Κάστωρ во (KN Do 1054, -7613, -7740, Dq 438, -686, L 489)⁶⁸.

ka-ti / kathis / (nom.sing.): гр. *καθίς, cf. κηθίς (PY Tn 996)⁶⁹.

ka-tu-re-wi-ja-i / kanthulewiahi / (dat.pl.): гр. *κανθυλεφίαхи од гр. канθύλη (PY Ub 1318), сп. *ka-tu-ro₂ / kanthuliōn* / (dat.pl.): гр. * канθυлиои од гр. *канθύλιос канθύλη (PY Ub 1318)⁷⁰.

ka-u-da/ Kauda /: гр. Καῦδα (KN Fs 21)⁷¹.

ka-wa-do-ro / Kalwandros /: гр. *Κάλφандрос од καλλός и άνήρ, άνδρος, cf. *Καλλι- άνειρα (PY Eb 976, Ep 212)⁷².

⁶⁵ Docs², 551, L. R. Palmer, *Interpretation*, 425. P. Hr. Ilievski, *SMEA* 12 (1970), 107 in P. Hr. Ilievski, *ŽA* 9 (1959), 126 за *ka-ta-ra-pi* смета дека е abl. pl., M. Lejeune, *Mémoires* I, 163 упатува на Καθαράι.

⁶⁶ Docs², 551, смета дека е καθарόν и се однесува на маслото ελαιον; M. Lejeune, *Mémoires* II, 117 антропоним.

⁶⁷ Docs², 551, L. R. Palmer, *Interpretation*, 425, M. Lejeune, *Mémoires* I, 163; O. Landau, *MGP*N, 65, 160, 177; *MGV* II 158; A. Morpurgo, *Atti Roma*, 805. Сп. ја критиката на P. Hr. Ilievski, *ŽA*, 30 (1980), ___ за вака предложените идентификации и неговиот обид овие микенски форми да се доведат во врска со гр. *Χαιταφας, *Χαιταφос. Сп. П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 284 s.

⁶⁸ Docs², 551, L. R. Palmer, *Interpretation*, 425, A. Heubeck, *BN* 8 (1957), 274 in A. Heubeck, *IF* 64 (1959), 122 како хипокористик од *Καστιλαφос од *кас- ву-май. M. Lejeune, *Mémoires*, II, 200, *MGV* I, 208, O. Landau, *MGP*N, 65, 158, 175, 264, V. Georgiev, *Suppl.*, Κάστωρ.; *MGV* I, 208; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 301, 310.

⁶⁹ Docs², 551, E. Vilborg, *Grammar*, 81, G. Neumann, *Glotta* 39 (1961), 176 овој мик. збор го смета за лувиски, M. Lejeune, *Atti Roma*, 739 за хебрејски *kad*, *MGV* I, 209, M. D. Petruševski, *SMEA* 12 (1970) 121, P. Chantraine, *DELG*, 523, H. Frisk, *GEW* III, 125; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 177.

⁷⁰ Docs², 491, 552, M. Doria, *Atti Roma*, 772, A. Heubeck, *Coll. Mys.*, 245 смета на dat.pl., или nom.pl.; *MVG* II, 169; P. Hr. Ilievski, *SMEA*, 12 (1970), 102 на dat. sg.; *MGV* II, 169 на gen.pl.

⁷¹ Docs², 552, O. Landau, *MGP*N, 66, 218 смета на (dat.sg.) Καῦδαи или Γαῦδαи. Според L. R. Palmer, *Interpretation*, 425 овој микенски збор може да е топоним, антропоним или теоним.

ka-wa-ti-ro/Kalwanthilos/: гр. *Καλφανθίλος од καλλός и άνθίλος (PY An 340, Mb 1401)⁷³.

ka-wi-ja/Kalwias/: гр. Καλλίας (KN Uf 79)⁷⁴.

ka-wi-ta/ Kalwitas /: гр. Καλφίτας, (PY Cn 600)⁷⁵.

ka-wo / kalwos /: гр. καλλός (KN Sc 7471)⁷⁶.

]ka-wo-ta-ra[(PY Ad 686)⁷⁷.

и.-е. *kerd-⁷⁸, *ke-do-jo / Kerdoio* / (gen. sing.) : гр. Кέρδοιο од гр. κέρδος 'разум, ум, мудрост; мудар совет' (PY Un 158)⁷⁹.

ke-e / Kehei / (loc.) : гр. *Κηηῖ од *Κῆηος, cf. Κέως (PY Aa 93)⁸⁰.

ke-i-ja (PY Qa 1303)⁸¹, *ke-i-jo / Kehios* /: гр. *Κήιος (PY Na 557)⁸², сп., *ke-i-ja-ka-ra-na / ke-i-ja-krana* /: гр. *Κεῖα Κράνα или *Κηία Κράνα сп. гр. κρήνη 'извор, извор' (PY Nn 228)⁸³.

ke-ka-ka-to / Kekastos /: гр. *Κέκαστος (KN As 1517)⁸⁴.

⁷² Docs², 552, A. Heubeck, *BN* 8 (1957), 32, M. Lejeune, *Mémoires*, II, 40 ; F. Bader, *Acta Myc.*, II, 161 ; P. Hr. Ilievski, *Coll. Myc.*, 149. За разлика од вака предложените идентификации V. Georgiev, *Lexique*, s.v., смета дека овој мик. антропоним може да се идентификува со *ΓαFά-δωρος > Γά-δωρος.

⁷³ Docs², 552, V. Georgiev, *Suppl.*, *ΓαFα-, O. Landau, *MGP*N, 66, L. R. Palmer, *Interpretation*, 425, P. Hr. Ilievski, *Coll. Myc.*, 140 смета дека станува збор за *Kalw-anthilos* од гр. καλλός и άνθος.

⁷⁴ Docs² 552, P. Hr. Ilievski, *Coll. Myc.*, 140 хипокористик од Καλλι-λαος или Καλλι-μηδης.

⁷⁵ Docs², 552, V. Georgiev, *Suppl.*, *ΚαλFίτας > гр. Καλλίτας, O. Landau, *MGP*N, 66, P. Hr. Ilievski, *Coll. Myc.*, 141, *Kalwitas* како хипокористик од Καλίστ-αγόρας, Καλίστ-αίνετος.

⁷⁶ Docs², 552, V. Georgiev, *Suppl.*, *ΚαλFίτας > гр. Καλλίτας, O. Landau, *MGP*N, 66, P. Hr. Ilievski, *Coll. Myc.*, 140 етникон или патронимик; M. Lejeune, *Mémoires* I, 188, V. Georgiev, *Suppl.*, L. R. Palmer, *Interpretation*, 425.

⁷⁷ Docs², 552; M. Lejeune, *Mémoires* II, 223 ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 425, *ΚαλFοστрат-, M. D. Petrushevski, *Acta Myc.*, II, 132, 136.

⁷⁸ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W. d. idg. S.*, 423, P. Chantraine, *DELG*, 519, J. B. Hofmann, *GEWdG.*, 140-141.

⁷⁹ Docs², 552; V. Georgiev, *Ét. Myc.*, 52, M. Lejeune, *Mémoires* II, 292 ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 260, 426, *MGV* I, sv. κέρδος.

⁸⁰ Docs², 552 смета дека е еден loc pl.; M. Lejeune, *Mémoires* I, 133 ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 426 loc sing., A. Morpurgo, *Cambridge Coll.*, 199 instr. pl.;

⁸¹ Docs², 552 смета дека е еден антропоним; M. Lejeune, *Mémoires* II, 90, V. Georgiev, *Cambridge Coll.*, 117 топоним.

⁸² Docs², 552 смета дека е еден топоним исто и M. Lejeune, *Mémoires* I, 141, E. Vilborg, *Grammar*, 152 етникон исто и L. R. Palmer, *Interpretation*, 426; *MGV* I, 213 етникон.

⁸³ Docs², 399, 552; V. Georgiev, *Myc. St.*, 133, *MGV* I, 213; L. R. Palmer, *Interpretation*, 485, V. Georgiev, *Cambridge Coll.*, 117, *Acta Myc.* II, 376 *χεῖας κράνα, cf. hom. χεῖή; M. Lejeune, *Mémoires*, II 128; P. Hr. Ilievski, *SMEA*, 20 (1979), 144; H. Mühlestein, *MH* 12 (1955), 130; E. Vilborg, *Grammar*, 53; M. D. Petrushevski, *Acta Myc.* II, 135 in *ŽA* 25 (1975), 400; C. J. Ruijgh, *Mnemosyne*, 27(1974), 188 *Κηία Κράνα.

и.-е. *k'eu- (; *k'au-, *k'u-) ⁸⁵, *ke-ka-u-me-no/kekaumenos/* (part.perf.med.-pass.nom. sing. m.): гр. κεκαυμένος, cf. гр. καίω 'потпалувам, запалувам, горам, изгорувам, опустошувам (со оган)' (PY Ta 641) ⁸⁶.

ke-ke-me-na / kekesmena, -nas, -nai / (part.perf.med.-pas.fem. или gen. sing., одн., ном.pl.): гр. *κεκεσμένα, cf. κεάζω или κείω (KN Uf 835,-983, Хе 664, PY Ea 59,-305, Eb 169); *ke-ke-me-na-o/ kekesmenaōn* / (gen.pl. fem.): гр. *κεκεσμενων од κεάζω или κείω (PY Eb 297,-321,-473, Ed 236,-901, Ep 539); *ke-ke-me-no / kekesmeno* / (acc. dual) : гр. *κεκεσμενω од κεάζω или κείω (PY An 830, Eb 338, Ep 704); *ke-ke-me-no-jo / kekesmenoio* / (gen. sing. m.) од гр. *κεκεσμενοιο, κεάζω 'расцепувам, раздробувам' или κείω (PY Na 395) ⁸⁷.

ke-ke-tu-wo-e/ kekethwohes / (part.perf. ac.nom.pl. m.): гр. *κεκτηθφο(h)ες ⁸⁸ cf. κηθεῖν βοηθεῖν Hes., или *κεκεντθφο(h)ες, cf. кентэ од и.-е. *ket- (PY An 261) ⁸⁹

ke-ki/ kerkis /: гр. *керкіс апелатив во (PY An 192), односно, антропоним Керкіс во (PY Jn 692), *ke-ki-de/ kerkides* /: гр. *керкиδες (PY An 654,-656,-657,-514), cf. *ke-ki-de-qe* (PY An 657) ⁹⁰.

ke-ki-jo/ Kerkios или *Kerkiōn* /: гр. Кέρκιος / Керкіων, cf. кέρκιος (PY An 657,- Aq 218) ⁹¹.

⁸⁴ Docs², 552; V. Georgiev, *Suppl.*, во врска со гр. κέκασμαι, O. Landau, *MGNP*, 66, L. R. Palmer, *Interpretation*, 426, M. Lejeune, *Mémoires*, III, 205.

⁸⁵ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 376, J. Pokorny, *IEW*, 595.

⁸⁶ Docs², 533, M. Lejeune, *Mémoires* I, 226 *άλυ-κεκαυμένος; E. Vilborg, *Grammar*, 35s. *arukekaumenos*, L. R. Palmer, *Interpretation*, 344, 408 αλύ κεκαυμένος; *MGV* I 207, s. v. καίω; H. Frisk, *GEW* III, 125; P. Chantraine, *SMEA*, 3(1967), 23, M. Lejeune, *Phonétique*, 225.

⁸⁷ Docs², 552; По однос на прашањето за вистинската етимологија и значење на микенските форми, во микенологијата присатни се повеќе различни хипотези. Според едни станува збор за коренот *kes- од кого се гр. κεάζω и сп. хом. κείων, cf. M. Lejeune, *Mémoires* III, 142, 145; A. Heubeck, *ŽA* 17 (1967), 21; Според други за *kei-, кекеиμένα *кеиμ, κείων κεάζω, cf. L. R. Palmer, *Interpretation*, 187, 426 H. Frisk, *GEW*, I, 809, V. Georgiev, *Coll. Mys.*, 342; P. Chantraine, *DELG*, 509. Но има и такви кои сметаат дека станува збор за корените *ker- или *ger-, cf. *кекерμένα од кеіρω, односно γεγεμένα од αγείρω, cf. D. J. Lee, *Glotta*, 39 (1961), 197. Или пак дека е во прашање и.-е. *gheH₂-, т.е. *к(һ)ехеμένα cf. кичημ, кичάνω, χήρος, χήτος, cf. H. Frisk, *GEW* III, 129, C. J. Ruijgh, *SMEA* 15 (1972) 91 ss. Во поново време, П. Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 85ss., микенскиот термин *ke-ke-me-na ko-to-na* го преведува со "општествена земја" за разлика од *ki-ti-me-na ko-to-na* која во тој случај е "приватен посед".

⁸⁸ Docs², 552; L. R. Palmer, *Interpretation*, 426,

⁸⁹ M. Lejeune, *Mémoires* II, 337.

⁹⁰ Docs², 552; E. Vilborg, *Grammar*, 81; L. R. Palmer, *Interpretation*, 426, O. Landau, *MGNP*, 66, P. Hр. Илиевски, *Acta Mys.*, II, 270, P. Attinger, *ŽA* 27(1977), 59.

⁹¹ Docs², 552; E. Vilborg, *Grammar*, 155; L. R. Palmer, *Interpretation*, 426 смета дека е во прашае етникон, O. Landau, *MGNP*, 67, 175; P. Hр. Илиевски, *Acta Mys.*, II, 270 за Керкіων смета дека е адј. патронимик од *Керкос и упатува на мик. форма *ke-zo*.

ke-ko-jo / Kerkoio / (gen.sing.): гр. *Κέρκοιο од гр. *Κέρκος, cf. κέρκος (PY Fn 50, MY Ui 651)⁹².

ke-ku-ro / Kerkulōi / (dat.): гр. *Κερκυλωι од гр. *Κερκύλος, cf. Κερκύλας (PY Mn 162)⁹³.

ke-ma-ta / kermata / : гр. κέρματα од гр. κέρμα 'мал дел' (KN V 684)⁹⁴.

ke-me-ri-jo / keimeliōi / (dat.sg.): гр. кειμηλιωι од гр. кειμήλιος или кειμήλιον 'неподвижен имот, скровиште, скапченост, богатство' (PY Fn 324)⁹⁵.

ke-me-u / Kelmeus / : гр. *Κελμεύς, cf., Κέλμις, Κέλμος (KN Dv 1427)⁹⁶.

ke-nu-wa-so / Kenwasos / : гр. *ΚενФаc(σ)ός, ат. Κενηc(σ)ός (KN Uf 839)⁹⁷.

ke-po / Kēpos или *Kēbos* /: гр. *Κῆπος или *Κῆβος, cf. κῆπος 'градина' (MY Ge 602, 603, 605), cf., *ke-pu / Kēpus* или *Kēbus* /: гр. *Κῆπυς или *Κῆβυς, cf. κῆπος (KN Ap 639)⁹⁸.

и.-е. *k'erH₂-s⁹⁹; *ke-ra / keras* / : гр. кéρας 'рог, предмети изработени од рог' (KN Ra 984), *ke-ra-a / keraha* / (nom pl.): гр. *κέραχα од кéρας (KN K 872), *ke-ra-e / kera(h)e* / (dual): гр. *κέραхе од кéρας (PY Sa 840), *ke-ra-ja / Keraias* /: гр. Κεραίας (KN V 831), *ke-ra-ja-pi / keraiaphi* / (instr. pl.f.): гр. *κεραίαφι од гр. *кérā (KN Sd 4401, Sf 4428) и варијантата *ke-ra-i-ja-pi / kerahiaphi* /: гр. *κεραһи́афи од гр. *кérā (KN Sd 4450)¹⁰⁰, сп. уште, *ke-ra-ti-jo-jo / Kerastioio* / (gen.sing.): гр. *Κεραcтiοiο од

⁹² Docs², 552; O. Landau, *MGN*, 67, 189 κέρκος: οὐρά Hes.; M. Lejeune, *Mémoires* III, 142, P. Hr. Ilievski, *Acta Myc.*, II, 270 и таму наведената литература.

⁹³ Docs², 552; O. Landau, *MGN*, 67, 181, 189, P. Hr. Ilievski, *Acta Myc.*, II, 270, 279 Κερκύλος хипокористик на -υλος од Керκίων, сп. Κερκύλας.

⁹⁴ Docs², 552; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.

⁹⁵ Docs², 552; E. Vilborg, *Grammar*, 63; L. R. Palmer, *Interpretation*, 426; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; M. Lejeune, *Mémoires* I, 277.

⁹⁶ Docs², 552; O. Landau, *MGN*, 67; L. R. Palmer, *Interpretation*, 426.

⁹⁷ Docs², 552, V. Georgiev, *Lexique*, s.v., M. Lejeune, *Mémoires* I, 259, 261.

⁹⁸ Docs², 552; O. Landau, *MGN*, 67, 175; L. R. Palmer, *Interpretation*, 426; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 12, (1970), 116. V. Georgiev, *Suppl.*, упатува на κέρφος. J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 142 грчкиот збор го доведува во врска со егип. gif 'Alfe des Landes Punt'.

⁹⁹ A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, 405, H. Frisk, *GEW* III, 125, P. Chantraine, *DELG*, 518, J. B. Hofmann, *EWdG.*, 140, J. Pokorny, *IEW*, 575.

¹⁰⁰ Docs², 456, 552, 553, L. R. Palmer, *Interpretation*, 426, E. Vilborg, *Grammar*, 88, M. D. Petruševski, *SMEA*, 12 (1970), 426, M. Lejeune, *Mémoires* I, 118, II, 54, III, 18; *MGV* II, 170. M. Lejeune, *Phonétique*, 29, 113. O. Landau, *MGN*, 67.

*Κεράστιος (PY An 424)¹⁰¹, сп. *ke-ra-u-jo / Kerawios* /: гр. *Κεράτιος или можеби од *Κερατίων (PY Eb 501, Ep 301)¹⁰².

ke-ra-me-ja / Kerameia /: гр. *Κεράμεια сп., гр. κεραμεύς (KN Ap 639)¹⁰³, сп., *ke-ra-me-u / kerameus* /: гр. κεραμεύς (PY Cn 1287), *ke-ra-me-wo / keramewos* / (gen.sg): гр. *κεραμεφος од гр. κεραμεύς (PY En 467, Eo 371), *ke-ra-me-wi / keramewi* / (dat. sg): гр. *κεραμεφι од гр. κεραμεύς (MY Oe 125), *ke-ra-me-we / keramewe* / (nom. dual): гр. *κεραμεφε од гр. κεραμεύς 'грнчар' (PY An 207)¹⁰⁴.

и.-е. *kel-¹⁰⁵, *ke-ra-no(-qe) / Kelainos que* /: гр. *Κελαινός, cf. κελαινός 'црн, темен' (KN Ch 896)¹⁰⁶.

ke-ra-so / Kerasos / (nom. m.): гр. Κέρασος, cf. κέρασος (MY V 659), а во (MY Fo 101) се претполага дека *ke-ra-so / Kerasōi* / (dat.): Κρεασώι, cf. κέρασος¹⁰⁷.

ke-re / Krēs /: гр. Κρής (KN As 1516, B 805), *ke-re-te / Krētēs* / (nom.pl): гр. Κρητης од гр. Κρής (PY An 128)¹⁰⁸, cf., *ke-re-te-u / Krēteus* /: гр. Κρητεύς (PY Ea 59, -304,-305, 800, -806, Xa 566)¹⁰⁹.

и.-е. *(s)kel-¹¹⁰, *ke-re-a₂ / skele(h)a* / (acc.pl.n.): гр. σκέλεχα од гр. σκέλεος 'бедро, колк, нога' (PY Ta 641)¹¹¹.

¹⁰¹ Docs², 553, L. R. Palmer, *Interpretation*, 137, 427; M. Lejeune, *Mémoires* I, 166.

¹⁰² Docs², 553, L. R. Palmer, *Interpretation*, 427; O. Landau, *MGPn*, 67; V. Georgiev, *Lexique*, s.v. Κεραίας. C. J. Ruijgh, *Études*, 272 *Κεραφος, cf. κεραός.

¹⁰³ Docs², 553, L. R. Palmer, *Interpretation*, 427; O. Landau, *MGPn*, 67, 180, 260; *MGV* I 209; E. Vilborg, *Grammar*, 69, 144 M. Lejeune, *Mémoires* III, 51; P. Chantraine, *DELG*, 516; A. Heubeck, *Kratylos* 17 (1974), 161 *ke-ra-me-i-ja/ keramewjiH₂/*, M. D. Petruševski, *ŽA* 27 (1977), 40.

¹⁰⁴ Docs², 553, L. R. Palmer, *Interpretation*, 427; E. Vilborg, *Grammar*, 94; H. Frisk, *GEW*, I 823; M. Lejeune, *Phonétique*, 29. M. D. Petruševski, *ŽA* 9 (1959), 252; *MGV* I, 209.

¹⁰⁵ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 440, H. Frisk, *GEW* III, 123, P. Chantraine, *DELG*, 511, J. B. Hofmann, *GEWdG.*, 138, J. Pokorny, 547.

¹⁰⁶ Docs², 553, L. R. Palmer, *Interpretation*, 182, 427; O. Landau, *MGPn*, 67, 195; *MGV* I, 209; H. Frisk, *GEW*, III, 123; M. Lejeune, *Mémoires* II, 384; P. Chantraine, *DELG*, 511; M. D. Petruševski, *Atti Roma*, 680.

¹⁰⁷ Docs², 553, L. R. Palmer, *Interpretation*, 427; O. Landau, *MGPn*, 67; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 300; *MGV* I, 209; P. Chantraine, *DELG*, 518; H. Frisk, *GEW*, III, 125. За разлика од овие истражувачи V. Georgiev, *Suppl.*, предлага Γελάσιος.

¹⁰⁸ Docs², 553, L. R. Palmer, *Interpretation*, 336, 427; O. Landau, *MGPn*, 67, 215, 226, 269; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 247; *MGV* I, 213.

¹⁰⁹ Docs², 553, L. R. Palmer, *Interpretation*, 219ss; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 293; *MGV* I, 213; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 17(1967), 28.

¹¹⁰ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, II, 598, P. Chantraine, *DELG*, 1013, J. B. Hofmann, *GEWdG.*, 317, J. Pokorny, 928.

¹¹¹ Docs², 553, L. R. Palmer, *Interpretation*, 44, 344, 427; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 103, 226; *MGV* I, 244.

ke-re-si-jo we-ke / Krēsio-wergēs /: гр. *Κρησιο-Φεργής, cf. Μιλησιουργής, Κορινθιουργής (PY Ta 641, -709)¹¹².

ke-re-u / Kereus /: гр. *Κελεύς (KN As 91, PY Ea 90)¹¹³.

и.-е. *k'leu-¹¹⁴, *ke-re-wa / Klewas* /: гр. ΚλέΦας, cf. Κλεύας (KN Xd 282)¹¹⁵, сп. ја аблаутната степен *k'lu- во *ku-ru-me-ni-jo / Klumenios* /: гр. *Κλυμένιος, cf. гр. Κλύμενος (KN Da 1173), cf. *ku-ru-me-no / Klumenos* /: гр.Κλύμενος (KN Sc 236, PY Aq 64.5, TH Of 33), *ku-ru-me-no-jo / Klumenoio* / (gen.): гр. Κλύμενοιο од гр. Κλύμενος (PY An 654.1)¹¹⁶

ke-ro-u-te-u / Keloutheus /: гр. *Κελουθεύς, cf. гр. κέλευθος 'пат, патека, поход, животен пат, професија' (PY Cn 600), *ke-ro-u-te-[we]* (dat.): гр. *ΚελουθεΦει од гр. *Κελουτηεύς (PY Fn 324)¹¹⁷.

ke-ro-we / Kerowens /: гр. *ΚεροФенς, cf. керόεις 'porat' (PY Cn 4)¹¹⁸.

ke-ro-wo / Kerowos / (nom.): гр. *КероФос (PY Ae 134), (или *ΚεροФωι (dat.) PY Cn 131); *ke-ro-wo-jo / Kerowoio* / (gen. sing.): гр. *ΚεροФοιο од гр. *КероФос (PY Cn 655)¹¹⁹.

ke-sa-da-ra / Kessandra /: гр. Κεσσάνδρα (PY Fg 368,-828, Mn 1368, Ха 1380)¹²⁰, сп., *ke-sa-do-ro / Kessandros* /: гр. *Кέссандрос како варијанта од Кάссандρος (KN As 1520, B 798, PY An 1060, Vn 130), *ke]-sa-do-ro-jo / Kessandroio* / (gen. sing.): гр. *Кέссандроιο од *Кέссандрос (KN B 809)¹²¹.

¹¹² Docs², 498, 553; L. R. Palmer, *Interpretation*, 107, 343-427; E. Vilborg, *Grammar*, 38, 88; M. D. Petruševski, *ŽA* 12 (1963), 298 in M. D. Petruševski, *ŽA* 25 (1975), 493; *MGV* I, 193; P. Chantraine, *DELG*, 365; L. Deroy, *ŽA* 26 (1976), 298 претполага *Κρεσιος Φεργε, -Фεрге 3.1. aor. sing. од έρξει.

¹¹³ Docs², 553; O. Landau, *MGP*N, 68, 179, 209, во врска со кέλομαι, кέλλω, Κελέης; M. F. Galliano, *Acta Myc* II, 209 како *Κελλεύς.

¹¹⁴ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W. d. idg. S.*, II, 494; J. B. Hofmann, *GEWdG.*, 147; J. Pokorny, 605.

¹¹⁵ Docs², 553; O. Landau, *MGP*N, 68, 167, 173; M. Lejeune, *Mémoires* III, 194; *MGV* I, 210; L. R. Palmer, *Interpretation*, 427; A. Heubeck, *IF* 68 (1963), 20 *ke-re-wa* хипокористик од *ΚлеФ-άνδρος.

¹¹⁶ Docs², 558, Docs., 420; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; M. Lejeune, *Mémoires*, III, 26, 32, 35; V. Georgiev, *Cambridge Coll.*, 116 in *Lexique*, s.v.; O. Landau, *MGP*N, 77, 177, 203-204; C. E. Vilborg, *Grammar*, 118, 151; *MGV* I, 210; П. Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 310.

¹¹⁷ Docs², 553; O. Landau, *MGP*N, 68; L. R. Palmer, *Interpretation*, 427.

¹¹⁸ Docs², 553; O. Landau, *MGP*N, 68, 186, 230 керόεις; L. R. Palmer, *Interpretation*, 427.

¹¹⁹ Docs², 553; O. Landau, *MGP*N, 68, 177, 230 упатува на гр. керάος; L. R. Palmer, *Interpretation*, 427.

¹²⁰ Docs², 553; O. Landau, *MGP*N, 68; L. R. Palmer, *Interpretation*, 427; A. Heubeck, *BN* 8 (1957), 32; *MGV* I, 173, 208; P. Chantraine, *DELG*, 88, 503. П. Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 303.

¹²¹ Docs², 553; O. Landau, *MGP*N, 69; A. Heubeck, *BN* 8 (1957), 273 in A. Heubeck, *IF* 64 (1959), 122 од *ked-ty-anros in A. Heubeck, *Sprache* 17 (1971), 18; *MGV* I, 173, 208; P. Chantraine,

ke-sa-me-no / Kessamenos / : гр. *Κεσσαμενός : од гр. *ἐ-κεδ-σάμην, cf. κεδνός 'грижлив, разумен; способен, вешт, одличен, поштен, чесен, мил, драг, вреден, сакан, скап' (PY Cn 131, Fn 324).¹²²

ke-ti-ro / Kertillos или Kestilos / : гр.*Κερτιλ(λ)ος , cf. Ἴ-κέρτης или *Κέστιλος како хипокористик од *ΚεστίλαΦος од *ked-ti- (KN Da 1323, U 172, Xd 7813, PY 415)¹²³.

ke-to / Kēttos/Kēiōn или Kentōr / : гр. Κηττός / Κήτων или *Κέντωρ, cf. κήτος 'пропаст, бездна' или κέντωρ 'којшто бодје со остен' (KN da 1134, PY Cn 436)¹²⁴, сп. уште, *ke-to-ro/Kentros/*: гр. *Κέντρος или *Κέντρων (KN C 954)¹²⁵.

и.-е. *(s)keu-¹²⁶, *ke-we-to / Skewestos /* : гр. *Σκεφεστός, cf. σκευός 'сад, оружје, прибор, пл. оружје' (PY Jn 310), *ke-we-to-jo / Skewetoio /* (gen. sing.): гр. *Σκεφεστοιο од гр. *Σκεφεστός (PY Jn 310)¹²⁷.

ki-da-pa / skindapsas / : гр. *σκίνδαψ: гр. σκινδαψός (KN So 894)¹²⁸.

ki-da-ro / Kidaros или Skidaros / : гр.*Κίδαρος или гр.*Σκίδαρος, cf. гр. Κιδαρία (KN E 842)¹²⁹.

DELG, 503; H. Frisk, *GEW* III, 121; F. Bader, *Acta Myc*, II, 161; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 303.

¹²² Docs², 553; O. Landau, *MGP*N, 69, 172 или гр. *Κεσσαμενός : од гр. κείρω; A. Heubeck, *BN* 8 (1957), 273 in A. Heubeck, *IF* 64 (1959), 122 од *ἐ-κεд-сάμεν, κεδνός; M. Lejeune, *Mémoires* I, 298 во врска со гр. *Σχησ-άνεμος; P. Chantrine, *DELG*, 503; V. Georgiev, *Lexique* *Κεισάμενος, cf. κείω; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 303 и таму наведената литература.

¹²³ Docs², 553; L. R. Palmer, *Interpretation*, 427; V. Georgiev, *Suppl.*, II, s.v. гр.*Κερτιλ(λ)ος , cf. Ἴ-κέρτης; O. Landau, *MGP*N, 69; A. Heubeck, *IF* 64(1959), 122 Кέστιλος од *ΚεστίлаΦος од *ked-ti-; P. Attinger, *ŽA* 27 (1977), 74.

¹²⁴ Docs², 553; L. R. Palmer, *Interpretation*, 427; O. Landau, *MGP*N, 69, 173, 205, 215, cf. κέντωρ; V. Georgiev, *Suppl.*, Κήτων или Κηττός; O. Landau, op. cit., κήτος. Сепак во мик. лично име *ke-to* не е исклучена можноста дека станува збор за гр. Кέστος од осноата *ked-, како во *ΚεστίлаΦος.

¹²⁵ Docs², 553; L. R. Palmer, *Interpretation*, 427; O. Landau, *MGP*N, 69 cf. κέντρον, V. Georgiev, *Suppl.*, Кέστρος.

¹²⁶ A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, II, 546; J. Pokorny, *IEW*, 950; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 318.

¹²⁷ Docs², 553; L. R. Palmer, *Interpretation*, 427; O. Landau, *MGP*N, 69; V. Georgiev, *Suppl.*, s.v. Σκευός.

¹²⁸ Docs², 544; Docs. 371; σκινδαψός, cf. σκίδαψη σκινδάλιμος; M. Lejeune, *Mémoires* I, 39 *σκίδ-αμβα од σκιδарόν и ἄμβη; L. R. Palmer, *Interpretation*, 324, 428. Сооглед на отвореноста на микенското слогово Линеарно Б писмо и ако се има предвид дека од *wa-na-ka* е *Fánaξ тогаш и од *ki-da-pa* можно е σκίνδαψ= σκινδαψός.

¹²⁹ Docs², 544 Κιδαρία, епитет на Деметра; M. Lejeune, *Mémoires* I, 200 *Σχίδαρος како предгрчко; O. Landau, *MGP*N, 70, 180, 192, 269, cf. σκιδарόν-άραιόν Hes. ; P. Hr. Pievski, *Acta Myc*. II, 268, 272, *Σχίδαρος при што се претполага алтернација на вокалите a/u и се упатува на мик.

ki-do-ro / Kidoros /: гр. *Σκίδωρος (KN X 7557)¹³⁰.

ki-du-ro/Kinduloj/: гр. *Κίνδυλος (PY An 192)¹³¹.

ki-e-u / Skieus /: гр. *Σκιεύς (PY An 724), сп. *ki-je-u / Skieus /*: гр. *Σκιεύς (KN Xd 94), *ki-e-wo / Skiewos /*(gen.sg): гр. *Σκιεῖος од гр. *Σκιεύς (PY Aq 64)¹³².

ki-jo-ne-u-si / Kioneusi или Skioneusi /(dat.pl.): гр. *Κιονεῦσι или *Σκιωνεῦσι од κίων или *Σκιωνεύς (PY Gn 428)¹³³.

ki-ke-ro / Kikelos /: гр. *Κίκελος (KN As 1519)¹³⁴.

]ki-ki-jo/Kirkios/: гр. *Κίρκιος, cf., κίρκος 'ястреб, сокол' Кίρκη (KN Da 1435)¹³⁵

ki-ma-ra / Kimarai /(nom.pl.): гр. *Κιμαραί, (PY Aa 63), cf. топоним Кίμαρος, сп. *ki-ma-ra-o / Kimaraōn /*(gen. pl.): гр. *Κιμαραων (PY Ad 668) од гр. *Κιμαραί.¹³⁶

ki-ni-di-ja / Knidiai /(nom.pl.): гр. *Κνίδιαи, сп. гр. Κνίδος (PY Aa 792, Ab 189, An 292) и *ki-ni-di-ja-o/ Knidiaōn /*: гр. *Κνιδιαων (PY Ad 683)¹³⁷.

ki-nu-ra / Kinuras /: гр. Κινύρας, sf. Κινύρης (PY Qa 1301)¹³⁸.

ki-ra-di-ja / Skiradias /: гр. *Σκираδιάς, cf. гр. Σκираδιον ἄκρον (KN V 1005)¹³⁹.

ki-ra₂-i-jo / Killaios или Kirraios /: гр. Κίλλαιος или Κιρραῖος, сп., *ki-ri-ja-i-jo / Kiljaios или Kirjaios /*: гр. Κίλλαιος или Κιρραῖος (PY An 519)¹⁴⁰.

форма *ki-du-ro*. Во поново време, П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 325, на мислење е дека сепак станува збор за скидарόν-ἀραίων 'нежен, танок'.

¹³⁰ Docs², 544; L. R. Palmer, *Interpretation*, 428; O. Landau, *MGP*N, 70, 177 *Σκίδαρος.

¹³¹ Docs² 554; M. Lejeune, *Mémoires* I, 188, 200 *Κίνδυλος; L. R. Palmer, *Interpretation*, 428; P. Hr. Pievski, *Acta Myc.* II, 267, 272 упатува на алтернација на вокалите *alu* и го доведува во врска со мик. *ki-da-ro*.

¹³² Docs², 544, Docs.420 *Σκιεύς; L. R. Palmer, *Interpretation*, 428; O. Landau, *MGP*N, 70; *MGV* I, 257 Χίος.

¹³³ Docs², 544, L. R. Palmer, *Interpretation*, 428; V. Georgiev, *Lexique*, s.v., *Cambridge Coll.*, 111 *Κιονεῦσι од κίων, M. F. Gallana, *Acta Myc.*, II, 221 етникон од Σκιонеύς.

¹³⁴ Docs², 544; L. R. Palmer, *Interpretation*, 428; O. Landau, *MGP*N, 70, 238 *Κίκελος, cf. κίκελος τροχός Hes.; M. Lejeune, *Mémoires* I, 285, III, 200 лично име со експресивна редупликација.

¹³⁵ L. R. Palmer, *Interpretation*, 428; O. Landau, *MGP*N, 70, 236; M. Lejeune, *Mémoires* III, 204.

¹³⁶ Docs², 554; L. R. Palmer, *Interpretation*, 428 M. Lejeune, *Mémoires* III, 86; C. J. Ruijgh, *Études*, 366 Κιμαραί, cf. Κίμαρος.

¹³⁷ Docs², 554, Docs. 148; L. R. Palmer, *Interpretation*, 428; *MGV* I, 211; E. Vilborg, *Grammar*, 132; V. Georgiev, *Suppl.* *Κνίδια, cf. κνίζω, κνίδη; G. Nagy, *Atti Roma*, 668; S. Hiller, *ŽA* 25 (1975), 398. E. Risch, *MH* 25(1968), 207. A. P. Sainier, *SMEA*, 17(1976), 42ss.

¹³⁸ Docs², 554; L. R. Palmer, *Interpretation*, 428, O. Landau, *MGP*N, 89; P. Hr. Pievski, *Acta Myc.* II, 261 микенската форма *ki-nu-ra* ја доведува во врска со херб. *kinnor*.

¹³⁹ Docs², 554.

ki-ri-ja-si / Kriasis / : гр. *Κρίσις (KN B 801)¹⁴¹.

]ki-ri-jo-de[/Krion-de/: гр. *Κρίων-δε, сп. топ. на Крит Кριοῦ (KN Fs 26)¹⁴².

ki-ri-ko / Krikos / : гр. *Κρίκος, cf. гр. κρίκος 'обращ, прстен, алка, печат, гривна, огрлица' (KN X 1041)¹⁴³.

ki-ri-ta / krita / (nom pl.) : гр. κριτά од κρίνω (KN Ld 785), сп. *ki-ri-ta-de / Kritan-de /*: гр. *Κρίταν δε од κριτά од κρίνω (KN Ws 8493)¹⁴⁴, сп. *ki-ri-ta-i / Kritaihi /* (dat.pl.): гр. *Κριταιη од гр. κριτά (KN Od 5003), *ki-ri-ti-jo-jo/Kritioio /* (gen.sg.): гр. *Κριτοιο од гр. κριτά 'делам, одделувам, разделувам' (PY Es 650)¹⁴⁵.

*ki-ri-*82-jo / Kriswaios /* : гр. *Κρισσαῖος adj. од *Κρισσα од Κρισα (PY Jn 320)¹⁴⁶.

ki-ta-ne-to/Skirt-ainetos/: гр. *Σκιрт-αίνетος, cf., Σκίρτος, Νικ-αίνетος, Δик-αίνетος (KN Am 821)¹⁴⁷.

ki-ta-no / kirtanos / : гр. кίртанος, cf. κρίтанος-τέρμινθος 'терпентиново дрво, од кое се добива миризлива смола, терпентин' (KN Ga 1530)¹⁴⁸.

и.-е. *k'pei-¹⁴⁹ или *tk'ei-¹⁵⁰; *ki-ti-je-si / ktiensi /* (3.pl. pres. ind.act.) : гр. κτίенси од гр. κτεῖμι, cf. κτίζω, сп., *ki-ti-me-na / ktimena, -as, -ai /* (part. pres.med-pass., nom.sg,

¹⁴⁰ Docs², 554; L. R. Palmer, *Interpretation*, 429; E. Vilborg, *Grammar*, 32; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 106 этникон од *ki-ra₂; A. Heubeck, *Coll. Mys.*, 249 *Kiljaios* или *Kirjaios*; V. Georgiev, *Atti Roma*, 370 предлага за *ki-ri-ja-i-jo* *Κριγῆιος. Docs², 554, Κίλλαιος или Κιρραῖος.

¹⁴¹ Docs², 554, Docs 420 Κρίσιος; L. R. Palmer, *Interpretation*, 428; O. Landau, *MGPn*, 70 *Κρίσις, V. Georgiev, *Lexique*, *Κρίσις.

¹⁴² V. Georgiev, *Cambridge Coll.*, 110 in *Atti Roma*, 370; P. Chantraine, *DELG*, 585 за κριός смета дека е од *кри-Фос на исто мислење е и J. B. Hofmann, *GEWdG*, 161.

¹⁴³ Docs², 554; L. R. Palmer, *Interpretation*, 428; O. Landau, *MGPn*, 71; P. Hr. Ilievski *Coll. Mys.*, 144 *Κρίκος; За разлика од нив V. Georgiev, *Suppl.*, s.v. предлага Кίλιξ.

¹⁴⁴ Docs², 554; L. R. Palmer, *Interpretation*, 428; O. Landau, *MGPn*, 71; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 174 in M. Lejeune, *Atti Roma*, 738 *κρίθιον; *MGV* I, 257, *MGV* II, 171 κρίνω; V. Georgiev, *Lexique*; A. Heubeck, *Sprache*, 4 (1958), 94 κρίτιος или *Κρίτιος; Y. Dhoux, *Minos* 9 (1968), 95; P. Chantraine, *DELG*, 583, H. Frisk, *GEW* III, 137.

¹⁴⁵ Повеќето микенолози сметаат дека овој микенски апелатив е изведенка од гр. криθή, сп., Docs², 554; L. R. Palmer, *Interpretation*, 95, 211, 238, 428; *MGV* I, 213; P. Chantraine, *DELG*, 583.

¹⁴⁶ Docs², 554; J. Chadwick, *Minos* 9, (1968), чита *82=swa, па оттаму *Kriswaios=гр. *Κρισσαῖος, cf. Κρισα; M. Lejeune, *Mémoires* I, 206, 209 предлага *82= sa₂ и чита *Κρισσαῖος этникон од *Κριсса, cf. Κρισα, за разлика од нив M. Doria, *Acta Mys.*, II, 49, 51 *82=wa и предлага *КрисФайос како изведенка од КриФос, сп., L. R. Palmer, *Interpretation*, 20, 428.

¹⁴⁷ Docs², 554, L. R. Palmer, *Interpretation*, 428; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 55; M. Doria, *Avviamento*, 242, O. Landau, *MGPn*, 71, 269.

¹⁴⁸ Docs², 554; Dž. Čedwik, *Mikenski svet*, [во превод на Lj. Срепajac], Beograd, 1980, 169s.

¹⁴⁹ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d. idg. S.*, 504, H. Frisk, *GEW* III, 139, P. Chantraine, *DELG*, 592, J. B. Hofmann, *GEWdG*, 163, J. Pokorny, *IEW*, 626.

gen. sg., nom.pl.f.): гр. *κτίμενα,-ας,-αι од гр. κτεῖμι, cf. κτίζω ' неселувам, колонизирам ' (KN X 7553, PY Ea 71, 756,781,817,821, En 74, -467, 659, Eo 160, 211,-247, 269, -276,-281,-351) сп., *ki-ti-ta / ktitan, -ai* /(acc.sg. или nom.pl.): гр. *κτίταν,-αι, сп., уште, *a-ki-ti-to/aktiton*/: гр. ἄκτιτον (PY Er 880) *me-ta-ki-ti-ta/meta-ktitas*/: гр. *μετακτίτας, cf. περικτίται (PY An 610)¹⁵¹.

ki-u-ro-i / kiuroihi /(dat. pl.): гр. *κυροη, cf. гр. κίουρος (PY An 1282)¹⁵².

ki-wo-na-de / Kiwōna-de /(acc. sg.): гр. *Κίφωνα δε од гр. κίων (PY Vn 48), сп., *ki-wo-qe / Kiwōn q^ue* /: гр. *Κίφων τε од гр. κίων 'столб, колона' (PY Vn 46)¹⁵³.

ki-zo / Kikjō /: гр. *Κισσώ, cf. κισσός, (KN Ap 5748)¹⁵⁴.

ko-a / Koas /: гр. *Κόας, cf., Κώης (KN X 737), сп. *ko-a₂-ta / Kohatas* /: гр. *Κοηάτας, cf. Κοάτα (PY Jn 706)¹⁵⁵.

ko-do / Kōdōn /: гр. *Κώδων, cf. Κωδώνη или *Κολδως, сп., *ko-do-jo / Kōdōio* /(gen. sg): гр. *Κωδωιο, (PY Ea 71)¹⁵⁶.

ko-do-ro / Kodros /: гр. Κόδρος (PY Jn 706)¹⁵⁷.

ko-ka-ro / Kōkaros /(nom.): гр. Κώκαλος или Κόκκαλος (PY Fg 374), a dat. во (PY Fr 1184)¹⁵⁸.

ko-ki-jo / Kokkiōn /: гр. Κοκκίων, κόκκος 'зрно, семка на плод, coccus кермес, кој што дава црвена боја' (PY An 657)¹⁵⁹.

¹⁵⁰ M. Meier Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 57.

¹⁵¹ *Docs*², 444, 554; L. R. Palmer, *Interpretation*, 42, 51,90, 309, 428; M. Lejeune, *Mémoires* I, 54, 135, II, 37, 218, III, 148; E. Vilborg, *Grammar*, 48, 52, 105, 112; P. Chantraine, *DELG*, 592; H. Frisk, *GEW* III, 139; M. D. Petruševski, *SMEA* 12 (1970), 123; E. Risch, *Donum Indogermanicum*, 116; Dž. Čedwik, *Mikenski svet*, 169; M. Lejeune, *Phonétique*, 38. Во поново време спореди ја опширната студија за значењето на микенскиот термин *ki-ti-me-na ko-to-na* "приватен посед" кај П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 83,134ss,140,169,253.

¹⁵² *Docs*², 554; L. R. Palmer, *Interpretation*, 327, 429; P. Chantraine, *DELG*, 534 во врска со хебр. *kiyyor*.

¹⁵³ *Docs*², 554; L. R. Palmer, *Interpretation*, 366, 429,443; M. Lejeune, *Mémoires* I, 306; A. Heubeck, *ŽA* 15(1965), 270, *MGV* I, 210, V. Georgiev, *Cambridge Coll.*, 111 in *Acta Myc.* II, 376; H. Frisk, *GEW* III, 109, P. Chantraine, *DELG*, 537; E. Vilborg, *Grammar*, 84.

¹⁵⁴ *Docs*², 555. Идентификацијата е на Р.Хр. Илиевски, *ŽA* 19(1969), 24 in *Acta Ille Coll. Aeg. Pr.*, 101; L. R. Palmer, *Interpretation*, 429.

¹⁵⁵ *Docs*², 555; L. R. Palmer, *Interpretation*, 429; O. Landau, *MGNP*, 71, 272.

¹⁵⁶ *Docs*², 555; L. R. Palmer, *Interpretation*, 218, 429; O. Landau, *MGNP*, 71, 164 *Κῶδος; V. Georgiev, *Lexique*, s.v. *Κῶδων; *Docs*. 420 *Koldos* > гр. Κλάδος.

¹⁵⁷ *Docs*², 555; O. Landau, *MGNP*, 71, 266, 272; M. Lejeune, *Mémoires* II, 186; *MGV* I, 211.

¹⁵⁸ *Docs*², 481, 555; *MGV* I, 215 или Κώκκαλος; O. Landau, *MGNP*, 72, 180; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 158; P. Hr. Илиевски, *Acta Myc.*, II, 271, 279.

¹⁵⁹ *Docs*², 555; L. R. Palmer, *Interpretation*, 429; O. Landau, *MGNP*, 72, 181, 233; V. Georgiev, *Suppl.*, Горγγίων.

и.-е. *k'ong^h-¹⁶⁰, ko-ki-re-ja / konkhileia / : гр. *κογχιλεία како изведенка од гр. κογχύλη, κόγκος, κόχλος 'школка' (PY Ta 711,713,-715)¹⁶¹.

ko-ku / Kokkux / : гр. Κόκκυξ (KN Db 1240)¹⁶².

ko-ku-ro / Kokkulos / : гр. Κοκκύλος, (KN B 803)¹⁶³.

ko-ma-ta / Komatāi / (dat.) : гр. * Κομάται, cf. гр. Κομάτας (MY Fo 101, V 659)¹⁶⁴.

ko-ma-do-ro/Kom-andros или Kōma-dōros/: гр. *Κόμ-ανδρος или *Κωμά-δωρος (PY Jn 658)¹⁶⁵.

ko-ma-ta / Komatai / (dat.sg): гр. *Κομάται од гр. *Κομάτα, гр. Κομάτας од гр. κόμη (MY Fo 101)¹⁶⁶, ko-ma-we / Komawens /: гр. *ΚομάФентс > гр. κομήεις (KN Dv 5278, PY An 519, Jn 750); ko-ma-we-to / Komawentos / (gen.): гр. *ΚομάФентос од гр. *ΚομάФентс > гр. κομήεις (KN Ap, Dk 920,-931, Dv 1272,-7176, Le 5629); ko-ma-we-te / Komawentei / (dat.): гр. *ΚομάФентѐи од гр. *ΚομάФентс > гр. κομήεις (KN C 913, Dk 1049, PY Cn 925)¹⁶⁷, ko-ma-we-ta / Komawentai / (dat.): гр. *ΚομάФентѐи од гр. *ΚομάФентѐа (KN B 798)¹⁶⁸; ko-ma-we-te-ja / komawenteia /: гр. *κομαФентѐѐѐа од гр. κομή 'коса, глава, грива' (PY Tn 316, TH Of 35)¹⁶⁹.

¹⁶⁰ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d. idg.S.*, I, 460; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 151.

¹⁶¹ Docs², 555; L. R. Palmer, *Interpretation*, 341, 429; H. Frisk, *GEW* 132, P. Chantraine, *DELG*, 550; E. Vilborg, *Grammar*, 75, 132, *MGV* I, 211.

¹⁶² Docs², 555, Docs. 420 *Kokkux*; L. R. Palmer, *Interpretation*, 429; O. Landau, *MGPN*, 72; M. Lejeune, *Mémoires* I, 198 *Κόκκυξ; P. Hr. Ilievski, *Acta Myc.* II, 271, 277 *Κόκκυξ и притоа упатува на микенските форми ko-ku-ro и ko-ka-ro.

¹⁶³ Docs², 555; Идентификацијата е од P. Hr. Ilievski, *Acta Myc.* II, 271, 277, 279 *Κόκκυξ и притоа упатува на микенските форми ko-ku и ko-ka-ro. L. R. Palmer, *Interpretation*, 429; O. Landau, *MGPN*, 72, 181, 191 упатува на γογγύλος и Γόγγυλος.

¹⁶⁴ Docs², 555; L. R. Palmer, *Interpretation*, 429; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; O. Landau, *MGPN*, 72, 183, 186; *MGV* I, 211, *MGV* II, 171; P. Chantraine, *DELG*, 561, H. Frisk, *GEW* III, 134.

¹⁶⁵ Docs², 555; L. R. Palmer, *Interpretation*, 429; M. Lejeune, *Mémoires* II, 40 *Κόμ-ανδρος; F. Bader, *Acta Myc.*, II, 161; V. Georgiev, *Suppl.*, II, s.v. *Κωμάδωρος исто и O. Landau, *MGPN*, 72.

¹⁶⁶ Docs², 555; L. R. Palmer, *Interpretation*, 429, *MGV*, I, 211; *MGV* II, 171. O. Landau, *MGPN*, 72; F. Geschnitzer, *Coll. Myc.*, 120.

¹⁶⁷ Docs², 555, Docs 420; L. R. Palmer, *Interpretation*, 60, 429; M. Lejeune, *Mémoires* II, 23; E. Vilborg, *Grammar*, 91, 149; O. Landau, *MGPN*, 72, 186; *MGV* I, 189, 211, *MGV* II, 171; P. Chantraine, *DELG*, 561, H. Frisk, *GEW* III, 134; A. Heubeck, *SMEA*, 11 (1970), 63; J. Chadwick, *Minos* 14 (1975), 49; P. Attinger, *ŽA* 27 (1977), 71.

¹⁶⁸ Docs², 555, Docs 420; L. R. Palmer, *Interpretation*, 429; M. Lejeune, *Mémoires* II, 21; C. J. Ruijgh, *Études*, 267 *Κομα-Фѐстас, - Фѐстас од гр. ἐνομι; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 20 (1979), 163.

¹⁶⁹ Docs², 555, Docs 463; L. R. Palmer, *Interpretation*, 267, 362, 429. M. Lejeune, *Mémoires*, II, 22. Сепак има обиди овој мик. зор да се смета за една сложенка од гр. κομή и -we-te-ja /westhia/: гр. ἔσθια сп. γεστια: ἔδισις Hes., cf., C. J. Ruijgh, *Études*, 267.

ko-ni-da-jo / Konnidaios / : гр. *Κοννίδαῖος патронимик од Κοννίδας, (KN As 1516)¹⁷⁰.

ko-no-ni-pi / kononiphi / : гр.*κωνώνφι, cf. κανόνις (κανών) 'држачи на внатрешната страна на штитот' (KN K 434, PY Ta 714)¹⁷¹.

ko-no-si-ja / Knōsia / : гр.*Κνωσία од гр. Κνωσός (KN As 1516, Dp 5508, Dv 1487, E 777, Ga 834, Xe 8274, X 1027); *ko-no-si-jo / Knōsioi /* : гр.*Κνώσιοι, од гр. Κνωσός (KN Am 600, As 625, B 1055, V 56,-831, Xd 168); *ko-no-so / Knōsos /* : гр. Κνωσός (KN Ak 626,-643, As 40, Lc 548,-549, Le 641, X 7564)¹⁷².

kō-o-ke-ne / Koogenēs / : гр.*Κοο(ι)γενής, гр. Κοιογενής (MY Oi 701), *ko-o-ke-ne-i* (dat.) од гр. *Κοο(ι)γενής (MY Oi 703,-704)¹⁷³.

ko-pe-re-u / Kopreus / : гр. Κοπρεύς (KN Am 821, PY Es 641,-650); *ko-pe-re-wo / Koprewos /*(gen.):гр.*Κοπρεῖος од Κοπρεύς (PY Es 644); *ko-pe-re-we/Koprewei /*(dat.) : гр.*Κοπρεῖει од Κοπρεύς (KN Fh 5486)¹⁷⁴.

ko-pi / Kōpis / : гр. Κῶπις, (KN Ap 639)¹⁷⁵.

ko-pi-na/Kophina или *Korwina* или *Kolpina*: гр.*Κοφίνα, cf., κόφινος,*Κύρφινα = Κόριννα, *Κολπίνα (PY Ep 613)¹⁷⁶.

ko-pu-ra/ Korpullas / : гр. *Κορпуλλας, cf. κορπός (KN L 593)¹⁷⁷

¹⁷⁰ Docs², 555, Docs 420 ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 429 ; O. Landau, *MGP*N,72, 232 предлага *Κοννίδαῖος од конίς.

¹⁷¹ Docs², 555; *MGV* I, 207, *MGV* II, 170 упатува на гр. κάννω со вокалски превој на a/o и го доведува во врска со acad. *qanu*; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 20 (1979), 107; P. Chantraine, *DELG*, 493; M. Doria, *Atti Roma*, 768, гр. κάννω и тој го доведува во врска со acad. *qanna*.

¹⁷² Docs², 555, Docs. 146; *MGV* I, 211 ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 429 ; E. Vilborg, *Grammar*, 35, 152 ; M. D. Petruševski, *ŽA* 15 (1965), 32 ; P. Hr. Ilievski, *Acte 2e Coll. Aeg. Pr.* 99 ; L. R. Palmer, *Greek Language*, 31.

¹⁷³ Docs², 507,555; M. Doria, *Atti Roma*, 860, cf. топ. Κῶς, Κόως.cf., Πυλοιογενής.

¹⁷⁴ Docs²,105, 555, Docs. 420 ; O. Landau, *MGP*N, 73, 128, 192, cf. κοπρεύς ; B. Čop, *ŽA* 8(1958), 178, 254, cf. κόπρος, E. Vilborg, *Grammar*, 36 ; *MGV* I, 211 ; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 17 (1967), 28 ; C. J. Ruijgh, *Études* 366 со дисимилација на лабиовеларот од кок'реус ; *GEW* III, 134 ; P. Chantraine, *Acta Mys.* II, 199, *MGV* II, 171 ; M. Lejeune, *Acta Mys.* II, 201 претполага *Σκοπελεύς од гр. σκόπελος.

¹⁷⁵ Docs², 555 ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 429 ; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 161, III, 51 ; O. Landau, *MGP*N, предлага Κοπίς, cf. κοπίς, κοπίζειν ψεύδεσθαι Hes.;Lj. Srepaјas, *Tractata Mys.*,90 предлага *Κολπίς < *κ'Фолп-.

¹⁷⁶ Docs², 555, Docs. 420 претполага *Kophina*, cf. κόφινος ; O. Landau, *MGP*N, 73, 236; M. D. Petruševski, *ŽA* 11 (1961), 318 во *ko-pi-na* предлага лектура за слогот *-pi=-wi-* и чита *ko-wi-na* = гр. *Κορϕίνα = гр. Κόριννα. Lj. Srepaјas, *Tractata Mys.*,90 претполага *Κολπίνα < *κ'Фолп-.

¹⁷⁷ Docs², 555 ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 429 ; O. Landau, *MGP*N, 73 ;P.Hr. Ilievski, *Acta Mys.* II, 275.

ko-ro-te/korētēr / : гр. *κορητήρ, (KN C 902, V 865 ; PY Aq 64, Jn 829), *ko-re-te-re / koreterēs* / (nom.pl.) : гр. *κορητηρες, (PY Jn 829, Xn 1357 (dat.sg))¹⁷⁸, *ko-re-te-ri / koreteri* / (dat.sg.) : гр. *κορητηρι, (PY On 300), *po-ro-ko-re-te / pro-koreter* / : гр. *прокорητήр (KN V 865); *po-ro-ko-re-te-re / prokoreteres* / (nom.pl.) : гр. *прокорητηρες (PY Jn 829). За овој микенски апелатив се предложени повеќе можни идентификации : 1) *корестѝр од гр. корѝннуμι, 'се снабдевам изобилно со нешто' те. *корѝ/ηтѝр од и.-е. *ker-¹⁷⁹; 2) *колетѝр, cf. καλέω хом. καλήτωρ;¹⁸⁰ 3) *коирѝтѝр, cf. коіранос¹⁸¹ 4) *корѝтѝр, cf. корѝω¹⁸²; 5) *колестѝр од коλάζω.¹⁸³ Покрај овие толкувања има мислења дека во *ko-re-t* станува збор за *χωρηтѝр од χωρέω¹⁸⁴, сп., *ko-re-te-ri-jo/ koretērios* / : гр. *κορητηριος (PY An 830)¹⁸⁵.

ko-re-wo / Kollēwos / : гр. *Κόλλεφος, cf. колеос 'ножница на мач' (KN Ln 1568)¹⁸⁶.

ko-ro-a₂-da-na / korihadna или *korihandna* / : гр. коріахдрон (PY Un 267, MY Ge 605), варијанта на пишување за *ko-ri-ja-da-na* во (MY Ge 605), *ko-ri-ja-do-no / kori(h)adnon* / : гр. коріахδρον, cf. коріахдрон гр. коріахνον (KN Ga 415,-417,-418,-419)¹⁸⁷.

ko-ri-jo / Skolios / : гр. *Σκολіос, cf. сколіос (KN Dv 1267)¹⁸⁸.

¹⁷⁸ Docs², 511,534,555; M. Lejeune, *Mémoires*, III, 131; A. Morpurgo, *Coll. Mys*, 91,93; A. Heubeck, *IF* 64,(1959), 132 од *корѝтѝр in *Atti Roma*, 614; O. Landau, *MGPn*, 274; M. D. Petruševski, *ŽA* 15 (1965), 12; C. J. Ruijgh, *Études*, 114; F. R. Adrados, *Acta Mys.*, I, 173,194.

¹⁷⁹ M. S. Ruiperez, *Ét. Mys.*, 106ss; A. Heubeck, *IF* 64,(1959), 132.

¹⁸⁰ M. Lejeune, *Mémoires*, II,241; A. Heubeck, *Atti Roma*, 614. 'којшто повикува, викач, повикувач'

¹⁸¹ M. S. Ruiperez, *Ét. Mys.*, 106ss, *Minos*, 4 (1956) 155; M. Lejeune, *Mémoires*, III, 130; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 9 (1959), 109; *коирѝтѝр, cf. коіранос 'господар, владетел'.

¹⁸² P. Chantraine, *DELG*, 566 го доведува во врска со гр. корѝω 'се снабдевам изобилно со нешто'

¹⁸³ V. Pisani, *Paideia*, 15 (1965),228. *колестѝр од коλάζω ' усмерувам, укротувам, совладувам'.

¹⁸⁴ L. R. Palmer, *Interpretation*, 89, 429; O. Landau, *MGPn*, 274;' празнувам, чествувам со хор и танец'.

¹⁸⁵ Docs², 556; L. R. Palmer, *Interpretation*, 89, 430; E. Vilborg, *Grammar*, 63, 143, 148; M. S. Ruiperez, *Ét. Mys.*, 115; E. Risch, *Acta Mys.*, II, 297. Види П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 103,184,246,344,353s.

¹⁸⁶ Docs², 556; L. R. Palmer, *Interpretation*, 430; O. Landau, *MGPn*, 73, 177, 210.

¹⁸⁷ Docs², 556, Docs, 222, 397; L. R. Palmer, *Interpretation*, 272, 430; E. Vilborg, *Grammar*, 63; *MGV* I, 212; M. Lejeune, *Mémoires* I, 103, 274; P. Hr. Ilievski, *ŽA*, 15 (1965), 51 in *Klio* 50 (1968), 46 *Животот на микенците*, 159, 179; P. Chantraine, *DELG*, 556; H. Frisk, *GEW* I, 922.

¹⁸⁸ Docs², 556; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 144, 146.

ko-ri-si-ja / Korinsia / : гр. Κορινσία од Κόρινθος (PY Eb 347, En 74, Eo 160,-247, Ep 212) ; *ko-ri-si-jo / Korinsios /* : гр. Κορίσιος од Κορίνθος (PY An 207,-209) ; *ko-ri-to / Korinthos /* : гр. Κόρινθος (PY Ad 921)¹⁸⁹.

ko-ro-ki-ja / Krokiai /(nom.pl.):гр. *Κρόκiai cf., Κροκειαί (PY An 354,-292); *ko-ro-ki-ja-o/Korokiaōn/(gen.pl)*: гр. *Κροκιαων (PY Ad 680)¹⁹⁰.

ko-ro-ki-no[/krokinos/: гр. κρόκινος, cf., κρόκος 'шафран; жолт '(KN X 974)¹⁹¹

ko-ro-ku-ra-i-jo / Korkuraihioi или Korkulaihioi / : гр.*Κορκύραιηιοι или Κροκύλαιηιοι cf. Κόρκυρα=Κέρκυρα или Κροκύλεια *Κροκύλαιοι како изведенка од ТОПОНИМОТ *Κροκυς и λᾶος (PY An 614,-656,661, Na 396, -516)¹⁹².

ko-ro-no-we-sa / korōnowessa / : гр.*κορωνόφесса, cf. κορωνός, cf. κορώνη или *κλονόφесса, cf. κλόнос НО и *κρον(Ф)όφесса, cf. κρουνός 'извор' (PY Ta 711)¹⁹³.

и.-е.*k'er-¹⁹⁴, *ko-ru / korus /* : гр. κόρυς,-υθος (KN Sk 5670,-8100,-8149), *ko-ru-to/koruthos/*: гр. κόρυθος од гр. κόρυς (PY PY Sh 733, 737, 740,-741,742,-743,-744), *ko-ru-pi-qe/ koruphi q'e /*(instr. pl. + que):гр. *κορυφι τε (Py Ta 642); *ko-ru-ta-ta/Koruthatai или Koruthartai/(dat.sg)*: гр. *Κορυθάται или *Κορυθάρται од гр. *Κορυθάτας или *Κορυθάρτας (PY Cn 254)¹⁹⁵, cf., *e-pi-ko-ru-si-jo/ epi korusios /* : гр. ἐπικορύσιος, κορύσιος од κορύθιος: гр. κόρυς,-υθος (KN Sk 789), *o-pi-ko-ru-si-ja/opikorusia/(nom.pl. n.)*: од гр. *ὀπικορύσιον, κορύσιον од κορύθιον: гр. κόρυς,-υθος (KN Sk 8100, 8149), сп. лично име *ko-ru-to / Koruthos /* : гр. Κόρυθος (KN Dv 1310)¹⁹⁶.

¹⁸⁹ Docs², 556, Docs,418, 420 ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 430 ; E. Vilborg, *Grammar*, 52, 152 ; *MGV I*, 212 ; M. Lejeune, *Mémoires I*, 103, 274, II, 74, III, 231;*MGV I*,212 M. Lejeune, *Phonétique*, 63;M. D. Petruševski, *Atti Roma*, 683 ; A. Heubeck, *Glotta* 39 (1961), 164.

¹⁹⁰ Docs², 556, Docs, 148 κρόκος или крокѣ ; V. Georgiev, *Lexique* Κροκειά.

¹⁹¹ V. Georgiev, *Lexique*,s.v.

¹⁹² Docs², 556, Docs, 148, 398;M. Lejeune, *Mémoires*, I, 146; L. R. Palmer, *Interpretation*, 430 ; *MGV I*, 209 s.v., Κέρκυρα ; P. Chantrine, *DELG*, 520 ; A. Heubeck, *IF* 66 (1961), 32; F. Geschnitzer, *Coll. Mys.*,119; L. Deroy, *St. Mys. Brno*,95.

¹⁹³ Docs², 556 ; M. Lejeune, *Mémoires* II, 32 ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 430; κλόнос 'секоје брзо или жестоко движење'.

¹⁹⁴ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 406; J. Pokorny, *IEW*, 575; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 155-156.

¹⁹⁵ Docs², 556; M. Lejeune, *Mémoires* III, 69; V. Georgiev, *Suppl.*, s.v.;O. Landau, *MGPn*, 73, 210; F. Ferluga, *ŽA*,25 (1975), 383 предлага *Κορυθάρτας.

¹⁹⁶ Docs², 524,544; Docs 398; V. Georgiev, *Ét. Mys.*,117; M. Lejeune, *Mémoires I*, 165, II, 50, III, 324 ; E. Vilborg, *Grammar*, 51, 74, 81,79, 143; A. Heubeck, *Glotta*, 39, (1961), 164; L. R. Palmer, *Interpretation*, 42,46, 329, 332, 346, 430; *MGV I*, 212;A. Morpurgo, *Res Mys.*,295; H. Fisk, *GEW I*, 925 in

ko-ru-da-ro-jo / Korudalloio /(gen.sg): гр. *Κορυδαλλοιο, cf. гр. Κορυδαλλός, cf. гр. κορυδαλλός, κορύδαλος 'чучулига' (PY Ae 26)¹⁹⁷.

ko-ru-no / Korunos /: гр. *Κόρυνος (PY Cn 719)¹⁹⁸.

ko-ro-we-ja/korweia/: гр. *κορΰεια > гр. κουρήια (KN L 472)¹⁹⁹.

ko-sa-ma-to/ Kosmatōr или Konsmatos /: гр. *Κοσμάτωρ или *Κόνσματος, cf. Κοσμητής од космоητός 'подреден, добро нареден' (KN Ga 685 (dat.?); PY Eb 915)²⁰⁰.

ko-so/Korson/: гр. *Κόρσων (KN As 40), *ko-so-ne/ korsōnei /*(dat.): гр. *Κορσώνει од ајол. кóρσα, ат. κόρρη (PY Cn 45)²⁰¹.

ko-ta-wo/Kotharwos/: гр. *Κοθαρΰος, cf. καθαρός = κοθαρ(ΰ)ός, (PY jn 431)²⁰².

ko-te-ri-ja/kotilia или khutria/: гр. *κοτιλια или *χυτήρια, cf. котύλη, односно, χυτήр (PY Ta 709)²⁰³.

ko-te-u/ Konteus, Korteus или Koteus /: гр. *Κοντεύς, *Κοртеύς или *Κοτεύς (KN Do 1054)²⁰⁴.

ko-ti / Kortis или Kontis /: гр. *Κόρτις > *Κράτις или *Κόντις (KN Db 5352, Dv 1084)²⁰⁵.

GEW III,135; P. Chantraine, *DELG*, 358,560, 569, 809; L. Deroy, *ŽA* 26(1976),294; M. Lejeune, *Phonétique*, 63.; κόρυς,-υθος 'шлем; прен. горниот дел на главата'.

¹⁹⁷ *Docs*², 556; *Docs* 420; A. Heubeck, *Coll. Mys.*, 247; L. R. Palmer, *Interpretation*, 430; *MGV I*, 212; H. Fisk, *GEW* III, 135; P. Chantraine, *DELG*, 568; O. Landau, *MGPN*, 73, 212; A. Heubeck, *Coll. Mys.*, 247.

¹⁹⁸ *Docs*², 556; *Docs* 420; L. R. Palmer, *Interpretation*, 166, 430; V. Georgiev, *Suppl.*, s.v.; O. Landau, *MGPN*, 73, 235.

¹⁹⁹ *Docs*², 556; L. R. Palmer, *Interpretation*, 430 (етникон ? f.); *MGV II*, 171 κύρος; E. Vilborg, *Grammar*, 75, 144; A. Bartonek, *Minos* 8, (1963), 56 *korweja* > **koureia*, cf. κουρήιος 'младешки'.

²⁰⁰ *Docs*², 556, *Docs* 420; L. R. Palmer, *Interpretation*, 430; O. Landau, *MGPN*, 74, 184, 210; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 73; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 175. П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 323 *Ko-sa-ma-to/Kosmatos/* 'Добро украсен'.

²⁰¹ *Docs*², 556; L. R. Palmer, *Interpretation*, 430; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; O. Landau, *MGPN*, 74, 188. ајол. кóρσα, ат. κόρρη 'слепо око; образ (дел од лицето)'.

²⁰² *Docs*², 556; L. R. Palmer, *Interpretation*, 430; V. Georgiev, *Suppl.*, in *Cambridge Coll.*, 112; O. Landau, *MGPN*, 75; C. J. Ruijgh, *Minos* 9 (1968), 134 *Κοιτάΰων како изведенка од коίτα.

²⁰³ M. D. Petruševski, *ŽA* 8 (1958), 240 in *Sl. Mys. Vrno*, 55, претполага еден вокалски премин на о / у во мик. **khoteria* < *khuteria* по аналогија на ποτήριον, додека C. Milani е на мислење дека станува збор за вокалската алтернација е/у во мик. *ko-te-ri-ja*. Cf. *Docs*², 499,556; *Docs* 337, 398; Во поново време види П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 192. котύλη 'чаша, чашка како мерка = 0,273 литра'.

²⁰⁴ *Docs*², 556; L. R. Palmer, *Interpretation*, 430; O. Landau, *MGPN*, 74, 235 ,cf. κοντός; M. F. Galiano, *Acta Mys.*, II, 255 *Κοτεύς, cf. κότος, cf. O. Landau, *MGPN*, 74, 235 ,cf. κότος; A. Heubeck, *IF* 64 (1959), 122 го смета за хипокористик од **ko-ti-ra-wo*; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 19(1969), 238.

²⁰⁵ *Docs*², 556; L. R. Palmer, *Interpretation*, 430; V. Georgiev, *Lexique*, *Κότ(τ)ις; O. Landau, *MGPN*, 74, 235 , *Κοντίς, cf. κοντός; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 19, (1969), 238 Κράτις < **krti-*.

ko-to / Kōthōn или *Kothos* или *Koontos* /: гр. Κώθων или Κόθος или Κόντος (KN C 912)²⁰⁶.

и.-е. *k'pei⁻²⁰⁷, *ko-to-na / ktoina, -an, -ai, -ans* / (nom. и gen. sing., nom. или асс. pl.): гр. κτοίνα или κτοῖνα, cf. κτύναи ή κτοῖνα: χωρήσεις προγονικῶν ἱερείων ή δῆμος μεμερισμένος (PY Aq 64, Ea 59, -71, 109, Eb 169, Eb 338, Eo 278, Ep 212), *ko-to-i-na* (KN Uf 981, -1022, -1031) варијанта на пишување за на *ko-to-na*, сп. *ko-to-no/ktoinō* / (ас. dual): гр. κτοινω од κτοίνα (PY Eb 338, Eo 278); *ko-to-na-o / ktoinaōn* / (gen. pl.): гр. κτοίναων од κτοίνα (PY Eb 297, -321, Ed 236, -901, Ep 539, -704, Wa 784)²⁰⁸; *ko-to-na-no-no/ktoinān anonon* / (ас. sg): гр. *κτοίναν άνονον (PY Ea 922)²⁰⁹; *ko-to-ne-ta / ktoinetai* / (nom. pl.): гр. κτοινέται, cf. κτοινέτας (PY Ed 901)²¹⁰; *ko-to-ne-we / ktoinewes* / (nom. pl.): гр. *κτοινηΐτες (PY Ee 995)²¹¹; *ko-to-no-o-ko / ktoino(h)okhos, -on* / (nom. или асс. sing.): гр. *κτοινοχοχος 'земјопоседници' од κτοίνα и έχω (PY Eb 173, -369, -377, Eo 247, Ep 301, -613)²¹², сп. уште, *a-ko-to-no/aktoinos*/: гр. *άκτοιнос (PY Aq 218)²¹³.

²⁰⁶ Docs², 556; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; G. Maddoli, *SMEA* 7 (1968), 64; O. Landau, *MGPn*, 74, 180, 235 упатува на κωντός. Сепак треба да се каже дека во некои етимолошки прирачници, сп. J. B. Hofmann, *EWdGr*, sv. гр. форма κώθων е изведувана од *κοΓαθων, но мик. сведоштва доколку се точни укажуваат на отсуството на дигамата.

²⁰⁷ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W. d. idg. S.*, I, 504; J. Pokorny, *IEW*, 626; J. B. Hofmann, *EWdGr*, 163.

²⁰⁸ Docs², 400-401, 443ss., 556, Docs., 232ss. ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 26, 186ss., 431; E. Vilborg, *Grammar*, 23, 35, 67; M. Lejeune, *Mémoires* II, 51, III, 147; E. Risch, *Cambridge Coll.*, 150; M. Lejeune, *Phonétique*, 11, 214, 219; M. D. Petruševski, *SMEA* 12 (1970), 122; V. Georgiev, *Coll. Mys.*, 342. За етимологијата на овој гр. збор види кај: Docs. 232 кој го изведува од радикалот *kti-; L. R. Palmer, *Interpretation*, 186; V. Georgiev, кој го доведува во врска со и.-е. *ktō-nyā, cf. κτήνος, κτήμα, κτάομαι; O. Szemerényi, *SMEA* 1, (1966), 48; P. Chantraine, *DELG*, 592 упатува на κτίζω; Во поново време П.Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 138 и особено 140 упатува на и.-е. *ktei-, од кого треба да е помикенското *κτεи-μι 'населува', а запазено со аблаутната степен на i во микенските форми *ki-ti-ta/ktitai*/: гр. κτίται, cf. Хом. περκτίται 'соседи', *te-ta-ki-ti-ta/metaktitai*/: гр. μετακτίται 'преселници'.

²⁰⁹ Docs², 556, Docs 398 наместо, *ko-to-na <a>no-no*; E. Vilborg, *Grammar*, 50; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 15 (1965), 49; F. Vader, *Acta Mys.*, II, 173; M. Lejeune, *Mémoires* II, 294; П.Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 89.

²¹⁰ Docs², 453, 556, Docs., 264 398; L. R. Palmer, *Interpretation*, 212, 430; E. Vilborg, *Grammar*, 71, 148; M. Lejeune, *Mémoires* II, 293; *MGV* I, 214; M. D. Petruševski, *SMEA* 12 (1970), 124 упатува на една основа *ktoino/e; P. Chantraine, *DELG*, 592; H. Frisk, *GEW*, III, 139; A. Morpurgo, *Coll. Mys.*, 97, 106.

²¹¹ Docs², 453, 557, Docs., 264 398; L. R. Palmer, *Interpretation*, 130, 430; E. Vilborg, *Grammar*, 94, 145; M. Lejeune, *Mémoires* III, 149; *MGV* I, 214; M. D. Petruševski, *SMEA* 12 (1970), 124; P. Chantraine, *DELG*, 592; H. Frisk, *GEW*, III, 139; A. Heubeck, *ŽA* 15, (1965), 268.

²¹² Docs², 449, 557, Docs., 248, 398; L. R. Palmer, *Interpretation*, 41 130, 430; E. Vilborg, *Grammar* 48, 60, 140; M. Lejeune, *Mémoires* III, 149; *MGV* I, 182, 198, 214; M. D. Petruševski, *SMEA* 12 (1970), 124 упатува на една основа *ktoino/e; P. Chantraine, *DELG*, 393; H. Frisk, *GEW*, III, 139; A.

ko-tu-ro₂ / Kotuliōn /: гр. *Κοτύλλων од *Κοτύλων, cf. гр. Κότυλος (PY Cn 436, Eb 839,-892, Ep 301,-613, Jn 431, TH Of 34); *ko-tu-ro₂-ne / Kotuliōnei* / (dat.) сп. Κότυλος (PY Eb 1347)²¹⁴.

ko-u-ra / koula / (nom.pl. n.): гр. *κουλα, cf. гр. кулός, сп., *κόφιλος > коίλος (KN Lc 528, 530,-531,-532,-534,-540,-551,-553,-560,-7376,-7392)²¹⁵.

ko-wa / korwa,-ai / (nom. sing. или pl.) : гр. κόρη, кούρη (KN Ag 87,-88, Ai 63, -190, Ap 639, PY Aa 60,-61..., Ab 186..., Ad 697); *ko-wo / korwos,-ō,-ōi,-oi* / (nom.sing., dual, dat.sing., dat.pl.) : гр. κόρη, кούρη, κῶρος (KN Ag 87,-88, Ai 63,-115..., Ak 610,-611..., Am 819,-827, Ap 629,-639, V 482, Xd 7783, X 7522, PY Aa 60,-61,-76,-85..., Ab 186,-189,-190..Ad 290,-295)²¹⁶.

ko-wa-to/ Korwatos /: гр. *Κορφατοίς (PY Cn 328)²¹⁷.

ko-wi-ro-wo-ko / kowiloworgos / : гр. *κοφιλοφοργός, cf. гр. коилουργός (KN B 101)²¹⁸. 'кој што изработува садови'

ko-wo / kōwos /: гр. κῶφος, cf. κῶας/κῶεα 'руно, мека кожа; овча кожа' (PY Un 718)²¹⁹.

ko-za-ro/Kor-zalos/: гр. *Κορζᾶλος, cf. κορζία (PY Jn 431)²²⁰.

ku-da-jo-qe / Kudaios q^ue /: гр. *Κυδαίος, cf. гр. Κύδων (KN V 1004.)²²¹.

Heubeck, *ŽA* 15,(1965),268; F. Bader, *Acta Myc.*, II,141, 180, 195; M. Lejeune, *Phonétique*, 57; Dž. Čedwik, *Mikenski svet*,169s.; П.Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*,86,103,133,141,145ss, еден вид на титула што ја имаат земјопоседниците.

²¹³ *Docs*²,449, 530,*MGV* II, 171; L. R. Palmer, *Interpretation*,145,405; E. Vilborg, *Grammar*, 73, 142; П.Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*,141.

²¹⁴ *Docs*², 557, *Docs*.,420; L. R. Palmer, *Interpretation*, 203, 431; V. Georgiev, *Ét. Myc.*,62; M. Lejeune, *Mémoires* I, 278; *MGV* I, 212; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 20, (1970), 214; P. Chantraine, *DELG*, 573; H. Frisk, *GEW*,III, 136; A. Heubeck, *Coll. Myc.*, 245; П.Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*,339.

²¹⁵ *Docs*², 557, *Docs*.,398; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431;E. Vilborg, *Grammar*, 63; C. Gallavotti, *Myc. St.*, 65 *korewja > *kourja > *koura, cf. κόρφα, сп. *ko-u-re-ja*.

²¹⁶ *Docs*², 557, *Docs*.,398; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431;E. Vilborg, *Grammar*, 67; P. Chantraine, *DELG*, 567;V. Georgiev, *Ét. Myc.*,180; M. Lejeune, *Phonétique*, 11, 158; H. Frisk, *GEW* I, 921;L. Deoy, *St. Myc.*, Brno, 96;Beekes, *Laryngels*,202,291.

²¹⁷ *Docs*², 557; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431;V. Georgiev, *Suppl.* *Κορφατοίς;O. Lanadu, *MGPn*, 75, 235 *Κῶφαστος, cf. κῶφας.

²¹⁸ *Docs*², 557, *Docs*.,398; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431;E. Vilborg, *Grammar*, 60;*MGV* I, 193, 211; P. Chantraine, *DELG*, 551; M. Lejeune, *Mémoires* I, 102;M. D. Petruševski, *ŽA* 27 (1977),36,39; H. Frisk, *GEW* III, 192; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 20, (1979),162 in *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*,189.

²¹⁹ *Docs*², 557, *Docs*.,398; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; E. Vilborg, *Grammar*, 87; Beekes, *Laryngelas*, 202,291; P. Chantraine, *DELG*, 604; H. Frisk, *GEW* III, 147.

²²⁰ *Docs*², 557; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; V. Georgiev, *Suppl.* *Κορζᾶλος;O. Landu, *MGPn*,75;P. Hr. Ilievski, *Acta Myc.*, II, 271.

ku-da-ma-ro /Kuda-marōn/: гр. *Κυδα-μάρων од гр. κῦδος 'слава, чест, почит' и μάρη (PY Es 644.13, 650.4, 652)²²².

ku-do / Kudōn /: гр. Κύδων (KN Df 1210)²²³; *ku-do-ni-ja / Kudōnia /*: гр. Κυδωνία (KN Ce 59.3, Co 904.1, C 989, Fh 359, G 820.1, Lc 481, 7377, Sd 4404, Wb 7713); *ku-do-ni-jo / Kudōnios /*: гр. Κυδωνίος (Gg 711, Xd 169)²²⁴.

ku-ka-da-ro / Kukadaros /: гр. *Κυκά-δαρος (KN Uf 836), сп., *ku-ka-no / kuka-anōr /*: гр. *Κυκ-άνωρ (KN Dc 1337)²²⁵.

ku-ka-ro / Kukalos /: гр. *Κύκαλος: гр. Κύκαλα (KN Da 1238, Ra 1548)²²⁶, можеби овде треба да се додаде и мик. антропоним *ku-ka-ra-so/Kuklasos/*: гр. *Κυκλασος од гр. Κυκλαῖος, cf. Κύκαλα (PY Cn 643)²²⁷.

ku-ka-so / Kukas(s)os /: гр. *Κύκασ(σ)ος, cf. κυκάω (KN As 5719.1, V 429.2)²²⁸.

и.-е. *k^ue-k^ulo-²²⁹, *ku-ke-re-u / Kukleus /*: гр. Κυклеус (PY Jn 845.12)²³⁰.

ku-ke-to / Kuk-ētōr /: гр. *Κυκ-ήτωρ (KN Da 1392)²³¹.

ku-mi-na / kumina /(nom.pl): гр. κύμινα 'кимион, ким' (MY Ge 605.2); *ku-mi-no / kuminon /*: гр. κύμινον (MY Ge 602)²³².

²²¹ Docs², 557; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; O. Lanadu, *MGNP*, 75, 176, 203 упатува и на Худаῖος; C. J. Ruijgh, *Études*, 220 *Κυδαῖος го смета за патроним од Κυδᾶς или за хипокористик од *Κυδ-άνωρ.

²²² Docs², 557, Docs., 420; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; O. Lanadu, *MGNP*, 75; V. Georgiev., *Suppl.* од κυδᾶς и μάρη, cf. Εὐ-μάρων или од *Κυδι-μαρων со ι-α > α-α.

²²³ Docs², 557; *MGV* II, 171, cf. Κυδωνία.

²²⁴ Docs², 557, Docs., 146 Κύδωνες, 420; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; O. Lanadu, *MGNP*, 75; V. Georgiev., *Lexique*, s.v., *Atti Roma*, 371; P. Meriggi, *Ét. Mys.*, 194; M. Lejeune, *Mémoires* I, 28, II, 256; *MGV* I, 182, 214; J. Chadwick, *Acta Mys.*, I, 28 in *IF* 75 1970), 100 in *Acta Mys.*, I, 28E. Risch, *MH* 22(1965), 193.; Dž. Čedwik, *Mikenski svet*, 101, 264; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 266.

²²⁵ Docs², 557; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; M. Lejeune, *Mémoires* I, 109; O. Landu, *MGNP*, 75, 166 *Κυκ-άνωρ, cf. κυκάω.

²²⁶ Docs², 557; L. R. Palmer, *Interpretation*, 337, 431; M. Lejeune, *Mémoires* III, 203; V. Georgiev, *Lexique*, s.v. Κώκαλος.

²²⁷ Docs², 557; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; V. Georgiev, *Suppl.*, II, s.v.; O. Landau, *MGNP*, 75; M. Lejeune, *Mémoires* I, 300.

²²⁸ Docs², 557; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; M. Lejeune, *Mémoires* III, 203; O. Landau, *MGNP*, 76, 185 *Κυκασ(σ)ος, cf. κυκάω 'мешам, се мешам, се бранувам'.

²²⁹ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 515; J. Pokorny, *IEW*, 640; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 164; P. Chantraine, *DELG*, 597; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 88.

²³⁰ Docs², 557, Docs., 420; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; O. Lanadu, *MGNP*, 76, 178, 236; *MGV* I, 214; M. Lejeune, *Phonétique*, 46; P. Chantraine, *DELG*, 597 in *Acta Mys.*, II, 201; H. Frisk, *GEW* III, 139; P. Attinger, *ŽA* 27 (1977), 39. F. Geschnitzer, *Coll. Mys.*, 118; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 144 in *Животот на микенците*, 185, 200.

²³¹ Docs², 557; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; M. Lejeune, *Mémoires* III, 203; O. Landau, *MGNP*, 76, 166 *Κυκ-ήτωρ, cf. κυκάω.

и.-е. *k'(u)uo-/*k'uo-²³³, *ku-na-ke-ta-i* / *kunāgetāhi* / (dat.pl) : гр. *κυναγέταλι, cf., κυναγέτας, κυνηγέτης 'водачи на кучиња, ловџии', како сложенка од ἡγέομαι и κύων (PY Na 248)²³⁴, сп., *ku-ne* / *Kunēs* / : гр. Кύνης (MY Fu 711), *ku-ne-u* / *Kuneus* / : гр. *Κυνεύς, cf. Κύνης (KN Da 1396)²³⁵.

ku-ra-ri-se-ja / *kuparisseia* / (nom.pl.n.): гр. *κυπαρίσσεια од гр. *κυπαρίσσειος : гр. κυπαρίσσινος како изведенка од куπάρισсос (PY Sa 488); *ku-ra-ri-si-jo* / *Kuparissioi* / (nom.pl.m.etnikon) : гр. *Κυπάρισσιοι гр. Κυπάρισσος (PY An 657.8.10)²³⁶, сп., уште, *ku]-ra-ri-so/Kuīparissos*/: гр. Κυπάρισσος (PY Na 514)²³⁷.

ku-ra-ro / *kupairos,-on* / : гр. κύπαιρον,-он, cf., гр. κύπαιρος (KN Ga [454], 465.2, 517, 519); *ku-ra-ro₂* / *kuparyos* / : гр. κύπαιρος (PY An 616.1, Un 249.1.), *ku-ra-ro-we* / *kupairowen* / (nom.n.): гр. *κυπα(ι)ρόφев, cf. κύпαιρος (PY Fr 1203)²³⁸.

и.-е. *kubh-s-elo-²³⁹, *ku-pe-se-ro* / *Kupselos* / : гр. *Κύψелος, cf. гр. κύψелος, куψέλη (KN Og 4467.2)²⁴⁰.

ku-pe-te-jo / *Kupteios* / : гр. *Κύπτειος од *Κύπτας, cf. куптáζω (KN X 974)²⁴¹.

²³² Docs², 557, Docs., 227, 398, cf. угар. *knn*, хебр. *kammon*, акад. *katunu*; L. R. Palmer, *Interpretation*, 272, 431; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 15 (1965), 51; E. Vilborg, *Grammar*, 63; *MGV* I, 215; P. Chantraine, *DELG*, 599; H. Frisk, *GEW* III, 140; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 159, 204.

²³³ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 466; J. Pokorny, *IEW*, 633; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 167; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 145; M. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 88.

²³⁴ Docs², 557; L. R. Palmer, *Interpretation*, 306, 431; F. Bader, *Acta Myc.* II, 158; E. Risch, *Ét. Myc.*, 167, 169; E. Vilborg, *Grammar*, 140, 148; A. Morpurgo, *Coll. Myc.*, 102, 107; O. Landau, *MGPn*, 231; *MGV* I 200, 215; M. Lejeune, *Phonétique*, 97; P. Chantraine, *DELG*, 405, 604; H. Frisk, *GEW* III, 99.

²³⁵ Docs², 557; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; O. Landau, *MGPn*, 76, 179, 231, cf. κύων; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.

²³⁶ Docs², 557, Docs. 148, 373, 398; L. R. Palmer, *Interpretation*, 159, 431; M. Lejeune, *Mémoires* I, 32, 116, 142, II, 138; E. Risch, *Ét. Myc.*, 170; E. Vilborg, *Grammar*, 75, 150, 152; *MGV* I 215; P. Chantraine, *DELG*, 600; P. Hr. Ilievski, *Acta Ille Coll. Aeg. Pr.* 99; Dž. Čedavik, *Mikenski svet*, 76ss; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 265.

²³⁷ Docs², 557, *MGV* I, 215; J. Chadwick, *Minos*, 7 (1963), 133; P. Hr. Ilievski, *Acta Ille Coll. Aeg. Pr.* 99; M. Lejeune, *Mémoires* I, 116 in *Mémoires* II, 138

²³⁸ Docs², 558, Docs., 398; L. R. Palmer, *Interpretation*, 159, 431; M. Lejeune, *Mémoires* III, 102; E. Vilborg, *Grammar*, 33, 60; *MGV* II 172 κύπειρος κύпαιρος; M. S. Ruiperez, *Acta Myc.*, I, 162 *ku-ra-ro* и *ku-ra-ro₂* ги смета за морфолошки варијанти од *κύπαρος / *κυπαρρος > κύпαιρος; P. Chantraine, *DELG*, 600; M. D. Petruševski, *SMEA* 12 (1970), 121; H. Frisk, *GEW* III, 140; *MGV* I, 215; A. Huebeck, *Coll. Myc.*, 245; P. Hr. Ilievski, *Minos* 7 (1963), 143; M. S. Ruiperez, *Acta Myc.*, 162; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 159, 179.

²³⁹ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 375; J. Pokorny, *IEW*, 591; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 167;

²⁴⁰ Docs², 558, Docs., 400; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; O. Landau, *MGPn*, 76, 181, 232; E. Vilborg, *Grammar*, 36, 60; P. Chantraine, *DELG*, 604, H. Frisk, *GEW* III, 142. куψέλη 'sandak'

²⁴¹ Docs², 558; C. J. Ruijgh, *Études* 264; O. Landau, *MGPn*, 76. куптáζω 'се наведнувам над н.; се грижам'

ku-pi-ri-jo / Kuprios / : гр. Κύπριος cf., гр. Κύπρος, како лично име се јавува во (PY Cn 131, Cn 719), име на еден ковач (PY Jn 320), а на плочките од Кнос (KN Fh 347.1,-361,-372,-5446.1,-5447,-5476, Ga 517,-676,-677, Gg 995, K 773, X 468.1.) волнените и текстилните производи се означени со *ku-pi-ri-jo/kuprioi/* 'кипарски')²⁴². Сооглед на вака големата фреквентност на зборот *ku-pi-ri-jo*, на микенски плочки од Кнос и Пил, П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 205-206 заклучува дека под тој збор, по се изгледа не станува збор за етникон како што се мисли, туку во него се крие називот на трговците од Кипар со кои микенските грци воделе богата размена.

ku-ra-no / Kullanos / : гр. *Κύλλανος cf., гр. Κύλληνος (KN As 1517.6)²⁴³.

ku-re-we / skulewes, Skurewes, kurewes / : гр. *σκυληΐνες, cf. σκυλον, σκύλος, cf. σκύμνος, σκύλαξ, односно од *Σκῦρηΐνες како етникон од Σκεῦρος или пак е во прашање κυρηΐνες од κῦρος, cf. κυρέω, κύριος. (PY An 519.14,-654.6.16, Cn 3.4, Ma 90.2)²⁴⁴.

ku-ro₂ / Kulyos или Kuryos / : гр. Κύλλος или Κύριος (KN As 603.3, U 4478.17, PY Ea 814), cf. *ku-ro₂-jo / Kurioio или Kulloio /* (gen. sing.) од гр. Κύλλος одн., Κύλλος (KN B 822.1)²⁴⁵.

ku-sa-me-ni-jo / Kussamenios / : гр. *Κυσσαμένιος (PY An 519.16, Aq 218.4)²⁴⁶.

ku-so / Kursos или Kusōn / : гр. *Κύρσος или *Κύσων (PY Eb 893, Ep 301.10)²⁴⁷.

²⁴² Docs², 558, Docs., 420; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; O. Landau, *MGP*N, 76, 175, 220; E. Vilborg, *Grammar*, 152; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; M. Lejeune, *Mémoires* I, 277, I, 290; *MGV* I, 215 *MGV* II, 172; P. Chantraine, *DELG*, 601; H. Frisk, *GEW* III, 141.

²⁴³ Docs², 558, Docs., 420; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; O. Landau, *MGP*N, 76, 182, 183; *MGV* I, 214 Κύλληνος, P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 143 предлага *Κυρ-άνωρ од κύρω и ανωρ, cf., П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 302.

²⁴⁴ Docs², 430, 558, Docs., 191; L. R. Palmer, *Interpretation*, 153, 431; M. Lejeune, *Mémoires* I, 74, II, 177; E. Vilborg, *Grammar*, 94; F. R. Adrados, *Acta Mys.*, I, 194; L. R. Palmer, *Minos* 4(1956), 128; A. Furmak, *Eranos* 52(1954), 43.; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 344.; κῦρος, cf. κυρέω, κύριος 'сила, власт, влијание, закон, сила'

²⁴⁵ Docs², 558, Docs., 420; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 278, 313, II, 67; V. Georgiev, *Suppl.*, s.v.; O. Landau, *MGP*N, 76, 204; C. J. Ruijgh, *Études*, 275 *Κυλος, cf. κύλλος; P. Hr. Ilievski, *Acta Mys.*, II, 275 Κύλλων in *Coll. Mys.*, 143; H. Frisk, *GEW* III, 143; A. Heubeck, *Coll. Mys.*, 246, Σκύλας.

²⁴⁶ Docs², 558, Docs., 431; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; M. Lejeune, *Mémoires*, III, 152; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; O. Landau, *MGP*N, 77, 172, 176 κύρω cf. Κύρσας; E. Vilborg, *Grammar*, 118, 151; A. Heubeck, *BN* 8, (1957), 273 го изведува од гр. κῦδος, аор. *ἐκυδσάμην.

ku-so-no / Kusonos /: гр. *Κύσωνος, (PY Ae 8)²⁴⁸

ku-su-ra / ksun-pas /: гр. ξύν-παν (KN Fh 367, PY Fr 1201);]*ku-su-ra-ta / ksun-pata* / (nom. pl. n.) : гр. ξύν-παντα (KN Dp 699); *ku-su-[ra-te] / ksun-pantes* / (nom. pl. m.) : гр. ξύν-παντες од гр. ξύν и пᾶς, пᾶσα, πᾶν (KN B 817)²⁴⁹.

ku-ta-si-jo / Kutaisios /: гр. *Κυταΐσιος, cf. *Κύταιτον и Κύταιον (KN Da 1394, Dv 1237)²⁵⁰.

ku-ta-i-to (KN C 902.10 Xd 146.2), cf., *ku-ta-to*.

ku-ta-ti-jo / Kutatios /: гр. *Κυταΐτιος од *Κύταιτον, cf., Κύταιον (KN As 1516, Ga 419.1.2,-673.3,- Wb 5662, X 7897), cf. *ku-ta-ti-ja-qe / Kutaitia -q^ue* /: гр. *Κυταΐτια τε (KN G 820.3)²⁵¹.

ku-ta-to / Kutaiton /: гр. *Κύταιτον, cf., Κύταιον (KN Ce 59,-Da 1114,-1116,-1123,-1341,-1435,-2027,-5179,-5220,-5308, Db 1110,-1115,-1126,-5310,-5352, Dc 1117 -1118, Dd 1468, De 1109, Dk 1064,-1065,-1066, Dm 1176,-1179, Dq 442, Dv 1111,-1113,-1124, Ga 454,-462.2, Mc 4455,-4459, Xd 80,-111, X 409)²⁵².

ku-te-ra₃ / Kuthērai / (nom.pl.) : гр. Κυθηραί од гр. Κύθηρα (PY Aa 506, Ab 562), *ku-te-ra-o / Kuthēraōn* / (gen.pl) од Κυθήρα (PY Ad 390,-679); *ku-te-re-u / Kuthērus* /: гр. Κυθηρεύς (PY An 261.6), *ku-te-ro / Kuthēros* /: гр. Κύθηρος (KN B 822.1)²⁵³.

²⁴⁷ Docs², 558, Docs., 421; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; V. Georgiev, *Lexique*, s.v, *Κύρσος или *Κύρσων; O. Landau, *MGN*, 77, 185, 190, cf. *Κύρσος,-ων, cf. κύρω.

²⁴⁸ Docs², 558; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; O. Landau, *MGN*, 77,

²⁴⁹ Docs², 558, Docs., 399; L. R. Palmer, *Interpretation*, 19, 54, 431; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 211, 291 in *Phonétique*, 73; V. Georgiev, *Ét. Myc.*, 187; E. Vilborg, *Grammar*, 91; P. Hr. Ilievski, *Minos* 7 (1963) 146; *MGV* I, 225, 233; *MGV* II, 178; P. Chantraine, *DELG*, 768, 859. Сп., *ku-su-to-ro-qa / ksun-strog^{uh}a* /: гр. ξυν-στροφά, cf. гр. συ-στροφή (KN B 817, PY Ed 411.1, Er 880.8).

²⁵⁰ Docs², 558; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; O. Landau, *MGN*, 77; V. Georgiev, *Suppl.*

²⁵¹ Docs², 558, Docs., 146, 215; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; E. Vilborg, *Grammar*, 152.

²⁵² Docs², 558, Docs., 146, 215 Kutaistos; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; E. Vilborg, *Grammar*, 35; O. Landau, *MGN*, 227; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 15, (1965), 48; A. Bartonek, *Minos* 8, (1963), 54; M. D. Petruševski, *Toponomastik*, 166; Dž. Čedvik, *Mikenski svet*, 100; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 121, 229.

²⁵³ Docs², 558, 559, Docs., 148 *Kutheraī од *Kuthera; L. R. Palmer, *Interpretation*, 114, 128, 432; M. Lejeune, *Mémoires* I, 106, 272, III, 86; E. Vilborg, *Grammar*, 33, 152; *MGV* I, 196, 214; C. J. Ruijgh, *Études, Kutheraī* этникон од *Kuthros* или *Kuthera*; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 9 1959, 120.

ku-te-so / kutisos / (instr. sing.): гр. *κύτεσος : гр. κύτισος (PY Ta 707.3); *ku-te-se-ja / kuteseia* / (nom.sg. f.) од гр. κύτισος (PY Ta 713.3, -715.1); *ku-te-se-jo / kuteseios, -ois* / (nom sing.; instr. pl.) од гр. κύτισος (PY Ta 707.2, 708.1)²⁵⁴.

ku-to / Kurtos, Kunton, Kuton /: гр. Κύρτος, Κύντων, Κύτων (KN As 1516.20)²⁵⁵.

ku-tu-qa-no/Ktuq^uanō или *Ktuq^u-ainō* /: гр. *Κτυπανώ или *Κτυп-ανώ (KN Ap 639.9)²⁵⁶.

ku-wa-ni-jo-qe / kuwaniois q^ue / (instr.pl.) : гр. *κυFάνιος, cf. гр. κύανеос (PY Ta 714.3), *ku-wa-no / kuanō* / (instr. sing.): гр. *κυFанω, cf., гр. κύανος 'темносин, темен, црн' (PY Ta 642.1, Ta 714.1.3),²⁵⁷, сп. уште, *ku-wa-no-wo-ko-i / kuanо-worgoihi* / (dat.pl.): гр. *κυFανο-Forγoihi од гр. *κυFανο-Forγός од гр. κύανος и *Forγος, cf. гр. ἔργον (MY Oi 701, -702, -703.2, -704)²⁵⁸.

II. Во интервокална позиција

и.-е. *H₂lek-/ *H₂lk-²⁵⁹; *a-ka/Alkās*/: гр. *Ἄλκᾶς (во KN Dn 5318 топоним, а во PY An 1281 лично име); *a-ka-i-jo/Alkaios*/: гр. Ἄλκαῖος (KN De 1084)²⁶⁰, сп., *a-ka-i-je-ja* (TH Of 27)²⁶¹; *a-ka-ma-jo / Alkmaiōi* / (dat.) од гр. Ἄλκμαίων, cf. ἄλκμαῖος: νεανίσκος Hes. (PY Fn 324)²⁶²; *a-ka-ma-wo / Alkmauos, -wōi* / (nom., dat.): од гр. *Ἄλκμάφος, cf., Ἄλκμάων 'полн со сила' (PY Cn 719, Jn 431, Cn 131(dat)); *a-ka-mene/ Alkamenēs* /: гр. Ἄλκαμένης (KN Xd 82)²⁶³; *a-ka-sa-no/ Alksanōr* /: гр. *Ἀλξάνωρ

²⁵⁴ Docs², 559, Docs., 146, 215; L. R. Palmer, *Interpretation*, 338, 346, 349, 432; M. D. Petruševski, *ŽA* 25 (1975), 441; E. Vilborg, *Grammar*, 76, 150; *MGV* I, 215; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 9, (1969), 122; E. Risch, *Cambridge Coll* 154; M. Lejeune, *Phonétique*, 234; P. Hr. Ilievski, *Acta Ille Coll. Aeg. Pr.*, 99; P. Chantraine, *DELG*, 603; H. Frisk, *GEW* III, 141. κύτισος 'детелина, луцерна'.

²⁵⁵ Docs², 559, Docs. 421 *Kurtos, Kurtōn, Kutos, Kutōn*; O. Landau, *MGNP*, 77, 193; L. R. Palmer, *Interpretation*, 432; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 144 *Kurtos* и упатува на F. Bechtel, HP 492 adj. κύρτος.

²⁵⁶ Docs², 559, Docs. 421; V. Georgiev, *Lexique*, s.v. in *Ét. Mys.*, 56; L. R. Palmer, *Interpretation*, 432; O. Landau, *MGNP*, 77; M. Lejeune, *Mémoires* II, 108, III, 51. P. Chantraine, *Atti Roma*, 576.

²⁵⁷ Docs², 559, Docs., 399; E. Vilborg, *Grammar*, 76; L. R. Palmer, *Interpretation*, 26, 432; *MGV* I, 211; M. D. Petruševski, *Atti Roma*, 682; P. Chantraine, *DELG*, 593; H. Frisk, *GEW* III, 139.

²⁵⁸ Docs², 559; M. D. Petruševski, *ŽA* 27 (1977), 39; *MGV* I, 193, 214; P. Chantraine, *DELG*, 593. П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 171, 189, 190-91.

²⁵⁹ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg. S.*, I, 89; J. Pokorny, *IEW*, 32; Beeks, *Laryngeals*, 39 s., 89; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 205 **ə₂lek-*; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 137; P. Chantraine, *DELG*, s.v. ἀλέξω; J.B. Hofmann, *EWdGr.*, 12.

²⁶⁰ Docs², 528, Docs., 146, 415; L. R. Palmer, *Interpretation*, 178, 404; E. Vilborg, *Grammar*, 151; O. Landau, *MGNP*, 17, 162; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 19 (1969), 174 in *Coll. Mys.*, 134, 144.

, cf., Ἀλξήνωρ (KN As 602, PY Jn 415)²⁶⁴; *a-ka-to-wa/Alkathowas/*: гр. *Ἀλκα-θήΦας, сп. Ἀλκαθόος, Ἀλκάθοη (KN Ve 81), *a-ka-to-wa-o/Alka-thowaos /*(gen.) од *Ἀλκα-θήΦας (TH Ug 4)²⁶⁵; *a-ka-wo / Alkawōn /*: гр. *ἈλκάФων, cf., Ἀλκάων (KN Ga 738, PY Jo 438), *a-ka-wo-ne/ Alkawōnei /*(dat.) од гр. * Ἀλκάων (PY Un 219)²⁶⁶; *a-ke-o/ Alkeos/*: гр. Ἄλκεος (PY An 192, Cc 660, PY Mb 1434 (dat), *a-ke-o-jo*(gen.) од гр. Ἄλκεος (KN X 8502, PY Cn 655)²⁶⁷; *a-ke-e-to/Alkei-ētōr/*: гр. *Ἀлкеи-ήτωρ (KN Da 1195)²⁶⁸; *a-ke-ta/Alkestas/* : гр. *Ἀλκέτας (KN B 798, PY Cn 719)²⁶⁹; *a-ke-u / Alkeus /*: гр. Ἄλκεύς (KN Dv 1133, V 151), *a-ke-wo / Alkewos /*(gen.sg.) од гр. Ἄλκεύς (KN Ap 628); *a-ki-to / Alkithōi /*(dat.) од гр. Ἄλκιθος, сп., гр. Ἀλκίθοος (PY Fn 79); *a-ki-to-jo / Alkithoio /*(gen.) од гр. Ἀλκίθοος (PY Fn 50)²⁷⁰; *a-ki-wo-ni-jo/Alkiwonios/*: гр. *ἈлкиФόνιος како патронимик од *ἈлкіФων, : гр. Ἀλκίων (PY An 656)²⁷¹; *a-ko-so-ta / Alxoitas /* : гр. *Ἀλξοίτας (PY An 39, Eq 213, Un 267, Va 482), *a-ko-so-ta-o / Alxoitao /*(gen.) од гр. *Ἀλξοίτας (PY Cn 40)²⁷²; *a-ku-tu-ru-wo / Alktruwōn /* : гр. *ἈλκτρυФών (KN Fh 364)²⁷³; *a-ku-wo / Alkuōn /*: гр. *ἈлкуФών, cf., Ἀлкуών, (KN U

²⁶¹ Docs², 528; A. Morpurgo, *Coll. Mys.*, 101 како извденка од *a-ka-i-jo* исто и P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 137.

²⁶² Docs², 528; O. Landau, *MGN*, 17, 162, 176; E. Vilborg, *Grammar*, 38; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 19 (1969), 174 in *Coll. Mys.*, 138.

²⁶³ Docs², 404, 528; *MGV* I, 170, 220; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 19(1969), 174 in *Coll. Mys.*, 138 in *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 237s.

²⁶⁴ Cf. E. Schwyzer, *Gr. Dial.*, 761 Ἀλχσήνωρ; O. Landau, *MGN*, 17, 164; A. Heubeck, *BN* 8,(1957), 274 in *Minos* 6 (1958), 55 **alk-ti-anor*; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 19(1969), 174; P. Attinger, *ŽA* 27(1977), 73.

²⁶⁵ Docs², 529, O. Landau, *MGN*, 17, 162, 167; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 19(1969), 174 in *Coll. Mys.* 174 in *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 239s.; Y. Duhoux, *Minos*, 14 (1975), 124.

²⁶⁶ *MGV* I, 170 ἀλκή; C. J. Ruijgh, *Minos* 9 (1968), 129 смета дека е хипокористик од Ἀλκαμένης или Ἀλκάνωρ, P. Hr. Ilievski, *ŽA* 19(1969), 174 in *Coll. Mys.*, 137.

²⁶⁷ Docs², 529, Docs., 415; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 138.

²⁶⁸ Docs², 529, L. R. Palmer, *Interpretation*, 404; O. Landau, *MGN*, 17, 162; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 138 *Alkeiētōr*.

²⁶⁹ Docs², 529, Docs., 415; O. Landau, *MGN*, 18; L. R. Palmer, *Interpretation*, 404; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 19 (1969), 174 in *Atti Roma* 618 ἀγέρτας; *Coll. Mys.*, 136.

²⁷⁰ Docs², 501, 528, Docs., 140, 146, 199, 324, 386, 415; L. R. Palmer, *Interpretation*, 166, 178, 348, 404; E. Vilborg, *Grammar*, 38, 151; *MGV* I, 178, 208, 220, 215; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 19(1969), 174 in *Coll. Mys.*, 138; O. Landau, *MGN*, 17, 162, 176; M. Lejeune, *Mémoires* I, 178.

²⁷¹ Docs², 529; C. J. Ruijgh, *Minos* 9 (1968), 148; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 138.

²⁷² Docs², 530; L. R. Palmer, *Interpretation*, 81, 217; H. Mühlestein, *Atti Roma* 659 in *SMEA* 9 (1969) 89; *MGV* II 157; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 12 (1970), 100 Ἀλξότας.

²⁷³ Docs², 530, Docs. 416; A. Heubeck, *BN* 8 (1957), 274 in *IF* 69 (1964), 271; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 138.

109)²⁷⁴; *a-na-ki-ti/An-alktis*/: гр. *Αν-αλκτις, cf., 'Αλκ-αίνετος (KN Dv 1471)²⁷⁵; *a-re-ka-sa-da-ra / Alexandra* /: гр. 'Αλεξάνδρα, cf., 'Αλέξανδρος (MY V 659)²⁷⁶; *a-re-ke-se-u / Alexeus* /: гр. *'Αλεξεύς, cf. ἀλέξω (KN Da 1156, MY Fu 711)²⁷⁷; *a-re-ki-si-to/Alexitos*/: гр. *'Αλέξιτος (PY Vn 865), *a-re-ki-si-to-jo/Alexitoio*/(gen.sg.) од *'Αλέξιτος. За *'Αλέξιτος се претполага дека е хипокористик од 'Αλεξιτέλης²⁷⁸; *a-re-ko-to-re / Alektorei* /(dat. sg.) од 'Αλέκτωρ (KN Ce 152)²⁷⁹; *a-re-ku-tu-ru-wo / Alektruōn* /: гр. 'Αλεκτρώων (PY An 654, Es 650), *a-re-ku-tu-ru-wo/Alektruwonos*/(gen. sg.) од гр. 'Αλεκτρώων (PY Es 644), *a-re-ku-tu-ru-[wo]-ne/Alektruwonei*/(dat.) од гр. 'Αλεκτρώων (PY Es 649)²⁸⁰; *o-ta-ki/Oit-alki*/(dat) од гр. Οἶτ-άλκις (MY Fo 101)²⁸¹, *pi-ra-ki / Phil-alkis*/: гр. *Φίλ-αλκτις²⁸².

a-ka-de / Arkadēs /: гр. *'Αρκάδης, сп., 'Αρκάς (KN B 799)²⁸³.

a₂-ka-a₂-ki-ri-jo/Akaagraios/: гр. *'Ακααγριαῖος (PY Cn 3)²⁸⁴, сп., *a₂-ka-a₂-ki-ri-jo/Akas-agrios*/: гр. *'Ακασ-αγριος како изведенка од *'Акῶς и ἄγριος ((PY An 661)²⁸⁵

²⁷⁴ *Docs*², 530, *Docs*. 415; L. R. Palmer, *Interpretation*, 406; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 288; O. Landau, *MGPN*, 21, 181, 232.

²⁷⁵ *Docs*², 531; L. R. Palmer, *Interpretation*, 406; O. Landau, *MGPN*, 22; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 43; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 139, /*An-alktis*/ или /*Ain-alktis*/.

²⁷⁶ *Docs*², 426, 533, *Docs*. 416; A. Heubeck, *BN* 8 (1957), 273 in *Glotta* 69 (1970), 71; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 137; O. Masson, *SMEA* 2 (1967), 28 ss.; *GEW* III, 25; *DELG*, 88; F. Bader, *Atti Roma*, **Alk-tj-andros*.

²⁷⁷ Обично се смета дека микенската форма *a-re-ke-se-u* е еден хипокористикон од гр. 'Αλέξανδρος или 'Αεξάνωρ, cf. *Docs*², 533, *Docs*. 416; A. Heubeck, *BN* 8 (1957), 269, 274; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 6 (1956), 325, *ŽA* 17(1967), 28, *ŽA* 19(1969), 23 in *Coll. Mys.*, 137; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 175; O. Landau, *MGPN*, 27, 179; E. Vilborg, *Grammar*, 146; L. R. Palmer, *Interpretation*, 28; M. Lejeune, *Mémoires*, III, 36; H. Frisk, *GEW* III, 25; P. Chantraine, *DELG*, s.v., ἀλέξω.

²⁷⁸ *Docs*², 534, *Docs*. 416; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 38 in *Mémoires*, III, 36, 300; O. Landau, *MGPN*, 28, 179; F. Ferluga, *ŽA* 25(1975), 382; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 137 можеби е /*Alexit(t)os*/.

²⁷⁹ *Docs*², 534; F. Ferluga, *ŽA* 25(1975), 382; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 137; P. Chantraine, *DELG*, 58; *MGV* II, 157.

²⁸⁰ *Docs*², 528, *Docs*. 192, 416; O. Landau, *MGPN*, 28, 141, 232; L. R. Palmer, *Interpretation*, 26, 77; M. Lejeune, *Phonétique*, 163, 177, 285; M. Lejeune, *Mémoires* III, 152; F. Bader *Minos* 14(1975), 84; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 179; *MGV* I, 170; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 137; H. Frisk, *GEW* III, 25; P. Chantraine, *DELG*, 58.

²⁸¹ *Docs*², 566; A. Heubeck, *Kadmos* 2 (1963), 75, *Oit-alk-s* како инверзна форма на образување од *a-ko-so-ta*; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 139.

²⁸² *Docs*², 571; A. Heubeck, *Kadmos* 2 (1963), 75 cf. 'Αλκίνοος; F. Bader, *Acta Mys*, II, 143, 161; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 139.

²⁸³ *Docs*², 528, *Docs*. 415; O. Landau, *MGPN*, 17, 158, 167 ἀκίδης; V. Georgiev, *Suppl.*, "Αργαδεῖς или "Αρκαδες.

²⁸⁴ *Docs*², 536, *Docs*. 207; E. Vilborg, *Grammar*, 144; C. J. Ruijgh, *Études*, 174, 227; L. R. Palmer, *Interpretation*, 157, 173, 404 **Aigai-Aigeira*; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 368.

²⁸⁵ M. Lejeune, *Mémoires*, II, 372 од *'Акῶς ἄγρος; C. J. Ruijgh, *Études*, 174, 227.

и.-е. **η-krHs-no*²⁸⁶; *a-ka-ra-no* / *akaranos* / : гр. *ἀκάρῳνος, cf., ἀκάρηνος (PY Ta 715)²⁸⁷.

и.-е. **ak'ηto*²⁸⁸; *a-ka-ta-jo* / *Aktaios, -aioi* / (nom., dat.) од гр. Ἀκαταῖος (KN Dv 1086, PY Eo 269); *a-ka-ta-jo-jo* / *Aktaioio* / (gen.) од Ἀκαταῖος (PY En 659, Eo 269)²⁸⁹.

a-ke-ti-jo / *Akestios* / : гр. Ἀκέστιος (PY An 209)²⁹⁰.

a-ke-ti-ra₂ / *askētriai* / : гр. ἀσκήτρια од гр. ἀσκέω, (PY Aa 815, TH Of 36), *a-ke-ti-ri-ja* / *askētiriai* / (nom.pl., dual): гр. ἀσκήστρια, *ἀσκήτρια од гр. ἀσκήστρια (KN Ai 739, PY Aa 85), *a-ze-ti-ri-ja* како постара варијанта на пишување (KN Ap 694, Ln 1568, Xe 544, X 7737)²⁹¹, *a-ke-ti-ra₂-o* / *askētriaōn* / (gen.pl.) од гр. ἀσκήστρια (PY Ad 290), *a-ke-ti-ri-ja-i* / *askētiriāhi* / (dat.pl.) од ἀσκήστρια (PY Fn 187, Un219, MY Fo 101)²⁹².

a-ki-ti-to / *aktitos, -on* / : гр. ἄκτιτος (PY Na 406, Et 880)²⁹³.

a-ko-mo-ni-jo / *Akmonios* / : гр. *Ἀκμόνιος, cf. Ἄκμων, Ἀκμονίδης (KN De 1112)²⁹⁴.

²⁸⁶ V. Georgiev, *Acta Myc.*, II, 372.

²⁸⁷ *Docs*², 501, 528; L. R. Palmer, *Interpretation*, 348, 404; E. Vilborg, *Grammar*, 73, C. J. Ruijgh, *Études*, 187; E. Risch, *SMEA*, 1 (1966), 55; J. L. O'Neil, *Glotta*, 47(1967), 31; *MGV* I, 208.

²⁸⁸ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W. d. idg. S.*, I, 31; J. Pokorny, *IEW*, 20; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 9, 11.

²⁸⁹ *Docs*², 501, 528; *Docs.*, 415; L. R. Palmer, *Interpretation*, 191, 196, 404; V. Georgiev, *Suppl.*, Ἀκταῖων; O. Landau, *MGN*, 17, 175, 213, 225, cf. ἀκτή, сп. топ. Ἀκτῆ; P. Hr. Ilievski, *Coll. Myc.*, 139 Ἀγαθαῖος; *MGV* I, 169.

²⁹⁰ *Docs*², 529 Ἀκέστιος; *Docs.*, 415 Ἀκέστιος, O. Landau, *MGN*, 18, 207 Ἀκέστιος, cf., ἀκέομαι; L. R. Palmer, *Interpretation*, 405; V. Georgiev, *Lexique*, Ἀρχετίων или Ἀρχέτιος.

²⁹¹ За варијантите *a-ke-ti-ri-ja* : *a-ze-ti-ri-ja* види поопширно во одделот за микенската *za, ze, zo* серија силабограми.

²⁹² Микенските форми, по опстојната анализа на J. T. Killen, *Coll. Myc.*, 165ss, главно се изведуваат од глаголската основа ἀσκέω во значењето 'довршува, украсува' чија што етимологија е непозната, Cf., *Docs*², 529, *Docs.*, 387; M. Lejeune, *Mémoires* II, 208; P. Chantraine, *DELG*, 124; H. Frisk, *GEW* III, 41; M. D. Petruševski, *Acta Myc.*, II, 135 in *ŽA* 25(1975), 440; A. Morpurgo, *Coll. Myc.*, 99; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 105, 171, 196; За возможната интерпреација на микенските форми од гр. ἀκέομαι од гр. ἄκος, види кај A. Heubeck, *Glotta* 39(1961), 168; *MGV* I, 169; P. Chantraine, *DELG*, 50 каде што гр. ἄκος се изведува од и.-е. **ye_hk-*/**γHk-*; Покрај ови согледувања во микенологијата е присутно и мислењето дека станува збор за гр. ἀγέτρια; маῖα од ἀγέομαι, сп., V. Georgiev, *Ét. Myc.*, 183, P. Chantraine, *Ét. Myc.*, 99; *Docs*², 418; *Docs.*, 158, 387.

²⁹³ *Docs*², 529, *Docs.*, 415; V. Georgiev, *Ét. Myc.*, 183; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 134, II, 37; E. Vilborg, *Grammar*, 73, 115, 142; *MGV* I, 166, 213; M. Lejeune, *Phonétique*, 39, 70, 198, 208; P. Chantraine, *DELG*, 529; H. Frisk, *GEW* III, 139; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 139-140.

и.-е. *ak'-ro-²⁹⁵, a-ko-ro-da-mo-jo / Akrodamoio / (gen.): од гр. *Ἀκρόδαμος, cf. гр. Ἀκρόδημος (KN B 1025)²⁹⁶.

a-ko-te-u / Akonteus /: гр. Ἀκοντεύς (PY Cn 643)²⁹⁷.

a-ko-to-no / aktoinoi / (nom.pl): од гр. ἄκτινος (PY Aq 218)²⁹⁸.

a-ma-ko-to / ^hAimaktō /: гр. *ἄιμακτω: гр. αἰμακτός (KN Fr 14)²⁹⁹.

a-na-pu-ke/an-ampukes/: гр. *ἄν-ἀμπυκες, cf., ἄν-ἀμπυξ 'панделката со која косата се врзувала над челото' (PY Ub 1315)³⁰⁰.

a-no de-ki-si-wo / Ano-dexiwōi или Anor-dexiwōi / (dat) од гр. *Ἄνο-δέξιφος или од *Ἄвор-δέξιφος (PY Cn 254)³⁰¹.

a-no-ke-wa/Arno-skewas/: гр. *Ἄрно-σκέφας (PY An 192)³⁰²; a-no-ke-we / Anoskewēs /: гр. *Ἄвоскеφής (KN Db 1261, PY An 192)³⁰³, сп. ја алтернацијата на микенските силабогарми *ke/ze* во a-no-ze-we/ Anoskewēs или Ainoskewēs/: гр. *Ἄвоскеύης или *Ἄινοξευής > *Ἄινοσσευής (PY Cn 600)³⁰⁴.

²⁹⁴ Docs², 529, Docs., 415; L. R. Palmer, *Interpretation*, 404; O. Landau, *MGPn*, 19, 235; A. Heubeck, *IF* 69 (1964), 271. *Ἀκμόνιος како патронимик од Ἄκμων 'наковална' или *Ἀλκμόνιος од Ἄλκμων.

²⁹⁵ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 28; J. Pokorny, *IEW*, 21; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 11.

²⁹⁶ Docs², 530; *MGV* II, 156. На значењето *Ἀγρόδομος упатува, C. Milani, *RIL* 103(1969), 640.

²⁹⁷ Docs², 530; L. R. Palmer, *Interpretation*, 405; O. Landau, *MGPn*, 20, 124, 209 ἀκοντίω; V. Georgiev, *Suppl.*, s.v.; A. Heubeck, *IF* 65(1965), 262; F. Ferluga, *ŽA* 25(1975), 382; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 233, 240 a-ko-te-u / Akonteus/ 'Копјаник' од *ákōn* 'кратко копје за фрлање'.

²⁹⁸ Docs², 530, Docs. 387; L. R. Palmer, *Interpretation*, 145, 405; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 37, 293; E. Vilborg, *Grammar*, 73, 142; *MGV* II, 171; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 141.

²⁹⁹ Docs², 530.

³⁰⁰ Docs², 520, 531; L. R. Palmer, *Interpretation*, 328, 467; *MGV* I, 166, 171; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 342, *Mémoires*, II, 41; P. Chantraine, *DELG*, s.v. ἀμπυξ; H. Frisk, *GEW* III, 30; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 12(1970), 110; V. Georgiev, *Acta Myc.*, II, 372; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 268.

³⁰¹ Docs², 531. За ова микенско лично име a-no dekesiwo се претполага дека во првиот дел a-no станува збор за грчкиот преверб *ἀνό / ἀνά, Cf. L. R. Palmer, *Interpretation*, 81 in *Cambridge Coll.*, 278. Според други микенолози во a-no се работи за гр. ἄвор- од *αν-, т.е., a-no de-ke-si-wo/Anro-dexiwōi/, cf. M. Lejeune, *Phonétique*, 197, 211.

³⁰² Docs², 531; B. Čop, *ŽA* 8 (1958), 257; V. Georgiev, *Suppl.*, I, *Ἄνοσχευῶς или *Ἄμνο-σκέφας; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 188 смета е еден dat. loc од еден топоним на -ηφυα.

³⁰³ Docs², 531; L. R. Palmer, *Interpretation*, 407; H. Mühlestein, *Atti Pavia*, 74, M. Lejeune, *Mémoires* II, 102 Αἰνοσκειύης или Αἰνοσκειυής а за алтернацијата на микенската *ke/ze* серија силбограми види кај H. Mühlestein, *MH* 12 (1955), 130; A. Heubeck, *Glotta* 39(1961), 168; E. Vilborg, *Grammar*, 53; M. D. Petruševski, *Acta Myc.*, II, 135.

³⁰⁴ O. Landau, *MGPn*, 23; H. Mühlestein, *MH* 15(1958), 224; Идентификацијата со *Ἄινοξευής > *Ἄινοσσευής е од M. Lejeune, *Mémoires*, II, 23.

a-ra-sa-ki-jo/Apsakios/: гр. *Ἀψάκιος (KN Mc 4455)³⁰⁵.

a-pi-ka-ra-do-jo / Amphikladoio /(gen.): гр. *Ἀμφίκλαδοιο од гр. *Ἀμφίκλαδος (PY Pa 398)³⁰⁶.

a-ra-ka-jo/ Arakaios /: гр. *Ἀρακαῖος (KN B 806)³⁰⁷.

a-ra-ka-te-ja / alakateiai /(nom.pl): гр. *ἀλακάτειαι, cf., гр. ἡλακάτη (KN Ak 5009, Lc 531, PY Aa 89, (dat.sg.) во TH Of 34), *a-ra-ka-te-ja-o / alakateiaōn /*(gen.pl.) од *ἀλακάτεια, cf., гр. ἡλακάτη 'фурка, вретено'(PY Ad 380)³⁰⁸.

a₂-ra-ka-wo/Alalkawon или Alalkawon/: гр. *Ἀλακάφων или *Ἀλαλάκῶν (PY Cn1287)³⁰⁹

a-ra-ko / Arakos /: гр. Ἄρακος (KN As 607, C 911, Db 1236)³¹⁰.

a-ri-ke-u / ^hAlikeus /: гр. *Ἀλικεύς (KN Ai 966)³¹¹, *a-ri-ko / ^hAlikos /*: гр. *Ἀλικός (KN Da 1353)³¹².

a-ti-ka / Antikās /: гр. *Ἀντίκας (KN V 831)³¹³.

a-pu-ko-ko-wo/amruk-worgoi/(nom.pl.): гр. *ἄμπυκ-Форгои 'што изработувале ленти за глава' од *ἄμπυко-Форγός (PY Ab 210, Ad 671), сп., *a-pu-ke / amrukēs /*(nom.pl.): гр. ἄμπυκες од гр. ἄμπυξ,-κος (PY Ub 1315), *a-na-pu-ke / an-amrukēs /*: гр. ἄν-ἄμπυκες како изведеница од гр. ἄν-ἄμπυξ (PY Ub 1315)³¹⁴.

³⁰⁵ Docs², 531; L. R. Palmer, *Interpretation*, 407; O. Landau, *MGPn*, 24, cf. *Ἀψακος; C. J. Ruijgh, *Études*, 141 *Ἀψάκιος го смета за етникон од еден прдгрчки топоним *Ἀψаκος.

³⁰⁶ Docs², 532; L. R. Palmer, *Interpretation*, 407; O. Landau, *MGPn*, 25, 199, 212 упатува на *Амфи-χαράδ(ρ)οιο, cf. Χαράδρος.

³⁰⁷ Docs², 533; L. R. Palmer, *Interpretation*, 408; O. Landau, *MGPn*, 27, 236 ἀράκην· φιάλην Hes.; P. Hr. Ilievski, *Acta Myc.*, II, 272.

³⁰⁸ Docs², 533, Docs, 388; L. R. Palmer, *Interpretation*, 114,291, 408; E. Vilborg, *Grammar*, 69, 144; *MGV* I, 200; H. Frisk, *GEW* I, 628; P. Chantraine, *DELG*, 409; V. Georgiev, *Acta Myc.*, II, 375; S. Hiller, *ŽA* 25 (1975), 399; J. T. Killen, *Coll. Myc.*, 161; A. Morpurgo, *Coll. Myc.*, 100; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 26(1976), 249 in *Животот на микенците*, ἡλακάτη 'предачки', 106, 171, 195.

³⁰⁹ Docs², 536; L. R. Palmer, *Interpretation*, 409; C. J. Ruijgh, *Minos*, 9(1968), 129; V. Georgiev, *Cambridge Coll.*, 112; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 338, 340.

³¹⁰ Docs², 533, Docs, 416; L. R. Palmer, *Interpretation*, 409; O. Landau, *MGPn*, 27, 233 ἄρκος; *MGV* I, 174; P. Chantraine, *DELG*, 101; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 355 *A-ra-ko/Arakhos/*.

³¹¹ Docs², 534, Docs, 416 *Ἀλισкеύς; L. R. Palmer, *Interpretation*, 411; O. Landau, *MGPn*, 29.

³¹² Docs², 534; O. Landau, *MGPn*, 28; V. Georgiev, *Suppl.*, s.v.; P. Chantraine, *Cambridge Coll.*, 171.

³¹³ Docs², 535; O. Landau, *MGPn*, 31; L. R. Palmer, *Interpretation*, 411; P. Chantraine, *Cambridge Coll.*, 173 Ἀντίσκας или Ἀρτίκας.

³¹⁴ Docs², 520, 531, 533; L. R. Palmer, *Interpretation*, 77, 114, 328, 408, 411, 467; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 342, II, 41, III, 176; *MGV* I, 166, 171, 193; A. Heubeck, *IF* 68 (1963), 14; V. Georgiev, *Acta Myc.*, II, 372; E. Vilborg, *Grammar*, 81; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 12 (1970), 110; P. Chantraine, *DELG*, 78; H. Frisk, *GEW* III, 30, 91; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 106, 172, 268.

a-wa-ra-ka-na / awlakanai / (nom.pl.): гр. *ἄφλακάναι од гр. ἀϋλαξ (PY Un 1314); *a-wa-ra-ka-na-o/awlakanaōn/* (gen.pl.) од ἀϋλαξ (PY Un 1314)³¹⁵.

и.-е. *aik'-sma-³¹⁶, *ai-ka-sa-ma /aiksmans /* (acc. pl. f.): гр. *αἰκισμάνς од гр. αἰχμή 'острица од копје, копје' (PY Jn 829)³¹⁷.

и.-е. *dṃ-koro-, *da-ko-ro / dakoroi, -rō /* (nom.pl., dual): гр. *δακόροι, *δακόρω, од гр. *δακόρος, cf., гр. ζακόρος, -κόρος од корένнуμι, (PY An 207, 424, 427), *da-ko-ro-i / dakoroihi/* (dat.pl.) од гр. *δακόρος, cf., гр. ζακόρος (PY Un 219)³¹⁸.

da-ko-so / Daxos или Daxōn / : гр. Δάξος или Δάξων (KN 1520)³¹⁹.

и.-е. *k'leu-³²⁰; *da]-mo-ke-re-we-i / Damoklewehi /* (dat.) од гр. Δαμοκλής (PY Fn 324)³²¹, *e-ri-ke-re-we / Eriklewēs /* : гр. *Ἐρικλής (KN Uf 981)³²², *e-te-wo-ke-re-we-i-jo / Etewoklewehios /* : гр. *Ἐτεφοκλεφέλιος, Ἐτεοκλήη (PY An 654, Aq 64)³²³, *na-u-si-ke-re[-we / Nausiklewēs /* : гр. *Ναυσικλής (KN Xd 214)³²⁴, *pe-ri-ke[re-we / Periklewēs /* : гр. *Περικλέης > Περικλής (MY Au 609)³²⁵; *a-mo-ke-rewe/Armoklewēs /* : гр. *Ἄρμοκλέης, cf., Ἄρμο-κύδης (PY Nn 831)³²⁶.

³¹⁵ Docs², 535; L. R. Palmer, *Interpretation*, 411; M. Doria, *Atti Roma*, 860.

³¹⁶ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 8; J. Pokorny, *IEW*, 15; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 9.

³¹⁷ Docs², 536, Docs, 358, 386; L. R. Palmer, *Interpretation*, 44, 283, 403; E. Vilborg, *Grammar*, 66; M. Lejeune, *Phonétique*, 74, 77; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 175; P. Chantrine, *DELG*, 41; H. Frisk, *GEW* III, 23; M. D. Petruševski, *St. Mys. Brno*, 54; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 12 (1970), 100; F. Ferluga, *ŽA* 25 (1975), 384.

³¹⁸ Docs², 538, Docs, 390; L. R. Palmer, *Interpretation*, 230, 411; E. Vilborg, *Grammar*, 59; M. Lejeune, *Mémoires* I, 194 *δακόρος од *dṃ-koro- in M. Lejeune, *Phonétique*, 114; E. Risch, *Cambridge Coll.*, 152; A. Heubeck, *IF* 64 (1959), 130 in *Atti Roma*, 612 *ko-ro- од и.-е. *ker-, cf., корένнуμι; P. Chantrine, *DELG*, 397; H. Frisk, *GEW* III, 98; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 186 *da-ko-ro/dakoroi/* 'прислужници во храмот'.

³¹⁹ Docs², 538; L. R. Palmer, *Interpretation*, 411; O. Landau, *MGPn*, 38, 145; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.

³²⁰ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, II, 494, J. B. Hofmann, *GEWdG.*, 147, J. Pokorny, 605; H. Frisk, *GEW* III, 92.

³²¹ Docs², 538; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 310.

³²² Docs², 545; Docs, 418; O. Landau, *MGPn*, 50, 156, 167; M. Lejeune, *Mémoires* II, 23 in *Phonétique*, 285; *MGV* I, 194, 210 ἐρικλέος; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 310.

³²³ Docs², 546, Docs, 418; O. Landau, *MGPn*, 53, 165; L. R. Palmer, *Interpretation*, 77, 420; A. Bartonek, *Minos*, 8(1963), 54; M. Lejeune, *Phonétique*, 133; *MGV* I, 195, 210; M. S. Ruiperez, *Acta Mys.*, I, 164; F. Geschnitzer, *Coll. Mys.*, 130; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 310.

³²⁴ Docs², 562, Docs, 421; O. Landau, *MGPn*, 87, 162; L. R. Palmer, *Interpretation*, 435; M. Doria, *Atti Roma*, 773; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 12 (1970), 97; M. Lejeune, *Phonétique*, 149, 179; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 310.

³²⁵ Docs², 570, E. Risch, *Tractata Mys.*, 296; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 310.

³²⁶ Docs², 530; L. R. Palmer, *Interpretation*, 138, 311, 406; O. Landau, *MGPn*, 22 Ἄρμο-κύδης; *MGV* I, 176, 210; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 310.

da-mo-ko-ro / damo-koron, -rōi / (acc., dat.) од гр. *δαμο-κόρος, cf., δᾶμος= δῆμος и κορος од гр. κορέννυμι, сп., мик. *ko-re-te* (KN C 7058, PY On 300, PY Ta 711)³²⁷.

da-ra-ko / Drakōn /: гр. Δράκων (Kn Db 1165, Dd 1579, Dk 936, Dv 1169, 1430, X 7759)³²⁸.

и.-е. *dek'-³²⁹, *de-ka-sa-to / dexato /* (3.1. sing. aor. ind. med.): гр. δέξατο (KN Fh 370, Le 641, PY Pn 30)³³⁰, сп., уште *de-ko-to / dekto /* (3.1. sing. aor.): гр. δέкто (KN Le 642);³³¹ *de-ke-se-u / Dexeus /*: гр. Δεξεύς (KN Db 1426, Df 1119)³³², и.-е. *dek'-si-wo-³³³; *de-ki-si-wo / Dexiwōi /* (dat.) од гр. Δέξιφος cf., гр. Δέξιος, памф., Δέξιφус, cf., δεξιός (KN C 908, PY Cn 254); *de-ki-si-wo-jo / Dexiwoio /* (gen.) од гр. Δέξιος, памф., Δέξιφус (PY Vn 1191)³³⁴.

и.-е. *dek'-m-to-³³⁵; *de-ko-to / Dektos /*: гр. *Дέκτος или Дέκοτος (PY Cn 600); *de-ko-to-jo / Dektoio /* (gen. sg.) од гр. *Дέκτος или Дέκοτος (PY Jn 413)³³⁶.

de-ku-tu-wo-ko / dektu-worgōi, -oi / (dat. sing., pl.) од гр. *δικту-Форγός или *деикту-Форγός, cf., гр. δίκτυον (*δεικτός од δικεῖν) (PY Un 1322)³³⁷.

и.-е. *deuk-³³⁸ *de-u-ka-ri-jo / Deukaliōn /*: гр. Δευκαλίων (PY An 654)³³⁹, сп. и

³²⁷ Docs², 38, Docs, 335, 390; L. R. Palmer, *Interpretation*, 340, 412, 493; A. Heubeck, *Atti Roma* 611, 613, ko-ro во врска со корέννυμι; F. Gschnitzer, *Coll. Mys.*, 127 Λεωκόριον од *lawo-koros; M. Lejune, *Mémoires*, I, 190; M. D. Petruševski, *ŽA* 15 (1965), 12; P. Chantraine, *DELG*, 566; H. Frisk, *GEW* III, 134; П.Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 103, 191, 280.

³²⁸ Docs², 538, Docs., 146; L. R. Palmer, *Interpretation*, 178, 412; V. Georgiev, *Acta Mys.*, II, 377 упатува на гр. топоними Δράκοντος ἄκτῆ, Δράκοντος νήσος и др..

³²⁹ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 783; J. Pokorny, *IEW*, 189; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 54; H. Frisk, *GEW*, III, 72.

³³⁰ Docs², 539, Docs., 390; E. Risch, *Ét. Mys.*, 167 in *Atti Roma*, 692; E. Vilborg, *Grammar*, 104, 108; L. R. Palmer, *Interpretation*, 412; *MGV* I, 183; J. T. Killen, *Acta Mys.*, II, 430 in *Coll. Mys.*, 152.

³³¹ Docs², 539, S. Hiller, *SMEA*, 15(1972), 61; *MGV* II, 162.

³³² Docs², 539; L. R. Palmer, *Interpretation*, 413; *MGV* I, 183; O. Landau, *MGPn*, 41, 179 cf., Δεξαμένη, Δεξιάδης; A. Heubeck, *IF* 63(1958), 126 како хипокористик од Δεξιπλος или во *ŽA* 23 (1973) од *Δεξι-λαφος.

³³³ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 783; J. Pokorny, *IEW*, 189; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 54; H. Frisk, *GEW*, III, 72.

³³⁴ Docs², 538; L. R. Palmer, *Interpretation*, 413; O. Landau, *MGPn*, 41, 177; P. Chantraine, *DELG*, 264; H. Frisk, *GEW*, III, 71; M. Lejune, *Phonétique*, 179; O. Masson, *Glotta*, 39 (1960), 111; П.Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 279, 302.

³³⁵ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 785; J. Pokorny, *IEW*, 192; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 54.

³³⁶ Docs², 539, Docs., 417; L. R. Palmer, *Interpretation*, 51; O. Landau, *MGPn*, 41, 184, 201; *MGV* I, 183; арк. δέκοτος = ат. δέκοτος, s.v. Docs., 417; L. R. Palmer, *Interpretation*, 51.

³³⁷ Docs², 539; L. R. Palmer, *Interpretation*, 51; *MGV* II, 163, 165; P. Chantraine, *DELG*, 284; H. Frisk, *GEW*, III, 75; A. Morpurgo, *Coll. Mys.*, 100.

³³⁸ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 780; J. Pokorny, *IEW*, 220; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 3.

de-u-ke-ro / Deukelos /: гр. Δεύκελος (KN V 4478)³⁴⁰, *de-u-ki-jo-qe / Deukios q^ue* или *Deukiōn q^ue /*: гр. *Δεύκιος или *Δευκίων (MY Au 102); *de-u-ki-jo-jol Deukioio /* (gen.sg.): гр. *Δευκίοιο μηνός од *Δεύκιος (KN Fp 1)³⁴¹.

и.-е. *di-d_hs-sk'e⁻³⁴², *di-da-ka-re / didaskalei /*(loc.): гр. διδασκάλει, гр. διδάσκαλος (KN Ak 781, 783, 624)³⁴³.

di-ka-ta-de / Diktan-de /(acc.): гр. * Δίκταν-δε, cf., Δίκη (KN Fh 5467, Fp 7); *di-ka-ta-jo / Diktaiōi /*(dat.sing) од гр. *Δικταίος (KN Fp 1)³⁴⁴.

di-ko-to/Dikton/: гр. *Δίκτων (KN D 411), cf. δίκτον· δικταμνον (еден вид на лековита трева на Крит)³⁴⁵.

e-ka-sa-te-u / Ex-antheus /: гр. *Εξ-ανθεύς од гр. ἔξ и ἄνθος (PY Qa 1291)³⁴⁶.

e-ka-te-jo / Ekateios /: гр. Ἐκατεῖον (KN Sf 4418)³⁴⁷.

e-ko-so/Exos/: гр. Ἐξος (KN C 1030, Da 1137, F 157, L 564), спореди ги етниконите од *e-ko-so/Exos/*: гр. Ἐξος; *e-ki-si-jo/ Exios/*: гр. Ἐξιος (KN Am 821), *e-ke-si-ja/Exiāi/*(nom.pl) од *Ἐξια (KN Lc 527)³⁴⁸.

e-ko-so-wo-ko / exo-worgos /: гр. *ἔξω-Φοργός (KN Xd 299)³⁴⁹.

e-ne-ka / eneka /: гр. ἔνεκα од ἐν и *φεκα, cf., εἵνεκα kaj Hom. (KN Am 821, PY Ae 303, An 37, Ea 59, 805)³⁵⁰.

³³⁹ Docs²,539; L. R. Palmer, *Interpretation*, 413; H. Frisk, *GEW*, III, 18 ἀδευκτής; O. Landau, *MGPn*, 42, 180s., cf. δεύκει φροντίζει Hes., cf. Πολυδευκτής; M. Lejeune, *Mémoires* I, 277; *MGV* I, 183

³⁴⁰ Docs²,539; L. R. Palmer, *Interpretation*, 413; O. Landau, *MGPn*, 42, 177, 181 cf. δεύκει φροντίζει Hes., J. Harmatta, *Atti Roma*, 404.

³⁴¹ Docs²,539; L. R. Palmer, *Interpretation*, 235, 413; O. Landau, *MGPn*, 42, 199, cf. δεύκει φροντίζει Hes., cf. Δεύκων; E. Vilborg, *Grammar*, 132; E. Risch, *Atti Roma*, 686; M. Lejeune, *Mémoires* II, 88.

³⁴² H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 213.

³⁴³ Docs²,539; L. R. Palmer, *Interpretation*, 41, 125, 413; *MGV* I, 184; E. Vilborg, *Grammar*, 57; P. Chantraine, *DELG*, 278; H. Frisk, *GEW*, III, 73; J. T. Killen, *Acta Muc.*, II, 433; F. Geschnitzer, *Coll. Muc.*, 131; П.Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 88, 267.

³⁴⁴ Docs²,540, Docs., 146; L. R. Palmer, *Interpretation*, 49, 235, 236, 413; *MGV* I, 185; E. Vilborg, *Grammar*, 97; H. Frisk, *GEW*, III, 74; O. Landau, *MGPn*, 217, 232; M. Lejeune, *Mémoires* II, 264; V. Georgiev, *Atti Roma*, 370; E. Risch, *MH*, 22(1965), 193; A. Heubeck, *IF* 66(1961), 29; F. R. Adrados, *Acta Muc.* I, 184; П.Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 92, 216.

³⁴⁵ Docs², 540; M. Doria, *SMEA* 4 (1967), 107; П.Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 317.

³⁴⁶ Docs²,542; M. F. Gallano, *Acta Muc.*, II, 247; *MGV* II, 165.

³⁴⁷ Docs²,540; L. R. Palmer, *Interpretation*, 415; O. Landau, *MGPn*, 46, 175, 211; V. Georgiev, *Lexique*, Ἐκατεῖον; M. Lejeune, *Mémoires* III, 301 *Ἐγ-κατεῖος.

³⁴⁸ Docs²,543; L. R. Palmer, *Interpretation*, 129, 178, 416; J. Chadwick, *St. Muc., Brno*, 17; A. Heubeck, *ŽA* 15(1965), 270; M. D. Petruševski, *ŽA* 15(1965), 32; P. Hr. Ilievski, *Cambridge Coll.*, 241; V. Georgiev, *Atti Roma*, 370; П.Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 229.

³⁴⁹ E. Sitig, *Minos* 3(1959), 90; P. Chantraine, *DELG*, s.v. ἔξ.

e-ne-ke-se-u / Enexeus / : гр. *Ἐνεξεύς (KN Da 1081)³⁵¹.

e-pi-ko-o/ Epikohos /: гр. *Ἐπί-κοῦος (PY Aa94), сп., *e-pi-ko-e/Epikohei*/(loc.) од *Ἐπί-κοῦος (PY Ad 672)³⁵².

e-pi-ko-wo/ epikowoi /(nom.pl) од гр. *ἐπι-κόφος, cf., πυρκόος (KN As 4493, PY An 657), сп. и *o-pi-ko-wo /opi-kowos* /: гр. *ὀπι-κόφος (PY Jn 881)³⁵³.

e-ri-ka /^helikas /(gen.) : гр. ἐλίκας, cf. ἐλίκη 'врба' (KN So 894, 4439)³⁵⁴.

e-ri-ko-wo /Eri-kowos /: гр. *Ἐρίκοφος или *Ἐरिकόφων (PY An 656, Ep 212, Jn 845)³⁵⁵.

e-u-ka-ro / Eukalos /: гр. *Εὔκαλος, εὔκαλος (PY An 723, Jn 750)³⁵⁶.

e-u-ko-ro / Eukolos /: гр. Εὔκολος (KN Dd 1149, V 482)³⁵⁷.

i-ke-se-ra/Ixelas/: гр. *Ἰξέλας, cf. Ἰξαλος, Ἰξαλη (KN Dk 1077)³⁵⁸

i-ke-ta /^hIketās /: гр. *Ἰκέτας, cf., Ἰκετάων (KN B 799)³⁵⁹.

ja-ke-te-re^hakesterei > akesterei/(dat. или nom.pl) од гр. ἄκεστήρ, ἄκοῦμαι (PY Mn 112)³⁶⁰.

³⁵⁰ Микенските текстови наспроти етимолошките согледувања покажуваат отсуство на дигама F во ἔνεκα < ἐν-Фέκα 'заради' cf., Docs²,543; L. R. Palmer, *Interpretation*, 416; E. Vilborg, *Grammar*, 43, 120; E. Risch, *Atti Roma*, 692; V. Georgiev, *Мyc. St.*,135 in *Cambridge Coll.*, 120; P. Chantrine, *DELG*,342.; H. Frisk, *GEW*, I, 513, III, 88; M. Lejeune, *Phonétique*, 159; П.Хр. Илиевски, *Животот на микенците*,107,116, 187.

³⁵¹ Docs²,543, Docs., 417;; L. R. Palmer, *Interpretation*, 416; O. Landau, *MGP*N,48, 179; A. Heubeck, *IF* 69(1964), 271 *Ἐνεξεύς.

³⁵² Docs²,544; V. Georgiev, *Cambridge Coll.*, 108, *Ἐπί-коос го доведува во врска со гр. коέω; L. R. Palmer, *Interpretation*,417; M. Lejeune, *Mémoires* III, 16; C. J. Ruijgh, *SMEA* 20(1979),80.

³⁵³ Docs²,544,565;; Docs., 392 ἐπίσκοπος; E. Vilborg, *Grammar*, 59; L. R. Palmer, *Interpretation*, 151, 417; M. Lejeune, *Mémoires* III, 15, 61 *e-pi-ko-wo=o-pi-ko-wo*; E. Risch, *Atti Roma*, 691; J. Tallardat, *Atti Roma*, 712 ὀπικόφοι; P. Chantrine, *DELG*,551; H. Frisk, *GEW*, III, 132;A. Leukart, *Coll. Мyc.*, 187.

³⁵⁴ Docs²,545, Docs., 393; E. Vilborg, *Grammar*, 66, 133; L. R. Palmer, *Interpretation*, 321, 419; P. Chantrine, *DELG*,338; H. Frisk, *GEW*, III, 86. Микенската форма *e-ri-ka/^helikas*/ исто така покажува отсуство на дигама. Имено гр. ἐλίκη се претполагаше дека е од *ἐ-φεлик-, J. B. Hofmann, *EWdGr.*,79; П.Хр. Илиевски, *Животот на микенците*,267.

³⁵⁵ Docs²,545; L. R. Palmer, *Interpretation*, 419; P. Chantrine, *DELG*,551, s.v. коέω; H. Frisk, *GEW*, III, 132; O. Landau, *MGP*N, 50, 156 *Ἐρί-коФос; *MGV* I, 194, 211.

³⁵⁶ Docs²,547, Docs. 418 eukhloj, dor. eukaloj; L. R. Palmer, *Interpretation*, 421; *MGV* I, 196; O. Landau, *MGP*N, 54, 200; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 270;A. Heubeck, *Coll. Мyc.*,256; V. Georgiev, *Suppl.*, Εὔκαρος.

³⁵⁷ Docs²,547; L. R. Palmer, *Interpretation*, 421; O. Landau, *MGP*N, 54, 157 Εὔκολος.гр. -коλος од и.-е.*k^uel-; *MGV* I, 196.

³⁵⁸ Docs²,548,V. Georgiev, *Suppl.*,* Ἰξέλας; O. Landau, *MGP*N, 57, 270; L. R. Palmer, *Interpretation*, 422.

³⁵⁹ Docs²,548, cf. Ἰκετάων cf. ἴκω; *MGV* I, 205; P. Chantrine, *DELG*,462; H. Frisk, *GEW*, III,111.

³⁶⁰ Docs²,549,Docs., 79, 395; E. Vilborg, *Grammar*, 31, 48; *MGV* I, 177 ἄσκεώ; A. Heubeck, *Coll. Мyc.*,241, 243, *iakesteres > *a-ke-te-re/hakesteres*/; M. S. Ruiperez, *Acta Мyc.* I, 162, 164;M. Lejeune, *Mémoires* I, 104 in *Phonétique*, 168; P. Chantrine, *DELG*,49.

ma-ta-ko / Malthakos / : гр. *Μάλθακος, cf., μαλθακός 'слаб; нежен, благ'
Μαλθάκιον, Μαλθάκη (PY Jn 845)³⁶¹.

me-ki-to-ki-ri-ta / Megistokritā / : гр.*Μεγιστοκρίτα, cf. Ἄγαθό-κριτος, cf., Μεγιστοκλής (PY Ab 575)³⁶².

me-ta-ka-wa / Metakalwai /(dat.) : гр.*Μετα-κάλwai од гр.*Μετα-κάλFας (PY An 1281)³⁶³.

mi-ka-ri-jo / Mik(k)alios или *Mikalión* / : гр. *Μικ(κ)άλιος или *Μικαλίων, cf. Μίκος (PY Cn 600), *mi-ka-ri-jo-jo / Mik(k)arioio /*(gen.sg.): гр. *Μικ(κ)άλιοιο од гр. *Μικ(κ)άλιος (PY Jn 605)³⁶⁴.

mi-ko-no/Mikkonos/: гр. *Μίκ(κ)ονος, cf., гр. Μίκκων, Μίκκος (PY An 209)³⁶⁵

mu-ka-ra / Mukala /: гр. *Μυκάλα, cf., Μυκάλη (KN Fr 498)³⁶⁶.

mu-ko / Mukōn / : гр. Μύκων (PY An 172)³⁶⁷.

ne-ki-ri-de / nekrides /(nom.pl.) од гр.*νεκρίς,-ιδος cf., νεκρός (KN Ak 780, voLn 1568 (dat.sg), Ws 8152); *ne-ki-ri-si / nekriissi /* (dat.pl) од *νεκριδ-σι (KN Od 687)³⁶⁸.

o-da-ke-we-ta / odakwenta /(nom.pl.n.) : гр.*ὀδακFεντα, cf., гр. ὀδάξ (KN Sg 1811, So 4446); *o-da-ku-we-ta/odakwenta/*(nom.pl.n) : гр.*ὀδακFεντα (KN So 4435); *o-da-tu-we-ta/odatwenta/* : гр.*ὀδατFεντα, cf., ὀδατ- < *odnt-, cf., ὀδών, ὀδόντος (KN So 4430)³⁶⁹.

³⁶¹ Docs²,560; L. R. Palmer, *Interpretation*, 433; O. Landau, *MGPn*, 81, 182, 192; V. Georgiev, *Acta Myc.*, II, 377 од и.-е. *m₁dh-η-ko-; P. Attinger, *ŽA* 27(1977), 71.

³⁶² Docs²,560; L. R. Palmer, *Interpretation*, 123, 433; *MGV* I, 171, 173., cf. κριτός 'избран, одбран' од *krei-to-, sf., κρίνω; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 320.

³⁶³ Docs²,561; L. R. Palmer, *Interpretation*, 226, 434; P. Hr. Pievski, *Coll. Myc.*, 140 in П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 326 'Убава меѓу жените'.

³⁶⁴ Docs²,561; L. R. Palmer, *Interpretation*, 285, 435; *MGV* I, 222 cf. μικκός; P. Chantrine, *DELG*, 701, cf. μικρός, Μικκαλίων; O. Landau, *MGPn*, 84, 180, 190 Μικκαλίων, cf. μικκός = μικρός; P. Hr. Pievski, *Acta Myc.*, II, 272, 279 Μικαλίων, cf. Μικύλος P. Attinger, *ŽA* 27 (1977), 71; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 184, 292, 305.

³⁶⁵ Docs²,561; V. Georgiev, *Suppl. I*, *Μυκοκονος; O. Landau, *MGPn*, 84.

³⁶⁶ Docs²,562, Docs. 421; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; O. Landau, *MGPn*, 86, 294 упатува на мύκης.

³⁶⁷ Docs²,562, Docs. 421; L. R. Palmer, *Interpretation*, 435; O. Landau, *MGPn*, 86, 234, cf., мύκης.

³⁶⁸ Docs²,562.; L. R. Palmer, *Interpretation*, 436; *MGV* I, 234 νεκρός; *MGV* II, 174; P. Chantrine, *DELG*, 741; J. T. Killen, *Acta Myc.* II, 427; M. Doria, *SMEA* 4 (1967), 107.

³⁶⁹ Docs²,562, Docs., 401; L. R. Palmer, *Interpretation*, 321, 436, 485; *MGV* I, 189; P. Chantrine, *DELG*, 776; J. Chadwick, *Minos* 9(1969), 62 in *Acta Myc.*, I, 27; M. Lejeune, *Cambridge Coll.*, 144 in *Acta Myc.*, I, 76 ὀδατ- < *odnt- in *Phonétique*, 80; A. Heubeck, *Donum Indogermanicum*, 126 in *SMEA* 17 (1976),

o-ka-ri-jo / Ōkalios / : гр. Ὠκάλιος (PY Cn 655)³⁷⁰.

o-ki-ra / Ōkilas /: гр. *Ὠκέλλας (PY Cn 285)³⁷¹.

o-ku / Ōkus/:гр. Ὠκός, cf., ὠκός (KN As 8161, Da 1170, DI 792)³⁷².

o-ku-na-wo / Ōkunāwos / : гр. *ὨκύνναΦος, cf., ὠκός и ναῦς (KN V 60)³⁷³, cf., *o-ku-no / Okunos*/: гр. *Ὠκυνος (KN Da 1082)³⁷⁴.

o-ku-su-wa-si / ^ho xun -wasi / можеби во врска со гр. *Οξυανες, cf., гр. ὄξυα (MY Ue 652)³⁷⁵.

o-tu-ka-ra / Omuklai/: гр. *Ὠμικλαι, ὀμ- = ат. ἄμ-, cf., Ἄμυκλαι (KN Od 666)³⁷⁶.

o-pi-ka-pe-e-we / opi-skaphēhewēs /: гр. *ὀπι-σκαφεηηΦης, cf., ἐπισκαφεῖον (PY Jn 829)³⁷⁷.

o-pi-ke-re-mi-ni-ja / opi-kelemania, opi-kelemaniāns / (instr., ac. pl.): гр. *ὀμφικέλεμνιᾶ *ὀμφικέλεμνιας : гр. ὀμφικέλεμνον (PY Ta 714, 708,); *o-pi-ke-re-mi-ni-ja / opikelemaniāphi* / (instr. pl.): гр. *ὀμφικέλεμνιοφι, гр. ἄμφικέλεμνον (PY Ta 707)³⁷⁸.

o-pi-ke-wi-ri-je-u / Opi-skewrieus / : гр. *ὀπι-σκεΦριεύς (K/P..) ³⁷⁹.

o-pi-su-ko / opi-sukoi / (nom. pl.) : гр. *ὀπί-сукои од ὀπί = ἐπί и σῦκον (PY Jn 829, 881)³⁸⁰.

128; C. J. Ruijgh, *Coll., Mys.*, 207, 211; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 265 и таму цитираната литература.

³⁷⁰ *Docs*², 564, *Docs.*, 422; L. R. Palmer, *Interpretation*, 437; O. Landau, *MGPn*, 39, 224; V. Georgiev, *Suppl.*, s.v.

³⁷¹ *Docs*², 564; L. R. Palmer, *Interpretation*, 437; V. Georgiev, *Suppl.*, Ὠκέλλας.

³⁷² *Docs*², 564, *Docs.*, 422; E. Vilborg, *Grammar*, 93; O. Landau, *MGPn*, 89, 175, 197; *MGV I*, 258

³⁷³ *Docs*², 564, *Docs.*, 422; L. R. Palmer, *Interpretation*, 437; O. Landau, *MGPn*, 90, 197, 211; *MGV I*, 223, 258; A. Heubeck *IF* 69(1964), 271; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 203.

³⁷⁴ *Docs*², 564, *Docs.*, 422; O. Landau, *MGPn*, 90, 182.

³⁷⁵ J. Chadwick, *MT III*, 61 **Oxuanes* in *Minos* 8 (1967), 116; F. Gschnitzer, *Donum Indogermanicum*, 103.

³⁷⁶ *Docs*², 564; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; H. Mühlestein, *Ét. Mys.*, 243; M. Lejeune, *Mémoires*, III, 194 **ТОПОНИМ**.

³⁷⁷ *Docs*², 564, *Docs.*, 357, 402; L. R. Palmer, *Interpretation*, 283, 438 ἐπι-σκαφεηηΦης; M. S. Ruizperez, *Minos* 8 (1963), 45; L. Derooy, *ŽA* 26 (1976), 297; M. Doria, *St. Mys.*, *Brno*, 59; A. Leukart, *Res Mys.*, 236; P. Hr. Ilievski, *Tractata Mys.*, 138 in П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 103 'надзорници на *skaphoi* = лаѓите'.

³⁷⁸ *Docs*², 565, *Docs.*, 402; E. Vilborg, *Grammar*, 67, 134; M. D. Petruševski, *ŽA* 27 (1977), 33; M. Lejeune, *Mémoires I*, 172, 182 од ὀπί и κρημνία; *MGV I*, 209, 213, 227 келеμн-, κρεμάννυμι; E. Rsch, *SMEA* 1 (1966), 53 ὀпкелеμνίαφι; M. Doria, *Atti Roma*, 769; P. Chantraine, *DELG*, 512, 809; L. Derooy, *ŽA* 26 (1976), 294; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 194, 269.

³⁷⁹ *Docs*², 565; V. Georgiev, *Cambridge Coll.*, 119; M. D. Petruševski, *ŽA* 14 (1959), 154 *ὀπι-σκεΦριεύς од ὀπί = ἐπί и скеФрон, cf. Σκεῖρος, Σκῖρος, Σκίρρος; L. R. Palmer, *Interpretation*, 438.

o-wa-ko/Oiwakos: гр. *Οἰῶκος, cf. гр. Οἶαξ (PY Jn 725)³⁸¹.

pa-ko-to/ phaktō / (nom. dual): гр. φάκτω од *φάκτος или φάκτων (PY Ta 709), а во (MY Wt 505) *pa-ko-to / phaktoi* или *phakton* / (nom.pl. или sg.) од φάκτων, сп., *pa-ke-te-ja/ phakteia* / (nom.pl.f.): гр. *φάκτεια (PY Aa 662, Ab 745), *pa-ke-te-jo-qe/ phakteiōn* q^ue / (gen. pl.) од *φάκτεια (PY Ad 671)³⁸².

pa-ko-we / sphakowens /: гр. *σφακόφεν од гр. σφάκος (PY Fr 1200, 1234)³⁸³.

pa-ma-ko / pharmakon /: гр. φάρμακον (PY Un 1314)³⁸⁴.

pa-na-ki / Phainaki / (dat.): гр. Φάйнаки од гр. Φάйнаξ,- ακος (MY Fo 101)³⁸⁵.

pa-ra-ko/ Phalaikos: гр. Φάλαικος (KN Sc 258, PY Eb 173.1, 173.2 (dat), Ep 613, Eo 224)³⁸⁶.

pa-ra-ke-te-e-u / palak-enteheus /: гр. *παλακ-εντεheus од *πηληξ (PY Jn 832)

pa-ra-ke-te-e-we/ palak-entehews / (nom.pl) од гр. *παλακ-ενтеheus (PY Jn 750)³⁸⁷.

pa-sa-ko-me-no / Psakomenos /: гр. *Ψακόμενος од ψακάς (KN PY)³⁸⁸.

pe-ki-ti-ra₂ / pektriai / (nom.pl.f.): гр. *πέκτριάι, 'гребенарки' сп., гр. *πέκτρία од πέκω (PY Aa 891, Ab 578); *pe-ki-ti-ra₂-o / pektriaōn* / (gen.pl.f.) од гр. *πέκτρία (KN PY)³⁸⁹.

³⁸⁰ Docs², 565, Docs., 357, 402; J. Chadwick, *Ét. Mys.*, 85 in *Acta Mys.*, I, 26; P. Chantrine, *DELG*, 1069; L. R. Palmer, *Interpretation*, 283; A. Bartonek, *Tractata Mys.*, 44; П. Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 103 *o-pi-su-ko/opi-sukoi* 'надзорници на смоквите'.

³⁸¹ Docs², 566; O. Landau, *MGN*, 93, 178, 182, 207 упатува на *Οἶαξ.

³⁸² Docs², 568, Docs., 337; E. Vilborg, *Grammar*, 61; L. R. Palmer, *Interpretation*, 342, 441; J. T. Killen, *Coll. Mys.*, 177; M. D. Petruševski, *ŽA* 8(1958), 294 in *ŽA* 15(1965) 148 in *St. Mys. Brno*, 54 in *SMEA* 12(1970), 121.

³⁸³ Docs², 477, 568; E. Vilborg, *Grammar*, 91, 149; M. Lejeune, *Mémoires* II, 25-26; L. R. Palmer, *Interpretation*, 246, 441; *MGV* I, 246; C. J. Ruijgh, *Atti Roma*, 703; P. Нр. Илиевски, *Klio*, 50 (1968), 50; F. Geschnitzer, *Coll. Mys.*, 117; P. Chantrine, *DELG*, 1074. П. Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 161.

³⁸⁴ Docs², 505, 568; E. Vilborg, *Grammar*, 64; V. Georgiev, *Acta Mys.*, II, 376 од *bημη-; P. Chantrine, *Cambridge Coll.*, 170 in P. Chantrine, *DELG*, 1177, φέναξ; *MGV* I, 253; H. Frisk, *GEW* II, 992;

³⁸⁵ Docs², 568; L. R. Palmer, *Interpretation*, 441; P. Chantrine, *DELG*, 1187; A. Heubeck, *Kadmos* 2(1963), 75 претполага *Φαιν-αλκι од *Φαιν-αλκ-ς; P. Нр. Илиевски, *Coll. Mys.*, 139.

³⁸⁶ Docs², 568 *Plakos* или *Phalaikos*, Docs., 247, 422 *Phalaikos*; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; O. Landau, *MGN*, 96.

³⁸⁷ Docs², 568, Docs., 403; E. Vilborg, *Grammar*, 95; L. R. Palmer, *Interpretation*, 280, 442; J. L. Perpillou, *RPh* 42(1968), 258. Сепак треба да се каже дека значењето на овој мик. терми е сеуште нејасно. П. Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 182.

³⁸⁸ Docs², 569; L. R. Palmer, *Interpretation*, 442; O. Landau, *MGN*, 97, 173, 191; П. Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 325, cf. ψακάς 'дождовна капка'.

³⁸⁹ Docs², 570, Docs., 158, 404; L. R. Palmer, *Interpretation*, 115, 443; P. Chantraine, *Ét. Mys.*, 99, cf. πεκτήρες in P. Chantraine, *DELG*, 872; E. Vilborg, *Grammar*, 32, 69, 145; H. Frisk, *GEW* III, 168; A. Morpurgo, *Coll. Mys.*, 100; П. Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 106, 340.

pe-ko / perkos / : гр.*пέρκος, сп., гр. перκνός (KN Dc 8080, Dv 162, PY Cn 418)³⁹⁰.

pe-ko-to / pekton / : гр. *πέκτον (KN Lc 526)³⁹¹.

pe-re-ke-u / plekeus / : гр.*πλεκεύς, сп. гр. πλοкеύς 'плетиво, плетене, ткаење' (PY Cn 1287), *pe-re-ke-we / plekewes /* (nom.pl.) од гр.*πλεκεύς (PY Ae 574)³⁹², cf., *pe-re-ke/plekei/* : гр. *πλέκει (KN L 520)³⁹³.

pe-ri-ke / pelikes / : гр. πέλικες од гр. πέλιξ, cf., πελίκη (MY Ue 611)³⁹⁴.

pe-ri-ke[-re-we / Periklewēs / : гр. *Περικλέφης > гр. Περικλῆς (MY Au 609)³⁹⁵.

pi-ke-re-u / Pikreus / : гр. *Πικреύς 'остар, шилест, резок, којшто прободува' (PY Eb 496, Ep 301), сп., *pi-ke-re-wo / Pikrewos /* (gen.sg.) од гр. *Πικреύς (PY En 74, Eo 160); *pi-ke-re-we / Pikrewei /* (dat.sg.) од гр. *Πικреύς (PY Eo 160)³⁹⁶.

pi-ke-te-i / Phil-kertei / (dat.sg): гр.*Φιλ-кέρτει од *Φил-кέρτης (PY Gn 720)³⁹⁷.

pi-ki-nu-wo / Phil-kinuwos / : гр. *Φил-κινυφος (KN Da 5271)³⁹⁸

pi-ro-te-ko-to / Philotektōn / : гр. *Φιλοτέκτων (PY Es 650)³⁹⁹.

³⁹⁰ Docs²,570, Docs., 208, 404; L. R. Palmer, *Interpretation*, 282 in L. R. Palmer, *Cambridge Coll*, 283; E. Vilborg, *Grammar*, 87.

³⁹¹ Docs²,570, Docs., 315; L. R. Palmer, *Interpretation*, 290; J. T. Killen, *Coll. Mys.*, 153 in *Cambridge Coll.*, 53; *MGV I*, 234.

³⁹² Docs²,570, cf. *πλεκεύς; L. R. Palmer, *Interpretation*, 294, 444, cf. πλέκει; E. Risch, *Tractata Mys.*, 287; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 196, *pe-re-ke-u/plekeus/* : гр. *πλεκεύς 'плетач'. За разлика од ови истражувачи, M. Lejeune, *Mémoires*, I, 244 упатува на *пресгеФес; а F. Ferluga, *ŽA* 25 (1975), 383 *πελεκκεύς. Но ваквите последни две согледувања не се во склад со микенската фонетска система. Имено, ако стануваше збор за *пресгеФес или *πελεκκεύς тогаш во микенската форма требаше да се јави лабиовеларен рефлекс на qe, т.е. ***pe-re-qe-u*.

³⁹³ L. R. Palmer, *Interpretation*, 297, 444; E. Risch, *Tractata Mys.*, 287.

³⁹⁴ Docs²,570, Docs., 331, 404; E. Risch, BSL, 53 (1957)-58, 98; E. Vilborg, *Grammar*, 81; H. Frisk, *GEW* III, 169; P. Chantraine, *DELG*, 877; O. Panagl, *ŽA* 22(1972), 72; F. Geschnitzer, *Coll. Mys.*, 120.

³⁹⁵ Docs²,570; E. Risch, *Tractata Mys.*, 296; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 310ss.

³⁹⁶ Docs²,571, cf. *Πικреύς од πικρός 'горчлив', Docs., 423; O. Landau, *MGPN*, 104, 179, 200 πικρός; E. Vilborg, *Grammar*, 95; *MGV I*, 236 πικρός; M. F. Galiano, *Acta Mys.*, II, 256; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 85, 147, 334.

³⁹⁷ Docs²,571; L. R. Palmer, *Interpretation*, 445; O. Landau, *MGPN*, 104; H. Mühlestein, *Atti Roma*, 660; C. J. Ruijgh, *Res Mys.*, 397 κέρτος ајол. κρέτος; E. Risch., *Tractata Mys.*, 292.

³⁹⁸ Docs²,571; L. R. Palmer, *Interpretation*, 445; O. Landau, *MGPN*, 104; H. Mühlestein, *Atti Roma*, 660; P. Hr. Ilievski, *Acta Mys.*, II, 264 во завршетокот *-nu-so* претполага дека станува збор за гр. νός < *snusos.

³⁹⁹ Docs²,571 *Φιλοτέκτων; Docs., 423; V. Georgiev, *Suppl.*, *Φιλοτέκτων; O. Landau, *MGPN*, 106, 165; E. Vilborg, *Grammar*, 141; *MGV I*, 248, 254 од гр. φίλος и τέκτων. П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 290.

и.-е. *bhidh-ako-; pi-ta-ke-u / Pithakeus / : гр. *Πιθακεύς, cf., Πίθακος, гр. πίθηκος 'мал куп, купче' (PY Jn 389)⁴⁰⁰.

po-ka / rokai / (nom.pl.) : гр. πόκαι сп. гр. πόκος 'острижена волна од овца, руно' (KN Dp 997, 7742)⁴⁰¹.

po-ka-ta-ma / pos-ktāma / (nom.sg.) : гр. *πός κτᾶμα (PY Th 996)⁴⁰².

po-ke-we / Phokewei / (dat.sg) од гр. Φωкеύς (PY Cn 131)⁴⁰³.

и.-е. *peik'- / *peig-⁴⁰⁴, po-ki-ro-nu-ka / roikil-ō/onukha / : гр. *ποικιλ-ώ/όνυχα од гр. ποικίλος 'шарен, разнобоен, украсен' и ὄνυξ,-υχος (KN Ld 579, L 590)⁴⁰⁵, cf., po-ki-ro-qo / Poikil-ok^w-s или Poikil-ōk^wos / : гр. *Ποικίλ-οψ или гр. *Ποικίλ-ωκ^wος (PY An 654, Aq 64, Jo 438)⁴⁰⁶.

po-ni-ke-ja / Phoinikeiai / (dat.) : гр. *Φοινίкеια, гр. φοῖνιξ (KN Ln 1568)⁴⁰⁷ ; po-ni-ke / phoinikei / (instr. sg. m.) : *φοινίкеи гр. φοῖνιξ (PY Ta 722); po-ni-ki-pi / phoinikhphi / (instr. pl.) : гр. *φοινίχ-φι од гр. φοῖνιξ (PY Ta 714)⁴⁰⁸ ; po-ni-ki-ja / phoinikia, -ai / (nom. sg., pl.) : гр. * φοινίκια, * φοινίкеια, гр. φοινίкеος (KN Sd 4404, Sf 4428, Se 965.), po-ni-ke-a (KN Se 890) како споредна варијанта во пишувањето

⁴⁰⁰ Docs², 571, Docs. 423; L. R. Palmer, *Interpretation*, 445; O. Landau, *MGP*N, 107, 179; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 15(1965), 53; M. G. Galiano, *Acta Mys.*, II, 256.

⁴⁰¹ Docs², 572; *MGV* I, 203; H. Frisk, *GEW* II, 492; P. Chantraine, *DELG*, 872; J. T. Killen, *Acta Mys.*, II, 438.

⁴⁰² Docs², 572, Docs., 339, 405, pos-ktāma, cf. προσκτάομαι; C. J. Ruijgh, *Mnemosyne*, 14(1961), 208; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 177.

⁴⁰³ Docs², 572, Docs., 423 *Форкеύς; L. R. Palmer, *Interpretation*, 446; O. Landau, *MGP*N, 107, 179, 221; M. F. Galiano, *Acta Mys.*, II, 256 упатува на *Σφογγεύς, *Σφογεύς или *Ποкеύς од πόκος.

⁴⁰⁴ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, II, 9; J. Pokorny, *IEW*, 794; J. V. Hofmann, *EWdGr.*, 278.

⁴⁰⁵ Docs², 572, Docs., 319, 415; L. R. Palmer, *Interpretation*, 292, 195, 446; F. Bader, *Acta Mys.*, II, 142; *MGV* I, 227, 237; A. Leukart, *Tractata Mys.*, 185; M. D. Petruševski, *Atti Roma*, 680; H. Frisk, *GEW* III, 145; P. Chantraine, *DELG*, 632, 805.

⁴⁰⁶ Docs², 572, Docs., 176, 193, 423; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 98 *Ποικίλ-οψ или *Ποικίλοπος; A. Heubeck, *Minos*, 6 (1958), 57 in *IF* 63(1958), 117 *Ποικίλ-οψ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 144, 146, 280; O. Landau, *MGP*N, 107, 168, 181, 194; E. Vilborg, *Grammar*, 82 *Poikiloq^s*; *MGV* I, 229, 237; M. D. Petruševski, *Atti Roma*, 682;

⁴⁰⁷ Docs², 572, Docs., 402; J. T. Killen, *Atti Roma*, 636; E. Vilborg, *Grammar*, 76; *MGV* I, 227, 255 φοινίкеια.

⁴⁰⁸ Docs², 572, Docs., 345, 405; M. Lejeune, *Mémoires* II, 59; E. Vilborg, *Grammar*, 81; L. R. Palmer, *Interpretation*, 44, 49, 351, 352, 446; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 12 (1970), 108; M. Lejeune, *Phonétique*, 69, 285; C. Gallavotti, *Cambridge Coll.*, 187; H. Frisk, *GEW* III, 188; P. Chantraine, *DELG*, 1219.

на *po-ni-ki-ja* ; *po-ni-ki-jo* / *phoinikion* / (nom.n.) : гр. φοινίκιον (KN Bg 834, Ga 417, Sd 4401 dual)⁴⁰⁹.

и.-е. *kad⁴¹⁰, *po-ru-ka-to* / *Polukastos* /: гр. *Πολυκάστος, (KN Vc 74), сп.

уште, *po-to-ri-ka-ta* / *Ptolikastai* / (dat.) од гр., *Πτολικάστας (KN Uf 983)⁴¹¹.

po-si-ke-te-re / *pos-ik(e)teres* / (nom.pl.) од гр. *ποσ-ικτήρ, cf., гр. ἴκω, ἰκέτης, ἰκτῆρ, cf. προσίκτωρ (PY An 610)⁴¹².

pu-ka-ta-ri-ja / *puktaliai* / (nom.pl.f.): *πυκτάλια сп., гр. πυκτός, πυκτίς (KN L 474, MY X 508)⁴¹³.

pu-ka-wo / *pur-kawoi* / (nom.pl.m.) : *πυρ-κάφοι од *πυρ-κάφος, сп., гр. πυρίκαος, πυркаεύς (PY An 39, An 427)⁴¹⁴.

pu-ke / *Phuskēs* / од гр. *Φύσκης (MY Ge 602, Ge 604); *pu-ke-o* / *Phuskeos* / (gen.sg): гр. *Φύσκεος (MY Ge 603)⁴¹⁵.

pu-ko-ro / *Pur-koros* /: гр. *Πύρ- корос од пύρ и корέω (PY Fn 837)⁴¹⁶.

pu-ko-so e-ke-e / *puho-hekhehe* или *puho-egkhehe* /: гр. *пуξо-^hεχής, (cf. ἔχω) или *пуξо-εγχής, (cf. ἔγχος 'копје, оружје, меч') (PY Ta 715)⁴¹⁷.

⁴⁰⁹ Docs², 572, Docs., 222, 405; M. Lejeune, *Mémoires* II, 29; E. Vilborg, *Grammar*, 77; L. R. Palmer, *Interpretation*, 277, φοινίκιον, 446; E. Risch, *SMEA* 1(1966), 53; M. D. Petruševski, *ŽA* 27 (1977), 34 in *Atti Roma*, 681; J. Chadwick, *Acta Myc.* I, 25, 40; F. Gschnitzer, *Coll., Myc.*, 117; P. Chantraine, *DELG*, 1217-1218; H. Frisk, *GEW*, III, 188; *MGV* I, 254, *MGV* II, 185; P. Hr. Ilievski, *SMEA*, 12(1970), 108; M. Lejeune, *Phonétique*, 69, 285; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 194, 269.

⁴¹⁰ J. B. Hofmann, *EWdGr*, 135, 138.

⁴¹¹ Docs², 435, 574, Docs., 424; O. Landau, *MGPn*, 109, 111, 158, 184 од и.-е. *kad-, cf. κέκασμαι; A. Heubeck, *BN* 11 (1960), 2, κáινυμα < *κáσ-νυμα; *MGV* I, 237; E. Risch, *KZ*, 100, (1987), 8 од и.-е. *kad-, cf. κέκασμαι; O. Szemerényi, *Coll., Myc.*, 323; P. Hr. Ilievski, *Res Myc.*, 206, 207 in П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 311 s., 319.

⁴¹² Docs², 431, 574, Docs., 106, 424 *pos-ik(e)teres* 'новодојденци'; E. Vilborg, *Grammar*, 86, 147; *MGV* I, 238; *MGV* II, 168, 179 *ποσ-ικτήρ, cf., ἴκω, cf. προσίκτωρ; J. Chadwick, *Tractata Myc.*, 78; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 252-253.

⁴¹³ Docs², 575, Docs., 406; E. Vilborg, *Grammar*, 68; L. R. Palmer, *Interpretation*, 295, 448; A. Sacconi, *Atti Roma*, 530, 531; M. Doria, *Anviamento*, 232 *πυκτάλια=πυκτάλια, cf., πυκτη = πυκτή; M. Doria, *Acta Myc.*, II, 45 со исто толкување. П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 205 *puktaliai* 'текстил со двојна дебелина'.

⁴¹⁴ Docs², 409, 412, 426, 575, Docs., 180, 406 *pur-kawoi*; M. Lejeune, *Mémoires* I, 194; E. Vilborg, 37, 61, 140; L. R. Palmer, *Interpretation*, 448; *MGV* I, 207, 241; P. Chantraine, *DELG*, 481, 956.

⁴¹⁵ Docs², 575, Docs., 228, 231, 431; O. Landau, *MGPn*, 112; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 15 (1965), 53 упатува на *Φύσκης или *Φύσκεος.

⁴¹⁶ Docs², 575, Docs., 424; L. R. Palmer, *Interpretation*, 448; O. Landau, *MGPn*, 112; A. Heubeck, *Atti Roma*, 613 κορέννυμ in *IF* 64(1959), 130, 132; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; P. Attinger, *ŽA* 27(1977) 63.

⁴¹⁷ Docs², 501, 575, *puho-ekhe(h)e*, Docs., 342, 406; L. R. Palmer, *Interpretation*, 448; E. Vilborg, *Grammar*, 89; F. Bader, *Acta Myc.*, II, 179; *MGV* I, 198, 214; M. D. Petruševski, *ŽA* 27 (1977), 34 cf.

pu-ko-to / Puktos /: гр. *Πύκτος, сп., Πύκτης (KN PY)⁴¹⁸.

pu-ko-wo / Purkowos /:* Πυρκόφος : гр. Πυρκόοι (PY Ep 705)⁴¹⁹.

pu-ra-ko / Phulakos /: гр. Φύλακος (KN Xd 141)⁴²⁰.

qa-ru-ko / Q^{uh}alu-kos или *Q^{hu}aru-kos* /: гр. Φαλυκός или Φάρυκος (MY Au 657, 660)⁴²¹.

qo-u-ka-ra / g^uoukara(s) /: гр. *βουκάρα или *βούκρας од гр. βούς и кάρα (PY Ta 712)⁴²².

ra-ke-da-no / Lakedanōr /: *Λαкеδάνωρ, сп., гр. Λάκων, Λαкеδαίμων (MY Ge 603), *ra-ke-da-no-re / Lakedanorei* / (dat.) од *Λαкедάνωρ (MY Ge 604)⁴²³.

и.-е. *lǝp-s-⁴²⁴, *ra-pa-sa-ko / Lampsakōi* / (dat. sg.) од гр. Лάμψακος (PY Cn 131), *ra-pa-sa-ko-jo / Lampsakōio* / (gen.) од гр. Лάμψακος (PY Cn 655)⁴²⁵.

ra-wo-do-ko / Lawodokos /: *ΛαФάδοκος : гр. Λαόδοκος (PY Ea 802)⁴²⁶.

и.-е. *leuk- / *leuk'-⁴²⁷; *re-u-ko / leukō* / (nom., dual m.) : гр. λευκός, λευκώ, cf. гр. λευκός (KN L 695, PY Cn 418); *re-u-ko / Leukos, -oi* / (nom., dat.) од гр. Λευκός, (PY An 615, MY Oi 705), *re-u-ko-jo / Leukoio* / (gen.sg.) од гр. Λευκός (TH Z 849, 851, 852); *re-u-ka / leuka, -ai, -a* / (nom.sg., pl., nom.pl n.) : *λευκά, -αί, cf. гр. λευκή (KN

πυξο εχέε ; С. J. Ruijgh, *Res Mys.*, 396 ; P. Chantraine, *DELG*, 956 ; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 193.

⁴¹⁸ *Docs*², 575 ; V. Georgiev, *Suppl.*, *Πύκτος, cf. Πύκτης ; O. Landau, *MGN*, 112 ; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 322 од гр. φεύγω, *pu-ko-to / Phuktos* /: *Φύκτος.

⁴¹⁹ *Docs*², 575, *Docs.*, 424 Πυρκόοι ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 448 ; O. Landau, *MGN*, 112, 213 ; *MGV* I, 211 коέω ; M. Lejeune, *Mémoires* II, 74 ; V. Georgiev, *Cambridge Coll.*, 109 ; H. Frisk, *GEW* III, 132 ; P. Chantraine, *DELG*, 575.

⁴²⁰ *Docs*², 575, *Docs.*, 424 ; O. Landau, *MGN*, 113, 182, 208 ; E. Vilborg, *Grammar*, 61 ; *MGV* I, 255, cf. φύλαξ, -ακος ; P. Chantraine, *DELG*, 1231 ; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 233, 241.

⁴²¹ Види гл.

⁴²² *Docs*², 578, *Docs.*, 335, 407 ; F. Bader, *Acta Mys.*, II, 191 ; E. Vilborg, *Grammar*, 141 ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 249, 341, 451 ; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 61 ; E. Risch, *SMEA*, 1(1966), 54 βούκρας ; D. Petrusavska-M. D. Petrusavski, *Godisnjak*, ANUBiH, 1968, 39 ; P. Hr. Ilievski, *Res Mys.*, 210 ; A. Leukart, *Res Mys.*, 240 ; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 287.

⁴²³ *Docs*², 578, *Docs.*, 424, cf. *Λαкедάνωρ ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 451 ; *MGV* I, 173 ; O. Szemerényi, *Glotta*, 38 (1959-60), 14 ; P. Chantraine, *DELG*, 615.

⁴²⁴ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, II, 383 ; J. Pokorny, *IEW*, 652 ; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 172.

⁴²⁵ *Docs*², 578, *Docs.*, 424 ; O. Landau, *MGN*, 166, 451 ; *MGV* I, 216 ; S. Hiller, *ŽA* 25(1975), 404 in J. Chadwick, *Minos*, 14 (1975), 48

⁴²⁶ *Docs*², 579, *Docs.*, 105, 424 ; O. Landau, *MGN*, 120, 166, 170, 265 од λαός и δέχομαι ; M. Lejeune, *Mémoires* III, 140 ; С. J. Ruijgh, *Acta Mys.*, II, 445 ; P. Chantraine, *DELG*, 127 ; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 279, 290.

⁴²⁷ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, II, 409 ; J. Pokorny, *IEW*, 687s ; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 178.

Ld 649, L 471, MY Ge 603)⁴²⁸; *re-u-ko-nu-ka* / *leuk-onukha* / ((nm.pl.n.)*λευκ-όνυχα или *λευκ-ώνυχα од гр. λευκός и ὄνυξ (KN Ld 571, 573, 587)⁴²⁹; *re-u-ka-so* / *Leukasōi* / (dat.): гр.*Λεύκασος, cf. Λευκασία (PY Pa 53)⁴³⁰; *re-u-ka-ta* / *Leukatas* /: гр. *Λευκάτας (KN Ce 61, PY Jn 658, 725); *re-u-ka-ta-ra-ja* / *Leuktraia* / (dat) од гр. Λευκτραία (PY Vn 851); *re-u-ko-to-ro* / *Leuktron* /: гр. Λευκτρον (PY Ad 290, An 35, Ma 225, Na 419)⁴³¹, cf., *re-u-ko-ro-o-pu₂-ru* / *Leukro-o-phrus* /: гр. *Λευκρόφρυς / гр. *Λευκρόφρυς, cf. гр. λεύκοφρυς (PY Jn 415)⁴³², со вокалски превој на -o-, *louko-se* смета дека е запазен во личното име *ro-u-ko* / *Loukos* /: гр. *Λούκος, cf. гр. Λούκων (PY An 519)⁴³³.

ri-ja-ko / *Riakos* /: гр. *Ῥιακός, cf., Ῥίον (PY Jn 692)⁴³⁴.

ro-i-ko / *roikoi*, -ō или *roiskoi*, -ō / (nom.pl. или dual): гр. *Ῥοικοί или *Ῥοισκῶ, cf., гр. Ῥοικός или Ῥοίσκος ' течен; прен. слаб, мек', cf., Ῥόα, Ῥοιή (PY Va 482)⁴³⁵.

ru-ke-wo-wo-wi-ja / *Lunkēwos worwia* /: *Λυκῆφος ForFία : гр. Λυκεύς ὄρια (PY Na 1053)⁴³⁶.

⁴²⁸ Docs², 466, 579, Docs., 149, 174, 208, 230, 231, 297, 317, 408; L. R. Palmer, *Interpretation*, 65, 452; O. Landau, *MGP*N, 121ss., 185, 194, 222, 228; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 51 in *Phonétique*, 211, 285; E. Vilborg, *Grammar*, 26, 32, 34, 77; F. Gschnitzer, *Res Myc.*, 144; F. Bader, *Acta Myc.*, II, 142; A. Heubeck, *Acta Myc.*, II, 59; M. D. Petruševski, *Atti Roma*, 681; *MGV* I, 217; H. Frisk, *GEW* III, 145, P. Chantraine, *DELG*, 632; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 95,

⁴²⁹ F. Bader, *Acta Myc.*, II, 142; *MGV* I, 126; A. Leukart, *Tractata Myc.*, 185; M. D. Petruševski, *Atti Roma*, 680; H. Frisk, *GEW* III, 145; P. Chantraine, *DELG*, 632, 805.

⁴³⁰ Docs², 579, Docs., 425; M. Lejeune, *Mémoires*, 300; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; O. Landau, *MGP*N, 121, 185; L. R. Palmer, *Interpretation*, 452.

⁴³¹ Docs², 466, 579, Docs., 149, 174, 208, 230, 231, 297, 317, 408; L. R. Palmer, *Interpretation*, 65, 452; O. Landau, *MGP*N, 121ss., 185, 194, 222, 228; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 51 in *Phonétique*, 211, 285; E. Vilborg, *Grammar*, 26, 32, 34, 77; F. Gschnitzer, *Res Myc.*, 144; F. Bader, *Acta Myc.*, II, 142; A. Heubeck, *Acta Myc.*, II, 59; M. D. Petruševski, *Atti Roma*, 681; *MGV* I, 217; H. Frisk, *GEW* III, 145, P. Chantraine, *DELG*, 632; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 95, 105.

⁴³² Docs², 580, Docs., 425 на мислење е дека вокалот не е елидиран *re-u-ko-<ro>o-pu₂-ru*; L. R. Palmer, *Interpretation*, 452 го дели истото мислење; V. Georgiev, *Ét. Myc.*, 75 чита *Λευκ<ρ>οφρυς; O. Landau, *MGP*N, 122, 175; E. Vilborg, op. cit.; M. D. Petruševski, *Atti Roma*, 681 предлага *Λευκο-χρῶσ-οφρυς, сп., M. Lejeune, *Phonétique*, 211, 285; E. Risch, *Res Myc.*, 282; H. Frisk, *GEW* II, 454; P. Chantraine, *DELG*, 843; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 290.

⁴³³ Docs², 580; Docs., 178, 190, 425 со критички став кон вака предложената идентификација од V. Georgiev, *Lexique*, s.v., бојот. Λούκων; O. Landau, *MGP*N, 123; L. R. Palmer, *Interpretation*, 453.

⁴³⁴ Docs², 580; V. Georgiev, *Suppl.*, *Ῥιακός, cf., Ῥίον; L. R. Palmer, *Interpretation*, 453; O. Landau, *MGP*N, 122.

⁴³⁵ Docs², 503, 580; Docs., 348, 408; E. Vilborg, *Grammar*, 78; P. Chantraine, *Cambridge Coll.*, 164 in *DELG*, 976; *MGV* I., 243s. Сепак според етимолошките согледувања останува прашато на дигамата во Ῥοικός и Ῥόα < Ῥοφα.

ru-ki-ja / Lukias /: гр. Λυκίας од топ. Λυκία (PY An 724)⁴³⁷; *ru-ki-jo / Lukios /*: гр. Λύκιος (PY Gn 720, Jn 415)⁴³⁸.

ru-ki-to / Luktos /: гр. Λύκτος, Λύττος (KN Da 1288, Dm 1177, Fh 349, V 159)⁴³⁹, спореди ги етниконите изведени од топонимот *ru-ki-to / Luktos /*; *ru-ki-ti-jo / Luktios /* гр. *Λύκτιος од гр. Λύκτος (KN C 902, E 668); *ru-ki-ti-ja / Luktiā /*: гр. *Λυκτία (KN Ln 1568)⁴⁴⁰.

ru-ko / Lukos или *Lukōn /*: гр. Λύκος или Λύκων, cf., λύκος (PY Pn 30)⁴⁴¹, сп., *ru-ko-ro / Lukoros /* гр. Λύκωρος (PY An 1281, Ea 132, 782), *ru-ko-ro-jo / Lukoio /* (gen.sg) од гр. Λύκωρος (PY Ea 823)⁴⁴².

ru-ko-wo-ro / Lukoworos /: гр. *Λευκόφορος, сп., гр. Λυκουρία (PY Es 729), сп., *ru-ko-u-ro / Lukouros /*: гр. Λυκοῦρος (PY Es 729)⁴⁴³.

sa-pa-ka-te-ri-ja / Sphaktēriā /: гр. *Σφακτηρία (KN C 941)⁴⁴⁴.

sa-u-ko / Saukos /: гр. *Σαῦκος (KN Vc 179)⁴⁴⁵.

si-ki-ro / skirros /: гр. *σκίρρος, cf., σκίρρος: γύψος Hes., (KN U 8210)⁴⁴⁶.

⁴³⁶ *Docs*², 580; *Docs.*, 149 *Lu(n)kēwos worwia*; L. R. Palmer, *Interpretation*, 77, 453; A. Heubeck, *IF* 68 (1963), 16; M. Lejeune, *Mémoires* I, 143; E. Risch, *MH* 14 (1965), 195; P. Hr. Ilievski, *Godisnjak*, 25 (1987), 5-21, ANUBiH in *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 169.

⁴³⁷ *Docs*², 580; L. R. Palmer, *Interpretation*, 453; M. Lejeune, *Mémoires* I, 204; *MGV* I, 219; O. Landau, *MGP*N, 124, 176, 220.

⁴³⁸ *Docs*², 581; *Docs.*, 105, 425; L. R. Palmer, *Interpretation*, 453; *MGV* I, 219 Λύκος, cf. Λύκος; O. Landau, *MGP*N, 124, 176, 220, 273; F. Geschnitzer, *Coll., Mys.*, 146; S. Hiller, *ŽA* 25 (1975), 389, 404 упатува на хет. *Lukka*. Речиси сите истражувања *ru-ki-jo* го доведуваат во врска мик. *ru-ko*.

⁴³⁹ *Docs*², 581; *Docs.*, 147; L. R. Palmer, *Interpretation*, 178, 453; *MGV* I, 219 Λύκτος или **Lukitoj*; M. D. Petruševski, *ŽA*..... претполага синкопа на вокалот -i- во подоцнежната гр. форма Λύκτος; E. Vilborg, *Grammar*, 36 претполага дека вокалот -i- во *ru-ki-to* е добен под влијание на етниконот; Исто мислење го застапува и *Docs*², 581; P. Faure, *Kadmos* 7 (1968), упатува на египетската граfiја *Ri-k', -tj* за гр. Λύκτος или Λύττος. П. Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 129, 229.

⁴⁴⁰ *Docs*², 581; *Docs.*, 147; L. R. Palmer, *Interpretation*, 223, 453; M. Lejeune, *Mémoires* I, 269 in *Mémoires* II, 256; E. Vilborg, *Grammar*, 152; O. Landau, *MGP*N, 124, 217; *MGV* I, 219; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 12 (1970), 102 in *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 129, 229.

⁴⁴¹ *Docs*², 581; *Docs.*, 105, 425; L. R. Palmer, *Interpretation*, 453; O. Landau, *MGP*N, 124, 174 s.; *MGV* I, 219 λύκος; C. Gallavotti, *Mys., St.*, 63, претполага метатеза на *wl- > lu-; M. Lejeune, *Phonétique*, 46; П. Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 129.

⁴⁴² *Docs*², 581; *Docs.*, 240, 425; L. R. Palmer, *Interpretation*, 453; M. F. Galiano, *Acta Mys.*, II, 225; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 294; O. Landau, *MGP*N, 124, 231.

⁴⁴³ *Docs*², 581; *Docs.*, 425; L. R. Palmer, *Interpretation*, 453; O. Landau, *MGP*N, 222, 228; *MGV* I, 219; V. Georgiev, *Suppl.*, *Λυκοφορος > Λύκωρος; M. Lejeune, *Mémoires* I, 294 Λύκουρος; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 9 (1959), 126 *Λυκοφορος; *MGV* I, 219; A. Morpurgo, *Acta Mys.*, II, 100ss.

⁴⁴⁴ *Docs*², 436, 581, *Docs.*, 147; L. R. Palmer, *Interpretation*, 184; M. Lejeune, *Mémoires* II, 203; P. Chantraine, *Ét. Mys.*, 103; E. Vilborg, *Grammar*, 36; M. Doria, *St. Mys. Brno*, 59.

si-ki-to / Skithōn /: гр. Σκίθων (KN Da 1339)⁴⁴⁷.

su-ko / Sukos и *sukōn* / (gen.pl.) : гр. *Συκος (KN V 479), σῦκων, од сῦκος (PY Eb 149, Ep 613)⁴⁴⁸.

ta-ra-mi-ka/Thalamiska/: гр. *Θαλαμισκά или *Θαλαμικά, cf., θάλαμος (PY Eb 464/Ep 705)⁴⁴⁹.

Te-ra-pi-ke/therapiskei/(3l.sg.indc.act.): гр.*θεραπίσκει, cf., θεραπεύω 'слуга сум служам, дворам, послужувам, прислужувам' (PY Eb 842/Ep 613)⁴⁵⁰

и.-е. *tek'p-⁴⁵¹; *te-ko-to / tektos* /: гр. τέκτος (PY Es 540); *te-ko-to-ne / tektones* / (nom.pl.) : гр.τέκτονες (KN Am 826, PY An 18), *te-ko-to-a-pe / tektōn apē(s)* /: гр. τέκτων и ἄπης (PY An 5), *te-ko-to-na-pe/ tektōn apē(s)* /: гр. τέκτων и ἄπης (PY An 18, 852) варијанта на пишувањето за *te-ko-to-a-pe*⁴⁵².

ti-mi-to-a-ke-e/Themistos ankehei/: гр. *Θέμιστος ἄγκεχει од гр. Θέμιστος (gen.sg) од θέμις 'права' и ἄγκέχει (dat. loc.) од гр. ἄγκος 'свиок, долина' (PY Cn 600), сп. уште, *ti-mi-to-a-ke-i/Themistos ankehei*/ како графичка варијанта за пишувањето на loc. во (PY An 661)⁴⁵³.

ti-ri-jo-ko-so/Tri-oxon/: гр. *Τριοξος од гр. τρεῖς, cf., τρίς и ὄξος (KN Da 1384)⁴⁵⁴

to-ko-so-ta / toxotas /: гр. τοξότας (KN V150), *to-ko-so-wo-ko / toxoworgoi* / од гр. *τοξοφοργός, cf., τοξοποιός (PY An 207)⁴⁵⁵.

⁴⁴⁵ Docs², 582 ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 454 ; O. Landau, *MGN*, 127, 178, 192 упатува на Хесихиевата глоса σαυκόν ξηρόν Συρακούσιοι.

⁴⁴⁶ J. Chadwick-J. T. Killen, *ABSA* 53 (1963), 68.

⁴⁴⁷ Docs², 582; L. R. Palmer, *Interpretation*, 454 ; M. Doria, *St. Mys.*, Brno, 59, cf. Σκίθων.

⁴⁴⁸ Docs², 583; L. R. Palmer, *Interpretation*, 19, 455, Σῦκος како лично име во Кнос ; O. Landau, *MGN*, 130, 233; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 143.

⁴⁴⁹ Docs², 583, Docs., 425 Θαλαμισκά; L. R. Palmer, *Interpretation*, 456 ; O. Landau, *MGN*, 132, 187, 214 ; *MGV* I, 201; P. Chantraine, *Cambridge Coll.*, 165 in *DELG*, 420 θάλαμος.

⁴⁵⁰ Docs², 585, Docs., 263; E. Vilborg, *Grammar*, 114; M. Doria, *St. Mys. Brno*, 59; P. Chantraine, *Mys. St.*, 175; L. R. Palmer, *Interpretation*, 53, 207, 457; C. J. Ruijgh, *Minos*, 19 (1985), 149; E. Risch, *Tractata Mys.*, 286; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 86, 135, 142.

⁴⁵¹ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d. idg. S.*, I, 717; J. Pokorny, *IEW*, 1058; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 357; H. Rix, *Hist. Grammatik d Gr.*, 143.

⁴⁵² Docs², 584, Docs., 409; E. Risch, *Et. Mys.*, 168, 252 ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 33, 52, 77, 132, 456 ; E. Vilborg, *Grammar*, 39, 106 ; *MGV* I, 188, 248, *MGV* II, 164 ; F. Bader, *Acta Mys.*, II, 144; M. Lejeune, *Phonétique*, 11, 39; H. Frisk, *GEW* III, 183 ; P. Chantraine, *DELG*, 1100; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 171, 188, 190.

⁴⁵³ Docs², 586, Docs., 386, *MGV* I, 167, 201; P. Chantraine, *DELG*, s.v. ἄγκος; P. Hr. Ilievski, *SMEA* 12(1970), 114; M. S. Ruiperez, *Ét. Mys.*, 110.

⁴⁵⁴ Docs², 586, J.-P. Olivier, *Cambridge Coll.*, 71; *MGV* II, 183.

to-no-e-ke-te-ri-jo / throno-(h)elktērion /: гр. *θорно- ηελκτήριον од θρόνος и ἔλκω (PY Fr 1222)⁴⁵⁶.

to-ra-ka/thōrāx/: гр. *θώραξ, (TI si 5); *to-ra-ke / thōrākes /*(nom.pl.) : гр. θώραξ, θώραξ 'оклоп, панцир' (PY Ta 642, 713, 715)⁴⁵⁷.

u-ra-ra-ki-ri-ja / Huperakria / : гр. Ὑπεράκρια (PY An 298)⁴⁵⁸.

wa-na-ka / wanax /: *Ἔναξ: гр. ἄναξ (PY Na 334,1356, Ta 711, TI Z 29, TH Of 36) ; *wa-na-ka-to / wanaktos /*(gen.sing.) од гр. ἄναξ (PY La 622) ; *wa-na-ka-te / wanaktei /*(dat.) од гр. ἄναξ (KN Ga 657,PY Fr 1220, Un 2), со варијанта на пишување, *wa-na-ke-te* (PY Fr 1215)⁴⁵⁹, *wa-na-ka-te-ro / wanakteros,-on /*(nom.m.,n) :*Ἔνακτερος,-он од гр. ἄναξ и терос (KN X 976, PY En 74/Ео 276, En 74/Ео 160,PY Eb,903, Er 312,Ео 371, TH Z 839); *wa-na-ka-te-ra / wanaktera(i) /*(nom.pl. n. f.): *Ἔνακτερα(ι) од гр. ἄναξ и -терос (KN Lc 525, TH Of 36)⁴⁶⁰.

wa-ni-ko / Warniskos /:*Ἄρνίσκος гр. Ἄρνίσκος (PY Jn 478)⁴⁶¹.

wa-ra-ki-no/Wrakinos/: гр. *Ἐράκιονος или *Ἐράκιονος (PY An 615)⁴⁶²

⁴⁵⁵ Docs², 474, 586 ; E. Vilborg, *Grammar*, 72, 148 ; *MGV* I,193, 250, *MGV* II, 183 ;M. Lejeune, *Phonétique*, 72; H. Frisk, *GEW* III, 910 ;M. D. Petruševski, *ŽA* 27(1977), 39 ;L. R. Palmer, *Interpretation*, 136,229,458 ; P. Chantraine, *DELG*, 1124 ; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*,172,233, 240с.339.

⁴⁵⁶ Docs²,482, 586; L. R. Palmer, *Interpretation*,252,459 ; I. Chirassi, *Atti Roma*, 961, θρόνος и ἐκχέω ; S. Hiller, *Minos* 10(1970), 78, 85s. од θρόνος и ἐκχέω.Од анализата на текстот прилегува дека во мик. форма *to-n-e-ke-te-r-ja* станува збор за еден верски обред или ритуал во чија чест се одржувал и празникот.

⁴⁵⁷ Docs²,482, 586, Docs., 410 ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 459 ; *MGV* I, 204 ; A. Heubeck, *Coll.*, *Мус.*, 254 in *O-o-pe-ro-si* 286; M. Lejeune, *Mémoires* III, 69; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*,37.

⁴⁵⁸ Docs²,589 *Huperakria* = Ὑπεράκρια; L. R. Palmer, *Interpretation*,460;V. Georgiev, *Acta Мус.*, II, 379; E. Vilborg, *Grammar*, 50; E. Risch, *Cambridge Coll.*, 156; M. Doria, *St. Мус. Brno*, 186. A. Heubeck, *Acta Мус.*, II 66.

⁴⁵⁹Docs², 408, 480,489,589;Docs.,120, 411; L. R. Palmer, *Interpretation*,230,240,258,s,308,461;E. Vilborg, *Grammar*,82; *MGV* I, 172; F. W. Housholder, *Мус. St.*, 74;E. Risch, *Atti Roma*, 679;M. D. Petruševski, *Acta Мус.*, II, 129 in *ŽA* 12 (1963)293-312 in *Прилози[Contribution] I/1*, MANU, 1970, 81-103 и таму цитираната литература;O. Szemerényi, *SMEA*, 20(1979), 215 претполага една основа *wanakt-; L. Derooy, *ŽA* 37(1987), 9, *Ἔνακωνтс; *MGVI* I, 172;M. Lejeune, *Phonétique*, 11.;H. Frisk, *GEW*, I, 102 in *GEW*, III,31;P. Chantraine, *DELG*,84; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 93, 134, 191, 197, 231.

⁴⁶⁰ Docs², 589;Docs., 411; L. R. Palmer, *Interpretation*,29, 220, 275, 461; *MGV* I,172; M. Lejeune, *Mémoires*, III, 304; H. Frisk, *GEW*, III, 34; Y. Duhoux, *Minos*, 14 (1975),147; E. Risch, *Atti Roma*, 679;M. D. Petruševski, *Acta Мус.*, II, 129 in *ŽA* 12 (1963)293-312 in *Прилози[Contribution] I/1*, MANU, 1970, 81-103; Chantraine, *DELG*,84; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*,85, 145.

⁴⁶¹ Docs², 590;Docs.,426; O. Landau, *MGPN*, 145, 156, 186, 230; M. D. Petruševski, *ŽA* 12 (1963)307 in *Acta Мус.*, II, 132; P. Chantraine, *Cambridge Coll.*, 169 упатува на завршетокот -ιχος;

we-je-ke-a₂ / *weiekeha* / : гр. *Φει-εικής, види гр. ὕ - ἐπί и -εικής (PY Sa 787), сп., уште, *we-je-ke-e* / *weikehe* / (nom.dual) : од гр. ἐπι-εικής (PY Sa 487)⁴⁶³.

we-ka-sa / *wekassai* / : гр. *Φεκонт-υα > ат. ἐκοῦσα *Φεκонт-υα од **wek̥nt-ya₂* (KN Ai 1037)⁴⁶⁴ сп., уште, *we-ko-we-ka-te* / *weko-wergate* / : гр. *Φεко-Φεργατ-, cf., ἐκά-εργος, Ἐκάεργος, *Φεко- / *Φεκα- од **wek̥nt-* или **sweka-* и ἔργος (KN Ak 630)⁴⁶⁵

wi-jo-ka-de / *Wijo-kādēs* / : *Φιο-κάδης од гр. ἴς, ἴφι (instr.) 'сила моќ' и κᾶδος 'проблем, грижа' (KN Db 1155)⁴⁶⁶.

w-ri-ki-no / *Wrikinos* / : гр. *Φρίκινος, cf., гр. ῥικνός (KN V 831)⁴⁶⁷.

wo-ki-to / *Woikistoi* / (dat.sg) од *Φοικίστος, cf., οἰκίστης, Οἰκίστωρ (PY Cn 131)⁴⁶⁸, сп., *wo-i-ko-de* / *woikon-de* / (acc. +de) *Φοῖκον-δέ гр. οὔκονδε (KN As 1519) и варијантата на пишување *wo-ko-de* / *woikon-de* / (acc. +de) *Φοῖκον-δέ гр. οἰκονде (TH Of 36)⁴⁶⁹.

wo-ro-ki-jo-ne-jo / *Wrokioneios* / : гр. *Φροκioneios, cf., (F)ροικός, Ροικός (PY Un 714)⁴⁷⁰ сп. и, *wo-ro-ko-jo* / *Wroikoio* / (gen.sg) од гр. Ροῖκος (PY Sa 763)⁴⁷¹.

MGV I, 158; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 16(1967), 25; MGV II, 158; H. Frisk, *GEW* III, 37; P. Attinger, *ŽA* 27(1977), 73; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 119.

⁴⁶² *Docs*², 590; O. Landau, *MGN*, 145, 182; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 198, *wa-ra-ki-no* / *Wrakionos* / 'Парталко'.

⁴⁶³ *Docs*², 590; *Docs.*, 373, 411; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 41, 121 in *Mémoires*, II, 52; P. Chantraine, *RPh* 33(1958), 250 in P. Chantraine, *DELG*, 355, 380; C. J. Ruijgh, *Atti Roma*, 380 in *St. Mys. Brno*, 100 упатува на гр. *ὑ-εγγής исто и F. Bader, *BSL*, 61(1961)36; За развитокот на **swe*->*hFe->*Fe-, во врска со ἐχής од ἔχω види, M. D. Petruševski, *ŽA* 9(1959), 284; сп. и *Φηχής кај M. Deroy, *ŽA* 22 (1972), 88; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 265.

⁴⁶⁴ *Docs*², 590; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 315; V. Georgiev, *Acta Mys.*, II, 377; A. Bartonek, *Tractata Mys.*, 43.

⁴⁶⁵ *Docs.*, 411; V. Georgiev, *Acta Mys.*, II, 377; P. Chantraine, *DELG*, 365.

⁴⁶⁶ *Docs*², 591; O. Landau, *MGN*, 149, 156 предлага *Φi(h)оκάδης; E. Risch, *Tractata Mys.*, 297 смета на лично име и упатува на κᾶδος; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 239, *Wi-jo-ka-de* / *Wijo-kādēs* / 'Грижите проблемите ги решава со своја сила'.

⁴⁶⁷ *Docs*², 591; O. Landau, *MGN*, 150 *Φρίκινος; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 142 *Wrikinos* : ῥικνός; R. Viredaz, *Minos* 18(1968), 169.

⁴⁶⁸ *Docs*², 592, *Docs.*, 427; O. Landau, *MGN*, 151; O. Landau, *MGN*, 151; V. Georgiev, *Lexique*, *Φοικίστος.

⁴⁶⁹ *Docs*², 592; *Docs.*, 421; L. R. Palmer, *Interpretation*, 26, 77, 464; M. Lejeune, *SMEA*, 17(1967), 83; MGV I, 225; J. L. Perpillou, *Tractata Mys.*, 274; E. Risch, *Res Mys.*, 373; M. Lejeune, *Phonétique*, 173, 175; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 274.

⁴⁷⁰ *Docs*², 454, 592; J. T. Killen, *Tractata Mys.*, 176 *Φροκioneios-, cf. Φροικός; L. R. Palmer, *Interpretation*, 214 i R. Viredaz, *Minos*, 18 (1983), 170 предлагаат *Φρογιώνеиос, cf. Φρόγiα; MGV I, 228 cf. гр. ὄργια; A. Heubeck, *ŽA* 15(1965), 268 in *Acta Mys.*, II, 71 *Φρωγιωνеиос; H. Frisk, *GEW* III, 175 ῥήγγυμι; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 145, 59.

⁴⁷¹ *Docs*², 592; *Docs.*, 427; L. R. Palmer, *Interpretation*, 464; O. Landau, *MGN*, 152; MGV I, 243; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 325, *wo-ro-ki-jo* / *Wrokoio* / 'свиткан, грбав'.

za-ku-si-ja / *Kjakunsia* / (nom.pl.n.) : Ζάκυνσια од гр. Ζάκυνθος (PY Sa 787),
види и za-ku-si-jo / *Kjakunsiōi* / (dat.) од гр. *Ζάκυνσιος сп. гр. Ζάκυνθος (MY Oe
122)⁴⁷².

Од изложениот јазичен материјал произлегува дека и.-е. *k' и *k во микенскиот грчки се предадени во речиси сите позиции:

На почетокот од зборот

ka-da-mi-ja / *kardamia* /: гр. *καρδαμία, (MY Ge 604.5), сп. гр. κάρδαμον, καρδαμῖς 'поточница, крстовниче, угаз', и.-е. *keteH₂-, (cf. гр. κάμνω)⁴⁷³; ka-ma / *kama* /: гр. κάμα (KN L 520.2; PY Ea 28, Eb 159,-173,-495, Ep 613, Un 718); ka-ma-e / *kamae* / (nom.dual) од гр. κάμα (PY Eb 156.2); ka-ma-e-u / *kamaeus* /: гр. *καμαεύς (PY Eb 152,-156,-177); ka-ma-e-we / *kamaewei* / (dat.sing) од ka-m-e-u (PY An 261, Ed 236,-411, Ep 539); ka-ma-jo / *kamaios* /: гр. *καμαῖος (KN Am 5882).

Во интервокална позиција

ka-ra-wi-ko / *Klawiskos* /: гр. *Κλαφισκος (PY Jn 389), ka-na-ko / *knākos* /: гр. κνήκος, дор. κνᾶκος 'жолтеникав' (MY Ge 602,-603), ka-ru-ke / *karukei* / (dat. sing.) : гр. κήρυκει од гр. κήρυξ,-κος 'гласник' (PY Fn 187, Un 219), ko-ro-ku-ra-i-jo / *Korkuraihioi* или *Korkulaihioi* /: гр. *Κροκύραιηοι или Κροκύλαιηοι cf. Κόρκυρα=Κέρκυρα или Κροκύλεια *Κροκύλαιοι

На крајот на зборот пред номинативската сигма

wa-na-ka / *wanax* /: *Φαναξ: гр. ἄναξ (PY Na 334,1356, Ta 711, TI Z 29, TH Of 36).

Во контакт со ликвидите /*l, *r/

⁴⁷² Docs², 593; Docs., 150,412; M. Lejeune, *Mémoires* I, 116, 122 *Ζακυντιος > Ζάκυνσιος in *Atti Roma* 739; E. Vilborg, *Grammar*, 25; J. Chadwick, *Ét. Myc.*, 85; G. R. Hart, *Cambridge Coll.*, 134; *MGV* I, 198; L. R. Palmer, *Interpretation*, 326, 425; M. Д. Петрушевски, *Прилози* [Contribution], I/1, МАНУ, 1970, 81-103; E. Risch, *Coll.*, *Myc*, 271; A. Heubeck, *Glotta*, 39, (1961), 164; F. Geschnitzer, *Res Myc.*, 148; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 266.

⁴⁷³ J. B. Hofmann, *GEWdG.*, 131; A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d. idg. S.*, 387; Beekes, *Laryngeals*, 201; J. Pokorny, *IEW*, 557; E. Vilborg, *Grammar*, 67, 94; A. Heubeck, *ŽA* 15 (1965), 268; *MGV* I, 208; L. R. Palmer, *Interpretation*, 131, 414, 424; M. D. Petruševski, *ŽA* 12 (1963) 296 in *SMEA* 12 (1970) 125; P. Chantraine, *DELG*, 488; M. Lejeune, *Mémoires* III, 273. Во поново време види ја студијата на П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, стр. 86, 142-144 и таму наведената литература.

ka-ra-wi-ko / Klawiskos / : гр. *Κλαφισκος (PY Jn 389), *ke-ki-jo / Kerkios* или *Kerkīōn /* : гр. Κέρκιος / Керκίων, cf. κέρκιος (PY An 657,- Aq 218), *ki-ri-ta / krita /*(nom pl.) : гр. κριτά од κρίνω (KN Ld 785), сп. *ki-ri-ta-de / Kritan-de /* : гр. *Κρίταν δε од κριτά од κρίνω (KN Ws 8493)⁴⁷⁴, сп. *ki-ri-ta-i / Kritaihi /*(dat.pl.): гр. *Κριταιη од гр. κριτά (KN Od 5003), *ki-ri-ti-jo-jo / Kritioio /*(gen.sg.): гр. *Κριτοιο од гр. κριτά 'делам, одделувам, разделувам' (PY Es 650) и др.

Во контакт со назалите /*m, *n/

a-ka-ma-jo / Alkmaidi /(dat.) од гр. 'Алкмаίων, cf. ἀλκμαῖος-νεανίσκος Hes. (PY Fn 324); *a-ka-ma-wo / Alkawas, -wōi /*(nom., dat.): од гр. * 'Алкμάφος, cf., 'Алкμάων 'полн со сила' (PY Cn 719, Jn 431, Cn 131(dat)); *a-ka-me-ne / Alkamenēs /* : гр. 'Алкаμένης (KN Xd 82), *ka-na-ko / knākos /* : гр. κνήκος, дор. κνῶκος 'жолтеникав' (MY Ge 602,-603), *ko-no-si-ja / Knōsia /* : гр. *Κνωσία од гр. Κνωσός (KN As 1516, Dp 5508, Dv 1487, E 777, Ga 834, Xe 8274, X 1027); *ko-no-si-jo / Knōsioi /* : гр. *Κνώσιοι, од гр. Κνωσός (KN Am 600, As 625, B 1055, V 56,-831, Xd 168); *ko-no-so / Knōsos /* : гр. Κνωσός (KN Ak 626,-643, As 40, Lc 548,-549, Le 641, X 7564)

Во контакт со сигмата /*s/

на почеток од зборот

ka-ra / Skarpha / : гр. *Σκάφα, cf. *Σκάφη (KN E 71), *ka-ra-jo / Skarphaios /* : гр. *Σκαφαῖος, (KN B 5752); *ka-pte / Skaptēr Skāptēr /* : гр. *Σκαπτήρ, cf., гр. скаπτήρ, σκῆπτρον 'скептар, жезол' (KN Df 1230), *ke-we-to / Skewestos /* : гр. *Σκεφεστός, cf. σκευός 'сад, орудие, прибор, пл. оружје' (PY Jn 310), *ke-we-to-jo / Skewetioio /*(gen. sing.): гр. *Σκεφεστοιο од гр. *Σκεφεστός (PY Jn 310).

во интервокална позиција

ka-sa-to / Ksanthos / : гр. Ξάνθος (KN Vc 7537, PY An 39, Jn 320, MY Oe 113, Go 610), но и од и.-е. *k's-ou-dho-, *ko-so-u-to / Ksouthos /* : гр. Ξουθος, cf. ξουθος (Kn Ch 900, Py Jn 389), *pu-ke / Phuskēs /* од гр. *Φύσκης (MY Ge 602, Ge 604); *pu-ke-o /*

⁴⁷⁴ Docs², 554; L. R. Palmer, *Interpretation*, 428 ; O. Landau, *MGN*, 71 ; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 174 in M. Lejeune, *Atti Roma*, 738 *κρίθιον ; *MGV* I, 257, *MGV* II, 171 κρίνω ; V. Georgiev, *Lexique* ; A. Heubeck, *Sprache*, 4 (1958), 94 Κρίπιος или *Κρίπιος ; Y. Dhoux, *Minos* 9 (1968), 95 ; P. Chantraine, *DELG*, 583, H. Frisk, *GEW* III, 137.

Phuskeos / (gen.sg): гр. *Φύσκειος (MY Ge 603), *i-ke-se-ra/Ixelas*/: гр. *Ἰξέλας, cf. Ἰξάλος, Ἰξάλη (KN Dk 1077).

Индоевропските гутурали *k' и *k во контакт со полувокал -u- во микенскиот грчки застапени се лабиовеларен и веларен рефлекс во зависност од палаталната или веларната вредност на и.-е. *k' и *k. За тоа види повеќе во делот индоевропски гутурали во контакт со полувокалот -u-, (cf. *ka-pi-ni-ja* / *karpnias* / (gen. sing.): гр. καπνία = καπνοδόκη 'оцак', од и.-е. *KuHap-no-, *i-qo*/^h*iqq*^u*os* /: гр. ἵππος од и.-е. *ek'uo- и др.).

Освен тоа со микенската веларна серија силабограми предадени се и индоевропските лабиовелари во контакт со полувокалот -u-, cf., и.-е. *k^ue-k^ulo-, *ku-ke-re-u* / *Kukleus* /: гр. Κυκλεύς (PY Jn 845.12), *qo-u-ko-ro/q^uou-koloi*/: гр. βουκόλοι од и.-е. *g^uou-k^uoro- и др.

За односот на индоевропските гутурали *k' и *k во контакт со полувокал -i- во микенскиот грчки кои се застапени со z- серијата силабограми види поопширно во делот Индоевропски гутурали во контакт со полувокалот -i- (= j/y).

Во микенскиот грчки индоевропскиот велар *k'-s > гр. -ξ, cf., и.-е. *swek'-s > гр. ἔξ во позиција пред безвучниот лабијал /*p/ се асимилира во безвучни геминати /pp/, cf., *we-pe-za*/^h*weppeja*/: гр. *Fέππεζα од гр. ἔξ и πέζα.

Во микенските документи се среќава и една цела низа на зборови од предгрчкиот јазичен супстрат, cf., *ka-da-mi-ja* / *kardamia* /: гр. *καρδαμία, (MY Ge 604.5), сп, гр. κάρδαμον, καρδαμῖς 'поточница, крстовниче, угаз', *ka-pa-si-ja* / *Karpasia* /: гр. *Καρπασία (PY Vn 851); *ka-pa-ti-ja* / *Karpathia* /: гр. *Καρπαθία од гр. Καρπάθιος (PY Eb 338, Ep 539,-704, Un 443); *ke-re* / *Krēs* /: гр. Κρής (KN As 1516, B 805), *ke-re-te* / *Krētēs* / (nom.pl): гр. Κρήτης од гр. Κρής (PY An 128), *wa-na-ka* / *wanax* /: *Fαναξ: гр. ἄναξ (PY Na 334,1356, Ta 711, TI Z 29, TH Of 36); *wa-na-ka-to* / *wanaktos* / (gen.sing.) од гр. ἄναξ (PY La 622); *wa-na-ka-te* / *wanaktei* / (dat.) од гр. ἄναξ (KN Ga 657, PY Fr 1220, Un 2) и др.

ИНДОЕВРОПСКИ ЛАБИОВЕЛАРИ ВО МИКЕНСКИОТ ГРЧКИ ДИЈАЛЕКТ

и.-е. *g^u [> предмикенско *q^u] > микенско qV, (V= a,e,i,o,) > гр. γ, β, δ, [cf., K. Brugmann, *Gr. Grammatik*,133s.; E.Schwyzler, *Gr. Grammatik*,293s.,368-369;*Docs*², 81,E. Vilborg, *Grammar*,45-47; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*,86s; M. Lejeune, *Phonétique*,43s; M. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*,II,107s];

и.-е. *g^{uh} [> предмикенско *q^{uh}] > микенско qV,(V= a,e,i,o,) > гр. χ, φ, θ, [cf., K. Brugmann, *Gr. Grammatik*,133s; E.Schwyzler, *Gr. Grammatik*,297-298,368-369; *Docs*², 81,E. Vilborg, *Grammar*,45-47; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*,86s; M. Lejeune, *Phonétique*,43s; M. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*,II, 107s];

и.-е. *k^u [> предмикенско *q^u] > микенско qV,(V= a,e,i,o,) > гр. κ, π, τ, [cf., K. Brugmann, *Gr. Grammatik*,133s; E.Schwyzler, *Gr. Grammatik*,294s.,368-369; *Docs*², 81,E. Vilborg, *Grammar*,45-47; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*,86s; M. Lejeune, *Phonétique*,43s; M. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*,II,107s];

Во индоевропеистиката лабиовеларите се сметаат за хомогени фонеме кои во индоевропската фонетска система се одбележуваат со *g^u, *g^{uh}, *k^u и како такви во некои одделни западни јазици на centumската група тие делумно се запазени. На ваквата констатација упатуваат латинските форми во кои се среќаваат лабиовеларите со графијата /gul/ или /qul/, сп., лат. *aqua*, *lingua* и др, пришто од метричка гледна точка не доаѓа до продолжување на вокалот кој е пред нив. Освен тоа, во својата најнова фонетска анализа на и.-е. корен *k^uek^ulos која во грчкиот е предадена како κύκλος, O. Szemerényi¹, доаѓа до заклучок дека трите елементи -k^ul- сплотени во -*kl- кое во грчкиот дава -κλ-, сп. гр. κύκλος само посочуваат на тоа дека и во грчкиот јазик во неговата најрана фаза лабиовеларите можеби некогаш биле предавани во вид на една фонема. Ваквата нагова констатација делумно прилегува од сознанијата и анализите на микенскиот грчки дијалект, каде што за прв пат и речиси од прва рака и.-е. лабиовелари *g^u, *g^{uh}, *k^u се предадени со одделна серија на микенски силабограми qa, qe, qi, qo.

1.O. Szemerényi, *Einführung in die vergleichende Sprachwissenschaft*, 1970[= O. Semereňi, *Vovedenie v sravnitel'noe jazykoznanie*, 1980, 80-81s., руски превод на Б. А. Абрамов].

Сепак во својот краен заклучок по однос на присуството на лабиовеларите во раната фаза на развитокот на индоевропскиот јазик тој останува претпазлив².

Во источната или satemската група на индоевропски јазици лабиовеларите по губитокот на лабијалниот призвук се совпаднале со веларниот ред на гутурали³. Освен тоа лабиовеларниот ред во својата првобитна форма не е запазен ниту кај Хомер ниту во грчките дијалекти од класичната епоха. Имено тие во зависност од галасовите што следеле по нив или им предходиле, но и во зависност од процесите на палатализацијата или лабијализацијата во одделните грчки дијалекти се предавани со различни рефлекси⁴.

За рефлексите на и.-е. лабиовелари во грчкиот јазик од класичната епоха Н. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, стр. 86, приведува една цела низа на промени:

и.-е. *g^u > [g, b, d] > гр. γ, β, δ; сп. и.-е. *su-g^uiH_oes: гр. ύγιής; и.-е. *g^uiH_oos > гр. βίος, но и еден и.-е. корен *g^uiH_o-uо-> ст.инд. *jivas*, лат. *vivus*, гот. *quius*, ст.слов. *živ*; и.-е. *g^uṁ-iō > гр. βάλνω, лат. *veniō* и др.

и.-е. *g^{uh}- > [k^h, t^h, p^h] од кого во грчкиот јазик се χ, φ, θ; сп. и.-е. *(H_e)lṅ g^{uh}us : гр. ἐλαχύς, ст.инд. *raghas*, но и и.-е. *(H_e)lṅ g^{uh}ros > гр. ἐλαφρός; и.-е. *g^{uh}en-iō > гр. θείνω, литв. *geniu*, но и *g^{uh}onos > гр. φόνος; и.-е. *snig^{uh}ṁ > гр. νίφα, лат. *nivem* и др.

² К. Brugmann, *Grundriß der vergleichenden Grammatik der indogermanischen Sprachen*, I, 588 (=К. Brugmann, *Grundriß*); К. Brugmann, *Kurze vergleichende Grammatik der indogermanischen Sprachen*, (= К. Brugmann, *Kurze Grammatik*); Е. Schwyzler, *Griechische Grammatik*, (= Е. Schwyzler, *Gr. Gramm.*), 193; М. Lejeune, *Phonétique*, 43ss.; Ј. Kurilowicz, *Études indo-europeen*, 1935, 1-26 на мислење е дека лабиовеларниот ред во centumските јазици е развиен од веларите + полувокал -u-; Н. Rix, *Hist. Gramm. dGr.* 86; М. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 108ss.

³ О. Szemerényi, 74-78; К. Brugmann, *Kurze Grammatik*, стр. 176ss.; V. Georgiev, *Introduction to the History of the Indo-European Languages*, Sofia 1981, 47ss (=V. Georgiev, *Introduction*); G. Y. Shevelov, *A Prehistory of Slavic*, 1964, 123-126.

⁴ К. Brugmann, *Grundriß*, 616ss; К. Brugmann, *Kurze Grammatik*, 176ss; Ј. Kurilowicz, *Études indo-europeen*, 1935, 1-26; Н. Rix, *Hist. Gramm. dGr.* 86; М. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 108; За палатализацијата и лабијализацијата на лабиовеларите во centum-satem јазиците види кај G. R. Solta, *Palatalisierung und Labialisierung*, *IF* 70, 166-216; C. D. Buck, *Comparative Grammar of Greek and Latin*, 128ss; F. Bechtel, *Die Griechischen Dialekte*, I, 31, 150, 254 ss.; A. Bartoněk, *Vývoj konsonantického systému vřeckých dialektch*, 153 ss.

и.-е. *k^u - > [k, t, p] од кого во грчкиот јазик се к, π, τ; сп. и.-е. *g^uου- k^uolos : гр. βου-κόλος; и.-е. *aig^u-k^uoros > гр. αἰ-πόλος; и.-е. *k^uoineH_a > гр. ποινή, авест. kaena, ст.слов. cena; гр. τίνω < и.-е. *k^ui-nu-ō и др.

Овде треба да се истакне дека процесот на палатализацијата условил промена на лабиовеларниот ред во адекватни дентални рефлекси во грчкиот јазик: /ð/ за и.-е. *g^u, /θ/ за и.-е. *g^{uh}, /t/ за и.-е. *k^u. Тој процес на палатализација на лабиовеларниот ред, според Н. Rix, *op. cit.*, стр. 86ss., најчесто се одвивал пред вокалите /e/ и /i/ и пртоа за нив е предложена една цела низа на фонетски промени. Така на пример, и.-е. лабиовелар *k^u пред вокалот /e/ ја дава следнава развојна фаза: *k^ue > [*k^ue] > [*k^le] > [*k^se] > [*t^se] > [te] > гр. τε, сп., на пример: и.-е. *penk^ue кој врз основа на горе посочените фонетски промени во грчкиот јазик дава πέντε за разлика од ајолскиот дијалект каде се јавува формата со лабијален призвук πέμπτε. Адекватен процес на палатализација пред вокалот /e/, Н. Rix, *op. cit.*, стр.87, допушта за редот на лабиовеларите *g^u, *g^{uh} и за таа цел ги приведува нивните дентални рефлекси: Δελφοί наспроти лабијалниот призвук Βελφοί од и.-е. *g^uelb^ho-, односно, и.-е. *g^{uh}en- > гр. θεν- во θείνω, но и и.-е. *g^{uh}on- > гр. φον-, cf., гр. φόνος⁵.

Исто така и М. Lejeune, *SMEA*, 25(1979), 59-60, претполага дека развојот на лабиовеларите пред вокалот /i/ во аркадо-кипарскиот дијалект се одвивал преку следнава развојна фаза : *k^w > *k^l > ś од која во аркадскиот се формите со денталниот рефлекс /t/, а во кипарскиот се јавува рефлексот со вредноста на сибилант /s/, cf., аркд. τίς, наспроти, кип. σί βόλει· τί θέλει (Hes.), односно, во кипарскиот силабограм предавани во формата si-se= τίς. Од друга страна, лабиовеларот *k^w пред вокалот /e/ во кипарскиот дијалект е застапен со лабијалниот рефлекс /p/, наспроти, денталниот рефлекс /t/ во аркадскиот, cf., кип. pe-pa-me-ro-ne= πενθήμερον од и.-е. *penk^we или пак арк. τει- во απυτεισατω од и.-е. *k^wei-. Со други зборови, во кипарскиот дијалект рефлексот на лабиовеларот *k^w е зависен од

⁵ Види, Н. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 86; М. Lejeune, *Phonétique*, 43ss.

вокалска положба и затоа тој се јавува во различни рефлексии: *pe* < *k^w*e* и *si* < *k^w*i*.

Нешто пинаков приод кон палатализацијата на лабиовеларите *k^w и *g^w пред вокалите /e/ и /i/ дава E. Risch. Имено, според него лабиовеларот *k^w во позиција пред вокалот /e/, т.е., *k^w*e* дава *k^{wi}*e* од кого по еден сукцесивен пат настануваат следниве промени *k^{wi}*e* > *kⁱ*e* > *k'e > *t'e > гр. τε, односно, *g^w*e* > *gⁱ*e* > *g'e > гр. δε, cf., τάσσαρες < *k^u*etur-*, односно, δελφους од *g^u*elp^hus*⁶.

Во микенските текстови пишувани со слоговото Линеарно Б писмо од средината на вториот милениум пред нашата ера, лабиовеларниот ред на индоевропските гутурали јасно се разликува од микенските велари, лабијали и дентали. Индоевропските лабиовелари *g^u, *g^{uh}, *k^u како такви во микенскиот грчки дијалект се запазени во одделна серија на микенски силабограми *qa*, *qe*, *qi*, *qo*. Притоа, треба да се подвлече дека во секој одделен микенски силабограм *qV*, (*V* = *a*, *e*, *i*, *o*) можат да се кријат сите три реда и.-е. лабиовелари: звучни (*media*) *g^u, звучни аспирирани (*media aspirata*) *g^{uh} и безвучни (*tenius*) *k^u. Ваквиот начин на одбележување на и.-е. лабиовелари секако произлегува од отвореноста на микенското слогово Линеарно Б писмо⁷.

Освен тоа, поради процесот на дисимилација во микенскиот грчки лабиовеларот *qV*, од и.-е. *g^u*V* *g^{uh}*V*, *k^u*V*, *V* (= *a*, *e*, *i*, *o*) во контакт со плувокалот -*u*- најчесто бил упростен во чист велар *ku* и од тие причини во микенскиот грчки немаме посебен силабограм за и.-е. *g^u*u*, *g^{uh}*u*, *k^u*u* туку тие се предадени со силабограмот *ku*.

Со знаците за лабиовелари во микенскиот грчки предадени се и индоевропските групи од веларен гутурал +-**u*- (сп. *pe-ra₃-qo/Perr-aiq^uoi/* : гр. Περ-αἰβοί, -αἰβοί од и.-е. **aig-u-*, односно, од групата на палатални

⁶ E. Risch, *Coll. Myc.*, 269, cf., *k^w*is* > *k^{wi}*is* > *kⁱ*is* > *k'is > *t'is > гр. τίς.

⁷ *Docs²*, 45, 81s., 389; M. Lejeune, *Phonétique*, 43s; E. Vilborg, *A Tentative Grammar of Mycenaean Greek*, (= E. Vilborg, *Grammar*), 53; M. Lejeune, *Mémoires* I, 286-317 in *L'exemple des labiovelares, Studi Micenei ed Ego-Anatolici*, 20, 53-68; O. Szemerényi, *The labiovelars in Mycenaean and historical Greek, Studi Micenei ed Ego-Anatolici* (1966), 29-52.; B. Čop, *Zwei mycenisich-griechische Wortdeutung, Živa antika* 8 (1958), 241-264; A. Bartonek, *Labiovelary v mikenske rectine, SPFBU*, 1979, 241-264.

гутурали +-*u-, *k'u-, *g'hu- (сп. *i-qo/ ^hikk^uos* /:гр. ἵπλος од и.-е. *ek'uo-, и.-е. *g'huēr- во микенскиот грчки е застапен со силабограмот *qe-*, сп. *qe-ro/g^{uh}ērōn/* : гр. Θήρων и др.)⁸ и тие се обработени во овој труд во делот Индоевропски палатални и веларни гутурали во контакт со полувокалот -u-.

Од аспект на грчката етимологија за некој грчки збор можеше да се определи дали содржи лабиовелар или не само преку компаративната анализа на тој грчки збор со сроден во другите индоевропски јазици. По дешифрирањето на микенското Линеарно Б писмо, а со тоа и појавата на микенскиот грчки дијалект, лабиовеларите како одделна група на гутурали кои ги пази микенскиот грчки дијалект на грчката историска граматика и е овозможено со голема сигурност да ја изврши контролата по однос на веќе предложените етимологии, а со тоа и да се преиспита исправноста од предложените етимолошки хипотези или теории за нивното присуство во грчкиот дијалект.

Од етимолошките прирачници на грчкиот јазик произлегува дека лабиовеларниот ред бил адекватно воспоставен во повеќето грчки зборови што впрочем може да се констатира при нивната анализа со соодветните од микенската епоха.

и.-е. *g^u > мик. qV(=*q^uV), (V = a, e, i, o).

Од и.-е. *g^um-t- > гр. βατ-, од кого е гр. βαίνω 'одам, се движам' истиот се претполага дека е сочуван во микенската форма *pe-qa-to / pegg^uatos* /: гр. *πεδβατον од *ped-g^uatos (KN Sd 4402,-4422) од гр. πούς и βάτος од βαίνω⁹.

⁸ *Docs²*, str. 45,389,81s.; За положбата на веларите и палаталите во контакт со полувокалот -u- во микенскиот грчки види кај М. Lejeune, *Phonétique*, 83-84s; М. Lejeune, *Mémoires I*, 286-317 in L'exemple des labiovelares, *SMEA*, 20, 53-68; O.Szemerényi, The labiovelars in Mycenaean and historical Greek, *SMEA*, (1966), 29-52; E. Vilborg, *Grammar*, 53; М. Будимир-Ль. Црепајац, *Из Хеленске глотологије*, 1976, 39-48; J.Kurilowicz, *op.cit.*, 1-3; 16.

⁹ *Docs²*, 400,516,570; L. R. Palmer, *Interpretation*, 37,317,443 М. Lejeune, *Phonétique*, 83-84s.; E. Vilborg, *Grammar*, 53; М. Meier-Brügger, *Gr.Sprachwissenschaft*, I, 123; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 268.

Спореди уште *e-to-ro-qa-ta / Est^hlog^hatas /* : гр. *Ἐσθλοβατας (KN Oa 878, U 736)¹⁰; *a-no-qa-si-ja/anog^hasia/(gen.sg)*: гр. *ἄνο-βασία, cf., ἀνα-βασία (PY Ea 805)¹¹.

Од и.-е. корен *g^hō-¹²; 'паша, живот', сп., *su-ḡo-ta / sug^hōtai /*(dat.sing.): гр. συβώτης, συβότης (PY Ea 822); *su-ḡo-ta-o / sug^hōtāo, -tāōn/* (gen.sing.,gen.pl.) од гр. συβώτης, συβότης (PY Ea 59,-109,-132,-480,-481,-776)¹³.

и.-е. *g^hōu-¹⁴; 'крава', сп., *ḡo-o/ ḡōns/* : гр. βῶς (PY Cn 3)¹⁵; *ḡo-u-ka-ra / ḡ^houkara(s) /* : гр. *βουκάρα или *βούκρας од гр. βούς и кάρα (PY Ta 711); *ḡo]-u-ka-ra-o-re/ ḡ^houkaraorē/(instr.sing.)*: гр.*βου-καραῳρη (PY Ta 714)¹⁶ од гр. βούς и кάρα (PY Ta 711); *ḡo-u-ko-ro / ḡ^houkoloι /* (nom.pl.) : гр. βουκόλοι (PY An 18,-830,-852, Nn 831), *ḡo-u-ko-ro-jo / ḡ^houkoloio /* : (gen. sing.) од гр. βουκόλοι (PY Ea 781) од и.-е. *g^hou-k^horo-¹⁷; *ḡo-u-ḡo-ta/G^houg^hotāi/(dat.)* : гр.*Βουβόται:гр.βουβότας; сп. и *ḡo-ḡo-ta-o/g^hog^hotāo, tāōn/(gen.sing.или gen.,pl.)*: гр. βουβότας (KN L 480)¹⁸; *ḡo-wa-ke-se-u / G^howaxeus /* : гр. βούς и ἄγειν (KN As 602)¹⁹; *ḡo-wi-ja/ ḡ^howija/* : гр. *βοία, Βοία (PY Tn 316); *pa-ḡo-si-jo / Pang^hōsios /* : гр.*Παμβώσιος : гр. Παμβωτάδαи (PY Jn 310,-601,-832, Mn 1412); *pa-ḡo-si-jo-jo / Pang^hōsioio /*(gen.sing.) од гр.*Παμβωσίοιο :

¹⁰ V. Georgiev, *Ét. Mys.*,52;L. R. Palmer, *Interpretation*,421; C. J. Ruijgh, *Études*,149; A. Heubeck, *IF*, 63 (1958), 121, смета дека оваа мик. форма може да е во врска со *έν-τροκ^wατας.

¹¹*Docs*² 531, *Docs.*,253,388; За оваа микенска форма предложени се повеќе различни етимолошки толкувања и тоа : V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 58 in *Suppl.*, *ἀμνοπασία; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 292, *ἀν-ωπασία, L. R. Palmer, *Cambridge Coll.*,279 ἀνο-γ^wασία in *Interpretation*, 278, 407, *ἀνορ-χ^wασία > *ἀνδρο-φασία, cf., ἀνδρο-φόντης, В. Џор, *ŽA* 8 (1958), 258 ἀρο-κτασία.

¹² A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, I, 697; J. Pokorny, *IEW*, 482; J. В. Hofmann, *EWdGr.*, 37.

¹³ *Docs*², 583s., *Docs.*,260,400;V. Georgiev, *Ét. Mys.*,167, 175; L. R. Palmer, *Interpretation*, 43, 455; M. Lejeune, *Phonétique*, 45, 92s.; E. Vilborg, *Grammar*,47,53, 72;P. Chantraine, *DELG*,186,1072;H. Frisk, *GEW*,II,824 in *GEW*, III, 54; *MGV* I,179,246; П. Хр. Илевски, *Животот на микенците*,106,116, 130,163.

¹⁴A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, I, 697; J. Pokorny, *IEW*, 482; J. В. Hofmann, *EWdGr.*, 37.

¹⁵ *Docs*², 207,435,577; M. Lejeune, *Mémoires*, III, 15; M. Lejeune, *Phonétique*,83-84s.;V. Georgiev, *Cambridge Coll.*,108; E. Vilborg, *Grammar*, 47, 95; L. R. Palmer, *Interpretation*, 27,48, 175,450;E. Risch, *Atti Roma*,690, 696; *MGV* I, 179; П. Хр. Илевски, *Животот на микенците*,287.

¹⁶ *Docs*², 578, *Docs.*,335, 407; M. Lejeune, *Phonétique*,45, 52s.; E. Vilborg, *Grammar*,47, 95,141; L. R. Palmer, *Interpretation*,249,341,450-451; *MGV* I, 179,208; D. Petruševska - M. D. Petruševski, *Godisnjak ANUBiH*,1968, 39;P.Hr.Ilievski, *Res Mys*, 209-210;F. Bader, *Acta Mys.*, II,191; П. Хр. Илевски, *Животот на микенците*,287.

¹⁷ *Docs*², 578, *Docs.*, 296, 417; M. Lejeune, *Mémoires*,I, 129; E. Vilborg, *Grammar*,35, 40; L. R. Palmer, *Interpretation*,311; *MGV* I, 179, 225; P.Hr.Ilievski, *Res Mys*, 209-210; O.Szemerényi, *SMEA*, 1(1966), 29-52; M. Lejeune, *Phonétique*,36s; A. Bartonek, *SMEA*,26(1987), 12;A. Morpurgo, *Coll. Mys.*,102,107; F. Geschnitzer, *Coll. Mys.*,123; П. Хр. Илевски, *Животот на микенците*,109, 112, 286.

¹⁸ *Docs*², 577, *Docs.*, 407; L. R. Palmer, *Interpretation*,43,450; *MGV* I,223,296;N. S. Grinbaum, *St. Mys. Brno*,83A. Morpurgo, *Coll. Mys.*,102; P.Hr.Ilievski, *Res Mys*, 209; E. Risch, *Res Mys.*,377; F. Geschnitzer, *Coll. Mys.*,123; M. Lejeune, *Phonétique*,45, 52s.;

гр. Παμβωτάδαи (PY Jn 310); *pa-qa-ta / Pang^hôtās /*: гр. *Παμβώτας (PY Jn 658,-725)²⁰; *pe-ri-qa-ta / Perig^hôtās /*: гр. *Περιβώτας : гр. Περιβωτάδας (KN Uf 1022); *pe-ri-qa-ta-o / Perig^hôtāo /* (gen.sing.) од *Perig^hôtās* : гр. *Περιβώτας, cf. Περιβωτάδας (KN Dq 42,-46, 8351)²¹, *po-ru-qa-to/polug^hotoi/* (nom.pl.): гр. πολύ-βοτοι од πολύβοτος (PY An 128), sp., *po-ru-qa-to/polug^hotoi/*: гр. *Πολύ-βοτος (KN Da 1137)²², *po-ro-qa-ta-jo / Prog^hataios /*: гр. *Προβαταῖος, (сп. гр. πρόβατον 'овца') (PY Cn 655)²³. Освен тоа и.-е. корен *g^hōu-'крава' се јавува во микенските лични имиња: *ta-ti-qa-we-u / Statig^howeus /*: гр. *Στατιβοεύς (PY An 724); *ta-ti-qa-we-wo / Statig^howewos /* (gen.sing.) од гр. *Στατιβοεύς, (PY An 654) на кои во подоцнежниот грчки јазик им одговараат имињата образувани со ἵππος, cf. Στήσιππος²⁴. Затоа сосема е во право Проф. П. Хр. Илиевски, Животот на микенците, стр. 287-289 кога вели: Микенскот општество како општество кое не го познавало монетарниот систем, претежно било земјоделско и покрај тесната специјалност на трудот. Земјата се обработувала со волови кои биле хранители, а биковите поради нивната сила служела за забава и натпревар, што се гледа од фреските и релјефите. Тоа неоспорно нашло свој полн одраз и во микенската антропонија.

Од и.-е. корен *presg^hu-/preig^hu-²⁵ се смета дека се изведени грчките форми πρέσβυς односно πρέσγυς за која се претполага дека е запазена во микенските лични имиња: *pe-re-qa-ni-jo / Presg^hōnios /*: *Πρεσβώνιος гр.

¹⁹ Docs², 577, Docs., 424; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 245; O. Landau, *MGN*, 118, 180, 205, 231; *MGV* I, 167, 179; P. Hr. Ilievski, *Res Myc*, 209; G. Neumann, *Res Myc*, 333; E. Risch, *Tractata Myc*, 288

²⁰ Docs², 568; Docs., 422 s.v. Παμβώσις; V. Georgiev, *Suppl.*, s.v. тесал. Παμ-βούτας; O. Landau, *MGN*, 96, 157; L. R. Palmer, *Interpretation*, 441; *MGV* I, 233; P. Attinger, *ŽA* 27(1977), 67; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 183, 342.

²¹ Docs², 571, Docs., 94, 423 *Perig^hontas*; V. Georgiev, *Lexique*, упатува на Περιβωτάδας; O. Landau, *MGN*, 102, 161, 168. Од друга страна, има микенолози кои сметаат дека во оваа микенска форма се крие гр. предлог peri- и основите -*φοίτας или -*φόντας, т.е. *pe-ri-qa-ta/Peri-g^hoitās* или *Peri-g^hontas/*: гр. *Περι-φοίτας или *Περι-φόντας, cf., C. J. Ruijgh, *SMEA*, 4(1967), 46; O. Landau, *MGN*, 102s.;

²² Docs², 574, Docs., 406; O. Landau, *MGN*, 109, 158; *MGV* I, 180, 237; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 317s.

²³ Docs², 573, Πρόβαλα; P. Attinger, *ŽA* 27(1977), 56 *Προγ^hαταῖος; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 337 *Προβαταῖος 'Овчар'.

²⁴ P. Hr. Ilievski, *Res Myc*, 209-210; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 286-289.

²⁵ M. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, I, 94;

Πρέσβων, Πρέσβωνιάδης (PY An 656)²⁶; *pe-re-qa-no / Presgʰōnos /*: гр. *Πρέσβωνος (PY Jn 725); *pe-re-qa-no-jo / Presgʰōnoio /* (gen.sing.): *Πρέσβώνιο од *Πρέσβωνος (PY Ea 270, Jn 605), но и со веларниот рефлекс -gō-/gu-, -γυ- од пресγυς запазен во микенските лични имиња: *pe-re-ko/Preigōn/*: гр. Πρείγων (KN Ag 88)²⁷; *pe-re-ku-ta/presgutas/*: *πρεσγύτας : πρεσβύτης дор. πρειγεύτας (PY An 172)²⁸; *pe-re-ku-wa-na-ka/Presguwanaks/*: гр. *Πρεσγυφαναξ.²⁹

И.-е. корен *gʰei-/gʰi-³⁰ 'живот', (сп. βίος, ζῶ, лат. *vivus*, гот. *gius*, ст.слов. *živъ*) се смета дека е запазен во микенските форми: *qe-qi-no-me-na / gʰegʰinōmena /* (nom.sg.f. pert.perf.med-pas.) од гр.*βεβιωμένα, (PY Ta 702,-708,-713), *qe-qi-no-me-no / gʰegʰinōmenoi/* (nom.pl.m. pert.perf.med-pas.): *βεβιωμένος од гр. βίος или динωτός (PY Va 482)³¹, *qe-qi-no-to / gʰegʰinōtoi* или *gʰegʰinōtō /* (3.l.sing. perf., или instr.sg): од гр.*βεβίωται, или *βεβίωτω (сп. βεβίωκα) (PY Ta 642)³²; *qi-wo / Gʰiwōn /*: гр. Βίων (KN Dd 1291)³³. Освен тоа овој и.-е. корен *gʰei-/gʰi- 'живот' некои микенолози сметаат дека е запазен како втор елемент во микенските лични имиња: *e-ri-qi-ja / Eriqʰiā /*: гр. *Ἐριβία (PY Eb 1440, Ep 539), *e-ri-qi-jo / Eriqʰios /*: гр. *Ἐριβίος, (cf. Ἐρισθένης, Πολύβιος (PY E 480)³⁴. Но има показатели дека овој и.-е. корен *gʰei-/gʰi- 'живот' е запазен и во микенската палатална *za, ze, zo* серија силабограми, сп. *zo-wo/Gjōwos/*: гр.

²⁶ *Docs*², 570, *Docs.*, 192, 423; V. Georgiev, *Suppl.*, s.v; L. R. Palmer, *Interpretation*, 444; M. Durante, *SMEA* 3(1967), 41; O. Landau, *MGP*N, 102, 161, 176 и M. Lejeune, *Mémoires* I, 249 упатуваат на **Peri-gʰonios*;

²⁷ *Docs*², 570; V. Georgiev, *Lexique*, s.v., Πρείγων; O. Landau, *MGP*N, 101; L. R. Palmer, *Interpretation*, 444; M. Lejeune, *Mémoires* II, 208.

²⁸ *Docs*², 570, *Docs.*, 404 **pres-gʰ-*; V. Georgiev, *Ét. Myc.*, 177; E. Vilborg, *Grammar*, 71, 148; *MGV* I, 239;

²⁹ *Docs*², 570, *Docs.*, 348, 423; M. Lejeune, *Mémoires* II, 208.; V. Georgiev, *Ét. Myc.*, 177; E. Vilborg, *Grammar*, 71, 148; L. R. Palmer, *Interpretation*, 444; P. Chantraine, *DELG*, 937; H. Frisk, *GEW*, II, 497; M. Doria, *Acta Myc.* II, 41; C. J. Ruijgh, *ŽA* 31(1981), 56; E. Risch, *Tractata Myc.*, 287; M. Meier-Brügger, *Gr.Sprachwissenschaft*, I, 94.

³⁰ A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, I, 670; J. Pokorny, *IEW*, 468; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 35; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 86 βίος < и.-е. *gʰiH₂os.

³¹ *Docs*², 576, *Docs.*, 406; E. Vilborg, *Grammar*, 113, 117; P. Chantraine, *SMEA* 3(1967)25 in *DELG*, 285, 904; L. R. Palmer, *Interpretation*, 338, 449; E. Risch, *SMEA*, 1 (1966), 53 во врска со *γʰiwo од и.-е. *gʰeyH₃ 'живот'; *MGV* I, 185; *MGV* II, 160 s.v. βίος.

³² *Docs*², 500, 576, *Docs.*, 406; L. R. Palmer, *Interpretation*, 52, 59, 346, 449; P. Chantraine, *SMEA* 3(1967), 20; *MGV* I, 185; *MGV* II, 160 s.v. βίος; A. Heubeck, Cambridge, Coll., 229; D. Petruševska- M. D. Petruševski, *Godišnjak* 51 ANUBiH; П. Хр. Илевски, *Животот на микенците*, 193.

³³ *Docs*², 577; M. Lejeune, *SMEA*, 17 (1976), 82; П. Хр. Илевски, *Животот на микенците*, 278, 285.

³⁴ *Docs*², 545; V. Georgiev,; B. Čop, *ŽA*, 8 (1958), 261; A. Heubeck, *IF* 65 (1960), 259; П. Хр. Илевски, *Животот на микенците*, 285.

*ZōFoc, сп. гр. ζῶος < *ζωFoc > (PY An 519) и zo-wi-jo/Gjōwios/:гр. *ZōFios (KN V 1523, PY Cn 40)³⁵.

И.-е. корен *neig^u-‘мијам, умивам’³⁶: гр. νίζω ‘умивам’ : стинд. *nenekti* ‘умивам’ во микенскиот грчки е запазен во формите: *ke-ni-qa / khernig^us* или *khernig^ua* /(nom.sing.,acc.): гр. χέρνιψ или χέρνιβον (KN Ws 8497), односно, *ke-ni-ge-te-we / khernig^utēwes* /(nom.pl.)> *k^hernik^utēwes > гр. *χερνιπτηύς: гр. χερνίπτομαι (KN X 768, MY Wt 503)³⁷ со премин на звучниот лабиовелар *g^u во безвучен *k^u и негова дисимилација во чист велар *k* особено во положба пред безвучниот дентал *-t-*, т.е. -*g^ut- > -*k^ut- > -kt-, cf., гр. ἄ-νιπτος од *nik^u-tos³⁸.

На преминот на звучниот лабиовелар *g^u > *k^u во положба пред безвучниот дентал *-t-*, упатува и и.-е. корен *(s)lag^u-³⁹, од кого се гр. форми λαμβάνω, λάζομαι,мик. *ra-qi-ti-ra₂ / lak^utriai* /(nom.pl.f): гр. *λάπτρια од *lag^utria,(cf. λάζομαι), (PY Ab 356); *ra-qi-ti-ra₂-o / lak^utriaōn* /(gen.pl.): од гр. *λάπτρια (PY Ad 667)⁴⁰.

И.-е. корен *b^herg^u-⁴¹, ‘храна’ од кого се гр. φορβή ‘крма, паша’ во микенскиот грчки запазен е во формите: *po-qa / phorg^uā* / : гр. φορβή (PY Un

³⁵ Docs², 593, Docs., 427; V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; A. Heuback, *Glotta*, 39 (1961)166 in *IF* 69 (1964), 272 in *Coll. Myc.*, 240 *g^uyō-uo- > zo-wo /dzowos/; H. Muhlestei, *MH* 15 (1958), 178; *MGV* I, 200; M. Lejeune, *Phonétique*, 47; П. Хр. Илевски, *Животот на микенците*, 285.

³⁶ A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, II, 322; J. Pokorny, *IEW*, 761; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 218; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 86s.

³⁷ Docs², 552; P. Chantraine, *DELG*, 1254; *MGV* I 224, 257; M. D. Petruševski, *ŽA* 15 (1965) 116s. претполага една микенска форма *ke-ni-ge-te-re/kherniq^uteres/: гр.*χερνιπτηύς. H. Frisk, *GEW* III, 189; M. Lejeune, *Phonétique*, 52.

³⁸ H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 32, 86s. За проблемот на развојот на групата *g^w + y која во микенската епоха треба дава *g^wt, J. L. Melena, *Minos* 15(1976), 238.

³⁹ A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, II, 707; J. Pokorny, *IEW*, 958; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 171-172; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 211.

⁴⁰ Docs², 578; V. Georgiev, *Et. Myc.* 59; E. Vilborg, *Grammar*, 32, 46, 69; L. R. Palmer, *Interpretation*, 451. M. Lejeune, *Mémoires* I, 266, II, 221; C. J. Ruijgh, *Études* 59, 377. Сепак треба да се каже дека има микенолози кои сметаат дека во овие форми станува збор за гр. ῥάσσω и ῥάκτρια, cf., P. Chantraine, *Ét. Myc.*, 102 in *DELG*, 967.

⁴¹ Во повеќето етимолошки прирачници за индоевропскиот и грчкиот јазик cf., A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, II, 164; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 394, за гр. форми φορβή и φέρβω се претполагаше дека потекнуваат од еден и.-е. корен *b^her- проширен со лабијалниот форманс -b-, т.е. *b^her-b-. Меѓутоа микенските пишани документи упатуваат дека лабијалниот форманс -β- во φορβή и φέρβω е резултатот од лабиовеларниот призвук -g^u-, односно од и.-е. корен *b^her-g^u-. Така на пример, В. Џор, *ŽA*, 8 (1958), 260 φέρβω го изведува од *b^her-g^u-. Сепак треба да се каже дека соодветни пралаели во останатите и.-е. јазици допрва треба да се откријат. L. R. Palmer, *Interpretation*, 446; E. Vilborg, *Grammar*, 32, 44, 67; H. Frisk, *GEW* II, 1001; O. Szemerényi, *SMEA* 1(1966)31; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 320; P. Chantraine, *DELG*, 1187; *MGV* II, 185.

138, TH Ug 17, KN Gv 862); *po-qe-wi-ja* / *phorg^uewiai* / (nom.pl.f.) : гр. φορβειά (PY Ub 1315); *po-qe-wi-ja-i* / *phorg^uewiā^{hi}* / (dat.pl.) од гр. φορβειά (PY An 1282); *i-po-po-
qo-i(-qe)* / *^hippophorg^uoihi(k^ue)* / (dat.pl.) : гр. ἵπποφορβός (PY Fn 79) како процес на дисимилација од **iqq^uophorg^uoihi(k^ue)*⁴², cf., *ra-wo-po-qo* / *Lawophorg^uos* / : гр. Λεώφορβος (KN As 4493)⁴³.

Микенски форми во кои се среќава звучниот лабиовелар *g^u: *qe-re-me-e/Q^uelemehi* / (dat.-loc.): гр. *Βελεμέηι, (PY Na 540), сп. Βλέμινα, *qe-re-me-ne-u* / *Q^uelemneus* / : гр. *Βελεμνεύς : гр. βέλεμνος 'стрела' (PY Jn 845), *qe-ra-na/g^uerana* / : гр. *βελάνη, (сп. βέλος, ἐκβαλλειν и др.) од и.-е. *g^uel⁴⁴. Сепак овде треба да се истакне дека некои микенолози сметаат дека во микенската форма *qe-ra-na* се крие и.-е. *g^uer- 'гори, топли', т.е. *qe-ra-na/ k^uerana* / : гр. *θεράνα⁴⁵; *te-qa-de* / *T^hēg^uans-de* / (acc.-de) : гр. Θήβανσδε (MY X 508); *te-qa-ja* / *T^hēg^uaia* / : гр. *Θηβαία, Θηβαῖος (KN Ap 5864, PY Ep 539); *au-to-te-qa-jo* / *Auto-theg^uaios* / : гр. ἄτο-θηβαῖος од αὐτος и Θηβαῖος (TH Ug 4)⁴⁶; *e-qa-ro* / *En-g^uaros* / : гр. Ἐμβαρος (KN Dv 1125)⁴⁷; *mo-ro-qo-ro* / *Molog^urōi* / (dat.) : гр. Μόλοβρος, μολοβρός (PY Ea 439,-800); *mo-ro-qo-ro-jo* / *Molog^uroio* / (gen.sing.) од Μόλοβρος (PY Ea 782,-

⁴² Docs², 389, 399, 548, 579, Docs., 424; P. Chantraine, *DELG*, 467, 1187; M. Lejeune, *Memoire* I, 302 in *Phonétique*, 47; B. Čop, *ŽA*, 8(1958) 260; E. Vilborg, *Grammar*, 53, 59; L. R. Palmer, *Interpretation*, 43, 227, 423; *MGV* I 206. Сепак на мислење сме дека во микенската форма *i-po-po-qo-i* по прво станува збор за дисимилација на групата палатален велар +u, т.е., *i-k^uo-* во *i-kk^uo-* > *i-ppo-* пред лабијалот *pho-* отколку дисимилација на лабиовеларот *i-qo-* > *i-ppo-* пред лабијалот *pho-*.

⁴³ Docs², 579; *MGV* II, 172, 185; B. Čop, *ŽA*, 8(1958), 260. Има обиди ова мик. лично име да се доведе во врска со и.-е. *b^heg^u- од ког е во гр. φόβος, т.е. *ra-wo-po-qo/Lawo-phog^uos* / : гр. *Λαφο-φοβος, cf., Δηί-φοβος; V. Georgiev, *Lexique*, A. Heubeck, *IF* 65 (1960), 256; *MGV* I, 216, 254. *MGV* II, s.v.

⁴⁴ Docs², 577, Docs., 149; A. Heubeck, *IF* 69(1964), 272 *qe-re-me-e* (abl.instr.); M. D. Petruševski, *ŽA* 15(1965), 60 in *ŽA* 25(1975), 434; L. R. Palmer, *Interpretation*, 449. Сепак треба да се каже дека по однос на микенската форма *qe-re-me-ne-u* меѓу микенолозите преовладуваат повеќе различни толкувања. Според едни станува збор за гр. форма *Πρεμνεύς од πρέμνος. M. Lejeune, *Mémoires* I, 143, според други за *Βλεμνεύς од βλέμνος. A. Heubeck, *IF* 65(1960), 262 in *IF* 69(1964), 272; M. Lejeune, *Mémoires* III, 73 in *Phonétiques*, 48; M. D. Petruševski, *ŽA* 15(1965) 60; F. Ferluga, *ŽA* 25(1975) 382, а има и такви кои во оваа микенска форма го гледаат личното име Θηριμενής од и.-е. *g^uhuer-, сп. Lj. Серајас, *Tractata Mys.*, 89, или пак и.-е. *k^uel- > гр. τήλε, т.е., *Κ^uηλενεύς, *MGV* I, 249.

⁴⁵ Docs², 494, 577; O. Szemerényi, *SMEA* 1966), 33 in *JHS*, 94(1974) 145; P. Chantraine, *DELG* 431; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 178, 192.

⁴⁶ Docs², 537, 585 in *Acta Mys.*, I, 98; *MGV* I, 202; *MGV* II, 198; ; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 304 ин M. Lejeune, *Mémoires* II, 258; L. R. Palmer, *Interpretation*, 40, 457 in *Greek Language*, 48; F. Geschnitzer, *Res Mys.*, 146; A. Bartonek, *Minos* 23(1988), 39 упатува на египетската форма *di-qa-e-s/T^hēg^uais* / (dat.loc.pl) од Θηβαίς; M. V. Aravantinos, *Tractata Mys.*, 19; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 205, 292.

⁴⁷ Docs², 544; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 53.

817)⁴⁸; *pu₂-ke-qi-ri / P^huge-g^uris /*: гр. *Φυγέβρις (PY Ta 711)⁴⁹; *pu₂-ke-qi-ri-ne-ja / P^huge-g^urinea /*: гр. *Φυγεβρινεία (TH Of 27), *qi-ri-ta-ko/G^urit^hakos* или *G^urit^hakōn/*: гр. *Βρίθαξ види и Βρίθαρχος (PY Cn 655)⁵⁰; *ti-qa-jo / T^hisg^uaiois /*: гр. Θισβαίος, cf. Θίσβη (KN As 1517, PY Eo 278, Jn 310); *ti-qa-jo-jo / T^hisg^uaioio /*(gen.sing.) од гр. *Θισβαίος, cf. Θίσβη (PY En 467)⁵¹.

И.-е. корен *b^hoig-uo-или *b^hoig^uo-⁵², 'светол, сјаен, бел', се смета дека е запазен во микенската форма *po-qa-te-u / p^hoig^uasteus* или *p^hoig^uasteus /*: гр. *φοιβαστεύς, (cf. φοιβάζω (PY Qa 1295))⁵³.

И.-е. корен *g^ual-⁵⁴, сп. гр. βάλος, се смета дека е запазен во микенскиот лично име *qa-qa-ro/G^uag^uaros/*: гр. Βάβαλος во (KN As 604)⁵⁵.

И.-е. корен *g^uleH₁-, сп. гр. βλήτρον во мик. *qe-re-ti-ri-jo / g^ulētriō /*(nom. dual): βλητρίω, гр. βλήτρον (PY Vn 46)⁵⁶.

и.-е. *g^uṛā⁵⁷, *ku-na-ja / g^unaia /*: гр. γυναίκα 'жена' (PY Ta 711)⁵⁸.

и.-е. *no-g^umo-⁵⁹, *ku-mo-no / Gumṇōi /*: гр. *Γυμνώи од γυμνός 'гол лесно вооружен' (KN Dk 945)⁶⁰.

⁴⁸ Docs², 562; A. Heubeck, *Minos* 6 (1958), 57 сугерира еден корен *g^uer- од кого треба да се изведени гр. форми βορά, βιβρώσκω; *MGV* I, 223; P. Chantraine, *DELG*, 709.

⁴⁹ Docs², 497, 575; B. Čop, *ŽA* 8(1958), 254; M. Lejeune, *Mémoires*, III, 152; M. D. Petruševski, *ŽA* 15(1965), 194, претполага дека станува збор за гр. *Φυρκεσ-βρις.

⁵⁰ Docs², 577; B. Čop, *ŽA* 8(1958), 254; M. D. Petruševski, *ŽA* 99(1959), 230 in *ŽA* 15(1965), 194; A. Heubeck, *Minos* 6 (1958), 57, cf. Βρίθαρχος, Βριθαγόρας, Βριθω.

⁵¹ Docs², 586; B. Čop, *ŽA* 8(1958), 258s.; L. R. Palmer, *Interpretation*, 191s., 458; Види и kaj V. Georgiev, *Et. Mys.*, 52 *Τιφαίος.

⁵² A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, II, 138; J. Pokorny, *IEW*, 118; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 401. P. Chantraine, *DELG*, 1217.

⁵³ Docs², 485, 573; M. Lejeune, *Mémoires* I, 310.

⁵⁴ H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 74, cf. *g^ual- > гр. βαλ-, cf. βάλον.

⁵⁵ Docs², 576; V. Georgiev, *Suppl. I*, Πάγκαλος, а потоа Βάβαλος; Види и L. R. Palmer, *Interpretation*, 441 и критиката на M. Lejeune, *Mémoires*, III, 208 за вака предложената идентификација.

⁵⁶ Docs², 504-577; L. R. Palmer, *Interpretation*, 367, 449 in L. R. Palmer, *Greek Language*, 234. Сепак не се исклучува можноста дека оваа микенска форма да е во врска со гр. πέλεθρον одон., πλέθρον од и.-е. *k^welē^hro-.

⁵⁷ P. Chantraine, *DELG*, 242; H. Frisk, *GEW* I, 334; A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 681 од *g^una; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, s.v. γυνή. За преминот на звучниот лабивелар *g^u во звучен гутурал *g пред и после вокалот -u-, таквата појава на мислење сме дека се должи на предгрчкиот јазичен супстрат каде што микенските сведоштва тоа и го потврдуваат, сп. *su-ki-ri-ta/Sugrita/*: гр. Συβριτα, од *sug^urita-, за тоа види, Dz. Cadvik, *Mikenski svet*, 96.

⁵⁸ Docs², 498, 557, Docs., 335, 398; L. R. Palmer, *Interpretation*, 341, 431; E. Vilborg, *Grammar*, 53, 75, 143; M. Lejeune, *Phonétique*, 46.

⁵⁹ За преминот на и.-е. *no-g^umo- во *νυγμος, види, J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 49; A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 562.

⁶⁰ Docs², 557.

И.-е. *g^{uh}V > мик. qV-(= *k^{uh}V), (V= a, e, i, o).

И.-е. корен *d^hreg^{uh}- > *t^hrek^{uh}-⁶¹; 'храна, живот' е запазен во микенскиот во формата: *to-ro-qa* / *t^hrek^{uh}ā* /: гр. τροφή (KN Fh 358,-5446,-5497)⁶² во врска со гр. τρέφω сп. τροφή.

И.-е. корен *strek^{uh} 'збир, стадо' се претполага дека е запазен во микенскиот во формата: *ku-su-to-ro-qa* / *ksunstrok^{uh}ā* /: гр. συστροφή KN B 817, PY Ed 411, Er 880)⁶³.

И.-е. корен *g^{uh}en-/*g^{uh}on- > *k^{uh}en-/*k^{uh}on-⁶⁴; 'убивам' во микенскиот грчки е запазен во повеќето различни форми, главно запазени во богатата микенска антропонимија: *qo-te-wol* / *K^{uh}oitewos*/(gen.sing.) од гр. *Φοιτεύς (PY Aq 218); *a-e-ri-qa* / *Aerik^{uh}os* /: гр. *'A(h)ériφος (PY An 192, Jn 431); *a-e-ri-qa-ta* / *Aeri-k^{uh}oitas* /: гр. *'A(h)ériφοίτης, ἦρι, ἥριος и φοίτης (PY An 192,-209,-657, Aa 218); *a-i-qe-u* / *Ahi-k^{uh}eus* /: гр. *'A(h)ι-φεύς (PY Eb895, Er 301); *a-i-qe-wol* / *Ahi-k^{uh}ewos* / (gen.sing.) од гр. *'A(h)ι-φεύς (PY En 659, Eo 471); *a-i-qe-we* / *Ahi-k^{uh}ewei* / (dat. sing.) од гр. *'A(h)ι-φεύς (PY Eo 471)⁶⁵; *a-na-qa-ta* / *Anak^{uh}oitas* /: гр. *'Αναφοίτας (KN B 798); *a-no-qa-ta* / *Anor-k^{uh}oitās* или *Ano-k^{uh}ontās* /: *'Ανορ-φόντης *'Ανορ-φοίτας, гр. ἀνδροφόντης (KN Ak 615, Ap 618, Da 1289, Dq 440, Vc 173); *a-no-qa-ta-o* / *Anor-k^{uh}oitāo* или *Ano-k^{uh}ontās* / (gen.sing.) од *'Ανορ-φόντης *'Ανορ-φοίτας, гр. ἀνδροφόντης (KN Dq 45, E 847); *a-pi-qa-i-ta* / *Amphi-k^{uh}oitās, -tāi* / (nom.,dat.): гр. *'Αμφι-φοίτας, -ται (KN Ai 824); *a-pi-qa-ta* / *Amphi-k^{uh}oitās, -tāi* / (nom.,dat.): гр. *'Αμφι-φοίτας, (сп. *a-pi-qa-i-ta*) (KN C 915,-941, PY Jn 431); *a-pi-qa-ta-o* / *Amphi-k^{uh}oitāo* / (gen.) од *a-pi-qa-ta* (PY An 261,-616); *a-pi-qa-to* (PY Ta 642,-709,-713,-715); *da-i-qa-ta* / *Dai-k^{uh}oitās* /: гр. Δηι-φόντης (KN Da 1164); *e-u-ru-qa-ta* / *Euruk^{uh}ontās*,

⁶¹ Треба да се каже дека во етимолошките прирачници на и.-е. и гр. јазик, A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, I, 876; J. Pokorny, *IEW*, 257; J. В. Hofmann, *EWdGr.*, 373, P. Chantraine, *DELG*, 1134, грчките форми τροφή и τρέφω главно се изведуваат од и.-е. корен *d^hreb^h- или *d^hereb^h-. Појавата на лабиовеларниот призвук во мик. *to-ro-qa/trok^{uh}a*/: гр. τροφή може да се смета дека е под семантичко влијание на грчки и предгрчки збор, сп. на пр., βόσκειν во кого лабивеларот се уште бил запазен.

⁶² *Docs*², 587; M. Lejeune, *Mémoires* II, 129; L. R. Palmer, *Interpretation*, 459; *MGV* I, 251; *MGV* II, 183 s.v., τρέφω.

⁶³ *Docs*², 420, 558; E. Vilborg, *Grammar*, 46, 67; M. Lejeune, *RPh*, 48(1974), 249; L. R. Palmer, *Interpretation*, 39, 218, 432, грчката форма στρέφω ја изведува од *streg^{wh}-; M. Doria, *St. Mys.*, Brno, 60; *MGV* I, 246, *MGV* II, 180 στρέφω < *streg^{wh}-.

⁶⁴ A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, I, 680; J. Pokorny, *IEW*, 492; J. В. Hofmann, *EWdGr.*, 402; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 87.

⁶⁵ *Docs*², 528 *á(h)ι- од *ḡsi > lat. *ensis* 'sabja, меч' и -*φονεύς од -*φοντας.

Euruk^{uh}oitās / : гр. *Εὐρυφόντας или *Εὐρυφοίτας (KN V 147); *po-ru-qa-ta* / *Poluk^{uh}ontās* / : гр. Πολυφόντης (PY Cn 40, Jn 845); *ra-wo-qa-no* / *Lawok^{uh}onos* / : гр. *Λαφόφονος (KN B 798, Mc 4462); *ra-wo-qa-no-jo* / *Lawok^{uh}onoio* / (gen.) од гр. *Λαφόφονος (KN DI 928, D 1650); *ra-wo-qa-ta* / *Lawok^{uh}ontās* / : гр. *Λαφοφόντας (PY Jn 750); *qe-re-qa-ta-o* / *Q^uēlek^{uh}ontao* / (gen.sing) : гр. *Τηλεφόντας (PY En 659); *wi-jo-qa-ta* / *Wiok^{uh}ontās* / : гр. Ἰοφῶν (KN Db 1305, Dq 7852); *wi-jo-qa-ta-o* / *Wiok^{uh}ontāo* / (gen.sg.) од гр. Ἰοφῶν (KN Dq 1026, Ld 598)⁶⁶; *a-tu-qa-ta* / *Artuk^{uh}ontas* / : гр. *Ἄρτυγ^{wh}όντας (KN B 799); *a-tu-qa-te-ra-to* / *Artuk^{uh}onteratos* / : гр. *Ἄρτυγ^{wh}όντερατας (KN V 1523)⁶⁷,

И.-е. *alg^{uh}-, 'заработувачка, печалаба' се смета дека е запазен во мик. *a-qa-to* / *Alk^{uh}antos* / : гр. *Ἄλφαντος, сп. Ἄλφανος (KN As 1516)⁶⁸.

И.-е. *g^{uh}pi-⁶⁹, 'вене, гние чезнее', (сп. гр. φθίνω); *qe-te-se-u* / *K^{uh}t^heiseus* / : гр. *Φθεισεύς од φθεισήνωρ (φθῖσ-), (KN As 609); *a-qi-ti-ta* / *Ak^{uh}t^hitā* / : гр. *Ἄφθιτα: гр. ἄφθιτας (KN Ap 639, MY Oe 103).⁷⁰

И.-е. корен *g^{uh}er-⁷¹, 'гори, топли' се претполага дека е сочуван во името на микенскиот сад *qe-ra-na* / *g^{uh}erana* / : гр. *θέρανα (PY Ta 711), (сп. гр.

⁶⁶ Docs², 399, 499, 528, 547, 579, 591; M. Lejeune, *Phonétique*, 47, 168 in *Mémoires I, 188, Mémoires III, 251, 252*; L. R. Palmer, *Interpretation*, 43, 192, 196, 411, 463; *MGV I, 181, 205, 201, 215, 237, 255*; E. Vilborg, *Grammar*, 46-47, 53; H. Frisk, *GEW III, 67, 72*; P. Chantraine, *DELG*, 246, 271, 1114; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys*, 136; Види ја опширната анализа за значењето и употребата на зборот φόντας и φοίτας во микенски антропоними кај П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 238, 317, 323 и таму наведената литература. Нека ни биде допуштено да направиме само една мала паралела са кипарската плочка од Едалион. Ако се има предвид фактот дека микенските плочки потекнуваат од годините непосредно пред пропаста на микенските дворци, како што е кипарскиот натпис од Едалион, тогаш сосема е разбирливо што имаме така бројни образувања во микенската антропонимија со значењето 'погубуван, убивам' како што и на плочката од Едалион се среќаваат имиња на луѓе кои повикуваат во одбрана на островот Кипар, сп., Στασί-κιπρος 'кој Кипар го крева на востание', Ὀνασί-κιπρος 'кој на Кипар му носи корист (полза)', Φιλό-κιπρος 'кој го љуби Кипар' и др.

⁶⁷, Docs², 535; Docs, 416, *Atuq^{uh}ontas*, cf. Ἄτυς, M. Lejeune, *Mémoires I*, 296 од Ἄρτυ-, O. Landau, *MGPn*, 32, 169, 204 *Ἄρτυγ^{wh}όντας; Docs², 535; O. Landau, *MGPn*, 32, 169, 204, A. Heubeck, *IF* 69 (1964), 271 *Ἄρτυγ^{wh}όντας.

⁶⁸ Docs², 533; V. Georgiev, *Et. Mys.*, 52; O. Landau, *MGPn*, 24.

⁶⁹ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 505; J. Pokorny, *IEW*, 487; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 398; H. Rix, *hist. Gr. Grammatik*, 83 *g^{uh}pi-to- > гр. ἄφθιτος.

⁷⁰ Docs², 577; A. Heubeck, *BN* 8(1957), 270; E. Risch, *Tractata Mys.*, 296. Во микенското скратено женско име *a-qi-ti-ta* / *Ak^{uh}t^hitā* /, П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 310ss, наоѓа дека се крие цела поетска фраза сомната кај Хомера како κλέος ἄφθιτον паралелна со стинд. *ákšitam śrávah* 'невенлива сила'

⁷¹ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 687; J. Pokorny, *IEW*, 493; J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 113.

θερμός), сп. и микенско лично име *a-qe-to /Aq^{uh}ermos /*: гр. * ἄθερμος, сп. Θέρμων во (KN Db 1160)⁷².

И.-е. корен *g^{uh}ed^h-s-,⁷³ 'желба, стремеж', (сп. гр. θέστος, πόθος, бојот. φέστος, φείστος) се смета дека е запазен во мик. лично име *qe-ta-wo/Q^{uh}ei^hawōn/*: гр. *Θεστάφων > гр. *Θεστάων (PY Jn 310), *qe-ta-ko/Q^{uh}estakōn* или *Q^{uh}estakos/*: гр. *Θεστάκων или Θεστάκος (PY Cn 45), cf., *qe-ta-ko-jo/Q^{uh}estakoiō/(gen.sg)* од *qe-ta-ko* (PY Jn 431)⁷⁴, сп. гр. Θέστωρ; *qo-te-ro/G^{uh}ot^hēlos/*: гр. *Ποθηλός, cf. ποθός (KN As 1516)⁷⁵.

И.-е. *k^hV- > мик. q^hV- (*k^hV-), (V= a, e, i, o).

И.-е. корен *sk^hel-⁷⁶, *qa-ra-to-ro /sk^halat^hron /*: гр. σπάλαθρον (PY Ta 709)⁷⁷.

И.-е. *k^hei-/*k^hi-⁷⁸, (сп., тиво, тино); *qe-ja-me-no/k^heiamenos /*(nom.sg.part.) од *τειάμενος < *k^heysamenos (PY Eb 294, Ep 704)⁷⁹; *qe-te-a₂/k^heite(h)a/*(nom.pl.n.) (PY Un 138) и *qe-te-a/k^heitea/*(nom.pl.n.): гр. *τειτέα (KN Fr 363); *qe-te-jo /k^heiteios /* и *qe-te-o /k^heiteios*: гр. *τειτέιος, (сп. тиво 'почитуван, ценет сум, угледен сум, се прославувам') (PY Fr 1206, -1241)⁸⁰;]*qo-i-na/[k^hoina/*: гр. ποινή (KN X 7735)⁸¹; *e-ke-ro-qo-no /enkhero-k^hoinoi,-ōn /*(nom. или gen.pl.): *ἐγχειρόποινοι,-ων: гр. ἔγχηρα и ποινή (PY Aa 777, -854 Ab 563, -1100, An 199)⁸².

⁷² Docs² 533; O. Landau, *MGPn*, 26, 156.

⁷³ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 673; J. Pokorny, *IEW*, 488; J. V. Hofmann, *GEW.*, s.v. ἀπο-θεστος; P. Chantraine, *DELG*, s.v., ποθέω.

⁷⁴ Docs² 577; V. Georgiev, *Cambridge Coll.*, 112 in *Lexique*; O. Landau, *MGPn*, 116.

⁷⁵ Docs² 578, V. Georgiev, *Lexique*, s.v. *Ποθηλός од πόθος, M. Lejeune, *Mémoires*, II, 269, *Πότερος или *Ποθηλός. Но kaj, C. J. Ruijgh, *Études*, 272 *K^woteros, cf. *k^woteros > гр. πότερος, а kaj U. Neuman, *Studies J. Chadwick*, 473 *G^{uh}onteros > *Φόντερος, cf. -φοντης.

⁷⁶ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, II, 541, у патува на и.-е. *q^hal- во ἄσπαλος; J. V. Hofmann, *EWdGr.*, 325 упатува на гр. алтернатици -p/k- во σκάλυθρον: σπάλευθρον.

⁷⁷ Docs² 576; B. Čop, *ŽA* 8(1958), 241; *MGL*, s.v.; L. R. Palmer, *Interpretation*, 442; *MGVI* 244; M. Lejeune, *SMEA* 1(1966), 18; H. Frisk, *GEW*, III, 180; P. Chantraine, *DELG*, 1031; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 192 *qa-ra-to-ro/sk^halathro/* 'прибор за огниште'.

⁷⁸ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 508; J. Pokorny, *IEW*, 636-637; J. V. Hofmann, *GEW.*, 279.

⁷⁹ Docs² 576; L. R. Palmer, *Interpretation*, 211, 449; C. J. Ruijgh, *Tractata Mys.*, 314; M. Lejeune, *Mémoires*, III, 26; M. S. Ruiperez, *Acta Mys* I, 158 *k^weys- > τεί-vo-μι.

⁸⁰ Docs² 577; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 304 in *Phonétique*, 47; J. T. Killen, *Coll. Mys.*, 169; E. P. Hamp, *Minos* 19(1985), 53; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 192, 242 *qe-te-jo /k^heiteios /* 'што треба да се плат'.

⁸¹ Docs² 577.

⁸² Docs² 543; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 251; *MGVI*, 191, 237, 256; P. Chantraine, *DELG*, 925, 1251.

И.-е. *k^hēl-⁸³, (cf. гр. τηλ-, ајол. πήλυι, бојот. Пειλε- 'далеку, во далечина'); *qe-ra-di-ri-jo* / *K^hēlandrios* / : гр. Τήλανδριος (KN Sc 246); *qe-re-ma-o* / *K^hēlemahos* / : гр.*Τηλεμαχος,(cf. Οίνομαος) (KN V 7513, PY Qa 1295); *qe-re-qo-ta-o* / *K^hēleg^hontao* / (gen.sg) : гр. * Τηλεφόνταο, (cf. τηλε-φοντάω (PY En 659) од гр. *Τηλεφόντας сп. Τήλεφος хипокористик од *Τηλεφόντας, сп., ја формата на ова микенско лично име со лабијален призвук *pe-re-qo-ta/Pēle-k^hontas*/:гр.*Πηλεφοντας(PY An 192, Eb 159, Ep 613, а во En 659 се претполага (dat.sg.))⁸⁴; *qe-re-wa* / *K^hēlewas* / : гр. Τηλέφας (KN Xd 122), *qe-re-wa-o* / *K^hēlewaο* / (gen.sg.): *Τηλέφαιο од гр. Τηλέας (PY Cn 655).⁸⁵

И.-е. *k^hel-,⁸⁶ 'се движам';]*qe-ro-me-no* / *k^helomenos* / (part.pres.med.): гр. πελόμενος, (сп. πέλομαι) (PY Ad 697); *a-pi-qo-ro* / *amphi-k^holoi,-lōn,-lōi* / (nom.или gen.pl., или dat.sg.) : гр. ἀμφίπολος (PY Aa 804 nom.pl., Ad 690 gen.pl., TH Of 34 dat.sg), *a-pi-qo-ro-i* / *amphi-k^holoihi* / (dat.pl.) од гр. ἀμφίπολος (PY Fr 1205)⁸⁷; *a-ko-ro-qo-ro* / *Agro-k^holos* / : гр. * 'Агро-пóλος од ἀγρός 'поле' и гр. πόλος (KN Da 1079)⁸⁸; *e-pi-qo-ra₂* / *Epi-k^holai* / : гр. Ἐπιπολαί (PY Mn 456)⁸⁹, *pi-ro-qo-ro* / *P^hilo-k^holos*/: гр. Φιλό-πολος (PY Cn 254)⁹⁰

Овој и.-е. корен *k^hel- во микенскиот грчки е запазен и со веларниот рефлекс *k*, (гр. коло-) што се должи на процесот на дисимилацијата кога лабиовеларот се наоѓа во контакт со полувокалот *-u-*, т.е. *-uk^ho-* > *-uko-*, (сп. *qo-u-ko-ro* / *g^houkoloi* / (nom.pl.) : гр. βουκόλοι (PY An 18,-830,-852, Nn 831); *qo-u-ko-ro-jo* / *g^houkoloio* / (gen. sing.) од гр. βουκόλος (PY Ea 781),микенските форми

⁸³ A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, I, 517; J. Pokorny, *IEW*, 640; J. B. Hofmann, *GEW*.,364.

⁸⁴ *Docs*² 577,L. R. Palmer, *Interpretation*, 43, 192; O. Szemerényi, *SMEA* 1 (1966), 35; *MGV* I, 249;M. Lejeune, *Phonétique*, 47; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*,238.

⁸⁵ *Docs*² , 577; O. Landau, *MGPN*,115;*MGV* I, 249; *MGV* II, 182; V. Georgiev, *Suppl.*,s.v.; A. Heubeck, *IF* 64(1959), 129 Τηλέφας in *IF* 68(1963), 20; P. Chantraine, *DELG*,1114.

⁸⁶A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, I, 514-515; J. Pokorny, *IEW*,639-640; J. B. Hofmann, *GEW*.,260-261s.

⁸⁷ *Docs*² 480,532, 577; E. Vilborg, *Grammar*,62, 113; *MGV* I, 179, 235, упатува на βούλομαι или πέλω; M. Lejeune, *Phonétique* , 44, 47, 52; H. Frisk, *GEW* III, 30; O. Szemerényi, *SMEA* 1 1966, 29;

⁸⁸ *Docs*² 530; *MGV* I, 167,235;M. Lejeune, *Mémoires* I, 249; P. Hr. Ilievski, *Tractata Mys.*,151-161;П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*,164.

⁸⁹ *Docs*² 544;L. R. Palmer, *Interpretation*,418; A. Heubeck, *Coll. Mys.*,248 Ἐπι-πολαί < *Epi-k^hola.

⁹⁰ *Docs*² 572 .

се добиени од и.-е. *g^hou-k^holo-.⁹¹. Според, H. Rix, *Hist. Gr. Grammatik*, 86 од еден корен *k^huk^hlos е добиена гр. форма κύκλος, а запазена како таква во микенските натписи ku-ke-re-u / Kukleus /: гр. Κυκλεύς (PY Jn 845.12)⁹², ku-ka-ro / Kukalos /: гр. *Κύκαλος, cf., гр. Κύκαλα (KN Da 1238, Ra 1548) и можеби антропонимот ku-ka-ra-so / Kuklasos /: гр. *Κυκλασος од гр. Κυκλαῖος, cf., Κύκαλα (PY Cn 643)⁹³.

И.-е. *k^hriə-/*k^hri-⁹⁴, 'купувам', qi-ri-ja-to / k^hriato / (3l.ind.aor. med) : гр. πρίατο (KN Ai 1037,-5976,-7745, B 822,-988)⁹⁵.

И.-е. *k^hetuor-/*k^hetuṛ-⁹⁶; qe-ta-ra-je-u / K^hetraieus /: гр.*Τετραίεϋς: τετρα (PY Jn 845); qe-te-re-u / K^hetreus /: гр.*Τετρεύς: τετρα- (PY Vn 865)⁹⁷; qe-to-ro-po-pi / k^hetropophi / (-po-pi- < *-pod-phi)(instr.pl.): гр. *τετρόποφι : гр. τετράποδα (PY Ae 27,-108,-134,-489); qe-to-ro-no/K^hetrōnos/: гр. *Τετρώωνος (KN As 605,PY Jn 431)⁹⁸; qe-to-ro-we / k^hetrōwes / (nom.sg.n.): гр. *τετρ-ώφες, -ώφες во врска со гр. οὔς (PY Ta 641)⁹⁹. Освен тоа, и.-е. корен *k^hetuor-/*k^hetuṛ- кога се јавува во нулета степен, те., *k^hetuor-/*k^hetuṛ- > *k^htuṛ- > *(k^h)tuor- тогаш исчезнува лабиовеларниот призвук *(k^h)tuṛ- пред групата -tuṛ- што се гледа и од микенскиот грчки во формата to-pe-za/torpedja /: гр. *τόρπεζα сп. гр. τράπεζα.¹⁰⁰

⁹¹ Docs² 407,578; E. Vilborg, *Grammar*,35,40; M. Lejeune, *Mémoires* I, 317 in *Phonétique*, 36ss ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 43; H. Frisk, *GEW* I, 157;P. Chantraine,*DELG*, 189; P. Hr. Ilievski, *Res Mys.*, 209, E. Risch, *Res Mys.*, 377.

⁹² Docs², 557, Docs., 420; L. R. Palmer, *Interpretation*, 431; O. Lanadu, *MGP*N,76, 178, 236; *MGV* I, 214; M. Lejeune, *Phonétique*, 46; P. Chantraine, *DELG*, 597 in *Acta Mys.*,II, 201; H. Frisk, *GEW* III, 139; P. Attinger, *ŽA* 27 (1977), 39.F. Geschnitzer, *Coll. Mys.*, 118; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 144 in *Животот на микенците*, 185, 200.

⁹³ Docs²,557; L. R. Palmer, *Interpretation*, 337, 431; M. Lejeune, *Mémoires* I, 300 in *Mémoires* III,203.

⁹⁴ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 523; J. Pokorny, *IEW*, 648; J. B. Hofmann, *GEW*,283.

⁹⁵ Docs² 577; E. Vilborg, *Grammar*,46,105,113; L. R. Palmer, *Interpretation*,43, 450 in L. R. Palmer, *Greek Language* 49, 234, 300; M. Lejeune, *Mémoires* I, 274 ss. in *Phonétique*, 55; H. Frisk, *GEW* III, 172;P. Chantraine,*DELG*, 938; П. Хр. Илевски, *Животот на микенците*,339.

⁹⁶ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 512; J. Pokorny, *IEW*, 642-643; J. B. Hofmann, *GEW*,361; P. Chantraine,*DELG*,1108-1109.

⁹⁷ Docs² 577; L. R. Palmer, *Interpretation*, 450; O. Landau, *MGP*N, 116; *MGV* II, 181-182.

⁹⁸ Docs² ,396,577; *MGV* II, 182; O. Landau, *MGP*N, 116;A. Heubeck, *Acta Mys.*, II,61; L. R. Palmer, *Greek Language*, 290.

⁹⁹ Docs² 577; E. Risch, *Et. Mys.*,252; E. Vilborg, *Grammar*, 89s.; *MGV* I,230, 248; H. Frisk, *GEW* II, 883; P. Chantraine, *DELG*, 839, 1109; A. Leukaret, *Res Mys.*, 238;E. Risch, *Tractata Mys.*,297; П. Хр. Илевски, *Животот на микенците*, 46s.

¹⁰⁰ Docs² , 476,587 од *(q^h)tr-pedja; A. Heubeck, *Kadmos* 10, 1971, 122. За различните фонетски вредности на силабограмот -za во to-pe-za види подолу; M. D. Petruševski, *ŽA* 25, 1975, 438; M. Lejeune, *Phonétique*,113, 197;J. Chadwick, *Res Mys.*, 79 torpedza < *tṛ-ped-yə;P. Chantraine, *DELG*, 1128.

И.-е. *trek^h-*,¹⁰¹; *e-u-to-ro-ḡo* / *Eutrok^hos* /: гр. Εὐτροπος (PY Jn 478)¹⁰²; *jo-e-ke-to-ḡo^ho* *h^hek^hei tork^hoi*: гр.*ho ἔχει τόρποι (KN Gv 863)¹⁰³; *to-qi-de* / *tork^hidē* / (instr.sg.): гр. *τόρπιδη, cf. τρέπω (PY Ta 642)¹⁰⁴; *to-qi-de-ja* / *tork^hideia* / (nom.sg.f.): гр. *τορπίδεια (PY Ta 709); *to-qi-de-jo* / *tork^hideiō* / (dual f.) од гр. *τορπίδεια (PY Ta 715)¹⁰⁵; *to-qi-de-we-sa* / *tork^hid-wessa* / (nom.sig.f.): гр. *τορπιδεσσα < *τοрк^hид-Февт-уа (PY Ta 711)¹⁰⁶; *to-ro-ḡe-jo-me-no/trok^heiomenos* / (nom.sg.medio-pass.): гр. τροπειόμενος, cf. τροπέω (PY Eq 213); *to-ro-ḡo* / *trok^hon* /: гр. τρόπος (KN Od 563)¹⁰⁷.

И.-е. корен **leik^h-*¹⁰⁸, сп. гр. λείπω; *re-ḡo-me-no* / *leik^homenoi* / (nom.pl.m): гр. *λειπόμενοι (KN As 1517)¹⁰⁹; *o-pi-ro-ḡo* / *opi-loik^hoi,-ōn* / (nom.,или gen.pl.): гр. ἐπίλοιπος (PY Aa 777, Ab 899, Ad 691)¹¹⁰; *pe-ri-ro-ḡo* / *perilok^hoi* / (nom.pl.): гр. περίλοπος (KN V 479)¹¹¹; *re-ḡa-se-wo/Leik^haisewos* или *Leik^hasewos* / (gen.sg.): од гр.

¹⁰¹ Интересно е да се укаже дека во етимолошките прирачници, s.v., A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, I, 756; J. Pokorny, *IEW*, 1094; J. В. Hofmann, *GEDW.*, 373, гр. форма τρέπω од која се изведенките τρόπις,-ιος; τρόπος и др., се изведуваа главно од и.-е. корен **trep-*. Од тие причини P. Chantraine, *DELG*, 1133 заклучува дека станува збор за етимологија која допрва треба да се истражува. Сепак, микенските свдоштва укажуваат на присуство на лабиовелар во и.-е. **tr-ek^h-*.

¹⁰² *Docs²*, 547; M. Lejeune, *SMEA*, 20(1979), 65; L. R. Palmer, *Interpretation*, 421; *MGV* I, 196, 230; *MGV* II, 166; Покрај овие размислувања има обиди во мик. форма *e-u-to-ro-ḡo* да се смета дека е во врска со *Еὐтроφος, троφος од и.-е. **dhreg^ho-*, види A. Heubeck, *IF* 63(1958), 123; P. Attinger, *ŽA* 27(1977), 73.

¹⁰³ M. Lejeune, *BSL* 71(1976), 200 *h^ho h^hekei torḡoi*; *Docs*, 273, *torḡos* > гр. τόπος; E. Vilborg, *Grammar*, 39; L. R. Palmer, *Interpretation*, 416 *torḡoi* > гр. τροποι.

¹⁰⁴ *Docs²*, 587, *Docs.*, 336, 410; M. Lejeune, *SMEA* 1(1966), 15 *τορπίς in *SMEA* 20(1979), 65; C. J. Ruijgh, *Atti Roma*, 706; A. Heubeck, *Acta Myc.*, II, 65 **trk^his*; П. Хр. Илевски, *Животот на микенците*, 194 *to-qi-de/torḡide/* 'спирали'.

¹⁰⁵ *Docs²*, 587, *Docs*, 410; L. R. Palmer, *Interpretation*, 29, 339, 459; *MGV* I, 250; M. D. Petruševski, *ŽA* 27(1977), 34; A. Leukart, *Res Myc.*, 240.

¹⁰⁶ *Docs²*, 587, *Docs.*, 410; *MGV* I, 250; E. Risch, *SMEA* 1(1966), 54; C. J. Ruijgh, *Atti Roma*, 706; A. Bartonek, *Tractata Myc.*, 43.

¹⁰⁷ *Docs²*, 587; M. Lejeune, *SMEA*, 20, 1979, 65; M. Lejeune, *Phonétique*, 169; L. R. Palmer, *Interpretation*, 459; P. Chantraine, *DELG*, 1132-1133; A. Heubeck, *Acta Myc.*, II, 65; F. Bader, *Coll. Myc.*, 298; M. D. Petruševski, *ŽA* 27, 1977, 42; П. Хр. Илевски, *Животот на микенците*, 150.

¹⁰⁸ A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, II, 396; J. Pokorny, *IEW*, 669; J. В. Hofmann, *GEDW.*, 176.

¹⁰⁹ *Docs²*, 421, 579; M. Lejeune, *Phonétique*, 52, 149, 214, 225; L. R. Palmer, *Interpretation*, 452; E. Vilborg, *Grammar*, 34ss; *MGV* I, 217; P. Chantraine, *DELG*, 628; H. Frisk, *GEW*, III, 145.

¹¹⁰ *Docs²*, 565, *Docs.*, 402; V. Georgiev, *Ét. Myc.*, 186; E. Vilborg, *Grammar*, 76; L. R. Palmer, *Interpretation*, 35, 43, 438; *MGV* I, 217, 227; N. S. Grinbaum, *St. Myc. Brno*, 83; C. J. Ruijgh, *Acta Myc.*, II, 445; L. Derooy, *ŽA* 26(1976), 293.

¹¹¹ *Docs²*, 571, *Docs.*, 404; M. Lejeune, *Mémoires* II, 238; E. Vilborg, *Grammar*, 77; L. R. Palmer, *Interpretation*, 404; P. Chantraine, *DELG*, 628.

*Λειπ-αισεύς од λείπω и αἴσος или од *ΛειπασηFeς (PY Cn 600), *re-qa-we/Leik^howes* или *Leik^howes*/: гр. *Λειπ-όFeης или *Λειπ-ώFeης (PY Jn 845)¹¹²

И.-е. корен *sek^h-¹¹³, *e-qa-te / hek^hontes* / : гр.* ἔποντες, ἔπομαι (PY An 615,-724)¹¹⁴;]*e-qa-ra-wo / ^hEk^helawos* / : гр. * Ἐπελαος (KN B 5025)¹¹⁵; *e-qa-si-ja / ^hek^hesiā* / : гр.* ἔπεσία: гр. ἐπέτας (KN Ld 571,-572,-575,-583, L871, PY Sa 787,-790, Wa 1148); *e-qa-si-jo / ^hek^hesios* / : гр.* ἐπέσιος: гр. ἐπέτας (KN Lc 646, PY Ed 847, Sa 753); *e-qa-ta / ^hek^hetās,-tāi* /(nom.sing.,m.pl.): гр. ἐπέτας (KN Am 821, As 4493, B 1055,PY An 519,-654,-656,-657, Wa 917); *e-qa-ta-e / ^hek^hetāe* /(nom.dual) : гр.* ἐπέταε : гр. ἐπέτας (KN Am 821); *e-qa-ta-i / ^hek^hetāhi* /(dat.pl):гр.* ἐπέταιhi од гр. ἐπέτας (PY An 607)¹¹⁶. Од овој ист и.-е. корен *sek^h-, се смета дека е запазен во микенскиот и со вокалска степен *sok^h-, во формата *o-qa-wo-ni/Oq^hawoni*/(dat): гр. * ὈπάFωνи од гр. ὀπάων (< и.-е. *sek^h-, сп. ἔπομαι, хом. ὀπάων) во (PY Fn 324)¹¹⁷.

И.-е. *ok^h-/ *ōk^h-¹¹⁸, *a-to-ro-qa / anthrōk^hōi* /(dat.instr.или sg.) : *ἄνθρωποι: гр. ἄνθρωπος (PY Ta 722)¹¹⁹; *o-ro-qa / or-ōk^hō,-oi* /(nom.dual, или pl.): гр. *ὄπωπον сп., πρόσ-ωπον, μέτ-ωπον (KN Sd 4401,-4403,-4404, do 4409, -4413,-4415,-4450, Sf 4428); *o-qa / Ōk^hās* / : гр. Ὠπας (PY Jn 601)¹²⁰; *u-wo-qa-we / u(w)-ok^hewes* /(nom.pl.) : гр.

¹¹² Docs²,579;V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 54, 57, *Λεικ^h-αισεύς, cf. Λειπε-φιλή и αἴσος; V. Georgiev, *Suppl.*, *Λεικ^h-οFeης, λ(ε)λο-θυμία, O. Landau, *MGN*, 121, 178 *Λεικ^hόFeης, cf. λεικ^hος;C. J. Ruijgh, *Res Mys.*, *Λεικ^hώης, cf. λείπω и ὄφος; E. Risch, *Tractata Mys.*, 285.

¹¹³ A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, II, 476; J. Pokorny, *IEW*, 896; J. B. Hofmann, *GEW*,89.; P. Chantraine, *DELG*,361.

¹¹⁴ Docs²,544, Docs., 393; E. Vilborg, *Grammar*,110; M. Lejeune, *Mémoires* II, 299.

¹¹⁵ Docs²,544; C. J. Ruijgh, *Minos* 9 (1968), 131.

¹¹⁶ Docs², 409,429,564,544, Docs., 393 ; E. Vilborg, *Grammar*, 52,74,145; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 120; *MGV* I,192; H. Frsík, *GEW* II, 883, *GEW* III 91; P. Chantraine, *DELG*, 361; M. D. Petruševski, *ŽA* 15(1966),352.; L. R. Palmer, *Interpretation*,418;P. Hr. Ilievski, *SMEA*, 12(1970), 103; M. Doria, *ŽA* 25(1975),377;П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 90,102, 134, 152, 236,249, 266,331.

¹¹⁷ Docs²,566, Docs.,422;V. Georgiev, *Ét. Mys.*,52; L. R. Palmer, *Interpretation*,437;E. Vilborg, *Grammar*,32,46,48,79,84; *MGV* I 227; M. Lejeune,*Mémoires* I, 304.in *Mémoires* II,300; A. Heubeck, *IF* 65(1960),258; H. Frsík, *GEW* II, 401 ; P. Chantraine, *DELG*, 807;F. Geschnitzer,*Coll. Mys.*,130.

¹¹⁸A. Walde-J. Pokorny, *Ver.W.d.idg.S.*, I, 170; J. Pokorny, *IEW*, 775s; J. B. Hofmann, *GEW*,241;P. Chantraine, *DELG*, 361.

¹¹⁹ Docs² 535; L. R. Palmer, *Interpretation*,26,43,353; *MGV* I 173; E. P. Hamp, *Atti Roma* 787; H. Frsík, *GEW* III, 33; P. Chantraine, *DELG*, 90; M. Lejeune, *Phonétique*, 46; E. Risch, *Ét. Mys.*,167.

¹²⁰ Docs² 516,566; V. Georgiev, *Ét. Mys.*,52,186;E. Vilborg, *Grammar*,50,64; L. R. Palmer, *Interpretation*, 437,439;*MGV* I,228,259; P. Chantraine, *DELG*,809, 812;O. Lanadu, *MGN*,90; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*,268,276.

*ὄφοκ^wεύς сп.кипар. υ- = ἐπί-, гр. ἐπωπεύς (KN C 902)¹²¹; a₃-ti-jo-*qo* / Ait^hio^ks, Ait^hio^kos / (nom., или gen.sg) : гр. Αἰθίωψ (PY Eb 156, -846, Ep 301, En 74, Eo 247(gen.sg)); a₃-ti-jo-*qe* / Ait^hio^kei / (dat.sg) од гр. Αἰθίοπει (PY Eo 247)¹²²; do-ro-*qo* / Drōk^s / : гр. Δρώψ (PY Na 384)¹²³; ka-ro-*qo* / K^harok^sos или K^harok^s / : гр. Χάροπος или Χάροψ (KN Sc 257, Xd 7634, X 1047, PY Vn 865, MY Au 657)¹²⁴; me-to-*qe-u* / Metōk^seus / : гр.*Μετωπεύς: гр. Μέτωπος (PY An 192)¹²⁵; po-ki-ro-*qo* / Poikilo^ks, -ok^sos / : гр. *Ποικίλωψ или Ποικίλοπος (PY An 654, Aq 64, Jo 438)¹²⁶; po-no-*qa-ta* / Pornok^satas / : гр.*Πορνοπάτας или *Πονοβάτας сп., πάρνοψ, порнопиос (PY Fn 324)¹²⁷; ti-ri-jo-*qa* / Tri-ok^sās / : гр. Τρίοπας, Τρίοπος (KN Sc 226, Vc 303, Xd 294)¹²⁸; wo-no-*qe-wa*/Woinōq^wewai/: гр. *Οἰνωπέφαι (PY Na 396), wo-no-*qe-we*/Woinōq^wewei/: гр. *Οἰνωπήφει (PY Un 1193)¹²⁹; wo-no-*qo-so* / Woinok^sorsos или Woinok^ssos /: гр.

¹²¹ Docs² 438,589; L. R. Palmer, *Interpretation*,183,461;J. Chadwick, *St. Mys. Brno*,19; M. Lejeune, *Mémoires* II, 231 in *Phonétique*,175, сп. ја формата wo-*qe-we* (PY An 610) за која се смета дека потекнува од u-wo-*qe-we*. Па така за V. Georgiev, *Lexique*, wo-*qe-we*= u-wo-*qe-we*= ὄ-ок^wήφες, ат. ἐπ-ωπής, види уште кај J. T. Killen, *Minos* 18(1983), 74; J. Chadwick, *Tractata Mys.*,77.

¹²² Docs² 537, Docs.,414s.; L. R. Palmer, *Interpretation*, 26,43, 403;E. Vilborg, *Grammar*, 82;O. Landau, *MGNP*, 36s, 168; M. Lejeune,*Mémoires*, I, 101in *Phonétique*, 53; *MGV* I, 168, 229; H. Frisk, *GEW* III, 21; P. Chantraine, *DELG*, 33, 812;M. Doria, *St. Mys.*, Brno,60; M. D. Petruševski, *Atti Roma*, 682 in M. D. Petruševski, *ŽA* 27(1977), 37; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*,151,324. Речиси сите етимолошки согледувања упатуваат на заклучок дека Αἰθίω/ωκ^wς потекнува од αἰθω 'гори, прегорела, црнее' и ὦψ, -οπος 'очи'.

¹²³ Docs² 541; M. D. Petruševski, *ŽA* 15(1985), 201 Δόλοπος (gen.sg) од Δόλωψ; O. Landau, *MGNP*, 46,168; Hes. δρώψ ἄνθρωπος, δρώψ < и.-е. *nr-ōk^ws; V. Georgiev, *Lexicon*, δόρπον *Δόλωψ; M. Lejeune, *Mémoires* I, 141.

¹²⁴ Docs²,550-551;Docs., 419; L. R. Palmer, *Interpretation*, 424,425;V. Georgiev, *Suppl.*, s.v. ;O.Landau, *MGNP*, 61,64,168,179,200,204 ;E. Vilborg, *Grammar*,60,146 ; E. Schwyzler, Gr. Dial.,415; *MGV* I,182,229,256 ; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 17(1967),30 ; A. Morpurgo, *Atti Roma*, 805,825 ; M. F. Galiano, *Acta Mys.*, II, 299; P. Chantraine, *DELG*,1248 χαροπός.

¹²⁵ Docs² 561, Docs., 421; L. R. Palmer, *Interpretation*,434; *MGV* I, 229,256; O. Landau, *MGNP*, 83, 161;F. Bader,*Acta Mys.*, II,166;M. F. Galiano, *Acta Mys.*,II,232; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*,140.

¹²⁶ Docs²,572, Docs.,176,193,423; L. R. Palmer, *Interpretation*,144,146,288; M. Lejeune, *Mémoires*,I, 98, 313 *Ποικίλ-οψ или *Ποικίλοπος; E. Vilborg, *Grammar*, 82; A. Heubeck, *Minos*, 6 (1958), 57 in *IF* 63(1958), 117 *Ποικίλ-οψ; *MGV* I, 229; O. Landau, *MGNP*, 107, 168, 181,194; E. Vilborg, *Grammar*, 82 *Poikiloq^s*; *MGV* I,229, 237; M. D. Petruševski, *Atti Roma*, 682; P. Chantraine, *DELG*,812, 923.

¹²⁷ Docs² 573, Docs., 423, *Pornoq^satas*, cf. πάρνοψ = πάρνοψ; V. Georgiev, *Ét. Mys.*,52s., на мислење е дека станува збор за гр. *Πονο-πάντας, сп. Παντά-πονος или на сложенка од πλάστας од и.-е. *k^wa-; O. Landau, *MGNP*, 108,182,205,208 го доведува во врска со *Πονο-φάντας, cf. Πολυ-φάντας; A. Heubeck,*IF* 63(1958),116 со πόνος и βάτας од и.-е.*g^wm-ta-, cf. βαίνω; P. Chantraine, *DELG*,859; M. Lejeune, *Mémoires*,I, 308, 315 -οπτας од -*ok^w-;F. Gschnitzer, *Res Mys.*, 145 во врска со *Phoinok^satas*, -ok^satas од -όπτας од и.-е.*ok^w-.

¹²⁸ Docs² 586, Docs., 426; L. R. Palmer, *Interpretation*, 458; V. Georgiev, *Ét. Mys.*,54; O. Lanadau, *MGNP*, 138,159,168,267; M. Lejeune, *Mémoires*,I,277, 307; A. Heubeck, *IF* 63(1958)117; E. Vilborg, *Grammar*, 46.

¹²⁹ Docs² 592, Docs., 150;V. Georgiev, *Suppl.* *Φοινο-,cf., Οἰνοπία; M. Lejeune, *Mémoires* I,144 in *Mémoires* II, 152; E. Vilbor, *Grammar*, 146;O.Landau, *MGNP*,173,230 *Φοινωκ^wέφα, односно

*Οἴνοπορσος или *Οἴνοπος (KN Ch 1015)¹³⁰; *wo-no-qi-* [*Woinōk^hios* /: гр. *Φοινώπιος (KN Xd 197)¹³¹; *a-so-qi[-ki-ja* (PY Ad 689)¹³²; *mi-jo-qa/Miōk^has*/: гр. Μιώπας (PY An 1281, Fn 50, 867)¹³³; *e-ro₂-qo^hEllok^hs*/: гр. Ἐλλοψ, cf., Ἐλλοπες (PY Ea 29, -325,-813)¹³⁴; *o-qe-qa/Ok^he-k^hai*/(dat. sg) од гр. *Οπί-κ^hας, cf., гр. ὀπιπεύω (PY Cn 45), сп., *o-pe-qa/Opē-q^hai*/(dat.sg) од гр. *Οπί-κ^hας, cf., гр. ὀπιπεύω (PY An 209)¹³⁵.

И.-е. **dor-k^h*- или **d_r-k^h*-¹³⁶, *do-qe-ja/Dorq^heia*/: гр. Δορпе́ια, cf. дрéπω, дóрπον (PY An 607); *do-qe-u/Dorq^heus*/: гр. Δορπεύς, cf. дрoπεύς, μαλοдрóπτης (KN B 804); *do-qo-no* (PY Cn 131)¹³⁷.

И.-е. **k^he*, (постпозитивна партикула гр. τε, лат. *que*), *o-qe / hos k^he* /: гр. hós τε (= ὅς τε) (PY Cn 4); *o-de-qa-a₂ / ho de k^h (e) aha* /: гр. * ὦς δέ τ(ε) ἄχα (PY On 300); *o-u-qe / ou k^he* /: гр. οὔτε (KN Le 641, Sd 4402, PY Aq 64, Eb 149, Ep 613, Va 15)¹³⁸; *e-ni-qe/ eni- k^he* /: гр. *ἐνι τε (KN L 593)¹³⁹; *to-i-qe / toi(h)i k^he* / (dat.pl.m.): гр.*του τε (PY Na 520); *to-jo-qe / toio k^he* / (gen.sing.): гр. τοῖο τε (PY Eb 156) и др.¹⁴⁰

И.-е. **k^hi-*, (сп. гр. τίς, τί тесал. кίς лат. *quis*); *jo-qi / hokk^hi* / (acc.n.sing. relat.): гр. ὀ τι <**yod-k^hid* (PY Un 1314); *o-u-ki / oukis* /: гр. οὔτις, веларниот

*Φοινώκ^hηφει; L. R. Palmer, *Interpretation*, 76, 157, 306, 464, 467; M. F. Galiano, *Acta Myc.*, II, 217; M. Lejeune, *Phonétique*, 173.

¹³⁰ Docs² 438, 592 *Woinōq^horsos*; M. D. Petruševski, *ŽA* 11(1961), 250; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 17(1967), 26; M. Lejeune, *Phonétique*, 127; M. D. Petruševski, *Atti Roma*, 682; *MGV* I, 226, 229; *MGV* II, 176; L. R. Palmer, *Interpretation*, 26,43,182, 403; P. Chantraine, *DELG*, 784, 812 οἴνος и ὄπωπα; M. D. Petruševski, *O-o-pe-ro-si*,298; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*,113.

¹³¹ O. Landau, *MGPN*, 151.

¹³² J. T. Killen, *JHS* 96 (1976), 259 in *Coll. Myc.*, 177 *a-so-qi-jo /Asok^hios*/: Ἄσωπιος cf. Ἄσωπός; M. Doria, *SMEA* 2 (1967), 112 Ἀσώπιος.

¹³³ Docs² 561; V. Georgiev, *Ét. Myc.*,58 упатува на -ок^hας; O. Landau, *MGPN*, 84, 159 *Σμιό-πας; C. J. Ruijgh, *Études*, 235 Μιώπας.

¹³⁴ Docs² 546; Docs, 418, Ἐλλοψ; V. Georgiev, *Lexique*, Ἐλλοψ; M. Lejeune, *Mémoires* III, 102 Ἐλλοψ или Ἐρίωψ; A. Heubeck, *Coll. Myc.*, 247, *Helloq^hs*, cf. етникон Ἐλλοπες од *Elloq^hs*.

¹³⁵ Docs² 565,566; V. Georgiev, *Ét. Myc.*,52, 57 *Οπί-κ^hας, cf., гр. ὀπιπεύω; M. Lejeune, *Mémoires* I, 269. 302; E. Vilborg, *Grammar*, 53; B. Čop, *ŽA* 8 (1958), 260; За дисимилација на лабиовеларот *k^he во лабијален призвук *pe види кај L. R. Palmer, *Interpretation*, 43, 167 in *Cambridge Coll.*, 282.

¹³⁶ M. Lejeune, *Mémoires*, I, 315. Во етимолошките прирачници дóрπον и дрéπω воглавно се изведуваат од и.-е. корен *dre-p-, cf. A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 801; J. B. Hofmann, *GEW*, 64.

¹³⁷ Docs² 541, Docs., 167, 391 дóрπον од дрéπω; C. J. Ruijgh, *Études*, 251 *дóрк^hεια; P. Chantraine, *DELG*,294; J. L. O'Neil, *Glotta* 47, (1969), 8; V. Georgiev, *Suppl.*, *Δοрк^hονος, дóрπον.

¹³⁸ Docs² 467,563; E. Vilborg, *Grammar*,128; L. R. Palmer, *Interpretation*, 374; *MGV* II, 187; M. Lejeune, *Mémoires* III, 123.

¹³⁹ Docs² ,487, 543 ἐνεστι τε, Docs., *eni-q^he*; E. Vilborg, *Grammar*,89; Сепак, J. T. Killen, *BCH*, 925 (1968), 120 смета на женско лично име Ἐννις.

¹⁴⁰ Docs² 576, E. Vilborg, *Grammar*,128; *MGV* I,229, 249; M. Lejeune, *Phonétique*,45,50,168; L. R. Palmer, *Interpretation*,56; P. Chantraine, *DELG*,1098.

рефлекс *k* се претполага дека е добиен како резултат на дисимилацијата од *oukʰis.¹⁴¹

И.-е. *pokʰo-¹⁴², сп. гр. πέσσω, πέπων; *a-to-po-qa* / *artopokʰoi* / (nom.pl.) : гр. ἀρτοκόπος (PY An 39 (nom.pl.), 427 (nom.dual), Fn 50 (dat.sg), MY Au 102); *a-to-po-qa-i* / *artopokʰoihi* / (dat.pl.) од гр. ἀρτοκόπος (MY Oe 117)¹⁴³; грчката форма ἀρτοκόπος упатува на заклучок дека -κόπος во помикенскиот период е добиен преку ментатеза од -πόκος < (*arto)-pokʰos; *a-si-to-po-qa* / *a-sito-pokʰos* / : *ἀ-σιτο-ποκος микенската форма се смета дека е добиена по пат на контаминација од *a-to-po-qa* / *arto-pokʰos* / : гр. *ἀρτο-πόκος и **si-to-po-qa* / *sito-pokʰos* / : *гр. σιτο-πόκος од гр. σῆτος и πόκος (PY Eb 177, Ep 613)¹⁴⁴, *pe-qe-ro-jo* (gen.) од * *pe-qe-ro* (PY Sa 769)¹⁴⁵, *pe-qe-u* / *Pekʰeus* / : гр. *Πεπεύς (KN F 7748, Vd 137, PY Jn 693) и *pe-qe-we* (dat.) (PY Cn 45, Fn 79)¹⁴⁶.

И.-е. *uekʰo-¹⁴⁷, (сп. кипар. Féπος, гр. ἔπος, гр. ἔπα); *e-pi-wo-qa-ta-o* / *Epiwokʰatāo* / (gen.sg.) : * Ἐπιφύκ^wατας (PY Sa 1266)¹⁴⁸.

¹⁴¹ L. R. Palmer, *Interpretation*, 416; E. Vilborg, *Grammar*, 46, 101; *MGV* I, 229, 249; E. Risch, *Atti Roma*, 696 M. Lejeune, *Phonétique*, 45, 50, 168; F. Bader, *Minos*, 14(1975), 104, 108 in *Coll. Mys.*, 296.

¹⁴² A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, II, 17; J. Pokorny, *IEW*, 798; J. B. Hofmann, *GEDW.*, 262.

¹⁴³ *Docs*² 535, L. R. Palmer, *Interpretation*, 227, 227, 229, 411; E. Vilborg, *Grammar*, 37, 59; *MGV* I, 177, 236; O. Szemerényi, *Cambridge Coll.*, 218; A. Morpurgo, *Coll. Mys.*, 103, 106; F. Geschnitzer, *Coll. Mys.*, 131; M. Lejeune, *Phonétique*, 45.

¹⁴⁴ *Docs*² 534, 535, *Docs*, 263, 389; E. Vilborg, *Grammar*, 37, 59, 141; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 49s; *MGV* I, 177, 236, 244; L. R. Palmer, *Interpretation*, 227, 229, 411, 487; P. Chantraine, *DELG*, 118; M. Lejeune, *Phonétique*, 45; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 157, 173.

¹⁴⁵ *Docs*², 570; V. Georgiev, *Suppl.*, Πέπειρος, cf. πέπειρος од *pekʰ-, *Docs*, 423 Πένθιλος или Πεντηλή, L. R. Palmer, *Interpretation*, 51, 444 πέντε; O. Landau, *MGPV*, 101.

¹⁴⁶ *Docs*², 570, *Docs.*, πέντε; V. Georgiev, *Suppl.*, *Πεκʰεύς, во врска со πέσσω; O. Landau, *MGPV*, 101, 170; E. Vilborg, *Grammar*, 145.

¹⁴⁷ A. Walde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, I, 245; J. Pokorny, *IEW*, 1135; J. B. Hofmann, *GEDW.*, 89.

Микенски форми во кои се среќава лабовеларниот призвук qV, (V= a, e, i, o), а за кои сеуште немаме сигурни етимолошки толкувања:

qa-da-so / K^hadasos / :гр. Πήδασος, (KN Db 1297),cf., [Docs² 576; L. R. Palmer, *Interpretation*, 440; O. Lanadau, *MGPn*, 98, 184, 216, 265; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 53, ја предлага следнава идентификација qa-da-so = *Πάν-δαίσος, *Παν- <и.-е.*kwan- 'поедувам, имам'].

qa-di-ja (KN C 911), cf.,[M. Lejeune, *Mémoires* I, 306 in *Mémoires* II,73, 210 во врска со *Φαίδιας; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 53 со *Παν-δίας; C. J. Ruijgh, *Études*, 140 со Γ^wαδίας од *γ^wαδόν кого го наоѓа во ἐμ-βαδόν, βάδην.].

qa-me-si-jo / K^hamesios / (KN As 1516), cf., qa-mi-si-jo / K^hamisios / : гр. *Παμίσιος, од Πάμισος (KN Sc 135).[Се смета дека станува збор за алтернација на вокалот e/i во спомнатите микенски форми, cf., Docs² 576, Docs., 422, Πάμισος, V. Georgie, *Ét. Mys.*,53; O. Lanadu, *MGPn*, 98, 161, 217; E. Vilborg, *Grammar*, 49; L. R. Palmer, *Interpretation*, 41, *MGV* I, 232. V. Georgiev, *Introduction*, 182 qa-mi-si-jo/K^wamisios/: гр. *Παμίσιος го изведува од Πάμισος, односно, од еден и.-е. корен *(s)k^wam-, cf., lat. *squama*.].

qa-nu-wa-so / K^hanuasos / : гр. Πανύασος (KN As 1516) е лично име, сп. ја формата на пишување топонимот qa-nwa-so (KN D1 943)

qa-ra (KN Am 819, Da 1098,-1268,-1363, Db 1140,-1261,-1262,-1263, De 1254, Dn 5015, Dv 1255, Fh 5722, Gv 863, L 473, Og 58, Pp 495, Uf 836, V 865, X 44,-5763)[Docs² 578; L. R. Palmer, *Interpretation*, 441; M. Lejeune, *Mémoires* I, 306; V. Georgiev, *Ét. Mys.*,55 in *Lexique* со гр. Πάλλη или Φαράϊ; B. Čop, *ŽA* 8(1958),264; J. T. Killen, *Tarctata Mys.*,165, 171.].

qa-ra-jo (KN As 1517, Uf 432, V 429 (лично име), E 749, Ga 423, Og 833 (етникон)),[Docs² 576, Docs., 146; L. R. Palmer, *Interpretation*, 442; M. Lejeune, *Mémoires* I, 306; A. Heubeck, *Minos* 6 (1958), 57; O. Lanadu, *MGPn*, 99, 217, 270, *Φαράϊος етникон од топонимот qa-ra/K^{uh}ara/: гр. Φαράϊ].

qa-ra-i-so/ K^haraisos / : гр. Πραϊσός (KN V 466), [Docs² 576 Πραϊσός ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 441; M. Lejeune, *Mémoires* I, 306; V. Georgiev, *Ét. Mys.*,53; O. Landau, *MGPn*, 99, 184, 217; B. Čop, *ŽA* 8(1958),264; J. T. Killen, *Tarctata Mys.*,165, 171.].

qa-ra-si-jo/K^harasios/: гр. Πραϊσιος (MY Au 657);[Docs² 576].

qa-ra₂ / K^hallans /: гр. Πάλλας,-αντος (PY An 192) ; qa-ra₂-te / K^hallantei /(dat.) од гр. Πάλλας,-αντος (PY An 7,-39); qa-ra₂-to-de / K^hallantos-de /(gen.) од гр. Πάλλας,-αντος (TH Of 37); qa-ra₂-ti-jo / K^hallantios /: гр. *Παλλαντιος (KN Dg

¹⁴⁸ Docs² 544 Epiwoquatao; M. Lejeune, *Mémoires*,I, 306, 335; A. Hebeck, *IF* 69(1964), 271.

1235).[*Docs*² 576; L. R. Palmer, *Interpretation*, 441; *MGV* I, 232; M. Lejeune, *Mémoires* I,275, 306; V. Georgiev, *Ét. Myc.*,55; O. Landau, *MGP*N, 99; M. S. Ruiperez, *Acta Myc.*, I,160; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 9(1959), 110 in *Coll. Myc.*,143 in *Res Myc.*, 214.Микенската форма *qa-ra₂/K^uallans/*: гр. Πάλλας,-αντος се смета дека потекнува од *K^ualyans, сепак етимологијата е предгрчка можби од малоазискиот супстрат, cf. J. B. Hofmann, *EWdGr*, 251, cf., πάλλας,-αντος 'νέος' Hes.].

qa-ra₂-ro (KN D1 932);[*Docs*² 576, *Docs.*,422 Φάλαρος; L. R. Palmer, *Interpretation*, 442 со Φάλαρος ; V. Georgiev, *Ét. Myc.*,55 in *Suppl.*, го доведува во врска со Πάλαiros или Φάλαρος; P. Lanadu, *MGP*N, 99, 180, 194; M. Lejeune, *Mémoires* I,275, 306; B. Čop, *ŽA* 8(1958),35 πάλλας, πάλλαξ.].

qa-ra₂-wo (KN Ce 50),[*Docs*² 576; C. J. Ruijgh, *Minos* 9 (1968), 128 Κ^wαλυάFων; V. Georgiev, *Ét. Myc.*,55 Παλαίων; O. Landau, *MGP*N, 99,200, 270 *ΠραίFος, cf. πρᾶος.].

qa-ru-ko/G^{uh}alukos/:гр.Φάρυκος (MY Au 657),[*Docs*² 576; J. Chadwick, MT III 55; Види го нашето толкување Φαρ/λ-υκος од и.-е. *g'huer/l-uko-].

qa-sa-ko (KN C 912, Dd 1283),[*Docs*² 576; O. Landau, *MGP*N, 99 Ψάκων.].

qa-sa-re-o (PY Sa 755),[*Docs*² 576, *Docs.*, *Bassarewos*; O. Landau, *MGP*N, 100; A. Heubeck, *Minos* 6 (1958), 57 Ψαλλεύς; E. Risch, *Tractata Myc.*,292.].

qa-sa-ro-we (KN Db 1329, E 841, Nr 7923);[*Docs*² 576, *Docs.*, *Psallowens*; V. Georgiev, *Ét. Myc.*,58 Κ^wασσαροFενς > *ΠασσαρόFενς,cf. πάσσαλος, πάτταλος in *Atti Roma*, 371 Κ^wασσαλόFενς; M. Lejeune, *Mémoires* I, 306, *ΨαλλόFενς; C. J. Ruijgh, *Res Myc.*,396, Γ^wασσαρ-ώFης, βασσάρα и ὄFος; J. T. Killen, *Tractata Myc.*,173.].

qa-ti-ja/G^uantias или *K^{uh}antias/*: гр. Βατίας или Φαντίας (KN As 1519), [*Docs*² 576, M. Lejeune, *Mémoires* I, 97 Βατίας или Φαντίας; O. Landau, *MGP*N, 100, 158].

qe-da-do-ro (KN De 1294);[*Docs*² 576, M. Lejeune, *Mémoires* II, 40 смета дека во a-do-ro се крие гр. -ανδρος, додека O. Landau, *MGP*N, 114, -δωρος, а V. Georgiev, *Suppl.*, предлага гр. *Θεστά-δωρος.].

qe-ro₂ / sk^uelion, -iō /(nom.sing., dual): гр.*σκ^wέλλος од *σκ^wέλος = ψέλιον (KN, Sk 7751(nm.sg.), KN K 740,(nom.pl), (nom. dual) во Sk 789,-5670, 8100,-8149).[*Docs*² 494s.,577,*sq^uelion, *Docs.*, 380, *sq^ueljo > гр. σπέλλω;*MGV* I, 258;M. Doria, *St. Myc. Brno*, 59;A. Heubeck, *Coll. Myc.*, 247 in *O-o-pe-ro-si*, 290, sq^uello и ja посочува Hes. глоса στέλα: ζῶσμα στολάς со премин на *sk^u - во гр. στ-; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 243.].

qe-to/k^uit^hos/(nom.pl) од гр. πίθος (PY Ta 641), *qe-ti-ja /k^uet^hia/(nom.pl.)* од πίθος (MY Ue 611), [Етимолошките согледувања упатуваат на и.-е. корен *b^hid^h-, за гр. збор πίθος. Меѓутоа, микенските текстови открива присуство на лабиовелар *k^u-, што според неки учени πίθος може да се смета дека зборот кој е позајмен од медитеранскиот

супстрат, cd. егип. qet-, угар. qt. Види, *Docs*² 493,577, *Docs.*, 407; C. J. Ruijgh, *Études*, 122; *MGV* I, 236; *MGV* II,179; P. Chantraine, DELG, 900; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*,46s].

qi-ja-zo (KN Dv 1500, Хе 5899),[*Docs*² 577; O. Lanadu, *MGNP*, *Γῳιάζων; L. R. Palmer, *Interpretation*, 450.].

qi-ko-we-e (KN C 911)(loc.),[*Docs*² 577; A. Morpurgo, Cambridge Coll., 199; C. J. Ruijgh, *Res Mys.*, 396, *XῳικώFης *ΣχῳικώFες во врска со гр. Φίξ или Σφίξ и *ῳFος.].

(o-pi)-qi-na, (KN Ld 584) (dat.sg), [*Docs*² 565,577, *Docs.*, 402, L. R. Palmer, *Interpretation*, 438 *o-pi qi-na/ opi kʷinai/* : гр. ὀπί κῳιναι, κῳιναι од и.-е. *kʷina од *kʷoina > гр. ποινή.].

qi-nwa-so (KN Dc 1515),[*Docs*² 577; V. Georgiev, *Suppl.*, *ΤῳνFασος, M. Lejeune, *Mémoires* I, 260, O. Lanadau, *MGNP*, 116, 185, *KῳινFασ(σ)ος.].

qi-qe-ro (KN As 1517),[*Docs*² 577; V. Georgiev, *Suppl.*, Τίτ(τ)ελος, M. Lejeune, *Mémoires* III, 204, Τίτελος.].

qi-si-ja-ko (PY Jn 706),[*Docs*² 577;V. Georgiev, *Suppl.* *Τῳσαρχος или *Τῳείσαρχος, O. Landau, *MGNP*, 117, 163, P. Hr. Ilievski, SMEA, 20(1979), 166 ; A.Heubeck, *Minos*, 6 (1958), 57, Ψῳιαρχος, cf., ψῳιάζω.].

qi-si-pe-e / kʷsipʰeʰe(nom.dual) : гр.*ξῳίφεʰε, сп. ξῳίφος, (PY Ta 716), [*Docs*² 502,577, *Docs.*, 348,407 упатува на егип. *hepes*; M. Lejeune, *Mémoires*,II, 49s; *MGV* I, 255; L. R. Palmer, *Interpretation*, 43,48,357,450;P. Chantraine, DELG, 766; M. Lejeune, *Phonétique*,52; E. Vilborg, *Grammar*,36, 47, 87; H. Frisk, GEW II, 336,V. Georgiev, *Ét. Mys.*,59; F. Geschnitzer, *Coll. Mys.*,117; C. J. Ruijgh, *Res Mys.*, 391; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*,244.].

qi-si-ta (KN De 1264),[*Docs*² 577; V. Georgiev, *Suppl.*,*Τῳείσῳας, O. Landau, *MGNP*, *Kῳῳίσῳας.].

qi-zo (KN Dk 936),[*Docs*² 577; V. Georgiev, *Suppl.*,*Τῳείσῳων, O. Landau, *MGNP*,117, 171, *Kῳῳίζῳων, M. Lejeune, *Mémoires* II, 121, претполага дека станува збор за предгрчко лично име.].

qo-pi-ja (PY Na 329),[*Docs*² 577;C. J. Ruijgh, *Études*,172; M. Doria, *Toponomastica*, 100,*Γῳῳолφῳία < *Γῳῳолφῳός, cf. Δελφῳοί, Βελφῳοί < *gʷolbh-; B. Čop, *ŽA*, 8 (1958), 251, Βοίβη исто и V. Georgiev, *Suppl.*; F. Gschnitzer, *Res Mys.*, 147, Φοῳίβῳία].

qo-ro-mu-ro (PY Na 841),[*Docs*² 577,*Docs.*,149 *Bromulos*; V. Georgiev, *Suppl.*, Βρῳῳμος, M. Lejeune, *Mémoires*, I, 143, βλῳῳμός од *gʷl-ē- + sufiks -υλο-; P. Hr. Ilievski, *Acta Mys.* II, 261].

mo-qo-so/Mokʷsos:гр. Μῳψος, cf., Μῳξος (KN De1381) ; *mo-qo-so-jo/Mokʷsoio* /(gen.sg.) од Μῳψος cf., Μῳξος (PY Sa 774), [cf., *Docs*² 562,*Docs.*,421 hett. *Mukšuš*; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 115, 313 in *Phonétique*, 52;B. Čop *ŽA* 8 (1958), 264;A. Heubeck, *Praegraeca*, 75;O.

Landau, *MGN*, 85,185s.; L. R. Palmer, *Interpretation*, 325, 435; *MGV* I, 223; P. Chantraine, *DELG*, 717; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 336,].

a-ri-qa/Arisg^uās/: гр. Ἀρίσβας, (PY Jn 832), [*Docs*² 534, *MGV* I,175 Ἀρίσβας].

tu-qa-ni-ja-so / Tumk^haniasos / : гр. *Τυμπανιασος, (сп. гр. Τυμπανείαι (KN Db 1279).[V. Georgiev, *Suppl.*,s.v.].

Од изложениот јазичен материјал произлегува дека индоевропските лабиовелари *g^h, *g^{uh}, *k^h во микенските документи се запазени во речиси сите позиции, за разлика од centumската група на јазици каде што тие не можат да стојата:

Во почетна позиција: *qo-u-ko-ro/ g^uou-koloi* /: гр. βουκολί од и.-е. *g^uou-k^holo-; и.-е. *g^{uh}er- 'гори, топли', т.е., *qe-ra-na/ k^{uh}erana* /: гр.*θεράνα; *qi-ri-ja-to / k^hriatio* /(3.ind.aor. med) : гр. πρίατο (KN Ai 1037,-5976,-7745, B 822,-988); *qe-ta-ra-je-u / K^hetraieus* /: гр.*Τετραηύς: τετρα (PY Jn 845); *qe-te-re-ù / K^hetreus* /: гр.*Τετρηύς: τετρα- (PY Vn 865); *qe-to-ro-po-pi / k^hetropphi* /(-po-pi- <*pod-phi)(instr.pl.): гр. τετράποδα (PY Ae 27,-108,-134,-489); *qe-to-ro-no/K^hetronos*/: гр. *Τετρωνος (KN As 605,PY Jn 431); *qe-to-ro-we / k^hetrowes* /(nom.sing.n.): гр. *Τετρωφες (PY Ta 641) ; *qi-si-pe-e / k^hsiphee*/(nom.dual) : гр. ξίφος, (PY).

среди́на на зборот: *pe-qa-to / pegg^uatos* /: гр. *πεδβατον од *ped-g^uatos (KN Sd 4402,-4422) од гр. πούς и βάτος од βαίνω; *mo-ro-qo-ro / Molog^urōi* /(dat.) : гр. Μόλοβρος, μολοβρός (PY Ea 439,-800) ; *mo-ro-qo-ro-jo / Molog^uroio* /(gen.sing.) од Μόλοβρος (PY Ea 782,-817) ; *pu₂-ke-qi-ri / P^huge-g^uris* /: гр. *Φυγεβρις (PY Ta 711) ; *pu₂-ke-qi-ri-ne-ja / P^huge-g^urinea* /: гр. *Φυγεβρινεία (TH Of 27); *ke-ni-qa / khernig^us* или *khernig^ua* /(nom.sing.,acc.): гр. χέρνιψ или χέρνιβον (KN Ws 8497), односно, *ke-ni-qe-te-we / khernig^utēwes* /(nom.pl.)> *k^hernik^htēwes > гр. *χερνιπτηύς: гр. χερνίπτομαι (KN X 768, MY Wt 503); *ku-su-to-ro-qa / ksunstrok^{uh}ā* /: гр. συστροφή (KN B 817, PY Ed 411, Er 880), *qe-te-se-u / K^ht^heiseus* /: гр. φθεισήνωρ (φθίς-), (KN As 609); *a-qi-ti-ta / Ak^{uh}t^hitās* /: гр.* ἄφθιτας: гр. ἄφθιτας (KN Ap 639, MY Oe 103); *mo-qo-so / Mok^usos*/: гр. Μόψος (KN De1381) ; *mo-qo-so-jo/Mok^usoio* /(ген.синг.) од

Μόψος (PY Sa 774); *tu-qa-ni-ja-so / Tumkʰaniasos /* : гр. *Τυμπανιασος, (сп. гр. Τυμπανείαι (KN Db 1279);

на крајот од зборот пред номинативската сигма: *do-ro-ǵo / Drōkʰs /* : гр. Δρώψ (PY Na 384); *ka-ro-ǵo / Kʰarokʰs /* : гр. Χάροψ (KN Sc 257, Xd 7634, X 1047, PY Vn 865, MY Au 657); *po-ki-ro-ǵo / Poikilokʰs, -okʰos /* : гр. *Ποικίλοψ или Ποικίλοπος (PY An 654, Aq 64, Jo 438); *ti-ri-jo-ǵa / Tri-okʰās /* : гр. Τρίοπας, Τρίοπος (KN Sc 226, Vc 303, Xd 294); *wo-no-ǵo-so / Woinokʰsos* или *Woin okʰorsos /*: гр. *Οἴνοψος или *Οἴνοπορσος (KN Ch 1015); *a₃-ti-jo-ǵo / Aitʰiokʰs, Aitʰiokʰos /* (nom., gen.) : гр. Αἰθίοψ (PY Eb 156, -846, En 74, Eo 247, Ep 301).

Освен тоа микенскиот грчки открива присуство на лабиовелари и во оние грчки зборови за кои преку компаративната анализа не можеше со поголема сигурност да се востанови нивното присуство:

и.-е. **trekʰ-*, (сп. гр. τρέπω, ἀτρελής, лат. *torqueo*, ст.слов. *trakъ*); *e-u-to-ro-ǵo / Eutrokʰos /* : гр. Εὔτροπος (PY Jn 478); *to-qi-de / torkʰidei /* (instr.sing.) : гр. *τορπιδει, cf. τρέπω (PY Ta 642); *to-qi-de-ja / torkʰideia /* (nom.sing.f.) : гр. *τορπιδεια (PY Ta 709); *to-qi-de-jo / torkʰideio /* (dual f.) од гр. *τορπιδεια (PY Ta 715); *to-qi-de-we-sa / torkʰid-wessa /* (nom.sing.f.): гр. *τορπιδεσσα (PY Ta 711); *to-ro-ǵe-jo-me-no / tro kʰeiomenos /* (nom.sing.medio-pass.): гр. τροπειομενος, cf. τροπέω (PY Eq 213); *to-ro-ǵo / trokʰon /* : гр. τρόπος (KN Od 563); потоа во *ku-su-to-ro-ǵa / ksunstrokʰā /* : гр. συστροφή (KN B 817, PY Ed 411, Ep 880); *qi-si-pe-e/ kʰsiphee/* : гр. ξιφος ;

Исто така присуството на лабиовеларите е запазено и во зборовите од предгрчкиот јазичен супстрат:

qa-si-re-u / gʰasilēus / : гр. βασιλεύς (PY Jn 431, -601, -845, Jo 438), *qa-si-re-we / gʰasilēwei /* (dat.) од гр. βασιλεύς (KN B 779), *qa-si-re-wi-ja / gʰasilēwijā /* : гр. βασιλεία (KN As 1516, K 875, PY Fn 50, -867, Pa 889); *qa-si-re-wi-jo-te / gʰasilēwijontes /* (part.pres.akt.nom.pl.) : гр. *βασιλευοντες (PY Ag 64), (сп. гр. βασιλεύω за кого се претполага дека е од *βασιλεϜjω);

mo-ǵo-so / Mokʰsos / : гр. Μόψος (KN De1381); *mo-ǵo-so-jo / Mokʰsoio /* (gen.sing.) од Μόψος (PY Sa 774);

tu-qa-ni-ja-so / Tumkʰaniasos / : гр. *Τυμπανιασος, (сп. предгр. Τυμπανείαι (KN Db 1279) ;

au-to-te-qa-jo / Auto-theg^uaios / : гр. ἄντο-θηβαῖος од αὐτός и Θηβαῖος (TH Ug 4);

ti-qa-jo / T^hisg^uaios / : гр. *Θισβαῖος, cf. Θίσβη (KN As 1517, PY Eo 278, Jn 310); *ti-qa-jo-jo / T^hisg^uaiοιο /* (gen.sing.) од гр. *Θισβαῖος, cf. Θίσβη (PY En 467) за порано се претполагаше дека потенуваат од Θηβαῖος од и.-е. *t^hep-.

Освен тоа, звучниот аспириран лабиовелар *g^{uh} во контакт со спирантот *p е застапен во микенскиот грчки со φθ-, сп. *a-qi-ti-ta / Ak^{uh}t^hitās /* : гр.* ἄφθιτας; гр. ἄφθιτας (KN Ap 639, MY Oe 103). Овие форми главно се изведуваат од и.-е. корен *g^{uh}p-, сп. гр. φθίσις од и.-е. *g^{uh}pi-tis.

Меѓутоа, грчките зборови παλαιός и τελέστης за кои се претполагаше дека се изведени од индоевропските корени кои содржат лабиовелар, во микенскиот грчки овие зборови се предадени како чисти лабијали или дентали, со што за истите предложени се и нови етимолошки толкувања :*pa-ra-ja/palaia/* : гр. παλαια (PY An 298), *pa-ra-jo/palaaios/* : гр. παλαιός, односно, *te-re-ta/telestās/* : гр. τελέστης (KN Am 826+, PY Eb 149).

Овде треба да се одбележи дека и.-е. лабиовелари *g^uṃ- или *g^{uo}ṃ- во интервокалната позиција во грчкиот даваат -γυ-, сп. гр. πρεσ-γυ-ς, πρεῖσ-γυ-ς, од и.-е. *g^uṃ- или *g^{uo}ṃ- : мик. *pe-re-ku-wa-na-ka/ Presguwanaks /* : гр. *Πρεσγυανξ, гр. βάλνω и.-е. *g^uṃ-iō, односно, и.-е. *g^uṃ- или *g^{uo}ṃ- : мик. *ku-na / guna /* : гр. γυνή од и.-е. *g^uṃ- или *g^{uo}ṃH₂e : гр. γυνή, бојот. βανά. Сето ова укажува дека лабиовеларите биле запазени пред да се изврши преминот на -ṃ- и -ṃ- во -um-, односно, -un- кои во грчкиот се развиле во -υμ-, одн., -υν-, во интервокалната позиција, (сп. и.-е. *dṃ- или *d^oṃ- > *dum- во микенските и грчките форми мик. *du-ma-: da-ma- :* гр. δύμαρ- : δάμαρ-).

Освен тоа, лабиовеларниот ред *g^u во предгрчкиот се претполага дека бил запазен со веларниот рефлекс k ако стоил после полувокалт -u-, т. е., и.-е. *-ug^u-> ug- > мик. -uk-, *-uk^u-> uk- > мик. -uk-, *-ug^{uh}-> мик. -uk^h-, во предгрчката форма Σύβριτα, на што упатува микенскиот грчки, *su-ki-ri-ta/ Sukritai /* : гр. Σύβριται, слично како и во мик. *qo-u-ko-ro/ g^uou-koloi /* : гр. βουκολί од и.-е. *g^uou-k^uolo-, односно, *e-u-ke-to/euk^hetoi/* (3.l.ind.pres.med.): гр. εὔχετο од и.-е. *eug^{uh}e-, што секако се должи на процесот на дисимилација.

Со други зборови, ако се прифати тезата на J. Chadwick за дисимилацијата на лабиовеларите во предгрчкиот јазичен супстрат после полувокалот -u-, тогаш прилегува констатацијата дека тој процес на дисимилацијата во микенската епоха може да се смета дека секако е под влијание на тој предгрчкиот јазичен супстрат и како таков претставува негово наследство во микенската епоха но и во подоцнежниот грчки јазик.

Од горе посочените примери произлегува:

и.-е. *-ug^u-> предгр. -ug- > мик. -uk-, *su-ki-ri-ta/ Sukritai* /: гр. Σύβριται,

и.-е. *-uk^u-> мик. -uk-, *qo-u-ko-ro/ g^uou-koloi* /: гр. βουκολοι од и.-е. *g^uou-
k^uolo-.

и.-е. *-ug^{uh}-> мик. -uk^h-, *e-u-ke-to/euk^h etoi* /: гр. εὔχετο од и.-е. *eug^{uh}-.

Индоевропски палатални и веларни гутурални во контакт со полувокалот $*i(= *y / *j)$ во микенскиот грчки

и.-е. $*iə >$ предмикенско $*əi >$ микенско $zV- = {}^y i V (V=a, e, o) >$ гр. ζ, [cf. K. Brugmann, *Gr. Grammatik*, 40s; E. Schwyzler, *Gr. Grammatik*, 312; *Docs*² 81s.; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 70; M. Lejeune, *Phonétique*, 80s., 112-113; M. Meier Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 113].

и.-е. $*di >$ предмикенско $*gi >$ микенско $zV- = gi V (V=a, e, o) >$ гр. ζ/δδ, [cf. K. Brugmann, *Gr. Grammatik*, 40s; E. Schwyzler, *Gr. Grammatik*, 298, 329; *Docs*² 81s.; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 91s; M. Lejeune, *Phonétique*, 80s., 112-113; M. Meier Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 113].

и.-е. $*g'i, *gi, *g'i > *g' >$ предмикенско $*gi >$ микенско $zV- = gi V (V=a, e, o) >$ гр. ζ/δδ, [cf. K. Brugmann, *Gr. Grammatik*, 42, 132; E. Schwyzler, *Gr. Grammatik*, 329; *Docs*², 81s.; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 91s; M. Lejeune, *Phonétique*, 80s. 112-113; M. Meier Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 113].

и.-е. $*k'i, *ki, *k'i, *g'h_i, *g'h_i, *g'u_i >$ предмикенско $*ki, *k'h_i >$ микенско $zV = *ki V (V=a, e, o) >$ гр. σσ/ττ, [cf. K. Brugmann, *Gr. Grammatik*, 132; E. Schwyzler, *Gr. Grammatik*, 317; *Docs*², 81s.; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 91; M. Lejeune, *Phonétique*, 80s. 104-105, 112-113; M. Meier Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 113].

Развитокот на индоевропските гутурални во контакт со полувокалот $*i(= y / j)$ ¹ во грчкиот јазик главно е претставен преку една цела низа на негови сукцесивни фонетски промени. M. Grammont, *Traité de phonétique*, Paris 1946, стр. 196 ss., е на мислење дека групата $*ky$ прво преминува во $*ty$ од која подоцна се равива африкатата $*ts$ која во грчкиот јазик во зависност од неговите дијалектите се добиени геминатите σσ/ττ. Сепак во некои случаеви тој допушта дека развитокот на групата $*ky$ можел да се одвива и преку една посредна фаза $*k^t y$ од која подоцна треба да е добиена формата $*t^t y$, а од него геминатите σσ/ττ. За полувокалот y смета дека може има две фонетски вредности $y (= \acute{s} / \acute{s}$ и \acute{z} / \acute{z}), т.е., $*ky > *ty > *t\acute{s} / *t\acute{s}$ и $*gy > *dy > *d\acute{z} / *d\acute{z}$ во зависност од тоа дали станува збор за звучен или

¹ За фонетската вредност на полувокалот $*i$ кој во историските граматички на грчкиот јазик претставен е и со $*y /$ или $/*j /$ во зависност од школите и правците на кои истражувачите припаѓаат. Така на пример, K. Brugmann, *Kurze ver. Gramm. d. idg. S.*, 92-97; K. Brugmann, *Gr. Grammatik*, 40ss, е склон кон употребата на полувокалот $*i$, во поново време една друга група за полувокалот $/*i /$ ја употребува вредноста $/*j /$. Притоа, треба да се каже дека според нив фонетската вредност на $/*j /$ е секундарна и развиена од полувокалот $/*i /$ во подоцнежните фази од неговиот развиток., cf. A. Heubeck, *Coll., Mys.*, 239-257, cf., E. Risch, *Coll. Mys.*, 267-277.

безвучне гутурал. Подоцна овие негови истражувања за фонетската природата на полувокалот y со спомнатите вредности (\acute{s} / \acute{s} и \acute{z} / \acute{z}), H. Rix, E. Risch но и други истражувачи ќе ги ползуваат во своите студии за грчкиот јазик.

Нешто поинакво согледување по однос на развитокот на грчките гутурални + i, т.е. *gy, *ky дава W. Diver, On the prehistory of Greek consonantism, *World* 14/1(1958), стр. 1-25. Имено, тој е на мислење дека фонетскиот развиток на групата *ky морал да се одвива преку една палатална гутурална гемината *k'k' од која подоцна е развиена формита *t't' > *tš со премин во *šš > гр. σσ, односно, *tš > *ts > гр. ττ. За нестабилната положба на фонемата *t't' > *ts > ss, односно *ts > t't' > гр. ττ ја приведува бојот. форма κομῖττάμενοι (part.aor.) < *κομῖτσάμενοι.

Но кога е во прашање микенскиот грчки обично се смета дека палаталниот ред на гутурални, *g', *g^h, *k' по губитокот на палаталниот призвук многу рано бил изедначен со веларниот ред *g, *g^h, *k, кој во микенскиот грчки е застапен со силабограмот kV, (V= a, e, i, o, u). Од тие причини, H. Rix, *Historische Grammatik des Griechischen*, (1976), стр. 92, смета дека фонетско-фонолошкиот развиток на гутуралите во контакт со полувокалот *i(= \acute{s} / \acute{s} или \acute{z} / \acute{z}) во микенскиот но и во подоцнежниот грчки јазик се развивал вака:

*g_i > *g^j_i > *g^z_i > *g^z_i > *d^z_i > z^d_i > zz^d > dd / zd

*k_i > *k^j_i > *k^s_i > *t^s_i > ss^t > ss / tt

*d_i > *d^j_i > *d^z_i > z^d_i > z^d > dd / zd

Сепак трба да се каже дека H. Rix, допушта извесни промени во вака поставената негова фонетско-фонолошка реконструкција. Од друга страна, Michael Meier-Brügger, *Griechische Sprachwissenschaft*, II, стр.113, потпирајќи се на сознанијата на H. Rix но и на други грецисти, на мислење е дека развитокот на гутуралите + i во микенската епоха застанал на една фаза *k_iV, (V= a, e, o) и за микенскиот грчки таа изгледа вака :

$*k_i, *k^u_i, *k^h_i > *k^j > \text{мик. } zV$
 $*g_i, *g^u_i > *g^j > \text{мик. } zV$
 $*d_i > *d^j > \text{мик. } zV$

и од нив по завршетокот на микенската епоха во грчкиот јазик се добиени познатите грчки дијалектни форми: $\zeta/\delta\delta < (*d_i, *g_i)$, одн., $\sigma\sigma/\tau\tau < (*k^h_i, *k_i)$.

За да се изврши процесот на палатализацијата на гутуралот $+i$ во еден јазик, според E.Risch, *Coll., Mys.*, 267-277 треба да се исполнети, во најмала мерка следниве три законитости: прво, палатализација на $*k_i$ кој дава $*k'$ потоа, трансформација на вака добиениот палатален консонант $*k'$ во $*t's'$ и на крај депалатализација на $*t's'$ во $*ts'$. За палатализацијата на гутуралите $+i$ во грчкиот јазик од средината на вториот миленијум, E. Risch, ја предлага следнава општа реконструкција:

$*k_i, k^h_i, *k^u_i > *k'k' > *t't'$
 $*g_i, *g^u_i > *g'g' > *d'd'$
 $*d_i > *d'd'$
 $*i > *jj > *d'd'$

При тоа, од $*t't'$ се развиени формите $*t's'$ или $*t's'$ кои ја условуваат појавата $*s's'$ запазена на пример во грчката форма $\phi\upsilon\lambda\acute{\alpha}\sigma\sigma\omega$, односно, од $*d'd'$ се развиваат $*d'z'$ или $*d'z' > z'd'$, cf., $\mu\acute{\epsilon}\iota\zeta\omega\nu$ и дека тој степен го претставуваат онаа ниво од кое во подоцнежниот грчки јазик се добени познатите нивни дијалектни форми. Сепак треба да се каже дека E. Risch, под извесни услови дозволува појавата на грчките геминатите $\tau\tau$ од $*t't'$, односно, $\delta\delta$ од $*d'd'$ да е резултат на процесот на депалатализацијата. Затоа E. Risch заклучува дека гутуралите $+i$ во микенскиот епоха се застапени во вид на една палатална гемината која во микенскиот грчки е предадена преку z -серијата силабограми, т.е, $z- = *k'k' < \text{и.-е. } *kj$, наспроти одделни тврдења кои се движат во една спротивна насока.

Со други зборови, кога во епохата на предмикенската заедница веќе биле издвоени засебни јазични индивидуалности, се претполага дека индоевропските гутурални: звучни: *g, *g', *g^h, звучни аспирирани *g^h, *g^h, *g^{uh} и безвучни *k, *k', *k^h во контакт со полувокалот i го имаат достигнато оној степен на развитокот на микенските гутурални + i, *gi, *k^hi, *ki од кои условно кажано се развиени микенските гласови одбележени во микенското Линеарно Б писмо со z- серијата на силабограми, za, ze, zo. Односно, помеѓу микенските гутурални + i, *gi, *k^hi, *ki и нивните историски рефлекси: ζ/δδ < (*di, *gi) и σσ/ττ < (*k^hi, *ki) во подоцнежните грчки дијалекти посредува веќе спомнатата микенска z- серија на силабограми.

Меѓутоа, во погледот на нејзиниот изговор во микенската епоха мислењата на микенолозите ниту се согласни ниту еднообразни. Од досега изнесените сознанија по однос на фонетскиот изговор на микенската z- серија силабограми, za, ze, zo во микенската епоха, воглавно се издвојуваат следниве три теории: африкатна, теоријата на "јаките сибиланти" и палаталната теорија.

Сепак терба да се подвлече дека сите три теории имаат заеднички пристап по однос на прашањето за палатализацијата на и.-е. *ti и *d^hi > гр. *ti и *t^hi. Имено, како резултат на палатализациониот процес *ti > *t^hi > *t^si > *s^ti > ss од кого во подоцнежниот грчки се развиени геминатите ss/ss/tt = (гр. σ/σσ/ττ), cf., *toti-os > мик. to-so/tos(s)os/: гр. τόσ(σ)ος; *pantiā > мик. pa-sa/pansa/: гр.арк. πάνσα; *med^hiōs > *met^hiōs > гр. μέσ(σ)ος, бојот. крит. μέττος, cf., мик. me-sa-to/mes(s)atos/: гр. μέσσατος и др.

Кога африкатната теорија настојува да докаже дека микенските гутурални + i, /*di, *gi, *k^hi, *ki / веќе биле застапени во микенската z- серија силабограми, za, ze, zo таа се обидува да докаже дека тие го достигнале оној степен на развитокот на микенските африкати и тоа: една звучна *dz за микенските /*di, *gi/ и друга безвучна *ts за микенските /*k^hi, *ki/, но и една со степен на геминати ss за микенската група /-*ki-/ или /-*k^hi-/ . Потоа дека оваа фаза на нивниот развиток во микенската епоха, всушност претходи на нивните историски рефлекси кои се среќаваат во

помикенскиот грчки: ζ за микенското $*dz$ и σσ/ττ за микенското $*ts$. Така, Н. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, стр. 45, А. Heubeck, *Coll. Myc*, 239 ss., ги наведуваат следиве примери за застапеноста на африкатите во микенскиот грчки:

$*k_i-$ > $*ts$, cf., *ka-za/khalsas/*: гр. χαλκία од $*khalkja$; *ka-zo-e/katsohes/*: гр. *κακιοηες од гр. κακίων; *za-we-te/tsawets/*: гр. σάτες : τήτες од и.-е. $*k'_{iawetes}$, потоа, *pa-sa-ro/pak-ialos/*: гр. πάσσαλος.

$*k^h_i-$ > $*ts$, cf., *ta-ra-za-po-ro/t^halatsa-phoro-/*: гр. θαλασσ/ττα од $*t^h alak^h-i a$.

$*k^h_i-$ > $*ts$, cf., *a-o-ze-jo^ha^hotsejo-/*: гр. άοσσητήρ од и.-е. $*sm^h-sok^h-i e-i o-$.

$*g_i-$ > $*dz$, cf., *me-zo/medzōs/*: гр. μέζως од и.-е. $*meg'-iō-$; *wo-zo-/wrdgo-* или *wordzo-/*: гр. ῥέζω, ἔρδω од и.-е. $*urg'-i o-$; *a₃-za/aidza/*: гр. αἴγεια и др.

$*g^h_i-$ > $*dz$, cf., *zo-wo/dzōwos/*: гр. ζῶ(F)ος од и.-е. $*g^h_iō-uo-$.

$*d_i-$ > $*dz$, cf., *to-pe-za/trpedza* или *torpedza/*: гр. τράπεζα од и.-е. $*(k^h)tryped-ia$; *wi-ri-za/wridza/*: гр. ρίζα од и.-е. $*uridi_2$ и др.

Наспроти ваквото толкување, теоријата на "јаките сибиланти" настојува да докаже дека микенските гутурали + i , $*d_i$, $*g_i$, $*k^h_i$, $*k_i$ веќе во микенскиот грчки го достигнале оној степен на својот развојот на "јаки сибиланти": $z-$ = (гр. ζ) за $*d_i, *g_i$ но и ss = (гр. σσ) за микенските $*k^h_i, *k_i$ и дека тој изговор од микенскиот период останал непроменет и по завршетокот на микенската епоха.

Аргументите искажани во прилог на африкатната теорија и теоријата на "јаките сибиланти", се изградени и врз една хипотеза за прерасподелба на микенските гутурали + i , $*g_i$, $*k^h_i$, $*k_i$ на стари или примарни, односно на нови или секундарни и тоа:

$s <$ за примарното $*k_i$ од и.-е. $*k'_{i}, *k_i, -*kt_i-$, (cf. *pa-sa-ro / passalos /*: гр. πάσσαλος < и.-е. $*pak'-i a-lo-$); *wa-na-so-i* како *casus obliquus* на дуалот во врска со гр. ἄνασσα од предгр. $*wanak-ia$ или според другите од $*wanakt-ia$. Во поново време кон овие примери се придодава и микенското лично име од Пил *ma-so-ni-jo/Massonioi/* (dat.sg): гр. *Μασσόνιος (PY Vn 851) за кого се

претполага дека претставува еден патронимик изведен од Μάσσων, cf., μάσσων компаратив од μακρός.²

z < за секундарно *k_i од и.-е. *k_i, (cf. ka-zo-e / kakios-es /: гр. κάκιος од *kakios-; ka-za / k^halkia /: гр. χαλκία и други.³

z < за примарно *k_i од и.-е. *g_i, *g^h_i, *g^h_i, (cf. wo-ze / worg^hiei /: гр. *φόργει ~ гр. ρέζω од и.-е. *wrg^hiei; me-zo / meg^hōs /: гр. μέζως, me-zo-e / meg^hō^hes /: гр. μέζοες од и.-е. *megios-; zo-wo / giowos /: гр. Ζώος од и.-е. *g^hiōu.⁴

z < за секундарно *k_i од и.-е. *g_i, (sf. ai-za / aig^hia /: гр. αἰγία)⁵.

Сепак ваквата поделба на микенските гутурални + i, *g_i, *k^h_i, *k_i на примарни и секундарни не е ни најмалку принудна. Се што може од неа да се заклучи се сведува на тоа дека е многу тешко вака предложената поделба да се доведе во склад со микенската фонетска система. Против неа зборува и околноста што нема речиси никаква разлика во начинот на предавањето на микенските гутурални + i, *g_i, *k^h_i, *k_i било тие по својата природа да се примарни или секундарни.

Против вака изнесените сознанија, единствено палаталната теорија настојува да докаже дека микенските гутурални + i, *g_i, *k_i, *k^h_i како и и.-е. палатални гутурални *g^h, *k^h, *k^h во микенскиот период се уште ја немаат изгубено фонетската вредност на микенските палатални *g^h = *g_i, *k^h = *k_i, *g^h = *k^h_i > мик. zV-, (V= a, e, o). Натаму дека по завршетокот на микенската епоха во подоцнежниот нивен развој се јавуваат грчките рефлексии: ζ/δδ за *d_i, *g_i и σσ/ττ за *k_i, *k^h_i.

Во средиштето на оваа проблематика, стои да се определи дали рефлексот на микенските гутурални + i, *g_i, *k^h_i веќе во микенската епоха бил африката *dz, *ts или "јак сибилант" *z, *ss или сепак бил сочуван карактерот на микенските палатални *g^h = *g_i, *k^h = *k_i, *g^h = *k^h_i > мик. zV-, (V= a, e, o). Со други зборови, треба одблиску врз база на лингвистичките показатели да се определи која фаза предходила на тој историски

² Docs², 560; O. Landau, *MGP*, 81; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 325.

³ A. Heubeck, *Glotta*, 39 (1961), 166-169.

⁴ A. Heubeck, *op. cit.*, 166-169.

⁵ A. Heubeck, *op. cit.*, 166-169.

развиток на микенските гутурални + i, *g_i, *k^h_i, *k_i во микенската z- серија силабограми: za, ze, zo.

Имено, во Линеарното Б писмо со z- серијата на силабограми застапени се и.-е. *H_i > γ^j и *d_i, (cf. ze-u-ke-u-si / γ^jeugeussi / (dat. pl.) ~ гр. *ζευσσευσι од и.-е. *H_ieug⁻⁶; ze-so-me-no / γ^jesomenoi / (nom. pl.): гр. ζεσόμενοι од и.-е. *H_ies-; a-re-pa-zo-o / alepha-γ^joos / : гр. ἀλειφά-ζοος, -ζοος од и.-е. *H_ies-; to-pe-za / torpedia / : гр. τράπεζα; we-pe-za / ^hwep-pedia / : гр. *ἐπ-πέζα ~ гр.ἐξ и πέζα од и.-е. *pedia; wi-ri-za / wridia / : гр. ρίζα од и.-е. *wridia и др.;⁷

потоа, индоевропските гутурални: *g^j, *g_i, односно, *k^j, *k_i, (сп. me-zo / megios / (nom.pl.):гр. μέζω од и.-е. *meg^jio-; ka-za / khalkia / : гр. χαλκία од и.-е.*k^halk-, za-we-te / kiawetes / : гр. σάτες/τήτες од и.-е. *k^jiawetes; zo-wa / kiowa / :гр. Σόη и e-pi-zo-ta / epi-kiōta / :гр. *ἐπί-σωτα : гр. ἐπί-σωτρα од и.-е. *kiēu- / *kiou-, и др.;⁸

како и лабиовеларниот ред на гутурални *g^u, *g^{uh}, *k^u во контакт со полувокалот i: сп. zo-wi-jo / Giowios / : Ζώφιος од и.е.*g^uiōui-; a-o-ze-jo / aokieios / : гр. ἄοσσειος од и.е. *sm-sok^uiēio- и др.

Се што произлегува од горе изнесените примери едноставно може да се сведе на тоа дека вака предложените идентификации кога се во прашање микенските форми pa-sa-ro и wa-na-so-i со своите изведеници wa-na-se-wi-ja,-jo не се во склад со микенската фонетска ситема. Имено, во тој случај, а врз горе изнесените примери, (cf. za-we-te /kiawetes/: гр. σάτες/τήτες од и.-е. *k^jiāwetes; ka-zo-e/ kakio^hes/: гр. κακίους < и.-е. *kakios- и др.), наместо силабограмот -sV-, во микенските форми pa-sa-ro и wa-na-so-i требаше да се очекува силабограмот -zV-, т.е. *pa-za-ro и *wa-na-so-i. Токму од тие причини што тоа не така, при одредувањето на нивните идентификации треба да се тргне по една друга насока која се разликува од пристапот на африкатната теорија и теоријата на "јаките сибиланти", а тоа е секако палаталната теорија.

⁶ За фонетската вредност за *H_i > γ^j и *d_i, види кај Ph. Lehmann, *Proto-Indo-European Phonology*, 74-78.

⁷ M. D. Petruševski, *Coll. Myc.*,259-265; E. Risch, *Coll. Myc.*,267-277.

⁸ M. D. Petruševski, *Coll. Myc.*,259-265; E. Risch, *Coll. Myc.*,267-277.

Имено, палаталната теорија поаѓајќи од микенската фонетска система има за цел да докаже дека микенските гутурали + i , $*g_i$, $*k^h_i$, $*k_i$ како и палаталните гутурали $*g'$, $*g^h$, $*k'$ во микенскиот период сеуште ја немаат изгубено својата палатална природа, т.е., $*g' = *g_i$, $*g^h > *k^h_i$, $*k' = *k_i >$ мик. zV , ($V = a, e, o$) серија силабограми. Оттаму според палаталната теорија отпаѓа секаква можност за поделбата на микенските гутурали + i , $*g_i$, $*k^h_i$, $*k_i$ на примарни и секундарни од следниве причини.

Кога ваквата хипотеза за поделбата на микенските безвучни гутурали + i , $*k_i <$ и.-е. $*k'_i$ на примарни и секундарни, во микенската епоха, во крајна линија би била точна, тоа би можело да се смета за возможно само тогаш кога нивниот развој во таа иста епоха би ги покажувал истите резултати. Токму од тие причини затоа што тоа не е така, останува нејасно, зошто само примарниот безвучен гутурал + i , $*k_i <$ и.-е. $*k'_i$ и групата $-*kti-$ имаат така различни фази во својот развој и тоа: африката $*ts <$ и.-е. $*k'_i$ но и $*ss < -*kti-$, односно "јак сибилант" $*ss < *k'_i$. Од друга страна, секундарниот безвучен гутурал + i , $*k_i <$ и.-е. $*k'_i$ кој исто така постоел паралелно со примарниот во својот развој заостанал на една фаза zV , ($V = a, e, o$) и така се изедначил, од една страна со микенските звучни гутурали + i , а од друга со микенскиот звучен дентал + i , $*d^j$ од и.-е. $*d_i$, односно, со $*\gamma^j <$ и.-е. $*H_i-$.

За таа цел палаталната теорија имајќи ги предвид фонетските законитости на микенската система за микенските форми $pa-sa-ro$ и $wa-na-so-i$ со своите изведеници $wa-na-se-wi-ja/-jo$ понуди сосема нови и оригинални идентификации. Така, микенската форма $pa-sa-ro$ се идентификува со гр. $\psiαλλόν$, и покрај тоа што H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, стр. 92, смета дека оваа форма $pa-sa-ro$, всушност го преставува историскиот рефлекс на грчките геминати $-ss-$ од групата $-*k_i-$ и од тие причини настојува да ја оправда веќе спонатата микенска идентификација $pa-sa-ro$ со грчката форма $πάσσαλος$ од $*pak-ia-lo-$, а за личното име $ma-so-ni-jo$ за кого се смета дека е во врска со микенскиот топоним $ma-so-qe$ (dat.sg) (KN F 854), речиси повеќето истражувачи упатуваат на микенскиот

топоним од Кнос *ma-sa/Mases*/: гр. Μάσης кој секако не е во врска со гр. μακρός.

Освен тоа, M. Lejeune, *Sifflantes fortes du Mycénien, Minos*, VI, стр. 87-137 како и во својата *Phonétique historique du mycénien et du grec ancien*, 1972, стр. 80, 104, претполага неколку различни нивоа за фонетската вредност на микенската *z*-серија силабограми, *za*, *ze*, *zo*. Покрај веќе спомнатата вредност на "јаки сибиланти", тој претполага дека силабограмот *-ze-* во личното име *a-no-ze-we* (PY Cn 600) кое се јавува и со веларен рефлекс *-ke-*, сп., *a-no-ke-we* (KN Db 1261), истиот потекнува од *-ss-* < *-*ks-*, т. е., *a-no-ze-we* / *Ainoxewes* /: гр. *Αίνοξενής > *Αίνοσσευής, додека за микенската форма *a-no-ke-we* смета дека одговара на гр. Αίνοσκευής, т. е., *a-no-ke-we* / *Ainoskewes*/: гр. Αίνοσκευής, потпирајќи се на алтернацијата на силабограмите *ke/ze* кои како такви се јавуваат во микенскиот грчки: сп., *-ke-/ze-* во *a-ke/ze-ta/Asketas*/: гр. Ἀσκήτας; *a-ke/ze-ti-ri-ja/asketria*/: гр. Ἀσκήτρια потоа *a-ke-o*: *a-ze-o*; *ke-i-ja-ka-ra-na*: *ze-i-ja-ka-ra-na*; др.). Сепак кога настојува микенското лично име од Кнос, *i-za-re* (KN B 805) да го доведе во врска со гр. Ἴσχ-άρης па аналогичност на Μεν-άρης тогаш тој допушта во микенскиот грчки присуство на нулта степен *-*sg^h-* од и.-е. корен **si-sg^h-*, за која Michael Meier-Brügger, *Griechische Sprachwissenschaft*, I, стр., 59, смета дека е просто една невозможност за микенската епоха. Освен тоа, неговото повикување за застапеноста на грчките геминати *-σσ-* од *-*i^hz-* во микенскиот топоним од Пил, *ke-re-za* / *Kressai* /: гр. Κρήσαι од Κρήθα (PY Aa 762,-807, Ab 217,-586, Ad 686), M. Д. Петрушевски одамна ја има оспорено. Имено според познатата алтернација на вокалот *ei* која се јавува во микенските натписи, M. Д. Петрушевски поскоро заклучува дека во овој микенски топоним од Пил станува збор за *ke-re-za/Kilikja*/: гр. Κιλικία.

Меѓутоа, кога L.R. Palmer⁹ настојува името на микенскиот вол *ai-zo-ro-ge* (KN Ch 1034) да го доведе во врска со грчката форма Αἰσχρός, пришто грчката група *-σχ-* врз основа на етимолошките согледувања се смета дека потекнува од и.-е. *-*g^{uh}-s-ko-*, т. е., *ai-zo-ro/Aisk^hros* /: гр. Αἰσχρός од и.-е. **aig^{uh}-*

s-ko-, тогаш вака предложената негова идентификација секако тешко е да се доведе во склад со микенската традиција. Имено, во микенскиот грчки лабовеларите се запазени речиси во сите позиции, (сп. *ke-ni-qe-te-we / kher-nik^utewes /* : гр. *χερ-νιπτήρες, -νιπτ- < *nig^u-; *a-qi-ti-ta / Ak^ut^hitas /* : гр. *ἄφθιτα, ἄφθιτος < *n-g^{uh}t^hi-, *qi-si-pe-e/k^usip^he^he/*: гр. ξίφος или *mo-qo-so/Mok^usos/*: гр. Μόψος и др), тогаш останува нејасно зошто само во оваа микенска форма *ai-zo-ro* во силабограмот *-zo-* би била запазена групата *-sk^h-* од и.-е. *aig^{uh}-s-ko⁻¹⁰. Освен тоа L. R. Palmer во микенската *z-* серија силабограми, претполага дека се крие и и.-е. група **ku-*, особено, во микенската форма *qo-zo/q^uo-k^uoi/* : гр. πόκοι од и.-е. *pek^uo⁻¹¹.

Микенската форма од Пил, (PY Fr 1222+), *wa-na-so-i* и нејзините изведеници од Пил, (PY Fr 1221, Fr 1215, Та 711) *wa-na-se-wi-ja/-jo* биле и се уште се предмет на опстојни и продлабочени микенолошки студии од аспект на фонетската, морфолошката и синтактичката анализа.

По однос на фонетските студии за спомнатите микенски форми денес во микенологијата главно провладуваат две сосема спротивставени мислења.

Според едни согледувања во третиот слог *-so-* од микенската форма *wa-na-so-i*, односно *-se-*, во *wa-na-se-wi-ja/-jo* се претполага дека истиот потекнува од една африката / *-*tsV-* / > мик. *-ssV-* односно “јак сибилант” *-ssV-* од групата *-*k_iV-* (*V=e,o*) и дека спомнатите форми како такви стојат во врска со предгрчката форма **ῥάνασσα* односно *ἄνασσα* од **wanak-ja*. ‘царица’¹². Меѓутоа, на вака поставената нивна теза им се

⁹ L. R. Palmer, *Coll., Mys.*, 278

¹⁰ J. B. Hofmann, *EWdGr.*, 8.

¹¹ L. R. Palmer, *Interpretation*,

¹² За идентификацијата на мик. форма *wa-na-so-i* со гр. **ῥάνασσα/ ἀνασσα* како *casus obliquus* на дуалот потекнува од L. R. Palmer, *Interpretation*, 36 sq. По однос на прашањето на “африкатана” теорија се претполага дека во микенскиот грчки биле сочувани две африкати: една звучна *z-/=*dz/* и друга безвучна *ss-/=*ts/* и дека овој степен на нивниот развиток всушност ја претставува онаа фаза од која подоцна ќе се развијат нивните историски рефлекси во подоцнежниот грчки јазик: ζ < мик. /dz/ и σσ/ττ < мик. /*ts/ види кај M. Ventris-J. Chadwick, *Docs*², 399-400. J. Chadwick, *Ét.Mys.* 83-91; G. L. Hart, *Cambridge Coll.* 124-25; A. Bartonek, *The Phonetic Evolution of the s and z signes in Mycenaean*, *SFB E*, 9 1964, 89-102; A. Heubeck, *Glotta*, XLI 1963, 166-169. M. Lejeune, *Les sifflantes fortes du mycénien*, *Minos* 6, 1960, 87-137 in M. Lejeune, *Phonétique*, 103, 108.

спротивставува микенската z- серија на силабограми *za, ze, zo* со која во овој грчки дијалект се предадени и. е. групи *iV, *d_iV и *g_iV-, *k_iV, *g^uiV, *k^uiV, (V= a, e, o) како такви, (сп. *ze-u-ke-si* / *^ui^ueukesi / (dat.pl.) : гр. ζεύγος од и.е. *^ui^ueug-; *pe-za* / *pegia* / : гр. πέζα од и.е. *pedia; *za-we-te* / *k'iawetes* / : гр. σῶ/σῆτες од и.е. *kia-wetes; *me-zo-e* / *meg'iohes* / : гр. μέζοες од и.е. *megio-; *zo-wi-jo* / *G'iōwios* / : Ζώφιος од и.е. *g^uiō-*ui*-; *a-o-ze-jo* / *aok'ieios* / : гр. ἄοσσειος од и.е. *sm-sok^ui^ueio- и др.)¹³.

За да се избегнат овие несогласувања по однос на фонетската вредност на силабограмите *-so/-se-* во *wa-na-so-i, wa-na-se-wi-ja/-jo* една друга група микенолози сметаат дека тие се добиена од полната предгрчка основа *wanakt-jV-, (V= o, e), т.е. предгр. **ῥάνασσα* или *ἄνασσα* < *wanakt-ja¹⁴. Но кога поборниците на оваа теза сметаат дека во микенските форми *wa-na-so-i, wa-na-se-wi-ja/-jo* силабограмот *-sV-* потекнува од *-*ssV-* < **ttjV-* < **ktjV-*, (V= e, o) тие со тоа паѓаат во една хронолошка контрадикција. Имено, мора да се претпостави дека еден релативно позен процес како што е специфичното грчко дијалектно едначењето на консонантските групи *-kt-* > *-tt-*, (сп. *Λυττιοί* = *Λυκτιοί*; *νυττι* = *νυκτι* и др.) настапило пред процесот на палатализацијата на групата **t+j*, (сп. мик. *to-so* / *tos(s)ōs* / : гр. τόσ(σ)ος од и.е. **totios*). Сепак дека тоа не е така покажува една цела низа на микенски примери во кои групите *-*kt-*, *-*q^ut-*, па дури и *-*g^{uh}p-* се запазени во речиси сите позиции, (сп. *ko-to-na* / *ktoina* / : гр. κτοίνα или κτοῖνα; *a-re-ku-tu-ru-wo* / *Alektruōn* / : гр. Ἄλεκτρώων, *a-re-ku-tu-ru-wo/Alektruwonos* / (gen. sg.) од гр. Ἄλεκτρώων; *ru-ki-to* / *Luktos* / : гр. Λύκτος, Λύττος; *ke-ni-qe-te-we* / *k^herniq^utēwes* / : **χερνιπτῆρες* : гр. χερνίπτομαι; *a-qi-ti-ta* / *Ak^{uh}t^hitas* / : сп., гр. ἄ-φθιτος др). Сето тоа

¹³ Спротивно на горе наведените теории по однос на фонетската вредност на микенската z-серија силабограми, стои палаталната теорија. Според лингвистичките анализи на микенскиот јазичен материјал произлегува дека во z-серијата на микенските силабограми биле сачувани траги од микенските палатали **g'jV-/g_iV-*, **k'jV-/k_iV-*, **g'hjV-/g_hjV-*, (V=a, e, o) > мик. zV, (V=a, e, o) Види, L. R. Palmer, *Interpretatin*, 36 sq.; M. D. Petrušrski, *Wa-na-so-i et le problème de la palatalisation en grec mycénien*, *Acta Mycenaea* 1973, стр 131; in *Disscussion mycéenologiques*, *ŽA* 12, 1963, стр. 297; in *Првобитните палатали и палатализацијата во грчкиот јазик од микенска епоха*, *Прилози И/1* МАНУ 1970 стр. 82-103; in *Révision de la transliteration des syllabogrames* 17(za), 74(ze), 21(zō) et 79(zu), *Coll. Myc*, 259-265 и таму наведената литература.

покажува дека $-*k-$ во позиција пред $-*t-$ во микенскиот грчки се уште не преминало во $-*tt-$ кога се вршел процесот на палатализацијата на групата $-*t_i V >$ мик. $-ssV-$ и $-*t^h +_i V <$ и.е. $*d^h +_i V$, ($V = a, e, o$), (сп. *ka-sa-no / Kassanōr /*: гр. *Κασσάνωρ, cf. Κασσάνδρα и Καστιάνειρα од $*kad-t_i-anōr$; *a-ka-sa-no / Alk-t_i-anōr /*: гр. *Ἀλξάνωρ од и.е. $*alk-$; *me-sa-ta / messatai /* (nom.pl.): гр. μέσσατος од и.е. $*med^h +_i a-$ и др.). И друго, што е уште поважно, останува нејасно и недоискажно под кои услови консонантска група $-*tt +_i V-$ од $-*kt +_i V-$ можела да биде субстантивизирана во $-ssV-$, ($V = e, o$) ако се знае дека групата $-*t +_i t-$ $>$ во грчкиот јазик дава $-*t^s t-$ $>$ $-st-$, $*kent-tos > *kens-tos >$ гр. κεστός (сп. ἄπιστος : πείθομαι и др.)¹⁵.

По однос на вака поставените тези за фонетската вредност на микенскиот силабограми $-so-$ и $-se-$ во *wa-na-so-i, wa-na-se-wi-ja/-jo* свој критички став многу одамна искажа проф. М. Д. Петрушевски¹⁶. Во микенската форма *wa-na-so-i* и нејзините изведеници *wa-na-se-wi-ja/-jo*, проф. М. Д. Петрушевски претполага дека тие не се во никаква врска со предгр. форма $*\acute{\alpha}\nu\alpha\sigma\sigma\alpha / \acute{\alpha}\nu\alpha\sigma\sigma\alpha$ зашто во тој случај, а врз веќе посочените микенски фонетски законитости тие би морале да се јават со силабограмот од $z-$ серијата, т. е. како $*wa-na-zo-i$, или $*wa-na-ze-wi-ja/-jo$ ако $*\acute{\alpha}\nu\alpha\sigma\sigma\alpha / \acute{\alpha}\nu\alpha\sigma\sigma\alpha$ потекнуваат од $*wanak-ia$, односно $*wa-na-ko-so-i$, или $*wa-na-ke-se-wi-ja/-jo$ ако се од $*wanakt-ia$. Од тие причини што тоа не е така, проф. М. Д. Петрушевски во определувањето на фонетската вредност на микенските силабограмите $-so-$ и $-se-$ во формите *wa-na-so-i, wa-na-se-wi-ja/-jo* тргна во една друга насока.

Имено тој претполага дека во микенската форма *wa-na-so-i* станува збор за едно микенско теофорно име $*\acute{\alpha}\nu\alpha\sigma\sigma\omicron\varsigma$ од кого во микенската епоха бил изведен еден топоним / *Warnaso^hi* / ~ гр. $*\acute{\alpha}\nu\alpha\sigma\sigma\omicron\iota^h$ (dat. lok. pl.).

¹⁴M. Lejeune, *Phonétique*, 69. A. Heubeck, Zur dialectologischen Einordnung des Mykenischen, *Glotta* XLI 1963, стр. 166-169.

¹⁵H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 68.

¹⁶M. D. Petruševski, *Wa-na-so-i* et le problème de la palatalisation en grec mycénien, *Acta Mus.*, 131; in *Discussion mycénologiques*, *ŽA* 12, (1963), 297; in *Првобитните палатални и палатализацијата во грчкиот јазик од микенска епоха*, *Прилози I/1* МАНУ (1970), 82-103; in *Révision de la translittération des syllabogrames 17(za), 74(ze), 21(zø) et 79(zu)*, *Coll. Mus.*, 259-265 и таму наведената литература.

Микенското теофорно име **φαρνασος* претполага дека потекнува од грчката основа **φαρν-* 'овен, јагне' и познатиот предгрчки суфикс -*ασο-* кој е карактеристичен кај образувања на предгрчки топоними како што се на пример, (*Ἰασος*, *Ἴπλασος*, *Κρίασος* и др.), додека фрмите *wa-na-se-wi-ja/-jo-Warnasewia:Warnasewios* всушност се изведеници од неговиот етнимон или демата **Warnaseus*. Потврда за вака поставената своја теза проф. М. Д. Петрушевски наоѓа во античките натпис *Ἄρνασῶ* и формите *Arnasi* одн., *Arnazi* од медалјоните на императорот С. V. T. Gallus, но и кај Павсаниј од каде се дознава дека Дорците со формата *Ἀπόλλων Καρνεῖος* го замениле некое старо ахајско божество и неговото култно место на Пелопонес¹⁷.

И не само тоа, туку проф. М. Д. Петрушевски врз основа на најновите сознанија понуди и нова транскрипција кога се во прашање микенските палатални гутурални, условно одбележени во микенското Линеарно Б писмо со веќе спомнатата микенска z- серија силабограми:

z- сеија *za, ze, zo, zu ?*

чисти палатални : *ja, je, i, jo, ju*

палатални велари *kja, kje, ki, kjo, kju*

Ваквата теза на проф. М. Д. Петрушевски произлегува од една страна, од микенските дублети : *ra₂ = rjal lja ; ro₂ = rjol ljo ; ta₂ = tja*, а од друга на микенскиот лабиовеларни ред каде што имаме :

билабијали : *wa, we, wi, wo, u*

лабиовелари: *k^wa, k^we, k^wi, k^wo, ku*

Како еден од главните докази дека микенските гутурални + *i*, **gi*, **k_i*, **k^h_i* биле застапени во микенската *za, ze, zo* серија силабограми како палатални гутурални **g' = *gi*, **k' = *k_i*, **g^h = *k^h_i*, палаталната теорија смета дека е појавата на алтернација на микенските силабограми од *ke* и *ze* серијата кај еден број на микенски зборови:

¹⁷ М. Д. Petruševski, *Acta Mus.*, 131; in *ŽA* 12, 1963, стр. 297; in Првобитните палатални и палатализацијата во грчкиот јазик од микенска епоха, *Прилози I/1* МАНУ 1970 стр. 82-103.

a-ke-o: *a-ze-o*;

a-ke-ti-ri-ja : *a-ze-ti-ri-ja*;

a-no-ke-we : *a-no-ze-we*;

ke-i-ja-ka-ra-na : *ze-i-ja-ka-ra-na*;

Тоа покажува, според нашето мислење, од аспект на фонолошката опозиција дека микенскиот силабограм zV со палаталниот изговор kjV , ($V=e$) се јавува само како една комбинаторна варијанта во однос на веќе постојниот палатал $k'V$, ($V= e$) и тоа само во начинот на своето **одбележување**. Имено, друг начин за одбележување или предавање на фонолошките опзиции $k'V = kjV : zV = kjV$, ($V= e$), освен со наведените микенски силабограми *ke* и *ze* заправо и нема во микенското Линеарно Б писмо.

Во прилог на палаталната теорија секако иде и појавата на редукција на микенската консонантска група $-*KejV-$ > $-*K(i)jV-$ > мик. $-zV-$, ($V= a, e, i, o$) кај еден број на микенски зборови, (cf. $*aig'eja$ > мик. *ai-za* / *aig'ja* / : гр. $*\alpha\acute{\iota}\gamma\acute{\iota}\alpha$; $*sukeja$ > мик. *su-za* / *sukja* / : гр. $\sigma\upsilon\kappa\acute{\iota}\alpha$; $*k^h alkeja$ > мик. *ka-za* / *k^h alkja* / : гр. $\chi\alpha\lambda\kappa\acute{\iota}\alpha$).

Освен тоа за палаталната вредност на силабограмот *ke/ze* во микенскиот грчки, по наше мислење можат да се посочат и следниве лингвистички согледувања. Имено, $*k$ станува палатална фонема $*k'$ по пата на асимилација со самогласката што следи; потоа $*k'$ преминува во $*ky$ и изговорот поради тоа не е потешок; двата елементи (се мисли на $*ky$) сплотени во палаталната фонема $*k'$ стануваат видливо диференцирани, и тогаш од $*ky$ по пата на сукцесивни промени се преминува во $*ty$.¹⁸

Со други зборови, сите обиди да се докаже дека во микенскиот грчки се силабограмите од *z*-серијата се запазени африкати $/*dz/$ и $/*ts/$ или пак "јаки сибиланти" $/-ss/$ едноставно наоѓаат на отпор од самата микенска фонетска система каде што единствено се јавуваат

¹⁸ F. de Sossir, *Opšta lingvistika*², 231 (1977),.

алтернациите на силабограмите од $kV (= k' > *kj)$ и $zV (= *kj)$, ($V = e$) серијата силабограми.

Од горе изнесеното произлегува дека во микенската z - серја силабограми се запазени и.-е. гутурални $*g$, $*gh$, $*k$ во контакт со полувокалот $*i(= y / j)$, (cf., $*ki- > *kj$, cf., $ka-za/khalkja/$: гр. χαλκία; $ka-ze- /kakjohes/$: гр. *κακιοης од гр. κακίων; $za-we-te/kjawets/$: гр. σατες : τητες ; $*k^h i- > *kj$, cf., $ta-ra-za-po-ro/^{h}alakja-phoro-$: гр. *θαλασσο-φορος; $*k^u i- > *kj$, cf., $a-o-ze-jo/^{h}a^{h}okjejo-$: гр. αοσητήρ од и.-е. $*sm-sok^u-ie-io-$; $*gi- > *gj$, cf., $me-zo/megjōs/$: гр. μέζως од и.-е. $*meg-iō-$; $wo-zo-/wrgjo-$ или $worgjo-$: гр. ·šzw, έρω од и.-е. $*urg-iō-$; $a_3-za/aigja/$: гр. αγία; $*g^u i- > *gj$, cf., $zo-wo/gjōwas/$: гр. ζώ(F)ος од и.-е. $*g^u iō-uo-$; $*di- > *gj$, cf., $to-pe-za/trpegja$ или $torpegja/$: гр. τράπεζα од и.-е. $*(k^u)trped-ia$; $wi-ri-za/wrigja/$: гр. ·za од и.-е. $*uridi_2$ и др.).

Освен тоа во z - серијата силабограми може да се допушти дека биле запазени и и.-е. групи од гутурал + u , (cf. $*g^h u-$, во $ze-ro/Gjēr-ōn/$: гр. Ζήρων од и.-е. $*g^h uer-$, сп., ја грчката форма ζ во πεφυζότες за која се смета дека потекнува од и.-е. група $*g^u-$, т.е. од и.-е. $**b^h e-b^h ug-uo-tes > *pe-p^h ug-uo-tes >$ гр. πεφυζότες ; $qo-zo/pokjoi /$: гр. πόκοι од и.-е. $*pek'uo-$).

Со микенската z - серија силабограми како што покажавме, по се изгледа биле застапени групите од сибилант $*-s-$ + велар $/*g-$, $*-k-$ пред палаталниот вокал $-e-$, cf., $o-ze-to/hōs-gento/$: гр. *ώς γέντο; $a-ze-ti-ri-ja/askētiriai/$: гр. ασκήτρια '(текстилни работнички) што ги довршувале и украсувале ткаените' од гр. ασκέω. Како и форми од предгрчкиот јазичен супстрат чија што етимологија и потекло се дискутабилни, сп., $za-ku-si-ja / \mathcal{G}akunsia /$: гр. *Ζάκυνσια етникон од гр. Ζάκυνθος; $za-ku-si-jo / \mathcal{G}akunsiōi /$ (dat.sg) : гр. *Ζάκυνσιωι од гр. Ζάκυνθος.

Микенската *za, ze, zo* серија силабограми

I. Во почетна позиција

za-e-to-ro. (PY An 610,-661). *Docs.*2.,593; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 125 наведува повеќе можни идентификации за *za-e-to-ro* гр. *Δια-hestwρ, *Δια-ηstwρ, *ζαετρος, *Ζαιτωρ. ; E. Vilborg, *Grammar*, 62, H. Mühlestei, *MH* 12(1955),130 διαίτορος.

za-ki-ri-jo (KN Vc 108).*Docs.*2.,593; M. Lejeune, *Mémoires*, I,278, смета дека во *za-ki-ri-jo* станува збор за предгрчката форма Δι-άκριος од која е подоцнежната гр. форма Ζάκριοι, G. Caratteli со Ζάκριος, а H. Mühlestein, *MH* 12(1955), 130, Δι-άκριος или Ζάγκλιος; O.Landau, *MGPN*, 152, со * Ζάκριος.

za-ku-si-ja / *G'akunsia* / : гр. *Ζάκυνσια етникон од гр. Ζάκυνθος (PY Sa 751,-787) ; *za-ku-si-jo* / *G'akunsiōi* /(dat.sg) : гр. *Ζάκυνσιωι од гр. Ζάκυνθος (MY Oe 122); *Docs.*2.,593; M. Lejeune, *Mémoires*, I,116 in *Atti Roma*, 739;A. Heubeck, *Kadmos* 11(1972), 92 in *Glotta*, 39(1961),164;E.Vilborg, *Grammar*,25 ;G. R. Hart, *Cambridge.Coll.*,134;*MGV* I,198; M. Д. Петрушевски, *Прилози*, I/1, МАНУ, (1970), 84.

za-ma-e-wi-ja (PY Jn 829, Ma 393, Vn 493).*Docs.*2.593; M. Lejeune, *Mémoires*, I,66, смета дека мик. форма *za-ma-e-wi-ja* е една изведеница од мик. **za-ma-e-u* ; E.Vilborg, *Grammar*,146 ; M. D. Petruševski, *ŽA*, 13(1963), 298 од **za-ma-e-u* или **za-ma-e-we* ;L. R. Palmer, *Interpretation*, 69, 76, 303.

za-mi[(PY An 37 (o-za-mi[)

za-mi-jo (KN As 1517, PY An 129). *Docs.*2.,593, *Docs.*,412; M. Lejeune, *Mémoires*, I,116 смета дека *za-mi-jo* е гр. гр. *ζάμιος како изведеница од *ζαμός;E.Vilborg, *Grammar*,25 ; L. R. Palmer, *Interpretation*,465 *ζάμιος; J. Chadwick, *Ét. Myc.*,87.

za-mi-so (KN Ud 111)

]za-ra-ro (KN Dd 1429, Dk 1070), *Docs.*2.,593; V. Georgiev, *Suppl.*, во врска со *Ζάλαρος, O. Landau, *MGPN*, 153,180.

]za-te-ja (PY An 233 или *za-te-o*).

za-we-te / kja-wetes / : гр. *κυάφετες, *σσάφετες, cf., ат. σάτες, јон. τήτες (KN Fb 5451, PY Ma 225), *Docs.* 2,407,465,593; L. R. Palmer, *Interpretation*, 22,37,45,107, 305,405; G. R. Hart, *Cambridge Coll.*, 152; M. D. Petruševski, *ŽA* 13(1963)296 in *SMEA* 12(1970), 127 in *Acta Myc.*, II, 124; A. Heubeck, *Coll. Myc.*, 240; *MGV* I, 195; P. Hr. Ilievski, *Klio*, 50(1968), 44 in *SMEA* 9(1969), 122 in *Acta 2e Coll. AegPr.*, 100; M. Lejeune, *Phonétique*, 110; H. Frisk, *GEW* III, 184, P. Chantraine, *DELG*, 1115; A. Bartonek, *Tractata Myc.*, 42 за фонетската вредност на силабограмот *za-* во *za-we-te* предлага /ts или t's'.

za-we-te-ra / kja-wetera / (nom.f.) : гр. *κῳάφέ(σ)τερα од *k'iawet-tera (KN Ga 518), *za-we-te-ro / kja-weteros /* (nom.sg. или pl.): гр. *κῳάφέ(σ)τερος од *k'iawet-tero (KN Gg 5637); *Docs.* 2,591; P. Chantraine, *DELG*, 115; M. Lejeune, *RPh* 53(1979), 208.

ze-i-ja-ka-ra-na / g'eia-krana / : гр. *γῑεια-κρανα (PY Xa 70) : *ke-i-ja-ka-ra-na*, (PY Nn 228), *Docs.* 2,552,593; M. D. Petruševski, *Coll. Myc.*, 263; J. Chadwick, *Res Myc.*, 78, 81; E. Risch, 376; P. Hr. Ilievski, *O-o-pe-ro-si*, 408.

ze-me-qe (KN L 588); *Docs.* 2,593; O. Landau, *MGPN*, 153; E. Risch, *Tractata Myc.*, 290.

ze-ne-si-wi-jo (KN M 720). *Docs.* 2,593; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 128, претполага дека во микенскиот силабограм *ze-* од *ze-ne-si-* станува збор за гр. ξ[= ks], cf., ξένφιος како предгрчки антропоним. L. R. Palmer, *Interpretation*, 465 претполага дека во микенските силабограми *ze-ne-si-* станува збор за гр. Γνησι-. Интересно е овде да се каже дека во *Mycenae graecitatis Lexicon* од Anna Morpurgo Davis оваа форма е предадена погрешно, т.е. како *ze-ne-wi-si-jo*.

ze-pu₂-ra₃ / G'ephurai / (nom.pl.f) : гр. *Γέφυραι од *ξέφυρρα, cf., Ζεφυρία (PY Aa 61); *ze-pu₂-ra-o / G'ephuraōn /* (gen.pl.) од гр. *Γέφυραι (PY Ad 664), *Docs.* 2,410,417,593, L.R.Palmer, *Interpretation*, 119,465 *Gephyriai, Zephyriai*; *MGV* I, 199, *MGV* II, 167; M. Lejeune, *Mémoires* I, 106, 272, *Mémoires* II, 99; C. J. Ruijgh, *Études*, 366; P. Hr. Ilievski, *Acta Myc.*, II, 261; E. Risch, *MH* 25(1968), 205, cf. ζφορ in *Tractata Myc.*, 282.

ze-pu₂-ro / G'ephuroj / : гр. Ζέφυρος (PY Ea 56), *Docs.* 2,593, *Docs.*, 427; V. Georgiev, *Ét. Myc.*, 75; M. Lejeune, *Mémoires* II, 99; O. Landau, *MGPN*, 153; *MGV*

I,199; E. Risch, *MH* 25(1968), 206, cf. Ζεφύρων, P. Hr. Ilievski, *Acta Myc.*, II, 267; H. Frisk, *GEW* III,99.

ze-ro / G^jēr-ōn / ; гр. Ζήρ-ων (KN As 4493, Da 5218). Наштата анализа покажува дека ова микенско лично име може да е во врска со предгрчката форма Ζήρ-ων : мик. *qe-ro/g^huēr-ōn/*: гр. Θήρων, cf., гр. θήρ од и.-е. **g^huēr-*.

ze-so-me-no/^jessomenoi/ (part.fut.med.dat.sg. m): гр. ζεσομένοι од гр. ζεσόμενος од ζέω (PY Un 267); *Docs²*,593, *Docs.*,224, 412; E. Vilborg, *Grammar*, 40ss, 115s; A. Heubeck, *Coll. Myc.*,241 *dzesso-*, cf., ζέω <**dzes-* < и.-е. **ies-* ; J. Chadwick, *Res Myc.*,81 **yes-so-menoi*; A. Bartonek, *Tractata Myc.*,43; *MGV* I,199; P. Chantraine, *DELG*,399; H. Frisk, *GEW* III,99; M. Д. Петрушевски, *Прилози*, I/1, МАНУ, 1970,83; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*,179, сп., уште, *zo-a/zo-ha/*(dat.sg): гр. ζόη, (KN Fh 343), cf., ζόη· τὸ ἐπάνω τοῦ μέλιτος (Hes.); *Docs²*,593, *Docs.*,217, 413; M. Lejeune, *Mémoires* II,129; J. Chadwick, *Ét. Myc.*,85; L. R. Palmer, *Interpretation*, 200, 465; *MGV* I, 199.

ze-u-ke-si/^juegessi/(dat.pl.) од гр. ζεῦγος (PY Ub 1318); *Docs²*,593; L. R. Palmer, *Interpretation*,37,45,487; M. Lejeune, *Mémoires* II,99 in *Phonétique*, 88, 108, 113ss; A. Heubeck, *Coll. Myc.*,241 и.-е. **ieug-* > **dzeug-*; J. Chadwick, *Res Myc.*,81 **yeuges-si*; M. Д. Петрушевски, *Прилози*, I/1, МАНУ, 1970,82; A. Bartonek, *Tractata Myc.*,43; P. Chantraine, *DELG*, 398; H. Fisk, *GEW*, 98.

ze-u-ke-u-si/^juegeussi/(dat.pl.) од гр. ζευγεύς cf., ζευγίται (PY Fn 50), *Docs²*,593, *Docs.* 413; M. Lejeune, *Mémoires* II,99, 129; L. R. Palmer, *Interpretation*,465; M. D. Petruševski, *ŽA* 13(1963)296 in *ŽA* 25(1975),439; A. Heubeck, *Kadmos* 10(1971), 114, 121s.; *MGV* I, 199; P. Hr. Ilievski, *Tractata Myc.*,158 in *Животот на микенците*,87.

zo-ta-qe (nom. или dat.sg.) од *zo-ta qe* (KN L 588), V. Georgiev *Ζώτας, O. Landau, *MGPN*,153 *Ζώστας; J. T. Killen, *Cambridge Coll.*,54; L. R. Palmer, *Interpretation*,465 предлага *zo-ra-qe*.

zo-wa (KN Nc 4473, Ra 984, X 766). За оваа микенска форма предложени следниве идентификации: ζῶφα 'animales'; *Docs.*, 413; J. Chadwick, *Ét. Myc.*, 85; E. Vilborg, *Grammar*, 48; A. Heubeck, *Glotta*, 39 (1961), 166; L. R.

Palmer, *Interpretation*, 465, cf. ζῶφα; M. Lejeune, *Phonétique*, 47. Според други, станува збор за гр. σῶα, cf. H. Mühlestein, *MH* 12(1955), 128, M. D. Petruševski, *ŽA* 18(1968), 128 in *SMEA* 12 (1970), 133, 135 in *Acta Myc.*, II, 133, cf., σοFά, σοή· ἐξορμή σωτρον (Hes).

zo-wi-jo / *G'dwios* / : гр. Ζῶφιос или *Σῶφιос (KN V 1523, PY Cn 40 (dat.sg)). *Docs*², 593, Ζῶφιос *Docs*, 427; O. Landau, *MGN*, 153, 176; *MGV* I, 200, cf., ζῶω; A. Heubeck, *Glotta* 39(1961) 166; M. Lejeune, *Mémoires* I, 129 in *Phonétique*, 47 *ZωFιος.

zo-wo, (PY An 519). Се претполага дека како лично име одговара на гр. *ZῶFος од гр. ζῶος < *ζῶFος; O. Landau, *MGN*, 153, 178; A. Heubeck, *Glotta* 39(1961) 168 in *Coll. Myc.*, 240 *gi-o-uo- > мик. zo-wo/dzowos/. M. Lejeune, *Mémoires* I, 129 in *Phonétique*, 47; *MGV* I 200 ζῶω. Сепак, H. Mühlestein, *MH* 12(1955), 222 упатува на гр. Σῶος од и.-е. *kjo-uo-.

II. Во интервокална позиција

a-no-ze-we (PY Cn 600) : a-no-ke-we (KN Db 1261; PY An 121), [cf. *Docs*², 531; Според едни, a-no-ze-we/ *Ainoskewes* /: гр. *Aι νοξευής > *Aι νοσσευής, -ze- < -sse- < *ske-, сп. H. Mühlestein, *MH* 12, 123, *'Ανοσκευής, cf., Aι νοσκευής; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 23, II, 102s., *Aι νοσκευής од *Aι νοξευής, а според други, -ze- < *ge-, сп. V. Georgiev, *Lexique*, s.v. *'ΑνωγήFει од *'Ανωγεύς, cf., 'Ανώγων, сп., M. Lejeune, *Mémoires*, I, 188; M. D. Petruševski, *Acta Myc.*, II, 135, *'ΑνοργήFει од *'ΑνοργηFεύς, cf., 'Ανδρόγεως, cf., a-no-ke-we / *Ainoskewes* /: гр. Aι νοσκευής. (KN Db 1261; PY An 121), ili a-no-ke-we / *Anorgewes* /: гр. *'ΑνοργήFει од *'ΑνοργηFεύς, cf., O. Landau, *MGN*, 23].

a-no-zo-jo (gen.sg) (KN Ak627), [Според, M. Lejeune, *Mémoires*, II, 104, a-no-zo-jo/ *Ain-okjoio* /: гр. *Aι νο-σσοю, од. *Aι ν-οσσος, додека, J. Chadwick, *Docs*. 475, *Docs*. 2, 531, *'Αν-οζος, cf., ἄζος или ἄοζος, односно, A. Heubeck, *Glotta*, 39, 168 *'Ανορ-ζος или *'Ανδρό-βιος од *anr-g'ijos, cf., O. Landau, *MGN*, 23 Сепак, на мислење сме дека во *-o-zo- од a-no-zo-jo по се изгледа станува збор за -οσσος запазен во μελανόσσος].

a-o-ze-jo/ aokjeios/ :гр. *ἄοσσειος или *ἄόσσειος (PY Na 588) од и.-е. *sm-sok^hieios, сп., H. Mühlestein, *MH* 12,123, но и A. Heubeck, *Coll. Myc.*, 240, кој е на мислење дека станува збор за африкатата /-ts-/ од /-*k^hi-/ , т.е., /^ha^hotsejo-/ во врска гр. ἄοσσητήρ, cf., C. J. Ruijgh, *Études*, 268 кој смета на лично име *Ἀόσσειος].

a-qi-zo-we (PY Aq 64),[*Docs.*2,533; според, M. Lejeune, *Mémoires*,II, 23 можеби во врска со гр. ἀτίζω, L. R. Palmer, *Interpretation*, 408, sp. V. Georgiev,*Lexique*, s.v., перетполага дека станува збор за еден топоним со завршеток -ζωφει од -ζώφης. Идентификацијата за *a-qi-zo-we* се уште е спорна].

a-re-i-ze-we-i / Arei-kjewehi /(dat.) : гр. *Ἄρει-σσεφει (TH Of 37),[Види, *Docs*²., 411, 533, *a-re-i-ze-we-i / Arei-tsewehi* / со африката *-ts- од *kj-, сп., гр. σεύω; L. R. Palmer, *Coll. Myc.*,278, *Ἄρεισκεφει, cf. σκεῦος; П.Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 236 *a-re-i-ze-we-i / Arei-ssewes,-ei* / и упатува на хомерската форма Ἄρης λαοσσόος 'Арес којшто ги раздвигува народите'.]

a-re-pa-zo-o/aleipha-zos, -zoōi/(nom. или dat.): гр. ἄλειφαζός но и со графичка варијанта во пишување *a-re-po-zo-o/aleipho-zos/*: гр. ἄλειφαζός (PY Ea 812,-820, Fg 374, Un 267(datsg.), 249(nom.,dat.)).[Види, *Docs.*,224,389, *Docs*².,534 ; H. Mühlestein, *MH* 12,126 ; M. Lejeune, *Mémoires* II, 157 in M. Lejeune, *Phonétiques*, 198, E. Vilborg, *Grammar*, 58,141 *alepha(t)-zoo*;MGV I, 169;O. Landau, *MGNP*,274; L. R. Palmer, *Interpretation*, 42,270, 409, V. Georgiev, *Myc. St.*,127 , E. Risch, *Atti Roma*, 691, H. Frisk, *GEW* III, 99;A. Heubeck, *Acta Myc.*,II, 69. За алтернацијата на -ṛ-/r- види, E.P. Hamp, *SMEA* 11(1971),60ss; P. Chantraine, *DELG*, 57, 400; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 173, 179.].

a-re-zo-me-ne (TH Z 849), *Docs.*,416, упатува на Ἀλεξαμένης, додека M. Lejeune, *Mémoires* II, 105 сугерира една императивна форма на μένε додека првиот дел го доведува во врска со гр. ἀρέσκω.

a-ro-zo (KN Lc 536, L 8503), cf., *a-ro-za* (KN L 5909);[*Docs*².,534;P. Carratelli, *PP* 11, 151, ја доведува во врска со гр. ἀργός 'бел' и притоа смета дека станува збор за супституција на гр. -*γo- во мик. -zo-, сп., M. Lejeune, *Mémoires*,II,105.].

a-ta-ze-u (KN As 1516), [*Docs*²,535; Н. Mühlestein, *MH* 12,123 оваа форма ја доведува во врска со гр. ἀστακός и личното име Ἀστακιδεύς или Ἀρτακιδεύς, додека V. Georgiev, *Lexique*, s.v., со Ἀτταγῶς или Ἀτταγῖνος, cf. O. Landau, *MGPn*, 31.].

a-ze-o (KN Dv 1226) : *a-ke-o* (PY An 192, Ce 660), *a-ke-o-jo* (gen.) (KN X 8502, PY Cn 655) од *a-ke-o*, cf., [*Docs*²,536; За микенското лично име *a-ke-o* предложени се повеќе различни интерпретации. Според, M. Lejeune, *Minos* VI, in *Mémoires*, I, 188, * Ἀρχεος, cf., Ἀρχέας, Ἀρχεύς, Ἀρχίων; C. J. Ruijgh, *Études*, 269 * Ἀρχεος како хипокористи од * Ἀγέοδος, cf., Ἀγέλαος; P. Hr. Ilievski, *Coll. Mys.*, 138, * Ἀλκεος, M. Doria, *Aviamento* 240, * Ἀρχεος, cf., Ἀργίων, Ἀργέλαος, J. Chadwick-M. Ventris, *Evidence*, 93, Ἀρχεος исто и K. D. Ktistopoulos, *Ét. Mys.* 33 ἀρκέω, П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 119 *a-ke-o/Akeos/* лично име 'бирник-инспектор'].

a-ze-ta/askētas/: гр. ἀσκητάς, (KN Dv 1466), сп., ја дублетата *a-ke-ta* во (PY Cn 719), cf., [*Docs*²,529, *Docs.*, 415, O. Landau, *MGPn*, 18 Ἀγέτας од ἄγω; L. R. Palmer, *Interpretation*, 404; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 19(1969), 174 in *Atti Roma*, 618 Ἀγήτας Ἀσκήτας; види M. Lejeune, *Minos* VI, in *Mémoires*, II, 105, V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; J. T. Killen, *Coll., Mys.*, 167.].

a-ze-ti-ri-ja (KN Ap 694, E 777, Ln 1568, M 683, Xe 544,-657, X 7737) : *a-ke-ti-ri-ja* (KN Ai 739). За микенската форма се смета дека претставува еден помен agentis на -τρια и притоа за истата се смета дека може да е во врска со следиве глаголи :

а) ἀσκέω, cf., ἀσκήτρια, сп., A. Heubeck, *Glotta* 39(1961), 160; cf., A. Morpurgo, *Coll. Mys.*, 99, M. Lejeune, *Mémoires*, II, 208, P. Chantraine, *DELG* 124, H. Frisk, *GEW* III, 41.

б) ἀκέτρια од ἀκέομαι, cf., A. Heubeck, *Glotta* 39(1961), 168, *MGV* I, 169; M. D. Petruševski, *Acta Mys.*, II, 135 in *ŽA* 25(1975) 440 или ἀσκήτρια, P. Chantraine, *DELG*, 30.

в) ἀγέτρια, *Docs.*, 158, 367, ἀγέτρια·μαία, V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 183, P. Chantraine, *DELG*, 97.

Микенските форми, по опстојната анализа извршена од J. T. Killen, *Coll., Mys.*, 165ss, главно се изведуваат од глаголската основа ἄσκέω во значењето 'довршува, украсува' чија што етимологија е непозната, Cf., Frisk, *GEW* III, 41; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 105, 171, 196, *a-ze-ti-ri-ja/asketiriaī*: гр. ἀσκήτρια '(текстилни работнички) што ги довршувале и украсувале ткаените'. Покрај ови согледувања во микенологијата е присутно и мислењето дека станува збор за гр. ἀγέτρια:μαία од ἀγέομαι, сп., V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 183.

a-ze-to (KN X 766), cf., [*Docs.*², 536 adj. за *zo-wa?*. За оваа микенска форма предложени се повеќе различни толкувања: Според едни станува збор за глаголска форма на -ετοι од ἀζόμαι или ἄγω, s.v., V. Georgiev, *Lexique*, s.v., E. Vilborg, *Grammar*, 108. Според други, adj. ἄζεστον, M. Lejeune, *Minos* VI, in *Mémoires*, II, 105, во врска со гр. ἄζεστον; J. T. Killen, *Coll. Mys.*, 167, *a-ze-to/askēton*/: *a-ke-te/askētēr*/: гр. *ἄσκητήρ гр. *ἄσκητος или пак лично име *Ἀσκήτωρ, cf., M. Lejeune, *Minos* VI, in *Mémoires*, II, 105, J. T. Killen, *Coll. Mys.*, 167.].

a₂-zo-qi-jo (PY Un 1193), cf., [*Docs.*², 536. Можеби во врска со гр. ἄζ-ώπιος, cf. ἄζον· μέγαν, ὑψηλόν Hes., M. Lejeune, *Minos* VI, in *Mémoires*, II, 106 ; V. Georgiev, *Suppl.*, *Αἰδογ^wιγός или во врска со *Ἀσωπίων, sp. O. Landau, *MGN*, 35.].

a₃-za/agia/: гр. *ἄζα или *ἄγα/*ἄγια (PY Ub 1318), ἄγειος, ἄγεος ; *Docs.*², 537, *MGV* I, 168, E. Vilborg, *Grammar*, 51, 73, G.R. Hart, *Cambridge Coll.*, 128, M. D. Petruševski, *ŽA* 25(1975), 440; E. Risch, *Coll. Mys.*, 267, *a₃-za/agia*/ од ἄγεια, M. Lejeune, *Minos* VI, in *Mémoires*, II, 101 in *Phonétique*, 113, 164, 246; P. Hr. Ilievski, *Actes 2e Coll. Aeg. Pr.*, 100; A. Heubeck, *Coll. Mys.*, 240, претполага дека станува збор за една африката dz, *aig-ia > мик. ai-za/aidza/].

a₃-zo-ro-qe (KN Ch 1034), [*Docs.*², 537; H. Mühlestein, *MH* 12, 129 го доведува во врска со гр. αἰγιόροι > αἰγγόροι, а A. Heubeck, *IF* 68(1968), 20, со *Αιγ-(h)ορος, L. R. Palmer, *Coll. Mys.*, 270 со Αἰσχρός, M. D. Petruševski, *Coll. Mys.* 280 е на мислење дека станува збор за погрешно пишување наместо ai-wo-ro, сп. M. Lejeune, *Minos* VI, уптува и на гр. ἄζορος, O. Landau, *MGN*, 37. П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 113, 325 *ai-zo-ro/Aisk^hros*/: гр. Αἰσχρός 'Срамен, Γрозен' со паралели во другите јазици.].

a₃-zo-wo [(PY Cn 485)

da-i-ze-to (KN Da 1317), *Docs²*, 537; V. Georgiev, *Cambridge Coll.*, 114 гр. *Δαί-ζεστος, cf., гр. δαι- 'непријателски' ζεστός, M. Lejeune, *Minos VI*, in *Mémoires*, II, 106, *MGV I*, 181.].

da-pu₂-ra-zo (EL Z 1), сп. *du-pu₂-ra-zo*, [*Docs²*, 538, V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 74 во врска со *Δα-φυλάξων, M. Lejeune, *Minos VI*, in *Mémoires*, I, 200 *Δα-φυλάσσω. M. D. Petruševski, *ŽA* 12(1963), 293 го смета за предгрчко.

da-zo (KN As 5549, Ra 1547), [*Docs²*, 538; O. Lanadau, *MGP N*, 39, V. Georgiev, *Lexique*, s.v.; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 106; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 25(1975), 420 смета дека станува збор за етникон *Δάσκιος од топонимот Δάσκων.

di-za (KN Dv 1505); [*Docs²*, 541; O. Landau, *MGP N*, 44, 174 упатува на гр. Δίζας, cf., δίζα· ἄξ Hes. ; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 106.].

di-za-so (KN Dv 1505, Pp 493), [*Docs²*, 541; V. Georgiev, *Suppl.*, *Δίζασ(σ)ος, cf. δίζα· ἄξ Hes., M. Lejeune, *Mémoires*, II, 106, сп., P. G. van Soesbergen, *Kadmos* 18(1979) со *Δίζασσος, cf. δίζα· ἄξ Hes. и трачкото име *Dizzaca*.].

di-zo (nom., dat.) (KN As 1520, V 479, -1523(datsg.)), [*Docs²*, 540; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, *Δίζος или *Δίζων во врска со δίζα· ἄξ Hes., M. Lejeune, *Mémoires*, II, 107. Но во *Docs²*, 540, *di-zo* / *Ditsos*, -oi / претполага дека станува збор за една африката /ts/ од /*k^hyl/, во врска со гр. *Δισσός од *δφιχιος и упатува на мик.лично име *di-so* (KN Sc 255) кого го идентификува со гр. *Δισσός од *δφιχιος. Меѓутоа, ваквата интерпретација на *Docs²*, 540 за /ts/:/ss/ отстапува од горе наведените фонетски законитости на микенската система каде што микенската z-серија силабограми единствено алтернира со kV, (V=e).

du-pu₂-ra-zo (KN Da 1173, V 479), [*Docs²*, 540; Во силабограмите *-pu₂-ra-zo* се смета дека се крие гр. -φυλάσσω од *-φυλακίων, додека силабограмот *du-*, е во врска со *da-* како во *da-pu₂-ra-zo* (EL Z 1), сп., M. Lejeune, *Minos VI*, in *Mémoires*, I, 200, семета дека микенското *du-* потекнуваат од гр. δυσ и дека е во врска со *Δυσ-φυλάσσω. V. Georgiev, *Suppl.*, in *Ét. Mys.*, 74, *Δυσ-φράζων или *Δυσ-φράσσω. M. D. Petruševski, *ŽA* 12(1963), 293 ова микенско име го смета за предгрчко.]

e-pi-zo-ta (KN Ra 984), [Docs², 456, 517; За оваа микенска форма предложени се повеќе различни идентификации и толкувања. Според едни, станува збор за ἐπί-ζοντα (part. pres.) од ἐπι-ζῶω, cf., M. Lejeune, *Mémoires* II, 108, Docs., 272, 393; според други, за ἐπί-ζοντα (part aor.) од **epi-g^hjonta*, H. Muhlestein, *MH* 12(1958), 224, односно како adj. verbal ἐπί-ζωστα од ἐπιζώνυμι, cf., L. R. Palmer, *Interpretation*, 418. Единствено, M. D. Petruševski, *ŽA* 18(1968), 128, 134 in *ZA* 20(1970), 51 in *SMEA* 12(1970), 135 in *Acta Myc.*, II, 134 претполага дека станува збор за *epi-kjōtra*: гр. ἐπι-σωτρα од и.-е. корен **kjeu-/kjou-*].

] *e-we-za-no* / *Eu-ezanos* / : гр. *Εὐ-έζανος, *έζανός (PY An 1281), како изведеница од ἔζομαι, сп. ἔδανός од ἔδω. M. Lejeune, *Minos* VI, in *Mémoires*, II, 108.].

e-wi-su-zo-ko/ewisu^hjogos/ : гр. *έFισύζογος = гр. ἰσόςυγος, (KN Se 965), [Docs², 547, Docs., 394; Повеќето микенолози сметаат дека во првиот дел *e-wi-su-* се крие гр. ἔσος од *έFισFo-, а во вториот дел *zo-ko* гр. ζυγόν cf., M. Lejeune, *Minos* VI, in *Mémoires*, I, 211; J. Chadwick, *Ét. Myc.*, 85; M. Lejeune, *Phonétique*, 175, 211; F. Bader, *Acta Myc.*, II, 176 смета дека во вториот дел станува збор за гр. σσωκος. Сепак повеќето микенолози упатуваат на микенската форма од Пил *e-wi-su-*79-ko* (PY Va 404, 482) каде што фонетската вредност на силбограмот *79 се уште не е утвредена, cf., Docs.², 397, M. Lejeune, *Minos* VI, in *Mémoires*, I, 212, 217; F. Bader, *Acta Myc.*, II, 176 и други.].

e-ze-to (KN Od 563), [Docs², 547, H. Mühlestein, *MH* 12(1955), оваа мик. форма ја доведува во врска со гр. ἔχεται. Ваквата идентификација ја смета за возможна и M. Lejeune, *Mémoires* II, 111.].

e-zo-wo (dat.), (KN Xe 5900, PY Cn 40, -599), [Docs², 547, V. Georgiev, *Ét. Myc.*, претполага дека микенската форма *e-zo-wo* всушност е од *e-<u>-zo-wo* и е во врска со гр. *Εὖ-ζωφος, додека H. Mühlestein, *MH* 12(1955), 127, во врска со *Ἴκκ^wιορFος. Предлогот на H. Mühlestein, M. Lejeune, *Mémoires* II, 111 не го подржува].

i-za-a-to-mo-i^hiqq^uia-art^hmoi^hi/(dat.pl.) (PY Fn 50), [Docs², 439, 549, Docs., 215, 395. Идентификацијата е на H. Mühlestein, *MH* 12(1955), 124; M. Lejeune, *Mémoires* II, 113; L. R. Palmer, *Interpretation*, 229, 423 *i κκ^wι-αρθμοιη A. Heubeck, *IF*

63(1958), 130 *ικκ^wιαρθμοιη додека во *Glotta* 39, *ιζα- < *^hiqq^uia-, а во *Coll. Myc.*, 240 претполага дека *^hiqq^uia-> i-za-> /^hitsa-l, всушност станува збор за африката.

i-za-re (KN B 805).[*Docs.*²,549; H. Mühlestein, *MH* 12,(1955),127, во врска со *Ικκ^wίαρης, M. Lejeune, *Mémoires* II,113, микенската форма i-za-re ја доведува, особено вториот елемент со -αρης и со гр. Ισχ-άρης по аналогија на Μεγ-άρης, cf., за нулта степен -*sg^h- од и.-е. корен *si-sg^h-, во микенскиот грчки која Michael Meier-Brügger, *Griechische Sprachwissenschaft*, I, 59;F. Bader, *Acta Myc.*, II, 155 *H₂er-, за -αρης од ἀραρίσκω.

je-zo (KN Db 1274, Dv 5989),[*Docs.*², 549. За проблемите при идентификацијата на кратките микенски форми во микенската антропонимија види кај П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 333.

ka-za/k^halkja/ : гр. *χάλκια (KN Sp 4452) од гр. χάλκιος, сп., χαλκός, сп. ka-zo-e/k^halkjo^hes/(nom. pl): гр.*χαλκιοηες (PY Va 1323); ,[*Docs.*²,389, 552; J. Chadwick, *Ét. Myc.*, 85, H. Mühlestein, *MH* 12,(1955),122, A. Heubeck, *Glotta*, 39(1961),167,L. R. Palmer, *Interpretation*,426, A.Bartonek,*Cambridge Coll.*, 101 *k^haltsa < *k^halk^hya; M. Lejeune, *Mémoires* II,114;C. J. Ruijgh, *Études*,245 χάλσσα од *χάλκειος или χάλκιος, M. Lejeune,*Phonétique*, 111, 146, M. D. Peruševski, *ŽA*12(1962), 296 in *ŽA* 25(1975), 430 ; E. Risch, *Coll. Myc.*,267; A. Heubeck, *Coll. Myc.*240, H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 42.

ke-zo-e /kekjoηes/(nom.pl.): гр. *κακιοηες, cf., κακίονες од гр. κακός (PY Va 1323), *Docs.*²,389,552, *katsohes <*kakyos-es, E.Vilborg, *Grammar*, 51, 99, M. Lejeune, *Mémoires* I,340 ; L. R. Palmer, *Interpretation*, 37, 50, 426, *MGV* I, 207, G. R. Hart, *Cambridge Coll.*, 128, C. J. Ruijgh, *Études*, 100 κασσοές < *kakyos-es, H. Frisk, *GEW* III, 116, M. D. Peruševski, *ŽA* 25(1975), 439 in *Acta Myc.*, II, 128, 134, 136,L. Deroy, *Kadmos* 13(1974),23 *κάσσοες; П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*,87, 266.

ke-re-za (PY Aa 762,-807, Ab 217, -586, Ad 686), *Docs.*²,533, *Docs.*,148.За овај микенски топоним во ареалот на Пил предложени се повеќе различни толкувања. Според едни станува збор за Κρεθέα, L. R. Palmer, *Interpretation*, 121, според други за Κρήσσα < *Κρητ-ya како етникон од ж.

род, М. Lejeune, *Mémoires* II, 115. Додека, М. D. Petruševski, *ŽA* 21 (1971), 506, претполага дека во оваа микенска форма се крие грчкиот топоним Κίλισσα од Κιλικία, т.е. *ke-re-za/Kilikja*: гр. Κιλικία со познатата алтернација на вокалите *eli* и упатува на *крéкуαи > хом. κρόσσαи, cf., М. D. Petruševski, *Coll., Mys.*, 260, П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 234].

ke-zo (Py Cn 328), *Docs*², 554; V. Georgiev, *Suppl.*, *Χέζων или Σχίζων, сп. гр. χέζων. О. Landau, *MGN*, 69, 171, *Χέζων; Р. Нр. Илиевски, *Act. Mys.*, II, 270 Керκίων како алтернација од мик. *ke-ki-jo*, додека М. Lejeune, *Mémoires* II, 116 смета дека е тоа предгрчко лично име.

ki-zo (KN Ap 5748), *Docs*², 555; М. Lejeune, *Mémoires* II, 116 смета дека е предгрчко лично име, Р. Нр. Илиевски, *ŽA* 19(1969), 24 in *Acta de 2e Coll. Aeg. Pr.*, 100 за женско лично име *Κσσώ во врска со κίσσος. Види и L. R. Palmer, *Interpretation*, 429.

ko-ro-ze-ka (PY An 192); cf., *Docs*², 556; М. Lejeune, *Mémoires* I, 118, II, 116, смета дека е предгрчко лично име.

ko-za-ro (PY Jn 431), cf., *Docs*², 557, *Docs*, 420 упатува на *ko-ka-ro / Kōkalos*/: гр. Κώκαλος (PY Fg 374, Fr 1184); Р. Нр. Илиевски, *Acta Mys.*, II, 271, *MGV* I, 215; V. Georgiev, *Suppl.*, *Κορζ-άλος, cf., κορζία, М. Lejeune, *Mémoires* II, 116, О. Landau, *MGN*, 75.

ku-ri-na-ze-ja (PY Fn 187), cf., *Docs*², 558; Н. Mühlestein, *MH* 12, 130, го доведува во врска со *γυριν-άγεια, cf. γυρίνος, γυρίνη; V. Georgiev, *Suppl.*, *γυρινα-ζειά од γυρίνη и ζέω. М. Lejeune, *Mémoires* II, 116, во врска со една микенска форма **ku-ri-na-ze-u* од **ku-ri-na-zo*.

ku-ru-zo (TH Z 840, -841, -845, -846), cf., *Docs*², 558; Н. Mühlestein, *MH* 15(158), 558, микенската форма *ku-ru-zo/Glukjōn*/: гр. Γλυκίων. Но ваквата идентификација J. Chadwick, *Docs*², 558 ја смета за неодржлива прадик микенската форма *de-re-u-ko/dleukos*/: гр. γλεῦκος.

ma-mi-di-zo (KN C 911), cf., *Docs*², 559; V. Georgiev, *Minoica*, 153, смета дека станува збор за гр. *Μα(ι)μίδιζος во врска со гр. μαμάω и δίζα: αἶξ Hes., додека М. Lejeune, *Mémoires* II, 117, ова лично име го смета за предгрчко.

me-za-na (PY Cn 3, Sh 736), *Docs* 2,435,561; J. Chadwick, *Ét. Myc.*, 67, *me-za-na/Messana*/: гр. Μεσσάνα, M. Lejeune, *Mémoires* II, 118, E. Risch, *Ét. Myc.*, 170, E. Vilborg, *Grammar*, 134. Сепак, L. R. Palmer, *Interpretation*, 175, 330, 434, *me-za-na* ја идентификува со гр. Μέλαινα; По однос на вака предложената идентификација од страна на L. R. Palmer, свои критички согледувања искажаа E. Risch, *op.cit.*, 170; M. D. Peruševski, *Atti Roma*, 682 кој микенската форма ја доведува во врска со ἄζωνες од ἄζων < **m̥g-jo-*; A. Sainier, *SMEA*, 17(1976) со **Meki-*. J. T. Kitschen, *AJA* 70,(1966), 314 упатува на египетскиот *mi-dja-na*. Во поново време види кај K. T. Witczak, *ŽA* 44(1994), 69 кој исто така го доведува гр. Μεσσήνη, дор. Μεσσάνα со египетското *mi-dja-na* и укажува на транскрипцијата на егип. *-dj-* со гр. *-ζ-*.

me-za-ne (dat.sing.) (PY Fn 50), cf., *Docs*. 2, 561, *me-za-ne* претполага дека е погрешно пишување за *me-za-<wo>-ne*, исто мислење го споделува и P. Hr. Ilievski, *ŽA* 15(1965), 49 in *ŽA* 25(1975), 218, додека, M. Lejeune, *Mémoires* II, 118 **Μέσσων* како етникон од *me-za-na*; M. D. Peruševski, *ŽA* 18(1968), 94 *me-za-ne* го смета за етникон и го доведува во врска со гр. ἄζωνες.

me-za-wo (KN B 8206), *Docs*.², 561; A. Heubeck, *IF* 63(1956), 116, мик. форма *me-za-wo* ја изведува од **Μεσσάων* < **medh̥iawōn*; Спротивно на ваквото мислење, *Docs*.², 561 *Medzawōn*; M. Lejeune, *Mémoires* II, 118; *MGV* I, 219; O. Landau, *MGPN*, 83, **Μεζάων* од **μεζ-* < **meg'-ia-* и упатува на микенското *me-zo*. L. R. Palmer, *Interpretation*, 434, **Μεζάων* од гр. μέγας; P. Chantraine, *DELG*, s.v., μέγας, Сп. *me-za-wo-ni/Megjawni*/ (dat.) од **Μεζάων* (PY Un 138) сп., *me-za-wo*, cf., П. Хр. Илиевски, *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ*, 325 *me-za-wo/Medzawōn*/ од гр. μέγας.

me-zo / *meg-ios* / (nom.m, f.): гр. μέζων, μείζων (KN Ak 1807,-610,-612,-614), сп. *me-zo-a₂* / *meg-io-ha* / (nom.pl.n.): гр. μέζοχα од гр. μέζων, μείζων (PY Sh 733,-734, 735,-737) и *me-zo-e* / *meg-iohe, -ohes* / (nom.dual, или pl. m. f.): гр. μέζοhe / μέζοheс од гр. μέζων, μείζων (KN Ai 824, Ak 610, -611,-614,-615, 627, Gg 5637; PY Ta 641, 828), [*Docs*.², 561, *Docs*., 336, 400; J. Chadwick, *Ét. Myc.*, 85; M. Lejeune, *Mémoires* I, 103, 340 од *μεζο(σ)-* < **meg-yo(s)-*; E. Vilborg, *Grammar*, 47, 98, H. Frisk, *GEW* II, 189, *MGV* I, 219, M. D. Peruševski, *ŽA* 12(1963), 296ss in *ŽA* 25 (1975), 128 in *SMEA*

12(1970), 439 *μεγυοσ-; P. Hr. Ilievski, *Acta 2e Coll. Aeg.Pr.*, 100, *μεγυοσ-; A. Heubeck, *Kadmos*, 10(1971), 122, 124, од *medzos- истото го изнесува и во *Kratylos*, 17(1974) *medzoh- < *meg-īoh-, M. Lejeune, *Phonétique*, 113, 172; A. Heubeck, *Coll. Myc.*, 240 *meg-īōs > me-zo / medzōs /.

na-ki-zo/*Narkikiōs*/: гр. Νάρκισσος (KN Ws 8499), *Docs.*², 562, Види, L. R. Palmer, *Nestor*, 1-X-1963, 282 in *Interpretation*,; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 19(1969), 149 in *Acta 2e Coll. Aeg.Pr.*, 100, на мислење е дека станува збор за женско лично име.

]no-di-mi-zo-jo[(KN F 841). Види, M. Lejeune, *Mémoires* II, 119; M. Lejeune, *Acta Myc.*, I, 74 in *Mémoires* II, 119 упатува на]di-mi-zo[од (KN Nc 4485).

no-di-zo (TI Z 11,-12 ,-22), *Docs.*², 563; O. Landau, *MGPn*, 85; M. Lejeune, *Mémoires* II, 119; L. R. Palmer, *Interpretation*, 436.

o-pa-ro-ze (PY Un 1321).

o-u-wo-ze (PY Ep 704), s.v. o-u wo-ze.

o-wo-ze (PY Eb 338). M. Lejeune, *Mémoires*, I, 167, II, 98, C. Gallavotti, *Myc. St.*, 58 смета дека е грешка во пишувањето наместо o-u-wo-ze; E. Vilborg, *Grammar*, 123; P. Hr. Ilievski, *ŽA* 15(1965), 49; E. Risch, *Res Myc.*, 381.

o-za-mi[(PY An 37), *Docs.*², 567, *Docs.*, 174, 403; F. Bader, *Minos*, 14(1975), 96 ὁ ζάμιος, cf. ζάμιος, M. Lejeune, *Mémoires*, II, 127 смета дека е во врска со гр. *ὥς ζάμιος.

o-ze-to /^hōs g'ento /: гр. ὥς γέντο(3.l. aor.) (PY Vn 130). *Docs.*², 593, *Docs.*, 423, γέντο, L. R. Palmer, *Interpretation*, 350, 440 γέντο; M. D. Petruševski, *ŽA*, 29(1979), 24, ὥς γέντο; E. Risch, *Atti Roma*, 692, додека M. Lejeune, *Mémoires*, II, 119, L. R. Palmer, *Greek Language*, 50 е на мислење дека станува збор или за гр. ὥς γέντο или за ὥς σχέντον.

pa-za-ti (KN DI 948), *Docs.*², 593. Идентификацијата е сеуште нерешена, види кај O. Landau, *MGPn*, 97; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 120; L. R. Palmer, *Interpretation*, 443; J. Chadwick, *St. Myc.*, Brno, 569.

pa-ze (KN V 114), сп., pa-ze-qe (KN Xd 140), Идентификацијата е спорна, види, O. Landau, *MGPn*, 97; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 120; L. R. Palmer, *Interpretation*, 443. Во поново време, E. Risch, *Tractata Myc.*, 291 претполага

дека станува збор за кратки именски форми од основата $\pi\alpha\lambda\varsigma$, $\pi\alpha\lambda\delta\omicron\varsigma$, т.е., *pa-ze: pa-dje*, cf. *pa-de*.

]pi-a-ze-ra[(KN Xe 5905)

pi-za-ra (KN X 36), cf., *Docs.*²,572; O. Landau, *MGN*, 107; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 120; L. R. Palmer, *Interpretation*, 446.

po-re-no-zo (PY 443), види, *po-re-no-zo-te-ri-ja*.

po-re-no-zo-te-ri-ja (PY Un 443), cf., *Docs.*²,573; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 120 во формата *-zo-te-ri-ja* претполага дека се работи за едена именска форма на $-\tau\eta\rho\alpha$, додека J. Chadwick, *Docs.*²,573 in *Myc. St.*, 54 на мислење е дека станува збор за гр. $\sigma\omega\tau\eta\rho\alpha < *ts\omicron\eta\tau\epsilon\rho\iota\alpha$. Но вака преддложената идентификација на J. Chadwick не е во склад со микенската фонетска система по однос на прашањето за микенската zV , ($V = a, e, i, o$) серија силабограми. C. J. Ruijgh, *Études*, 115 и Y. Duhoux, *Minos*, 15(1976), 127, вториот дел на микенската форма ја идентификуваат со гр. $\zeta\omega\sigma\tau\eta\rho\alpha$, т.е., *po-re-no-zo-te-ri-ja* како *φορενο-ζωστήρια.

pu-za-ko (PY Cn 328), cf., *Docs.*²,575; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 120, претполага дека станува збор за гр. $\Pi\upsilon\theta\acute{\iota}-\alpha\rho\chi\omicron\varsigma$, односно дека во силабограмот *-za-* од *pu-za-ko* се работи за гр. $-\theta\upsilon\alpha-$ од $-\theta\iota-\alpha$. Вака предложената негова идентификација за *pu-za-ko* прилегува од неговата теорија за “јаки сибиланти”. L. R. Palmer, *BICS* 2(1955), 41, *pu-za-ko* го доведува во врска со гр. $\Phi\acute{\upsilon}\lambda\alpha\kappa\omicron\varsigma$ и притоа смета дека во силабограмот *-za-* всушност станува збор за гр. $-\lambda\alpha-$ слично како и во *me-za-na/Melaina/V. Georgiev, Lexique*, прдлага *Βύζακος, cf. Βυζάκιοι, В. Џор, *ЖА* 8(1958), 254 смета дека станува збор за еден хипокористикон од гр. $\phi\upsilon\zeta-\alpha\kappa-\iota\nu\omicron\varsigma$.

pu-zo (KN Ap 5748). P. Hr. Ilievski, *ЖА* 19(1969) смета дека станува збор за женско лично име *Βυζώ од Βύζος, Βύζη.

qi-ja-zo (KN Dv 1500, Xe 5899), cf., *Docs.*²,577; O. Landau, *MGN*, 116, 117 го доведува во врска со *Γ^wιάζων, сп. гр. Βιάζων. Идентификација која е сосема возможна, доколку станува збор за предмикенскиот суфикс $-\zeta\omega-$. Види, M. Lejeune, *Mémoires*, II, 121, L. R. Palmer, *Interpretation*, 450.

qi-zo (KN Dd 1291), cf., *Docs.*²,577; V. Georgiev, *Suppl.* претполага дека станува збор за предгрчките форми *Τείσων, cf., τίω или * Τείζων. M. Lejeune, *Mémoires*, II, 121 го смета за предгрчко, а O. Landau, *MGNP*, 117 *Κ^wίζων.

qo-zo (MY Oe 118); cf., *Docs.*²,578 obscure; L. R. Palmer, *Interpretation*,44, 451 *πόκοι; J. Chadwick, *Ét. Mys.*, 85; M. Lejeune, *Mémoires*, II,121; V. Georgiev, *Minoica*, 155 *γ^wώζος, cf. βοῦκος. Спореди ја нашата идентификација за мик. *qo-zo/g^wo-kjoi*: гр.*βω-σσός, cf., βουσσός: βουκόλος.

ra-wi-zo (KN Db 1249), cf., *Docs.*²,579; H. Mühlestein, *MH*, 12(1955),127 претполага дека во микенската форма *ra-wi-zo* станува збор за гр. лично име *Λαφι-ικκ^wος, M. Lejeune, *Mémoires*, II, 121, изнесува критички став по однос на вака предложената идентификација. Види го нашиот предлог за идентификацијата на *ra-wi-zo* / *Lawi-kjos* / : гр. *Λαφι-κjos > Λαφοι-σσος, со преминот на -wi- во -woi-> -wo- од кого е подоцнежното гр. лично име Λαο-σσός. C. J. Ruijgh, *Études*,52 претполага еден завршеток на -σσός.

ri-zo (KN As 1517,-1520, B 800, V 1523,-7524; PY An 261), cf., *Docs.*²,580, *Docs.*,172,420, *Rizōn*; V. Georgiev, *Lexique*,s.v., *ri-zo* го доведува во врска со гр. ῥίζων, O. Landau, *MGNP*,123, со гр. ῥίγων, M. Lejeune, *Mémoires*, II,121 упатува на предгрчко потекло.

sa-ze-ro(KN Db 1262), sp. *sa-za-ro* (KN B 794), *Docs.*²,582;H. Mühlestein, *MH* 12(1955), 130 упатува на алтернацијата -ke-/ze- и истата ја доведува во врска со грчаката форма *sa-ke-ro* за која се предложени следниве идентификации: V. Georgiev, *Lexique*, Ζαγρεύς или Σαγρεύς, Σαγγαρεῖς, Σάγαρα.

sa-zo (KN As 1520, Dv 5301). *Docs.*²,582; V. Georgiev, *Suppl.*,s.v., смета дека станува збор за гр. форма *Σάζων, cf. Σάδαμος, Σώζων, M. Lejeune, *Mémoires*, II, 122 смета дека е предгрчко; C. Milani, *RIL*, 103(1963),644 упатува на топнимот Σαζότι.

se-we-ri-wo-wa-zo (PY Fn 324),cf., *Docs.*²,582. V. Georgiev, *Suppl.*,s.v., смета дека станува збор за гр. *ΣεφεριφορFά-ξος, од σείρος и *φορφορ = οὔρος, M. Lejeune, *Mémoires*,I,300, и II, 122, за предгрчко исто и J. Chadwick, *Minos* 9(1968),63.

si-za (KN Ai 7745, As 1520), *Docs.*²,582, *Docs.*,425; V. Georgiev, *Suppl.*,s.v., смета дека станува збор за гр. форма *Σιζᾶς во врска со гр. σίζω.

su-za / *sukiai* / (nom.pl.): гр. *συσσαι < **sukya*, дор. συκία, јон. συκέη од σῦκον (KN F 841(gen.sg), Gv 862(nom.pl), -864, PY Er 880), cf., *Docs.*²,389,441,456,583; H. Mühlestein, *MH*, 12(1955),122; J. Chadwick, *Ét. Myc.*, 85 in *Cambridge Coll*, 31 *sutsa* < **sukiai* in *Res Myc.*,80 **sukyai*; M. Lejeune, *Mémoires*, I, 340; E. Vilborg, *Grammar*,47ss; L. R. Palmer, *Interpretation*,36; M. D. Petruševski, *ŽA* 12(1963),296 и *ZA* 25(1975),439; *MGV* I, 246; M. Lejeune, *Ponétique*,109; P.Chantraine,*DELG*, 1069, H. Frisk, *GEW* II, 818; F. Gschnitzer, *Coll.*,Myc.,117; A. Bartonek, *Tractata Myc.*, 42, претполага дека од негрчкиот (медитерански) збор σῦκον е мик. форма *su-za* / *sukiai* / (nom.pl.). Според него силабограмот -za- е следниве фонетски вредности -za-(= *t's'its*), *sut's'ai* или *sutsai*.

ta-za-ro (KN Cb 896, Db 1097, V 503),cf. *Docs.*²,584.

ta-zo-te-ja [] (dat) (PY Vn 851), *Docs.*²,584; M. Lejeune, *Mémoires*, II,123 е на мислење дека станува збор за завршетокот на -εια, а V. Georgiev, *Suppl.*, *ta-zo-te-ja* претполага дека е во врска со гр. *Στάζοντ-εια, cf. Σταζοῦσα.

ti-mi-za (KN Df 1121, Dk 1076), *Docs.*²,586; O. Landau,*MGPN*,137; L. R. Palmer,*BICS* 2(1955),41, оваа лично име го доведуваат во врска со гр. Θεμιστέας, исто и V. Georgiev, *Suppl.*, со Θεμιστίας како и H. Mühlestein, *Minos* 4(1956), 83.

to-pe-za / *tor-pedja* /: гр. *τόρπεζα, сп., гр. τράπεζα од и.-е.*(*q*^h)*t_ṛ-pedya* (KN V 280, PY Ta 707, 708,-714), cf., *to-pe-zo/tor-pedjō*/(nom.dual): од гр. *τόρπεζα (PY Ta 715), *Docs.*²,587, *Docs.*, 410; M.Lejeune, *Mémoires*, I, 97,172, 182, in *Phonétique*,113,149,197;V.Georgiev, *Ét. Myc*,184;*MGV* I,191,239; E.Vilborg, *Grammar*, 40,54,69,103; A. Heubeck, *Kadmos* 10(1971)122 од **t_ṛ-pedza* со -dy- > dz-> мик., z- in *Acta Myc.*,II, *Coll. Myc*, 240; L. R. Palmer, *Interpretation*, 459 од и.-е.**q^ht_ṛ-*, E. Risch, *SMEA* 1(1966),57;P. Chantraine, *DELG*,1128, M. D. Petruševski, *ŽA*, 25(1975),438 in *ŽA*, 27(1977),34 од **t_ṛ-pedja*,J. Chadwick, *Res Myc.*,79 **torpedza* <**t_ṛ-ped-ya*.

e-ne-wo-pe-za / *enewo-pedja* /: гр. ἐννεφόπεζα (PY Ta 713,-715), *e-ne-wo-pe-zo* / *enewo-pedjo* / (dual) од гр. ἐννεφόπεζα (PY Ta 715) *Docs.*²,543, *Docs.*,340;

V.Georgiev, *Ét. Mys*,184, *MGV I*, 191,239, M.Lejeune, *Mémoires*, II,98 in *Phonétique*,149, 179,198,211; M. D. Petruševski, *ŽA*, 27(1977),34; P. Chantraine, *DELG*,349;C. J. Ruijgh, *St. Mys.*, *Brno*,101.; сп., *pe-za/ped-ia*/:гр. πέζα (PY Ta 642,-715).

we-pe-za / hwep-pedja / : гр.* ῥέππεζα од *ēξ* и гр. πέζα (PY Ta 713) *Docs.*²,591,*Docs.*,342,411; V. Georgiev, *Ét. Mys.*,117, *we-pe-za / hwep-pedja /* : гр.*ῥέπ-πεζα < *ῥέκσ-πεζα; M. Lejeune, *Mémoires*, I,165 in *Mémoires*, II, 98, *MGV I*, 192,239;M. Doria, *Atti Roma*,777;E.Vilborg, *Grammar*,78,102,A. Morpurgo, *Acta Mys.*,II, 92, на мислење дека во микенскиот силабограм *-we-* од *we-pe-za* се крие *w^he од **swek-*; R. Viredaz, *SMEA* 23(1982), *we-pe-za* < ^h*weks-ped'd'a*.

to-ze-u (PY An 1281), *Docs.*²,588.

tu-zo (KN Ap 639, C 7698), *Docs.*²,588; V. Georgiev, *Suppl.*,s.v., ова микенско лично име се обидува да го доведе во врска со предгрчката *Θυσώ види Θύσων.O. Landau,*MGN*, 142; M. Lejeune, *Mémoires*, II, 124 го смета за предгрчко.

wi-ri-za / wrid-ja / : гр. *F. .za, лeсб. βρίσδα (KN Od 206,-8202, X 44, PY Un 249) *Docs.*²,592, *Docs.*,225,412; H. Mühlestein, *MH*, 12(1955),120,J. Chadwick, *Ét.*, *Mys.*,85, M. Lejeune, *Mémoires*, I,135;E.Vilborg, *Grammar*,69 ;H. Frisk, *GEW*, II, 655, A. Heubeck, *Glotta*, 39(1961),166,168 in *Coll.*, *Mys.*,240, M. Lejeune, *Phonétique*, 113,117, M. D. Petruševski, *ŽA*, 25(1975),438, P. Chantraine,*DELG*,973.

wo-ze / worgjei /(3.l.sing.pres.) :гр. *Fόργιει од гр.*Fόρζει, сп. гр. ·šzw, ἔρδω (PY Ea 309, Eb 156, 338, 839, Ep 539,613,704); *wo-ze-e / worgjehen* /(inf. pres.act.) :гр. *Fόργιε^hεν од гр. *Fόρζειν, сп. ·šzw (PY Eb 338,Ep 704); *wo-zo / worgjōn* /(nom. sg.part.pres. m.) :гр. *Fόργιων од гр. *Fόρζων, сп. ·šzw (PY Eb 862) *wo-zo-te / worgjontes,-ontei* /(nom.pl., dat. sing.m.) *Fόργιοντει/-τες од гр. *Fόρζοντει/-τες, сп. ·šzw (PY Ep 539(dat.sg), Ed 236(nom.pl.)); *wo-zo-me-na / worgjomena* /(nom.pl.n.) *Fοργιόμενα од гр. *Fορζόμενα, сп. ·šzw (KN So 4438); *wo-zo-me-no / worgjomenō* /(nom.dual.) *Fοργιομένω од гр. *Fορζομένω, сп. ·šzw (KN So 4438);. *Docs.*².448, 593,*Docs.*,245s.,412; M. Lejeune, *Mémoires*, I,165, *Mémoires*, II, 98;E.Vilborg, *Grammar*,78,102 ; M. D. Petruševski, *ŽA*, 13(1963), 296;A. Heubeck, *Glotta*, 39(1961), 162 in *Kadmos* 10 (1971), 114, 122 in *ŽA* 19(1969), 8; *MGV I*, s.v. ἔργον; P. Hr. Ilievski,

ŽA,9(1959), 111 in ŽA, 15(1965), 49;P. Chantraine, *DELG*, 365;L. R. Palmer, *Interpretation*,465; E. Vilborg, *Grammar*,114; C. J. Ruijgh, *Études*,316; V. Georgiev, *Ét. Mys.*,52; M. Lejeune, *Mémoires I*,168,309 in *Mémoires II*,53 in *Mémoires III*,299, 301;P. Hr. Ilievski, *Tractata Mys.*,157 in *Животот на микенците*, 86, 135,142ss.,253, 264.

wo-zo-e (PY Eb 338). Погрешно пишување за *wo-ze-e*.

И.-е палатални и веларни гутурални во контакт со полувокалот -у- во микенскиот грчки дијалект

и.-е. $*g'u, *gu >$ предмикенско $*q^u >$ микенско $qV-, (q=*q^u), (V= a, e, i, o,) >$ гр. β, ζ [cf., K. Brugmann, *Gr. Grammatik*, 51; E. Schwyzer, *Gr. Grammatik*, 301-302; *Docs*², 81s; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 221, 235; M. Lejeune, *Phonétique*, 84s; M. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 112];

и.-е. $*g'h_u >$ предмикенско $*q^{hu} >$ микенско $qV-, (q=*qq^u), (V= a, e, i, o,) >$ гр. φ, θ, ζ [cf., K. Brugmann, *Gr. Grammatik*, 50ss.; E. Schwyzer, *Gr. Grammatik*, 301-302; *Docs*², 81s; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 94; M. Lejeune, *Phonétique*, 84s; M. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 112];

и.-е. $*gh_u >$ предмикенско $*k^h_u >$ микенско $ko/ku-wo=k^hV-, (V= o, u) >$ гр. χ, [cf., K. Brugmann, *Gr. Grammatik*, 51; E. Schwyzer, *Gr. Grammatik*, 301-302; *Docs*², 81s; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 93; M. Lejeune, *Phonétique*, 83s; M. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 112];

и.-е. $*k_u >$ предмикенско $*k_u >$ микенско $kV-, (k=*k-), (V= a, e, i, o,) >$ гр. π, κ, [cf., K. Brugmann, *Gr. Grammatik*, 51; E. Schwyzer, *Gr. Grammatik*, 301-302; *Docs*², 81s; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 94; M. Lejeune, *Phonétique*, 83s; M. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 112];

и.-е. $*k'u >$ предмикенско $*k'k'u >$ микенско $qV-, (q=*qq^u), (V= a, e, i, o,) >$ гр. πλ, τ, κκ, [cf., K. Brugmann, *Gr. Grammatik*, 50; E. Schwyzer, *Gr. Grammatik*, 301-302; *Docs*², 81s; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 93; M. Lejeune, *Phonétique*, 83; M. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, I, 61, II, 112].

и.-е. $*g'u >$ предмикенско $*g'u >$ микенско $*q^u (?) >$ гр. β, cf., ἐκατόμ-βη-, βη <и.-е. $*g'u_a$ [cf., K. Brugmann, *Gr. Grammatik*, 51s; E. Schwyzer, *Gr. Grammatik*, 301-302; M. Lejeune, *Phonétique*, 84; M. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, I, 61, II, 112].

и.-е. $*k'u >$ предмикенско $*k'u >$ микенско $*qq^u (?) >$ гр. πλ/κκ <и.-е. $*k'u_u$, cf., ὄπλατα, ὄκκον [cf., K. Brugmann, *Gr. Grammatik*, 51s; E. Schwyzer, *Gr. Grammatik*, 317; M. Lejeune, *Phonétique*, 84; M. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 112].

Во грчкиот јазик во поглед на предавањето на индоевропските палатални / $*g', *g'h, *k' /$ и веларни / $*g, *gh, *k /$ гутурални во контакт со полувокалот $u, / *gu: *g'u, *g'h_u: *gh_u; *k'u: *k_u /$ владееше мислење дека меѓу нив речиси нема никаква разлика. Насоката по која се движеа повеќето истражувања е изграден врз познатата теза за припадноста на грчкиот јазик на septimската јазична заедница и притоа се настојуваше уште да се докаже дека до едначењето на палаталните / $*g'u, *g'h_u, *k'u /$ и веларните / $*gu, *gh_u, *k_u /$ групи е извршено во она предисториско време кога од индоевропската јазична заедница не биле издвоени одделни јазични

индивидуалности како во centumската така и во satemската група јазици¹. Тоа се гледа од неравномерниот третман на полувокалот -u- со тенденција на премин во -u- во одделните индоевропски јазици, сп. на пр. гр. κύων 'куче, пес' од *k'u_u-ōn, наспроти, вед. śvá од и.-е. *k'uōn, спореди ги микенските форми: ku-na-ke-ta-i / kunāgetāhi / (dat.pl) :гр. *κυναγέτολι, cf., κυναγέτας, κυνηγέτης, ku-ne / Kunēs / :гр. Κύνης, ku-ne-u / Kuneus / : гр. *Κυνεύς, cf., Κύνης но и литературата кај М. Meier-Brugger, *Gr.Sprachwissenschaft* II, 114; Н. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 64, 145.

Следејќи ја така зацртаната теза, по некои теории се сметаше уште и тоа дека спомнатото едначење на палаталните и веларните групи по својата фонолошка генеза треба да е постаро од појавата на и.-е. лабиовеларен ред / *g^u, *g^{uh}, *k^u / како секундарна иновација во centumските дијалекти². Затоа и беше можно под така поставените услови за грчката припадност на centumската јазична заедница да се докаже дека тоа

¹ К. Brugmann, *Gr. Gramm.*, 50-51, 130-132; К. Brugmann, *Kurze ver. Gramm. d. idg.S.*, 98, 101, 158; Е. Scwyzer, *Gr. Gramm.*, 301; Р. Persson, *Beiträge zur idg. Wörtlorschung*, I, 124 ss.; Н. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 82; М. Lejeune, *Phonétique*, 83 ss. По опширна студија за положбата на спомнатите и.-е. групи во грчкиот јазик донесуваат М. Будимир-Љ. Црепајац, *Разлике измеѓу палаталних и веларних гутурала у грчком*, *Из хеленске глотологије*, САНУ 1979, стр. 39-48 (=М. Будимир-Љ. Црепајац, *Из хеленске глотологије*); Ljiljana Срепајас, *Indoeuropäische Gutturale im Griechischen und Mykenischen Zeugnisse, Tractata Mycenaea*, 1987, стр. 85-90. Положбата на и.-е. групи *g'u-, *gu-, *g'hu-, *ghu-, *k'u-, *ku- е регистриран речиси во сите прирачници на грчкиот јазик. Меѓутоа со право укажуваат М. Будимир-Љ. Црепајац, *Из хеленске глотологије*, стр. 39 и на еден факт дека во некои од нив не е зимана предвид самата разлика која произлегува од нивната природа.

² За лабиовеларниот ред *g^u, *g^{uh}, *k^u како секундарна иновација во centumската група на јазици, меѓу први ја донесува Reichtel, *Die Labiovelare*, *IF* XL, стр. 40. Појавата на овој и.-е. ред, покрај другото Reichtel го препишува и на дејството на психолошките фактори. Нешто поинакво мислење изнесува и J. Kurilowicz, *Etudes indoeuropéennes*, I, 1935, 27-76, каде што смета дека појавата на лабиовеларите во и.-е. јазици исто така е секундарна иновација условена од дејството на k/p јазици од Африка. Меѓутоа во *L' Aporphonie en Indo-Européennes*, 1956, 356-382 и во *Problemes de linguistique indoeuropéenne*, 1977, 190, настојува појавата на овој и.-е. ред на гутурали да го објасни дека е настанат под дејството на фонолошките опозиции на и.-е. групи *k'u- и *ku-. Притоа неговиот обид да се докаже дека од и.-е. *k'u е развиен во лабиовелар *k^u преку една посредна фаза *ku-, останува во доменот на хипотеза. Имено останува необјаснето под кои услови и под кои дејствија само и.-е. *k'u можело да се стреми кон лабиовеларот *k^u. За разлика од ваквите истражувања една друга група истражувачи е на мислење дека лабиовеларите претставуваат и.-е. категорија, сп. К. Brugmann, *Gr. Gramm.*, 29, 31, 132; К. Brugmann, *Kurze ver. Gramm. d. idg.S.*, 98, 101, 158; Е. Scwyzer, *Gr. Gramm.*, 55s, 70s.; Н. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 35s., 85; М. Lejeune, *Phonétique*, 28, 34, 43-53.

едначење помеѓу и.-е. групи / *g_u:*g'ŷ; *g'h_u: *gh_u; *k'ŷ: *k_u / се гледа од една страна во нивните лабијални рефлексии:

β- за и.-е. / *g_u, *g'ŷ /³, βόστρυχος 'завртка, витица' од и.-е. *g_uos-t-: ст.герм. *quest*, ст.слов. *gvozdъ*⁴; ραβός 'крив, совиен' од и.-е. **uraig-uo*-⁵ : гот. *wraiqs* 'krumm, schrag'; φλίβω 'смрскувам, толчам' од и.-е. **bhlig*'-uo-: лат. *fligo*, ким. *blif* 'Katapult', ст. слов. *blizъ*, рус. *blizna* 'ожилок, рана'⁶. J. B. Hofmann⁷ претполага дека ваму припаѓаат уште и овие грчки форми: βήξ, βηχός 'кашлица': гр. βήσσω 'кашлам' кое го изводи од и.-е. **g_uāgh-s*, односно **g_uāgh-jō*, додека за рефлексот -β- во грчкиот збор τριβω останува нејасен допуштајќи дека истото е настанат како рефлекс од и.-е. -*g_u- или од лабиовеларот -*g^u-.

φ- за и.-е. / *g'h_u, *gh_u /³, ἄμφην 'тил', ајол. ἄλχην < *αγχην : гот. *aggwus* од и.-е. **ang'h_u-ē*⁸; θήρ, тесал. φείρ од и.-е. **g'h_uēr*: лат. *ferus*, литв. *žveris*, ст.слов. *zvъ*⁹; φῶψ· φάος, διαφάσσειν· διαφαίνειν од и.-е. **g'h_uōk^u-s*, односно **g'h_uHak^uie-*: лат. *fax*, лит. *žvake*; φοῖβος 'сијам, светлам' од и.-е. **g'h_uoig^u-*: лит. *žvaigzde* 'свезда', ст.слов. *zvezda*¹⁰; ρίμφα¹¹ од **ρεγχα* < и.-е. **uregh-ua* 'жестоко; брзо, лесно', герм. *ringi* 'leicht'; φορκός 'кусоног, хром' (II. 2. 217), потоа од и.-е. **g'h_uel-* > гр. φαλίπτει· μωραίνει, φαλόν τὸ στερέον κύκλωμα τοῦ στέρνου οἱ δε τὸν μωρόν; φαλωθείς· παρατραπείς; ст.инд. *hvarate*, *hvalati* 'кој оди

³ Наведените примери кои ги донесуваме превземени се од индоевропските и грчките прирачници, сп. E. Boisacq, *Dictionnaire etymologique de la langue grecque*, 1938; J. B. Hofmann, *EWdG*; P. Chantraine, *DELG*; H. Frisk, *GEW*; A. Valde-J.Pokorny, *Ver.W.d.idg. S.,I,II*; J. Pokorny, *IEW*.

⁴ P. Chantraine, *DELG*, 187; H. Frisk, *GEW*, 254; A. Valde-J.Pokorny, *Ver.W.d.idg. S.,I,644*; J. Pokorny, *IEW*, 480.

⁵ P. Chantraine, *DELG*, 965; H. Frisk, *GEW*, 639; A. Valde-J.Pokorny, *Ver.W.d.idg. S. II,279*, 288; J. Pokorny, *IEW*, 1158.

⁶ P. Chantraine, *DELG*, 1213; H. Frisk, *GEW*, 1027; A. Valde-J.Pokorny, *Ver.W.d.idg. S.,217*; J. Pokorny, *IEW*, 1616.

⁷ J. B. Hofmann, *EWdG*, стр.35,37,271.

⁸ E.Schwyzler, *Gr. Gramm.*, 296,302s; J. B. Hofmann, *EWdG*, 17,29; P. Chantraine, *DELG*, 80; H. Frisk, *GEW*, 98, 192; A. Valde-J.Pokorny, *Ver.W.d.idg. S.,25*; J. Pokorny, *IEW*, 43,87.

⁹ J. B. Hofmann, *EWdG*, 115; P. Chantraine, *DELG*, 435-436; H. Frisk, *GEW*, 671-672; A. Valde-J.Pokorny, *Ver.W.d.idg. S.,642*; J. Pokorny, *IEW*, 463-464.

¹⁰ J. Pokorny, *IEW*, 495; P. Chantraine, *DELG*, 1217; H. Frisk, *GEW*, 1031; A. Valde-J.Pokorny, *Ver.W.d.idg. S.,II*, 138; J.Kurilowcz, *Phonologisches zum indogermanischen Guttural problem, Donum Indogermanicum*, 37s.; sp. A. Berneker, *Slawisches etymologisches Wörterbuch*, 365.

¹¹ E.Schwyzler, *Gr. Gramm.*, 273,302s; J. B. Hofmann, *EWdG*, 298; P. Chantraine, *DELG*, 974; H. Frisk, *GEW*, 656; A. Valde-J.Pokorny, *Ver.W.d.idg. S.,II,373*; J. Pokorny, *IEW*, 1155.

накосо, криво, којшто лута': авест. *zbaramna* 'кој иде накриво, хром', перс. *zurah* 'кој не е во право, крив', лит. [i] *žul(n)us* 'kos', [pa] *žulnus* 'кос, крив, стрм', ст.слов. *zъlbъ*, срп.-хрв. *zao*, мак. *zol*.¹²

π(π) за и.-е. /*k'ɥ, *kɥ^β, сп. πέλαμαι 'имаам стекнато, поседувам', πᾶμα 'посед, имот', бојот. τὰ πλάματα, Γυνό-πλαστος, Θιό-πλαστος со многубројните изведеници во грчкиот јазик, сп. ἐχέ-παμον, πολυ-πάμμων и др. Целата оваа група се сведува на и.-е. архетип *k'ɥa⁻¹³; од и.-е. *k'ɥit-ɥ-ana :гр. Πιτάνη Πίνδος, Πίνδαρος, ст.инд. *kvitna*, ариско *Spitama*, Σπιταμένης, ст.слов. *svetъ*¹⁴; ἵππος од и.-е. *ek'ɥo-: ст. инд. *ašva* 'кобила', лат. *equus*, тохар. Б *yakwe*¹⁵; прѝнос од и.-е. *kɥg-sno-: ст.слов. *hrast*¹⁶; πόρπαξ, πόρπακος 'рачка, копча' од и.-е.**pork-ɥa*¹⁷, сп. уште Παν-όψια : Κυαν-οψίων : Πυαν-όψια и најновите согледувања кои во врска со тоа ги донесуваат М. Mayrhofer¹⁸ и J. Chadwick¹⁹.

Од друга страна како резултат на палатализациониот процеси пред меките вокали во грчкиот јазик се јавуваат денталните рефлекси:

θ за и.-е. *g'hɥ-, сп. θέλω 'правам магија, опчинувам' за и.-е.* g'hɥelg-: литв. *želgiu* 'гледам'²⁰; θήρ од и.-е. *g'hɥēr²¹.

¹² A. Valde-J.Pokorny, *Ver.W.d.idg. S.*,644; J. Pokorny, *IEW*,489; H. Frisk, *GEW*,1035;K. Brugmann, *Gr. Gramm.*,50-51;E. Schwyzler, *Gr.Gramm.*,302;М.Будимир-Љ. Црепајац, *Из хеленске глотологије*,44.

¹³ A. Valde-J.Pokorny, *Ver.W.d.idg. S.*,I,366; J. Pokorny, *IEW*,593; J.B. Hofmann, *EWdG*,254;K. Brugmann, *Gr. Gramm.*, 51;E. Schwyzler, *Gr.Gramm.*,302;М.Будимир-Љ. Црепајац, *Из хеленске глотологије*,40-41.

¹⁴ J. Pokorny, *IEW*,629; V.Pisani, *Crestomatiztia indoeuropea*, 1941, 121; P. Persson, *Beiträge*, I, 124 s.; М.Будимир-Љ. Црепајац, *Из хеленске глотологије*,42.

¹⁵ E.Schwyzler, *Gr. Gramm.*, 301s; J. B. Hofmann, *EWdG*,125-126; P. Chantraine, *DELG*, 467-468; H. Frisk, *GEW*, 733; A. Valde-J.Pokorny, *Ver.W.d.idg. S.*,I, 113; J. Pokorny, *IEW*,1155;K.Brugmann,*Gr. Gramm.*,50-51; H.Rix, *Hist.Gr. Gramm.*,93; M.Lejeune, *Phonétique*, 83,92.

¹⁶ J. Pokorny, *IEW*,633; H. Frisk, *GEW*,595.

¹⁷ J. B. Hofmann, *EWdG*,280.

¹⁸ M. Mayrhofer,Indogermanische Wortstellung seit Kriegsende, *Studin zur indogermanischen Grundsprachen*, 1952, 45; K.Brugmann,*Gr. Gramm.*,50.

¹⁹ Dž. Čadvik, *Mikenski svet*,

²⁰ H. Frisk, *GEW*,658-659; A. Valde-J.Pokorny, *Ver.W.d.idg. S.*,I,644,864; J. Pokorny, *IEW*,493.

²¹ H. Frisk, *GEW*,671-672; A. Valde-J.Pokorny, *Ver.W.d.idg. S.*,I,642; J. Pokorny, *IEW*,463-464;P. Chantraine, *DELG*,435-436.

τ за и.-е. *k'у-, Τίτάνη, Τίταρος од и.-е. *k'uit-у-ana, односно *k'uit-Haro-²². Единствено од и.-е. групи *gу, *g'у не се запазени денталните рефлексии на δ- во грчкиот јазик²³.

Сепак веларниот рефлекс k(= гр. κ) во грчкиот јазик се смета дека е добиен како резултат на дисимилациониот процес пред лабијалот или по него подеднакво за и.-е. *k'у и *ку;

и.-е. *pelek'-уо-: гр. πέλεκκον ст. инд. *paraṣu* 'секира'²⁴;

и.-е. *курр-: гр. καρρός 'корен на дланката, дланка' од гот. *hvairban*²⁵;

и.-е. *куНар-: гр. καπνός 'дим, пареа' од лат. *vapour*, литв. *kvapas*²⁶;

и.-е. *рек'-уо-²⁷: гр. πόκος 'острижена волна од овца, руно' за кој се смета дека е во врска со литв. *pekus*, ерм. *asr* ;

и.-е. *кулр-²⁸: гр. κάλλη, κάλλπος 'синус, залив'.

Меѓутоа, вака поставената теза сериозно ја доведуваат под сомнеж во своите најнови истражувања М. Будимир и Љ. Црепајац²⁹. Имено тие врз анализа на гр. форма λάκκος од и.-е. *lak-уо-, наспроти ст. словенскиот велар -k- во *loky*, *lokve*. На овој премин на и.-е. *ку во *k- во иницијалната

²² J. Pokorny, *IEW*,629; J.B. Hofmann, *EWdG*,113, на мислење е дека овде треба да се присоедини и и гр. форма θέρμος 'дива кафа', сп. М.Будимир-Љ. Црепајац, *Из хеленске глотологије*,40-41.

²³ Во ниеден од наведените грчки прирачници го немаме денталниот рефлекс δ за и.-е. *g'у- и *gu-.

²⁴ P. Persson, *Beiträge*, I 124ss;K. Brugmann, *Gr. Garmm*,215; H. Frisk, *GEW*,497; P. Chantraine, *DELG*,875. Во поново време Margit Faalkner, *Ist idg. *pelek'us ein akkadisches Wort?*, *Studien zur indogermanischen Grundsprache*, 1952, 26, сериозно ја доведува во прашање индоевропската етимологија на овој збор. Врз основа на акадската форма *pi-laq-qu* 'секира' смета дека станува збор за позајменица во грчкиот и ст.индискиот јазик. Сп. ги акадските позајменици во грчкиот: акад. *Ištar* : гр. Ἴσθερ.Сепак нејзиното инсистирање дека од сумерското *gu* е гр. βούς нам ни се чини пресилно.

²⁵ H. Frisk, *GEW*, 793; A. Valde-J.Pokorny, *Ver.W.d.idg. S.*,I,472 ; J. Pokorny, *IEW*,630;P. Chantraine, *DELG*,500-501; J.B. Hofmann, *EWdG*,134, на мислење е дека оваа грчка форма потекнува од и.-е. група *k'у-,т.е., од *k'урр-. Сепак ваквото негово мислење пради различните рефлексии на и.-е. групи *k'у- и *ку- кои во микенскиот грчки се одбележени со различити силабограми q-/=qq^u-/ за и.-е. *k'у- и k-/=k-/ за и.-е. *ку- може да се смета за несигурно.

²⁶ P. Persson, *Beiträge*, I 124ss;K. Brugmann, *Gr. Garmm*,51; H. Frisk, *GEW*,781; P. Chantraine, *DELG*,494-496; J.B. Hofmann, *EWdG*,132.

²⁷ H. Frisk, *GEW*,905; P. Chantraine, *DELG*,559; J.B. Hofmann, *EWdG*,258.

²⁸ J. Pokorny, *IEW*, 631; H. Frisk, *GEW*,767; A. Valde-J.Pokorny, *Ver.W.d.idg. S.*,I,447 ; J.B. Hofmann, *EWdG*,130.

²⁹ М.Будимир-Љ. Црепајац, *Из хеленске глотологије*,47.Види уште кај H. Frisk, *GEW*,639; J. Pokorny, *IEW*,1158.

положба упатуваат уште и овие грчки форми: κίσσα, ат. κίττα 'krankhaftes Gelust schwangerer Frauen' од и.-е. *k_uit-ja чии што радикал се доведува во врска со ст.инд.*kvetah, литв. kvieciu, kviesti, ст.прус. quoitit за кого некои претполагаат дека се изводи од нултиот степен од и.-е. корен *k_uoi-'wollen', сп. κοῖται γυναικῶν ἐπιθυμίαι. Но кога е во прашање грчката форма κοῖται γυναικῶν ἐπιθυμίαι³⁰ по наше мислење се наметнува и едно сосема поинакво етимолошко решение. Имено, ако се има предвид фактот дека полувокалот -*_u+i- се јавува како дифтонг -oi-, сп. гр. ἐ-οι-κ-ώ-ς од и.-е. *_ue-_ui-k-_uo-, (види Н. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, стр. 94), тогаш спомнатата грчка форма κοῖται γυναικῶν ἐπιθυμίαι не е ништо друго ами едно секундарно образование на -οι- од и.-е. корен *k_uit-. Кон овие грчки форми спаѓаат уште и гр. κομψός 'накитен, красен, убав' од и.-е. *k_uonq_u-s-o-s : литв. švanķus³¹, односно гр. κοάξ од и.-е. *k_uak-³², како и и.-е. *k_ueH₁/*k_ueH₁-: гр. κῆκος од и.-е. *k_uku- и др³³, за разлика од интервокалната позиција во која се јавуваат грчките геминати -кк- за и.-е. *k'ṽ,*k_u, сп. ἔκκος од и.-е. *ek'ṽo-, γλυκκόν од *d_lk-_uo-³⁴,

Ваквото мислење за положбата на и.-е. групи / *g_u:*g'ṽ;*g'h_u: *gh_u: *k'ṽ:*k_u / во грчкиот јазик па и пошироко владееше се до неодамна до појавата на микенскиот грчки дијалект познат од натписите на глинениите плочки пишувани со линеарното Б писмо³⁵. Ако се има предвид фактот дека во микенскиот грчки дијалект сосема јасно се разликуваат трите реда на и.-е. гутурали: палатали, велари и лабиовелари, тогаш горе спомнатото едначење за палаталните и веларните групи *g_u и *g'ṽ;*g'h_u и *gh_u: *k'ṽ и *k_u може да има смисол само за групата звучни гутурал +_u, т.е. за *g_u и *g'ṽ.

³⁰ Н. Frisk, *GEW*, 859; P. Chantraine, *DELG*, 535; М. Будимир-Љ. Црепајац, *Из хеленске глотологије*, 48; А. Valde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg. S.*, I, 451, 475.

³¹ А. Valde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg. S.*, 471; J. B. Hofmann, *EWdG*, 173.

³² J. B. Hofmann, *EWdG*, 150; J. Pokorny, *IEW*, 627; А. Valde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg. S.*, 468, сп. κόκκου κόκκυξ Κοκύγιον kaj Н. Frisk, *GEW*, 896, но и κοθαρός καθαρός.

³³ Michael Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 75.

³⁴ J. Pokorny, *IEW*, 222; K. Brugmann, *Gr. Gramm.* 66.

³⁵ *Docs.*², 81s; M. Lejeune, *Phonétique*, 83; *MGV* I.; E. Vilborg, *Grammar*, 42ss.; L. R. Palmer, *Interpretation*, 41.

А дека тезата за едначењето на групата звучни гутурални +и, *g_и и *g'и е постара од микенската традиција М. Lejeune³⁶ и V. Georgiev³⁷ заклучуваат врз основа на нивните рефлексии кои во микенскиот грчки дијалект по својата ортографија се идентични со микенскиот лабиовеларен ред qV-(=*q^uV-), (V= a, e, i, o). Сепак, за пложбата на групата *g_и во микенскиот грчки дијалект V. Georgiev³⁸ смета дека и тука можат да се најдат примери. Според него на тоа укажува микенската форма *pe-ra3-
qo* / *Perr-aiq^uoi* / : гр. Περρ-αίβοί за кого смета дека е едно образование од и.-е. *peri-aiǵ-uo-, сп. κατ-αίγίζω 'брзам удољу, дољу'.

М. Lejeune³⁹ и V. Georgiev⁴⁰ но и други микенолози се на мислење дека во микенскиот грчки нема разлики во предавањето на и.-е. групи *g_и и *g'и, толкувајќи го тоа едначење дека е резултат на процесот на "превентивната дисимилација" или пак на "законот за унификација на различитите корени". Сепак вака поставените нивни тези во поново време се збогатени со нови етимолошки сознанија кои ги донесуваат М. Будимир и Љ. Црепајац. Имено, тие врз основа на Хесихевата глоса ἄβα· τρόχος претполагаат дека лабијалниот рефлекс -β- во ἄβα е резултат од и.-е. група *-g'и- и дека оваа грчка форма произлегува од гр. ἄγω и ἄξων⁴¹.

Меутоа и покрај сето горе кажаното, гледано од фонетската страна на грчката историска граматика, останува нејасно, зошто во грчкиот јазик се јавуваат одредени отстапувања кога се во прашање рефлексите на и.-е. групи *g_и и *g'и. Имено покрај веќе спомнатиот лабијален рефлекс за β за и.-е. *g_и и *g'и, сепак во грчкиот јазик соочени сме и со фактот дека оваа група е застапена со фонемата ζ- од и.-е. *g_и, сп. πεφυζότες (part. perf.),

³⁶ М. Lejeune, *Phonétique*, 81-83.

³⁷ V. Georgiev, *Etudes Myc.*, 51s.; V. Georgiev, *Introduction*, 52ss.

³⁸ V. Georgiev, *Introduction*, 157.

³⁹ М. Lejeune, *Phonétique*, 84.

⁴⁰ V. Georgiev, *Introduction*, 157.

⁴¹ М. Будимир-Љ. Црепајац, *Из хеленске глотологије*, 43, 59; Вториот нивен пример се однесува на грчката форма ἄβλος 'благо' за која претполагаат дека е едно образување од префиксалниот вокал ὀ-, а во вториот елемент -λβο-, на мислење се дека станува збор за нултиот степен *-lg'-uo- од и.-е. корен *leg'- 'собирам, бројам'.

наспроти, атичкото *πεφρυγότες*. Н. Rix⁴² претполага дека гр. фонема ζ во *πεφρυγότες* потекнува од и.-е. група **g_u-*, т.е. од и.-е. ***b^he-b^hug-_uo-tes > *pe-p^hug-_uo-tes > *pe-p^hug-_io-tes > гр. πεφρυγότες* отфрлајќи ја така тезата дека станува збор за гр. форма **φύζω* од **b^hug-jō*.

На можната положба на и.-е. група **g'h_u > *g'g'u' > *g'j > **gj-* > микенско *z-(= *kj-)* укжавме и ние преку анализата на микенското лично име *ze-ro / Gjēr-ōn /*: гр. Ζήρ-ων,⁴³ сп. Ζήρ-ι/υνθος, наспроти микенското *qe-ro / Q_Q^{uh}ēr-ōn/*: гр. Θήρ-ων, толкувајќи го тоа како резултат на фонолошката опозиција. Со други зборови, спротивностите кои се јавуваат во вид на фонемите *z-* од **gj-* < **g'u'* од и.-е. **g'h_u* во гр. Ζήρ-ων и микенско *q-(= *g^{uh})* во *qe-ro / G^{uh}ēr-ōn/*: Θήρ-ων наспроти и.-е. **g_u- > *g_i-*, во *πεφρυγότες* покажуваат дека и.-е. **g_u* и **g'h_u* сеуште ја немаат изгубено својот гутурална природа, а дури подоцна кога доаѓа до губитокот на една од нестабилните компоненти палаталната или лабијалната се вршило нивното упростување. За нестабилната положба на полувокалот *-u-* во меѓусонантната положба со негова тенденција кон премин од *-u-* во микенскиот и грчкиот вокал *ι* посочува и М. Д. Петрушевски⁴⁴ преку анализа на микенската форма *e-re-u-ti-ja / Eleuthia /*: гр. Ἐλεούθια < Ἐλεύθια. За палатализација на полувокалот **-u-* после палаталот **k'* со тенденција на премин во **-j- > -i-*, упатува и ерменската форма *eš* 'магаре' чии што *š* се смета дека потекнува од **-cj-* < **-cu-* од и.-е. **-k'u-*⁴⁵ и како таков стои во директна врска со и.-е. **ek'u-* 'коњ'. Според тоа кога е во прашање грчката форма *κατ-αγίζω* за која V. Georgiev претполага дека се јавува во како *-αίβο-* во *Περρ-αίβοί*, гледано од аспектот на горе наведените фонолошки опозиции **-g_u- > *-g_i-*, (cf., *κατ-αγίζω*) и **g_u- > q^u-*, (cf., *Περρ-αίβοί*)

⁴² *Hist. Gr. Gramm*, 221, 235.

⁴³ F. Preisigke, *Namenbuch*, 118. Сп. уште *Θηρίων* : *Ζηρίων*, одн., *Θηρ-ίπλος* : *Σηρ-ίπλος* кај K. Brugmann, *Gr. Gramm.*, 124. За губитокот на полувокалот *-u-* = гр. *-υ-* зад фонемата ζ- во гр. јазик, виси кај E. P. Hamp, *CP* (1953), 243 кој во кипарската форма ζάν претполага дека е од **ζFαov*.

⁴⁴ M.D. Petruševski, La désinence *-σι* du locatif-datif pluriel et le 'syncretisme' des cas grec, *Mélange Hélieniques offerts à Georges Daux*, 311.

⁴⁵ Ch. de Kambecterie, *Armenica I-VII, Etudes lexical*, BSL LXXIII (1978), 245-285. За палатализацијата на и.-е. **k'u-*, **g'h_u-* види кај V. Georgiev, *Introduction*, 55-56.

како едно од можните решенија ја посочуваме познатата словенска алтернација **ku-* : **ki-*, сп. ст.слов. *kvas* : *kisiti*. За односот на **keu-*/**kei-* и **ku-*/**ki-* во грчкиот јазик види кај Michael Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 117s.

Но кога се во прашање микенските рефлексии на палаталните гутурали *+u*, */*g'hu, *k'u*, наспроти на веларните *+u*, */*ghu, *ku* спомнатиот критериум за нивната еднаквост гледано од аспектот на грчката припадност на *centum*ската јазична заедница никако не може да се примени. Се што од анализата на микенскиот јазичен материјал може да се заклучи се сведува на тоа дека микенските рефлексии на палаталните гутурали *+u*, */*g'hu, *k'u* по својата природа останале одвоени од групата чисти велари *+u*, */*ghu, *ku*.

На тој заклучок упатува условно кажано микенската лабиовеларна ортографија *q-* за и.-е. **g'hu-* и **k'u-*. При тоа за микенското *q-* кое потекнува од и.-е. **g'hu-* предложени се следниве две транскрипции: Според едни, станува збор за лабиовеларниот ред $q^{uh} >$ микенско *q-* ($= q^{uh}$), додека другите се на мислење дека станува збор за веларен аспириран гутурал *+u*, т.е. **ghu >* микенско *q-* ($= qhu-$). Па оттука во микенските прирачници ја среќаваме следнава транскрипција за и.-е. **g'hu-*, q^{uh} или **qhu* сп., и.-е. **g'huēr* 'звер', *qe-ra-jo* / $Q^{uh}ēraios$ или $Qhuēraios$ /: гр. Θραῖος (KN Vc 5523, V 482); *qe-ri* / $Q^{uh}ēris$ или $Qhuēris$ /: гр. Θῆρις (KN Df 1360); *qe-ri-jo* / $Q^{uh}ēriōn$ или $Qhuēriōn$ /: гр. Θηρίων (KN Ag 1654); *qe-ra-si-ja* / $Q^{uh}ērasiai$ или $Qhuērasiai$ /: гр. Θρασίαι, (Fr 1, 13), (cf. πότνια θήρων)⁴⁶, *qe-re-me-ne-u* / $Q^{uh}ērmeneus$ или $Qhuērmeneus$ /: гр. Θερμενεύς (PY Jn 845). Сепак ако се има предвид фактот дека многу рано можеби уште во предмикенската епоха е извршен преминот на и.-е. група **ghu-*, по исчезнувањето на полувокалот -у- во $*g^h > *k^h$, (сп. *te-tu-ko-wo-ha/iētuk^hwo^ha* /: гр. τετυχώς од и.-е. $*d^h eug^h-u$)⁴⁷, тогаш последното решение за положбата на и.-е. **g'hu-* како **qhu-* во микенскиот грчки дијалект нам ни се чини најмалку оправдано.

⁴⁶ Docs.², 399-548; MGVI, 206.

⁴⁷ Docs.², s.v.

За разлика од горе изнесените колебања кога станува збор за застапеноста на и.-е. група *g'h_u-> микенско q-(= *q^h- или *qh_u-), меѓу микенолозите за положбата на и.-е. група *k'ṽ- провладува еден општ став дека станува збор за една лабиовеларна гемината *qq^h која во микенскиот грчки е запазена со силабограмот q-(= *qq^h-). Сепак се допушта оваа лабиовеларна гемината *qq^h- која потекнува од и.-е. *k'ṽ- да се јави во вид на лабовеларен ред q^h само под услов ако се наоѓа во почетната позиција, (cf., *qi-ta-ro* / *Q^hitaros* /: гр. Τίταρος од и.-е. *k'ṽeit-/*k'ṽit-). Зато во микенските анализи за и.-е. *k'ṽ- се среќаваме со следниве транслитерации : q-(=*qq^h-), сп. *i-qa* / *^hiqq^hos* /: гр. ἴππος ; *i-qi-ja* / *^hIqq^hias* /: гр. Ἴππίας ; *i-qa-ro* / *^hIqq^halos* /: гр. Ἴππalos и др. Сите овие форми се изведени од и.-е. корен *ek'ṽo- 'коњ'⁴⁸. Освен тоа и.-е. група *k'ṽ- од и.-е. корен *ek'ṽo- 'коњ' се претполага дека се јавува и како една лабијална гемината -pp- ако стои пред лабиовеларот g^h > мик. q-, што се должи на процесот на дисимилацијата, (cf., *i-po-po-qa-i* / *^hippo-p^horg^hoi^hi* / (dat.pl.): гр. ἴππο-φόρβος од и.-е. *ek'ṽo-b^horg^hos⁴⁹). Сепак има микенолози кои се на мислење дека и.-е. група *k'ṽ- може да се јави и во вид на еден монофонематски комплекс -*kwo- > мик. -ku-wo-, сп., *e-pi i-ku-wo-i-pi* / *epi ^hik'ṽoip^hi* / (instr. dual): гр.*ἐπι ἴπποφι⁵⁰, додека во контакт со полувокалт -i-, таа е предадена со микенската z- серија силабограми, (cf. *i-za-a-to-mo-i^hiqq^hia-art^hmoi^hi* / (dat.pl.): *ικκ^wιαρθμοι^hi * ἴζα- < *^hiqq^hia-, или *i-za->^hitsa-/⁵¹*, cf., *i-za-re* : гр. *ἴκκ^wιάρης⁵².

Во анадолските јазици и.-е. група безвучен палатал + ṽ, т.е., *k'ṽ- е застапена во вид на сибилант s- со призвукот на лабијализацијата -ṽ(w)-/-

⁴⁸ Docs.², 548.

⁴⁹ Docs.², 548; L. R. Palmer, *Gr. Gramm.*, 41, смета дека во мик. форма *i-po-po-qa-i^hippo-b^horg^hoi^hi*/ од гр. ἴππο-φόρβος дека станува збор или за регресивна дисимилација -*kw-g^w- > -pp-g^w-.

⁵⁰ L. R. Palmer, *Interpretation*, 43s., 422.

⁵¹ H. Mühlestein, *MH* 12,(1955),127; *Docs*², 439, 549, *Docs.*, 215, 395. Идентификацијата е на H. Mühlestein, *MH* 12(1955),124; M. Lejeune, *Mémoires* II,113; L. R. Palmer, *Interpretation*, 229, 423 *ικκ^wιαρθμοι^hi A. Heubeck, *IF* 63(1958), 130 *ικκ^wιαρθμοι^hi додека во *Glotta* 39, * ἴζα- < *^hiqq^hia-, а во *Coll. Mys.*, 240 претполага дека *^hiqq^hia-> *i-za->^hitsa-/*, всушност станува збор за африката.

⁵² H. Mühlestein, *MH* 12,(1955),127

b-, односно како **s(u)w-/-*sb-*⁵³, сп., и.-е. **ek'uo-* 'коњ' : ст.инд. *asva*, лув. *a-su-va*, лик. εσβη и -ασβο- во Как-ασβος, тох. Б *yakwe*. Со други зборови, ако се вратиме кон оние теории кои сметаат дека јазиците од анадолскиот јазичен супстрт учествувале во формирањето на предгрчкиот и грчкиот јазик, тогаш ликијските форми на -ισβα/-ισπα, односно, -εσβη и -ασβο- од и.-е. корен **ek'uo-* 'коњ', наспроти микенската форма *a-ri-qa / Ari-sq^uas /*: гр. Ἄρ-ισβας, -ισβας од и.-е. **ek'ū-ŋt-* недвосмислено покажуваат дека во микенскиот силабограм *q-* се крие фонетска вредност *-sq^u-* за и.-е. **k'ū-*. Значењето на Ἄρ-ισβας А. Heubeck⁵⁴ смета дека е синонимно со гр. εὔ-ιππος, додека А. Гиндин⁵⁵ држи дека микенскиот етникон *a-ri-qa / Ari-sq^uas /*: гр. Ἄρ-ισβας е добиен по името на местото Ἄρ-ισβη и истиот го доведува во врска со хетитското божество *Ara* и лик. -ισβα- 'коњ', односно дека Ἄρ-ισβη 'коњ на богот *Ara*' по аналогија на ликијската форма Μασνας-ισβας 'коњ на Маснас'. Од овој и.-е. корен и.-е. **ek'uo-*, Н. Mühlestein⁵⁶, смета дека се микенските форми *e-qe-o* (PY Aq 64), односно, *e-qe-a-o* (KN V 56).

Од горе изнесените анализи и примери произлегува дека и.-е. група **k'ū* во микенските документи е застапена:

во почетна позиција

и.-е. група **k'ū* > микенско *q-(=qq^u-)*, cf., *qi-ta-ro / Q^uitaros /*: гр. *Τίταρος; Τίταρος, *qa-ti-ja/K^uantias/*: гр. Παντίας и др.

во интервокална позиција:

и.-е. група **k'ū* > *qq^u* > мик. *q-*, cf., *i-qo^hiqq^uos/*: гр. ἴππος од и.-е. **ek'uo-*; *mo-ro-qa/moiro-qq^uas/*: гр. *μοιροπлас и.-е. група **k'ua-*.

⁵³ А. Heubeck, *Kleinasiatishes, Die Sprache*, VII (1962), 84-88.

⁵⁴ А. Heubeck, *op. cit.*, 84-88.

⁵⁵ А. Гиндин, *Язык древнейшего населения юга Балканского полуострова*, Москва 1967.

⁵⁶ Н. Mühlestein, *MH* 12, (1955), 127.

-pp-, > МИК. pp-, (cf., i-ro-ro-qa-i / ^hippro-p^horq^uoi^hi / (dat.pl.): гр. ἵππο-φόρβος од и.-е. *ek'yo-b^horg^uos)

*kwo-> МИК. -ku-wo-, (cf., e-pi i-ku-wo-i-pi / epi ^hik'yoip^hi / (instr. dual): гр.*ἐπι ἵπποφι ^hik'yoι од и.-е. *ek'yo- како алтернативна варијанта за пишување за **i-qa-pi.

-sq^u- > МИК. -q-, (cf., a-ri-qa / Ari-sq^uas /: гр. Ἄρ-ἰσβας, -ἰσβας од и.-е. *ek'yo-);

-k'k' > МИК. z-, (cf., qa-zo/pok'k'oi/ : гр. πόκοι од и.е. *pek'yo-) ⁵⁷.

J. Chadwick⁵⁸ претполага дека и.-е. радикал *k'ya- 'поседувам, имам' > МИК. q- (= *qq^u-) е запазен во микенската титула to-ro-qa / moiro-qq^uas /: гр. *μοιρο-πλας⁵⁹. Овој ист и.-е. корен *k'ya- 'поседувам, имам', повеќето микенолози претполага дека е запазен во микенските натписи.

qa-da-ro/K^uandaros/: гр. Πάνδαρος (KN V 831), [Docs² 576, Docs., 422; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 53; O. Landau, *MGPN*, 98, 157; *MGV I*, 232].

qa-da-so/K^uandaisos/ : гр. *Πάν-δαῖσος (KN Db1297), [Docs² 576, Docs., 422; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 53; O. Landau, *MGPN*, 98, 184, 216, 265; *MGV I*, 232].

qa-da-wa-so (MY Oe 130), [Docs² 576].

qa-di-ja/K^uandias/: гр. *Παν-διας (KN C 911), [Docs² 576, V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 53; O. Landau, *MGPN*, 98, 157].

qa-i-po/K^ua^hi-phōn/: гр. *Παλι-φων (KN Dg1101), [Docs² 579, V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 53; O. Landau, *MGPN*, 98, 157].

qa-ko-jo (gen.m.r.) (PY Vn 1191); [Docs² 579; V. Georgiev, *Suppl. s.v.*, *Ét. Mys.*, 58, во врска со *Παν-φᾶς, Πάμ-φαῖος O. Landau, *MGPN*, 99].

qa-me-si-jo/K^uamesios/ : гр. *Παμέσιος, cf., гр. Πάμισος (KN As 1516), но и варијанта на пишување qa-mi-si-jo/K^uamisos/: гр. Παμίσιος cf., гр. Πάμισος (KN Sc135). [Docs² 576, Docs., 422; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 53. Но во *Introduction*, 182, qa-mi-si-jo/K^wamisos/: гр. *Παμίσιος го изведува од Πάμισος, односно, од еден и.-е. корен *(s)k^wam-, cf., lat. *squama*; O. Landau, *MGPN*, 98, 161; *MGV I*, 232].

qa-mi-ja/K^uamiai/: гр. *Παμιαῖ (KN Ak613, -587, Lc 543, Le 641) qa-mi-jo/Kuamios/: гр. *Παμιος (KN E 749, Og 833). [Docs² 576, Docs., 146, 214; Повеќето

⁵⁷ Идентификацијата е од L. R. Palmer, *Interpretation*,

⁵⁸ Docs². 562; *MGV I*, 234.

истражувачи се на мислење дека станува збор за етници од м., или п. одн., ф. род од топонимот *qa-mo*. Сп., М. Lejeune, *Mémoires*, I, 306; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 54 in *Atti Roma*, 371 in *Acta Mys.*, II, 376; M. D. Petruševski, *ŽA* 18(1968), 112; L. R. Palmer, *Interpretation*, 441.]

qa-mo/K^uamon/: гр. *Πάμμον (KN Da 1317, Db 1099,-1263, Dg 1316,-1318, Dn 5559, Dv 5278,-5297, Ga 417, Pp 497, Xd 148); *Docs*² 576; L. R. Palmer, *Interpretation*, 441; C. Milani, *Aevum* 32(1958), 118 овој микенски топоним го доведува во врска со гр. Φάμος; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 55 in *Atti Roma*, 371 in *Lexique* со гр. *Πάμμον во врска со гр. πᾶμα; M. D. Petruševski, *ŽA* 18(1968) 112 во врска со гр. Πάνον, cf. Πάννονα кај Ptol. III, 15,7).]

u-qa-mo : гр. *Εὐ-πάμων (KN Mc 4454), [*Docs*² 589 ; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 58 in *Suppl. s.v.*, s.v.].

qa-na [(KN V 5538), [V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 53 со гр. Παν-άρης, или Παν-άκρης, Παν-αίσχης и др., cf., O. Landau, *MGN*, 98].

qa-no- [(KN X 1642), [V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 53 со гр. Παννώ].

qa-nu-wa-so / K^uanuwasos / : гр. Πανύασος (KN As 1516) е лично име, сп. ја формата на пишување за топонимот *qa-nwa-so* (KN D1 943).

qa-qa-ro (KN As604), [V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 53, 57 со гр. Πάγ-καλος, cf., O. Landau, *MGN*, 99, 157, 194, 270 * Πάν-φαλος]

qa-sa-ko (KN C 912, Dd 1283), [*Docs*² 576; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 53 Πασάκων; O. Landau, *MGN*, 99 Ψάκων.].

qa-sa-re-o (PY Sa 755), [*Docs*² 576; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 58 Κ^wασ-άρης > *Πασ-άρης, cf. Πασ-αρίστη; O. Landau, *MGN*, 100; A. Heubeck, *Minos* 6 (1958), 57 Ψαλλεύς; E. Risch, *Tractata Mys.*, 292.].

qa-si-da-ro (KN Db 1110, Dv 1490), [*Docs*² 576; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 53, *Πασί-δαρος, cf., Πάν-δαρος; O. Landau, *MGN*, 100, 157, *Πανσί-δαρος.]

qa-ti-ja/K^uantias/: гр. Παντίας (KN As 1519), [*Docs*² 576; V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 53,].

⁵⁹ *Docs*². 562; *MGV* I, 234.

a-no-qa-si-ja (PY Ea 805),[*Docs*² 531; За оваа микенска форма предложени се повеќе различни етимолошки толкувања и тоа: V. Georgiev, *Ét. Mys.*, 58 in *Suppl. s.v.*, *ἄμνοπασα.].

e-qa-na-qe[(PY Ua 158),[*Docs*² 544; L. R. Palmer, *Interpretation*, 417 во врска со и.-е. корен **k'wa*- “поседувам, имам” и предлага *e-qa-na / enkwana /*: гр. ἐν-κίανα.].

Од и.-е. корен **k'uit-Haro-*, односно, **k'uit-ako-* ‘светлам, блистам, бел сум’⁶⁰, во микенскиот грчки се изведени личните имиња: *qi-ta-ro / Q^hitaros /*: гр.*Πίταρος: Τίταρος⁶¹; *qe-ta-ko / Q^he/itakos /*: гр. *Πε/ιτακός: Τιτακός.

Меѓутоа, кога станува збор за грчката форма σῖτος ‘жито, пшеница’, за која се уште немаме сигурна етимологија, обидите оваа грчка форма да се смета дека претставува едно *s*- мобиле од и.-е.**s-k'uito-* наидува на сериозни потешкотии кога е во прашање микенскиот грчки. Имено наместо очекуваната микенска форма ***q^hi-to* од и.-е.**(s)-k'uito-*⁶², истата во микенскиот грчки е запазена во формата *si-to / sitos /*: гр. σῖτος, сп. уште *si-to-po-ti-ni-ja / sitōn potniai* или *Sitōi-potniai /* од гр. σῖτος и πότνια, односно, *a-si-to-po-qa / a-sito-poq^hos /* од гр. σῖτος и πέσσω ‘печам’ и *a-to-po-qa / arto- poq^hos/*: гр. ἄρτοκόπος ‘пекар’ < **arto- poq^ho-* од ἄρτος и πέσσω и порај сите обиди тешко може да се смета дека претставува една изведеница од предгрчкиот субстрат.

Во микенскиот грчки со силабограмот *kV-*, (*V = a, e, i, o, u*) предадени се и.-е. гутурали **ghu-*, **ku-*.

од и.-е. **d^heug^h-uo-*⁶³, *te-tu-ko-wo-ha / tetukhwo-ha /* : гр. *τετυχῶς (part.perf.nom.pl.n);

од и.-е. **kuHar-*⁶⁴, *ka-pi-ni-ja / kapnias /*: гр. καπνίας : καπνός;

⁶⁰ J. Pokorny, *IEW*, 629; Lj. Срепајас, *Tractata Mys.*, 85-90.

⁶¹ *Docs.*², 533, 577, 582; V. Georgev, *Introduction*, 161; O. Landau, *MGPN*, 117; J. Pokorny, *IEW*, 629.

⁶² М.Будимир-Љ. Црепајас, *Из хеленске глотологије*, 42 и таму наведената литература за етимологијата на гр. збор σῖτος.

⁶³ *Docs.*², 585; P. Chantraine, *DELG*, 1111.

⁶⁴ *Docs.*², 585; J. Pokorny, *IEW*, 596.

од и.-е. **kuṛp*⁶⁵, *ka-ra-ri-jo* / *Karpaliōn* / : гр. Καρπαλίων . Од и.-е. корен **kuṛp*- некои претполагаат дека се изведени и овие микенски лични имиња *ko-pi* / *Kolpis* /: гр. *Κολπης; *ko-pi-na* / *Kolpina* /: гр. *Κολπινα иако за микенските форми *ko-pi* и *ko-pi-na* можат да се најдат и други решенија⁶⁶.

За и.-е. **dl̥ko*-‘сладок’ за кого J. Chadwick⁶⁷ смета дека во микенскиот грчки се јавува во формата *de-re-u-ko* / *dleukos* /: гр. δλεῦκος : γλεῦκος на мислење сме дека силабограмот -**ko*- потекнува од групата велар +*u*, т.е., -**ko*- е од -**kuo*-, односно дека микенската форма *de-re-u-ko* / *dleukos* /: гр. δλεῦκος : γλεῦκος потекнува од и.-е. **dl̥kuo*-. Тоа е една од можностите која сама по себе се наметнува сооглед на геминатите -*kk*- за кои се претполага дека се добиени од -**ku*-, сп. гр. γλῦκκα: γλῦκκυτης и γλυκκόν: γλῦκυ Hes., односно со проширувањето на -**ui*- како во лат. форма *dulcis* од и.-е. **dl̥k- ui-s*⁶⁸.

Со други зборови, ако се сака да се докаже дека рефлексот на и.-е. **ghu*- и **k'u*- е само идентичен со лабиовеларниот ред **g^u*, **g^{uh}*, **k^u* > мик. *q*- (= **k^u*-), сп. *qo-u-ko-ro* / *q^uou-koloi* /: гр. βου-κολοί од и.-е. **g^uou-k^uolo*-; *qo-u-qo-ta* / *q^uou- q^uōtas* /: гр. βου-βώτας; *ke-ni-qe-te-we/kher-niq^utewi*/(dat.sing.): **χερ-νιπτεῦς*: *χερ-νίπτομαι*, -νιπτεῦς и -νίπτομαι од и.-е. **niq^u*-; *da-i-qo-ta/Dai-q^{uh}ontas*/: гр. Δηιφόντης, -φόντης од и.-е. **g^{uh}onta*-; *a-qi-ti-ta/Aq^{uh}t^hitas* /: гр. * ἄφθιτας, ἄφθιτος, -φθιτος од и.-е. **q-g^{uh}p*-; *qe-to-ro-po-pi/q^uetro-popp^hi*/(instr.pl.) од **k^uetro-pod-p^hi*: гр. τετροπόδ-φι од и.-е. **k^uetr*-; *qe-ro-me-no /q^uelomenos*/: гр. πέλομαι од и.-е. **k^uel*-; *to-ro-qe-jo-me-no /troq^ueiomenos* /: гр. τροπειόμενος, сп. *to-ro-qo/troq^uon*/: гр. τρόπος од и.-е. **troq^uo*-; *ai-ti-jo-qo /Aithioq^us*/: гр. Αἰθίοψ, потоа, *po-ki-ro-qo/Poikiloq^us*/: гр. Ποικίλωψ, -ωψ од и.-е. **e/oq^u-s* и др., тогаш мора да се заклучи дека ваквата состојба во микенскиот грчки секако е последица од предмикенската епоха⁶⁹.

⁶⁵ *Docs.*², 504, 550; J. Pokorny, *IEW*, 631.

⁶⁶ Lj. Срепаяс, *Tractata Mys.*, 85-90; M. D. Petruševski, *ko-pi-na*, *ŽA* XI(1962), 318.

⁶⁷ *Docs.*², 539.

⁶⁸ A. Valde-J. Pokorny, *Ver. W.d.idg.S.*, 816 ;K. Brugmann, *Gr. Gramm.*, 215.

⁶⁹ Сите примери превземени се од *Docs.*², 81, 537, 576, 587 ; M. Lejeune, *Memoires* I, 286-317 in M. Lejeune, *SMEA* 20 (1979), 53-68; E. Risch, *Tractata Mys.*, 296.

Од горе изнесеното произлегува, ако во уште во предмикенскиот развиток на грчкиот јазик била воспоставена таква дистинкција помеѓу палаталните **g'hu*, **k'u*- и веларните гутурали **ghu*, **ku*-, наспроти лабиовеларниот ред, тогаш мора да се заклучи: дека кај веларните гутурали **ghu*, **ku*- поради многу раниот губиток на полувокалот -u- во меѓусонантната положба е дојдено до трансформација на спомнатиот гутурални ред во чист веларен ред **kh*- и **k*-, а запазен во микенскиот грчки во веларниот силабограм *k*- (= **kh*-, **k*-), (сп. *te-tu-ko-wo-ha* / *tetukhwoha* / : гр. **τετυχώς* од и.-е. **dheugh-u*o-; *ka-pi-ni-ja* / *karnias* / : гр. *καπνίας*, *καπνός* од и.-е. **kuHar*-; *ka-pa-ri-jo* / *Karpaliōn* / : гр. *Καρπαλίων* од и.-е. **kurp*- и др.). Меѓутоа, тоа исто така покажува дека веларниот ред + u, во **ghu*- и **ku*- поради раниот губиток на полувокалот u никако не можел да биде асибилиран во лабиовеларниот ред **g^{uh}* и **k^u* како последна етапа на својот историски развиток, а што би се очекувало според некои теории сооглед на грчката припадност на centumската јазична заедница⁷⁰.

Сето тоа покажува дека развитокот на и.-е. **ku*- во грчкиот јазик како припадник на centumската група никако не се одвивал преку една посредна фаза **ku* кон лабиовеларниот ред **k^u*, т.е. дека развитокот на и.-е. **k'u* > **ku* > **k^u* кога станува збор за микенскиот грчки е просто една невозможност.

Според тоа, во поглед на изговорот на и.-е палатални групи **g'hu* и **k'u* недвосмислено преовладува мислењето дека тие се застапени во микенскиот грчки во вид на силабограмот *q*- со фонетската вредност **g^{uh}*, или **qhu* за и.-е. **g'hu*, односно, со *q*- (= *qq^u*) за и.-е. **k'u* и дека тој степен на нивниот развиток ја претставува онаа фаза која ќе предходи на нивните историски рефлекси во подоцнешниот грчки јазик. Со други зборови, каков и да бил изговорот на и.-е. палатални групи **g'hu* и **k'u* во микенската јазична заедница, мора да се заклучи дека дека тој во таа иста заедница се разликува од и.-е. веларни групи гутурал +u, т.е. **ghu* и **ku*.

⁷⁰ J. Kurilowicz, *L'Apophonie*, 358.

На тоа укажува и околноста дека и.-е. палатални групи $*g'h\underline{u}$ и $*k'u$ по губитокот на палаталната компонента пред сонантното \underline{u} во микенскиот грчки го имаат достигнато оној степен на асибилирани лабиовеларни геминати и тоа: и.-е. $*g'h\underline{u}$ - $> *ggh\underline{u}$ - $> *qq^{uh}$ $>$ микенско qV -, ($V=a, e, i, o$), односно, и.-е. $*k'u$ - $> *kk\underline{u}$ - $> *qq^u$ $>$ микенско qV -, ($V=a, e, i, o$), и целата оваа скица на нивниот развој само донекаде може да се поклопува со W. Diver⁷¹ и неговата теза за развојот на грчкиот консонантски систем.

Според тоа, ако претходната фаза во микенскиот силабограм q - за и.-е. $*k'u$ несомнено е $*qq^u$, тогаш таа морала да егзистира наредо со микенското q - ($= *qq^{uh}$) за и.-е. $*g'h\underline{u}$, (сп. $i-qo / ^hiqq^{uh}os /$: гр. ἴπλος од и.-е. $*ek'uo$ -, наспроти, $qe-ri-jo / QQ^{uh}eri\delta n /$: гр. Θρίων за и.-е. $*g'h\underline{u}\bar{e}r$ -).

Затоа секое изедначување на и.-е. палатални групи $*g'h\underline{u}$, $*k'u$ со лабивеларниот ред $*qq^{uh}$, $*qq^u$ $>$ миенско qV -, ($V= a, e, i, o$) не е ништо друго туку еден привид кој како таков ја укинува нивната разликата во историски развој. Всушност поклопување на и.-е. палатални групи $*g'h\underline{u}$, $*k'u$ со микенскиот лабивеларен ред заправо и нема, туку станува за едно **ортографско правило** на микенскиот грчки дијалект. Имено друга форма за предавање на спомнатите и.-е. палатални групи $*g'h\underline{u}$, $*k'u$ во микенскиот силабограм пшуван со Линеарното Б писмо заправо и нема.

Од изложениот јазичен материјал произлегуваат следниве заклучоци:

и.-е. $*g\underline{u}$ $>$ предмикенско $*q^u$ $>$ микенско qV -, ($q=*q^u$), ($V=o$), cf., $pe-ra3-qo / Perr-aiq^{uh}oi /$: гр. Περρ-αίβοί за кого смета дека е едно образование од и.-е. $*peri-aig-uo$ -.

и.-е. $*g\underline{u}$ - $>$ предмикенско $*q^u$ $>$ микенско qV -(?), ($-q=*q^u$ -) $>$ постмикенско $*gi$ - од $*g\underline{u}$ -, cf., и.-е. $*b^he-b^hug-uo-tes$ $>$ $*pe-p^hug-uo-tes$ $>$ $*pe-p^hug-i-o-tes$ гр. πεφύζοτες.

⁷¹ W. Diver, On the prehistory of Greek consonantism, *World* 1, (1958), 1-25.

и.-е. *g'h_u > предмикенско *q^{uh} > микенско qV, (q=*qq^{uh}), (V= a, e), cf. *qe-ro /QQ^{uh}ēr-rōn/*: гр. Θήρ-ων, < од и.-е. *g'h_uēr-, наспроти, микенското ze- во *ze-ro /Gīēr-rōn/*: гр. Ζήρ-ων од и.-е. *g'h_uēr-.

и.-е. *k'ū > предмикенско *k'k'ū > микенско qV- (q=*qq^u), (V= a, i, o,), cf., *i-qa /^hiqq^uos /*: гр. ἵππος; *i-qi-ja /^hIqq^uias /*: гр. Ἰππίας; *i-qa-ro /^hIqq^ualos /*: гр. Ἴππαλος и др., сите овие форми се изведени од и.-е. корен *ek'ūo- 'коњ', спореди уште, *mo-ro-qa/moiro-qq^uas/*: гр. *μοιρο-ππας, -ππας од и.-е. корен *k'ūa-, наспроти, микенското z- во *qa-zo/pok'ioi /*: гр. πόκοι од и.е. *pek'ūo-.

Индоевропските лабиовелари *g^u и *k^u во контакт со полувокалот -и-, т.е., *g^uū и *k^uū од кои во постмикенскиот грчки се формите ἐκατόμ-βη, -βη од и.-е. *g^uū-ā, cf., Βόσ-порос, Βοσ- од и.-е. *g^uū-os, односно, -ππ-/кк- во ὄππατα односно ὄκκον ὀφθαλμόν и.-е. *ok^uūn-, истите како такви не се документирани во микенскиот грчки дијалект.

ДОДАТОК I

И. - е. корен *kj-ou- и монофтонгизацијата на дифтонгот -ou->-ō- пред консонант

За грчката форма σῶτρον 'наплата (обрач) за тркало на коли/колца' запазена во грчките сложеники ἐπίσσωτρον 'наплата (обрач) за тркало на коли/колца' и ἐύσσωτρος 'со убави наплати за тркала на коли/колца', главно се претполага дека потекнува од еден и. - е. корен *kj-ōu-¹ и суфиксот -t(e)ro- карактеристичен кај глаголските основи со кои се искажува движење². Притоа, треба да се подвлече дека вака реконструираната форма *kj-ō-t(e)ro-, одн. и. е. корен *kj-ōu-t(e)ron е без свои сигурни паралели во однс на другите и.-е. јазици и како таква не претставува ништо друго до една изолирана форма која може да има смисла само за грчката јазична сфера³.

Еден од сериозните проблеми со кои се среќаваме при изведувањето на грчката форма σῶτρον, односно, ἐπίσσωτρον и ἐύσσωτρος од и. е. корен *kj-ōu-t(e)ro- настанува тогаш кога треба поблиску да се определи патот по кој е добиен долгиот вокал -ō- од дифтонгот -ōu- во σῶτρον.

Аргументите изнесени во прилог на една ваква теза, дека σῶτρον потекнува од *kj-ō-t(e)ro-, одн., и.-е. корен *kj-ōu-t(e)ron, валидни и денес поаѓаат од една претпоставка дека долгиот вокал на -ō- во σῶτρον е добиен по пат на редукција на полувокалот -u- од дифтонгот -ōu-, т. е., *σσω- во σῶτρον е од *σσωu- и за него како таков најчесто се посочува аналогијата со грчката форма τρῶμα 'рана, повреда', со τρω- од *τρωu⁴. Во поткрепа на таа теза се прибегнува и уште кон алтернацијата на долгиот вокал на -ω- во σῶτρον и τρῶμα со дифтонзите на -ου- односно, -αυ- во грчките форми σοῦμα и τραῦμα.

¹ За етимолошките толкувања на гр. форма σῶτρον види кај Н. Frisk, *GEW I*, str.542; P. Chantrine, *DELG*, 1085; J. Pokorny, *IEW*, 539; A. Walde-J.Pokorny, *Ver.W.d. idg. S.*, 363. Сепак, останува нејасно зошто J. B. Hofmann, *E.W. d. gr. S.*, 88 и E. Boisaque, *Dict. etym. d. lang.gr.*, str. 267, σῶτρον го изведуваат од некој си и. е. корен со лабиовеларен призвук *q^hj-ou- со нејасно значење иако двајцата упатуваат дека σῶτρον стои во врска со гр. σεῶω і σεῶμα < и. е. *kj-ey-~ во брзо движење, покренување на движење'. И. е. корен *kj-ou-, според досегашните согледувања се смета дека претставува една аблаутна степен на дифтонг -ey-/ou- од и. е. корен *kəi- : *kī-, сп. гр. κίω: lat. *ciō* κινῶμα и др.

² Сп. Н. Frisk, *GEW*, 542 и таму наведената лиература.

³ 3 Сп. J. Pokorny, *IEW*, 539; A. Walde-J.Pokorny, *Ver.W.d. idg. S.*, 363; Н. Frisk, *GEW I*, 542, за алтернацијата на суфиксите -*t(e)ro-/-*t(e)no-, се приведуваат примерите со лат. *i-ter* : ст. инд. *cyautna-*, одн. ав. *šyaοθna*.

⁴ F. Bechtel, *Lexicologus zu Homer*, 133; E. Schwyzler, *Gr. Gramm.*, 679 и таму наведената литература.

Меѓутоа, повикувањето на аналогијата со τρῶμα и τραῦμα за да се објаснат грчките форми σωτρον и σωδμα е само еден привид кој има за цел да ја отстрани разликата која се јавува по однос на нивното различито вокалско потекло. Имено, за дифтонгот -ou- во σωδμα се претполага дека е добиен по пат на контракција на вокалите -ε-ο- или -ο-ο-, т. е., σωδμα е од *σοφε-ο-μα или *σοφο-ο-μα < и. е. *kj-ou-e/o-o⁵-, наспроти нејасното потекло на дифтонгот -αυ- во τραῦμα за кој во поново време има обиди да се докаже дека истиот потекнува од -Hau-, т. е. τραῦμα е од *tr-Hau⁶-.

Со оглед на тоа што и. - е. корен *kj-ōu-t(e)ron не е запазен во етимолошките прирачници на индо-европските јазици, (cf. J. Pokorny, *IEW*, стр. 538-539) како и фактот дека вака предложените етимолошки комбинации не се во согласност со грчката вокалска система, за да се расветли овој проблем во таа насока, на мислење сме дека треба да се земат предвид најновите лингвистички согледувања што се искажани во поново време по однос на именската флексија на одделните и. - е. јазици кои во себе го содржат дифтонг -ou-⁷.

Имено, во именската флексија на и. - е. јазици кои по својата природа го содржат дифтонгот -ou-, ако тој се најде во позиција пред консонант доаѓа до негова монофтонгизација во вид на еден долг вокал на -ō-, т. е., *C-ou-C > *C-ō-C, (сп. на пр. дор. ном. синг. βῶς од *g^uō-s од и. е. *g^uou-s; лат. bōs; акуз. синг. βῶν од *g^uō-m од и. е. *g^uou-m; ст. инд. gām; акуз. пл. βῶς од *g^uōns од и. е. *g^uou-(n)s), за разлика од интервокалната позиција во која дифтонгот -ou- останува запазен, т. е., *C-ou-V-C > *C-ou-VC, (V= a, e, i, o), (сп. ген. синг. βόφος од и. е. *g^uou-os; ст. инд. gauh; лат. bovis и др.)⁸, (cf., види уште и кариското κῶς: πρόβατον со -ω- од дифтонгот -ou- од и. - е. *kouš,

⁵ Сп. H. Frisk, *op. cit.*, s.v. σέω, P. Chantrine, *DELG*, 997.

⁶ J. B. Hofmann, *E. W. d. gr. S.*, 368.

⁷ За најновите лингвистички согледувања по однос на именската флексија на одделните и.е. јазици кои во себе го содржат дифтонгот -ou- види кај V. Georgiev "Die Herkunft der ide. Diphthongstämme und der Eigentümlichkeiten ihrer Kasusformen", *Die Sprache* XIX,2 (1973), стр. 148-147; J. Schindler, "Bemerkung zur Herkunft der idg. Diphthongstämme und zu den Eigentümlichkeiten ihrer Kasusformen", *Die Sprache* XIX,2 (1973), стр. 148-157; O. Szemerényi, *Einführung in die vergleichenden Sprachwissenschaften*, Darmstadt 1970, стр. 179. Спореди го и рускиот превод на истата книга О. Семерени, *Введение в сравнительное языкознание*, Москва, 1980, стр. 73, 193.

⁸ За именската флексија на гр. форми βῶς и βῶς види кај P. Chantrine, *Morphologie historique du grec*, 97-98; E. Schwyzer, *Gr. Gramm.*, 346, 577; H. Rix, *Hist. Gramm. dGr.*, 147; V. Georgiev, *op. cit.*, 140-147; O. Szemerényi, *op. cit.*, 179. Сп. уште кај H. Frisk, *GEW*, 260; H. A. Van Herwerden, *Lexicon graecorum, suppletorium et dialecticum*, 287 и 296. За монофтонгизацијата во грчкиот јазик види кај E. Schwyzer, *Gr. Gramm.*, стр. 191; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 48, 51 ss. Додека за процесот на монофтонгизацијата на дифтонгот -ou- во еден долг вокал на -ō- во позиција пред консонант, т. е., *C-ou-C > *C-ō-C како и за неговата интервокална положба види кај Шмалстиг У. Р., "К индоевропској проблеме", (В связи с выходом в свет книги Т. В. Гамкрелидзе и Вяч. Вс. Иванова, *Индоевропейский язык и индоевропейцы*), *Вопросы языкознания*, Москва 1988, стр. 32-45; H. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, 48, 51 ss.

наспроти, κοῖλον од *κοῖλον < и.- е. *koῖlion; потоа Τρώες < *Τροῦσες < *Troys наспроти Τροίος и др.⁹

Ако на вака поставените најнови лингвистички согледувања нема што да им се оспори, тогаш може да се допушти, дека од една именска основа со краток дифтонг на -ou-, а која ја среќаваме во и. е. корен *kj-ou 'во брзо движење, покренување на движење', во позиција пред консонант многу веројатно можело да дојде до негова монофтонгизација во вид на еден долг вокал на -ō-, т. е., и.- е. *kj-ou-C > *kj-ō-C > gr. *σσῶς, (сп. ја гр. форма σῶς и личното име Σῶς). Така добиената именска форма на *σσῶς, по се изгледа послужила како модел за творба на грчките форми со долгиот вокал на -ō-, а кои како такви ги среќаваме во σῶτρον и неговите изведеници ἐπίσσωτρον и ἐύσσωτρος. Додека во интервокалната позиција дифтонгот -ou- од и.-е. корен *kj-ou-, останал запазен сведочат грчките форми на -σσῶα/-σσῶη < *σσῶα/*σσῶη, σοῦς од *σσῶος и σῶος од *σσῶος и др.¹⁰.

Процесот на монофтонгизација на дифтонгот -ou- во еден долг вокал на -ō- пред консонант од и. е. корен *kj-ou- 'во брзо движење, покренување на движење' бил извршен во раните фази на развитокот на грчкиот јазик на што упатува микенската форма од Кнос (KN X 984) e-pi-zo-ta / epi-kjōt(r)a / : *ἐπίσσωτ(ρ)α: гр. ἐπίσσωτρα¹¹. Но траги од неговата интервокална позиција останале запазени како во микенската така и во помикенската епоха што се гледа од една страна, од микенските форми од Кнос (KN X 984) zo-wa / kjo-wa / : гр. σῶη (сп. го личното име Σῶη) од и.-е. *kj-ou-a¹².

Овој и.-е. корен *kjeu-/*kjou-/*kju- 'во брзо движење, поренување на движење', J. Chadwick , (cf. T. G. Spyropoulos - J. Chadwick, *The Thebes Tables II*, Salamanca, 1970), 87, 106 смета дека е запазен во личното име од Теба во (dat.sg.), a-re-i-ze-we-i/Arei-tsewe^hi/ (TH Of 37). Притоа, претполага дека во првиот негов дел a-re-i- = гр. Ἄρει- или *Ἄρη- и е во врска со богот Ἄρης како во микенската форма a-re-i-me-ne/ Arēi-menēs или Arei-menēs /:

⁹ V. Georgiev, *Introduction*, 212; ин. Л. А. Гиндин, "Лувийци в Трое", ВЯ 1990, 61.

¹⁰ H. Frisk, *GEW I*, 542; P. Chantraine, *DELG*, 997. Меѓутоа, кога станува збор за гр. форма σοῦς за која се смета дека е добиена по пат на контракција на вокалите -о-о-, т.е. σοῦς е од *σσῶος, на мислење сме дека истата може да се објасни и поинаку. Имено, ако е од βοῦς= βῶς, тогаш не е исклучена можноста дека и од σοῦς е добиена формата σ(σ)ῶς, т. е., βοῦς : σοῦς = βῶς : σ(σ)ῶς.

¹¹ M. D. Petruševski, *zo-wa et e-pi-zo-ta*, *ŽA XVIII* (1968), стр. 128. Микенската формата e-pi-zo-ta / epi-kjōt(r)a / : гр. *ἐπίσσωτ(ρ)α според мислењето на проф М. Д. Петрушевски е еден технички термин кој се однесува на надворешниот дел на тркалото на колата, за разлика од zo-wa/ kjo-wa /: гр. σῶα која е исто така еден технички термин за тркалото на колцата но кој се однесува на неговиот внатрешен дел.

гр. *Ἀρηϊμένης или *Ἀρεϊμένης (ТН Z 849) 'со дух на богот Арес', а во вториот дел смета дека станува збор за *-*tsewe^hi* во врска со гр. σεύω од и.-е. **kjeu-e*¹³.

На вака предложената идентификација од страна на J. Chadwick, се спротистиави L. R. Palmer, *Coll. Myc.*, 278 кој во микенската форма *a-re-ze-we-i/Arei-skewe^hi/* поточно во неговиот втор дел го гледа гр. σκεύω, т.е. **Arei-skewe^hi* од *Ἀρης и σκεύω. Тезата на L. R. Palmer произлегува од еден обид на една група микенолози кои во меикенскиот силабограм *ze* претполагаат дека се работи за грчките форми на **σκε-/σκη*, т.е., мик. *ze* = гр. **σκε-/σκη*, *a-ke-t-ei-ja: a-ze-t-ri-ja, a-ke-ta/askētas/*: гр. ἀσκητάς: *a-ze-ta/askētas/* (cf., M. Lejeune, *Sifflantes fortes du Mycénien, Minos*, VI, стр. 87-137, наспроти една друга група микенолози кои во микенските силабограми од *z-* серијата ја гледаат неговата палатална вредност *z-* (= **k'* = **kj*), (cf., M. D. Petruševski, *Coll. Myc.*, 259-265; E. Risch, *Coll. Myc.*, 267-277) и др. Сооглед на фактот дека и.-е. корен **kj-ou-/kjo-* е запазен во микенските форми *zo-wa/kjowa/*: гр. σοή (KN Nc 4473, Ra 984) и *e-pi-zo-ta/epi-kjōt(r)a/*: гр. *ἐπίσωτ(ρ)α, cf., гр. ἐπίσωτρον (KN Ra 984, 1028), предложената идентификација за личното име *a-re-ze-we-i/Arei-tsewe^hi/* од страна на J. Chadwick нам ни изгледа сосема возможна и веројатна само доколку не станува збор за африкатата */ts/* од **kj* во *z-* од *a-re-ze-we-i*.

Од овој и.-е. корен **kjeu-/kjo-*, на мислење сме дека е возможно да е изведено микенското личното име од Кнос (KN Db 1245) *ra-wi-zo*, за кого H. Mühlestein ја има предложено следнава идентификација *ra-wi-zo/Law^hiq^hios/*: гр. *Λαφ-ιπιος. Под претпоставка дека во микенската основа *ra-wi-* станува збор за познатата грчка основа **λαφ-* 'народ, племе, војска' инаку документирана во микенскиот грчки, (сп. *ra-wo-po-qo/Lawophorg^hos/*: гр. Λεώφορβος, *ra-wo-do-ko/Lawodokos/*: гр. *Λαφό-δοκος, Хом. Λαόδοκος и др.) и сврзувачкиот вокал *-i-*, (cf., *a-re-i-me-ne/Arēi-menēs/*: гр. *Ἀρηϊμένης), тогаш на мислење сме дека во микенскиот силабограм *-zo* од *ra-wi-zo* веројатно се крие и.-е. корен **kjeu-/kjo-* 'во брзо движење, поренување на движење', (cf. F. Bechtel, *Gr. Dialek.*, и таму наведените форми во кои и.-е. корен **kjeu-/kjo-* е застапен βουσσος од **g^hou-kjos*, -σσος од **kjo-*).

Имено, ако се има предвид фактот дека и.-е. корен **kjeu-/kjo-* во микенскиот грчки се јавува во вид на силабограмот *-zo* добиен преку хиферезата, т.е., онаа

¹² M. D. Petruševski, *zo-wa et e-pi-zo-ta*, *ŽA XVIII* (1968), 128.

¹³ П. Хр. Илиевски, *Животот на микенците*, 236.

карактеристична појава во грчкиот јазик кога доаѓа до изаоставување на краткиот вокал во затворениот слог, (сп. *pe-ri-no/Peri-nos/* : гр. Πέρι-νος од *Περι-νοφος и др.).

Тогаш микенското лично име *ra-wi-zo* може да одговара на подоцнежното грчко лично име Λαο-σός добиено од **Lawoi-kjos* односно од уште постарата микенска форма *ra-wi-zo*. Овде треба да се истакне и тоа дека групата *-ui-* во интервокалната позиција особено пред консонант се јавува во вид на дифтонг *-oi-*, (сп. кај Н. Rix, *Hist. Grammatik dGr.*, стр. 94, **ue-uik-uo-* > гр. ἐ-οι-κ-ώ-ς : ἔ-οι-κα и др.), при што останува сеуште докрај нејасно зошто даѓа до упростување на дифтонзите *-oi-* или *-αi-* во *-o-* односно *-α-*, сп. Τροϊζάν: Τροζάν; Ἴηφαστος: Ἴηφαστος; Φοῖβος : Φόβος; Γεράσιτιος: Γεράστιος и др.

Според тоа, нашта анализа за микенското лично име *ra-wi-zo/Lawi-kjos/* > гр. *Λαφι-σος > *Λαφοι-σος > гр. Λαο-σός, само покажува дека и.-е. корен **kjeu-/kjo-* 'во брзо движење, покренување на движење' имал голема примена во микенскиот грчки со палаталната вредност **kjV-* = микенско *zV-*, (*V = e, o*). Тоа е сосема нормално ако се знае дека во микенската епоха се среќаваме со бројни термини од областа на техниката, особено, за украсување, изработка на тркала за коли и др.

ДОДАТОК II.

qa-ru-ko/QQ^{uh}al/rukos/: гр. Φαλκός/ Φάρυκος ΜΥ (Au 657.9, Au 660.2)

Во прилог кон палаталната теорија за гутуралите во контакт со полувокалот -*u-*, по наше мислење би можело да се придодаде и микенското лично име од Микена ΜΥ (Au 657.9, Au 660.2) *qa-ru-ko* во каталогот на винарите¹, а за кого сметаме дека може да се идентификува со подоцнежното грчко име Φαλκός или Φάρυκος. Имено за микенската форма *qa-ru-ko/QQ^{uh}al/rukos/*: гр. Φαλκός/ Φάρυκος сметаме дека претставува една изведеница од и.-е. **g'h₂uel/ru-ko-* > гр. *φαλ/ρυ-ко- и истата ја доведуваме во врска со грчките форми: φαλκός 'кривоног, хром', φαλίπτει· μωραίνει; φαλόν· τὸ στερεὸν κύκλωμα τοῦ στέρνου οἱ δὲ τὸν μῶρον; φαλοθεῖς· παρατραπεῖς.² Грчките форми кои овде се наведени според мислењето на поголемиот број на истражувачи во непосредна врска се со ст.инд. *hvarate, hvalati* 'кој оди накриво, хром; којшто лута', авест. *zbaramna* 'кој оди криво, хром', перс. *zurah* 'кој не е во право, крив', литв. *ližul(n)ūs* 'кос', *lpažulnūs* 'кос, крив, стрм', ст.слов. *zъль*. Сите наведени примери се изведуваат од и.-е. корен **g'h₂uel-* 'она што е накриво, совиено, стрмо, косо'.³

Грчката форма φαλίπτει· μωραίνει наспроти, микенската *qa-ru-ko/QQ^{uh}alukos/*: гр. Φαλκός упатува на заклучок дека станува збор за познатите хетроклитични основи *φαλι- : *φαλυ-. За познатата анализа на хетероклитичните основи -*l/-v-* во грчкиот јазик спореди ги формите: ἀλι-κός: ἀλυ-κός; ἄργι-λος : ἄργυ-λος; ἀγχι- : ἄγχυ-; ἀρχι- : *ἀρχυ- и други од кои во грчкиот јазик се изведени личните имиња 'Αλί-κος: 'Αλύ-

¹ *Docs.*, 576., J. Chadwick, *MT II*, Φάρυκος.

² За грчката форма φαλκός може да се претполага дека е од *φολυκος со исчезнување на полувокалот -*u-* (= гр. -*υ-*) зад ликвидата, сп. ἦλθον за *ἦλυθον, ἔλθε за *ἐλυθε и др., види кај Н. Rix, *Hist. Gr. Gramm.*, 18, 58.

³ A. Valde-J. Pokorny, *Ver. W. d. idg. S.*, 644; J. Pokorny, *IEW*, 489-490; K. Brugmann, *Gr. Gramm.*, 142; P. Persson, *Beiträge*, II, 757; M. Vasmer, *Russische etymologisches Wörterbuch*, s.v.; P. Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, s.v. *zao*; H. Frisk, *GEW*, 1035; M. Будимир-Љ. Црепајац, *Из хеленске глотологије*, 44.

κος, Ἄργυ-λος : Ἄργυ-ρος; Ἄρχι-ται : Ἄρχυ-ρος; Ἄρχι-φαστος : Ἄρχυ-τας и многу други⁴.

Сооглед на фактот што суфиксот *-ko-* е застапен кај адјективи од кои се изведени личните имиња и етникони, (сп. на пример: θῆλυς: θηλυ-κός: Θηλυ-κός; λίβυς: λιβυ-κός: Λιβυ-κός; κήρυξ: Κηρυ-κός, види уште и Ἀχαικός, Δωρικός, Τροϊκός и други), микенската форма *qa-ru-ko /OO^{uh}al/rukos/*: гр. Φαλυκός/Φάρυκος допушта една таква можност дека станува збор за еден супстантивиран адјектив на *-ko-* од грчката хетероклитична основа *φαλ/ρυ-ς: *φαλ/ρυ-κο- од и.-е. корен *g^hh₂el/ru-ko-⁵.

Како најблиска пралела со микенското лично име *qa-ru-ko /OO^{uh}al/rukos/*: гр. Φαλυκός или Φάρυκος по наше мислење стои срп.-хрв. презиме *Zličić*, односно, срп.-хрв. хипокористици *zlica* и *zliko*, за кои Р. Skok⁶ смета дека се карактеристични за југозапаните говори и како такви ја заменуваат ст.сл. форма *zlodejъ* = *κακοῦργος*⁷. Ако е тоа така, тогаш на срп.-хрв. хипокористик *zlica* секако е во врска со и.-е. основа на *-i*, т.е. *g^hh₂eli-, за која востановивме дека се јавува во грчката форма φαλί-πτει: μωραίνει. За проширувањата на *-ko-* кај *i-* основите, сп. ст.инд. *suci-kas* 'боцкам, бодам': ст.инд. *suci* 'игла', гр. φυσικός: φύσις, односно, алтернацијата на основите *-i/-u-* во ст.слов. *venci* од и.-е. *uoin-*i-ko-s*: рус. *venok* од и.-е. *uoin-*u-ko-s*.⁸

Освен тоа, во спомнатата грчка основа *φαλ/ρυ- има можности да се допушти дека станува збор за познатата алтернација на ликвидите *-l/-r-*, како во примерите: φλαῦ-ρος: φαῦ-λος < *φλαυ-λος, ἄγκύ-λος : ἄγκυ-ρα, γέρινθος: γέλινθος; σάλπη : σάρπη⁹; φор-κόν: ῥυσόν : φол-κό-ς Hes.и др.

Ако е тоа така, тогаш грчката форма *φαλυ-, упатува на заклучок дека во грчкиот можело да има и една форма *φαρυ-, која според нас се

⁴ F. Specht, *Der Ursprung der Indogermanischen Deklination*, 113.

⁵ K. Brugmann, *Kurze Grammatik*, 327-328; M. Budimir, *Particulae Pelasticae*, *ŽA I*, 238s., гр. форма φολκός: στράβος ἐστραμμένος ја доведува во врска со предгрчката форма χαλκίς 'крив, совиен' со предгрчкиот превој χ/φ, сп. δάφνη : δαύχνα. Затоа, М. Будимир врз основа на Полибиевиот запис ἐμ-φαλκωμένοις-περι-πεπλαγμένοις е на мислење дека гр. φολκός е добиен од постарата форма *φαλκός по пат на асимилација и упатува на φαλκόμεαι.

⁶ P. Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, s.v. *zao*.

⁷ A. Sadnik-R. Aitzemuler, *Handwörterbuch zu den Altkirchenslavischen texten*, 167.

⁸ V. Georgiev, *Introduction*, 338.

⁹ A. Heubeck, *Praegraeca*, 27.

среќава во грчкото лично име Φάρυ-κος. За алтернацијата на *-r-/l-* во и.-е. корен **g'h₂uelu-/*g'h₂ueru-*, упатуваат следниве форми од индоевропскиот јазик ст.инд. *hvarate, hvalati* 'кој оди накриво, хром; којшто лута', авест. *zbaramna* 'кој оди криво, хром', перс. *zurah* 'кој не е во право, крив'. Според тоа од основите **g'h₂uelu- / *g'h₂ueru- / *g'h₂eli-*, проширени со суфиксите *-*ko-* и *-*ka-* може да се допушти дека се настанати следниве форми:

и.-е. **g'h₂uelu-ko-* > микенското *qa-ru-ko/QQ^{uh}alukos/*: гр. Φάλυκός или и.е. **g'h₂ueru-ko-* > микенско *qa-ru-ko/QQ^{uh}arukos/*: гр. Φάρυκος, односно, и.-е. **g'h₂eli-ka-* > ст.сл. **z₂lica*, сп. срп.-хрв. *zlica* образување слично на *prica* < **p₂rica*, (сп. го срп.-хрв. презиме *Prica*) како што тоа го смета Р. Skok¹⁰. Секако дека формата *Zličić* е од **z₂liki-tj₂* како и *Vučić* од **v₂lki-tj₂*: ст.слов. **v₂lkъ* и други. За застапеноста на старословенската основа *zъlъ* од и.-е корен **g'h₂uel-* во словенските лични имиња и топоними, сп. на пример: рус. *Zly-gostev*, пол. *Zly-myst*, чешкото *Zloba*, словен. *Zloba*, срп.-хрв. *Zavid, Zaviša*, македонските ојконими *Злео, Злеш, Злета, Злетово, Злешти*, но и срп.-хрв. *Zli-potok, Zli-breg* и многуте други¹¹.

На возможната застапеност на и.-е. корен **g'h₂uel-* > гр. φάλος според некои микенолози упатува личното име од Кнос *qa-qa-ro/K^uan-q^{uh}alos/*: гр. *Πάν-φαλος (KN As 604)¹².

¹⁰ Р. Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, 642. За потеклото на ст.словенскиот суфикс *-ica* дека е во тесна врска со ст.словенските основи на *-ik-* од и.-е. *-*i-ko-*, сп. К. Brugmann, *Kurze Grammatik*, 327-328; V. Georgiev, *Introduction*, 338; Р. Нр. Ilievski, *Expansion of the Greek Suffiks -ισσα and the Slavonic -ica, O-o-pe-ro-si, Festschrift fur Ernst Risch zum 75. Geburtstag*, 406-411. и таму наведената литература.

¹¹ М. Šimundic, *Značenje najstarijih slovenskih osobnih imena, Časopis za zgodovino in narodnoprísje*, (1973), 37s. ;Т. Стаматовски, *Македонска ономастика*, (1990), 5 ; М. Грковиќ, *Речник личних имена код Срба*, (1977), 96s.

¹² О. Landau, *MGN*, 99, 157, 194, 270.

Заклучни анализи и согледувања

Од изложениот јазичен материјал може да се заклучи дека микенското слогово Линеарно Б писмо не ги разликува индоевропските гутурали ниту по својата звучност / беззвучност /*g-/*k-/ , ниту пак по аспирираност /*g^h-, k^h / неаспирираност /*g-,*k-/ . Сооглед на тој факт произлегува дека со микенската веларна серија силабограми *ka, ke, ke, ki, ko, ku* предадени се и.-е.гутурали /*g' , *g; *k^h , *k^h; *k' , *k/ во речиси сите позиции познати од класично грчката епоха..

На почетокот од зборот, cf., и.-е. *g'nH_adh-, *ka-na-to / gnathoi* /(nom.pl.) : гр. γνάθοι 'острило, острина, теснина, клисура', сп.,гр. γνάθος; и.-е. *g'el-, *ka-ra-u-ko / Glaukos* /: гр. Γλαῦκος, cf., γλαυκός 'сјаен, светол'; *ka-ri-si-jo/K^harisos*/:гр.Χαρισίος; *ke-ro-ke-re-we-o/K^heiro-kleFehos*/(gen.sg): од гр. *Χειρο-κλεΦος; *ka-da-mi-ja / kardamia* /: гр.*καρδαμία, сп, гр. κάρδαμον, καρδαμίζ 'поточница, крстовниче, угаз', и.-е. *kemeH₂-, (cf. гр. κόμνω); *ka-ma / kama* /: гр. κόμα; *ka-ma-e / kamae* /(nom.dual) од гр. κόμα; *ka-ma-e-u / kamaeus* /: гр.*καμαεύς.

Во средината на зборот, cf. и.-е. и.-е.*Hjeug-> * 'jeug-, *ze-u-ke-si / djeuges(s)i* /(dat.pl.) : гр. ζεῦγος; и.-е. *meg'-eH₂; *me-ka-o / Megaos* /(gen.) :гр. Μεγαος од гр. Μέγης; *me-ki-ta / megistas* /: гр. μέγιστας; *me-ki-to-ki-ri-ta / Megistokrita* /:* Μεγιστοκρίτα сп. гр. Ἀριστόκριτος; *do-ri-ka-no / Dolik^hanōr* /:гр.*Δολιχάνωρ од гр. δόλιχος 'долг' и гр. ανωρ, ανδρος; *do-ri-ka-o / Dolik^haōn* /: гр. Δολιχάων; и.-е. *H₂lek-/ *H₂lk-; *a-ka/Alkās*/:гр.*Ἄλκᾶς (во KN Dn 5318 топоним, а во PY An 1281 лично име); *a-ka-i-jo/Alkaios*/:гр. Ἄλκαϊος, *a-ka-ma-jo / Alkmaiōi* /(dat.) од гр. Ἄλκμαίων, cf. ἄλκμαῖος· νεανίσκος Hes. и др.

Освен тоа, во микенскиот грчки се уште не е извршен преминот на и.-е. *dl- во *gl-, cf., мик. *de-re-u-ko/ dleukos* /: гр. *δλευκος, наспроти гр. γλευκος за кого сметаме дека е од *dleuk-yo-.

Сепак оведе треба да се подвлече дека во грчките форми за кои се претполагаше дека грчката фонема / χ / < *-k-s- во интервокалната позиција, сп. и.-е. *aik-sma > гр. αἰχμή микенскиот грчки тој однос исцело

го потврдува, сп. мик. *ai-ka-sa-ma/aiksmā*/: гр. αἰχμή. Освен тоа, микенскиот грчки открива присуството на ова група *k-s- > гр. χ- и во почетна позиција, особено во формите каде тешко беше да се востанови нејзиното присуство од аспект на грчката етимологија, сп. мик. *ki-si-wi-ja / Kswias* /: гр. Χῖος, *Χῖος и *ki-si-wi-je-ja-o* (gen.pl.) од гр. Χῖος, *Χῖος.

И уште нешто, безвучниот велар /k/ во контакт со аспирираниот оклузив /p^h/ > гр. -φ, според законитостите на микенската фонетска система преминува во безвучен аспириран гутурал /k^h/, сп. *po-ni-ki-pi/p^hoinik^h-p^hi*/: гр. *φοινιχ-φι од φοινιξ,-ικος.

Во контакт со ликвидите /*l, *r/

ka-ra-u-ko / Glaukos /: гр. Γλαῦκος, cf., γλαυκός 'сјаен, светол'; *ka-ra-we / grāwes* / (nom.pl.): гр. *γρᾱφες: гр. γρηῦς 'старица'; *e-ko-me-no/Erkhomenos* /: гр. Ἐρχομενός; *ka-ra-wi-ko / Klawiskos* /: гр.*Κλαφισκος, *ke-ki-jo/ Kerkios* или *Kerkiōn* /: гр. Κέρκιος / Керкіων, cf. кέρκιος, *ki-ri-ta / krita* / (nom pl.): гр. κριτά од κρίνω, сп. *ki-ri-ta-de / Kritan-de* /: гр.*Κρίταν δε од κριτά од κρίνω, сп. *ki-ri-ta-i / Kritaihi* / (dat.pl.): гр.*Κριταιη од гр. κριτά, *ki-ri-ti-jo-jo/Kritioio* / (gen.sg.): гр. *Κριτοιο од гр. κριτά 'делам, одделувам, разделувам' и др.

Во контакт со назалите /*m, *n/

и.-е. *g'nH_adh-, *ka-na-to / gnathoi* / (nom.pl.): гр. γνώθοι 'острило, острина, теснина, клисура', сп., гр. γνώθος. *ka-na-po-to/Gnampotos*/: гр. *Γνάμπωτος, cf., εὔγναμπτος 'добро свиткан', γνάμπω 'свиткува'; *tu-ka-na / Stugna* /: гр. *Στύγνα, cf., στυγνός 'страшен, ужасен, жесток, непријателски', сп. *tu-ke-ne-u/ Stugeneus* /: гр. *Στυγανεύς; *a-ka-ma-jo / Alkmaiōi* / (dat.) од гр. Ἄλκμαίων, cf. ἄλκμαῖος νεανίσκος Hes.; *a-ka-ma-wo / Alkmawos*, -wōi / (nom. или dat.): од гр.* Ἄλκμάφος, cf., Ἄλκμών 'полн со сила', *ka-na-ko / knākos* /: гр. κνήκος, дор. κνᾶκος 'жолтеникав', *ko-no-si-ja / Knōsia* /: гр.*Κνωσία од гр. Κνωσός, *ko-no-si-jo / Knōsioi* /: гр.*Κνώσιοι, од гр. Κνωσός.

Во контакт со сигмата /*s /, во почетна позиција, cf., *ka-pa / Skapha* /: гр. *Σκάφα, cf. *Σκάφη, *ka-pa-jo/ Skaphaios* /: гр. *Σκαφαῖος, *ka-pte / Skaptēr Skāptēr*

/: гр. *Σκαπτήρ, cf., гр. скапτήρ, σκῆπτρον 'скептар, жезол', *ke-we-to / Skewestos /*
 : гр. *Σκεφεστός, cf. σκευός 'сад, орудие, прибор, пл. оружје', *ke-we-to-jo / Skewetoio*
 /(gen. sing.): гр. *Σκεφεστοιο од гр. *Σκεφεστός; *ko-no/Sk^hoinōn/*: гр. *Σχοίνων, cf.,
 σχοῖνος ' трска, место обраснато со трска', *ko-no/skhoinos/*: гр. σχοῖνος, како
 фитоним во *ko-ni-jo/skhoinioi/(nom.pl)*: гр. σχοίνιοι, *ko-ni-ja/skhoinia/*: гр.
 σχοινία, потоа *ko-ne-wa-ta /Skhoinewastas/* : гр. *ΣχοинеFάστας .

Во инервокална cf., *pa-ka-na / phasgana /* : гр. φάσγανον 'меч', *i-su-ku-wo-*
do-to/Isk^huwodotos/: гр. * Ισχυφοδοτος од гр. ισχύς од и.-е. *si-sg^hu-; *pu-ke /*
Phuskēs / од гр. *Φύσκης, *pu-ke-o / Phuskeos / (gen.sg)*: гр. *Φύσκεος, *a-ke-ti-ra₂ /*
askētriai / : гр. ἀσκήτριοι од гр. ἀσκέω, *a-ke-ti-ri-ja / askētiriai / (nom.pl., dual)*: гр.
 ἀσκήστριοι, *ἀσκήτρια од гр. ἀσκήστρια; *i-ke-se-ra/Ixelas/*: гр. *Ἴξελος, cf.
 Ἴξαλος, Ἴξαλη.

Во контакт со номинативската сигма /-s/, cf., *wa-na-ka / wanax /*:
 *Fαναξ: гр. ἄναξ. Сепак треба да се каже дека во микенскиот грчки
 индоевропскиот велар *-k'-s > гр. -ξ, cf., и.-е. *swek'-s > гр. ἔξ во позиција
 пред безвучниот лабијал /*p/ се асимилира во безвучна гемината /pp/, cf.,
we-pe-za/^hweppeja/: гр. *Fέππεζα од гр. ἔξ и πέζα.

Во контакт со безвучниот дентал /t/ групите *-g-t-, *-k^h-t-, *-k-t-
 преминуваат во -kt-, cf., *pu-ko-to/P^huktos/*: гр. *Φύκτος од и.-е. *b^heug-to- или
pu-ko-to / Puktos /: гр. *Πύκτος, сп., Πύκτης; *mi-ka-ta/miktās/*: гр. *μικτας од и.-
 е. *mig-ta-; *a-ko-to/Aktōr/*: гр. ἼАкτωρ од и.-е. *H_aeg'-; *e-ko-to/^hEktōr /*: гр. ἼЕκτωρ
 од и.-е. *seg^h-tō-; *a-ku-tu-ru-wo / Alktruwōn /* : гр. *ἼАлκτρουFών; *a-na-ki-ti/An-*
alktis/: гр. *Αν-αλκτις, cf., ἼАлк-αίνετος од и.-е. *H₂lek-l *H₂lk-.

Со микенскиот силабограм *kV*, (V= a, e, i, o, u) предадени се и
 предгрчките форми со звучниот гутурал *g, cf., *ko-tu-we / Gortuwei / (loc.)*:
 од гр. Γόρτυς, сп. *ko-tu-wo / Gortuwos / (gen.sg)* од Γόρτυς; *ku-ka/Gugai/*: од гр.
 Γύγης, *a-ka-re-u / Angalleus /*: гр. ἼΑγγαλλεύς 'гласник, толкувач'. Од
 предгрчкиот супстрат се смета дека се формите *ku-ka/Gugai/*: од гр.
 Γύγης, *k^h, *a-ki-re-u / Ak^hilleus /* : гр. ἼΑχιλλεύς, *a-ki-re-we / Ak^hillēwei / (dat.)*:
 ἼΑχιλληφει од ἼΑχιλλεύς чија што етимологија е спорна, сп., *e-ko-me-*
no/Erkhomenos/ : гр. ἼΕρχομενός но и зборовит од адстратниот предгрчки

супстрат, сп. *ki-to /k^hitōn /*: гр. χιτών; *ki-to-na* (ac. sing. или pl.) од *ki-to /k^hitōn /*: гр. χιτών 'хитон' (KN Ld 785), сп. *ki-to-pi /k^hitōmphi /*(instr. pl.): *χιτωμφι од χιτών, сп. *ki-to-ne /k^hitōnes /* (nom.pl): χιτωνες од χιτών (KN L 771); *ka-da-mi-ja /kardamia /*: гр. *καρδαμία, сп. гр. κάρδαμον, καρδαμίσ 'поточница, крстовниче, угаз', *ka-pa-si-ja /Karpasia /*: гр. *Καρπασία, *ka-pa-ti-ja /Karpathia /*: гр. *Καρπαθία од гр. Καρπάθιος, *ke-re /Krēs /*: гр. Κρής, *ke-re-te /Krētēs /*(nom.pl): гр. Κρήτης од гр. Κρής; *wa-na-ka /wanax /*: *Φαναξ: гр. ἄναξ, *wa-na-ka-to /wanaktos /*(gen.sg.) од гр. ἄναξ, *wa-na-ka-te /wanaktei /*(dat.sg) од гр. ἄναξ и др.

Индоевропеските лабиовелари */*g^u, *g^{uh}, *k^u /* кои во индоевропската фонетска система се сметаат за хомогени фонеме кои во микенскиот грчки се предадени со одделна серија на микенски силабограми *qa, qe, qi, qo*.

И додека лабиовеларите не можат да стојат пред консонанти во некои centum јазици, тие во микенскиот грчки дијалект се запазени во речиси сите позиции:

I. Во почетна позиција: и.-е. **g^uōu-*, 'крава', сп., *go-o /g^uōns /*: гр. βῶς, *go-u-ka-ra /g^uoukara(s) /*: гр. *βουκάρα или *βούκρας од гр. βούς и κάρα; *qo]-u-ka-ra-o-re /g^uoukaraorē /*(instr.sing.): гр. *βου-καραορη; *qe-re-me-e /Q^uemehei /*(dat.-loc): гр. *Βελεμέηει, сп. Βλέμινα, *qe-re-me-ne-u /Q^uelemneus /*: гр. *Βελεμνεύς: гр. βέλεμνος 'стрела', *qe-ra-na /g^uerana /*: гр. *βελάνη, (сп. βέλος, ἐκβαλλειν и др.) од и.-е. **g^uel-*; *qo-te-wol /K^uoitewos /*(gen.sing.) од гр. *Φοιτεύς од и.-е. **g^{uh}en- / *g^{uh}on-*; *qi-ri-ja-to /k^uriato /*(3.ind.aor. med): гр. πρίατο; *qe-ta-ra-je-u /K^uetraieus /*: гр. *Τετραίηϋς: τετρα-; *qe-te-re-u /K^uetreus /*: гр. *Τετρηϋς: τετρα-; *qe-to-ro-po-pi /k^uetropphi /*(-po-pi- < *pod-phi)(instr.pl.): гр. τετράποδα; *qe-to-ro-no /K^uetronos /*: гр. *Τετρωνος; *qe-to-ro-we /k^uetrowes /*(nom.sing.n.): гр. *Τετρωφες; *qi-si-pe-e /k^usiphee /*(nom.dual): гр. ξίφος.

II. Во средина на зборот: *pe-qa-to /pegg^uatos /*: гр. *πεδβατον од **ped-g^uatos* од гр. πούς и βάτος од βαίνω; *mo-ro-qo-ro /Molog^urōi /*(dat.): гр. Μόλοβρος, μολοβρός; *mo-ro-qo-ro-jo /Molog^uroio /*(gen.sing.) од Μόλοβρος; *pu₂-ke-qi-ri /P^huge-g^uris /*: гр. *Φυγεβρις; *pu₂-ke-qi-ri-ne-ja /P^huge-g^urinea /*: гр. *Φυγεβρινεία; *ke-ni-qa /khernig^us* или *khernig^ua /*(nom.sg.,acc.): гр. χέρνιψ или χέρνιβον, односно, *ke-ni-qe-te-we /khernig^utēwes /*(nom.pl.) > **k^hernik^utēwes* > гр. *χερνιπτήϋς: гр. χερνίπτομαι; *qe-*

te-se-u / K^{uh}t^heiseus / : гр. φθεισήνωρ (φθῖσ-); *a-qi-ti-ta / Ak^{uh}t^hitās /* : гр.* ἄφθιτας; гр. ἄφθιτας; *mo-qa-so / Mok^usos /* : гр. Μόψος; *mo-qa-so-jo / Mok^usoio /* (gen.sg.) од Μόψος и др.

На крајот од зборот пред номинативската сигма */-s/*, cf., *do-ro-qa / Drōk^us /* : гр. Δρώψ; *ka-ro-qa / K^harok^us /* : гр. Χάροψ; *po-ki-ro-qa / Poikilok^us, -ok^uos /* : гр. *Ποικιλωψ или Ποικιλοπος; *a₃-ti-jo-qa / Ait^hiok^us /* (nom) : гр. Αἰθίωψ.

Освен тоа микенскиот грчки открива присуство на лабиовелари и во оние грчки зборови за кои преку компаративната анализа не можеше со поголема сигурност да се востанови нивното присуство:

и.-е. **trek^u-*, (сп. гр. τρέπω, ἀτρελής, лат. *torqueo*, ст.слов. *trakъ*) ; *e-u-to-ro-qa / Eutrok^uos /* : гр. Εὐτροπος; *to-qi-de / tork^uidei /* (instr.sing.) : гр. *τορπιδει, cf. τρέπω; *to-qi-de-ja / tork^uideia /* (nom.sg.f.) : гр. *τορπιδεια ; *to-qi-de-jo / tork^uideio /* (dual f.) од гр. *τορπιδεια; *to-qi-de-we-sa / tork^uid-wessa /* (nom.sg.f.): гр. *τορπιδεσσα ; *to-ro-qa-jo-me-no / tro k^ueiomenos /* (nom.sg.medio-pass.): гр. τροπειομενος, cf., τροπέω; *to-ro-qa / trok^uon /* : гр. τρόπος; ПОТОА ВО И.-Е., **strog^{uh}ā*, cf., *ku-su-to-ro-qa / ksunstrok^{uh}ā /* : гр. συστροφή; и.-е. **b^herg^u-*, cf., *po-qa / phorg^uā /* : гр. φορβή; *po-qa-wi-ja / phorg^uewiai /* (nom.pl.f.) : гр. φορβειά; *po-qa-wi-ja-i / phorg^uewiā^hi /* (dat.pl.) од гр. φορβειά; *i-po-ro-qa-i(-qa) / ^hipporphorg^uoihi(k^ue) /* (dat.pl.) : гр. ἵπποφορβός

Исто така присуството на лабиовеларите е запазено и во зборовите од предгрчкиот јазичен супстрат:

qa-si-re-u / g^uasilēus / : гр. βασιλεύς, *qa-si-re-we / g^uasilēwei /* (dat.sg) од гр. βασιλεύς, *qa-si-re-wi-ja / g^uasilēwijā /* : гр. βασιλεία; *qa-si-re-wi-jo-te / g^uasilēwijontes /* (part.pres.akt.nom.pl.) : гр. *βασιλευοντες; *mo-qa-so / Mok^usos /* : гр. Μόψος; *mo-qa-so-jo / Mok^usoio /* (gen.sg.) од Μόψος; *au-to-te-qa-jo / Auto-theg^uaios /* : гр. Αὐτο-θηβαῖος од αὐτός и Θηβαῖος за која порано се претполагаше дека Θηβαῖος потенува од од и.-е. **t^hep-*; сп. уште, *ti-qa-jo / T^hisg^uaios /* : гр. *Θισβαῖος, cf. Θίσβη; *ti-qa-jo-jo / T^hisg^uaioio /* (gen.sg.) од гр. *Θισβαῖος, и др.

Звучниот аспириран лабиовелар **g^{uh}* во контакт со спирантот **ʔ* е застапен во микенскиот со *-qV-tV-*, а во грчкиот со *φθ-*, cf., *a-qi-ti-ta / Ak^{uh}t^hitās /* : гр.* ἄφθιτας; гр. ἄφθιτας. Овие форми главно се изведуваат од и.-е. корен **g^{uh}ʔ-*, сп. гр. φθίσις од и.-е. **g^{uh}ʔi-tis*.

Меѓутоа, грчките зборови *παλαιός* и *τελέστης* за кои се претполагаше дека се изведени од индоевропските корени кои содржат лабиовелар, во микенскиот грчки овие зборови се предадени како чисти лабијали или дентали, со што за истите предложени се и нови етимолошки толкувања : *pa-ra-ja/ palaia /* : гр. *παλαια*, *pa-ra-jo/ palaios /* : гр. *παλαιός* , односно, *te-re-ta/ telestās /* : гр. *τελέστης*.

Овде треба да се одбележи дека индоевропскиот звучен лабиовелар $*g^u$ во контакт со назлите $/-ŋ-/$ или $/-ŋ-/$, т.е. $/*g^uŋ-$ или $*g^{uo}ŋ-/$, односно, $/*g^uŋ-$ или $*g^{uo}ŋ-/$, особено во почетна или интервокална позиција во микенскиот грчки застапен е со веларниот рефлекс $/-ku-/$, cf., мик. *pe-re-ku-wa-na-ka/ Presguwanaks /* : гр. *Πρεσγυανξ, гр. -γυ- од βαίνω од и.-е. $*g^uŋ-iō$, односно, и.-е. $*g^uŋH_2e$ или $*g^{uo}ŋH_2e$: мик. *ku-na / guna /* : гр. γυνή, гр. γυνή, бојот. βανά.

Сето ова покажува дека лабиовеларите во микенскиот грчки, особено пред назалите $/-ŋ-$ и $-ŋ-/$ биле предавани со два различни рефлекса и тоа: едниот со лабиовеларен призвук $-qa-/qo-$; cf., *pe-qa-to / pegg^uatos /* : гр. *πεδβατον од $*ped-g^uatos < *g^uŋ-to-$: гр. πούς и βάτος од βαίνω; *e-to-ro-qa-ta / Est^hlog^uatas /* : гр. *Ἐσθλοβατας, *a-no-qa-si-ja/ anog^uasia /* (gen.sg): гр. *ἀνο-βασία, cf., ἀνα-βασία, *pe-re-qo-ni-jo / Presg^uōnios /* : гр. *Πρεσβώνιος гр. Πρέσβων, Πρεσβωνιάδης, *pe-re-qo-no-jo / Presg^uōnoio /* (gen.sg.): гр. *Πρεσβώνιο од $*Πρέσβωνος$, и другиот со веларени рефлекси $-ko-/ku-$, cf., *pe-re-ko/Preigōn/* : гр. Πρέιγων; *pe-re-ku-ta/presgutas/* : $*πρεσγύτας$: $πρεσβύτης$, дор. $πρειγεύτας$; од и.-е. $*g^uŋH_2e$ или $*g^{uo}ŋH_2e$ е микенската форма *ku-na / guna /* : гр. γυνή, бојот. βανά.

Од ова произлегува дека во микенскиот грчки назалните рефлекси на и.-е. $/-ŋ-$ и $-ŋ-/$ биле застапени во вид на вокалите $/-o-$ и $-a-/$, cf., и.-е. $*dek'-ŋ-to-$, *de-ko-to / Dektos /* : гр. *δέκτος или Дέκοτος; *de-ko-to-jo / Dektoio /* (gen.sg.) од гр. *δέκτος или Дέκοτος ; *pe-mo/ spermos /* : гр. σπέρμος и *pe-ma/ sperma /* : гр. σπέρμα со $*mŋ >$ микенско $-mo/-ma$. Односно, со предмикенскиот премин на $-ŋ-$ и $-ŋ-$ во $-um-$, односно, $-un-$ од кои во микенскиот грчки се развиле формите $-um-$, одн., $-un-$, во интервокалната позиција, cf., *pe-re-ku-ta/presgutas/* : $*πρεσγύτας$:

πρεσβύτης, дор. πρειγεύτας ; од и.-е. *g^uηH₂e или *g^{uo}ηH₂e е микенската форма *ku-na / guna /* : гр. γυνή, (сп. и.-е. *d^uη- или *d^oη- > *dum- во микенскиот *du-ma- : da-ma-* : гр. δύμαρ- : δάμαρ-).

Сето тоа покажува дека лабиовеларниот ред / *g^u, *g^{uh}, *k^u / во предгрчкиот и микенскиот грчки бил запазен со веларниот рефлекс -ku- или -uk- ако се наоѓал во позиција пред или после полувокалт -u-, т. е.,

и.-е. **ug^u-* > *ug-* > мик. -uk-, *su-ki-ri-ta/ Sukritai /* : * Σύγριται гр. Σύβριται.

и.-е. **uk^u-* > *uk-* > мик. -uk-, *qo-u-ko-ro/ g^uou-koloi /* : гр. βουκολί од и.-е. **g^uou-k^uolo-*.

и.-е. **ug^{uh}-* > *uk^h-* > мик. -uk^h-. *e-u-ke-to/euk^hetoi/* : гр. εὔχεται од и.-е. **eug^{uh}-*, cf., *e-u-ke-me-no/Euk^hemenos/* : гр. *Εὔχόμενος.

Во микенскиот грчки дијалект со серијата силабограми *za, ze, zo* како што кажавме предадени се микенските палатали **gi-* = **g'g'*, **k_i-* = **k'k'*, **k^h_i-* = **k'k^h*

I. Во почетна позиција

za-we-te / kⁱa-wetes / : гр. *κυάφετες, *σσάφετες, cf., ат. σάτες, јон. τήτες ; *za-we-te-ra / kⁱa-wetera /* (nom.f.) : гр. *κ_ιαφέ(σ)τερα од **kⁱawet-tera*; *za-we-te-ro / kⁱa-weteros /* (nom.sg. или pl.) : гр. *κ_ιαφέ(σ)τερος од **kⁱawet-tero-*.

II. Во интервокална позиција

a₃-za/agⁱa/ : гр. *αῖζα или *αῖγυα/*αῖγια, αῖγειος, αῖγεος од и.-е. **aigⁱ-* ; cf., *me-zo/megⁱōs/* : гр. μέζως од и.-е. **megⁱ-iō-*; *wo-zo-/wrgjo-* или *worgjo-/* : гр. ῥέζω, ἔρδω од и.-е. **urgⁱ-iō-*;

ka-za/k^halkⁱa/ : гр. *χάλκ_ια од гр. χάλκιος, сп., χαλκός, сп. *ka-zo-e/k^halkjo^hes/* (nom. pl) : гр. *χαλκιοhes < **k^halkⁱa*, cf., *ta-ra-za-po-ro/t^halakⁱa-phoro-/* : гр. *θαλασσ/ττα-φορος;

ke-zo-e /kekjohes/ (nom.pl.) : гр. *κακιοhes, cf., κακίονες од гр. κακός.

и.-е. **gi-* > **gj-* = **g'g'*, cf., *zo-wo/giōwos/* : гр. ζῶ(F)ος од и.-е. **giō-uo-*.

и.-е. $*k^u_i-$ > $*kj-$ = $*k'k'-$, cf., *a-o-ze-jo/h'a^hogijejo-/*: гр. ἄοσητήρ од и.-е. $*sm-sok^u-je-jo-$.

Со микенската z- серија силабограми како што покажавме по се изгледа биле предавани групите од сибилант $l-*s$ / во контакт со веларот $l *g-, *k-/$, особено во позиција пред палаталниот вокал $le/$, cf., *o-ze-to/h'ōs gento /*: гр. ὤς γέντο, γεντο од и.-е. $*gem-$, *a-ze-ti-ri-ja /askētria/*: гр. ἀσκήτρια од гр. ἀσκέω со нејасна етимологија.

Кога е во прашање одност на палаталните и веларните гутурални во контакт со полувокалот $-u-$ тие во микенскиот грчки дијалект јасно се разликуваат.

Во микенскиот грчки со силабограмот $kV-$, ($V= a, o, u$) предадени се и.-е. велари $l *g^h_u- > *k^h_u-$, $*k_u- > *k-/$,

I. Во почетна позиција: cf., *ka-pi-ni-ja/karpnias/*: гр. καρνίας од гр. καρνός од и.-е. $*k_uHap-$; *ka-pa-ri-jo/Karpaliōn/*: гр. Καρπαλίων од и.-е. $*k_uɾp-$.

II. Во интервокална позиција: cf., *te-tu-ko-wo-ha/tetuk^hwo^ha/* (part. perf.pl. n.): гр. $*tetuχFohα$ од гр. $*tetuχFώς$ од и.-е. $*d^h eug^h_uo-$; *de-re-u-ko /dleukos /*: гр. $*δλευκος >$ гр. γλευκος од и.-е. $*dleuk_uos$, сп. лат. *dulcis* од и.-е. $*dulk_uis$.

Наспроти ваквиот однос и.-е. групи од звучен аспириран палатален гутурал $l *g^h_u-/$ и безвучниот палатален гутурал $l *k^h_u-/$ во микенскиот грчки застапени се со лабиовеларната серија силабограми qa, qe, qo :

I. Во почетна позиција:

и.-е. група $*k^h_u >$ микенско $q-(=qq^u-)$, cf., *qi-ta-ro / Q^uitaros /*: гр. $*Πίταρος$: $Τίταρος$, *qa-ti-ja/K^uantias/*: гр. Παντίας и др.

и.-е. $*g^h_u >$ микенско qV , ($q=*qq^{uh}$), ($V= a, e$), cf., *qe-ro /QQ^{uh}ēr-rōn/*: гр. Θήρ-ων, < од и.-е. $*g^h_uēr-$.

II. Во интервокална позиција:

и.-е. група $*k^h_u- >$ микенско $q-$ ($*qq^u$), cf., *i-qa/h'iqq^uos/*: гр. ἵπλος од и.-е. $*ek^h_uo-$); *mo-ro-qa/moiro-qq^uas/*: гр. $*μοροππος$.

-pp-, > микенско *-pp-*, (cf., *i-po-po-qo-i* / ^h*ippo-p^horg^uoi^hi* / (dat.pl.):гр. ἵπποφορβος од и.-е. **ek^u-b^horg^uos*).

-sq^u- > микенско *-q-* (*-sq^u-*), cf., *a-ri-qa* / *Ari-sq^uas* /:гр. Ἄρ-ἰσβας, -ἰσβας од и.-е. **ek^u-*).

Кон овие микенски форми има обиди да се придодаде и групата од звучен гутурал / **g-* / во контакт со полувокалот / *-u-* /, т.е., / **-gu-* / за која се смета дека е запзена со микенската лабиовеларна серија силабограми *qo*, cf., *pe-ra₃-qo* / *Perr-aiq^uoi* /: гр. Περρ-αἰβοί, -αἰβοι од и.-е. **aig-uo-*.

Индоевропските лабиовелари **g^u* и **k^u* во контакт со полувокалот *-u-*, т.е., **g^u_u* и **k^u_u* од кои во постмикенскиот се грчките формите ἐκάτομ-βη, -βη од и.-е. **g^u_u-ā*, cf., Βόσ-πορος, Βοσ- од и.-е. **g^u_u-os*, односно, -ππ-/-κк- во ὄπλατα односно ὄκκον ὀφθαλμόν од и.-е. **ok^u_uη-*, истите како такви не се документирани во микенскиот грчки дијалект.

Од изложениот микенски јазичен материјал произлегува следнава констатација. Имено, ако се прифатат најновите согледувања за развитокот на индоевропската гутурална система изнесени од страна на О. Szemerényi која изгледа вака:

Индоевропски Оклузиви	Звучни	звучни аспирирани	беззвучни	беззвучни аспирирани
Велари	<i>*g</i>	<i>*g^h</i>	<i>*k</i>	<i>*k^h</i>
Палатали	<i>*g'</i>	<i>*g'^h</i>	<i>*k'</i>	<i>*k'^h</i>
Лабиовелари	<i>*g^u</i>	<i>*g^{uh}</i>	<i>*k^u</i>	<i>*k^{uh}</i>

Како и најновите согледувања по однос на предмикенската и микенската гутурална система презентирани од М. Meier-Brügger, *Gr. Sprachwissenschaft*, II, 108, според кого тој однос е престапен вака:

		Предмикенски		Микенски грчки	
		Велари	Лабиовелари	Велари	Лабиовелари
	Звучни	*g	*g ^u	k-, (= *g)	q-, (= *g ^u)
	Безвучни	*k	*k ^u	k-, (= *k)	q-, (= *k ^u)
Звучни Аспирирани	Безвучни Аспирирани	*g ^h =*k ^h	*g ^{uh} =*k ^{uh}	k-, (= *k ^h)	q-, (= *k ^{uh})

Кон вака поставената гутурална система секако може да се приклучи и микенската z- серија силабограми *za, ze, zo* со палатална вредност:

zV- = {	Микенски грчки	Звучни	Безвучни	Звучни = Безвучни Аспирирани
	Велари	*g _i	*k _i -, (= *k _i)	*g ^h _i =*k ^h _i
	Лабиовелари	*g ^u _i	*k ^u _i , (= *k _i)	*g ^{uh} _i = *k ^{uh} _i

а кон микенската лабиовеларна серија силабограми *qa, qe, qi, qo* секако спаѓаат групите од палатален гутурал + *-*u*-:

qV- = {	Звучни	Безвучни палатали	Звучни = Безвучни Аспирирани палатали
	*g _u	*k ^u _u -, (= *k ^u _u)	*g ^h _u - = *k ^h _u

односно кон веларната серија силабограми *ka, ke, ki, ko, ku* припаѓаат и групите на веларен гутурал + *-*u*-:

kV- = {	Безвучни велари	Звучни = Безвучни Аспирирани велар
	*k-, < *k _u -	*g ^h _u - = *k ^h _u

При сета ваква поставеност за индоевропскиот гутуралелен систем би можела да се реконструира следнава гутурална система за микенскиот грчки дијалект:

микенски грчки	звучни	беззвучни	звучни аспирирани > беззвучни аспирирани
палатали $zV-$	$*g^i_- = *g'g'$	$*k^i_- = *k'k'$	$*g^h^i_- > *k'k'^h$
	$*g^u^i_- = *g'g'$	$*k^u^i_- = *k'k'$	$*g^{uh^i}_- > *k'k'^h$
велари $kV-$	$*g$	$*k-$	$*g^h_- > *k^h_-$
		$*k- < *k\underline{u}-$	$*g^h\underline{u}- > *k^h\underline{u}- > *k^h$
лабиовелари qV	$*g^u_-$	$*k^u_-$	$*g^{uh} > *k^{uh}$
	$*g\underline{u}-$	$*k^u\underline{-} / - *k^u\underline{-}$	$*g^h\underline{u}- > *k^h\underline{u}-$

Од изложените микенски примери очигледно е дека микенскиот грчки дијалект познат од текстовите пишувани со Линеарното Б писмо ги има запазено сите три реда на гутурални палатали, велари и лабиовелари и тоа е една од редките особини која може да се сретне во еден јазик.

СПИСОК НА ЛИТЕРАТУРАТА

I. Микенски текстови

1. *CIV* = Anna Sacconi, *Corpus delle iscrizioni vascolari in Linear B*, Roma, Edizioni dell' Ateneo 1974.
2. *CoMIC* = J. Chadwick, L. Godart, J. T. Killen, J.-P. Olivier, A. Sacconi, I. A. Sakellarakis, *Corpus of Mycenaen Inscriptions from Knossos*, Roma-Cambridge 1987.
3. *ICS* = O. Masson, *Les inscriptions chypriotes syllabiques*, Paris 1963.
4. *KT⁴* = J. Chadwick, J. T. Killen, J.-P. Olivier, *The Knossos Tablets IV*, Cambridge 1971.
5. *KT⁵* = J. T. Killen, J.-P. Olivier, *The Knossos Tablets V edition*, Supplementos a *Minos*, Salamanca 189.
6. *MT II* = E. L. Bennett Jr., *The Mycenaen Tablets II*,
7. *MT III* = J. Chadwick, *The Mycenaen Tablets III*, Philadelphia 1962.
8. *MT IV* = J.-P. Olivier, *The Mycenaen Tablets IV*, Leiden 1969.
9. *PTT* = E. L. Bennett Jr.- J.-P. Olivier, *The Pylos Tablets Transcribed*, Roma, Edizioni dell' Ateneo 1976.
10. *THT I* = J. Chadwick, *Linear B Tablets from Thebes*, *Minos* 10, 1970.
11. *THT II* = Th. Spyropoulos, J. Chadwick, *The Thebes Tablets II*, Supplementos a *Minos* 1974.
12. *TTH* = L. Godart A. Sacconi, *Les tablettes en Linear B de Thebes*, Roma, Edizioni dell' Ateneo 1978.

II. Зборници од микенолошки научни собири

1. *Ét. Myc.* = *Études Myceniennes Actes du Colloque Internationale sur les textes Myceniens*, Paris 1965.
2. *Atti Pavia* = *Atti del 2e Colloquia Internazionale di Studi Minoico-Micenei*, *Athenaeum* 46 (1958).
3. *Myc. St.* = *Mycenaean Studies. Proceedings of the third International Colloquium for Mycenaean Studies*, 1964.
4. *Cambridge Coll.* = *Proceedings of the Cambridge Colloquium on Mycenaean Studies*, 1966.
5. *St. Myc. Brno* = *Studia Mycenaea. Proceedings of the Mycenaean Symposium*, Brno 1966.
6. *Atti Roma* = *Atti e memorie del 1e Congresso Internazionale di Micenologia*, I-III Roma, 1968.
7. *Acta Myc.* = *Acta Mycenaea. Proceedings of the Fifth International Colloquium on Mycenaean Studies*. Salamanca 1970.
8. *Actes Eirenes* = *Actes de la XII Conference Internationale d' Etudes Classiques 'Eitene'*, Amsterdam 1975.
9. *Coll. Myc.* = *Colloquium Mycenaicum. Actes du Sixiemes Colloque International sur les textes myceniens et egeens*. Chamon sur Neuchatel, 1975.
10. *Res Myc.* = *Res Mycenaeeae. Akten des VII internationalen mycenologischen Colloquiums*, Nunberg, 1981.
11. *St. Myc. 1984.* = *Studia Mycenaea. Actes du VIIth Congres de la Federation Internationale des Associations d'Etudes Classiques*, vol. II, Budapest 1984.
12. *Linear B Survey* = *Linear B: A Survey. Proceedings of the Mycenaean Colloquium of the VIIIth Congress of the International Federation of the Societes of Classical Studies*, Dublin 1984.
13. *Tracta Myc.* = *Tractata Mycenaea. Proceedings of the VIIIth International Colloquium on Mycenaean Studies*, Ohrid 1985.
14. *St. Myc. 1988.* = *Studia Mycenaea 1988. Papers of the Mycenological Section at the XVIIIth Eirene Congress*, *Živa antika, Monographie*, No 7, Skopje 1989.
15. *Mykenaika* = *Mycenaika. Actes du Ixe Colloque international sur les textes myceniens et egeens*, BCH, Supplementos XXV, Paris 1992.

III. Етимолошки речници

A. Valde-J. Pokorny, *Verg.W. d.idger. S.*,= A. Valde-J. Pokorny, *Vergleichendes Wörterbuch des indogermanischen Sprachen*, I-III, Berlin 1927-1932.

J. Pokorny, *IEW* = J. Pokorny, *Indogermanisches etymologisches Wörterbuch*, Bern 1949-1959.

E. Boisacq, *Dictionnaire étymologique de la langue grecque*, Heidelberg 1938.

J. B. Hofman, *Et. W. dGr.*, J. B. Hofman, *Etymologisches Wörterbuch des Griechischen*, München, 1966.

H. Frisk, *GEW* = H. Frisk, *Griechisches etymologisches Wörterbuch* I-III, Heidelberg 1973-1991.

P. Chantraine, *DELG* = P. Chantraine, *Dictionnaire étymologique de la langue grecque. Histoire des mots* I-IV. Paris 1968-1980.

IV. Книги, списанија и други прилози и трудови

Allen W. S., The PIE velar series: Neogrammarian and other solutions in the light of attested parallels, *TPhS*, Oxford 1978, 89-105.

Attinger P., Les noms parlants des forgerons mentionnés dans les tablettes Jn de Pylos, *ŽA*, 27 (1977), 55-75.

Bartoněk A., *Vývoj konsonantického systému vědeckých dialektů*, Praha 1961.

Bartoněk A., Labiovelary v mikénské řečtině, *SPFBU*, 1979,

Bechtel F., *HPN* = F. Bechtel, *Die historischen Personennamen des Griechischen bis zur Kaiserzeit*, 1917.

Bechtel F., *Gr. Dial.* = F. Bechtel, *Die griechischen Dialekten*, I-III, Berlin, 1921-24.

Bechtel F., *Lexicologus* = F. Bechtel, *Lexicologus zu Homer*, Halle 1914.

Beeks, *Laryngeals* = R. S. P. Beeks, *The development of the proto-Indo-European laryngeals in Greek*, Den Haag 1969.

Berneker A., *Slawisches etymologisches Wörterbuch*.

BCH = *Bulletain de correspondance hellénique*.

BICS = *Bulletin of the Institute of Classical Studies of the University of the London*.

Brugmann K., *Grundriß der vergleichenden Grammatik der indogermanischen Sprachen*, I, Strassburg 1897-1916.

Brugmann K., *Kurze vergleichende Grammatik der indogermanischen Sprachen*, Leipzig 1933.

- Brugmann K., *Griechische Grammatik*, München 1913.
- BSL = *Bulletain de la societe de la linguistique de Paris*.
- Buck C.D., *Comparative Grammar of Greek and Latin*, Chicago 1933.
- Buck C.D., *The Greek Dialekts. Grammar, selected inscriptions, glossary*, Chicago 1968.
- Будимир М., *Грци и Пеласти*, Београд 1950.
- Будимир М. - Љ. Црепајац, *Из хеленске глотологије, Разлике између палаталних и веларних гутурала у грчком*, Београд 1979.
- Chadwick J., *La représentation des sifflantes en grec mycénien*, *Etudes Myc.*, 1953, 83-91.
- Chadwick J., *Prehistory*. = J. Chadwick, *The Prehistory of the Greek Language*. Cambridge Ancient History, Cambridge 1963.
- Chadwick J., *Myc. World* = J. Chadwick, *The Mycenaean World*, Cambridge 1976 [Dž. Čadvik, *Mikenski svet*, Beograd 1980].
- Црепајац Љ., *О префиксу а- у класичним језицима*, Београд 1973.
- Čop B., *Zwei mycenisch-griechische Wortdeutung*, *ŽA* 8(1958).
- Diver, W., *On the prehistory of Greek consonantism*, *Word*, 1958, XIV/1, 1-25.
- Donum Indogermanicum. Festgabe für A. Scherer zum 70 Geburtstag*, Heidelberg 1971.
- Doria M., *Avviamento* = M. Doria, *Avviamento allo studio del Miceneo*, Roma, Edizione dell' Ateneo 1965.
- Emerita* = *Emerita. Boletin de linguistica y filologia Clasica.*, Madrid 1933-
- Ernout A. – Meillet, *Dictionnaire étymologique de la langue latine. Histoire de la mots*, Paris 1967.
- Garsía-Ramón J.L., *Les origines postmycéniennes du groupe dialectal éolien*, Supl. *Minos* 6, 1975.
- Georgiev V., *Vorgriechische Sprachwissenschaft I*, Sofia 1941.
- Georgiev, *Lexique* = V. Georgiev, *Lexique des inscriptions creto-myceniennes*, Sofia 1955.
- Georgiev, *Suppl. I* = V. Georgiev, *Supplement au Lexique des inscriptions creto-myceniennes*, Sofia 1955/56.
- Georgiev, *Introduction* = V. Georgiev, *Introduction to the History of the Indo-European Languages*, Sofia 1981.
- Glotta*, = *Glotta Zeitschrift für griechischen und lateinischen Sprachen*, Göttingen.

Grammont M., *Traité de phonétique*, Paris 139.

Грковиќ М., *Речник личних имена код Срба*, (1977).

Hart G. R., *The Effects of the Palatalisation of Plosive in Mycenaean Greek*, *Cambridge Coll.*,

Heubeck A., *Lydiaca* = A. Heubeck, *Lydiaca. Untersuchungen zu schriftl. Sprache und Goettrnamen der Lyder*, Erlangen 1959.

Heubeck A., *Praegraeca* = A. Heubeck, *Praegraeca*, Erlangen 1961.

Heubeck A., *Zur dialektologischen Einordnung des Mykenischen*, *Glotta*, 41(1963).

Hirt H., *Indogermanische Grammatik*, I-VII, Heidelberg 1921-1937.

IF = *Indogermanische Forschungen*.

Ilievski, P. Hr., *po-da-ko*, *ŽA* 8 (1958), 338.

Ilievski, P. Hr., *ko-no*, *ŽA*, 8 (1958), 310.

Илиевски П. Хр., *Аблативот, инструменталот и локативот во најстарите грчки текстови* (*The Ablative, Instrumental and Locative in the Oldest Greek Texts*), Skopje 1961.

Ilievski, P. Hr., *Two Notes of the Fr- Tablets*, *Minos*, 7 (1963), 143-149.

Ilievski, P. Hr., *Non Greek Inflexion or Scrival Errors in the Mycenaean Texts*, *ŽA*, 15 (1965), 45-59.

Ilievski, P. Hr., *The Recipients in the Es Tablets*, *Cambridge Coll.*, 1966, 238-244.

Ilievski, P. Hr., *Some observations on Mycenaean Epigraphy*, *Klio* 50 (1968), 40-52.

Ilievski, P. Hr., *Myc. a-da-ra-ko*, *ŽA*, 18 (1968), 216.

Ilievski, P. Hr., *Myc. pu-zo*, *ŽA*, 19 (1969), 149.

Ilievski, P. Hr., *Myc. Ko-ti, Ko-te-u*, *ŽA*, 19 (1969), 238.

Ilievski, P. Hr., *Myc. Ki-zo*, *ŽA*, 19 (1969), 24.

Ilievski, P. Hr., *Myc. Ka-ki-ro, Ka-ke-u*, *ŽA*, 19 (1969), 226.

Ilievski, P. Hr., *Myc. A-ka-ma-jo, A-ka-ma-wo, A-ka-ma-no*, *ŽA*, 19 (1969), 174.

Ilievski, P. Hr., *Myc. Me-tu-ro and Ko-tu-ro*, *ŽA*, 20 (1970), 214.

Ilievski, P. Hr., *The Suffix -ulo/a in the Mycenaean Personal Names*, *Acta Mys.*, II, 261-280.

Ilievski, P. Hr., *A Note on the Suffix -s/s/os in the liner B Textes*, *Actes 2e International Colloquium on Aegean Prehistory*, 1972, 99-103.

Ilievski, P. Hr., *Illyrian Personal Names in the Mycenaean Greek*, *ŽA*, 25 (1975), 413-421.

Ilievski, P. Hr., *Myc. e-ri-ka-we-e*, *ŽA*, 27 (1977), 346.

- Ilievski, P. Hr., Some observation on the Mycenaean personal names of Greek origin, *Actes Ie Congrès International des études du Sud-est Europeenes*, 1978, 9-23.
- Ilievski, P. Hr., Vocabulary Words from the Mycenaean Personal Names, *Colloquium Mycenaenum. Actes du Sixiemes Colloque International sur les textes myceniens et egeens*. Chamon sur Neuchatel, 1975, 135-146.
- Ilievski, P. Hr., *qo-te-wo I-ju*, *ŽA*, 29 (1979), 250.
- Ilievski, P. Hr., The slavonic suffix *-ica*, *O-o-pe-ro-si*, *Festschrift fur Ernst Risch zum 75. Geburtstag*.
- Илиевски П. Хр., *ЖИВОТОТ НА МИКЕНЦИТЕ ВО НИВНИТЕ ПИСМЕНИ СВЕДОШТВА*, МАНУ Скопје 2000.
- Иванов В.В., Проблема языков *centum* и *satem*, *ВЯ* 4 1958.
- JHS = The Journal of Hellenic Studies*.
- Kikers E., *Historische griechische Grammatik*, Berlin-Leipzig 1926.
- Kurilowicz J., *Études indoeuropéennes*, Kraków 1935.
- Kurilowicz J., *L'apophonie en indo-Européennes*, Wroclaw 1956.
- Kurilowicz J., *Problemes de linguistique indoeuropeenne*, Wroclaw 1977.
- Kurilowicz J., Phonologisches zum indogermanischen Gutturalproblem, *Donum Indogermanicum*, Heidelberg 1971.
- Lanadu, *MGNP = O. Landau, Mykenisch-griechische Personennamen*, Göteborg, 1958.
- Lehman M., *The Proto Indo-European Phonology*, Austin 1966.
- Lejeune M., *Mémoires I-III*,
- Lejeune M., *Phonétique historique du mycénien et du grec ancien*, Paris 1972.
- Martinet A., *Economie des changements phonétique*, Berne 1955.
- Mayrhofer M., Indogermanische Wortstellung seit Kriegsende, *Studien zur indogermanischen Grundsprachen*, 1952.
- Meier-Brügger M., *Gr. Sprachwissenschaft = Michael Meier-Brügger, Griechische Sprachwissenschaft*, I-II, 1992.
- Meillet A., *Les dialectes indo-européens*, Paris 1922.
- Meinger R., *Indogermanische Sprachwissenschaft*, Leipzig 1903.
- MGV I = J. Chadwick-L. Baumbach, The Mycenaean Greek Vocabulary, Glotta* 41 (1963).
- MGV II = L. Baumbach, The Mycenaean Greek Vocabulary, Glotta* 49 (1971).
- Minos = Minos, Revista de filologica egea*, Salamanca

- Morppurgo Davies Anna, *Mycenaeae Graecitatis Lexicon*, Roma 1963.
- Muhlestein H., Zur mykenischen Schrift: Die Zeische *za, ze, zo*, *MH* 12 (1955), 119-131.
- Nestor = Nestor*, Mycenaean Bibliography.
- O-o-pe-ro-si*, *Festschrift fur Ernst Risch zum 75. Geburtstag*,
- Palmer, *Interpretation* = L. R. Palmer, *The Interpretation of Mycenaean Greek Texts*, Oxford 1963.
- Palmer L. R., *The Greek Language*, London 1980.
- Pedersen H., *Die gemeinindoeuropäischen und die vorindoeuropäischen Verschlusslaute*, Kopenhagen 1941.
- Persson P., *Beiträge zur indogermanische Wortforschung I-II*, Upsala 1912.
- Petrušrski M. D. – P. Hr. Ilievski, The Phonetic Value of the Mycenaean Syllabic *85, *ŽA*, 8(1958), 265-278.
- Petrušrski M. D., *Ka-ra-re-we* = ΗΛΑΡΗΦΕΣ, *ŽA*, 11(1961), 96.
- Petrušrski M. D., *Wo-no-go-so*, *ŽA*, 11(1961), 250.
- Petrušrski M. D., *Ko-pi-na*, *ŽA*, 11(1961), 318.
- Petrušrski M. D., Discussion mycénologiques, *ŽA* 12 (1963), 293-312.
- Petrušrski M. D., *Au-ke-wa Da-mo-ko-ro*, *ŽA* 15 (1965), 12.
- Petrušrski M. D., *qe-ra-na*, *ŽA* 15 (1965), 60.
- Petrušrski M. D., *ke-ni-qe-te-we*, *ŽA* 15 (1965), 116.
- Petrušrski M. D., L'alternance vocalique *u : e* du dialecte mycénien de Pylos, *ŽA* 15 (1965), 148.
- Petrušrski M. D., *Pu₂-qe-qi-ri, Qi-ri-ta-ro, Qi-ri-ta-ko, Pi-ri-ta-wo*, *ŽA* 15 (1965), 194.
- Petrušrski M. D., *Pe-re-wo-te Do-ro-qo so-wo-te*, *ŽA* 15 (1965), 201.
- Petrušrski M. D., *E-qe-ta-i e-e-to te-re-te-wo*, *ŽA* 15 (1965), 352.
- Petrušrski M. D., Γαλάδρα=Χαράδρα – Γάλαδρος = Χάραδρος (*Ka-ra-do-ro*), *ŽA* 16 (1966), 310.
- Petrušrski M. D., *Ti-ko-ro : (a-wa) ti-ka-ra*, *ŽA* 16 (1966), 348.
- Petrušrski M. D., *me-za-na, me-za-ne*, *ŽA* 18 (1968), 112.
- Петрушевски М. Д., Првобитните палатали и палатализацијата во грчкиот јазик од микенска епоха, *Прилози I/1* МАНУ 1970.
- Petrušrski M. D., Un nouvel idéogramme de Cnossos, *ŽA* 21 (1971), 398.
- Petrušrski M. D., *Ke-re-za*, *ŽA* 21 (1971), 506.

Petrušrski M. D., Le probleme de la palatalisation dans le grec mycénien, *ŽA* 25 (1975),437-441.

Petrušrski M. D., (o)-ze-to = (o)-kje-to = (ὠς) ἐντο, *ŽA* 29 (1979),21-24.

Petrušrski M. D., *Wa-na-so-i* et le problème de la palatalisation en grec mycénien, *Acta Mycenaea* 1973.

Petrušrski M. D.,Révision de la transliteration des syllabogrames 17(za),74(ze),21(z0) et 79(zu), *Coll. Myc*,259-265.

Petrušrski M. D., pa-ra-ku, *ŽA* 35 (1985),94.

Pisani V., *Crestomazia Indoeuropea*, Torino, 1942.

Porzig W., *Glidierung des indogermanischen Sprachgebiets*, Heidelberg 1954.

Preisigke F., *Namenubuch. Menschennamen in griechischen Urkunden Aegyptens*, Heidelberg 1922.

PP = *Parola del Pasato*, Napoli.

Risch E., *Wortbildung* = E. Risch, *Wortbildung der homerischen Sprache*,Berlin 1974.

Risch E., Die Glidierung der griechischen Dialekten in neuer Sicht, MH 1955.

Risch, E., Die griechische Sprachwissenschaft noch der Entziferung der mykenischen Schrift, *Donum indogermanicum*, Heidelberg 1971.

Risch, E., Les consonnes palatalise dans le grec du 2 millenaire et des premieres siecles du 1 millenaire, *Coll. Mycenaeum*, 1975, 267-280

Rix H., *Hist. Grammatik dGr.* = H. Rix, *Historische Grammatik des Griechischen, Laut und Formenlehre*, Darmstadt 1976.

Ruijgh C. J., *Études* = C. J. Ruijgh, *Études sur la grammaire et le vocabulaire du grec mycenien*, Amsterdam 1971.

Sadnik L. - R. Aitzemüller, *Handwörterbuch zu den Altkirchenslavischen texten*,Heidelberg 1955.

Safarewicz J., *Lingvistics Stydies*, The Hague-Paris 1974.

Shevelov G.Y., *A Prhistory of Slavic*,Heidelberg 1964.

Schwyzler, *Gr. Gammatik* = E. Schwyzler, *Griechische Grammatik*, I-II Munchen 1939.

Skok P., *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*,Zagreb

SMEA = *Studi Micenei ed Ego Anatolici*, Roma.

SMID = *Studies in Mycenaeen Inscriptions and Dialect*, London 1953.

Solta G. R.,Palatalisierung und Labialisierung, *IF* 70.

Specht F., *Der Ursprung der Indogermanischen Deklination*, Göttingen 1947.

Стаматовски Т., *Македонска ономастика*, Скопје (1990).

Studies = Studies in Mycenaean and Classical Greek presented to John Chadwick, *Minos* 20-22.

Szemerényi O., *Einführung in die vergleichende Sprachwissenschaft*, 1970 [= O. Semerènyi, *Vovedenie v sravnitel'noe yazykoznanie*, 1980, 80-81s., руски превод на Б. А. Абрамов].

TPhS = Transaction of the Philological Society, Oxford.

Vasmer M., *Russische etymologisches Wörterbuch*, I-III Heidelberg 1953-1958.

Vilborg E., *A Tentative Grammar of Mycenaean Greek*, Göteborg 1960.

Ventris M.- J. Chadwick, *Documents in Mycenaean Greek*, Cambridge 1956, 2nd editin by J. Chadwick 1973.

Ventris M. – J. Chadwick, Evidence for Greek Dialect in the Mycenaean Archives, *JHS* 73 (1952).

Wackernagel J. – A. Debruner, *Altindische Grammatik* I, Göttingen 1957.

ŽA = *Živa antika*, Скопје.